GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.
Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.
Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.
All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.
If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

Universitetsbiblioteket

EN BLODFLÄCKAD HEMLIGHET

BIBLIOTEK·GÖTEBORGS·UNIVERSITETS·

Allmänna Sektionen

Litt.
Sv.

Sv. 60
637

EN BLODFLÄCKAD HEMLIGHET.

ROMANTISERAD BERÄTTELSE

UR

GÖTEBORGSLIFVET

I BÖRJAN AF DETTA ÅRHUNDRADE.

BEARBETNING OCH LOKALISERING

AF

O. A—N.

[Olof Andrén]

OLOF ANDRÉNS FÖRLAG,
GÖTEBORG.

GÖTEBORGS STADSBIBLIOTEK

GÖTEBORG,
JOH. LUNDÉNS BOKTRYCKERI,
1891.

FÖRSTA KAPITLET.

I afskedets stunder.

Ungefär tre mil från den stolta handelsstaden Göteborg, i Askims socken, helt nära den klippiga kusten låg i början af detta århundrade ett litet landställe, fagert och leende.

Omkring detsamma sträckte sig yppiga sädesfält, bördiga tegar och från de små kullarne i omnejden skönjde man den vida fjordens glittrande spegel, här och der bruten af mörka holmar och skär.

Sommartid glänste solen härlig och strålande på de många landtliga gårdarne i nejden, hvilka med sina röda väggar och hvitmålade fönster och skorstenar gåfvo något trefligt och gästvänligt åt trakten.

Den ifrågavarande egendomens gamla boningshus omgafs af lummiga träd, hvars rika löfverk liksom bäddade det i ett haf af saftig grönska.

Vid tiden för denna berättelse egdes denna egendom af sjökaptenen Gunnar Torkilsson, en medelålders man, som pröfvat lifvet på det element, som mer än något annat kräfver hårdt arbete — hafvet.

På denna egendom hade han beredt en lugn fristad för sin familj, hvilken utom honom sjelf bestod af tre personer, hans hustru och två barn, en son och en dotter.

Det var en fristad, som kaptenen älskade, som gaf honom ett efterlängtadt lugn efter långturerna till sjös, efter striderna

med böljor och stormar. Att han sökt sig så långt från den stora handelsstaden vid Göta elf, berodde på hans kärlek för denna trakt, der han blifvit uppfödd och der hans kärlek till hafvet först blifvit väckt. I denna trakt fann han sin husliga lycka, som stärkte honom i kampen för de sinas utkomst, och här lefde de oberörda af storstadens brokiga lif och bullrande nöjen, som icke tilltalade hans enkla, praktiska sinnelag.

Kapten Torkilsson och hans hustru hade båda nått medelåldern, en ljus och fridfull ålder, som ännu ej störts af oblida öden, af lifvets stormar. Deras utseende vittnade äfven om detta lugn, denna själsfrid; välmåga och oberoende, lycka och trefnad hade satt sin prägel derpå.

På kaptenens maka, Julia Torkilsson, skönjdes visserligen årens tyngd, ty hon hade förlorat den första ungdomens friska fägring; men hon var i besittning af detta fria, älskvärda umgängessätt, som är eget för vissa qvinnor och som isynnerhet i deras ungdom vinner allas hjertan.

Det hviskades om kaptenen och hans hustru att de före sitt giftermål varit af olika samhällsställning, att hon varit af högre stånd än maken. Det berättades dessutom att hon blifvit uppfostrad i ett rikt, förnämt hem, men att hon lemnat det för att blifva den ståtlige, ädle, men ringe sjökaptenens ledsagarinna genom lifvet, att hon gift sig med honom mot föräldrarnes vilja och att desse derför gjort henne arflös. I familjen hade emellertid aldrig talats derom och derför kände ingen de närmare omständigheterna härvid. Talade kaptenens hustru någon gång med främmande om sina husliga förhållanden, så talade hon i första rummet om sin make med en hängifven qvinnas hela entusiasm och aktning.

— Nog känner jag, sade hon vid dylika tillfällen, att min make icke kan räknas till ortens honoratiores och jag vet att han endast plöjer hafvet liksom hans fäder gjort före honom, men jag vet att han står öfver alla i rättskaffenhet och att hans karaktär är den bästa.

Tillföljd häraf hade hon gifvit honom den varmaste kärlek, en qvinna kan gifva en man, och hon kände ingen djupare sorg

än då hennes make tvingades att fara från deras lyckliga hem ut på hafvet i storm och böljor.

Det var en vacker junidag.

Högsommarens varma, lifgifvande sol kastade sitt sken på rabatterna i kaptenens trädgård; men fjerran ifrån hördes hafvets böljesång och väckte en egendomlig stämning till lif. Det är ju så att ljus och skugga följas åt. Hafvet väcker en vemodig stämning. När himlen ler som fagrast och allt tyckes andas lycka och frid, då hissas vid kusten segeln och sjömannens tanke bär ut till hafs.

Skeppet aflägsnar sig från stranden, under det sjömannen med tårade ögon uppfångar den sista helsningen från de efterlemnade kära.

Denna dag gick kapten Torkilsson arm i arm med sin hustru i trädgården. Hon såg hängifvet upp till den reslige, väderbrynte mannen, hvars starka kropp ännu icke brutits af arbete och år. Det var en sympatisk personlighet, man här hade framför sig. Ögonen blickade redligt och trofast på den hängifna qvinnan vid hans sida, och de härdade dragen voro i denna stund präglade af en egendomlig vekhet. Han såg stundom ut i rymden, liksom han sökt hafvet, hvars sång trängde till hans öra, men plötsligt lyssnade han ifrigt till henne, som gick vid hans sida.

Det var hans hustru som talade. Hon hade med darrande händer fattat om hans armar och i hennes ögon dallrade frambrytande klara tårar.

— O, Gunnar, hviskade hon, du vet ej hur tungt det är att skiljas nu, hur tung den tanken, att du åter skall ut på det vida hafvet . . . Aldrig har afskedets bittra ögonblick känts så svårt som nu.

Hennes stämma darrade hörbart och läpparne uttryckte en verld af smärta.

— Kära, oändligt kära Julia, svarade han, under det han bemödade sig om att dölja sin egen sinnesrörelse, kom ihåg att du är min hustru, och att fruktan måste vara en sjömans maka främmande. Du vet ju alltför väl att detta skall blifva den sista resa, som jag gör, och att denna resa skall betrygga hela vår fram-

tid, min, din och våra barns. Då jag kommer tillbaka från det fjerran landet, dit min färd nu går, när jag kommer åter från Ostindien, tar jag farväl af sjön och stannar för alltid i land hos de mina på detta gamla kära ställe . . . Gråt derför ej, du min egen, älskade lilla hustru.

— Gunnar, Gunnar, jag gråter ej, svarade hans hustru med samma rörda stämma; den sorg jag känner i detta ögonblick kan ej lindras af all verldens tårar. Jag har haft en dröm under den förflutna natten, som aldrig går ur mitt minne. Den har följt mig hela dagen och förgäfves har jag anropat himlen om tröst för den stora smärta, denna dröm försatt mig i.

— Och denna dröm, den var?

— Mig tycktes att jag stod vid randen af en afgrund och att blott ett steg skulle störta mig ned i det svindlande, fasansfulla djupet . . . Min innerligt älskade make, min Gunnar, blif qvar hos mig, haf medlidande med mina känslor och blif hemma hos mig. Jag tillropar dig denna bön, du måste höra den, om jag icke skall dö af ångest . . .

Hon grep hans arm hårdare och tryckte den starke mannen intill sig. Det var, som om hon ville med våld hålla honom qvar.

Ett sorgset uttryck gled öfver kaptenens manliga drag.

— Min egen hustru, sade han med tillkämpadt lugn, din fruktan är dåraktig, men jag kanske ändå skulle gifvit efter för den, om jag icke åtagit mig att föra mitt skepp under denna resa. Bröt jag mitt ord till redaren, skulle man kalla mig feg, men det har ännu ingen sagt om Gunnar Torkilsson, och ingen skall säga det heller. Dessutom skulle jag handla förrädiskt mot mitt folk. Alla af skeppets besättning, från kajutpojken till styrmannen, anse denna resa för en guldgrufva för sig och de sina; jag skulle icke kunna stå till svars inför mitt eget samvete, om jag gäckade de goda pojkarnes förhoppningar. Jag tar derför icke mitt löfte tillbaka. Friskt mod derför, mitt barn! Du skall icke misströsta, utan visa dig som en oförfärad sjömans sanna, verkliga hustru, oförskräckt och behjertad . . . "Liljan", mitt nya,

sköna skepp, afgår från Göteborg i morgon bittida, och då följer jag med, om Gud det vill.

Julia Torkilsson drog en djup suck. Hon kände, att hon måste afstå från alla vidare försök att öfvertala honom att stanna hemma och återtaga det beslut han fattat.

Kaptenen såg på henne innerligt och försökte antaga en glad och obekymrad min, under det han med frisk och halft munter stämma yttrade:

— Min älskling, inom en halftimma måste jag resa till staden och derför måste jag fatta mig kort. Du vet, att himlen varit gunstig mot mig i mina företag, så att jag kunnat sammanspara en liten förmögenhet. Jag bär i denna stund på mig ett hundra tusen riksdaler, hvilket är största delen af min egendom. När jag kommer åter från denna resa, hvilken jag hoppas med Guds hjelp skall sluta lyckligt, skall jag göra dessa pengar fruktbringande och sätta dem tillika med det denna min sista resa inbringar in i något säkert företag . . . Jag skulle kunna göra det redan nu, men tiden tillåter det ej. Tillsvidare anförtror jag dem åt en handelsman, som i många år haft affärer med min far. Han är en solid och redbar man, hos honom stå de säkert till dess jag återkommer. Innan jag afgår från Göteborg, skall jag, för att i alla händelser betrygga dig, sända dig hans qvitto på dessa pengar, liksom ock qvittot på åtkomsthandlingarne till vårt kära hem, hvilka jag också vill anförtro i hans säkra händer. Dessutom har jag uppsatt mitt testamente, och derigenom hoppas jag, att både din och våra barns framtid är för alltid betryggad.

Hon såg på honom med ett förskräckt uttryck.

— Gunnar, Gunnar, suckade hon, du talar, såsom om vi aldrig mera skulle råkas. Hvart ord du talar fyller mig med förskräckelse. Du talar så, som om du ginge en säker död till mötes.

— O nej, min älskling, jag talar endast som en erfaren man, som genom lifvet på hafvet känner huru ovisst lifvet är och huru viss döden. Med dessa pengar i dina händer och på denna egendom, som är en af de de bästa i hela trakten, tror jag att du och våra barn skola lefva bekymmerslöst, utan ekonomiska bekymmer, ifall Herren rycker mig bort från eder. Och nu, dyra

maka, ha vi länge nog afhandlat våra affärer och husliga angelägenheter. Jag måste nu in att taga afsked af barnen.

Med dessa ord gick kaptenen upp mot husets veranda, som var skuggad af ett par lummiga träd och möttes af ett gladt skall från en liten vacker knähund, som makligt sträckte ut sig på en hvit matta. På verandan hängde en fogelbur, hvari några foglar vänligt qvittrade mot honom.

Vid ena fönstret satt en sjuttonårs flicka. Då hon fick se kaptenen, stod hon med ett enda språng vid hans sida.

Den unga flickan var ovanligt vacker. Hennes ögon, prydda af långa, silkesmjuka ögonhår, sågo kärleksfullt på fadren, och den fina harmoniska figuren tryckte sig hängifvet intill honom. Det var, som om den späda blomman sökte skydd hos det kraftiga, resliga trädet.

— Älskade pappa, hviskade hon och lade den välformade armen kring hans hals, under det modern blek och sorgsen tog plats på en trädgårdsstol, det var icke vackert af dig att hålla dig borta så länge med mamma. Din egen flicka trodde nästan, att du alldeles glömt bort henne. Jag har räknat minuterna . . . om några ögonblick är ju vagnen här . . . Ack pappa, du vet ej hur tungt det kännes, att du nu skall fara långt bort ifrån oss och från detta lilla kära hem . . . Tänk om du ej återkommer . . .

Den unga flickans vackra ögon fyldes af tårar, och hon tryckte sig närmare intill den älskade fadern. Men hennes ungdomliga sinne uppfyldes dock icke af de dystra aningar, som i denna stund lagt tunga moln på den bredvid sittande moderns panna.

— Du skall icke gråta, Gurli, sade fadern ömt, min flicka får icke visa sorg och vemod . . . men hvar är Richard? tillade han och såg sig om.

— Han har gått att sadla sin häst, svarade flickan raskt. Då du åker till staden, ämnar han följa med dig på sin häst. Han skiljes icke från dig, förr än du hunnit staden. Ack, att man skall vara flicka! Vore jag i Richards ställe, skulle jag göra det samma som han. Men hör du, pappa, der är kaleschen redan framme.

Kaptenen vände sig om och varseblef en vagn, förspänd med

tvenne präktiga hästar. Drängen stod bredvid, muntert klatschande med piskan, och strax derpå såg man en hurtig yngling långsamt rida upp till trappan.

Nu reste sig fru Torkilsson och lade sin iskalla hand i kaptenens.

Han var emellertid fullkomligt lugn.

— Mitt käraste på jorden, sade hon med en röst, som ansträngdes för att göras lugn, men hvari allt för väl märktes det stora vemod, som besjälade den hängifna makan och modern: jag kan blott bedja för dig. Och nu vill jag inte uppehålla dig längre, jag vill blott göra dig ännu en fråga. Du talade om en handelsman, som redan din far haft affärer med. Hvad är hans namn? En plötslig tanke tvingar mig att göra denna fråga.

-- Den affärsfirma som min far ständigt hade affärer med hette Olby & Co. Den framstående affärsman som nu är chef för denna firma heter Harry Olby, svarade kapten Torkilsson klart och utan omsvep. Och nu, lef väl, outsägligt älskade hustru. Bed för min välgång!

Drängen klatschade med piskan och kaptenen sprang raskt upp i vagnen, som med ens rullade bort följd af den unge mannen till häst.

Snart var vagnen ur sigte.

Julia Torkilsson stod en lång stund och iakttog densamma med handen tryckt mot pannan. Men då den sista skymten af densamma var borta, vacklade hon hastigt till och föll derefter afdånad ner på gräsmattan,

— Harry! Harry! voro de enda ord som med qväfd röst kom öfver hennes läppar.

Den unga flickan utstötte ett skrik af förskräckelse vid den syn som tedde sig framför henne. Skenbart liflös såg hon modern ligga utsträckt framför sig, och det jagade ett förtvifladt utrop öfver hennes läppar.

Husets båda tjenstflickor skyndade vid detta rop till och buro den afdånade frun in i huset, och lade henne på soffan i sällskapsrummet, der tystnad och svalka rådde.

En af tjenstflickorna sprang efter hjelp, under det dottern knäföll vid moderns sida och baddade hennes tinningar med ättika.

Hennes bemödanden kröntes slutligen med framgång och Julia Torkilsson slog upp ögonen och fäste dem med ett uttryck af största förskräckelse på dottern.

— Harry! Harry! Harry Olby! voro de första ord, som flögo öfver hennes läppar, liksom de burits fram af ett bestämdt hemskt minne, som lefde i hennes själ. Nej, Nej, dit får du icke gå, fortfor hon i feberyrseln och under intryck, som det syntes, af den största fruktan. Ah, mina aningar, mina aningar, de besannas således. Hvilken förskräcklig fara hotar oss icke!

Hon vaggade med hufvudet fram och åter och omsider slöt hon tröstlös sina ögon och hennes hufvud föll tillbaka på kudden.

Den manliga hjelpen anlände omsider. Det var en god vän till familjen. Han fann tillståndet betänkligt och åtog sig att skyndsamt sätta sig i förbindelse med läkare i staden.

Frampå aftonen anlände denne. Han undersökte den sjuka, men förklarade, att hans hjelp här icke tarfvades. Hon var icke kroppsligt sjuk, det var själen som led.

Flera gånger vaknade hon, men för att åter falla i en stum vanmakt.

Läkaren förordnade stillhet och trogen vård.

— Det är afskedet som gripit henne, sade han, sedan han fått del af dagens händelse. Det är själen som lider, och då är alltid tiden den bästa läkaren. Emellertid måste alla häftiga själsrörelser undvikas, och en ostörd ro, framför allt sömn, måste hon hafva. Sedan hoppas jag att allt blir bra. Vill Gud, så blir hon kanske bra redan i morgon.

Samtidigt med läkaren hade sonen i huset anländt. Han hade åtföljt fadern ända till staden och stod nu bestört och ytterligt bedröfvad vid moderns sjukbädd. Han tillbad sin moder, som han älskade öfver allt annat i verlden, och de återstående timmarne satt han vid bädden, oroligt lyssnande till hvarje ljud från den älskade sjuka.

Det var nu så tyst i det gamla huset — grafvens stillhet i det rum, der glada och ungdomsfriska röster förut ljudit.

ANDRA KAPITLET.

Guldets väg.

Efter ett hjertligt afsked af sin son, försvann kaptenen åt staden till.

Som bekant var elfven vid denna tid grund från Klippan till sjelfva staden, hvadan kaptenens stolta skepp låg förankradt ute på redden.

Kapten Torkilsson skulle gerna velat stiga ombord med detsamma, lätta ankar och fara till sjös, ty han var en sjöman af äkta skrot och korn, och han älskade sitt däck och lifvet ombord. Men nu upptog penningfrågan hans tankar. För denna fick afskedets vemod gifva vika, och han kände sig smått orolig innan han säkert placerat sina penningar, som i denna stund utgjorde hans lycka, hans stolthet och ära, äran att kunna bereda de sina en varaktig lycka för framtiden. Han sjelf satte föga värde på penningen som sådan, liksom alla sjömän, men omtanken om de käraste han egde på jorden, sina närmaste, hade lärt honom att akta den. Med den visste han sig kunna fria dem från ekonomiska bekymmer, hvilka, der de förefinnas, alltid kylslå känslor och lycka.

Med tanken på dette vandrade kapten Torkilsson direkt till den köpmans kontor, hvarom han talat med hustrun och hvars blotta namn, honom omedvetet, utöfvat ett sådant förskräckligt inflytande på henne.

Inom kort hade han uppnått målet.

Det var ett stort hus, som reste sig för hans blickar, ett af den tidens stolta handelshus. Inne i sjelfva staden, vid Östra Hamngatan, reste det sina gråa, solida murar, hvilkas blotta utseende ingaf förtroende. En bred stentrappa ledde upp till hufvudingången.

Huset egdes, som sagdt, af handelsfirman Olby & Co., hvars innehafvare, en son till firmans grundläggare, Harry Olby var en allmänt ansedd affärsman. Han var den ende qvarlefvande af de barn, Harrys moder, en qvinna af spansk härkomst och skönhet, skänkt den äldre Olby. De voro alla döda och han stod ensam qvar.

Harry Olby var vid denna tid nära femtio år, men åren hade föga böjt den ståtlige mannen, som ärft hela sin moders rika skönhet. Emellertid låg det något i hans utseende, som vid närmare efterforskning afskräckte. Man såg i detta starkt markerade anlete, att han var en man som lefvat med i verlden, att han var en man som tömt glädjens och njutningens bägare i botten.

Den betydliga förmögenhet han dels ärft, dels genom giftermål erhållit, hade satt honom i stånd att njuta af lifvet enligt sina böjelser. Under faderns sista lefnadsår hade Harry flackat omkring i utlandet, fört ett vildt, lättsinnigt lefnadssätt och slösat bort en hel förmögenhet. Detta lif hade föga förädlat hans karaktär och afsatt i hans för onda inflytelser mottagliga själ en bottensats af lidelser och ondt sinnelag, som helt och hållet hade mannen i sitt våld.

Icke ens hans giftermål hade utöfvat något förädlande inflytande på honom.

Helt ung, vid 25 års ålder, gifte han sig med en ung, älskvärd qvinna, som under sitt korta äktenskap dyrkade sin make. Han betraktade henne emellertid endast som en vacker leksak, och de kärleksbetygelser hon skänkte honom voro saker, som enligt hans mening, föllo alldeles af sig sjelfva. Hon hade varit en vacker dekoration i hans praktfulla hem vid lysande fester, der han lyste med sin nobla värdighet, och der han, liksom öfverallt i lifvet, duperade alla. Ty han var en man med stor förställningskonst.

Hustrun dog emellertid, efterlemnande åt honom en guda-

skön dotter. Och detta frånfälle bedröfvade honom föga, han hade ju i viss mån fått ersättning.

Harry Olby hade på senaste tiden ifrigt spekulerat i kolonialvaror, och det var kändt, att han spelade höga spel på marknaden. Men han var känd som en solid affärsman; fast en och annan betänksamt skakade på hufvudet, hade ännu intet rubbat hans firmas soliditet och stora anseende.

Den dag kapten Torkilsson anlände till firmans kontor, satt Harry Olby i sitt enskilda rum lutad öfver sina böcker. Det var något ovanligt med mannen denna dag, ty ansigtet var likblekt och handen darrade nervöst vid hvarje blad den vände i den stora gröna boken, som låg uppslagen framför honom.

Han såg stolt framför sig, stundom for han med handen öfver pannan och en tung suck arbetade sig fram ur hans bröst.

— De sista dagarnes underrättelser, mumlade han med dof röst, ruinerar mig; jag är utan räddning förlorad.

Hans hufvud sjönk ned mot boken, och han tycktes likgiltig för allt omkring honom.

Hans rörelser följdes emellertid med misstänksamhet af en man, som satt i det yttre rummet vid en af pulpeterna.

Det var hans förste bokhållare, Johan Holt.

Denne man var köpmannens allt i alla. De hade vissa karaktersegenskaper gemensamt, men till följd deraf kunde de icke räknas som hvarandras vänner.

Sedan långt tillbaka hade Holt varit i firmans tjenst och derigenom var han förtrogen med husets alla affärer. Han kände till sin chefs alla spekulationer, ty han var ju den som närmast förmedlade dem. Och det fanns intet intresse, ingen idé, ingen tanke hos principalen, som undgick honom eller icke sammanhängde med hans intressen, dock utan att Olby på något sätt umgicks med sin underordnade förtroligt eller egnade honom något sådant som man i allmänhet benämner vänskap.

Men fanns det en slående likhet i bådas karaktär, så fanns en så mycket större olikhet i deras yttre.

Det var en fullkomlig kontrast.

Olby var ståtlig och bredaxlad, en man, som genom sin blot-

ta närvaro imponerade. Ögonen besutto en sydländsk glöd, med ett uttryck af falkblick.

Holt, kontoristen, var en liten, sned, haltande man, med ett fult ansigte, under hvars buskiga ögonbryn ett par forskande, illpariga grå ögon tittade fram.

Han var emellertid en outtröttlig tjenare, hvars hela lifsintresse hängde samman med firman och dess affärer.

Om sig sjelf bekymrade han sig föga. Kläderna voro föga eleganta och det enskilda rum han bebodde högt uppe i ett af Otterhällans små, oansenliga hus var till och med ruskigt.

Dessutom älskade han flaskan och försummade aldrig att tillgodose sin törstande strupe. Mången gång kunde han bland kamrater och vänner tumla om i dryckjom, men ingen hade ännu sett honom drucken, hur mycket han än drack.

Allt detta bekymrade emellertid icke Olby; han visste att hans förste kontorist var en pligttrogen man och dessutom fruktade han ju honom i viss mån. Chefen kunde ha orsak att bäfva, när han tänkte på hvilken djup kännedom denne underordnade hade om hans affärer, och huru många vigtiga hemligheter de hade tillsammans på de mindre rena spekulationernas område.

Men han behöfde ej frukta; denne outransaklige man var stum som grafven, då det gälde affärerna, och ingen utomstående skulle kunna forska ut hvad som rörde sig i denna hjerna af sten.

Olby hade just dragit en lång, djup suck, då dörren till det stora kontorsrummet slogs upp och kapten Gunnar Torkilsson trädde in. Han vände sig obesväradt till Johan Holt, som mötte den främmande med en forskande, genomträngande blick.

— Jag ville gerna tala med köpman Olby, sade han kort till kontoristen, och lade sin hatt på en af stolarne.

— Olby, mumlade Holt blott, omöjligt, han står ej att träffa. Han är för tillfället upptagen af sina vigtiga affärer . . . Men är det något, som jag kan ombesörja så . . .?

— Nej, tack, jag vill träffa honom personligen, och ehuru jag har ondt om tid, så vill jag vänta här.

— Jaså, jaha . . .

— Ser ni, fortfor kaptenen, när man som jag vill placera

en större förmögenhet i säkra händer, så anförtror man helst sitt ärende åt honom sjelf. I hans hand ligga penningarne säkrast.

— Hm! . . .

Kontoristen kastade på den rättframma sjömannen en lurande blick och kring hans läppar lekte ett sarkastiskt leende.

— Stackars får, tänkte han för sig sjelf, han går direkt in i lejonets håla. Pengar, aha! Af dem får du från denna stund ej se mycket af. Du blir renrakad min gosse, det blir du.

Med denna tanke satte sig kontoristen åter vid sin pulpet och började mekaniskt bläddra i en af sina böcker.

Kaptenen gick af och an en stund på goltvet, nervöst tummande sina mustascher, och allt jemt följd af kontoristens lurande blickar.

— Ni har visst brådtom, min herre, yttrade Holt; i det han åter steg ned från sin stol. Säg mig ert namn, så vill jag gå in och underrätta chefen.

— Gunnar Torkilsson, sjökapten, svarade kaptenen raskt. Och säg chefen att vi äro gamla bekanta. Redan min far hade affärer med honom.

Holt gick in till sin chef och frambar kaptenens önskan.

— Det är visst en stackars karl, som vill lemna sina penningar i ert säkra förvar, sade han med iskallt lugn. Vill ni att jag för honom hit?

— Ja, gör det, svarade Olby stolt, men med en viss osäkerhet i rösten.

Kontoristen gick ut, och då han stängt dörren, slog sig köpmannen för pannan och en djup blekhet drog öfver hans ansigte.

— Gunnar Torkilsson, mumlade han med darrande stämma, hvilken förunderlig lek af ödet! Julias man kommer till sin störste fiende och anförtror sitt gods.

Förunderligt! Förunderligt!

Han mumlade några otydliga ord.

— Julia Torkilsson! Denna qvinna, denna qvinna, utbrast han öfvervältigad af sinnesrörelse, men då kaptenen i nästa ögonblick visade sig i dörren, visade sig köpmannen i hela sin förställningskonst och på hans ansigte kunde icke skönjas ett enda spår af den strid, som strax förut rasat i hans själ. Öfver dra-

gen låg ett godmodigt, välvilligt leende, som nästan ingaf förtroende.

Han bugade sig lätt för kapten Torkilsson och tog med en öfverlägsen min, men med darrande händer emot de värdehandlingar hans gäst räckte honom.

— Dessa penningar, sade kaptenen, är hela min lefnadsförtjenst, allt det många års mödosamt arbete inbringat mig. Det är mycket penningar, som ni ser, men himlen har välsignat mitt arbete och gett mig tillfälle till många lyckliga och inbringande resor. Jag beder nu att få deponera dessa penningar hos er, ty då vet jag att de komma i säkert förvar. Jag har förut haft dem i utländska banker, men jag anser det bäst både för min och de minas skull att hafva dem hemma i Sverige.

— Det är en riktig tanke af er, kapten Torkilsson, svarade köpmannen. Jag vet bäst huru osäkert det är derute i de stora penninginstituten. Man hör jämt och ständigt talas om bankrutter.

Med dessa ord räknade Olby penningarne, och kaptenen följde hans rörelser utan att märka den själsrörelse, som kom köpmannens händer att nervöst darra.

— Men det är icke allt, fortfor kaptenen, jag har ännu mera att anförtro åt eder vård. Detta konvolut innesluter köpehandlingarna till min lilla landtegendom der ute i Askim. Dem vill jag också deponera hos eder.

— Det skall blifva mig kärt att kunna uppfylla er önskan, svarade köpmannen artigt, och så hög ränta som möjligt skall ni erhålla på ert kapital.

— Det är bra, köpman, sade kaptenen. Nu vet jag att hustru och barn kunna lefva trygga och oberoende.

Olby lutade sig ned öfver papperen och penningarna och ett djefvulskt leende krusade hans läppar.

Kaptenen stod just i beredskap att gå, då han hastigt tycktes erinra sig något.

— Det var sant, sade han, jag skulle väl egentligen hafva ett slags qvitto på de der penningarna. Jag är visst ingen affärsman, men nog vet jag, att det brukar vara så för formens skull.

I händelse jag skulle dö på denna resa, är ju ett sådant qvitto af vigt för de mina.

— Naturligtvis har ni rätt deri. Jag skall genast utfärda ett sådant åt eder.

Olby ringde.

Holt visade sig i dörren.

— Gif hit några qvitteringssedlar, befalde han denne.

Olby fick sådana, hvarpå han utfärdade tvenne qvitton, ett för de erhållna penningarne och ett för köpehandlingarne.

Holt tecknade under som vittne.

Kaptenen tog med förnöjdt leende emot dessa papper och sade varmt farväl.

Då han kom ut såg han sig omkring, liksom han varit oviss om, hvart han skulle styra kosan. Men derpå erinrade han sig att han skulle gå ombord, och med snabba steg skyndade han ned till bommen vid residenset, der ett par af hans sjögastar väntade honom med en skeppsgigg, som skulle föra kaptenen ut till hans på redden väntande fartyg.

Efter en half timmes rodd kunde kaptenen stiga ombord på det ståtliga fartyget, der allt var i ordning för afresan.

Då han trädde ombord, mötte honom hans förste styrman, Georg Lind, en vacker karl på omkring tretio år.

Denne var en kraftig, redlig man, som kärleksfullt var fästad vid sin kapten och af denne omhuldades med stort förtroende. Han hade ofta gästat kaptenens hus och der blifvit fästad med kärlekens band, hvilket dock var en hemlighet mellan honom och föremålet för hans ömma låga, kaptenens dotter.

Han hade blott behöft se den unga, vackra, lefnadsglada Gurli en gång för att blifva upp öfver öronen kär i henne, men han var ju en ringa sjöman och hon stod ju högt öfver honom.

— Nu är jag här, på slaget, som du ser, sade kaptenen med ett leende, i det han räckte styrmannen sin hand.

— Kapten är alltid punktlig, svarade denne.

— Och hvad det är, som gör mig så glad i dag, trots skilsmessans bitterhet, fortfor kaptenen, är det att jag i dag tryggt och säkert placerat min förmögenhet och derigenom betryggat min och de minas framtid. Hos köpman och firman Olby & Co. ligga mina

pengar i godt förvar. Och nu lemnar jag med lätt hjerta Sverige och med stadigt hopp att allt skall gå bra.

Styrmannen for med handen öfver pannan och bleknade lätt.

— Det kan inte hänga rätt samman, stammade han. Olby & Co, om den firman talar man mycket illa, kapten. Icke allenast affärsmän och deras biträden tala derom, äfven vi sjömän ha blifvit rådda af våra närmaste att icke inlåta oss i penningtransaktioner. Men ni skall ju ännu icke oroa er deröfver, kapten, folk pratar ju så mycket här i verlden och pratar oftast bredvid munnen. Skulle emellertid ryktet icke vara falskt, så kan ni mycket väl hinna att uttaga edra pengar och sätta dem i säkrare förvar.

Kaptenen hade under sin styrmans tal blifvit djupt blek och med händerna tryckta mot ansigtet stirrade han ut i hafvet.

— Den skurken! Den skurken! kom det ur hans af raseri sammansnörda strupe. Jag sade den nedrige bedragaren att det var hela min lefnads med svett och möda hopförtjenta styfrar och att de nu tillhörde min hustru för att trygga henne för framtiden. Den samvetslöse, han tog ändå emot dem för att kanske derigenom rädda sin egen sjunkande affärsskuta, utan att tänka på att många menniskor, mina käraste, derigenom blifva olyckliga.

Lugn, lugn, kapten, tröstade styrman Lind, ännu är det ej försent att återfå edra pengar. Köpmannens kontor stänges precis klockan tre, och hon är ännu ej mera än två. Är köpmannen en hederlig karl, så återlemnar han säkert dessa pengar.

— Ja, vid djefvulen, svor kaptenen, antingen skall han återgifva mig mina pengar, eller också tager jag hans lif. Ah, den skurken! Vid mina barns och min hustrus kärlek; han skall icke så lätt stjäla från mig min egendom!

— Skynda er då, kapten, tiden lider, manade styrmannen.

— Jag vet det, min vän, svarade kaptenen liksom i sinnesfrånvaro. Men gif nu noga akt på hvad jag säger, tillade han, som det tycktes fyld med dystra tankar. Ingen vet, hvad som kan hända mig, men det säger jag dig, att hvad som än må hända, så skall mitt skepp afgå i morgon. Om jag icke i morgon tidigt har kommit ombord, så lyften I ankaret utan mig, förstår du, och du öfvertager min plats som befälhafvare. Du eger mitt hela förtroende, liksom du vore min egen son. Endast Gud vet om jag kommer att

deltaga i denna resa, som börjat så olycksbådande. Ponera att denne Olby, denne skurk, verkligen är ruinerad, så är det föga troligt att han lemnar ett öre af mina penningar ifrån sig. Men kosta hvad det kosta vill, så skall jag veta att tämja honom. Då du sålunda ser att allt ej kan sluta lyckligt för mig, så är du från denna stund och tills jag återkommer kapten på skutan. Kom då ihåg, hvad jag sagt och afsegla i morgon tidigt.

— Med eder ombord, hoppas jag, bifogade den unge mannen.

— Det står i Herrans hand, svarade kaptenen med en viss högtidlighet.

Han stod en stund försänkt i begrundande. Allt det han förut sagt var framfördt med sjömannens vanliga lätthet att utan betänkande draga sina slutsatser och utan annan tanke än att rädda sin förmögenhet. Han gaf sig icke tid att pröfva sakens sammanhang eller närmare taga reda på förhållandet; hans misstänksamhet var väckt och han skulle till hvad pris som helst hafva åter sina penningar.

Han sade till två af sina män att göra sig redo att åter ro honom in till staden, hvarefter han underrättade, att om han återkomme innan skeppets afgång, skulle han fara landvägen till Klippan och derifrån ut till skeppet.

Efter att hafva tryckt sin styrmans trofasta hand for han från fartyget.

Snart var han åter i staden och ställde genast sina steg till köpmansfirmans kontor.

Han trädde inom dörren i hast och vände sig genast till kassören.

— Jag vill tala med köpman Olby, sade han med häftig och darrande stämma.

— Han har afslutat affärerna för dagen och rest ut till sin villa, svarade denne.

— Till sin villa, mumlade kaptenen.

— Ja, hr Olby har en landtegendom utom staden, svarade kontorsmannen med vanlig likgiltig affärston.

— Hvar är den belägen? sporde kaptenen oroligt.

— Om ni går eller ännu bättre far med åkdon Södra vägen ut, så kan ni efter en och en half, eller kanske två timmars rask körning, hinna köpman Olbys egendom. Den är belä-

gen utanför Örgryte; hvarje menniska der i trakten känner till den.

Godt! svarade kaptenen något lugnad.

— Men om det inte är så vigtigt, menade kassören, så . . .

— Jag måste tala med chefen och det i denna stund, om det läte sig göra, svarade kaptenen högtidligt. Jag reser dit ut . . .

Med dessa ord aflägsnade han sig och stod i nästa stund på gatan.

Här stod han stilla ett ögonblick.

— Himlen hjelpe mig att allt går väl. Hvarken köpmannen eller jag får själsro förr än han återgifvit mig penningarna.

Med en högtidlig gest aflägsnade kaptenen sig raskt och tog vägen åt söder, förbi nuvarande Trädgårdsföreningens park och vidare framåt.

TREDJE KAPITLET.

Lavinen hejdas.

Harry Olbys landtegendom var ganska vidsträckt och belägen i en af Göteborgs vackraste omgifningar, utanför Örgryte, hvilken trakt, som bekant, är vidt prisad för sin leende natur, sin bördighet och sin idoga verksamhet.

Den rike köpmannan älskade ofta att söka sig ut till landsbygden undan stadens qvalm och affärslifvets bekymmer, och hvarje rik köpman egde vanligtvis sin landtegendom att dväljas på, då solen brände gatorna i staden varma och luften lade sig tung och tryckande på lungorna.

Manbyggnaden bestod af ett stort fyrkantigt hus, med tjocka, tunga, gråa murar, som gaf åt detsamma något slottsliknande och dystert. Den egendomliga arkitekturen förrådde att huset hade en hög ålder.

Salongerna och rummen inuti detsamma voro eleganta och komfortabla, men det fans en flygel, den norra, som ständigt stod öde. Tjocka lager af dam lågo öfver alla föremål i de dystra, öde rummen, dem ingen utom egaren sjelf ville beträda. Han deremot fann stundom behag i att vandra derinne, kunde dröja långa stunder och ifrån de väldiga fönstren betrakta den leende omnejden, de vackra träden i den vidsträckta parken. Från denna flygel ledde en gång ned till de stora källrarne under huset, och Olby fann stundom ett visst behag uti att vandra dernere och undersöka allt.

Då kapten Torkilsson med snabba steg begifvit sig från sta-

den, hade Olby redan i sitt ekipage hunnit sin egendom och satt nu i en af sina präktiga salonger.

Dock var han ej ensam.

Midt emot, vid ett doftande glas gammalt marsalavin, satt hans förtrogne kontorist, Johan Holt, som med välbehag smakade på den starka drycken och allt emellanåt med förstulna blickar betraktade sin chef, på hvars vackra ansigte ett mörkt moln hvilade.

Det var tydligt att den affärstransaktion, hvari han i dag kommit till kaptenen, upptog hans tankar.

Plötsligen kom det en hotande blixt i hans öga; det var då han tänkte på den raske, hurtige man, som visat honom så stort förtroende i dag. Han kände att han hatade denne man, fast han i dag för första gången sett hans ansigte.

Detta hat hade djupare orsaker än någon kunde ana och det daterade sig från en tid, som sammanföll med hans ungdom, och dess orsak var en hemlighet, hvarom ingen mer än kaptenens hustru hade kännedom.

Det var detta hat som blossat upp med förfärande styrka, då kaptenen kommit till honom i dag och detta hat hvartill kaptenen dock var så oskyldig, hade drifvit honom att utan samvetsbetänkligheter emottaga det kapital, mannen tryggt lemnat i hans händer.

Han kände emellertid inga samvetsqval öfver att han, då han visste sin egen ruin, tog från kaptenen dessa pengar, men nu hyste han fruktan för räkenskap, som en gång måste afläggas, då kaptenen kom åter från sin resa och fordrade tillbaka sina penningar.

Sedan ett par timmar hade han tänkt derpå och tanken att resa från alltsamman, undan ruin och vanära, hade kommit till mognad inom honom. Bortom hafvet, till det stora landet i vester, der tusen utvägar funnos för arbetsamheten att bryta sig nya banor, der tusen gömslen funnos för den, som genom brott tvingats att gömma sig för verldens ögon, dit stod hans tanke och håg, der fanns nu enda räddningen, ifall han ej kom på idén att försöka rädda sin affär genom dessa pengar, hvilket dock låg inom spekulationens område.

— Med hundratusen riksdaler har jag ju nu tillräckligt med rörelsekapital för den närmaste framtiden, såvidt jag ej reser min väg dit, der ingen under ett antaget namn kan känna igen

den fordom rike och mäktige köpmannen. Det skulle ingen sörja mig, ingen mer än min dotter, mitt allt på jorden för närvarande, som jag fäst mig vid. Min son, ah ba! Honom älskar jag ej, han får gå sin egen väg, liksom han förr gjort.

Så tänkte köpmannen, men liksom han fruktat att dessa tankar skulle genomskådas af hans förtrogne underordnade kastade han pröfvande blickar på denne, utan att dock finna något anmärkningsvärdt hos sin själsfrände.

Det var som om två vilddjur i denna stund sutit mot hvarandra, bevakat hvarandras rörelser, rädda för hvarandra, men omsorgsfullt döljande för hvarandra sina innersta impulser.

Olby fruktade, som vi veta, sin förste kontorist och fruktade för att denne skulle genomskåda hans planer. Han tänkte, liksom alla fega, oärliga personer icke på, att han sjelf gifvit honom vapen i händerna mot sig, utan trodde sig alltjemt kunna föra den egentliga medbrottslingen bakom ljuset och uppbjöd alla sina krafter härför.

Han slog derför an en lätt ton mot sitt biträde och sade:

— Ja, min kære Johan Holt, dessa penningar äro nog för oss för den närmaste framtiden. Stormen har varit oss nära, men kunna vi fullgöra de sista inbetalningar, som nu förfalla, så kunna vi vara trygga. Vi återfå då vårt förtroende och kunna genom liten försigtighet åter förvärfva oss de rikedomar, som på den sista tiden lupit oss ur händerna.

— Javisst, ja, sade Holt, det kan ju vara möjligt . . . Men ponera nu att kaptenen återkommer och vill hafva igen sina penningar?

— Det kan icke ske så fort, svarade Olby i lätt ton. Lång tid tar hans resa; innan dess hoppas jag vår ställning är tryggad.

— Möjligen, men det är inte så säkert.

— Ah, det hoppas jag.

— Herre, ni bygger alltför mycket på hoppet och på framtiden.

Köpmannen förmådde icke uthärda den genomträngande blick, som hans kontorist sände honom, utan sänkte ögonen mot golfvet och satt en stund begrundande.

Medan han satt så, rådde dödstystnad i rummet.

Ingen af de båda sade ett ord, utan hvar och en tänkte sina tankar. Men tystnaden skulle snart på ett obehagligt sätt störas.

Kapten Torkilsson hade nämligen med tillhjelp af en med trakten förtrogen skjutsbonde hunnit köpmannens egendom, och just som de suto der försänkte i sina brottsliga tankar, sprutto de till vid en hård, orolig stämma, som obevekligt bröt tystnaden:

— God dag, köpman Olby, jag tar mig friheten åter komma till er.

Det var kapten Torkilsson, som utan betänkande och alltjemt drifven af sina okufliga misstankar trängt sig in och nu stod framför de båda männen.

— Jag vill hafva åter mina penningar, sade han i febril ton, och hoppas det ej faller eder olägligt.

Vid denna röst spratt Olby häftigt till. Den verkan den utöfvade på den stackars köpmannen var förunderlig.

Holt var icke mindre öfverraskad.

Olby var emellertid en allt för härdad och förslagen man för att låta märka sin öfverraskning och med verklig verldsmannafattning reste han sig och yttrade:

Min bäste kapten, jag är en man, som trotsat mycket här i verlden och ingenting kan skrämma mig. Men ert plötsliga uppträdande här i qväll förbluffar mig i hög grad. Ni faller ned här precis som från skyn. Det mörknar redan; Holt, var god gif befallning om att ljusen tändas.

Han tystnade en stund och såg på sin ovälkomne gäst.

— Något vigtigt måste ha fört er hit, kapten, sade han med säker röst. Hvad är det, om jag får lof att be?

— Intet annat, än att jag vill att ni skall återge mig mina penningar, svarade kaptenen.

— Åh . . .

Tonen i Olbys stämma hördes halft munter, halft likgiltig.

— Jag är sjöman, fortsatte kaptenen, och derför är jag rättfram. Jag vill nu gerna återfå min egendom.

— Ni anser således, förmodar jag, svarade Olby, att de ej stå säkert inne hos mig och att jag förverkat det förtroende, ni visade mig i dag?

— Ja, det tänker jag!

— Det måste väl då vara falska rykten, som kunnat komma en hederlig sjöman att tänka så och taga ett sådant steg?

— Jag vet inte huruvida det folk pratar är sant eller ej, men ett vet jag säkert, och det är, att jag vill hafva min egendom, min hustrus och mina barns lycka för framtiden i säkert förvar.

Kaptenens ord ljödo så öfvertygande och obevekliga att ingen i verlden kunnat motsäga dem.

— Hm, svarade Olby med ett lätt skratt, den bästa säkerhet jag kan gifva eder är den, att ni återfår edra penningar. Ni tycker kanske att det är mindre passande att jag skrattar åt eder barnslighet, men jag kan ej annat, då jag ser er rättframma misstänksamhet, som inte iakttager ens den enklaste grannlagenhet. Men ni sjömän äro nu en gång för alla sådana. På sjön äro ni nog djerfva, men på land äro ni bortkomna och frukta minsta fara, som kan hota eder sjelf och edra närmaste. Detta icke minst i fråga om affärer.

— Skratta ni gerna, herr Olby, men gör saken kort och låt min bön blifva uppfylld, sade kaptenen allvarligt.

— Bäste kapten, tag nu ej saken så hårdt. Det säger ju sig sjelf att ni skall ha edra pengar tillbaka, när ni begär dem. Men ni bör väl förstå, att jag hemma i mitt privata lif inte gerna sysslar med affärer. Jag går ju inte ut hvar dag och bär en så stor summa på mig. Vill ni derför hafva godheten infinna er på mitt kontor i morgon, så skall ni gerna få summan tillbaka.

Kapten Torkilsson stirrade en stund på köpmannen och sade derefter halft öfverraskad:

— I morgon? Vet ni då inte att jag reser i morgon, att i daggryningen mitt skepp lyfter ankar för att afsegla, och att jag då måste vara med.

Olby svarade ej ett ord, utan försjönk i stilla tankar.

Det hade blifvit mörkt derinne i det stora rummet, hvarför kaptenen ej kunde, trots sitt skarpa öga, upptäcka det djefvulska drag, som i detta ögonblick lagt sig öfver köpmannens ansigte.

— Men då ni så bestämdt skall afresa, sade Olby doft, så har naturligtvis ert folk fått order, i händelse af möjliga eventualiteter? Manskapet väntar väl i alla händelser er ankomst?

— Min ankomst, ja naturligtvis. Men återkommer jag inte i afton, så veta de, att de skola lyfta ankar, och att min förste styrman tager befälet på mitt skepp och afseglar utan mig.

— Såå . . .

De båda männens samtal afbröts af att en betjent inträdde för att tända ljusen i den nu mörka salongen.

Då det blifvit ljust, vände Olby sig plötsligt till sin kontorist och sade, under det ett hycklande leende spelade på hans läppar:

— Holt, tror ni vår gäst i afton kan hinna till staden, innan natten alltför hårdt faller på? Trakten är ju ganska osäker, det är bäst att ni låter spänna för min vagn, så slipper kapten Torkilsson att gå.

— Ni sörjer allt för mycket för mitt återtåg till staden, köpman, sade kaptenen tankfullt, men ni har ännu ej lemnat mig svar, huruvida jag återfår mina penningar eller ej.

— Jag skall genast ordna denna angelägenhet, svarade Olby likgiltigt; träd blott för några sekunder in i detta rum.

Olby visade honom in i ett mindre sidorum, som var upptaget af böcker och hvarjehanda antika föremål.

Kaptenen steg utan betänkande dit in och tycktes ej höra det Olby sade:

— Jag har endast några ord att säga min kontorschef.

Då de båda affärsmännen blifvit allena med hvarandra, sade Olby efter en stunds tystnad:

— Jag måste nu säga eder faryäl, Holt. Den der affären med kaptenen derinne skall jag nog ordna på bästa sätt.

— Huru då? sporde Holt med dämpad röst.

— Jag måste inbilla honom att ryktena om min bankruttmessighet äro falska, och har jag väl öfvertygat honom derom, låter han mig nog ha penningarna tills han återkommer från Ostindien.

— Men kaptenen tyckes vara bestämd i det fallet.

— Ah, jag hoppas kunna öfvertala honom.

Olby räckte bokhållaren handen och såg honom med långsamma steg aflägsna sig ur rummet.

— Ah, hväste köpmannen, då han såg sig ensam, det blir ett oerhördt svårt arbete, men jag måste lyckas! Styrkan dertill skall jag finna i tanken på det förflutna, på Julia Rosensköld, kaptenens hustru, hon, som en gång försmådde min kärlek. Ah, tanken derpå skall gifva mig styrka att krossa denne man!

Med en hemsk eld i sina ögon gick Olby ur rummet och stod ögonblicket derpå inför sin fordringsegare.

FJERDE KAPITLET.

En förskräcklig återbetalning.

— Min bäste kapten, sade Olby med en lätt bugning, nu står jag till er tjenst och hoppas kunna efter bästa förmåga ordna denna lilla angelägenhet. Ni önskar således att redan i denna stund återfå edra hundratusen?

— Jag önskar det, svarade kaptenen. Jag vet förväl att det är oartigt af mig att så här tränga på er i er familj, men omsorgen om de mina har drifvit mig derhän.

— Men ponera nu till exempel, att jag alls inte längre har dessa pengar i min ego. Hvad blir det då?

Kaptenen stirrade ett ögonblick på Olby och derpå tog han ett steg mot honom och skrek högt, i det ögonen flammade:

— Strid på lif och död, köpman Olby. Då först skall verlden få veta, huru det står till med edra affärer. Alla de rykten som lupit om eder skola besannas, och man skall få veta, hvilken äreförgäten skälm ni är. Antingen skall jag hafva mina pengar eller ock skall jag taga ert lif. Och det skall himlen förlåta mig, ty jag vet jag handlar ej så för min egen skull utan för mina kärestas.

Köpmannen såg på kaptenen med ett öfverlägset leende och tycktes taga den uppbrusande kaptenens hotelser mycket lätt.

— Förifra er icke, min vän, sade han lugnt; jag har ju aldrig förvägrat er edra pengar; men, som jag sagt, jag går ju ej omkring och bär en sådan summa pengar på västfickan. Under

vanliga förhållanden skulle jag i afton ej kunna utbetala ett öre af de der penningarne. Men hur var det ni sade? Fartyget skulle ju afgå i morgon bittida?

— Ja visst . . .

— Och derest ni ej far med, så skulle ni riskera att förlora betydligt med penningar?

— Ja, ganska betydligt ändå.

— Nåja, då vill jag göra saken klar. Edert uppträdande här i afton är visserligen ej riktigt öfverensstämmande med gentlemannens sätt att vara, och ni har nästan skymfat mig, men det skall icke hindra mig från att uppfylla eder önskan. Pengar finnas händelsevis hemma hos mig; kanske det räcker till den summa ni nu begär. Hundratusen är ju intet för mig.

— Ah, verkligen! utbrast kaptenen.

— Jo, så är det, min bäste vän. Lyckan är nog med er, kapten Torkilsson.

Olby lät höra ett skratt, som under vanliga förhållanden skulle trängt till märg och ben. Men kaptenen fattade i sin upprörda sinnesstämning, som derpå efterträddes af en glad öfverraskning öfver köpmannens tillmötesgående, ej detta, utan tvärtom nästan ångrade att han ens ett ögonblick kunnat sätta i fråga köpmannens redbarhet.

— Ja, fortsatte Olby, för tillfället har jag händelsevis denna summa i min ego. En gammal mamsell, som förut haft sina pengar stående i utländska banker, har af fruktan för vissa rykten skyndat att uttaga dem derifrån och anförtrott dem åt mig. Ha, ha, ha, kan ni tänka, hon ville att jag skulle förvara dem här, emedan hon ansåg att de ej låge riktigt säkra derinne i staden.

Olby skrattade högt vid denna uppenbara osanning och fortsatte efter en kort stund:

— Tack vare denna gamla qvinliga narr, är jag i stånd att uppfylla er önskan om de hundratusen riksdalerna. Var god följ mig till norra flygeln, så skall jag utbetala summan. Ser ni, jag bevarar der i eldfasta skåp mina värdepapper.

— Jag tackar eder härför, svarade kaptenen.

— Åh jag ber, invände Olby. Det gläder mig att kunna göra eder denna rättmätiga tjenst, blott för er hustrus skull.

Under de sista orden hade Olby öppnat ett jernskåp och derur tagit en stor, rostig nyckelknippa, hvilken synbarligen hörde till den norra flygeln, den endast Olby brukade beträda.

Just som Olby stängde igen skåpet och kapten Torkilsson närmade sig dörren, trädde in genom denna en ung qvinna, hvars like i skönhet kaptenen aldrig skådat. Han stod som bländad af den fagra uppenbarelsen. Den unga qvinnan tedde sig som en nyväckt vår, så ljuf och frisk var hon. Ansigtet egde fina, regelbundna drag och hennes stora, mörka ögon tindrade som stjernor och lyste af värme och godhet.

Hennes likhet med köpmannen var frappant, hvarför kapten Torkilsson antog att hon var Olbys dotter. Dock, fick man döma efter ögonen, bodde i denna härliga kropp en ren och ädel själ, som ej hade något gemensamt med faderns. Då ur dennes ögon strömmade lömskhet och onda lidelser, kom det något outsägligt mildt, ädelt, vekt ur hennes. Det var, som om man sett två taflor bredvid hvarandra: den ena föreställande köld och vinter, den andra sommarfager, mild och leende.

Den unga flickan sprang fram till fadren och fattade hans händer.

— Ack, ändtligen finner jag dig, utropade hon. Öfverallt har jag sökt dig, pappa!

Det var tydligt, att detta sammanträffande med dottern var mindre välkommet för köpmannen, ty han vände sig mot henne med rynkad panna.

— Visste du ej, mitt barn, att jag hade affärer? sade han med missbelåten röst. Du borde veta att jag ej vill blifva störd då. Denne herre är här för en vigtig angelägenhets skull, derför får du lemna oss i fred.

Alma Olby, så hette den unga flickan, mulnade märkbart vid denna fadrens anmärkning och slog liksom ett bortskämdt barn ned ögonen.

— Nåja, då kan jag gå, sade hon buttert; men du kan inte tro, hur svårt det är att sitta ensam en hel afton, ensam och öfvergifven. Jag har ju ingen annan än dig att språka med.

Dessa ord kommo fram med en sådan naivitet och rörande barnslig kärlek, att hvar och en borde blifvit rörd deraf.

Kaptenen blef också märkbart rörd och betraktade den unga qvinnan med rörelse och förtjusning.

— Och att sitta ensam här, när man hvarje ögonblick kan frukta att blifva öfverraskad och skrämd af att få se något spöke eller något annat sådant, fortfor flickan allvarligt.

I detsamma gick hon.

Köpmannen följde henne med ögonen och stirrade en stund tankfullt efter den ljufva varelsen. Att hennes åsyn, trots det mottagande hon fått af honom, väckt varma känslor i den hårde mannens hjerta, det fann man af det veka uttryck, som en minu dröjde i hans ansigte.

Emellertid vände han sig åter till kaptenen.

— Kom nu, kapten Torkilsson, sade han likgiltigt. Vi måste göra klar vår affär innan det blir för sent. Jag har ställt om att ni får skjuts till staden, ifall ni inte orkar gå.

— Om jag orkar gå, upprepade kaptenen modigt, åh, nu orkar jag gå dubbelt så långt, om det gälde.

— Åh, godt, svarade Olby.

Han fattade lampan i ena handen och tog nycklarne i den andra, hvarpå båda försvunno i den långa korridoren derutanför. Vid ena ändan af densamma skymtade en betjent.

Olby vinkade honom till sig.

— Du behöfver icke säga till om skjuts, sade han med afmätt röst. Denne herre går till staden, har han sagt.

Kaptenen följde Olby genom de långa korridorerna och de höga, eleganta rummen. Det var ej utan att han föll i förundran öfver den lyx, som öfverallt mötte hans öga. Deras steg hördes knappt på de mjuka, dyrbara mattorna, och deras gestalter afspeglades troget af de höga, fint förgylda konsollspeglarne, som sträckte sig från golf till tak.

Hvarje vägg pryddes af läckra taflor i olja och från hvarje hörn, hvarje fönster skymtade en hög marmorstaty eller en dyrbar, tung kinesisk vas, från hvilken välluktande, i alla färger prunkande blommor, spredo en berusande doft.

Öfverallt stodo dörrar öppna och öfverallt såg kaptenen lyx och elegans.

Men plötsligt vexlade sceneriet.

Man hade nått den norra flygeln.

Olby öppnade en massiv ekdörr, hvarefter de båda herrarne gingo in i en mörk gång, som ledde till det första stora, dystra rummet.

Hade allt varit mjukt, tjusande och behagligt förut, så var det så mycket mera frapperande hemskt nu. Kontrasten verkade tryckande på ett känslofullt, fritt sinne.

Kaptenen kände sig också illa till mods.

Då den tunga ekdörren gick upp på sina förrostade gångjern, slog en tjock damhvirfvel båda i ansigtet.

Kapten Torkilsson ryste.

— Ingen i verlden skulle kunna beskylla mig för rädsla, sade han allvarligt, men en smula vidskepliga äro vi alla. Det här rummet förefaller mig mörkt och hemskt som en graf. Man kunde hvarje stund vänta att få se ett spöke här.

— Såå, ni tycker det, sade Olby halfhögt och kallt. Det var verkligen besynnerligt.

Hade kaptenen varit det ringaste misstänksam, så skulle tonen i köpmannens röst förskräckt honom och gjort honom ytterligare tveksam.

Plötsligt stannade köpmannen framför en liten låg dörr, hvilken såg ut att leda till ett kassahvalf eller dylikt.

Dörren var beklädd med tjocka jernplåtar och inuti det lilla rummet stodo tunga jernskåp.

Då köpmannen satte ifrån sig lampan kastade denna ett magiskt skimmer öfver det lilla rummet.

— Här, ser ni, sade köpmannen i det han pekade på ett af de tunga skåpen, här gömmer jag flera vigtiga dokument, på det mina och andras rikedomar må ligga riktigt säkra. Här förvaras sålunda äfven den gamla dams förmögenhet, hvarom jag förut talade. I det andra skåpet ligga högar af guld och silfver.

Han öppnade det förut nämnda skåpet och tog derur ett litet svart skrin.

— Ur detta skrin skall jag taga de penningar ni behöfver, hundratusen kronor, fortfor köpmannen med likgiltighet och satte det i samma ögonblick ifrån sig.

Kaptenen betraktade nästan vördnadsfullt det lilla skrinet,

som dolde så mycket penningar och hans hjerta klappade våldsamt vid tanken på att ur detsamma snart skulle återuppstå hans egendom, hvilken han misstänkt vara i stor fara.

Under det han betraktade skrinet, märkte han ej, huru köpmannen närmade sig ett af skåpen, öppnade detta och oförmärkt derur tog fram en vacker, fint snidad, blank dolk, hvilken han dolde under rocken.

Derefter vände han sig åter till sin gäst.

— Kom, sade han vänligt, så skall ni få se mina underjordiska källare. Det är något att se, må ni tro. Ni är väl inte rädd att gå dit ned, fast här ser så spöklikt ut och fast ni har mig i sällskap.

— Jag är inte rädd för något eller för någons sällskap, svarade kaptenen fast. Väl kan jag vara vidskeplig, men fruktan är för mig fullkomligt främmande.

— Så kom då! . . .

Olby stötte upp en dörr intill det lilla rummet och strax visade sig det öfversta af en djup trappa; plötsligt vardt det mörkt, ogenomträngligt mörkt, så att ett menskligt öga ej kunde skönja något föremål.

— Här gömmer ni kanske många skatter, sade kaptenen med förundran. Man skulle taga detta mörka djup för den Aladdins grotta, hvarom vi läst i vår barndom.

— Hm, hm, svarade köpmannen. Förstår ni er på gamla, antika föremål, så skall er vetgirighet här bli tillfredställd. Här nere ligga gamla, ciselerade kandelabrar exempelvis, hvilka äro af högt konstvärde, här äro hela silfverserviser, som tillhört gamla furstar, ja här är mycket som kan tjusa ögat och öfriga sinnen på folk, som tycka om slikt. Se här! Tag lampan och kasta ett öga dit ned, så ser ni, att jag talar sannt.

Kaptenen var ej sen att fatta lampan och närma sig trappafsatsen.

— Hu, här är mörkare än i ett lastrum! utropade han efter att en stund hafva tankfullt blickat ned i det mörka, nu af lampans sken svagt upplysta djupet.

Efter dessa ord inträdde en stunds hemsk tystnad.

Olby, köpmannen, stod bakom och följde kaptenens rörelser med högsta intresse.

Kaptenens sista ord hade knappast förklingat, förrän Olby med ett raskt grepp fattade dolken, som var dold under rocken och blixtsnabbt höjde den.

Den blanka, fina klingan blixtrade genom luften och i nästa sekund hade den genomträngt den olycklige sjömannens rygg.

Kaptenen utstötte ett svagt skri och föll i detsamma med en svindlande fart utför de branta trapporna.

Lampan krossades.

Det blef kolmörkt.

Fallet gaf mångdubbelt eko i den öde flygeln och kom som en klagande suck från de underjordiska källarhvalfven.

Köpmannen hade dragit sin arm tillbaka och stod en stund andlöst lyssnande.

Den tystnad som rådde, tycktes honom, som om sjelfva mörkret förstummats inför den hemska gerning, som nu begåtts.

Men köpman Olby var en man utan samvete. Han hade starka nerver och hyste ingen fruktan.

Med ett steg var han utom dörren, vred lugnt om nyckeln och gick efter en stunds begrundande sin väg.

— Ha, mumlade han med dof stämma, ligg der nere nu, vildfogel! Hädanefter skall du ej kräfva mig för dina usla penningar.

Hvarje menniska skulle gripits af vanmagt vid dessa hemska, hånfulla ord, men ingen hörde honom, ingen synlig menniska hade varit vittne till den hemska gerningen.

Sakta och varsamt smög han sig ut ur flygeln och der först återfick han sitt fulla mod.

Han hade just stängt dörren till det sista öde rummet och satt foten i korridoren, då han möttes af en oväntad syn.

Hans dotter trädde med synbar förundran emot honom och betraktade honom med forskande ögon.

— Hvar har mannen, som du hade med dig, blifvit af? sporde hon nyfiket, i det hon lade sin hand på hans.

— Han har rest sin väg.

— Har han rest? Det var egendomligt, pappa. Jag såg att ni gingo till den norra flygeln, och jag har sutit här och väntat

på din återkomst. Och du kommer ensam? Hur har han kommit ut?

— Din barnsliga nyfikenhet besvärar mig, mitt barn, sade han vresigt. Du bör väl förstå att jag släppt ut honom en annan väg. Genom dörren som från flygeln leder till trädgården, släppte jag honom ut, på det han skulle slippa gå den långa vägen genom huset, ty mannen hade brådtom.

— Ja, det var en annan sak. Men hvad skulle ni derborta i det hemska rummet att göra så sent?

— Hvad vi skulle der? Du bör förstå att mannen var hos mig i affärer. Jag har vigtiga papper der förvarade och för den skull så . . .

Lika modig och djerf som köpmannen varit förut, lika modlös och osäker blef han nu inför dotterns genomträngande, skuldlösa ögon och milda, men pinsamma frågor.

Det var ondskan, som stred mot det goda och blef besegrad.

Han hade blifvit blek som marmor och han darrade nervöst.

Dottern fattade honom om halsen och betraktade honom oroligt.

— Gud, pappa! hvad du är blek, utropade hon ängsligt. Aldrig förr har jag sett dig sådan! Du är annars så snäll mot mig, och nu är du så ovänlig. Har något händt dig?

— Ja du gissar rätt, min flicka, svarade han med fruktlösa försök att visa sig lugn. Det var en mindre angenäm affär jag hade att uppgöra med den man, du nyss såg. Men gudskelof, nu är den saken klar . . . Dock, mitt barn, det är något som inte intresserar dig. Gå du på ditt rum och gå till hvila . . . var lugn för mig. Jag vill nu vara ensam; jag har åtskilligt att skrifva.

Den unga flickan syntes lugnad.

— God natt då, pappa, sade hon varmt och skulle just trycka sina läppar mot hans mun, men ryggade med ett högt skri tillbaka.

— Blod, blod, pappa! utropade hon. Ser du inte der!

— Hvar, hvar, mitt barn? skrek köpmannen förskräckt.

Der på din halsduk. En stor röd blodfläck.

— Ah, det är ingenting, mumlade han mellan de hårdt sammanbitna tänderna. Du är så underlig i qväll, mitt barn. Kan du ej förstå att det kommer sig af helt naturliga orsaker? Jag

blödde näsblod nyss, en följd af det trägna stillasittande arbetet i dag.

Med dessa ord lutade han sig ned mot dottern och tryckte en kyss på hennes rena panna.

En rysning for emellertid igenom henne, då hon kände sig beröras af de iskalla läpparne och hon drog sig förskräckt och orolig tillbaka.

— Hvad pappa är underlig till mods i afton, utbrast hon lågt i det hon gick tillbaka till sitt rum. Bestämdt har något förskräckligt händt honom.

Köpmannen slog sig för pannan och stirrade en stund efter den bortgående flickan.

Derefter gick han sjelf med stapplande steg till det rum, der han haft det enskilda, sista samtalet med sin olycklige gäst.

All hans kraft syntes nu vara bruten och den förut så härliga, kraftfulla gestalten lutade som en gubbes.

Den gerning, som denna qväll begåtts var också egnad att nedtrycka den starkaste, och brottets förbannelse släpper aldrig sina offer.

Känslolösheten, samvetslösheten har alltid sin reaktion; brottslingen måste till sist ändock bäfva för det onda han begått, äfven om han under de första minuterna efter gerningen är lugn och upprätthålles af sin blodtörst.

Sedan det onda är begånget, kommer alltid, om icke ånger, så en oerhörd fruktan, och denna fruktan måste alltid nedtrycka och förstöra de kroppsliga krafterna; men det är blott de första minuterna efter brottet. Sedan återinträder energien, som sätter honom i stånd att tänka och handla för att utplåna spåren efter gerningen.

Då köpmannen återkommit till det rum, der hans gäst först uppenbarat sig, fann han ljusen brinna, och vinet perlade ännu i ett par af glasen.

Vid inträdet i detta rum studsade han tillbaka.

Derinne satt nemligen Johan Holt, köpmannens förste kontorist.

Det var den siste, som han i denna ödesdigra stund velat se framför sig.

Vid dotterns första, hemska utrop hade han med brottslingens

hela rädsla och försigtighet skyndat att knäppa igen rocken, så att blodfläcken ej mer var synlig.

Men fastän han nu återfått något af sitt mod, bäfvade han tillbaka för denne man, hvars lurande blickar trängde genom allt.

— Holt, hvad gör ni här? var Olbys första utrop vid åsynen af sin underordnade.

— Jag återvände hit för att bedja er att få vara qvar öfver natten, svarade Holt lugnt.

— Hvarför det?

— Ser ni, köpman, trakten lär vara så osäker, och jag fruktar för att blifva öfverfallen, om jag ger mig af till staden så här sent.

— Du är skuggrädd, Holt, sade köpmannen med en mörk blick.

— Åhnej köpman, . . . men jag faller er väl inte till besvär? . . .

— Visst ej, min bäste Holt, visst ej! svarade köpmannen, i det han kastade sig i en ländstol. Vill ni hafva godheten kalla hit en betjent?

— Gerna . . .

Holt aflägsnade sig på en stund, men kom ögonblickligen tillbaka.

— Ni ser blek och trött ut, sade han, i det han fäste en forskande blick på sin chef.

— Jag är trött, svarade denne kallt, jag mår inte riktigt bra.

I detsamma kom betjenten in.

— Hemta mig en flaska konjak, befallde köpmannen.

Betjenten kom genast med det begärda och köpmannen hälde upp en stor bägare och tömde den i botten.

— Jaså, mumlade han, betydligt stärkt af den starka drycken, ni vågar er inte hem för mörkrets och traktens skull. Men mig syntes nyligen, att ni hade begifvit er i väg.

— Sant, och jag hade kommit ett ganska godt stycke på väg och . . .

— Så besinnade ni er?

— Ja.

— Ni tycktes mig komma temligen fort tillbaka.

— Jag går snabbt, köpman . . . men hvar är er värde gäst kapten Torkilsson? jag ser honom ej.

— Kaptenen? Jaså han ... han gick för en god halftimma sedan.

— Så ... ni fick då uppgjordt med honom?

— Ja, efter många om och men fick jag behålla pengarne tills han återkommer från den långa resan. Men jag måste garantera honom en hög ränta.

— Hm, jaså ...

Holt gned sig betänksamt på pannan och kastade under handen en lurande, genomträngande blick på köpmannen, som nu med feberaktig brådska fylde ännu ett glas med konjak.

— Och han föredrog, förmodar jag, att gå till fots den långa vägen till staden, fortfor Holt.

— Ja, det gjorde han. Han är inte rädd som du.

— Han gick sålunda ensam och tog förmodligen vägen genom parken ...

— Ja, jag sade åt honom att han skulle taga denna väg såsom den genaste.

— Det må jag säga var besynnerligt, sade Holt med förvåning. Jag gick också den vägen, men mötte ingen lefvande varelse.

— Hm, då måtte han ha gått vilse, den stackarn, mumlade mannen med en ton, som han försökte göra så likgiltig som möjligt.

Plötsligt steg Holt upp.

— Och se der! utropade han, se der har han glömt sin ytterrock!

Olby vände sig om.

På stolkarmen i samma rum låg verkligen kaptenens långa, blåa rock, hvilken han förmodligen lagt af sig innan han anträdde den ödesdigra sista vandringen till den hemska flygeln, der ödet velat bereda en graf åt den arme mannen.

Olby studsade och tog sig för pannan.

— Holt, du får ursäkta att jag måste gå in till mig sade han febrilt. Jag känner mig så trött. Tag dig ett glas konjak ... den är ganska god ... och låt sedan en af betjenterna bereda dig plats i något af rummen, hvilket som bäst passar.

— Jag tackar er, svarade Holt med en lätt bugning. Men eder konjak måste inte vara så synnerligen stark, ty jag har aldrig förr sett er dricka så ofantligt mycket.

Olby tycktes icke lyssna till sin kontorists tal, ty han hade vändt honom ryggen och gick med långsamma steg ut i korridoren och ned för en bred trappa till andra våningen, der hans sofrum var beläget.

Här bytte den samvetslöse skurken gestalt, och återstoden af samvetet kom i uppror; ångest och fruktan grep honom.

Han sjönk likblek och skälfvande ned i en stol, och hemska tankar bemäktigade sig honom.

— Det var förskräckligt, kom det doft öfver hans läppar, ett sådant ögonblick vill jag aldrig hafva åter. Man säger att hämnden är ljuf . . . Hu hu!

Han teg en stund och mumlade osammanhängande meningar.

Men plötsligt fick hans ansigte ett djefvulskt, triumferande drag.

— Ah, jag är ändå hämnad och räddad på samma gång, utbrast han högt. Förunderligt! I botten är hämndens bägare tömd; dö, min fagra Julia! Aldrig återser du mera den man, du en gång för många år sedan föredrog framför mig . . .

Försigtigt drog han fram den under rocken gömda fina dolken och betraktade den med lågande ögon.

Den vackra klingan var till hälften färgad af blod, och vid åsynen deraf försvann den första rädslan och han synbart njöt af den vidriga synen.

Det är hans blod som klibbar vid denna dolk, mumlade han med infernalisk skadeglädje.

Julia, Julia, du skall se, att min hämnd är verklig, är djup. I långa, långa år har jag väntat att se denne mans blod, och ej förr än nu har det blifvit mig förunnadt. Ödet leder förunderligt menniskornas vägar.

Han gick med försigtiga steg bort till ett stort, massivt skåp mot hvars svarta ebenholzbeläggningar det dunkla ljuset skimrade.

Han öppnade ett konstrikt lås, anbragt på en af de många lådorna och lade den blodiga dolken deruti.

Derpå stängde han åter och stoppade nyckeln på sig.

— Der hvilar nu vapnet, hvarmed den gynnaren fått sin bane, mumlade han dystert. Ingen mera än jag känner hemligheten med detta sinnrika lås; här ligger alltså min hemlighet väl gömd,

och ingen skall leta reda på den dolk, som i qvällens mörker höjdes mot den hatade mannen.

Han gick ett slag öfver golfvet, men plötsligt blef han betänksam.

— Och denna dolk, fortsatte han, har den träffat riktigt säkert, så att mannen inte lefver upp igen, anklagande och blodig.

Ah, ingen oro för den skull! Dolken träffade mer än säkert, karlen föll ju dessutom utför den branta trappan och måste vara död, död som en stock. Men om han äfven inte vore död ... då måste han snart omkomma i alla fall, omkomma af köld och hunger der nere i det mörka hvalfvet.

Han tystnade och ett djefvulskt leende drog öfver hans läppar.

— Ha, ha, ha! skrattade han triumferande. De hundratusen äro mina, ingen skall mera komma och fordra dem åter, ingen mensklig själ! Nu kan man åter komma på god fot och upprätta den sjunkande krediten; allt skall hädanefter gå som en dans. Bara friskt mod, Olby, så skall allt gå dig väl i händerna. Friskt mod som i qväll, ingen vekhet! Hans död! Hvad rör den mig? Han hade förr eller senare funnit sin graf derute bland böljorna; en sjömans lif står alltid på spel. Han fick nu en lätt död ... ett enda hugg och allt var slut. Hvarföre skulle denna död oroa mig och tynga mitt sinne. Ah nej!

Men fast köpmannen nu anlade en lugn min och sökte få hållning på sin gestalt, så darrade han likafullt på ett märkbart sätt, hvilket visade att minnet af den hemska tilldragelsen ej lemnade honom någon ro. Brottet var alltför stort och djupt för att det skulle helt kunna lemna samvetet i ro.

Efter den långa, dystra monologen, hvari han sökte lugna sig sjelf, drog han en tung suck, som hade oändligt svårt att arbeta sig fram ur hans bröst.

— Det var egendomligt, utbrast han mödosamt, jag är visst ej så stark i afton, som jag tänkte. Det är en egendomligt tryckande känsla som beherrskar mig. Men det är väl blott själsspänningen, som gjort mig sådan. I morgon är allt öfver, då har jag åter min fulla kraft. Hvarföre skulle jag också inte kunna bekämpa denna svaghet, jag, som blifvit härdad i lifvets strid och i främmande land med vilda seder sett huru den ena menniskan

kallblodigt tagit den andras lif. Anger öfver det jag gjort, ånger öfver att jag förkortat denne mans lif några år, menskligt att döma? Ah, den känslan är främmande för mig. Karlen skulle aldrig kommit hit , han skulle aldrig retat mig med sina björnfasoner! Att jag var ruinerad, det visste han. Kunde han då inte förstå, att en man, som är drifven till det yttersta, som står på brädden af en afgrund, har förlorat all besinning. Han förtjenar sitt öde, vare det nog sagdt.

Han slog armarne i kors öfver bröstet och stod länge stum och tankfull.

Men plötsligt gjorde han en vild gest, han tog sig öfver pannan liksom han plötsligt erinrat sig något vigtigt, och öfver läpparne kom en vild förbannelse, i ögonen ett uttryck af ångest.

— För djefvulen, en sak har jag glömt, qvittot! utropade han. Qvittot på pengarne måste jag hafva. Skulle det falla i andras händer, då är jag förlorad! . . . Men det kan ju inte vara möjligt, fortsatte han, i det han stirrade framför sig med mörka blickar. Karlen måste naturligtvis hafva detta papper på sig, och då är det naturligtvis med honom för alltid begrafvet dernere.

Han stirrade en stund, liksom en, som ej förmår betvinga sin fruktan och plötsligt utropade han:

— Det var sant, ytterrocken, jag glömde ju den! Tänk om han lagt papperet i en af dess fickor då . . . då . . .

Han tvekade en stund, men drifven af denna tanke fattade han ljuset och gick uppför trapporna, som ledde till andra våningen.

Då han inträdde i det rum, der han sist sammanträffat med kontoristen, fann han öfverrocken hänga öfver stolkarmen på samma sätt som förut.

Men det var mörkt derinne.

Holt hade lemnat rummet.

Köpmannen skyndade snabbt fram och fattade rocken. Med feberaktig skyndsamhet undersökte han de rymliga fickorna, undersökte noggrant och försigtigt, men han fann intet papper i dem.

— Det finns ej, mumlade han och det låg en viss modlöshet i stämman.

Han eftertänkte en stund.

— Holt, den fördömde kontoristen var inne här nyss, mumlade han. Det var han som först uppmärksammat rocken, han har väl för djefvulen inte varit före mig här och snokat igenom fickorna.

Blotta tanken härpå kom honom att skälfva i alla leder.

— Men nej, tröstade han sig åter med förbrytarens hela sangvinism, det är inte möjligt att sjömannen lagt ett så vigtigt dokument så vårdslöst i en af ytterrocksfickorna.

Han mumlade något emellan tänderna och gick med långsamma dröjande steg ur rummet.

FEMTE KAPITLET.

Ett kärleksmöte.

Derute på den landtliga egendomen låg fru Julia Torkilsson ännu sjuk och svag efter det hårda slag som drabbat henne genom makens afresa och det förtroende hon då erhållit.

Läkaren hade emellertid ingifvit den älskade moderns närmaste allt hopp, han var mäktig att gifva, och hade försäkrat att någon kort tids lugn och hvila skulle fullständigt återgifva den sjuka alla de krafter, som i en enda svår stund beröfvats henne.

Hon vårdades med stor omsorg af de båda barnen, af hvilka isynnerhet dottern egnade henne all den omtanke, endast barnslig kärlek kan gifva.

Hon vek aldrig från sjuklägret utan dröjde långa timmar vid bädden, noggrant observerande den älskade moderns minsta rörelse och ängsligt uppfyllande hvarje hennes önskan.

Sonen, som älskade sin syster af allt hjerta och omfattade henne med lika djupa känslor, som han omfattade modern, såg med oro detta systerns trägna innesittande, hvilket beröfvade henne många af de ungdomens och helsans rosor, som förut smyckat hennes vackra ansigte.

— Du måste slita dig lös någon gång från dina omsorger, sade han kärleksfullt och varmt en dag. Det tål inte vid några invändningar. Går du ej ut och hemtar frisk luft, så blir du snart lika sjuk och svag som vår stackars mor. När hon blir frisk en

gång och så finner dig sjuk, hvad skall det då bli af? Gå du derför ut, gå omkring på fälten, och i de löfrika lundarne, så skall du se att du blir frisk och blomstrande som en ros.

Gurli såg upp med kärleksfulla ögon på sin omtänksamme broder.

— Och dessutom, kära syster, har jag rätt att befalla dig till detta, ty under vår fars bortovaro, är jag herre i huset. Derför ingen opposition mot mig, tag hatten på och begif dig genast ut i det fria!

Gurli rodnade starkt vid dessa ord, och det gjorde hon hvarje gång talet föll på dessa aftonpromenader. Om Richard, brodern, varit en uppmärksam iakttagare, skulle han fattat misstankar härvid, men nu var han just ingen psykolog.

— Ser du, Gurli, fortsatte han, jag skulle gerna följa dig på dina promenader och se till att du finge dig en riktigt god motion, men nu måste jag stanna hos vår moder, som vi kommit öfverens om, på det hon ej helt och hållet må stå under tjenstefolkets vård. Tycker du emellertid ej om att gå ensam, så kan du taga en af tjenstflickorna med dig.

Gurli sträfvade visserligen emot i början, men hon lydde alltid broderns råd och begaf sig hvarje dag ut på en promenad i omgifningarne.

Det var ungefär en vecka efter kapten Gunnar Torkilssons ödesdigra besök hos köpman Olby.

Gurli Torkilsson hade begifvit sig ut och skred fram öfver fälten.

Hennes ansigte var blekt, men ännu syntes spår efter den rodnad, som stigit upp vid broderns tal.

Stundom sprang hon, stundom stod hon stilla, liksom hon tvekat, huruvida hon skulle gå vidare, eller vända om.

Slutligen stannade hon vid en kulle, omgärdad af lummiga träd och hvarifrån man hade en hänförande utsigt öfver hafvet.

Vid kullen, på den ljusa, mjuka gräsmattan satt en ung man.

Framför honom stod ett staffli med en uppspänd duk; men palett och pensel lågo bredvid på marken.

Målaren satt med hufvudet lutadt mot handen och ögonen

kastade långa, melankoliska blickar åt det håll, hvarifrån den unga flickan kom.

Den unge mannen var ovanligt vacker. Ett ovalt ansigte krönte en ståtlig kropp, och de grå snilleblixtrande ögonen skuggades af långa svarta ögonhår.

Klädseln var elegant. Benkläderna voro grå, västen af samma färg och öfver det hela satt en svart sammetsrock. Bredvid på marken låg utbredd en mörk kappa.

Då Gurlis ljusa klädning skymtade fram mellan träden, sprang han hastigt upp och ilade henne till mötes.

— Älskade Gurli, utropade han i det han tryckte båda hennes händer, hvad du dröjt. Tiden har gått så långsamt utan dig, sekunderna ha för mig varit evigheter.

— Käre Oskar, jag kunde icke komma förr, sade hon med vek stämma. Min mor är ännu sjuk . . . vore hon blott frisk, så jag kunde berätta för henne om vår förlofning. Om du kände henne rätt, min älskade, så skulle du icke säga något deremot. Din fattigdom skall icke nedsätta dig i hennes ögon, tvärtom. Hon vill helt säkert låta mitt hjerta råda och icke låta förena mig med en man, som jag icke älskar.

Han betraktade henne innerligt, men en suck banade sig fram öfver hans läppar.

Det rådde en lång stunds tystnad.

— Det kan vara sant, hvad du säger, sade han omsider; det kan vara sant, att för din moder guldet intet betyder, men fattigdomen reser sig ändå som ett högt hinder för oss.

— O, nej, o nej, utropade Gurli. Äfven min far är sådan som min mor. Jag behöfver blott att skrifva till honom, att hans egen lilla flicka varit nog dåraktig att förälska sig i en ung fattig man, som intet annat eger än sin kärlek och sina penslar och för öfrigt en hel verld af ljusa färger och förhoppningar. Jag behöfver blott berätta honom det,för att han skall välsigna vårt förbund. Men innan han sjelf gör det, vill han naturligtvis se dig, och han skall icke behöfva mer än se dig för att liksom jag tycka om dig. Men du skall icke blifva inbilsk för det.

Hon lade sin hand på hans och ett obeskrifligt skälmskt leende lyste upp å hennes fagra ansigte.

Detta gjorde den unge mannen obeskrifligt glad och han slöt henne hårdt intill sig.

— Min, egen, outsägligt älskade Gurli.

—Mins du inte, fortfor Gurli, huru du helt och hållet förtjuste mamma, då vi alla voro tillsammans på bjudningen i granngården. Mamma tog dig då för en rik och förnäm herre; aldrig kunde hon tro att du var en fattig målare, som drager omkring öfver allt och studerar naturen.

Den unge mannen mörknade och ett sorgset uttryck skönjdes i det förut så lyckliga ansigtet.

— Om jag hade kunnat, skulle jag så gerna velat tala vid din far innan han reste, sade den unge mannen vemodigt. Men jag kan det inte med bästa vilja, ty jag är beroende af en man, som jag icke kan hysa aktning för.

— Men snart får du ju namn och blir en berömd målare, sade hon varmt och fäste beundrande blickar på den älskades manligt sköna ansigte. Tänk då, du, fortsatte hon med förtjust röst, då är hela verlden din!

Denna röst, så förhoppningsfull, så förtröstansrik och full af tillit till honom gjorde honom åter glad och han såg genast, liksom alla dessa lättrörda konstnärsnaturer, hela verlden i förhoppningsfullt ljus.

— Ack, sade han vänligt och ömt, jag sträfvar icke efter beröm och ära. Jag vill endast arbeta för att få en oberoende ställning, så att jag till sist kan komma att ega dig. Dertill skall du ge mig kraft och förmåga. Din kärlek skall sporra mig till arbete, till oerhördt arbete, din bild, tanken på dig skall komma mig att arbeta oförtrutet och mitt arbete skall aldrig bringa mig någon ro förr än mitt mål är vunnet.

— Oskar, i sanning du arbetar ibland allt för mycket, sade hon allvarligt: jag är stundom rädd att du skall öfveransträngа dig.

— Ah, det är icke farligt, min egen lilla Gurli. . . Men här skall du se mitt sista arbete och säga mig hvad du tycker derom.

Han förde den unga flickan bort till staffliet, vid hvilket han ställde sig och försjönk i stilla beundran frmför den präktiga duken, som förestälde en öppen plats, med en kulle och en saftig gräs-

matta. I fonden syntes en pittoresk liten lund och i förgrunden det vackra solglittrande hafvet.

— Ack, sade hon varmt, du skall en gång blifva stor och vidt berömd.

Hon såg upp till honom innerligt och i hennes blåa ögon skimrade den varmaste, innerligaste kärlek.

Efter att en stund hafva stått så, fattade hon hans arm och de vandrade en stund lyckliga och sälla genom den lilla lunden fram på den lilla stigen, som ledde derigenom och fram öfver ett leende sädesfält.

En half timme vandrade de så och vände derefter åter.

Han följde henne till trädgårdsgrindarne, der de togo ett ömt farväl af hvarandra.

Gurli gick in i sin kammare och satte sig en stund begrundande.

— Ack, att jag kunde berätta min stackars mor mitt hjertas hemlighet, hviskade hon till sig sjelf. Hvad jag då skulle vara lycklig.

Med dessa tankar gick hon ut i sjukrummet och satte sig ned vid sin moders sjukläger och betraktade med kärleksfulla blickar den sjuka.

Modern slumrade stilla och en svag rodnad färgade hennes bleka, af sjukdom magrade kinder.

Gurli satt stilla en stund och betraktade den sjuka; med hufvudet stödt mot handen försjönk hon derefter i stilla tankar.

Hon tänkte allt jemt på den unge mannen, liksom alla de unga, hvilkas hjertan en gång blifvit fästade. Hon mindes såväl den tid, då hon första gången sammanträffade med Oskar Holm, den unge målaren.

På den bjudning hos en af grannarne, hvarom Gurli talat, hade de träffats första gången och sedan hade de träffats ofta.

På en af sina promenader hade Gurli fått tillfälle att presentera den unge mannen för sin broder Richard, hvilken strax kände sig dragen till den unge, ridderlige målaren och en viss förtrolighet uppstod, derunder den unge mannen utan tvekan omtalade sin samhällsställning.

Så gick tiden, sommaren förflöt, vintern stod för dörren; —

Så kom våren, Richard reste bort och under sommaren voro modern och hon ensamma i det lugna hemmet. Men promenaderna i den vackra naturen togo ej slut. De stunder hon gick ut i omgifningen voro de skönaste för henne. Hvarje dag träffade hon den unge man, som helt och hållet vunnit hennes hjerta.

Mellan henne och Oskar Holm knöts det ljufva bandet allt starkare, de kände granneligen att de voro bundna för lifvet och löftena för lifvet voro för längesedan beseglade.

Det var en kärlek som inga verldens stormar kunde slita itu, deras hjertan hade för länge sedan vuxit samman, ingen skulle mera skilja dem åt.

SJETTE KAPITLET.

Det förflutna skymtar fram.

Julia Torkilsson, kaptenens hulda, trofasta, kärleksrika maka hade stigit upp från den bädd, som hållit henne fängslad länge, länge.

Det, som under hela denna långa tid sysselsatt hennes tankar och legat som en outsäglig plåga på hennes läppar kom nu obevekligt och bestämdt.

Det gälde hennes make.

— Har det inte kommit underrättelse från Gunnar? sporde hon lugnt.

— Nej mamma!

De båda barnen hyste för sin del ingen fruktan för faderns tystnad, ty de visste allt för väl, att resan skulle taga lång tid och att ännu icke på länge några underrättelser kunde komma från det fjerran landet.

Moderns och makans hjerta deremot var så mycket mer bekymradt.

Den älskade mannen hade ju sagt att han skulle deponera en stor summa penningar hos en rik köpman, hvars blotta namn åstadkommit en kris i hennes lif, som för lång tid hade lagt ned henne på sjukbädden. Dessutom hade han nämt, att han, så snart detta var gjordt, skulle sända henne qvittot på denna summa.

Detta qvitto hade emellertid icke kommet.

Dock var det icke så mycket förmögenheten, som rörde hen-

nes sinne eller brydde hennes hufvud. Penningar kunde icke helt och hållet upptaga denna kärleksrika natur eller vålla henne oro.

Ännu mer än öfver denna i sig sjelf stora förmögenhet ängslades hon öfver makens långa tystnad, både då det gälde honom sjelf, som ock denna affärssak. Han hade nemligen redan från England, som först anlöptes, kunnat tillskrifva henne om denna sak, som han ju omfattat med sådant lifligt intresse, men icke en enda rad hade kommit.

Det var förgäfves Gurli och Richard sökte lugna henne.

— Älskade moder, sade Richard lugnande, tror du icke, att vi för längesedan fått underrättelser om pappa, ifall någon olycka händt honom. Och tror du icke, att vi skulle vara lika oroliga som du, ifall vi icke tänkte detta? Hade allt inte stått rätt till, så hade helt säkert styrman Lind för länge sedan bragt oss underrättelse.

Du vet ju huru hjertligt den unge mannen är fästad vid oss. Han hyser en sann och uppoffrande tillgifvenhet för oss. . .

Richard fäste vid dessa ord en betecknande blick på sin syster, som vände sig bort och rodnande såg ut genom det öppna fönstret.

Den hulda modern log mot de båda barnen och försökte derigenom att dölja sin sinnesrörelse, men oron växte, då dagarne gingo, den ena veckan efter den andra förflöt utan att någon underrättelse kom om maken och hans skepp.

Det var en klar höstdag. Luften var mild och behaglig, såsom endast i norden, då sommaren flyr sin kos och naturen kämpar sin tysta strid.

Helt nära fönstret i det lugna hemmet satt Julia Torkilsson vid ett af böcker upptaget litet bord; framför henne låg en bok uppslagen, men dess blad rördes ej; man såg att hennes tankar voro långt borta och att intet enda ord på de hvita bladen förmådde fängsla hennes intresse.

Kaptenens maka hade aldrig förr sett så hänförande ut.

Knappast i sin första ungdom.

Hela hennes ädla själ, pröfvad af lifvet och ammad af lyckan, återspeglades i hennes ansigte.

Hennes fina vackra hy, som återvunnit hela sin forna frisk-

het, stack bjert af mot det rika kastanjebruna håret, som sammanhölls af en fin sköldpaddkam.

Hon var iklädd en svart sidenklädning af smakfullt snitt och ett värdefullt smycke sammanhöll den hvita halskragen.

Drömmande stirrade hon framför sig, hvarigenom det vemodiga uttrycket i hennes ansigte förhöjdes.

Hennes tankar voro hos maken, som hon tycktes följa ombord på hans vackra skepp "Liljan".

Hon hade suttit så en lång stund, då dörren plötsligt slogs upp och en man inträdde i rummet.

Julia Torkilsson såg upp.

Hastigt ryckte hon emellertid till och gaf till ett smärtsamt anskri, under det hon förskräckt blickade på den främmande.

— Min Gud, ni här! utropade hon.

Den som så tyst och oväntadt uppenbarat sig för kaptenens hustru var ingen annan än Harry Olby, den rike köpmannen från Göteborg.

Han stod en stund med korslagda armar och betraktade den förskräckta qvinnan och närmade sig så hennes plats.

Han hade blifvit något blek, och det stack bjert af mot det mörka håret.

Ögonen voro emellertid sig lika, samma glödande, om energi vittnande eld deruti som förut.

— Ja, svarade han med dof röst på den stackars qvinnans fråga, det är jag; ni känner ej fel, ser jag. Jag är köpman Harry Olby. Ändtligen, Julia Rosensköld, står jag efter tjugo långa år inför den qvinna, som jag en gång älskade så högt, den qvinna som gjort hela mitt lif bittert och eländigt.

Hans ord utöfvade samma verkan som blixten på det veka trädet. Denna röst kom henne att bäfva och hon sjönk ned på stolen med ett anskri.

— Min Gud, min Gud! utropade hon hjertängsligt, så hör jag åter efter långa tjugo års lycka och frid denna hemska röst, som jag fruktat som döden.

Olby höjde hånande på axlarne och en hotande blixt sköt ur de mörka ögonen.

— Ni har rätt, Julia, sade han med af hat darrande stäm-

ma, vi ha haft vapentillstånd i tjugo långa år, men nu är jag beredd att uppta kampen på nytt, Och tänk noga efter, Julia, jag är tillräckligt stark för att känna, att i den kampen skall jag bli segrare, antingen ni vill eller ej Det hat som grott i mitt bröst under de långa bittra åren är rotfast. . .

Julia Torkilsson hade blifvit askgrå i ansigtet och den fina kroppen darrade som ett asplöf;

— Julia, fortfor Olby, och hans ord trängde som spjut till hennes hjerta, Julia, du är lika skön och hänförande som förr, men hvar är ditt lugn, din kallblodighet, din öfverlägsenhet? Du är inte lik dig, tror jag. Den stackars sjömannens hustru är icke så modig och stolt som grefvens dotter.

Dessa hånfulla ord trängde djupt som taggar in i den stolta qvinnans själ och åstadkommo med ens en omhvälfning i den sinnesrörelse som förut gripit henne så djupt,

Hon sprang upp och stod i hela sin längd inför den grymme mannen.

— Ni bedrager er, Harry Olby, utropade hon i det hon lugn mötte köpmannens genomborrade blickar. Hon är dubbelt så stolt nu emot förr, ty nu har hon icke allenast sin egen ära att beskydda och bevaka, nu har hon äfven sin mans heder och sinnesfrid att bevara.

— Godt, jag ser det, sade han lugnt, tiden har icke kunnat bryta ert stolta mod, Julia.

Julia Torkilsson teg en stund.

— Af hvad anledning har ni kommit hit, om jag får fråga, fortsatte hon och kastade en föraktfull blick på honom.

— I affärer, svarade han lugnt.

— Ni?

— Ja.

— Hvem har affärer med er här i huset?

— Er man.

— Min make? . . Ah, nu mins jag! Ni har sett min man senare än jag, eller hur?

— Ja, jag såg honom . . .

— Han lemnade i ert förvar en större summa penningar, inte sant?

Köpmannen höjde föraktfullt på axlarne och kastade en oförvägen blick på den stackars qvinnan.

— Ni misstager er min nådiga, svarade han lugnt och hånfullt. Hos mig äro icke deponerade några penningar. Hvad skall detta prat betyda? Er man är väl icke i den ställning att kunna deponera några penningar hos mig, efter hvad jag kan förstå.

— Jag förstår ej hvad ni mener? sade Julia Torkilsson med andlös röst.

— Jag menar, att er man kom till mig som en tiggare, som en stackars behöfvande. Han villa låna pengar af mig till att betala en laddning skeppsproviant . . .

— Min Gud ! . . .

— Jag lånade honom penningarna och som säkerhet för detta lån gaf han mig åtkomst- och köpehandlingarna till denna egendom.

Julia Torkilsson sjönk ned på stolen och med händerna i knäet stirrade hon en stund på sin fruktansvärda gäst.

— Lånade han penningar af er, frågade hon med samma förförvånade, andlösa stämma . . . Ah, ni ljuger ! . . . Han talade blott innan han reste om att han ville deponera en större förmögenhet jemte dessa köpehandlingar hos er.

Köpmannen log skadegladt.

— Då har han fört eder bakom ljuset, sade han lugnt. Er make har för längesedan förlorat hela sin förmögenhet på okloka spekulationer, han eger inte ett öre mera. Hade den stackars mannen icke erhållit pekuniär hjelp af mig, så hade han ej kunnat göra denna resa . . .

Men ni måste tvifla, eftersom ni ser så der egendomligt på mig? . . . Men det skall ni icke göra, och jag vill inte att ni blindt skall tro på mig. De dokumenter jag har med mig äro försedda med er mans namnteckning, det är bevis nog, tänker jag, för sanningen af dessa mina ord.

— Återigen utropade hon, ni ljuger, ni måste ljuga! Ty skulle det vara sant, vore det förfärligt. Min make skulle låna pengar af er? Aldrig! heldre då af hvilken annan som helst.

— Kanhända, hånlog köpmannen, men det är nu en gång

så. Jag erkänner att det var förunderligt att han just vände sig till mig

Det inträdde ett ögonblicks tystnad.

Den olyckliga qvinnan tänkte hit och dit, utan att komma till någon fast hållpunkt. Hon frågade sig sjelf, om det var möjligt att att han fört henne bakom ljuset.

Hon erinrade sig så väl hans sista ord före afskedet. Kunde han af fruktan för att hos henne väcka smärta hafva dolt sanningen för henne?

— Ack, min Gud, tänkte hon, hvarför hyste icke Gunnar större förtroende till mig. Vi ha ju lefvat samman i tjugo år; fruktade han fattigdomen, så borde han väl förstått, att jag icke bredvid honom betraktade den som en olycka.

Hon blickade skarpt på köpmannen.

Hon hatade, hon afskydde denne man, och det var en instinkt, som sade henne att denne man ljög, att denne man ej var i stånd att säga ett sant ord.

— Låt mig se min mans namnteckning; förr tror jag er icke, sade hon fast.

— Ha ha ha, min nådiga, det skall ni få, sade han hånfullt. Men det kommer ju tids nog, ja kanske fortare än ni önskar Jag önskar derför dröja litet och först göra en liten utflygt i det förflutna. Ni mins det förflutna, Julia. Efter en tid af tjugo långa år, hvarunder jag lemnat er i fred, komma vi åter att börja en strid på lif och död. Men först vill jag tala med er om det förflutna.

Kaptenens hustru såg på honom lika upprördt som föraktligt.

— Och ni blygs ej, sade hon, att vilja erinra mig om den usla roll ni då spelade i de händelser som rörde mig?

— Jag tänker hvarken på det ena eller andra, jag vill blott visa dig, huru godt minne jag har . . .

Julia Torkilsson teg.

Hon vände sig bort från denne man och dolde ansigtet i händerna, liksom hon fruktat för att se honom. Hans blotta åsyn ingaf henne afsky.

Köpmannen slog sig vårdslöst ned i en stol och började med djup röst:

— Det är nu tjugo år sedan jag först såg er. Jag, liksom alla andra af våra gemensamma umgängeskretsar, träffades flera gånger på societetens baler, och jag var ju lika god som alla de kavaljerer, hvilka trängdes i de rika salarne, på de bonade tiljorna. Det är sannt, att jag ingen förnäm titel hade, men min fars förmögenhet var stor, följaktligen hade vår familj derigenom ett visst anseende. Jag hade rest i många länder och i verldsstäderna tillegnat mig allt det som fordras för en verldsman; jag var således väl uppfostrad. Jag hade inga fördomar. Det är sant att min ungdom varit något stormig och följaktligen kunde de, som kände mig närmre, påstå att jag var invecklad i mer än en munter historia, kanske också litet skabrös. Detta gjorde naturligtvis att jag just inte passade för en ung oskyldig flicka . . .

Han upphörde en stund att tala och fäste sina glödande blickar på den stackars qvinnan.

Derpå fortfor han:

— Vid den tiden såg man i dessa salonger en ung, hänförande skön flicka, som blef mest firad af alla de vackra damer, som svärmade omkring der. Hennes namn var Julia Rosensköld, dotter till en rik, högättad man. Gud, hvad den qvinnan var skön! Och jag ser att hon ännu i dag är lika förtjusande. Jag mötte henne öfverallt, jag följde henne, som skuggan följer menniskan. Denna flicka var för mig hvad solen och regnet äro för plantan derute i Guds rika natur. Jag började älska denna qvinna; kärleken öfvergick till en vild, lidelsefull passion och jag svor slutligen att denna stela, sköna qvinna skulle blifva min hustru.

Han teg ett ögonblick.

Kaptenens hustru tog händerna från ansigtet och sände sin hemske gäst en outsägligt föraktlig blick.

Köpmannen mötte blicken mycket lugnt och forsatte:

Ja, ja, jag förstår hvad ni tänker. Det var dårskap af mig att tänka mig kunna få ega denna qvinna. Men då ni tänker så, så kom ihåg att ni dref gäck med mig, att ni uppmuntrade mig, att ni tog min bästa hyllning. Edra småleenden och vänliga blickar gaf mig hopp. Ni var visserligen omgifven af en skara beundrare; men af alla utmärkte ni mest mig och tycktes finna ett

utsökt behag i mitt sällskap. Alla menniskor trodde att ni skulle blifva min hustru, och det trodde äfven jag . . .

Julia Torkilsson suckade djupt och afbröt i frånvarande ton:

— Jag var ung och fåfäng den tiden, Olby. Jag var oförståndig, men jag var icke hjertlös, jag var kokett, men jag menade intet ondt.

Köpmannen for upp.

— Intet ondt, utropade han, hvad menar ni dermed? Gud i himlen, det gifves menniskor, hvilka i sin förhärdelse och egoism, efter att hafva begått ett mord, skrika, att de inte menat något ondt. Denna qvinna förstörde min samvetsfrid, hon gjorde mitt hjerta ursinnigt af kärlek och lika fullt säger hon att hon intet ondt menade; ja, då hon gifvit min kärlek den rikaste näring och jag då kom till henne och bad om hennes genkärlek, då jag sade henne, huru djupt jag älskade henne, då visade hon mig med köld tillbaka och förklarade att hon tillhörde en annan.

Här tystnade köpmannen en stund, liksom eftertänkande:

Derpå fortsatte han med rörd, dof stämma:

— Om du tror att jag med lugn och besinning mottog detta svar af dig, så bedrar du dig Jag var ingen beskedlig natur, jag hatade all ömklighet, jag var alltför fast för att kunna glömma och förlåta. Den skymf du tillfogade mitt hjerta trängde sig djupt in hos mig och i mitt minne. Det stormade som en orkan i min själ, jag irrade den natten som en förtviflad man omkring, utan att veta hvart jag gick, och öfverallt förföljde mig din bild, öfverallt hörde jag ditt kalla svar på min kärlek. Det stormade lika mycket utom som inom mig, men blåsten svalkade mina tinningar och gjorde mig kall och besinningsfull. Men trots detta slocknade icke den brännande elden i mitt bröst. Jag törstade efter hämd, jag anropade himlen om hjelp att hämnas min förstörda lycka och jag räckte mina händer mot himlen och svor en dyr ed . . Och denna ed! . . . Den gälde dig. Jag svor vid himlen, vid allt rättfärdigt, att den qvinna, som en gång förskjutit mig, att du skulle tillhöra mig, det måtte nu bli om en dag eller om tjugo år, det vore detsamma. Hon nekade att bli min hustru, tänkte jag, men då skall hon tillhöra mig på ett mindre hederligt sätt än så . . . Hon skulle sjelf få lida det förakt och den vanära, hon måttat åt mig . . .

Dagen efter denna ed träffade jag den sköna och jag delgaf henne mitt heliga löfte. Hon svarade att hon föraktade mig och det så djupt en qvinna kan förakta.

Julia Torkilsson drog en lång suck.

— Ja, sade hon fast, jag föraktade er den gången och nu, efter tjugo år föraktar jag er ännu mer . . .

Olby mörknade något, men fortsatte obesväradt:

— Ett halft år förföljde jag min älskade. På hvarje plats der hon uppträdde, der fanns ock jag. Hon kunde ju icke tillbakavisa mig, ty då hade hon ju förrådt sin kärleks hemlighet för sin far. Jag hade hans hela förtroende . . . hade hans dotter visat bort mig, så hade det fäst hans uppmärksamhet. Du vet, hon vågade icke visa verlden att hon hemligt älskade en annan, en man som stod långt under henne i rikedom och samhällsställning. Hon stod följaktligen maktlös. Hon kunde icke stöta bort mig och måste ständigt se mig vid sin sida, hvar hon än befann sig, ute eller inne. Trots allt detta lyckades jag dock ej att utränga min rival ur hennes gunst, och det hade jag knappt väntat. Men jag vann mitt andra mål, att få den sköna damen förödmjukad . . . Inom kort hade jag lyckats förstöra Julia Rosenskölds goda namn och rykte. Jag satte mig i förbindelse med mina goda vänner, hvilka hade alla skäl att hjelpa mig att sprida ut i verlden de nedrigaste rykten om henne . . . Till slut drog jag försorg derom att dessa rykten nådde hennes fars öron . . . Den stolte, ärevördige gamle visade henne med fasa från sitt hus och svor att hon ej mera skulle träda inom hans dörrar . . .

Kaptenens hustru hade vid de sista orden snyftande lutat sitt hufvud mot stolkarmen och en konvulsivisk gråt skakade den fina kroppen.

Ej ett ord kom öfver hennes läppar till svar på plågoandens förskräckliga ord.

— Hvilken stund af triumf var ej detta för mig, fortfor Olby. Gud, hvad jag jublade! Nu då hon stod ensam och vanärad i verldens ögon, men ren och god inför den, som kände henne, då trodde jag, att hon skulle med glädje kunna mottaga det hem jag ville bereda åt henne. Jag skref till henne derom, jag skref om mina förhoppningar och mina planer och att min passionerade

kärlek skulle göra henne lycklig för alltid. Jag spionerade på henne, att hon icke skulle gå mig ur händerna, ty jag hade fast beslutit att hon skulle blifva min . . . Men min uppmärksamhet blef en gång sviken . . . Utan min vetskap reste hon en dag öfver till England; alla mina förhoppningar om att hon skulle söka tillflykt hos mig blefvo gäckade. Och en dag nådde det ryktet mina öron, att hon i London vigt sig samman med den man hon föredrog framför mig. Det var ett hårdt slag! Denne man hade genom bref blifvit underrättad af henne . . . han visste intet om alla de rykten som cirkulerat om den qvinna, som älskade honom. Detta är vårt lifs dramas första akt . . . en lång tid ligger mellan den och den andra som började, då din make en dag för tre månader sedan kom in på mitt kontor i Göteborg. Det var samme man, för hvars skull jag fick en skymflig korg, det var dagen före hans sista resa . . .

Vid dessa sista ord hade kaptenens hustru återfått all sin sinnesnärvaro och sitt mod. Allt det skymfliga hon fått höra i denna stund, lång som evigheten, hade stålsatt alla hennes känslosträngar och hon stod nu hotfull inför sin fiende.

— Gå er väg och beträd ej mera detta hus, utropade hon stolt, i det hon pekade mot dörren. Det besmittas af er närvaro här. För tjugo år sedan, då jag inte hade annat stöd än en stolt, kall fader, kunde jag tåla edra förolämpningar . . . nu gör jag det ej! Detta hus är mitt eget, säger jag, och jag befaller er att ögonblickligen gå, så att jag slipper se ert hemska, hatfulla ansigte längre.

Det blixtrade i köpmannens ögon och hans mun drog sig till ett hånfullt leende.

— Jag beklagar, min sköna, att jag måste lyda er denna gång, sade han, men vänta, det kommer en tid, då ni icke längre har rätt att visa mig på dörren.

— Ah, den kommer aldrig! sade hon sjelfmedvetet.

— Derom skola vi icke vidare tvista. Men tillåt mig visa er ett tidningsexemplar, som säkert skall intressera er. Det är ett nummer af den gamla säkra, väl underrättade "Times"; deri står att läsa något högst märkvärdigt. Jag mottog nyligen detsamma med min post från England.

Han lemnade henne det ofvannämnda tidningsexemplaret

och pekade med en skadeglad min på några rader, som särskildt voro understrukna.

Julia Torkilsson tog tidningen och läste följande notis:

"I affärs- och rederikretsar hyser man allvarsamma farhågor för det svenska skeppet "Liljan", kapten Torkilsson. Skeppet afgick för tre månader sedan från London och har sedan dess alls icke afhörts."

Kaptenens hustru stirrade en stund med uttryckslösa ögon på de förskräckliga raderna.

Derpå föll tidningen ur hennes hand.

Med ett anskri af djupaste smärta föll hon liksom ett oskyldigt, träffadt villebråd till golfvet och gaf sedan icke en suck ifrån sig.

Köpmannen rätade sin ståtliga gestalt och såg på henne en stund.

— Ah, min stolta dufva, utbrast han ondskefullt, nu tyckes du redan ha fått ditt första, stora slag!

SJUNDE KAPITLET.

En stulen hemlighet.

Köpman Olby dröjde en stund vid den arma qvinnans sida, liksom han njutit af sitt offers hjelplösa belägenhet.

Han kastade en djup blick i det stela ansigtet och utbrast derpå:

— Jag kan vara lugn, hon är fullkomligt medvetslös.

Han vände sig om och såg forskande omkring sig.

Derpå började han nervöst och oroligt undersöka alla föremålen derinne.

I ett hörn af rummet stod en gammal, antik chiffonier.

På denna föllo hans blickar.

Klaffen var sluten, men nyckeln satt uti.

— Den måste tillhöra henne, mumlade han och närmade sig densamma. Bedrar jag mig inte, så skall jag der finna det jag söker.

Han vände sig rädd om.

Qvinnan låg dock lika sanslös.

Raskt öppnade han klaffen och började leta i flera små rum.

I ett af dessa låg en packe gulnade bref. Särskildt en liten packe sådana, omsluten af ett blått sidenband, tilldrog sig köpmannens uppmärksamhet.

— Der har jag det! utropade han lågt. Det är denne mans bref. Endast kärleken är så ängsligt pietetfull, att den sluter sådana der sentimentala band kring gamla bref.

Olby hade rätt.

Det första bref han tog ur packen var undertecknadt med namnet *"Gunnar"*.

— Ah, utropade köpmannen, det är hans stil. Det skall nu bli roligt att se, huru den karlen undertecknar sitt namn. Vi måste leta efter ett, der det står hans fullständiga namn och ej blott initialerna; jag behöfver hans hela namn.

Efter en stunds letande föll ett stort bref i hans händer.

På detta stod med trygga, säkra bokstäfver orden:

Gunnar Torkilsson.

Olby log triumferande.

— Det synes, som om jag skulle ha tur, mumlade han mellan tänderna och stoppade hastigt brefvet på sig.

Derefter lade han noggrant tillbaka brefpacken och stängde chiffonieren.

Han lemnade utan tvekan rummet och stod en stund villrådig i förstugan, då en tjenstflicka visade sig.

Denna blef förskräckt öfver att se den främmande.

Olby oroade sig emellertid ej, utan sade i lugn ton:

— Jag är en gammal bekant till er matmor, fru Torkilsson, och har i dag kommit hit att meddela henne en nyhet, som emellertid var af allt för sorgligt slag. Den grep henne så djupt att hon nu ligger afdånad derinne i rummet.

— Herre Gud! utropade flickan.

— Har ni ingen, som brukar bistå er, när sjukdomsfall inträffar?

— Det är bäst att springa till grannens här näst intill.

— Gör det; jag skall sjelf resa in till staden för att hemta läkare.

Flickan neg, hvarefter köpmannen lemnade det hus, som förut varit så fridfullt, men som genom honom blifvit försänkt i så mycken sorg.

Med raska steg gick Olby hän mot den plats, der hans vagn väntade; hunnen dit, steg han upp i åkdonet och befallde kusken att skyndsamt köra till staden.

På vägen helt nära kaptenens egendom mötte köpmannen ett ungt par som åkte i en enkel vagn.

Det var en ung, förtjusande flicka och en ung man, som satt behagligt tillbakalutad i vagnen.

Olby ryckte häftigt till och bleknade. Den unga qvinnan verkade på honom som en uppenbarelse och han vände sig, stirrande efter åkdonet, så långt hans blickar nådde.

— Ah, det var hennes dotter, jag såg det, mumlade han. Med henne uppväcktes åter minnet af de svunna tiderna. Hennes skönhet, hennes likhet med den qvinna, jag nyss till hälften krossat, påminner om den dag, då jag första gången såg Julia Rosensköld. Hvilken glödande kärlek upptände icke det mötet . . . Och ännu efter tjugo år, ännu då jag åter stod inför henne, känner jag huru högt jag älskar henne . . . Men ändå har jag en innerlig lust att krossa henne, att se henne förödmjukad invid mina fötter . . .

Grubblande på de gamla minnena från fordom, fortsatte köpmannen sin färd intill staden.

Han gick ögonblickligen upp på sitt kontor, der han fann sin förste kontorist Holt i sitt arbetsrum, försjunken i tankar och med ett bräddadt glas framför sig. Mot sin vana tycktes han dock icke hafva rört dess innehåll.

Han satt orörlig med korslagda armar och tycktes inte ens märka sin chefs ankomst.

Denne stannade och såg några ögonblick forskande på sin underhafvande.

— Holt! ropade han omsider, hur står det till med dig, du ser ju ut som ett spöke, så blek och eländig är du.

Kontoristen spratt till.

— Ah, är det ni herre, sade han dystert.

— Hur är det med dig, Johan, fortsatte denne, har du sett någon gengångare?

— Ja, det har jag, köpman. Jag såg en riktig gengångare gå förbi mig på gatan för en stund sedan . . .

— En gengångare, säger du?

— Ja för hin, en riktig ande, en sådan, som icke blott kan ses om natten utan äfven vid solljus dag . . . Ah, det var en qvinna jag såg, en lefvande afbild af den enda qvinna jag någonsin i mitt lif älskat.

Kontoristen tystnade och suckade djupt. Hans darrande hand grep efter glaset som stod på bordet.

— Här, herre, sade han doft, endast här är trösten för alla våra vedermödor, endast här finner man glömska af det förflutna.

Olby stod qvar förvånad.

Aldrig hade han sett sin själsstarke kontorist sådan som i detta ögonblick.

— Du är märkvärdig i dag, Johan, sade han, och jag är förvånad att se dig sådan. Jag hade trott att du var en stålsatt karaktär, som aldrig befattat sig med sådana der saker, sådant som man kallar känslor, kärlek.

— Det är jag icke heller, svarade Holt lugnt. Jag var en gång i min ungdom en dåre, och jag hade fästat mig vid en ung förtjusande qvinna, som jag trodde skulle kunna älska mig. Ah, bah, hvilken dåraktighet! Det kom för mig nu i dag vid åsynen af denna qvinna och derför blef jag för en stund inte mig sjelf . . . Men nu är jag åter lugn, nu står jag åter till er disposition; befall nu öfver mig, ifall ni behöfver mig till edra affärer.

Olby kastade en lång, lurande blick på sin underhafvande.

— Som du vet, Holt, sade han med dröjande röst, så ha du och jag haft åtskilliga mindre hederliga affärer tillsammans.

Öfver kontoristens fårade drag flög ett hånfullt leende.

— Kalla dem hellre bedrägerier rent ut, köpman, sade han med ett uttryck af stränghet i tonen.

Köpmannen studsade, men försökte iakttaga det lugn situationen kräfde.

— Holt, sade Olby, ni minnes troligen den dagen, då sjökaptenen Gunnar Torkilsson kom ut till mig på min egendom och återfordrade de hundratusen kronor, han samma dag anförtrott åt mig?

— Ja, jag minnes.

— Jag har fått underrättelser om, att den mannen har omkommit på sjön.

— Nej, verkligen!

Holt betraktade skarpt sin chef och en stunds tystnad uppstod. Kontoristen tycktes alls icke blifva öfverraskad.

— Ja, fortfor Olby, han har verkligen gått under. Hans skepp "Liljan" har förlist med man och allt.

— Köpman, huru visste ni att kapten Torkilsson var ombord på detta skepp?

— Huru jag visste det, hvilken fråga. Han egde ju mest i fartyget, var dess egen befälhafvare, följaktligen är det helt naturligt att han var ombord der.

— Jag kan icke neka till att jag tviflar derpå, men något skäl derpå kan jag inte framdraga . . .

Holt betraktade köpmannen så skarpt, att denne ovilkorligen bleknade.

— Ja, jag kan icke uppgifva något som helst skäl för mina misstankar i detta hänseende. Det är ju möjligt att han är ombord på fartyget, men man vet ju inte, hvad som kan hända. Kanske har en eller annan mellankommande omständighet hindrat honom att komma ombord på sitt fartyg före dess afresa.

— Åh, visst ej!

— Säg inte så, omöjligt är det inte.

— Hör ni då inte, hvad jag säger, att "Liljan" afreste med sin kapten ombord och att hon med man och allt gått under? . . .

— Hm, om det verkligen skulle vara så, skola naturligtvis hans arfvingar när som helst återfordra den stora summa de afstått åt eder.

— Naturligtvis, men då skola de också framlemna något skriftligt bevis derför, ett bevis att jag mottagit denna summa.

— Alldeles riktigt . . .

— Nå?

— Men utan tvifvel minnes ni att ni lemnade ett qvitto till kaptenen att ni mottagit beloppet?

— Javisst . . . Och nu ligger det väl på sjöbotten och studeras af hajar och andra nyfikna varelser.

Olby skrattade konstladt.

— Men ponera, fortfor Holt, att han före sin afresa anförtrott qvittot i annan persons vård?

— Det kan man icke antaga. En sjöman är skeptisk, han, lika litet som andra, tänker på och kan förutse sitt öde. Man måste antaga att kaptenen tagit qvittot med sig. I dylikt fall finnes det endast en meniska i verlden som är vittne till att jag mottagit dessa pengar, och det är du, Holt . . .

— Köpman kan fullt lita på mig.

— Det har jag, och derför har jag anförtrott dig många hemligheter . . . men en sådan vigtig som denna har jag aldrig förr lemnat i dina händer.

— Nej visst, nej!

— Kan din tystnad köpas med pengar? Är du nöjd med tiotusen riksdaler?

— Ja, det är jag.

— Men jag fordrar också något mera af dig.

— Hvad då?

— Jag begär en tjenst af dig.

— Jag gör allt.

— Godt . . .

Olby såg belåten ut.

— Hör på, fortsatte han, Kapten Torkilsson eger en landtegendom . . . Då han öfverlemnade sina penningar åt mig, så lemnade han också köpehandlingarne till denna egendom.

— Såå . . .

— Denna egendom önskar jag besitta. Jag vill komma åt den.

— På hvad sätt då?

— Det är lätt. Jag lägger blott fram en af dessa handlingar och ett af kaptenen sjelf undertecknadt dokument af innehåll, att han lemnat dessa handlingar som säkerhet för en större summa penningar, som han lånat af mig.

— Det var inte illa . . . Köpman är slug.

— På ett dylikt dokument måste ditt namn finnas.

— Mitt namn?

— Ja, som vittne.

— Det var märkvärdigt . . . jag kan inte påminna mig att jag någonsin bevittnat en sådan affär.

— Du har skrinlagt ditt minne i afton, Holt . . . kanske kan ännu en tusenlapp hjelpa till att friska upp det?

Vinningslystnaden började tindra i kontoristens ögon och ett djefvulskt drag lekte kring de tunna läpparne.

— Herre Gud, köpman, säg lika godt två sådana lappar, sade han, och ni skall finna att mitt minne är mycket starkt.

— Nåväl, jag knusslar inte, du skall få de pengarne. Men

ser du, ett sådant dokument måste vara affattadt i laglig ordning . . . En jurist behöfs, känner du någon sådan?

— Ja . . .

Holt funderade ett ögonblick och tog inte sina blickar från golfvet.

— Nå? frågade köpmannen oroligt.

— Ja, har jag sagt. Jag skall skaffa er en sådan.

— Och du ställer om att jag får detta dokument upprättadt?

— Ja visst gör jag det. Men en sak, mannen vill naturligtvis ha ersättning för sitt arbete.

— Naturligtvis skall han det. Han skall få så pass betalt för det han gör, att han icke skall få skäl till missnöje.

— Godt . . .

— Men ännu en sak . . .

Köpmannen såg skarpt och pröfvande på sin kontorist.

— Han skall kunna tydligt efterapa andra menniskors namnteckning, fortsatte köpmannen.

Olby drog försigtigt upp det bref, han stulit från kaptenens maka och visade det för Holt.

— Der har ni det, sade han. Ni fattar ju fullkomligt, hvad som behöfver göras.

Holt nickade.

— Javisst. Jag förstår fullkomligt.

— Godt, adjö då!

Köpmannen nickade nådigt åt sin kontorist och aflägsnade sig. Belåten med sin dag och det han uträttat under dess lopp, fortsatte han färden hemåt.

ÅTTONDE KAPITLET.

Pröfningar.

Det var uppståndelse i det fridfulla sjömanshemmet, då kaptenens båda barn kommo hem efter sin färd. Båda funno de den kära modern ånyo fängslad vid den sjuksäng, hvarifrån hon nyss stigit upp.

Den arma qvinnan låg blek och mållös, med ansigtet bortvändt. Ingen suck eller klagan kom öfver hennes bleka läppar. Det var som om sorgen, det hårda slaget alldeles förstelnat hennes hjerta.

Läkaren från staden, som brukade vårda henne, hade skyndsamt anländt och väntade nu i det yttre rummet samt hade bedt om ett samtal med Richard och Gurli.

Dessa efterkommo genast uppmaningen och då de kommo in i rummet, funno de doktorn sitta vid bordet med en tidning i handen, uppmärksamt betraktande några rader deruti.

Gurli trädde först fram och helsade på läkaren.

— Min mor måtte fått några ledsamma, olyckliga underrättelser, sade hon i det hon bemödade sig att tillbakahålla de frambrytande tårarne. Jag känner det, doktor, jag är säker derpå. Det är ingen vanlig åkomma, som angripit vår mor. Hur är det med henne? För himlens skull, dölj intet för oss!

— Ja, låt oss erfara allt, instämde Richard, som också försökte bekämpa sin oro.

— Se här, sade läkaren blott, i det han räckte den unge mannen tidningen.

Dock var det tydligt, att den menniskovänlige mannen tog djup del i deras sorg, ty hans ansigte uttryckte medlidsamhet och bedröfvelse.

— Läs detta, fortsatte han, i det han pekade på de understrukna raderna i det förut omnämnda tidningsnumret af engelska tidningen "Times", som blifvit liggande qvar på golfvet. Jag hoppas och tror, att det endast är falska underrättelser, som kommit tidningen tillhanda.

Richard fattade nervöst tidningen och läste de utpekade raderna. Under läsningen bleknade hans ansigte mer och mer.

Under det han läste, hade en fin hand lagt sig på hans axel och då han vände sig om, mötte han systerns blida, uppmärksamma ögon, som ifrigt voro fästade på skriften.

— Nej, nej, utropade hon, i det hon knäppte samman sina händer. Det är ej möjligt, detta. Gud kan icke vilja straffa oss så hårdt.

Läkaren reste sig långsamt.

— Lugna Er, mamsell Torkilsson, tröstade han, ännu är det ej anledning nog att förtvifla. Redarne och affärsmännen äro i allmänhet mycket rädda och oroa sig vid allra minsta underrättelse. Detta rykte, som tidningen, enligt hvad man kan läsa mellan raderna, betecknar det för, kan ju vara ogrundadt. Man lär invänta närmare underrättelser.

Richard hade blifvit allt mera upprörd, ju mera han studerade de få raderna.

— Nej, nej, det är nog sanning, utropade han med skärande smärta, en aning säger mig att min far har gått under med skepp och manskap, att fartyget gått till botten.

— Min Gud, min Gud! utropade Gurli med vild förtviflan och föll derpå afdånad i broderns armar.

Läkaren mulnade vid denna syn.

— Akta er för sådana ord, unge man, sade han allvarligt. Med sådana förtviflans utgjutelser tar ni lifvet af er syster.

Richard svarade ej ett ord. Besinningen tycktes ha återvändt och med starka armar fattade han den unga älskade flickan och

bar henne in i ett angränsande rum och lade henne varsamt ned på en bädd.

* * *

Det var en dyster tid som nu följde.

Ingen strimma af ljus, af hopp och glädje banade sig väg till de två sjukrummen, der två qvinnor lågo slagna af förtviflan och deraf orsakad sjukdom. En häftig feber hade angripit dem och bådade en lång tids fångenskap vid bäddarna.

Richard var den ende i familjen, som uppehöll modet. Visserligen hade han vid den sorgliga underrättelsen mist sin själsstyrka, men de två qvinnornas hjelplösa belägenhet hade återgifvit honom all hans styrka och med oförtruten kärlek, omsorg och ömhet vakade han vid deras läger.

De stunder han blef i tillfälle att lemna de älskade varelserna använde han att skaffa underrättelser om det saknade skeppet.

Alla efterforskningar voro emellertid förgäfves, tills han en dag fick höra inne i stadens sjömanskretsar att ett akterstycke med en namnbräda, hvarpå stod måladt ordet "Liljan", flutit i land vid franska kusten.

Hade icke tanken på de kära derhemma upprätthållit honom, skulle detta verkat förkrossande på den unge mannen, som älskade sin fader öfver allt annat i verlden.

Stum af sorg återvände han den dagen till hemmet och slog sig tyst ned vid den älskade moderns sjukbädd. Han fruktade emellertid för att meddela ens ett ord om den förfärliga upptäckter för modern, ty instinkten sade honom att det skulle verka dödande på den sjuka.

Efter flera veckors trägen och uppoffrande omsorg tillfrisknade fru Torkilsson så småningom och hennes krafter återvände, tack vare en seg natur.

Läkaren kunde till sist förklara att all fara var öfverstånden och det var med glädje, om ock blandad med smärta, Richard såg den första helsans rodnad färga den älskade moderns bleka kinder.

Ett smärtade och oroade honom dervid mycket. Han visste ju, att när sjukdomen var öfverstånden, när kampen om lif och död var dämpad, att då en ännu svårare kamp återstod. Det var då den vissa underrättelsen om makens död skulle träffa hennes öra.

Det var nu vinter.

En kall decemberdag hade kaptenens hustru tagit plats i en stol framför kakelugnen, från hvilken en flammande eld spred ett angenämt skimmer, en behaglig värme öfver rummet.

Utanför susade vinden i de bara träden, men dess fläktar förmådde ej tränga sig in genom de väl ombonade fönstren.

Rummet var behagligt och trefligt.

Små porslinsvaser af egendomligt slag prydde den hvita kakelugnen, alla vittnande om kaptenens omtanke om sitt hem, då han vistats ute i fjerran land.

Öfver soffan, snedt emot der fru Julia satt, hängde ett porträtt af hennes make och här och der på bordet och på stolarne lågo små dukar och broderier, vittnande om dotterns flit och konstfärdighet.

Kaptenens hustru hade kastat en flyktig, men smärtsam blick på dessa föremål och så försjunkit i stilla begrundan framför brasan.

Just som hon så satt, öppnades dörren och in i rummet trädde Gurli, som denna dag för första gången efter sin sjukdom beträdt golfvet i dessa rum. Hon stödde sig på broderns arm och hela hennes utseende vittnade om att hon var starkt medtagen. I den vida, böljande morgondrägten såg hon snarare ut som en ande än som en mensklig varelse.

Fru Torkilsson stirrade ett ögonblick på henne.

— Gurli, mitt barn, sade hon med svag röst, hvad du blifvit förändrad, hvad du är blek och svag. Har du också varit liggande?

— Ja kära mamma, jag har också varit sjuk, svarade Gurli mildt.

— Och jag har ej fått höra ett ord derom, svarade modern mildt förebrående.

— Ack, mamma, hvarför skulle vi väl oroa dig dermed, sade Richard varmt. Gurli har fått all den vård, vi varit i stånd att ge henne.

— Ack, kära Richard, du har rätt, sade Gurli ömt och gaf honom en tacksam, tillgifven blick.

— Ack, du min älskade flicka, du har tidigt fått lära dig hvad det vill säga att tryckas af lifvets allvar, hviskade modern med bruten röst och tryckte ömt sin dotters hand. Att tänka hvilket öde! Under tjugo långa år har jag varit fredad för olyckor och sorger, och min lefnads himmel har ständigt under denna tid varit ljus och klar . . . Men I mina barn, ha redan, fast så unga, blifvit utsatta för storm och olyckor.

Modern lutade med dessa ord sitt trötta hufvud mot sonens axel. Denne slingrade med ömhet sin arm om hennes hals, unr der det dottern tog plats på en pall vid moderns fötter.

Det rådde tystnad en lång stund och icke ett ord kom öfvenågonderas läppar.

Richard var blek som döden och fruktade tydligen hvarje ögonblick, att ett spörjande ord skulle komma öfver moderns läppar.

Denna såg med oro huru sonen stirrade på henne och sade slutligen med darrande stämma:

— Richard, min son, du döljer nog något för mig. Jag läser i dina ögon, att du har något på hjertat. Har det kommit någon underrättelse från din far?

Richard dröjde en stund med att svara, men sade slutligen:

— Nej, älskade moder, ännu veta vi intet om honom.

— Såå . . . men du har väl fått någon underrättelse om fartyget?

— Ja, det har kommit underrättelser, men endast sorgliga . . .

Han sjönk på knä vid moderns sida och fattade hennes händer.

— Ack mamma, mamma, utbrast han, försök att med lugn bära detta slag, försök det för vår skull. Se glad ut och upp

till oss med gladt mod! Mins att du nu endast har oss och vi endast dig.

Hon stirrade en stund på de båda barnen, och hon förstod nu allt.

Dessa sonens ord innefattade den bittra, gränslöst bittra sanningen: de sade henne, att hon nu var enka.

NIONDE KAPITLET.

En grym fordringsegare.

Allt hade blifvit förändradt i kapten Torkilssons förr så lyckliga hem.

Han, det enda stödet för de många lyckliga, som så länge dvalts härinne, hade blifvit undanryckt dem och djup och tung var den sorg, som lade sig öfver hemmet.

Öfver de båda porträtt af den älskade maken och fadern, som hängde på väggarne i sängkammaren och det stora yttre rummet, hängde ett svart sorgflor och allt vittnade om att djup sorg rådde härinne.

Vänner och bekanta kommo i mängd att beklaga sorgen, men deras tröstande deltagande snarare ökade än minskade makans djupa sorg.

Hon led af att hela verlden beklagade, hon ville vara ensam i sin olycka, ensam med minnet af den man, som hon skänkt den mest gränslösa hängifvenhet och kärlek. Hon led i stillhet och hennes sorg tyngde hennes hjerta, som om hon burit på all verldens smärta.

Alltid återvände den aldrig hvilande tanken till den stora förlust hon lidit. Utan ro vandrade hon från det ena rummet till det andra, och vid anblicken af de många föremålen i rummen, som sammanhängde med minnet af kaptenen, påminde hon sig alla de glada stunder hon under de långa åren

genomlefvat med maken, hvarje föremål, icke minst de sorgflorbehängda porträtten.

Ibland fru Torkilssons många vänner fanns äfven en gammal jurist, lagmannen Sven Rob, som varit bisittare i kämnersrätten, den tidens namn på nuvarande rådhusrätt. Denne hade nu dragit sig ifrån de juridiska affärerna och domarkallet och dragit sig tillbaka till privatlifvets lugn.

Denne man, som känt Julia Torkilsson sedan ungmötider och varit en af hennes beundrare, var en bland hennes tillgifnaste vänner. Han erbjöd sig nu att ordna hennes affärer och sporde henne, hvad beslut hon fattat rörande sin mans efterlemnade förmögenhet.

Han var en uppoffrande personlighet och sökte göra allt för att trygga henne för ekonomiska bekymmer.

Fru Julia tackade för anbudet, men meddelade på samma gång att köpman Harry Olby från Göteborg varit ute hos henne och meddelat att hennes man lemnat deras kära egendom som säkerhet för ett större lån.

— Det var märkvärdigt, sade den gamle juristen, jag hade alltid trott att er man årligen lade sig ett godt kapital till godo.

— Ack, detsamma trodde äfven jag, suckade Julia, och jag tror det ännu. Innan min man afreste, förtrodde han mig att han ämnade deponera ett hundra tusen riksdaler hos köpman Olby & C:ni i Göteborg.

— Såå.

— Detta är ett stort kapital . . .

— Mycket stort. Nå hur är det, nekar köpman Olby att hafva tagit emot dessa pengar?

— Ja, han gör det . . .

— Högst förvånande . . .

— Och icke nog med det, Olby påstår dessutom att min man sedan länge varit skyldig honom en större summa penningar, men det är svårt för mig att tro detta, förr än jag får se min mans namnunderskrift under den revers, han naturligtvis under sådana förhållanden lemnat köpmannen.

— Bästa fru Torkilsson, detta var för märkvärdigt, sade juristen betänksamt. Det är omöjligt att hysa minsta tvifvel om

köpman Olbys redbarhet. Han är ju en af den rika stadens största och mest renommerade affärsmän. Denna summa är ju för en sådan firma som hans en obetydlighet, fast den för oss synes representera en hel förmögenhet.

— Jag vet inte, hvad jag skall tro, sade Julia kallt. För min del hyser jag icke mycket aktning och förtroende för den mannen.

— Såå . . . känner ni honom närmare?

— Det är många år sedan jag lärde känna denne man, denne usling.

— Ah, det var ett starkt uttryck, min fru, sade juristen, i det han betraktade kaptenens hustru med förvånade blickar.

— Det är icke starkare än att jag kan försvara det, svarade Julia bestämdt. Jag är fast öfvertygad om, att min man verkligen lemnat dessa pengar hos köpmannen, men är lika bestämdt öfvertygad om, att denne man är i stånd att grundligt bedraga mig på allt hvad jag eger och störta mig och mina barn i hjelplöst elände.

Juristen satt tyst en stund, förvånad öfver dessa anklagelser från en qvinnas mun.

— Nåväl, min kära fru Torkilsson, sade han slutligen, det jag hört är egendomligt, men ni kan lita på mig. Jag skall i morgon dag besöka köpman Olby och tala med honom. Jag höll af er och er man och jag håller lika mycket af edra barn . . . Om det står i min makt skall icke någon blifva bedragen . . . Ah, mig går det inte så lätt att föra bakom ljuset.

Juristen tog ett hjertligt farväl och aflägsnade sig.

Påföljande dag aflade han ett besök hos köpmansfirman och hade ett långt samtal med dess chef. Denne framlade emellertid för juristen en revers med kapten Gunnar Torkilssons egen namnteckning och dessutom undertecknad af tvenne vittnen, Johan Holt och Jakob Borg.

Denna handling var daterad den 26 juni näst föregående år.

Af hvad som framgick af denna skuldsedel, var köpman Olby nu ende egare af kapten Gunnar Torkilssons egendom med alla å densamma befintliga byggnader, löst och fast och egde han tillträ-

da densamma, derest icke kaptenen inom en viss dag i mars månad betalade sin skuldsedel till köpmannen.

Man var nu i den bistraste vintermånaden, januari; inom två månader skulle alltså enkan och de faderlösa lemna detta kära hem, som en gång varit för dem så lyckligt och skönt.

Den gamle hjertegode juristen gjorde allt för att förebygga denna katastrof. Han genomletade alla kaptenens efterlemnade papper, men utan resultat. Det fanns intet dokument, som kunde upplysa om den olyckliga familjens ekonomiska ställning.

Det var sorgliga utsigter.

Den ena veckan efter den andra förgick och den olyckliga dagen, då de skulle lemna sitt hem, närmade sig allt mer och mer.

Kaptenens hustru visste allt för väl, att hon af sin grymme fiende, köpmannen, ej kunde vänta det ringaste medlidande eller skonsamhet och vidtog derför alla åtgärder för att lemna det mångåriga kära hemmet.

Ack, hvad den kändes tung, blotta tanken derpå. Hon var nära att svigta derunder; hennes svåra och öfvergifna ställning gjorde henne hopplös och förtviflad.

Mannen hade före sin afresa lemnat henne en mindre summa penningar, men denna var nu förbrukad och förgäfves såg hon sig om efter medel. Till och med till tjenstfolkets löner fattades henne penningar.

Det var med tungt hjerta hon slutligen tillgrep den enda utväg, som stod henne öppen. Hon sålde alla sina smycken — vittnesbörden om en bättre tid — och fick derigenom ihop omkring 7000 riksdaler, med hvilka hon betalade sina skulder. När detta var gjordt återstod blott den lilla summan af omkring 500 riksdaler.

Det var allt!

Med denna ringa summa skulle hon nu, hon, som aldrig känt hvad ekonomiskt betryck ville säga, ut och pröfva verlden med dess bekymmer och faror.

TIONDE KAPITLET.

Trädets hemlighet.

Den närmade sig blixtsnabbt och säkert, den ödesdigra dagen, hvilken motsågs med bäfvan af hela familjen.

Köpmannen hade visserligen inte låtit höra af sig, men trots det hade fru Julia Torkilsson beslutit sig för att, så fort som möjligt, dagen före förfallodagen flytta från egendomen, på det hon skulle kunna bespara sig och barnen alla förödmjukelser.

Barnen följde hennes förberedelser med oro.

Hvarför har du så brådt med att flytta från detta gamla kära hem? fortsatte Gurli förvånad och ledsen. Den köpman du talar om och som skall taga egendomen i besittning är ju rik och kan således inte hafva något emot att du stannar här någon tid tills du återvunnit alla dina krafter och din helsa.

— Nej, mitt barn, svarade modern bestämdt med en skakning på hufvudet, vi få icke dröja en minut längre under detta tak efter den stund det blifvit denne mans egendom.

— Kära mamma, du talar så egendomligt i dag. Det synes alldeles som om du kände köpmannen.

— Jag vet att han icke är vår vän, att jag icke kan vänta något godt af honom. Det är nog, du skall icke vidare spörja mig, mitt barn. Mitt beslut står i alla händelser fast. Du kan nu taga och skrifva till Richard att han skall komma hit och möta oss på aftalad tid.

Den unge mannen hade kort förut rest till Göteborg för att

söka sig någon anställning och beslutit att icke lemna staden innan han erhållit en sådan. Han var ju en ung man med godt hufvud, icke ringa bildning och besatt friskt mod, men han anade icke huru svårt det var att få lämplig sysselsättning, som inbringade så mycket, att han kunde försörja både sig och sina närmaste kära. Dessutom hade han icke vistats i staden så mycket.

Han hade tagit in i ett enkelt logis vid Sillgatan och hade efter ett par dagars vandring i staden satt sig till hvila i det dystra rummet.

Hvilken oerhörd skilnad mellan detta kyffe med de dystra väggarne och det vänliga, trefliga hemmet, det allt varit solljus och glädje i forna dagar.

Det talade bittert om försakelser och armod från dessa dystra, mörka vrår, men han ville ej tänka derpå, blott han kunde bereda sin älskade moder och syster en dräglig ställning och se dem förskonade från nöd och brist.

Det var hans högsta önskan.

* * *

Förfallodagen, den 25 Mars, då familjen skulle lemna det hem, der de under många år lefvat lyckliga och nöjda, gick in dyster och dimmig. Solen dolde sig bakom gråa moln, ingen stråle trängde fram genom det gråa doket, allt var tröstlöst och grått.

För första gången sedan lång tid tillbaka styrde Gurli, husets dotter, sina steg ned till den lilla trädgårdsgrinden och ut på slätten hän mot den lilla lunden, som bevittnade hennes första vackra kärlekssaga.

Flera månader hade förflutit, sedan hon sist träffade den unge man, hon skänkt sitt hjerta. Och under denna tid hade hon icke hört det minsta från honom.

— Ack, kanske han endast har gycklat med mig, kanske hans kärlek till mig endast var en inbillning, en flygtig känsla, som flugit bort, sedan han inte längre ser mig, tänkte hon med svidande hjerta, under det hon sakta gick framåt.

Sedan hon beskådat den nakna skogsdungen en stund, fortsatte hon sin väg och stannade med oroligt klappande hjerta u-

tanför det hus, der den unge målaren bott under sin vistelse i trakten föregående sommar.

Husets egarinna, fru Lund, hade sett Gurli Torkilsson från sitt fönster och skyndade ut att möta henne. Då hon kommit ut på trappan, neg hon välkomnande mot den unga flickan och bad henne träda in i sitt anspråkslösa hem.

Gurli tackade för tillbudet.

— Hvad ni har det trefligt här, sade hon, under det hon tog plats på en stol framför kakelugnen, från hvilken ett rödaktigt skimmer göt sig öfver Gurlis bleka ansigte.

Den gästfria, trefliga värdinnan suckade djupt.

— Min bästa mamsell Gurli, det är klent ställdt med trefnaden, sade hon allvarligt, fattigdomen ger en sällan några angenäma stunder. Bekymret för bröd lemnar oss ingen ro utan tar ständigt all vår uppmärksamhet i anspråk.

Dessutom skall jag säga er, att det har alltid varit svårt för mig, men ännu sämre blef det, sedan den unge målaren, som bodde här någon tid, reste bort . . . Han var så god.

Gurli spratt till.

— Har han rest, frågade hon, med möda återhållande sin sinnesrörelse.

— Ja, bästa mamsell, han reste samma vecka, ni blef sjuk. Men det var, som om han inte velat resa härifrån, det var riktigt, som om någon tvingat honom dertill.

— Mot hans egen vilja, utbrast Gurli, i det hon stirrade förvånad på fru Lund.

— Ja, mig syntes så.

— Huru är det möjligt?

— Vänta, så skall jag berätta för er, huru det giek till. Ser ni, en dag stod jag vid mitt fönster, sysselsatt med litet arbete, då jag hastigt spratt till. En herre hade stannat utanför fönstret, en fin, förnäm herre. Men det kan jag då säga, att aldrig i mitt lif har jag sett ett så barskt och strängt ansigte, och aldrig ni heller. Han såg på mig så hemskt och genomträngande, att jag höll på att tappa det jag hade för händer. Jag har aldrig förut blifvit så konfys som den gången, det kan jag försäkra, och jag har ändå många gånger både varit i faror och annat . . .

— Nå, hur var det med främlingen, afbröt Gurli, som började blifva intresserad.

— Jo, det skall ni få höra. Ser ni, jag gick genast bort från fönstret och ut på trappan och frågade hvad han ville.

— Ar min son hemma? frågade han:

— Min herre, hvad menar ni, svarade jag. Inte känner väl jag er son?

— Jo visst gör ni det, svarade han. Det är han som bor här i huset och som sysselsätter sig med att måla. Taflan, som jag ser hänga der i ert rum, är målad just af honom.

Han pekade dervid på en tafla, som blifvit uppställd i fönstret, tydligen i afsigt att torkas.

— Herre Gud, ni kan inte tänka er hvad jag blef förundrad. Herre Gud, sade jag till honom, är herr Oskar Berger er son?

— Oskar Berger, upprepade han förundrad, ja, hvilket falskt namn han än tager för att föra mig och andra bakom ljuset, så är han ändå min son. Ja han är min otacksamme, pligtförgätne son, just han, som målat denna tafla.

— Just så sade han, fortfor fru Lund energiskt, och kan mamsell tänka sig, i samma ögonblick kom den unge målaren in i rummet, dit vi gått, med sitt målarskrin under armen.

— Goddag, sade han kort, du här? Hvad vill du mig, fader?

Han sade detta med en min så stolt, som om det flutit kungligt blod i hans ådror.

— På det der svarade den förnäme gamle herrn inte ett ord, men ögonblicket derpå följdes de båda upp till herr Bergers rum. Som ni kanske vet, äro väggarne här just inte vidare tjocka, utan man kunde utan vidare lyssna. Jag är eljest inte nyfiken . . . I det här fallet kunde jag dock inte låta bli, och af hvad jag hörde, förnam jag, att de båda herrarne voro långt ifrån sams med hvarandra.

Efter en stunds förlopp kom herr Bergers far ned igen, lika sträng som förut, med ett ansigte mörkt som ett oväders moln, och så gick han utan att ens se på mig, fast jag gjorde min djupaste komplimang för honom.

Då det hade dröjt en stund, kom den unge målaren ned, men herre Gud hvad han såg blek och sorgsen ut. Han var emellertid

mycket lugn och upplyste mig om att han packat samman alla sina saker och bad mig att ställa om, att de blefvo körda in till staden. Han ville nämligen säga ifrån, att han ville resa sin väg.

Herre Gud, hvad jag blef ledsen för det! Han var ju en sådan präktig hyresgäst, så bättre kan jag aldrig få, fortsatte fru Lund. Han betalade hyran på dagen och alltid uppförde han sig som en fin, bildad karl. Han såg ut att vara mycket bedröfvad öfver att nödgas lemna mig och den här trakten och så . . . och så . . . ja herre Gud, det höll jag ju på att glömma . . .

— Hvad då? inföll Gurli intresserad.

— Jo, han bad mig ju, att jag skulle framföra hans helsning till er, mamsell Gurli.

— Till mig?

Gurli rodnade starkt.

— Ja just till er, fortfor gumman beskäftigt. Ser ni, just som han skulle gå sade han allvarligt och öfvertygande: Träffar ni mamsell Torkilsson, så säg henne att jag har tecknat af det gamla ekträdet der borta i dungen, det samma, som hon satte så mycket värde på. Bed henne, att hon tar detta träd i närmare betraktande, så att hon kan komma ihåg det, när hon en gång får se min tafla . . . Var inte denna helsning besynnerlig, fröken Gurli?

Gurli låtsade, som om hon vore likgiltig.

— Jo, sade hon sakta, det var den nog, men jag förmodar att herr Berger menar det gamla egendomliga trädet helt nära den lilla bäcken der borta vid skogsdungen. Min bror och jag och han har ofta talat vid hvarandra om detta träd. Men nu är ju dess historia slut för oss . . . I morgon resa vi ju bort härifrån och sedan blir jag väl aldrig mera i tillfälle att se det gamla ärevördiga trädet.

Gurli suckade djupt och tog farväl af gumman, som lemnat dessa upplysningar.

Med tungt hjerta gick hon åter mot hemmet.

Den unge älskade mannen hade således rest, hade försvunnit utan att lemna ett spår efter sig. Icke en enda rad hade han lemnat efter sig åt henne, som älskade honom så högt, åt den qvinna, som han svurit evig trohet.

Hvar befann han sig?

Det var hennes enda stora fråga. Det var en gåta allt detta, en gåta, som hon förgäfves sökte tyda.

Hon gick och gick och hennes steg undveko instinktmessigt de stigar, som ledde mot hemmet.

Det hade omsider blifvit qväll.

Månen hade stigit upp på det klara fästet, skarp och vårfager, och i dess sken aftecknade träd och buskar sina konturer.

Hela naturen tycktes hvila och den dystra tystnaden gjorde ett mäktigt intryck på den unga, förtviflade flickan.

— Nu står jag här för sista gången, sade hon med en tung smärtfull suck. För sista gången! Och alla de lyckliga stunder jag haft här, de återkomma ej mer.

Plötsligt eftertänkte hon något. Det var den unge mannens sista helsning till henne, talet om det gamla ekträdet. Hon hade tänkt derpå under sin vandring, men ej förr än nu känt en bestämd maning att ställa färden dit. Så intetsägande och sentimental den än lät i folks ögon, anade det henne att denna helsning bar på någon hemlighet. Så gåtfull och högtidlig, som den var, kom den som en maning från honom, som hon ovilkorligen måste lyda.

Hon påskyndade derför sina steg och gick in i den lilla dungen, der hon tillbragt så många angenäma stunder. Bäcken flöt sorlande och spegelklar förbi och liksom sjöng för henne.

Den gamla eken stod der hög och stolt, ärevördig och kraftig som förut och hans krona kastade väldiga skuggor på den nu nakna marken. En och annan vindil förde då och då ett gulnadt blad till marken; det höststormen glömt, det gjorde vårens milda fläktar. Det prasslande ljudet af bladens fall lät som en andehviskning för den unga flickans öra.

Gurli satte sig ned på en murken trädstubbe, trött efter den oafbrutna vandringen i den ljusa qvällen. Hon stödde ansigtet mot handen, hjertat var outsägligt beklämdt och snart runno stora tårar från hennes ögon.

Sedan hon lättat sin smärta höjde hon åter hufvudet. Hennes blickar sökte ofrivilligt det gamla trädet och hur det var, tycktes det skymta något för hennes ögon, något ovanligt, ett gult föremål, som tecknade sig bjert mot den svarta, knotiga stammen.

Gurli sprang dit och upptäckte ett rundt hål i trädet, hvilket

var fyldt af mossa och gulnade blad. Hon erinrade sig nu att hennes älskade användt denna lilla urhålkning till att förvara sina penslar uti. Utan att precis tänka på hvad hon gjorde, började hon krafsa ur mossan och de vissna löfven. När hon med handen nått bottnen, fick hon tag uti ett papper och med ett utrop af förvåning drog hon ut det.

Hon ansträngde sina ögon och läste orden "Till Gurli" på konvolutet.

Hon hade knappast stafvat ut den betydelsefulla utanskriften förr än hon med bevingade steg ilade hemåt.

Då hon kommit in i huset, gick hon upp på sitt eget rum, bröt brefvet och läste med nervös oro.

Brefvet var tydligen skrifvet i hast och innehållet löd:

"Älskade Gurli!

På grund af omständigheter som äro omöjliga att förklara för dig, måste jag ögonblickligen lemna Sverige. Då jag kommer tillbaka, är det för att viga mitt lif vid ditt, dyrbara flicka. Jag reser till Belgien; dina meddelanden till mig kan du söka adressera till Bryssel, posten. Skrif snart ett par rader till mig, och säg att du icke misstror min redlighet, icke tviflar på min trohet. Och skrif äfven, att du är lika huld och tillgifven mig som jag dig.

Oskar".

Gurli lät brefvet sjunka ned i knäet. Hennes barm höjde sig häftigt och hjertat klappade med fördubblad styrka.

Det var för henne en outsäglig tröst, detta bref. Nu voro alla tvifvel häfda, nu syntes åter verlden ljus och lycklig.

Ej en enda misstanke häftade längre vid den unga flickans själ, som var så obekant med allt svek och bedrägeri.

— Han älskar mig, han är densamme som förr, utropade hon med jublande röst. Hvilken glädje! När han en gång återkommer skola vi aldrig skiljas från hvarandra.

Med dessa glada tankar i hjertat gick hon till sängs och drömde endast ljusa, lyckliga drömmar.

Nere i salen satt emellertid modren framför sin chiffonier och genomsåg sin mans och familjens papper.

Hon tillintetgjorde alla bref, hon ansåg vara af föga värde, men gömde deremot alla dem hon erhållit af sin älskade make. De skulle utgöra ljusa minnen af en fordom lycklig tid.

När detta var gjordt stödde hon vemodsfullt hufvudet mot handen och sjelfmant infunno sig de vemodiga tankarne på den tid som flytt, en tid af lycka och glädje. Hon tänkte på den sköna tid då hon första gången drog in i detta lilla vackra hem, der allt helsade henne välkommen, der hvarje liten småsak hviskade om lycka och förnöjsamhet.

Och då mannen sedan efter de långa färderna på hafvet återkom till hemmet, huru ljust och skönt var icke då återseendet. Hela dagar, hela timmar, minuter, sekunder stulos då bort under ömma förtroligheter och förtroenden.

Det var en skön tid.

Den skulle aldrig komma åter.

ELFTE KAPITLET.

Utan hem, utan värn!

Påföljande dagen randades.

I dagbräckningen var allt ordnadt för den lilla familjens afresa och innan solen ännu höjt sin skifva vid horisonten hade de alla tre kört från det gamla hemmet.

Allt hade de lemnat qvar efter sig, med undantag dock af deras kläder och de båda porträtten af maken och fadren.

Tidigt på förmiddagen nådde de Göteborg, der de mottogos af Richard, som visserligen såg blek och allvarsam ut, men ändock hyste en stilla glädje öfver att återse modern och systern. Han var dock icke som fordom den unge hurtige, lefnadslustige mannen, af hvars glada skämt och skratt det gamla hemmet mången gång genljudit.

Den unge mannen tryckte hjertligt deras händer, hvarefter han i anskaffad skjutsvagn placerade deras effekter.

Genom osunda, mörka gator nådde man omsider det oansenliga hus, hvarest Richard hyrt ett litet mörkt rum åt sig och sina närmaste.

Huset var beläget vid Qvarnbergsgatan.

Då de trädde in i det lilla, föga inbjudande rummet iakttog han med ängslan moderns ansigtsuttryck.

Han måste gissa sig till den tanken hos henne, huru afskräckande och dyster denna gränd och detta eländiga hus måste

förekomma henne i jemförelse med det ljusa, angenäma, lyckliga hem hon i dag lemnat!

— Kära mamma, sade han med smärtfull röst, här är mycket dåligt och tarfligt, men jag kunde icke få något annat rum för ögonblicket.

Han tryckte efter dessa ord moderns händer och betraktade henne med ögon, som stodo fulla af innerlighet och ömhet.

— Ack, mina snälla, kära barn, svarade hon, i det hon sökte återhålla de framträngande tårarne, jag har ingen anledning att klaga. Får jag blott behålla er, så fordrar jag intet.

Hon kunde emellertid ej ana det hårda lif som nu förestod dem.

Hårda och bittra voro de pröfningar, som nu skulle följa för dem som aldrig pröfvat lifvets mörka sidor.

Det gälde nu att söka uppehälle för hvar och en, lämpligt arbete för de båda barnen.

Hvarje morgon sedan de intagit sin tarfliga frukost gingo de ut i den stora, bullrande staden för att söka arbete.

Det gick dagar, det gick veckor utan att de lyckades häri. Gurli vardt emellertid till sist lyckligare än brodern. Bland de många som sträfvade efter platser hade hon ju många företräden. Hon hade kunskap och talang, icke obetydliga för den tidens anspråk.

En dag hade hon fått underrättelse att en plats fanns ledig som lärarinna hos en fru Viola Osborn och genast skyndade hon att anmäla sig.

Hon hade af dem som kände fru Osborn fått veta att denna var en fulländad verldsdam, som ingenting högre önskat i sitt lif än att spela en framstående roll i det finare sällskapslifvet.

Som ung hade denna qvinna varit en sirad skönhet, och hvart hon for eller vistades hade hon uppväckt beundran hos alla.

På en större bal hade hon första gången sammanträffat med sin man, herr Thor Osborn, hvilken så förgapat sig i hennes vackra ansigte att han erbjöd henne hand och hjerta.

Men denne man var stor affärskarl, följaktligen hade han mycket brådtom och kunde således icke ofta blifva i tillfälle att studera sin hustru. Hade han kunnat studera sin hustru eller haft

tillfälle dertill, skulle han funnit huru tom dennas lilla hjerna var, huru ytlig hennes karakter.

Han var emellertid en outtröttlig arbetsmaskin och han underkastade sig villigt den lilla fina, hvita, guld- och diamantprydda hand, som styrde och ställde i huset.

Hon fordrade ofantligt och det dref honom till allt hårdare och hårdare arbete, hvilket slutligen lade honom i grafven. Då hade han emellertid skapat sig en betydlig förmögenhet, hvilken fortfarande satte henne i stånd att föra samma sysslolösa, angenäma lif som förut, fortfarande uppträda som den rika, eleganta damen.

Hon hade hunnit hög kurs på fåfängans marknad.

Hvarje man, som sade henne en smickrande artighet, stod synnerligen högt i hennes ögon och hvarje uppmärksamhet betraktade hon som kärlek. Hvarje ytlig narr, som svansade omkring henne, var i hennes ögon en båld riddare, som hon antog skulle draga i strid för henne.

Hennes innersta önskan var att ånyo skänka bort hand och hjerta, men hon fikade mycket efter att göra ett rikt parti, ty det ytterst slösande lefnadssätt hon fört, de lysande balerna hon gifvit, de granna toiletterna, den lyx, hvarmed hon hvardagligen omgifvit sig, hade nästan gjort ända på den vackra förmögenhet hennes man sammansparat och lemnat henne i ett haf af skulder.

Gurli Torkilsson anmälde sig hos denna dam och blef af en livréklädd betjent införd i hennes mottagningsrum, der fru Osborn låg i halft sittande ställning på en soffa. Hon var iklädd en hvit morgonkjol, rikt besatt med blåa spetsar och hvilken böljade som ett moln omkring. Håret var elegant friseradt och i handen höll hon en präktig solfjäder. Bredvid sträckte sig makligt en liten silkeshårig knähund.

På bordet framför henne var placeradt ett parfymetui jemte en elegant servis af sevresporslin.

Båda hennes döttrar stodo sysslolösa vid fönstren och sågo ut öfver de stela omgifningarna.

Då Gurli inträdde reste sig fru Osborn till hälften och öfver hennes läppar kom ett utrop af förtjusning. Åh, hvilket vackert ansigte, utbrast hon. Mina kära döttrar, aldrig har jag sett maken!

Gurli såg förvånad på de innevarande. Hon kunde aldrig tänka sig, att detta utrop gälde hennes egen person.

Det var icke utan att hon inför den fulländade verldsdamen tappade kontenansen, och hon kände, att hon blef blek af oro. Hon hade ju så ofta misslyckats uti sina försök att skaffa sig en plats, att hon omsider tappat allt mod, all tillförsigt.

Hon repade emellertid till sist mod.

— Ni önskar en lärarinna, fru Osborn, sade hon slutligen med darrande röst.

Fru Osborn reste sig upp.

— Ja, min vän, sade hon vänligt, och jag är öfvermåttan förtjust öfver att se er. Ser ni, jag är nemligen begåfvad med ett starkt utveckladt skönhetssinne . . . allt hvad jag eger, mina rum, mina blommor, alla föremål, äfven de minsta, måste vara efter konstens, den fina smakens och estetikens regler. Skönheten är lika nödvändig för mig som den luft, hvari vi lefva. Jag kan icke lefva utan att vara omgifven af sköna föremål, sköna menniskor. Ni och jag, jag är alldeles öfvertygad om, att vi skola komma förträffligt öfverens med hvarandra. Eller hur, min förtjusande vän? Herre Gud, ni kan icke tro, hvilka otäcka ansigten jag sett denna morgon . . . Det har varit riktiga medusahufvuden . . . Det har verkligen varit nog att bringa en så nervsvag varelse som jag ur jemnvigt . . . Min kära Euphrosyne, tycker du inte att mamsell . . . mamsell . . .

Hon blickade menande åt sin ena dotter.

— Jag heter Gurli Torkilsson, sade Gurli ödmjukt.

— Ah, tycker du inte, att det förefinnes en viss likhet mellan mig och mamsell Torkilsson, upprepade fru Osborn med tillgjord pathos. I synnerhet våra näsor, menar jag, hafva en viss likhet med hvarandra, eller hur, Constance, sade hon vänd till den andra dottern. Mig tyckes att mamsell Torkilsson har samma grekiska profil som jag.

Den tilltalade gitte icke att svara på den behagsjuka moderns frågor, och hon behöfde det sannerligen icke heller — den i sin behagsjuka vältaliga fru Osborn afvaktade sällan något svar, då det gälde hennes egen skönhet.

— Jag är emelletid nu fullkomligt viss om, att ni i allt kom-

mer att motsvara mina önskningar, att ni kommer att tillfredsställa mig, min bästa, fortsatte hon. Ni spelar naturligtvis, och sjunger med?

— Ja, bästa fru, svarade Gurli.

Fru Osborn pekade med sin af gyllene ringar rikt smyckade hand i riktning åt ett ebenholzbelagdt klavér, som stod i ett hörn af rummet.

— Se der, min vän, sade hon, låt mig höra ett litet stycke.

Gurli satte sig ned vid instrumentet och spelade en liten italiensk visa, af hvilken man förstod, att den unga flickan egde musikalisk smak.

— O, så skönt! utbrast den koketta frun sentimentalt. Har ni kanske andra talanger också? Målar ni eller ritar?

— Åh ja . . .

Gurli kände, att hon rodnade, då hon besvarade denna fråga. Men hon ljög ej, ty genom sällskapet med sin älskade, Oskar Berger, den unge målaren, hade hon fått sina anlag för teckning och målning utbildade. Han hade många gånger berömt hennes skizzer och utkast, hvilka vittnat om fint färgsinne och god uppfattning.

I tanken på detta öppnade hon en liten väska, den hon fört med sig och framtog derur ett par små aqvareller, dem hon visade för fru Osborn.

— Så makalöst, så vackert!

Hon klappade, liksom ett barn, i händerna af förtjusning.

— Denna fina smak, denna innerliga stämning ni förmått gjuta öfver edra små stycken, fortsatte hon, göra dem förtjusande och vittnar om konstsinne.

Efter att en stund hafva betraktat aqvarellerna frågade hon:

— Nå, ni talar naturligtvis språk?

— Ja, bästa fru.

— Tyska, franska, engelska?

— Jag kan dessa språk.

— Godt . . . Nå, edra rekommendationer? De äro också de bästa, förmodar jag?

— Jag har ingen annan att referera till än pastor Hell i Fässberg, grannsocknen intill den jag är född och uppfostrad uti och der jag bott till dess min far dog . . .

Gurli sänkte hufvudet och de vemodstulla tankarne på det lyckliga fordom, som nu trängde sig fram, lockade tårar i hennes ögon.

— Jag är belåten dermed, min vän, sade frun, sedan hon erhållit kyrkoherdens adress. Vid första tillfälle skall jag skrifva till denne andans man. Jag tar emellertid för gifvet att ni antager konditionen, eller hur?

Gurli böjde hufvudet jakande.

Om ett par dagar erhåller jag troligen kyrkoherdens svar; dagen efter jag erhållit detta, skall jag skicka bud på er och då kan ni strax börja . . . God morgon, min vän! Constance, ring på betjenten!

Den yngsta dottern efterkom befallningen.

Gurli reste sig för att gå. Hon dröjde emellertid en stund liksom tvekande, det syntes att det var något, som låg henne varmt om hjertat, men som hon hade svårt att komma ut med.

Emellertid tog hon mod till sig och sade hviskande:

— Tillåt mig fråga, huru högt honorar har frun tänkt sig?

Fru Osborn ryckte till, liksom obehagligt berörd.

— Ah, det var ju sannt, sade hon lifligt, jag glömde i min tankspriddhet denna lilla angelägenhet. Ni önskar honorar för ert arbete, eller hur? Naturligtvis kan ni icke som oerfaren lärarinna ha stora anspråk i detta hänseende, men jag har aldrig kunnat vara snål, vet inte ens hvad detta ord betyder, och derför skall jag göra allt hvad jag kan . . . Det vet nog du, min dotter Constance och du min dotter Euphrosyne, huru ofta vår salig pappa många gånger sade, då han lefde, att mitt ädelmod gränsade till det löjliga.

Hon suckade vid denna harang.

— Jag bjuder er, fortsatte hon vänd till Gurli, tio riksdaler i veckan.

Gurli kunde icke undertrycka en känsla af missmod, då hon erhöll detta lumpna anbud, men nöden tvingade henne att mottaga det.

— Huru många timmar om dagen skall jag undervisa? frågade hon.

— Fem timmar, från nio till två. . .

— Jaså. . .

— Som ni ser kan ni således beqvämt äta middag hemma hos er.

Vid denna sista replik drog öfver fru Osborns läppar ett grymt, nedlåtande leende.

Gurli stod och eftertänkte några ögonblick. Trettio timmar i veckan, suckade hon tyst, och det för lumpna tio riksdaler! Hon kunde icke undgå att göra jemförelser mellan detta och de kostnader hennes fader haft för hennes och broderns uppfostran och huru mycket pengar han betalt ut till lärare och lärarinnor.

Fru Osborn betraktade förstulet den unga flickans mulna ansigte och sade derpå i skarp ton:

— Ni är kanske icke belåten med mitt anbud?

— Jo, min fru, svarade Gurli.

— Nåväl, då kan ni, låt mig se, om måndag börja er tjenst i mitt hus, naturligtvis under förbehåll att pastor Hells rekommendationer äro fullt tillfredsställande.

— Det tror jag att de skola blifva, min fru.

— Godt . . .

— God morgon! . . .

Gurli böjde lätt på hufvudet och aflägsnade sig.

Då hon gått triumferade den koketta frun och reste sig upp.

Denna angelägenhet blef ordnad öfver förväntan väl, utropade hon, jag trodde icke att det skulle gå så lätt. Tio kronor i veckan! Min Gud, det är ju en liten spottstyfver! Ser ni, mina bästa flickor, den guvernanten är minst värd ett hundra riksdaler i veckan. Mins ni huru mycket den der sista gamla fogelskrämman tog i betalning för en dålig undervisning? Det var något värre det. . .

Constance, den yngsta af de båda döttrarne, och hvilken hvarken till sinnelag eller till det yttre liknade sin moder, mulnade vid denna moderns småaktiga triumf.

— Om den unga, vackra mamsellen verkligen är värd så mycket, så är det ju ogrannlaga och lumpet att bjuda henne en så liten penning, sade Constance allvarligt.

— Ogrannlaga, lumpet! Hvad menar du med det, barn? utbrast fru Osborn. Du är tokig, min flicka. Med slika dumma, opraktiska idéer kommer du dig aldrig fram. Man måste vara klok, ser du!

TOLFTE KAPITLET.

En slug moder.

Gurli Torkilsson hade erhållit platsen; rekommendationerna hade befunnits goda.

Den bestämda måndagsmorgonen infann sig den unga lärarinnan vid fru Viola Osborns dörr och ringde på.

En tjenstflicka öppnade och förde Gurli upp till ett stort, kallt, otrefligt vindsrum med utsigt åt bakgårdarne vid Kyrkogatan. Det frapperade genast hvilken kontrast denna vindskupa utgjorde mot den slösande fruns eleganta våning.

Gurli insåg mer än väl att hon här skulle få mycket tråkigt, och det besannade sig.

Inom kort hade hon kommit under fund med att det arbete hon åtagit sig blefve hårdt och själsmördande.

Eleverna voro egendomliga. Den ena af dem var lat, inbilsk och näsvis, och den andra hade dåligt hufvud.

Den äldsta, Euphrosyne, hade nog af naturen fått goda anlag, men hennes lättja gränsade till det orimliga. Hon brydde sig icke om andra kunskaper, än dem som rörde sällskapslifvet.

Den yngsta, Constance, var icke vacker och hade ej heller särdeles godt hufvud, men hon var samvetsöm och bemödade sig om att kunna tillfredsställa sin lärarinna.

— Jag är rädd för att jag icke i allt skall komma att tillfredsställa eder, sade hon till Gurli, ni kaske kunna finna mig dum

och inskränkt, men om jag flitigt bemödar mig, skola kanske dessa brister kunna afhjelpas.

— Det tror jag nog, svarade Gurli vänligt.

Det var från denna stund ett innerligt vänskapsband knöts mellan de båda unga flickorna, ett band, som något hjelpte Gurli i hennes hårda kamp för sin tillvaro.

Den yngsta, Constance, hade blifvit försummad. Lärare och lärarinnor kommo snart till insigt om att den äldre, Euphrosyne, hade en mera liflig natur, att hon var mera påflugen och att det följaktligen var mera lönande att egna sina omsorger åt henne än åt den stilla och mera blygsamma Constance.

Gurli fann snart att den yngsta dottern var af helt andra åsigter än modern, och då den unga, rättframma flickan uppriktigt uttalade sin mening, då det gällde, så gaf det ofta anledning till ordvexlingar mellan henne och modern.

Euphrosyne deremot hade i alla frågor och angelägenheter och åsigter samma tankar som modern, och för det mesta kommo de alltid väl öfverens. Följaktligen kom det aldrig i fråga, att den enas intressen kom i strid med den andras.

Hvarje dag arbetade Gurli mödosamt i det otrefliga rummet, som var henne anvisadt. Ehuru hennes dagliga arbete var förenadt med stort besvär, nästan öfveransträngning, kom det aldrig ett klagande ord öfver hennes läppar.

Då veckan var slut bar hon hem sina tungt förvärfvade tio riksdaler, och hon tänkte aldrig på att mödan varit för tung för dessa stackars slantar.

Hemma hade allt gått sin gilla gång.

Richard hade emellertid också lyckats att skaffa sig en någorlunda lämplig sysselsättning hos en af kämnersrättens ledamöter med afskrifning af rättshandlingar och andra dokument. För den unge liflige mannen var detta onekligen ett ganskas jälsmördande och tungt arbete, men för moderns och systerns skull fördrog han hvilket arbete som helst, han skulle kunna blifvit handtverkare eller gatsopare, om icke annan sysselsättning kunnat gifvas honom.

Genom dessa båda barnens arbeten blef lifvet någorlunda drägligt och tiden förflöt jemförelsevis lugnt för den stackars, nu så hårdt pröfvade familjen.

Sålunda förflöt tiden i arbete för dem alla. Tålmodig som en engel satt fru Torkilsson vid sin stickbåge, Richard satt vid skrifbordet och Gurli skötte samvetsgrannt sina lektioner, dag ut och dag in.

Men äfven detta lugn skulle störas af lifvets stormar. Dessa skulle till sist kasta sig öfver den unga Gurli, den blida, oskuldsfulla, saktmodiga flickan.

Ungefär sex veckor hade förgått efter den dag då Gurli tillträdde sin plats som lärarinna för fru Osborns barn. En dag mottog hon en nedlåtande och vänlig inbjudning från denna fru att bevista en aftonunderhållning hos henne.

Gurli visste ej huru hon skulle bete sig gent emot denna inbjudan, men för att icke stöta sig med henne, antog hon den omsider.

Hon förstod likvisst mycket väl att denna inbjudning icke var dikterad af något särskildt intresse för henne, tvärtom kände hon allt förväl att det var för att ackompagnera de båda döttrarne och underlätta deras sträfvanden uti att underhålla det sällskap som infann sig på soiréen.

Hade det gällt den yngsta, skulle Gurli med nöje funnit sig i detta, men här fann hon, att det var den äldsta som skulle framhållas. Euphrosyne sjöng nemligen med en viss färdighet några sånger ur den tidens operor, Constance deremot var begåfvad med en vacker altröst, som gjorde sig godt gällande i romanser och ballader, men det var tvifvel underkastadt, huruvida modern skulle tillåta den yngsta att utmärka sig framför den äldre.

Fru Osborn satte nu en gång för alla sin högsta ära uti att den äldsta dottern blef smickrad och beundrad.

Den dystra afton, som skulle blifva så mörk och ödesdiger för Gurli, kom så omsider.

Gurli hade inträdt i sällskapslifvet.

Hon bar, som alltid efter faderns död sin svarta klädning, men mot den mörka drägten bjert afstack hennes friska, rosiga ansigte och de blonda, rika lockarne, hvilket afgjordt tilltvang henne beundran från de församlade, då hon med lugn värdighet skred genom salen, midt bland de många gästerna, för att uppsöka värdinnan, hennes husfru.

Gurli väckte ett ofantligt uppseende bland gästerna.

Men att detta skulle framkalla harm och förstämning bland husets damer, var allt för tydligt.

Med motvilja såg Euphrosyne den uppmärksamhet från gästerna, isynnerhet de manliga, som hennes lärarinna fäste vid sin person, och det var icke utan att hon harmades på Gurli, som i hennes tanke var en så obetydlig person och utan all verldsvana och god ton, hvilket hon trodde sig sjelf ega i högsta grad.

Hon var till ytterlighet fåfäng, denna unga dam. Att väcka uppseende var hennes ifrigaste åstundan och hon studerade allt som var tongifvande för modet och bruket för klädesdräkten och sällskapsskicket.

Denna afton hade hon en den mest utsökta toalett, men hon fann sig dock icke tillfredsställd dermed, ty hon betraktade sig med missbelåtna blickar i spegeln och jemförde sin kostym med moderns, som var afgjordt dyrbarare.

— Ah, mamma, utbrast hon, denna drägt är afskyvärd! Hvit tarlatan klär mig icke, skall jag säga er . . . och för resten är det dumt af er att säga, att man skall vara enkelt klädd, då blott edra egna spetsar kosta öfver hundra kronor.

Det var en obeskrifligt missnöjd blick den unga damen kastade på sin drägt med de granna, präktiga puffarne och de fina rosenknopparne, som voro strödda deröfver.

Det var under intrycket af denna misslynthet hon inträdt i salongen och detta missnöje förbättrades ingalunda af det intryck hon erfor af guvernantens framgång blad sällskapet. Den unga behagsjuka eleven blef trumpen och elak till lynnet.

Då Gurli anlände, var salongen redan öfverfyld af gäster.

Men detta var ingalunda ovanligt. Den såsom rik ansedda, slösande enkan var van att på sina bjudningar finna sina rum fylda af gäster, hvilka trängdes öfverallt, och detta fast hon kallade det en "liten" aftonbjudning.

Allt var ordnadt mycket smakfullt. I den stora matsalen dignade bordet under läckra rätter, och små förströelser voro anordnade, såsom små lotterier och dylikt, der de besökande fingo sitt lilla minne från festligheten.

Denna qväll var fru Osborn riktigt i sitt esse. Hon gick

leende omkring och underhöll sig med gästerna, och hennes drägt af rosenfärgadt tyg med rika brokader, insättningar och spetsar väckte mycket uppseende, och hon kände sig stolt deröfver.

Dock hade den vackra, behagsjuka, men beräknande qvinnan icke afsett att allenast uppträda här för egen och egna intressens skull. Det var icke allenast för att roa denna hop, som hon gaf denna fest.

Det var denna gång en helt annan afsigt. Hon hade klokt gjort upp sina planer och utsett två af sina gäster till offer för sin roflystnad.

Den ene af dessa var den mycket bekante köpmannen Harry Olby, den andre var en annan herre ur de förnäma köpmanskretsarne, en mäkta rik man vid namn Harald Bolt. Den förstnämde af dessa ämnade hon behålla för egen räkning, den andre hade hon beräknat vara ett passande parti för hennes äldsta dotter, Euphrosyne.

Det gälde sålunda att spela sina kort väl, det gälde att öfvervaka att två roller fingo sitt rätta utförande.

Under det hon var i full konversation med köpmannen, måste hon förstulet öfvervaka, huru den unge millionären och dottern betedde sig mot hvarandra.

Den unge mannen tycktes emellertid vilja gå sina egna vägar. Utan att vidare lyssna till den snattrande, bortskämda dottern i huset följde hans blickar så mycket ifrigare den vackra, sorgklädda guvernanten, som, anspråkslös men värdig, på ett ytterst behagfullt sätt underhöll sig med gästerna.

Detta undgick ingalunda fru Osborn, och hon rodnade af harm vid denna upptäckt.

Och då hon såg att denna uppmärksamhet mot guvernanten icke var det flygtiga ögonblickets, bet hon sig i läppen, så att blodet sipprade fram.

— Det är dock ganska starkt! hviskade hon med af vrede darrande röst, då hon alltjemt uppfångade de beundrande blickar Bolt, då han trodde sig obemärkt, tillkastade Gurli. Kan man tänka sig att denna lilla obetydliga varelse med sitt näpna dockansigte skulle väcka beundran. Den der sorgdrägten har hon naturligtvis valt med afsigt, ty den passar ju förträffligt till den simp-

la hyn. Huru förargligt, att jag någonsin lät henne komma hit i afton! Jag anade icke detta, jag tänkte endast att hon kunde vara till nytta för Euphrosyne, som sjunger så grufligt falskt, då hon ingen har som ackompagnerar sig . . .

Denna harm och afundsjuka behöll hon dock inom sig sjelf; Gurli hade icke den minsta aning om, att det var hon som framkallat den. Hon satt der ensam, afsides i ett hörn mellan klaveret och en grupp af blommande växter, och hennes tankar voro långt borta från detta bullrande sällskap.

Den unge millionären närmade sig henne flera gånger och försökte inleda ett samtal, men omöjligt. Gurli svarade så undvikande och såg så rädd ut, att han fann sig manad att draga sig tillbaka.

Emellertid kom det stora ögonblicket, då fru Osborn skulle föra sina trupper i elden. Euphrosyne närmade sig klaveret och Gurli anslog några ackorder på detsamma, under det den äldsta dottern förberedde sig till sång.

Gurli spelade med lif och smak en symfoni, och då denna var slut hördes en liflig bifallsstorm. När sorlet lagt sig började Euphrosyne sjunga en italiensk aria, hvilken blef ganska väl utförd, regelrätt efter teknikens lagar, men kallt och känslolöst. Hon hade en ganska vacker sopran, men hon förmådde icke förläna den det innerliga uttryck, utan hvilket all röst blir verkningslös.

Fru Osborn triumferade och kastade, i medvetandet af sin egen fägring, utmanande blickar omkring sig.

Hon hade just uppehållit sig i ett litet angränsande kabinett då sången började, inbegripen i ett förtroligt samtal med köpman Olby.

— Ni måste höra min dotter, sade hon, i det hon gick mot ingången till salongen. Ni måste medgifva att hon har en utomordentligt vacker röst.

Hon vek undan de rika draperierna, som dolde ingången från salongen och förde ut köpmannen.

Då denne uppfångat situationen och en stund betraktat de båda qvinnorna vid klaveret, der isynnerhet Gurlis profil skarpt aftecknade sig, studsade han häftigt. Hans ansigte blef askgrått och hans ögon stirrade oaflåtet på den unga guvernantens vemodiga drag.

— Hvem är den unga damen? sporde han, liksom för att återvinna fattningen.

— Hvilken? frågade fru Osborn.

— Den unga damen vid klaveret, hon med den svarta drägten?

Fru Osborn svarade icke genast, utan sände köpmannen en skarp blick. Det var tydligt att hon kände sig förolämpad öfver att köpmannen icke i första rummet talade om hennes dotter.

Emellertid fann hon sig och svarade i en något skarp ton:

— Den unga qvinna för hvilken ni tycks hysa så lifligt intresse är mina döttrars guvernant.

— Och hennes namn, om jag får bedja, fortsatte köpmannen, utan att taga sina blickar från Gurli.

— Hennes namn? Hon heter Gurli Torkilsson. . .

— Hon bär sorgdrägt? . . .

— Ja. . .

— Hvem sörjer hon?

— Det lär vara hennes far, en sjökapten, som skall hafva omkommit på hafvet.

Köpmannen studsade och ett mörkt uttryck gled öfver det blossande ansigtet.

— Aha, tänkte han, är det så. Nå, vid Gud, hvarken hon eller hennes mor skola kunna göra någon lycka, det skall jag nog sörja för.

Uslingen gnisslade med tänderna af raseri i det han gaf den unga guvernanten en mörk blick.

— Hon är således här, tänkte han ytterligare, nåväl, jag skall genast slå mitt stora dråpslag, som skall kännas djupt för henne och djupast för hennes moder.

Han närmade sig den vackra enkan, och sade i en ton, hvari han sökte inlägga en ton af det djupaste förakt:

— Torkilsson, Gurli Torkilsson, det var egendomligt! Henne hade jag inte väntat att få se här.

— Hvad menar ni, köpman?

— Jag menar, jag menar. . .

— Hvad menar ni?

— Nå, må jag säga ut det. . . Jag menar att denna unga dam icke passar för eder umgängeskrets.

Det glänste till i köpmannens ögon, då han såg, hvilket intryck hans fräcka lögn utöfvade på värdinnan.

— Hvad menar ni, sade denna häpen och förvånad, jag förstår er inte, förklara er!

— Jag blef verkligen uppriktigt bestört, fortfor köpmannen, då jag fick höra att Gurli Torkilsson var edra döttrars lärarinna.

— Huru så?

— Det gör mig verkligen mycket ondt att säga det . . .

— Hvarför, säg hvarför?

— Ser ni, min fru, jag hyser mycket stort intresse för er och edra döttrar, och just derför smärtar det mig djupt att se edra barns uppfostran anförtrodd åt en qvinna af sådant rykte som det mamsell Torkilsson besitter.

Fru Osborn blef bestört.

— Detta förstår jag sannerligen inte, eder ton och edert allvar förskräcka mig, utbrast hon. Mamsell Torkilsson hade dock de bästa rekommendationer, och detta dertill af en andans man . . . Förklara er derför!

— Icke nu, svarade den listige, hycklande, ljugande skurken, men snart skall ni få förklaringen. Här stå så många menniskor omkring oss, någon kunde höra mina ord, och det är bäst för eder sjelf att min förklaring afgifves i enrum, mellan fyra ögon. Önskar ni i morgon, till exempel, eller vid lägligt tillfälle i afton lära känna hvad jag har mig bekant om henne, så skall jag med nöje stå till tjenst.

Ögonblicket derpå slutade Euphrosyne att sjunga. Hennes syster, Constance, uppmanades derefter från ett par håll att låta höra en sång, men hon afböjde det bestämdt; hon erfor ingen lust dertill.

— Åh, gör det för min skull, bad Gurli hviskande, i det hon lutade sig ned mot henne. Ni skall lyckas, skall ni se.

Gurlis uppmaning skingrade hennes tvekan och blygsel, nästan rädd gick hon fram till pianot, och ögonblickligen började Gurli med finess spela introduktionen till en gammal sentimental ballad.

Fru Osborn kunde knappt undertrycka sin öfverraskning öfver det hon såg och hörde.

— Hvad, vågar verkligen Constance sig fram att sjunga, ut-

brast hon. Rösten är ju icke skolad, äfven om den i fråga om klang kan gå an.

Det låg en viss ton af förakt i dessa moderns ord.

Constance sjöng emellertid. Sången klingade visserligen i början svag, men underlättad af det goda, fylliga ackompagnementet öfvervann sångerskan snart sin första rädsla och rösten ljöd ren och fyllig i det stora rummet, gripande alla med sitt välljud.

Texten till sången gjorde ock sitt till att framkalla hänryckning. Det var en gammal ballad med kärleksmotiv, och såväl den smekande melodien som de känsliga orden framlockade tårar i många af de närvarandes ögon.

Då hon slutat brusade en storm af bifall genom salen. Systerns förut vunna korta triumf var genast glömd för Constances vackra sång, som fick loford från alla håll.

I stället för att glädja den unga sångerskans närmaste, framkallade detta afund och harm hos Euphrosyne, och modern kände sig upprörd öfver att hennes älsklingsbarn såg sig tillbakasatt för den yngre.

Hon vände emellertid sin harm mot den unga guvernanten.

— Jag såge helst, att ni en annan gång, sade hon skarpt till Gurli, beder om min tillåtelse, innan ni lockar Constance att sjunga. Flickan är sannerligen allt för ung för att uppträda bland så många menniskor, och dessutom skall jag säga er, att denna gamla sång är bättre på sin plats i barnkammaren än i en finare salong.

Fru Osborn yttrade detta tillräckligt högt för att de närmaste skulle höra det.

De skarpa orden träffade ock Harald Bolts öra, och han närmade sig hastigt.

— Ni klandrar denna sång, min fru, sade han allvarligt och ifrigt, det skall ni icke göra. Er dotters sång har kunnat röra hjertan af sten till att bli mjuka.

Han kastade i detsamma en blick af beundran på Constance, men ögonblicket derpå flögo hans blickar ännu mer beundrande och innerliga till den unga guvernanten, som stod der intill med oro målad i sitt vackra ansigte.

Han närmade sig henne och sade med älskvärd röst:

— Jag är viss om att fröken Constance Osborn åtnjutit en utmärkt god undervisning i sång, och hvem det är som undervisar, derom sqvallrar det ypperliga ackompagnementet tydligt.

Derefter böjde han sig ned mot henne och sade bevekande:

— Låt oss nu höra en sång af er, fröken Gurli.

Vid alla dessa ord från den unge millionären rynkade fru Osborn pannan och en känsla af harm ville hvarje ögonblick bryta ut. Hon skulle gerna velat motsäga millionärens önskan, men hon vågade icke för att icke stöta sig med den rike mannen.

— Jag ser, fortfor den unge mannen lifligt, att jag icke ensam kan förmå fröken Gurli att sjunga. Vill ni, min fru, icke underlätta mina sträfvanden häruti.

Fru Osborn måste göra våld på sig sjelf för att icke det raseri som flammade inom henne, skulle skönjas, men hennes förmåga att hyckla hjelpte henne. Hon förmådde påtaga sig den mest älskvärda min, då hon svarade millionären:

— Gerna det herr Bolt.

Den stackars Gurli hade icke en aning om den ovilja hon så hastigt dragit öfver sig och efterkom derför gerna fru Osborns uppmaning.

Hon sjöng känsligt och behagfullt en liten täck romans, hvilken om möjligt framkallade ännu mera rörelse än Constances ballad.

Allas ögon blefvo fuktiga af tårar.

Äfven hon sjelf kände tårarne framtränga, då hon uttalade de vemodsfulla orden och omedvetet trängde sig tankarne på det forna hemmet in på henne; tankarne på huru ofta under de mörka vinterqvällarne, liksom under högsommarens härliga, ljusa nätter hon sjungit denna sång och huru fadern ofta lyssnat till de vackra tonerna.

Den unge millionären stod helt nära klaveret och iakttog förundrad huru flickans stora mörkblå ögon fyldes af tårar och huru hon kämpade med sig sjelf för att dölja den frambrytande sinnesrörelsen.

Knappt hade den sista tonen förklingat förrän han böjde sig ned öfver henne och tackade för den vackra sången.

— Gurli, sade han varmt, jag fruktar dock att denna ro-

mans hos er uppväckt sorgliga minnen, jag ser det på edra ögon.

Gurli såg på honom med sina stora ögon.

— Ni har alldeles rätt, sade hon okonstladt, den sången påminner mig om en far, som jag för alltid förlorat och om ett lyckligt hem, som inte längre är mitt.

— Så . . . Den sorgdrägt ni bär, bär ni således i sorg efter er far?

— Ja . . .

— Förlåt mig att jag kanske synes påflugen, men ni har väckt mitt uppriktigaste och lifligaste intresse.

Gurli såg öfverraskad på den unge mannen. Hans afgjorda deltagande föreföll henne egendomligt och gåtfullt.

— Ja, sade hon bedröfvad, jag bär sorgdrägt efter min fader, en fader som var den bäste, den snällaste på jorden.

Dessa ord voro de enda som vexlades mellan Gurli och den unge mannen; de blefvo snart afbrutna.

Euphrosyne skulle åter sjunga, men någon triumf vann denna ej mer. Gästerna började så småningom att aflägsna sig och omsider fick äfven Gurli löfte att begifva sig hem.

Hon hade väntat derpå hela aftonen. Hon visste att hennes mor väntade henne; hon satt ännu, fastän det var sent, helt visst uppe och väntade på dottern.

Om icke den unga flickan varit så utmattad af qvällens ansträngningar skulle hon helt visst märkt, huru påfallande förändradt och kyligt fru Osborns sätt emot henne var, men hon märkte intet utan gick lugnt ned för trapporna till tamburen, hvarest betjenten hjelpte henne på med ytterplaggen.

Hon hade knappast hunnit detta förr än Harald Bolt skyndade fram till henne, artigt lyftande på hatten.

— Ni har väl intet emot att jag ledsagar er hem? sade han vänligt och på samma gång artigt.

— Ack, ni är alltför god, herr Bolt, svarade Gurli, i det en stark rodnad färgade hennes kinder, men jag måste afslå? Min bror väntar mig härnere.

— Eder bror, sade Bolt förvånad? Nå, tillåt mig åtminstone att följa er ut till honom.

Med dessa ord fattade han den unga flickans arm och förde henne artigt ut på gatan, der Richard väntade henne.

Gurli presenterade Bolt för sin broder, hvarefter alla tre aflägsnade sig.

Bolt var belefvenheten sjelf, inledde ett lifligt samtal och följde de båda syskonen ett godt stycke på vägen.

Slutligen och innan de hunnit hem, var han nog grannlaga att taga afsked.

— Aldrig i lifvet skall jag glömma er sång, sade han varmt; de ljufva tonerna ljuda ännu i mina öron . . . och de skola ständigt ljuda som fagra minnen. Men jag hoppas likväl att få höra ännu en sång från edra läppar.

Richard betraktade den rike mannen med iskall köld, hvilket tvang denne att tystna.

Med en artig bugning aflägsnade sig Bolt.

Richard Torkilsson såg föraktligt efter den bortgående. Den sista tidens nöd och fattigdom, de förändrade lifsvilkoren hade gjort honom stel, stolt och afmätt mot dem han icke kände.

Harald Bolts fortsatte emell ertid likasom förut de sin väg. Tusen tankar sysselsatte hans hjerna.

— Hvilken förtjusande flicka, mumlade han. Och att tänka sig att denna ljufva, sköna qvinna kanske lider nöd och brist, att hon skall behöfva gå dessa tunga, mödosamma steg hvarje dag för att med ansträngande arbete förtjena sitt bröd . . .

Det är i hög grad upprörande . . . det är skändligt!

Med dessa sista ord på läpparne försvann millionären inom dörrarne till sin rika, magnifika bostad.

TRETTONDE KAPITLET.

Pröfningarnas bittra stunder.

I vanlig tid den påföljande morgonen gick Gurli till sin sysselsättning.

Hon hade just hunnit fru Osborns bostad och skulle stiga upp till det henne en gång anvisade rummet, då hon hejdades af en betjent.

— Nådig frun önskar tala vid er, sade denne kort, till hälften oförskämdt.

— Såå, svarade Gurli lugnt.

— Ni torde derför stiga hit in till henne i sängkammaren, innan ni går upp till läsrummet, fortfor han.

Gurli blef förvånad. Hon visste mycket väl att fru Osborn icke brukade vara uppe så tidigt; först fram emot middagarne brukade hon vara visible.

Gurli efterkom emellertid betjentens anvisningar och steg in i fruns rum.

Här satt fru Osborn framför ett rikt besatt frukostbord.

Bredvid henne satt favoritdottern, Euphrosyne, och båda tycktes vara vid allt annat än angenämt lynne.

Den sistnämnda hade aftonen förut mycket väl märkt att hennes guvernant väckt den rike Harald Bolts synnerliga uppmärksamhet och beundran.

— Hör nu, mamsell Torkilsson, började fru Osborn patetiskt, då ni allra första gången beträdde mitt hus, mottog jag er med en tillitsfullhet som endast en moder visar mot sitt barn. Jag blef

alldeles förtjust i er. Ni är vacker, och jag är alldeles förtjust i allt som är skönt och ädelt. Jag mottog er derför i mitt hus och anförtrodde i er vård det dyrbaraste jag eger här i verlden, mina oskyldiga döttrar. Och hvad upptäcker jag nu? Jo, att jag närt en orm vid min egen barm.

Gurli studsade, liksom träffad af en pil, och blef krithvit i ansigtet.

Aldrig förr hade någon vågat att så groft förolämpa henne, kaptenens dotter.

Hon förlorade emellertid ej fattningen utan reste sig stolt.

— Fru Osborn, sade hon högtidligt, hvad ha dessa ord att betyda?

— Ack, mitt barn, jag ser att ni blir upprörd, fortfor frun i tillgjord ton, men jag kan icke hjelpa det. Gud, hvad det smärtar mig, hvad det gör mig ondt att veta, att ni dolt sanningen för mig.

— Jag förstår er icke, jag vet icke hvad ni menar, sade Gurli ytterligt förvånad.

— Förstår ni icke?

— Nej, hvad är det jag dolt för er?

— Då ni fick plats i mitt hus, talade ni ej om, att er mors rykte ej var det bästa. . .

Vid dessa ord blef Gurli röd af harm, förbittringen öfver den skymfliga tillvitelsen mot hennes mor stod att läsa i hennes drag.

— Hvem är det som vågar att kasta fläck på min mors heder och rykte? utropade hon.

— Det jag hört och som måste kasta fläck på er mor har jag hört af en som mer än väl känner er mors forntid, svarade fru Osborn, fräckt ljugande. Arma barn! Det ser ut, som om ni är alldeles okunnig om allt detta, om er mor och er familjs angelägenheter. Känner ni inte det familjenamn, som er mor bar, innan hon blef gift med er far?

Gurli syntes tillintetgjord. Ömsom röd, ömsom blek stod hon som en brottsling inför denna lågsinnade qvinna, träffad af en förfärlig misstanke. Hon erinrade sig med ens att hennes mor aldrig för sina barn omtalat sitt föregående lif, icke ens nämnt det namn hon

bar, innan hon blef mor åt dem, och detta slog henne med förskräckelse.

Det syntes henne ett ögonblick, som om ett hemlighetsfullt öde hotade hennes lif, det var som en mörk slöja låg öfver hennes förflutna lif.

Emellertid bröt kärleken till modern ändtligen fram och besegrade alla tvifvel, alla misstankar.

— Jag är i min fulla rätt att fordra, och jag fordrar det, att få veta den nidings namn, som så grymt förtalat min mor och sökt kasta fläck på oss, utropade hon i vredgad ton i det hon stolt höjde hufvudet.

— Ni skall få veta det, men. . .

— Det är tydligt att denne man ljugit, fortfor Gurli. Men huru som helst, efter en sådan förolämpning kan jag icke längre stanna i ert hus . . . Och nu, fru Osborn, fordrar jag den lumpne bakdantarens namn!

Fru Osborn blef orolig öfver flickans häftighet, men lugnade sig och sade med hycklande röst och med många suckar:

— Ser ni, mitt barn, den som berättade mig er mors bedröfliga historia . . . ja, denna historia är i sanning både bedröflig och sorglig . . . denna person, säger jag er, innehar en utmärkt, framstående samhällsställning, och han kan omöjligen befatta sig med att kringsprida sådana nedrigheter . . . Han framlade för mig uppenbara fakta, och jag trodde så väl, att ni skulle kunna vederlägga dem. Till min stora bedröfvelse ser jag nu, att ni icke kan det. Min Gud, ni kan ju icke ens säga hvad er mors namn var! Men det kan jag, mamsell Torkilsson . . . Er mor hette som flicka Julia Rosensköld och var dotter af en högädel man, en stor, rik man . . . Men denne ädling försköt sitt barn, emedan hon genom sitt skamliga uppförande och den vanära, hon bragt öfver hans namn krossat hans hjerta.

Gurli var blek, men kall och förstod att behålla sitt lugn inför dessa skändliga anklagelser.

— Nå, sade hon nästan hviskande, hvari bestod denna skam hon dragit öfver sin fars hus?

— Jag, jag . . .

Fru Osborn stammade förlägen och sökte fåfängt efter ord-

Nu satt hon i en fälla. Hennes sagesman, upphofsmannen till dessa grymma lögner, köpman Olby, hade visligen aktat sig för att berätta närmare om denna historia och naturligtvis förtegat sitt eget usla handlingsätt mot Julia Rosensköld, Gurlis mor.

— Jag frågar än en gång, upprepade Gurli vred, hvari bestod denna vanära?

— Nå, nå . . .

— Jag har rätt till att lära känna denna lögn i dess innersta detaljer.

— Mitt barn, jag har sagt nog om denna sak, sade fru Osborn undvikande och med hyckladt deltagande. Jag har sagt mer än nog. Af mitt djupaste hjerta beklagar jag att så skulle vara. Det finnes ingen svårare lott i verlden än att till mor hafva en fallen, en ovärdig qvinna . . . Det är synd om er, mamsell Torkilsson . . . Ni är beklagansvärd! Jag skulle gerna omhulda er, men jag är sjelf mor till dessa två oskyldiga barn . . . Jag måste framför allt vakta deras rykte . . . Och derför måste jag, så djupt det än smärtar mig, förbjuda er att beträda detta hus.

Gurli stod som förstenad.

— Ni kan icke tillåta det, upprepade hon i halft frånvarande ton . . .

— Nej . . .

— Min Gud, tror ni då verkligen att jag sjelf skulle hafva mod, att jag sjelf skulle tillåta mig att komma öfver denna tröskel, sedan ni på ett sådant skändligt, nedrigt sätt beljugit min ädla, stackars mor. Ack, nej! ack, nej! derför kan ni vara lugn, jag skall icke värdigas träda inom dessa dörrar mera. Nej, nej, fru Osborn, ni behöfver sannerligen icke förbjuda mig att beträda detta rum mera, jag skulle anse mig sjelf vanärad deraf. Och nu farväl, min fru! Jag skulle önska att aldrig möta er mera på min väg genom lifvet.

Den unga flickan böjde lätt på hufvudet och lemnade rummet, skenbart kall och likgiltig. Det var emellertid ett låtsadt lugn. Det hon hört hade fullständigt krossat henne och i sitt hjerta led hon de grymmaste qval.

Det blef en stunds tystnad efter henne.

Fru Osborn satt en stund och stirrade emot dörren, genom hvilken den unga flickan hastat ut.

Det dröjde emellertid ej länge, innan hon återvann fattningen.

— Min Gud, Euphrosyne, har du någonsin sett en sådan impertinent varelse, skrek den egenkära, dumma enkan i vredesmod. Hon var ju riktigt oförskämd! Denna stackars flicka, som ju bevisligt inte eger ett öre, uppträdde precis, som hon varit drottning eller ännu mer. Huru afskyvärdt! Dock, det må vara en tröst för oss, att vi äro af med henne. Upprigtigt sagdt, så var det i sanning en lycklig tillfällighet att köpman Olby så tidigt berättade mig om den stackars vilseledda flickans mor, så att jag i tid räddade mina döttrar och det var också på tid att den stackars Harald Bolt icke kom helt in i hennes nät. Hon är mycket illistig, det kom jag underfund med i går, då jag såg alla hennes göranden och låtanden . . .

Den äldsta af de närvarande döttrarne, Euphrosyne, bet sig i läppen af harm öfver den förödmjukelse hon lidit qvällen förut, dertill sporrad af moderns lögnaktiga replik. Hon hade då allt för väl sett huru den rike mannen, millionären, utan den minsta anledning uttryckt sin beundran för Gurli, guvernanten, och hon hade också mycket väl sett att denna derom icke visste det minsta.

Men derom aktade hon sig visligen att säga ett ord.

Hon afbröts emellertid i sin tankegång af modern, som helt oförhappandes utbrast, tydligen påverkad af sitt gränslösa småsinne:

— Men, Gudskelof, att vi äro af med henne! Och det är också en tur att vi slippa betala ut en veckas guvernantaflöning. Dock må jag säga er, barn, jag vet sannerligen inte, hvart jag skall vända mig för att finna en sådan präktig guvernant och det för den betalningen.

FJORTONDE KAPITLET.

Förhoppningarna gäckas.

Gurli Torkilsson hade just kommit utom dörren och hunnit ett stycke gatan framåt, då ett elegant ekipage stannade utanför fru Osborns bostad.

Det var ett af noblessens ekipage, förspändt med två hästar, elegant utstyrdt med rika läderfällar.

Euphrosyne hade allt jemt sutit vid fönstret och sett efter den bortgående guvernanten, men då hästtrampet hördes ryckte hon öfverraskad till och utropade med glad röst till modern:

— Mamma, mamma, se der kommer herr Harald Bolt.

Fru Osborn, som alltjemt sutit i samma ställning som förut och öfvervägt menniskornas otacksamhet här i verlden, kunde knappt tillbakahålla ett utrop.

— Nej, hvad säger du, barn. Den unge, rare, hygglige mannen, kommer han?

Det var med ens, som om all trumpenhet, all afundsjuka och förtret varit försvunna. Denne mans besök kom alldeles som en upprättelse för den smälek, hon qvällen förut ansett sig lida genom hans uppmärksamhet mot guvernanten och åsidosättandet af hennes döttrar, isynnerhet Euphrosyne, denna flicka, som i alla tider varit hennes älsklingsbarn.

— Herre Gud, mitt barn, utropade hon, der kan du se att det icke var så galet i går, som vi antogo. Den unge mannen är alldeles tydligt förälskad i dig, annars hade han säkert icke

kommit i dag. Vet du, jag tror icke att det skall dröja länge innan du blir herskarinna på hans egendom och öfver hans miljoner. Hm, du skall få se, att du kommer att taga dig bra ut som millionärska!

Hon skrattade sjelfbelåtet och halft triumferande.

Euphrosyne log emellertid öfverlägset och sade kort:

— Mamma, du skall icke göra upp räkningen utan värden; tror du att alla skola dansa efter din pipa, så bedrar du dig. Det går icke så lätt, som du tror. Jag tror att du denna gång misstagit dig kapitalt. Hade jag varit en liten obetydlig, tafatt skolflicka, så skulle han helt säkert hafva egnat mig mera uppmärksamhet i går. Nej, du, han söker helt säkert att få se den der mamsell Torkilsson.

Hon rynkade försmädligt på näsan och antog en trumpen min.

— Hvad menar du, utropade fru Osborn högligen vred. Du menar väl icke, att denne framstående man kommit hit blott för denna lilla simpla, otäcka varelses skull. Min Gud, hvad du måtte vare barnslig.

Hon hade knappast slutat detta harmfulla utrop förr än betjenten inträdde och anmälde millionären.

Denne inträdde strax derpå och mottogs af de båda damerna med de ljufvaste småleenden.

— Min bäste herr Bolt, sade fru Osborn högtidligt, det var verkligen artigt att ni icke glömde bort oss, utan aflade ett besök hos oss just i dag.

— Hvarför det? sade Bolt förvånad.

— Jag menar så snart efter vår lilla fest.

— Ack, min fru, eder aftonsoiré i går var verkligen angenäm, sade han förbindligt, ja, den var mycket lyckad. Jag måste säga, att jag på länge icke haft en så angenäm afton.

De båda damerna sågo i hög grad smickrade ut.

— Och hvad ni, fröken Euphrosyne, sjöng charmant, fortfor millionären med en sirlig bugning för dottern. Ni har verkligen förmåga att lägga känsla i sången, fröken Euphrosyne.

— Åh . . .

— Men hörde ni ock, hvilken präktig röst och fulländadt

föredrag fröken Gurli hade? fortsatte han enkelt och trovärdigt — det var verkligen härligt.

Detta sista borde han aldrig yttrat.

Ty vid dessa Bolts ord, som icke dolde hans beundran för den unga guvernanten, rodnade Euphrosyne af harm.

Äfven fru Osborn kunde knappast tillbakahålla sin harm öfver den oväntade vändning samtalet tog, men hennes läppar behöllo dock ännu samma hycklande, söta leende.

Hvarje energisk qvinna tviflar aldrig, lyder ett ordspråk, och äfven fru Osborn kände sig icke ett ögonblick hågad att gifva sin sak förlorad. Fastän ett första nederlag är lidet, så låter en skicklig fältherre sig icke förkrossa, och det händer stundom att segern följer på nederlaget.

Ehuru Bolt kanske beundrade den unga guvernanten, kunde det ju hända, att hans verkliga känslor hängde fast vid Euphrosyne eller återvände till henne, och det tände åter hennes hopp.

Bolt visade dock en märkbar likgiltighet och talade om alldagliga saker. Och deraf märkte fru Osborn att hans tankar voro långt borta från dem och deras mottagningsrum. Hon kunde deraf icke annat än misstänka att hans tankar hängde fast vid den qvinna, som helt oförtänkt kommit och korsat deras väg.

Hon stärktes ännu mer i denna öfvertygelse, då han plötsligt afbröt det likgiltiga samtalsämnet och utbrast:

— Tänk ändå, hvilket intagande och älskligt väsen fröken Torkilsson besitter. Hon är fullkomligt omedveten om sin egen skönhet. Och hon är ändå en skönhet, hon är älskvärd, ljuf och behaglig på alla sätt.

Den unge mannen blef verkligen entusiastisk i sina loford.

— Hon är verkligen den mest förtjusande varelse jag någonsin sammanträffat med, fortsatte han. Ack min kära fru Osborn, jag skulle i sanning bli er för alltid tacksam, om ni ville hafva godheten göra mig bekant med den unga damens familj... Ni vet ej huru jag brinner af otålighet att få återse henne.

Fru Osborns ansigte hade blifvit grått som guttaperka.

— Min herre, sade hon med förnärmad ton, ni gör mig verkligen förlägen.

— Ah, jag ber, huru så? . . .

— Jo, det gör ni.

— Ah, min fru, fortsatte han i samma lifliga ton, missförstå mig inte, jag ber. Var försäkrad, att jag endast hyser redliga afsigter med den unga flickan. Jag bryr mig icke om, att hon hos er innehar en tjenande ställning, att jag sett att hon måste gå hem från er soiré i går afton till fots och utan någon af de härvarande gästerna till sällskap . . . Jag är gudskelof, som ni vet, icke någon utpräglad aristokrat. Det jag har är min fars förvärf under hårdt, mödosamt arbete . . . Han var en fattig man, som genom lyckliga spekulationer förenade med god flit förvärfvade sig det han egde . . . Derför är jag rik och oberoende och kan, oberoende af alla slägtingar, taga till maka den qvinna jag beundrar och älskar . . . om jag, förstås, kan vinna hennes kärlek till gengäld mot min. Då jag förklarar det, tror jag att hon icke skall draga mina redliga afsigter i tvifvelsmål, eller hur? Jag har trott mig finna, att ni har ett varmt hjerta, och jag litar derför på att ni skall fälla ett godt ord för mig hos den unga, ljufva flickan.

Den behagsjuka enkan visste icke huru hon var till mods, men ett är visst, att raseriet öfver dessa den unge mannens ord icke kände några gränser.

Alla hennes länge närda planer att få den unge, bottenrike mannen förenad med den äldsta af hennes döttrar hade med ens gått upp i rök och dunstat bort.

Den rike mannen hyste intet intresse för hennes äldsta dotter; hans tanke hängde endast vid den fattiga, obetydliga guvernanten.

Emellertid beslöt fru Osborn att kämpa till det sista och åtminstone malörtblanda den unge mannens kärleksträngtan.

Hon sade derför med väl spelad indignation och under våldsamt tillkämpad fattning:

— Min bäste herr Bolt, jag måste verkligen beklaga er.

Millionären studsade och betraktade fru Osborn med förvånade, frågande blickar.

Fru Osborn mötte lugnt hans ögonkast och suckade.

— Ja, sade hon, jag beklagar af allt hjerta, att edra känslor,

som ni förstår tolka och lägga i dagen med så vackra ord, egnas en ovärdig qvinna.

Hon suckade än en gång och sökte slå an en ton af djupt deltagande.

Millionären betraktade henne skarpt och utbrast i hög grad förvånad:

— En ovärdig qvinna! Hvad menar ni med det?

— Desto värre . . .

— Ja, förklara er!

— Desto värre har jag denna dag, i omsorg för mina barn, afskedat mamsell Torkilsson, hon kunde icke längre användas i mitt hus som barnens lärarinna.

Bolt bleknade.

— Har ni afskedat henne? utropade han.

— Ja, min herre.

— Och hvarför?

— Det kan jag icke säga er, sade hon. Det gifves ord, hemligheter, orsaker, som en hederlig qvinna måste gömma inom sig och icke låta besudla sina läppar. Tvinga mig derför ej! Må det vara nog sagdt, att jag varit tvungen att visa den unga flickan bort från detta hus.

Bolt var bestört.

— Men hvarför, utropade han bevekande, säg, hvarför ni gjort det!

— Jag har en gång sagt er, att det är omöjligt för mig att ingå i några detaljer rörande denna qvinna. Jag skulle vara er förbunden, om ni icke gjorde mig några vidare frågor i detta hänseende. Jag hoppas emellertid, att ni icke betviflar sanningen af det jag sagt?

Hon betraktade Bolt med stolta, utmanande blickar.

— Nej, o nej, utbrast den unge mannan lifligt, men med förtviflan i stämman. Hvad fördel skulle väl ni hafva af att nedsätta den unga flickan för mig. Jag betviflar icke det ni sagt, men edra ord drabba mig så hårdt, att jag ej kan beskrifva det. Ack, jag har aldrig vetat hvad kärlek var, men vid första åsynen af fröken Gurli, den englagoda flickan, blef jag betagen uti henne och nu känner jag att jag älskar henne högre än mitt lif. Hvilket

förfärligt slag då att erfara, att hon icke är värd en hederlig mans kärlek och aktning. O, fru Osborn, ni kan icke känna, icke tänka er huru djup min olycka är!

Han dolde ansigtet i händerna och erbjöd, som han stod der, en bild af den yttersta förtviflan.

Euphrosyne kunde vid denna åsyn icke tillbakahålla ett skadegladt, hånande leende. Med en outsägligt kall min och med vrede i hjertat betraktade hon den stackars mannen, som icke kunde lägga band på sin kärlekssmärta. Till en början hade hon alltid beundrat Gurli, den indirekta orsaken till denna manliga förtviflan; men nu kände hon, att hon djupt hatade sin forna lärarinna.

Bolt reste sig emellertid till sist och beredde sig att taga afsked.

— Jag får bedja om ursäkt för mitt uppträdande här, hvilket ni kanske finner löjligt, sade han med bruten röst. Men det är svårt för mig att tillbakahålla mina känslor. Jag är ju nästan ett bortskämdt barn, förklemadt af lycka och välgång. Jag har ännu aldrig i lifvet sett en förhoppning gäckad — allt har gått mig väl i händer, derför är detta slag så mycket hårdare . . . Förlåt, fru Osborn . . .

Han fattade sin hatt, närmade sig dörren och sade hastigt:

— Farväl!

Fru Osborn hade emellertid lika fort rest sig upp och tagit ett par steg emot honom.

Hon hade beslutit att icke så med ens släppa honom; ännu kunde han vinnas för hennes planer.

— Herr Bolt, sade hon artigt, vill ni spisa middag med oss i morgon och sedan göra en liten promenad i Brunnsparken. Ni får icke säga nej, herr Bolt. Min dotter skulle så gerna vilja ha er i sitt sällskap på promenaden. Edert utmärkta omdöme i alla frågor, literatur, konst och annat, är det ett sant nöje för henne att höra . . . och för mig med.

Hon betraktade honom bedjande.

— Jag vet inte . . .

Bolt tvekade en stund, men räckte strax derpå handen åt fru Osborn.

— Jag skall komma, sade han kort.

Han mottog emellertid inbjudningen icke så mycket för dessa qvinnors skull utan i den dolda tanken att han möjligen nästa dag skulle kunna framlocka några ord från fru Osborn om orsakerna hvarför Gurli afskedats från sin plats som lärarinna i huset.

Han gick. Men det var icke med så raska steg som han kommit.

Han var ytterligt nedslagen och kunde icke undertrycka den oro, den förtviflan, som tryckte hans hjerta.

För första gången i hans lif stod det klart för honom, att rikedom allenast icke är detsamma som lyckan och att välmåga och öfverflöd icke ensamma förmå skänka menniskan sinnesfrid och harmoni.

FEMTONDE KAPITLET.

På språng efter ny utkomst.

Gurli befann sig åter i hemmets sköte.

Det som händt denna dag hade fallit ned förkrossande öfver den lilla, förut så förnöjsamma familjen. Allt syntes åter mörkt och dystert.

Gurli började söka efter en ny plats, men det var förgäfves. Hon hade ingen rekommendation, och från fru Osborn var det inte tänkbart att hon skulle erhålla någon. Hos alla hon besökte, mottogs hon misstroget och de kunde ej förstå rätta sammanhanget af det hon berättade om sin föregående plats.

Att hon under sådana förhållanden tappade modet och greps af en djup melankoli, var ej att undra på. Hon hade förlorat mycket i denna verlden. Tanken på den förlorade fadren och den älskade vännen voro nära att komma hennes hjerta att brista.

Hon hade en enda gång skrifvit ett bref till sin älskade, den unge målaren, under den adress han uppgifvit, och i detta bref hade hon berättat om sina förändrade lefnadsförhållanden, om fadrens död och den belägenhet hvari hon i följd deraf befann sig. Hon hade med sann qvinlig uppfattning fritagit honom från hvarje pligt mot henne, på det icke förbindelsen mellan henne och honom skulle verka hämmande på hans framtid och det yrke han valt.

På detta bref hade hon emellertid icke erhållit något svar.

Hon tänkte nu att han möjligen lemnat Bryssel och sålunda icke erhållit hennes meddelande, men hon tänkte också, att han kanske föredrog att vara tyst, och denna tanke smärtade henne outsägligt.

Hennes närmaste hade emellertid icke den ringaste aning om den tysta strid, som försiggick i Gurlis själ.

Fru Julia Torkilsson satt alltjemt lutad öfver sitt arbete, men fast hennes fingrar arbetade mycket flitigt, var det knappt att inkomsterna ville räcka. Richards inkomster voro mycket osäkra och endast med yttersta sparsamhet lyckades det för denna fordom så välbergade familj att betala hyran och uppehålla det tarfliga hushållet. De fingo endast det nödtorftigaste till lifvets uppehälle.

Den unga, känsliga flickan plågades mycket af att se den sträfsamma, undergifna modern sitta och arbeta så oafbrutet och lika svårt var det att se brodern sitta och arbeta till långt in på nätterna för att få sitt uselt aflönade arbete färdigt. En djup modlöshet besjälade den unga flickan och det gick stundom så långt, att hon förlorade tron på lifvet. Alla hennes bemödanden hade varit förgäfves . . . hon var ängslig och nedtryckt till sinnet.

Det var full sommar.

En vacker sommardag beslöt hon att göra ett sista försök. Genom bekanta hade hon fått höra, att på en af sommarbostäderna utom staden skulle finnas en lärarinneplats, och hon beslöt att söka den.

Tidigt en morgon, efter att hafva inmundigat en tarflig frukost, beslöt hon att begifva sig bort och tillryggalade till fots den långa vägen till den plats, der hon hoppades finna det sökta.

Hon nådde ändtligen det antydda stället, en vacker villa utanför staden.

Det var en rik byggnad som låg inbäddad i en lummig trädgård. Solen sken härligt på villan och de härliga omgifningarne och skulle helt säkert upplifvat hennes sinne, om hon ej varit så trött till kropp och själ. Den långa vägen hade nemligen nedsatt hennes krafter, hvilka ej voro så stora och dessutom ytterligare medtagits af den ovisshet, som beherskat henne.

Hon erhöll företräde hos värdfolket och fick tala med frun på stället.

Efter en första blick, denna kastade på den unga flickan, förklarade hon med vigtig min, att hon var för ung för att sköta en sådan befattning som lärarinna för hennes barn.

— Jag har aldrig hört, att ni bestämt någon viss åldersgräns för eder lärarinna, sade Gurli blygsamt, och jag kan försäkra er, att jag är i besittning af alla de egenskaper, som fordras för att sköta detta kall.

— Det kan ju hända, att ni har en skolflickas obetydliga lärdom och ytliga talang, svarade hon högdraget, men det vill jag säga er, att jag icke önskar anförtro mina barns uppfostran åt en person i er ålder. Herre Gud, det tyder verkligen på stor inbilskhet af en så ung flicka som ni, att vilja söka en sådan plats som lärarinnans.

Den förnäma, dryga damen ryckte föraktfullt på axlarne, under det hon yttrade dessa ord.

Hade det funnits hjerta i bröstet hos denna qvinna, skulle hon helt visst visat medkänsla med den unga flickan, som stod der alldeles uttröttad och färdig att digna ned.

Men hon märkte intet, utan vände sig likgiltigt och kallt till kammarjungfrun och sade kort:

— Följ den här unga personen ut ur huset.

Det var knappast Gurli förmådde böja hufvudet, då hon med tunga steg följde tjenarinnan ut. Då hon nått trädgårdens slut, satte hon sig på en sten för att hvila. Hon stödde hufvudet mot händerna och satt så en stund, oförmögen att tänka på sin tröstlösa belägenhet. En tanke lemnade henne dock ej, det var tanken på dem derhemma, som skulle förtvifla, då hon nu återkom utan att hafva vunnit något med denna sin utfärd.

Länge satt hon så och stirrade med drömmande ögon mot den stora staden, hvars kyrktorn stego upp ur dimman likt stora pelare.

Slutligen reste hon sig och började sin långsamma vandring hemåt. Hon följde hela Södra Vägen efter, gick längs Vallgrafven och vek slutligen af vid Gamle port och nedåt förbi gamla ridmanègen.

Denna väg förde icke till hennes hem; det syntes, som om hon undvek att träffa de sina.

Långsamt gick hon Östra Larmgatan utefter och vek af åt Södra Hamngatan.

Hon stannade framför den gamla byggnad, som ännu i dag inrymmer Mindre teatern, men som då utgjorde stadens stora teater. Som kanske våra läsare känna, fans det vid tiden för vår berättelse en gammal mindre teater vid Sillgatan, som nog skurit sina lagrar i den tidens teaterlif och dramatiska konst.

Gurli såg sig omkring. Hon visste mer än väl att teatern nu innehades af en särdeles framstående teaterdirektör, hvilken hade sin bostad helt nära teatern i det Blomska huset, numera en del af det ståtliga Grand hôtel och beläget åt Drottninggatan.

Som hon så stod der och tänkte, for en idé med blixtens hastighet genom hennes hjerna.

Teatern!

Om hon skulle försöka sig som skådespelerska?

Den dramatiska konsten var visserligen en föga uppburen konst och dess utöfvare voro ej så synnerligen hyllade, men då den vid denna tid redan fått kungligt prerogativ, kunde en framstående aktris nog tillkämpa sig en god samhällsställning.

Hvad Gurli beträffar hade hon nog försökt sig i små komedier, dels hemma på små tillställningar, dels i staden vid större bjudningar och i större sällskap, men det var ju blott som amatris. Vid sällskapsspetakel gifves ingen kritik, ingen nogräknande publik, hvadan ju ingen synnerlig konst behöfver utvecklas.

På den offentliga tiljan deremot äro fordringarna större, kritiken mera sträng. Gurli tänkte emellertid icke på detta. Hon var helt gripen af sin idé och den gaf henne hopp och mod.

Utan minsta fruktan gick hon till teaterdirektörens bostad, der hon på en gyllene namnplåt läste hans namn på dörren.

Hon knackade sakta och inifrån ljöd ett barskt:

— Stig in!

Hon visste icke huru fort hon kom innanför dörren, men i nästa ögonblick stod hon inför en äldre herre med reslig gestalt och ett fylligt, energiskt ansigte.

Han satt vid en mindre pulpet, hvarpå böcker och allehanda pappersluntor lågo utbredda.

Gurli stirrade en stund på honom och stod till en början utan att säga ett ord. Det var, som om hon bäfvat i det afgörande ögonblicket.

Den gamle herrn, hvilken hon genast antog vara teaterdirektören, betraktade henne skarpt en sekund och bjöd henne med en inbjudande åtbörd att taga plats.

Gurli bemödade sig om att synas lugn, men modet svek henne och uttröttad sjönk hon ned på en stol, utan att ett ljud kom öfver hennes läppar.

Direktören upptäckte snart med sitt skarpa öga att flickan var en supplikant och då han ingalunda var en hjertlös man, så sporde han:

Hvarmed kan jag stå till tjenst?

— Jag . . . jag . . . kom endast öfver hennes läppar.

— Ni önskar kanhända plats vid teatern? sporde direktören.

— Ja, svarade Gurli, i det hon nickade instämmande.

— Jaså, jaha, sade direktören intresserad . . . Nå det är ju inte omöjligt. Hvad har ni spelat förr, har ni något visst rollfack, i hvilken genre går ni?

Gurli skakade på hufvudet och blef åter tröstlös. Hennes hopp hade vaknat upp på nytt vid direktörens första ord, men hans sista fråga lät så anspråksfull, att hon icke visste hvad hon skulle svara.

— Hvar har ni senast varit engagerad? fortsatte direktören.

— Jag har aldrig spelat offentligt, svarade Gurli i rädd ton, jag har aldrig varit anställd vid någon teater . . . Jag har endast uppträdt ett par gånger på små sällskapsspektakler.

— Herre Gud, hvad säger ni, utropade teaterdirektören, har ni aldrig uppträdt förr, aldrig satt foten på tiljan?

— Nej, min herre, aldrig! svarade Gurli och slog ned ögonen.

Direktör Pierre, som varit skådespelare i många år innan han blef direktör, kunde icke tillbakahålla sin förvåning.

— Ni är således bara dilettant, sade han under intrycket af sin förvåning, och ni har ingen vana vid scenen . . . Under sådana förhållanden tror jag inte ni kan få engagement vid min teatertrupp och inte vid någon annan heller för resten.

Gurli bleknade.

— Jo, det vill säga, fortfor direktören, så vida ni vill debutera och gå en månad eller två utan aflöning, går det nog.

— Utan aflöning!

Dessa två ord kommo som förkrossande laviner öfver alla hennes förhoppningar. Hon hade ju icke så mycket tänkt på konsten och på arbetet, som fastmer på de skillingar detta kunde inbringa. Det var tanken på den möjliga förtjensten, som drifvit henne till detta steg.

Hade hon äfven kunnat vinna den stora massans gunst i form af applåder och bifallsyttringar, hvad vore väl det mot en inkomst, som hade kunnat satt henne i stånd att hjelpa de sina i deras ekonomiska svårigheter?

Direktören följde med intresse minspelet i det bleka, nedslagna ansigtet och sade slutligen:

— Jag ser att mitt förslag icke faller er i smaken . . . Nå, det kan ju inte förundra mig. Men det får jag säga er, att många unga damer till och med bjudit mig penningar för att få spela hos mig.

— Det tror jag nog, hviskade Gurli, men jag behöfver istället förtjena pengar, ty jag är mycket, mycket fattig.

— Det var synd, min vän, men jag kan trösta er med det, att ni en gång han komma att förtjena pengar vid teatern, blott ni vunnit tillräcklig färdighet. Ser ni, skådespelarekonsten måste liksom hvarje annan konst öfvas, innan man vinner färdighet deri, och denna lag måste äfven de största talanger underkasta sig. Om ni vill gå in vid ett mindre resande teatersällskap i landsorten och der öfva er träget, skall jag måhända sedan skaffa er en plats vid min trupp . . .

— Ett resande sällskap i landsorten, utbrast Gurli. Det är omöjligt! jag måste stanna här och skaffa mig förtjenster . . . Utan aflöning kan jag ej lefva.

— Jag kan då inte hjelpa er.

Direktören höjde på axlarne och satte sig åter vid sitt skrifbord.

— Ni fordrar det som är omöjligt, sade han kort, jag kan som sagdt inte hjelpa er, så gerna jag än vill . . . Adjö.

Han fattade pennan och började, liksom om han inte vetat af hennes närvaro, att skrifva på ett af de uppvecklade papperen.

Gurli närmade sig långsamt dörren och hade redan lagt handen på låset, då en herre plötsligt inträdde från en annan dörr.

Det var en lång gestalt med långt lockigt hår, godmodigt, men markeradt ansigte och lifliga rörelser.

Han måtte i det angränsande rummet hört samtalet, ty han sade helt plötsligt och med en viss ifver till Gurli:

— Stanna, mamsell, ett ögonblick!

Derpå vände han sig till direktören och utropade:

— Pierre, min bäste vän, hvad tänker du på, som låter damen gå; hvar har du haft dina ögon?

Direktören blickade förvånad på den talande.

— Hvad menar du, sporde han.

— Jag menar, om du icke har sett, att denna unga dam just är den som vi behöfva, sade den nykomne ifrigt.

Den nykomne herrn, som hette Stern och var regissör vid Pierres teater, betraktade med synbar förtjusning den unga flickan

— Och hvartill då, sporde teaterdirektören.

— Hvartill? . . .

— Ja hvartill?

— Naturligtvis till älfvornas drottning i det nya divertissementet, vi ha under inöfning. Vi ha nu i hela långa veckor väntat på en verkligt vacker ung flicka, men inte kunnat finna henne bland den mängd gamla nunnor och skråpukansigten som kommit till oss och sökt anställning som figurantskor. Herre Gud, här står ju sjelfva våren i all sin prakt och fägring, härlig som en nyutslagen rosenknopp! Skönt ansigte, härlig gestalt! Ni är ju sjelfva Venus, min sköna!

Gurli hade instinktmessigt dragit sig tillbaka, hennes med-

födda blygsamhet, hennes oskuldsfulla väsen dref rodnaden fram på hennes kinder.

Regissören smålog godt och fann ett visst välbehag uti den unga flickans förlägenhet.

— Ni blir nog snart vand vid dylikt, min bästa, sade regissören vänligt, då han en stund följt hennes förvirring. Men låtom oss nu förklara oss för hvarandra. Ni önskar ju bli engagerad vid vår teater?

— Ja, min herre, svarade Gurli blygsamt.

— Men ni har aldrig satt er fot på de bräder, som föreställa verlden?

— Nej . . .

— Godt, då vill jag säga er, att första gången ni skulle uppträda i en talroll, så skulle ni icke kunna säga ett ord, till följd af rampfeber. Ni har möjligen tänkt er att skådespelarekonsten är en lätt sak, att ni med det första steget på tiljan skulle eröfra publiken . . . Nej min vän, så är det inte. Man är icke skådespelerska derför att man någon gång läst Shakespeare eller Moliere och någon gång spelat litet med i ett sällskapsspektakel . . . Skådespelarekonsten har större fordringar.

Den unga flickan började antaga en förtviflad min.

— Nå, hvad skall jag då göra, sporde hon med tanken på hans ord till direktören nyss. Allt det der svåra som fordras för att bli en god skådespelerska har jag icke tid att lära . . . och jag behöfver att förtjena pengar.

— Det skall ni, ni skall förtjena pengar, min fröken, och det på ett mycket beqvämt sätt.

Gurli blef purpurröd, hennes oskuldsfulla sinne anade något grymt.

— Min herre, säg hvad ni menar, jag förstår er ej, hviskade hon.

— Jo, jag menar, min vän, att ni skall deltaga i ett sceniskt divertissement. Hvad säger ni om till exempel att få ett arvode af femton riksdaler i veckan för att nästan hvarje qväll sitta i en guldstol på scenen, i ett guldtempel, iförd en glänsande, en skön drägt. Ni skall föreställa älfvornas drottning, ni skall icke öppna munnen en gång. För detta erhåller ni denna inga-

lunda lilla summa. Hvad säger ni derom? Mottager ni vårt anbud, säg?

Gurli tvekade icke ett ögonblick.

— O ja, med tacksamhet, utbrast hon med glädtig ton.

Så mycket pengar! Blotta tanken derpå uppfylde Gurli med en stum glädje. Med dessa penningar kunde hon ju hjelpa de sina, utan att anstränga sig sjelf öfver höfvan.

— Jag tackar eder, sade hon, men i detsamma mörknade det nyss så ljusa ansigtet.

Hon hade plötsligt kommit att tänka på en sak. Skulle hennes mor tillåta, att hon på detta sätt förtjente dessa penningar?

Hon bleknade inför denna tanke.

Hvad skulle Richard, brodern, säga? Skulle icke hans finkänslighet känna sig sårad af att veta, att systern hvarje afton visade sig och blottställde sina behag inför en larmande, nyfiken, okritisk hop? Och att veta att hon tog betalt för att blifva beundrad, begapad, kritiserad.

Men så kom det åter en annan tanke:

— Vi äro ju fattiga, nöden har ingen lag! De kunna ju intet ha emot, att jag på ett ärligt sätt förtjenar pengar.

Denna tankegång hade emellertid det med sig, att hon först ville rådgöra med modern.

— Kan ni vänta något? sade hon efter en stunds tvekan.

— Hvarför det?

— Jag ville gerna tala med min mor, innan jag bestämmer mig. Det är omöjligt att antaga edert anbud, utan min mors samtycke.

— Det gillar jag fullkomligt, sade regissören.

— Jag tackar er.

— Men i morgon, före klockan 10, måste ni vara här åter, annars måste jag höra mig om efter en annan ung dam, som vill åtaga sig denna uppgift . . .

— Det skall jag göra . . .

— Vill ni inte komma hit, så kan ni vid den tiden gå upp i teatern och lemna detta märke.

— Han öfverlemnade ett messingsmärke, hvilket syntes gälla som ett slags inträdeskort.

— Men ni måste vara punktlig, min fröken. Lemnar ni detta märke i morgon å teatern, så visar man er strax till mig. Men ett bör ni återigen komma ihåg: icke mankera att lemna besked. Ser ni, jag är öfverhopad med spellystna unga flickor. Äfven de fulaste tro sig passa för detta balettdivertissement.

Gurli ilade åstad.

Då hon kommit hem berättade hon om sin mission för modern och brodern. Hon bad dem bevekande om löfte att uppträda, bad dem att de skulle kasta åsido alla fördomar och antipatier för teatern, och att de skulle tänka på deras egen utblottade ställning, som tvingat henne till detta steg.

De voro båda obevekliga en lång stund, men slutligen gåfvo de sitt samtycke.

Dock hade Gurli då måst tillgripa både tårar och de mest bevekande ord.

Brodern kunde, som hon förut anat, icke förlika sig med den tanken att systern hvarje afton skulle blottställa sig för tusende nyfikna blickar, hvilka skulle oförskämdt sluka hennes vackra gestalt . . . Men då han såg moderns bleka, aftärda ansigte, tvekade han icke längre, utan gaf sitt samtycke.

— Gurli, sade han, i det han undertryckte en tår, du får göra det, som du finner bäst. Att du, stackars flicka, skall behöfva bidraga till vår utkomst, då jag, trots den uppfostran jag fått, förmår litet eller intet, det smärtar mig.

SEXTONDE KAPITLET.

På tiljorna.

På utsatt klockslag påföljande dag infann hon sig på anvisadt ställe och fördes in på teatern. Der fann hon en hel del af teaterpersonalen församlad. Det var dock mest statister, några dåligt klädda flickor och karlar, som ingalunda ingåfvo förtroende. Ett par af flickorna voro dock snyggt klädda och hade ett städadt sätt.

De stodo för sig sjelfva på golfvet och till dem hade sällat sig en lång, mörkögd, vacker flicka, tydligen af judisk race. Hon var iklädd en drägt af röd moiré besatt med spetsar, och det långa släpet tangerade golfvet.

De unga flickorna betraktade nyfiket Gurli och den långa mörka damen närmade sig henne.

Gurli betraktade med en skygg blick den vackra flickan, som trots sin skönhet dock gjorde ett plågsamt intryck på henne. De svarta, oändligt sköna ögonen tindrade med en nästan feberaktig glans och på de fina, bleka, nästan genomskinliga kinderna brunno glödande rosor, hektikens talande vittnen. Det förekom Gurli som om dödens engel med sin knotiga, kalla hand redan fattat uti den härliga gestalten.

Hon mätte Gurli med lågande blickar från topp till tå, och sporde derefter i spotsk ton:

— Skall ni börja här?

Gurli kom sig icke för att svara med detsamma.

— Skall ni icke börja här, fortsatte den långa flickan, så har ni icke rätt att komma in här.

— Herr Stern, teaterregissören, har anmodat mig att komma hit, svarade Gurli lugnt och med tillkämpad frimodighet.

— Ah, hvad säger ni! utropade den långa judeflickan. Ni är således engagerad!

— Jag tror nog det, svarade Gurli.

— Ah!

Den mörka flickan knöt krampaktigt händerna och en mörk rodnad betäckte det bleka ansigtet. En vredgad blixt, som sköt ur de mörka ögonen talade om, att en plötslig obehaglig aning bemäktigat sig henne.

Hon genomträngde Gurli med sina glödande blickar och utropade:

— Då skall ni väl spela "Älfvornas drottning" i den nya pjesen?

Gurli nickade.

— Herr Stern har talat med mig derom, sade hon kort.

Det var som om dessa ord plötsligt grusat den unga judinnans alla förhoppningar, ty hon brast ut i ett hest, krampaktigt skratt.

— Ni skall uppträda der, nej, nu måste jag skratta! utropade hon.

Den unga flickan, hvars namn var Ester Hütter, hade nemligen länge gladt sig åt att få göra denna framträdande statistroll, hvilken skulle reparera den glömska hvaruti en lång tids små obetydliga figurantuppgifter försatt henne.

Hon var den vackraste flickan bland figurantskorna, ja, bland alla teaterns damer, och derför var det svårt för henne att förlika sig med, att någon annan skulle uppbära den vackraste figuren i det nya divertissementet.

Då hon fick underrättelsen om sina planers kullkastande, att en annan skulle fylla det parti hon beräknat, skyndade hon till regissören och beklagade sig.

— En annan skall spela min roll, utropade hon högst indignerad. Det är skamligt!

— Hvem har sagt, att ni skall spela den? sade regissören, i det han föraktligt ryckte på axlarne.

— Jag tänkte . . .

— Jag har bestämt, att en annan skall utföra denna roll och ni kommer att intaga en annan plats på scenen.

— Ah . . .

Hon kunde icke säga mera.

Regissören och direktören hade kommit under fund med, att den vackra flickan, som en tid väckt förtjusning bland publiken blott genom att visa sig på scenen, icke längre fäste detta varma intresse vid sin person, och så fort entusiasmen börjat svalna, har äfven en figurantska förlorat sin ställning.

Och för öfrigt var denna iakttagelse riktig.

Ester Hütter hade redan förlorat det friska behag, som fordom hvilade öfver henne. Det vackra ansigtet bar nu tydliga spår af lidelser och passioner, tillfredstälda i högt mått under det vilda lif hon fört, och det var derför regissör Stern motbjudande att presentera henne som älfvornas drottning i det vackra stycket.

Han ville till denna uppgift hafva en qvinna, som förenade skönhet och fägring lika mycket som oskuld och innerlighet.

Så fort han fått se Gurli hade han funnit att alla dessa egenskaper voro förenade hos henne.

Utan att vidare inlåta sig i ordbyte med den i sitt tycke förorättade judeflickan, begaf han sig, följd af Ester, till samlingsrummet och närmade sig genast Gurli.

— God morgon, min fröken, sade han i på samma gång faderlig och artig ton.

— God morgon, helsade Gurli blygt.

— Det gläder mig att se er här, fortsatte regissören, ni har således beslutit er för att antaga mitt förslag?

— Ja . . .

— Nå, godt. Jag skall då tillsäga vår gaderobière att ordna den drägt, ni skall bära.

Han lemnade med dessa ord anvisning hvart hon skulle gå, och en liten flicka, som sutit och virkat, följde beredvilligt Gurli för att visa henne vägen till garderoben.

Herr Stern hade redan skyndat derifrån.

Genom en lång rad af rum och korridorer nådde Gurli till sist garderoben, hvilken var belägen i ett stort vindsrum, hvarest voro upphängda lysande, glitterbeströdda drägter, fantasikostymer, hvilka vid rampens ljus säkerligen skulle taga sig briljanta ut.

Omkring borden, hvilka voro betäckta af sidentyger, perlor och glitter, sutto sömmerskor och arbetade på drägterna.

Garderobièren, en äldre qvinna, skyndade genast att taga mått af den unga flickan och hennes vana blick upptäckte snart hvilka sköna former och fagert utseende den nya sceniska nybörjerskan egde.

Hon var alldeles hänryckt öfver den unga flickans gestalt och sparade icke på försäkringar, om huru stor lycka hon skulle göra på scenen, då hon, iklädd sin glänsande, stjernprydda drägt, skulle framträda inför publiken.

— Ack, ni blir makalös! utropade den gamla, och kostymen med! Och den friska hyn sedan, den skall passa förträffligt till drägten. Men ett säger jag er, låt ingen af de der balettmeniskorna och statisterna dernere narra er att smeta en hop otäckt.smink på edra friska, fina kinder . . . då kommer ert ansigte att se ut som en kalkad vägg, som man smetat rödfärg på.

Gurli hörde förvånad på den gamla och aflägsnade sig efter en stunds förlopp.

Då hon gick ned mötte hon regissören i trapporna.

Han underrättade henne vänligt om att repetition på den tablå hvari Gurli uppträdde skulle ega rum följande morgon vid tiotiden.

Hon skulle just gå, då han plötsligt erinrade sig något.

— Apropos, sade han, ni har ännu icke sagt mig hvad ni heter . . .

Gurli blef plötsligt förlägen.

— Mitt namn? . . .

— Ja . . .

— Mitt namn är . . . är Tork . . .

Hon tystnade plötsligt och såg på regissören med en otvetydig förlägenhet.

Tanken på det steg hon tagit, på den blygsamma plats hon

intog vid teatern gjorde henne tveksam, huruvida det var rätt att hon blottställde det aktade namn hennes fader burit och som hon ärft af denne hederlige man.

Regissören tycktes läsa hennes tankar och sade helt vänligt:

— Bästa fröken, om ni icke vill, så behöfver ni icke säga edert verkliga namn. Vill ni antaga ett falskt namn, så gör det ingenting; intet hinder uppreser sig deremot. Ser ni, de flesta aktriser och dansöser och figurantskor begagna gerna falska namn, ty, som ni vet, hyser det gamla folket stor antipati mot allt hvad teater heter.

Gurlis drag ljusnade vid dessa den vänlige regissörens ord.

— Tack, min herre, sade hon, ni är mycket vänlig! Jag älskar visserligen den dramatiska konsten, men min underordnade ställning vid teatern tvingar mig att hålla mitt namn hemligt en tid.

— Gerna det.

— Jag skulle derför vilja kalla mig Werner, om det behagar er . . .

Gurli såg tveksamt på regissören.

— Gerna, min unga vän. Det blir som ni behagar. Hädanefter kommer ni att uppträda under detta namn, och ingen skall kalla er för något annat vid teatern. Mamsell Werner alltså! . . . Men, apropos, skulle ni händelsevis blifva på något sätt förolämpad af Ester Hütter, judeflickan ni vet, så var lugn. Hon är nog litet rasande derför att jag gifvit er hufvudpartiet i styckets vackraste tablå, men var lugn derför . . . Skulle hon ansätta er, så kom blott till mig, jag skall stå vid eder sida och beskydda eder.

BIBLIOTEK·GÖ

SJUTTONDE KAPITLET.

En lek af ödet.

Gurli började således sin teaterbana.

Under tiden försökte också den förtänksamme Richard att skaffa sig utkomst som målare.

Liksom systern hade han ganska goda anlag för denna sköna konst, hvilken dock under ljusare, lyckligare förhållanden endast tjenat de båda syskonen som tidsfördrif och en angenäm förströelse under lediga timmar.

En mörk och dyster dag samlade han samman alla de små utkast och teckningar han fordom gjort och med dessa under under armen skred han genom staden till en konsthandel vid en af de större gatorna.

Några herrar stodo uti butiken, sysslolösa, betraktande de nyheter, som inkommit i denna affärsbranche.

Då Richard trädde in vände de sig plötsligt om och tycktes obehagligt öfverraskade af den unge mannens utseende. De sågo med förakt på hans luggslitna rock och hans af regnet dyvåta hatt, hvilket allt förrådde den stackars ynglingens fattigdom.

Richard lät sig emellertid ej förskräcka, utan närmade sig disken och öppnade med några ödmjuka, inledande ord sin portfölj.

Konsthandlaren var ingen ovänlig man. Han såg med största beredvillighet igenom skisserna, hvilka alla vittnade om talang och en ej oäfven, genom flit förvärfvad teknisk färdighet.

Men trots detta, förklarade konsthandlaren, kunde de icke säljas.

Richard bleknade märkbart vid denna dom. Hans sista hopp blef på en gång gäckadt.

— Min herre, jag begär inte mycket för dessa dukar, sade han med feberaktig ifver . . . blott ni köper dem.

Konsthandlaren skakade obevekligt på hufvudet.

— Det är alldeles omöjligt, min unge man, sade han, jag har mycket sådant och jag har de värdefullaste taflor och det har sig svårt att afsätta dem.

— Kanske några andra taflor skulle lättare kunna säljas? frågade Richard hastigt.

— Nej, min vän, det tjenar till intet att ni tänker derpå. Ser ni, ni måste först söka förvärfva er ett namn som konstnär, sedan går det af sig sjelf . . .

Konsthandlaren sade detta sista med en bestämd, nästan otålig ton.

Richard slog modlös portföljen samman och gick mot dörren. Ansigtet var likblekt af förödmjukelse och sviket hopp, läpparne bleka och ur de stora, tindrande ögonen lyste en vild smärta.

Han hade just lagt handen på dörrlåset, då han plötsligt stannade.

En skön syn uppenbarade sig för hans tjusta blickar. Det var en bländande skön qvinna, som stod i andra ändan af butiken, betraktande honom. Hennes stora, själfulla, mandelformade ögon, beslöjade af de silkeslena ögonhåren, hvilka gåfvo de strålande ögonen en dämpad, ljuf glans, kom en att tänka på de gamla italienska mästarnes madonnabilder.

Gestalt, hår, allt stod i innerlig harmoni med det sköna ansigtet, hvars jemna, olivfärgade hy förrådde hennes sydländska härkomt.

Richard Torkilsson var så upptagen med att betrakta den sköna qvinnan, att han icke märkte den gamla dam, som åtföljde den unga och icke heller att hon närmade sig honom.

Han stod som fastvuxen vid golfvet och häpnade nästan då den unga damen, efter ett kort ordbyte med sin gamla följesla-

gerska, plösligt lade sin fina, betäckta hand på hans luggslitna rockärm.

— Gå ej ännu unge man, sade hon med nästan bedjande röst, jag önskar säga er något.

Richard bugade sig.

— Jag står till ert förfogande, sade han med hviskande röst.

Till ert förfogande! Huru formelt, stelt, likgiltigt ljöd icke detta svar, men det var något i hans inre, som sade honom att han icke för allt i verlden skulle kunna glömma denna qvinna.

Med en viss förvirring tydligen målad i sitt ansigte och med hatten i hand afvaktade Richard hvad den unga damen hade att säga honom.

Emellertid tycktes hon vara ännu mera förvirrad och tafatt än han, ty hennes kinder voro purpurröda och de mörka ögonfransarne hade sänkt sig ned öfver de strålande ögonen.

Och dock måste man förmoda att det endast var en känsla af medlidande som förmått henne att hjelpa och tilltala den unge supplikanten.

Händelsevis hade hon kommit att bevittna det samtal den unge mannen fört med konsthandlaren, och vid dettas ogynsamma vändning, hade hon märkt det förtviflade uttryck som glidit öfver den unge mannens bleka, aftärda ansigte.

Genomträngd af medlidande hade hon strax beslutit att hjelpa honom, men fått en svår motståndare till denna plan uti sin följeslagerska, som icke ville tillåta att hennes unga, förnäma skyddsling närmade sig den tarflige mannen.

Efter en stunds tvekan sade hon hastigt:

— Jag förstår att ni önskar någon sysselsättning.

Hon afbröts emellertid genast af den gamla damen, som harmset utbrast:

— Min kära Svea, du tänker inte på hvad du gör, ditt uppförande skulle eljest icke blifva så besynnerligt.

— Afbryt icke, jag ber, svarade den unga damen något otåligt.

— Förlåt mig, min bästa Svea, men jag måste erinra dig om hvad din far skall säga. Han kommer att rasa . . .

— Min far tillåter mig alltid att följa mina egna ingifvelser, min egen vilja.

— Men min snälla du, denne herr . . . denne man, han . . . han är dig fullkomligt främmande.

Detta ordbyte fördes i hviskande ton, men Richard fattade mer än väl dess innebörd och närmade sig åter dörren, för att göra slut på den för honom pinsamma scenen.

Han kom dock icke att fullborda denna sin afsigt.

Den unga damen sprang fram och hejdade honom för andra gången.

— Vänta ännu ett par ögonblick, jag beder er derom, sade hon bevekande med sin milda, ljufva stämma.

Richard bugade sig.

— Om ni icke är alltför granntyckt i fråga om arbete, så torde det kunna hända, att jag skulle kunna skaffa eder en inbringande sysselsättning.

— Granntyckt, utropade Richard med ett bittert leende, jag vet inte hvad jag ej skulle kunna göra för dem jag älskar. Jag tror nästan, att jag skulle kunna ge mig till att sopa gatorna för att få bröd åt de mina.

— Åt de edra, åt dem ni älskar, upprepade den vackra ungmön, ni är då kanske gift, ni har kanske en ung hustru att försörja . . .?

— Nej, min fröken, det är ingen hustru, som jag talar om och som kan förebrå mig min fattigdom. De personer jag älskar äro min moder och min syster . . .

— Godt, sade den unga damen med en bestämd gest, jag skall skaffa er sysselsättning så vida ni vill gå in derpå . . .

— Jag tackar eder . . .

— Ser ni, jag har en broder, som är i besittning af samma talang som ni och som egnat sig åt den sköna målarkonsten. För närvarande är han i utlandet, men mina tankar äro hos honom, fast han är långt borta. Allt som kan påminna om honom är mig dyrt och heligt. Den gång han reste lemnade han efter sig hos oss en mängd små taflor och utkast, hvilka äro ganska vackra, men på hvilka han sjelf tydligen satte ringa eller intet värde. Jag samlade dem emellertid allesamman och har länge önskat att

få dem fernissade, så att de hålla sig. Det skulle ju passa bra, om ni ville åtaga eder detta arbete. Vill ni det, så skall jag genast skrifva till min far och bedja honom att han godkänner mitt förslag . . .

Men det var sannt, jag skulle väl säga er mitt namn . . .

Hon skulle just öppna munnen och säga detta, då den gamla damen med en förskräckt åtbörd sökte hejda henne.

— Mitt namn är Svea Olby.

Richard studsade och betraktade med häpnadsfulla ögon den unga damen.

— Detta namn är nog bekant för eder, åtminstone det sistnämnda, fortfor Svea Olby. Alla menniskor i staden känna ju Olby, den store köpmannen.

— Jag tror det . . .

Det var endast med möda Richard förmådde framhviska detta svar.

Namnet hade slagit honom med bäfvan. Den unga qvinna, som stod framför honom och erbjöd honom sin hjelp, det var således dottern till hans mors oförsonligaste fiende, köpman Harry Olby.

Blotta namnet kom honom genast att tänka på huru hans mor af fadern till denna qvinna blifvit jagad bort från sin lugna fristad och blifvit frånröfvad det kära, lyckliga hemmet. Och det just af denne kalle, hjertlöse affärsman, denne Harry Olby, som så grymt och obevekligt gjort sina anspråk gällande.

Han tänkte på allt detta, men ändå var det honom omöjligt att afslå den unga damens, Olbys dotters anbud.

Det kanske skulle såra henne, och det ville han icke för allt i verlden.

— Min bäste herre, skall jag då tillskrifva min far rörande det honorar ni bör hafva samt det som för öfrigt sammanhänger med denna sysselsättning? afbröt samma milda röst honom i hans tankar.

Den gamla damen stod lika öfverraskad som den unge mannen, men det var förskräckelse och häpnad öfver den unga flickans tilltag.

— Som ni sjelf finner för godt, sade slutligen Richard, sedan han hunnit hemta sig efter sin öfverraskning.

— Godt, min vän, då taga vi det för afgjordt.

Hon nickade vänligt.

— Men det var sant, sade hon plötsligt, jag skulle väl hafva er adress.

— Ja visst . . .

Efter en stunds tvekan ansåg Richard det vara bäst att nämna postkontoret, hvilket ju var beläget helt nära hans bostad.

Som bekant torde vara för våra äldre läsare, låg postkontoret den tiden vid Torggatan, snedt emot den gamla Siemenska restauranten.

Svea Olby tog fram en liten prydlig bok och skref deri upp adressen.

— Och så får jag veta namnet, sade hon med samma vänliga, bedjande tonfall.

Detta var mera brydsamt för Richard. Han måste säga ett falskt namn, ty under det rätta skulle han ej våga träda in i den rike köpmannens hus.

— Gunnar Wild, svarade han efter en kort stunds betänkande.

Hon skref äfven upp detta namn och lade så ner boken.

— Och nu, min bästa fru, nu står jag åter till edert förfogande, sade Svea Olby, i det hon vände sig till den gamla damen.

— Det var för väl, muttrade denna förtrytsamt.

— Men det var ju sant! utropade fröken Olby. Jag har alldeles glömt bort mitt ärende.

Hon skyndade bort till disken och tillhandlade sig några småsaker.

Richard intog under tiden en afvaktande hållning, liksom han väntat att föra de båda damerna till den utanför väntande vagnen.

Han betraktade det praktfulla ekipaget, och då det rullade bort och fröken Svea Olby vänligt tillvinkade honom sitt afsked, tycktes det honom, som om denna qvinna vore en drottning, en lyckans fée, som herskade öfver alla skatter i verlden.

Tänk om han kunnat ana, att det var hans olycklige faders tungt förvärfvade förmögenhet, som räddat äfven detta granna ekipage att falla i Olbys obarmhertige fordringsegares händer.

Och dock var det så! Den stora summa, som den olycklige kaptenen deponerat hos köpmannen och hvilken afgjort hans öde, hade räddat den senare från undergång samt tillåtit honom att göra nya spekulationer, hvilka alla utan undantag haft vinst och inbringat honom betydliga summor.

Dessa penningar hade åter satt köpmannen i tillfälle att utan hemska tankar på bankrutt och dylikt föra sitt forna glada, härliga lif. Men det fanns stunder, då samvetet väckte honom med sin klagande stämma och i de ögonblicken skulle han velat gifva allt hvad han vunnit för att utplåna minnet af det hemska mötet med "Liljans" olycklige kapten.

Länge, länge stod Richard och blickade efter det bortilande ekipaget, men då det försvunnit ur hans åsyn, vandrade han med tunga steg och drömmande, djupa tankar hemåt.

Det sköna, härliga, förtjusande ansigtet stod ännu inför hans själs öga, och den ljufva stämman med sina veka, melodiska tonfall klingade ännu för hans öron. Det var omöjligt att slita ur minnet det ljufva småleendet och de vänliga orden.

Men vid sidan af denna undersköna bild trädde bilden af hans mor, bilden af ett förgrätet, aftärdt, blekt,men dock så älskadt ansigte inför hans ögon, och denna syn kom honom att rycka till.

Hvad skulle den älskade modern säga, då hon fick höra namnet på den man, hvars blotta påminnelse kom henne att rysa? Hvad skulle hon säga, då hon fick veta att hennes son skulle taga anställning hos denne man?

— Nej, nej, utropade han, jag kan ej, jag kan ej! Det är omöjligt för mig att träda in i denne mans hus och emottaga någon gåfva eller välgerning af honom.

Ödet hade emellertid annorlunda bestämt.

Blott två dagar efter mötet mellan den fattige unge mannen och den rike mannens sköna dotter, mottog Richard ett bref från köpman Olby, som alltigenom röjde affärsmannen.

Brefvet innehöll ett anbud om plats i köpmannens hus med

den uppgiften att fernissa den unge Olbys taflor och sätta dem i stånd. Lönen skulle vara trettio riksdaler i veckan och allt fritt i huset. Anställningen skulle taga en tid af några veckor. Dessutom fordrade köpmannen intyg om den unge mannens fläckfria, rena vandel.

Detta bref väckte glada, ljusa förhoppningar hos den unge mannen, men han kunde likväl icke bekämpa den tveksamhet, som tanken på modern ingifvit honom.

BIBLIOTEK·G

ADERTONDE KAPITLET.

Hoppets stråle glimmar.

Richard kämpade länge, innan han fattade något beslut.

Slutligen dukade han dock under för frestelsen.

Det var den sköna Svea Olby, som till sist bestämde honom. Kosta hvad det ville, skulle han ännu en gång se det hulda, sköna ansigte, som sedan dess första åsyn natt och dag upptagit hans tankar.

Då han fattat sitt beslut sände han bref till köpmannen med upplysning, att han antog den erbjudna platsen, samt att han var tacksam derför.

Emellertid gällde det att skaffa sig det begärda intyget om oförvitlig karaktär.

Han uppsökte för den skull en af sina gamla vänner.

Denne var en ung, rik dagdrifvare, en lätting, som var tillräckligt rik för att kunna föra ett sorglöst lif. Flygtig och ytlig, var han dock i botten godhjertad och var aldrig den som drog sig undan då det gällde att hjelpa sina vänner.

Då Richard bad honom om den tjenst, han åsyftade, var han genast villig att lemna intyg om vännens karakter och vandel, hvilka Fredrik kände vara fläckfria. Han lemnade det utan tvekan, och skulle gjort det, äfven om han känt till sin väns ändrade lefnadsomständigheter. Nu kände han dem icke, utan trodde att Richard behöfde intyget och att han tagit falskt namn för något äfventyrs skull.

— Ah, min vän, utropade Fredrik, fast du är så bistert tankfull och sluten, förstår jag dig ganska väl. Du har råkat in i den gamle björnens kula, du har blifvit kär i hans dotter, upp öfver öronen kär, och du önskar nu göra hennes närmare bekantskap. Ah, på min heder, någon bättre idé att göra detta än att vara förklädd till målare, det vet jag minsann ej! Min präktige gosse, det är vid Gud ett pikant, ett trefligt infall, som jag riktigt afundas dig. Nå, min vän, spår jag sannt!

Richard blickade förebrående på vännen.

— Du har misstagit dig, Fredrik, sade han allvarsamt, denna fröken Olby har jag icke sett mera än en gång och du inser väl då, att det icke fins en skymt af rimlighet i det antagandet att jag skulle vara kär i henne.

Fredrik skrattade.

— Ha ha ha, liksom man skulle behöfva se en qvinna mera än en gång för att bli kär! utropade han. Annu har det aldrig händt mig att jag gått och förälskat mig långsamt, inte; min kärlek, ser du, har kommit vid första åsynen af en vacker qvinna.

Richard log matt.

— Nå, men så har väl också kärleken slocknat och farit sin kos vid det andra, sade han mildt.

— Ja, det förstås, svarade Fredrik med en ton af lättsinnighet.

Richard började slå an en annan sträng och förde åter talet på sitt egentliga ärende.

— Då kan jag räkna på din hjelp, i fråga om det der intyget? sade han.

— Naturligtvis, naturligtvis, min vän, sade Fredrik, i det han tryckte vännens hand. Men innan vi göra det der, måste du ut med mig att äta frukost. Jag kan bjuda dig på något makalöst, som I der på landet aldrig få lukta åt kanske. Jag kan bjuda dig på det aldra läckraste vildt och jag har ett makalöst vin, som kramats ur äkta drufvor. Vid allt det der skola vi upplifva minnena, de glada, sköna minnena, från flydda dagar. Tänk så mycket roligt vi ha haft tillsammans, du och jag. Det var förr! Men hur kommer det till att du och jag icke sett hvarandra

på de sista sex långa åren. Har du kanske gjort utrikes resor eller har du kanske dolt dig här i Sverige någonstädes. Kanske varit i det lefnadsfriska Stockholm på äfventyr?

Richard skakade på hufvudet.

— Nej, min vän, sade han allvarsamt. Du tager fel. Jag har hvarken varit på resor eller på äfventyr. Ser du, tiderna hafva förändrat sig för mig och de andra derhemma.

— Hur så?

— Jo, min far har förlorat, omkommit på sjön . . .

— Min stackars vän!

— Och till detta sorgliga kommer, att vi förlorat allt hvad vi egde.

Fredrik hade med stigande intresse åhört vännens ord.

— Men hvarför har du icke sagt detta förut, min vän, sade han hjertligt. Du skulle vändt dig till mig. Jag är visserligen icke mycket rik, men jag är ändå så pass bergad att jag kan hjelpa mina vänner. Och det gör jag gerna.

— Jag måste innerligt tacka dig för din godhet, sade Richard, i det han rörd tryckte vännens hand, men det vore orätt af mig att taga denna din hjertegodhet i anspråk just nu, då jag har utsigt att få ett lönande arbete. Derför tack, min gode vän, och nu farväl!

Fredrik hejdade honom.

— Ett ord, kamrat. Vill du inte ens med mig aflägga ett besök hos skräddaren?

— Käre vän, äfven det är onödigt. Jag har ännu qvar en någorlunda god gaderob sedan min ungdomstid, så nog hjelper jag mig med kläder ännu någon tid . . . Men tack emellertid, min vän; i ditt anbud ser jag alltjemt ditt goda hjerta . . . Uti dig vet jag mig alltid finna min bästa vän.

— Tack för det . . . när se vi hvarandra nu igen?

Richard blickade tankfullt mot golfvet.

— Jag skall låta höra af mig när mina lefnadsvilkor blifva ändrade . . . ej förr.

— Ah . . .

— Lef väl kamrat!

Utan att Fredrik kunde förhindra det hade Richard redan försvunnit.

Tre dagar efter samtalet med ungdomsvännen var Richard redan på väg till sin nya kondition.

För första gången i sitt lif hade han ljugit för sin mor, denna älskade varelse, som han aldrig velat föra bakom ljuset.

Efter lång tvekan hade han för henne uppgifvit att han fått en förmånlig sysselsättning i en annan stad. Han måste derför resa dit och uppehålla sig der de veckor konditionen varade.

En varm, solig augustidag anlände Richard till Olbys förut omtalta sommarbostad utanför Göteborg.

Han tvekade hvilken väg han skulle taga, om han skulle gå genom grindarne upp till stora hufvudbyggnaden, eller om han skulle taga vägen genom parken och derunder hvila sig och svalka sitt genom den ansträngande långa vandringen upphettade blod.

Han valde det senare.

Försjunken i djupa tankar gick han framåt.

Den vida parken var en vacker anläggning. Ett litet vattenfall kastade sina ymniga, silfrade kaskader utför sluttande, mossbelagda stenar och föll ned i en konstgjord bassin, hvars glänsande yta tycktes sluta sig öfver ett djupt svalg.

Djup tystnad rådde öfverallt, icke ens en vindfläkt drog genom trädens kronor för att afkyla den varma luften.

Richard gick alltjemt framåt, men hans grubblande sinnesstämning tog intet intryck af den härliga natur, som omgaf honom.

Plötsligt stannade han emellertid.

En djup, om smärtfull själsångest vittnande suck hade plötsligt träffat hans öra; den lät som en döendes sista andetag.

Richard lyssnade och en lätt rysning bemäktigade sig honom.

An en gång hörde han samma djupa, ångestfylda suck.

Tvingad af en inre röst, en oförklarlig känsla sprang han åt det håll, hvarifrån han tyckte sucken kom, banade sig väg genom buskarne och stod snart på andra sidan alldeles bredvid ett sten-

kummel. Nedanför lågo vida åkerfält och ängar kantade af en grön, saftig ungskog.

På ett stenblock satt en gammal, lutande gubbe. Han böjde sitt grånade hufvud mot händerna och stödde armbågarne mot knäna.

Att döma af spaden och de trädgårdsredskap som lågo bredvid honom tycktes han ha varit med i något jord- och trädgårdsarbete.

Richard röjde icke sin närvaro. Han betraktade endast deltagande den gamle mannen, som erbjöd den mest talande bild af sorg och trötthet.

Åter utstötte han en suck liknande den som drifvit Richard hit och derefter började han tala, sakta och nästan hviskande, men dock så pass högt att Richard kunde höra hvarje ord.

— Min Gud, min Gud! klagade han, det är förfärligt, förfärligt, förfärligt!

Richard närmade sig nu och genomträngd af medlidande lade han varsamt sin hand på den besynnerlige gamle mannens axel.

Gubben spratt till och for upp som om han träffats af en elektriskt stöt.

Han blickade förskräckt, nästan hotande på den unge mannen och det skrynkliga ansigtet hade antagit en djup likblek färg.

— Hvem är ni? Hvad vill ni här? utropade han med hes röst.

— Jag är främling här, gamle man, svarade Richard lugnt, och då jag hörde er utstöta de djupa suckarne nyss, trodde jag att de kommo från någon sjuk och ilade derför hit i tanke att bringa hjelp.

— En främling? upprepade gubben hviskande, en främling, är det verkligen sannt, att ni är främling här?

— Ja, jag är fullkomligt obekant här . . .

— Fullkomligt obekant här, det var märkvärdigt, upprepade den gamle mannen och betraktade den unge med sin brustna, glanslösa blick.

Blicken var så genomträngande, att Richard knappt förmådde uthärda den.

Plötsligt blef den dock blidare och den gamle sade vänligt:

— Ja, min unge man, jag vill tro er, ty ni ser inte ut att vilja föra mig bakom ljuset. Ni är en främling på detta förskräckliga, på detta fasansfulla ställe . . . Men herre Gud! hvad är det jag säger . . . Har ni hört något?

Den gamle blickade förskräckt på Richard och fattade hans arm, som han skakade.

— Herre, fortfor han, jag är en gammal man, en mycket gammal och vet stundom inte hvad jag säger, mins det inte . . . Säg, unge man, har jag berättat något för er, något förskräckligt, hemskt, som kommit er att fasa och blodet i edra ådror att stelna? Säg, har jag det?

Richard betraktade med en blick af förundran blandad med medlidande den gamle.

Han förstod mer än väl att den gamles själ var grumlad af grymma minnen, var tryckt af djupa qval och sade derför med ett vänligt uttryck, som icke förfelade sin verkan:

— Var lugn, gamle man, ni har ingenting sagt och följaktligen har jag icke heller kunnat höra något.

Den gamle nickade.

— Har ni verkligen icke kunnat höra något, sade han lugnad. Ack herre, ibland pratar jag så besynnerliga saker och ting, men det är icke någon mening i det, nej, förstår ni, inte alls någon mening . . . Mitt tal är lika meningslöst som korpens skri, som ibland kan höras här. Herre Gud, jag har hört en gång, att korparne kunna bli lika gamla som jag, ja ännu äldre, och jag är mycket gammal. Hu, dessa svarta foglar, deras skrik låter så hemskt i mörkret! Det låter så hemskt, men det har ju intet att betyda, och så är det också med mig. Mitt tal låter så förskräckligt, men ändå har det intet att betyda.

Richard blef ännu mera förvånad öfver gubbens prat.

— Ser ni, fortsatte han, jag är en mycket gammal man, ja mycket gammal, en på grafvens brädd stående gubbe, som inte har mycket mer att lefva för. Många, långa år har jag tjenat

på denna egendom. Från det jag var barn har jag tjenat patron Olby och bott här på detta ställe. Det är sjuttio år sedan jag tog mina första steg i tjensten. Och jag minnes denne Olby, denne Harry Olby som en gosse, som ett spädt litet barn, och jag mins hans far, en äldre man, en ståtlig karl, och dennes far, Harrys farfar. Han var en gammal vissnad, bruten, maktlös gubbe, liksom jag är nu. De båda gamla herrarne Olby voro öppna, glada, hjertliga karlar . . . men denne Harry Olby, husets herre, är mörk och dyster och sluten. Ack, herre jag har tjenat dem i sjuttio år, jag har ätit deras bröd, och de ha varit goda husbönder för mig. Tycker ni då inte att det vore uselt af mig att förråda dem?

Gubben kastade en spörjande blick på den unge mannen framför honom.

— Det är gifvet, sade Richard förvånad. Men hvad skulle ni hafva att förråda om dem?

Den gamle slog för sig med båda händerna.

— Nej, nej, tala icke, fresta mig icke, utropade han med sammanbitna tänder. Jag kan icke göra det! I sjuttio år har jag tjenat dem och de ha alltid varit goda mot mig. Då är det omöjligt att förråda dem, fast det mången gång kännes som om tystnaden, denna hemlighetsfullhet skulle qväfva mig . . . Men nu kan det vara nog, jag har talat för mycket, och det har jag min lösmunthet att tacka för . . . jag vet inte hvad jag säger . . . Kom ihåg det! Kom ihåg att det inte varit någon mening i det jag sagt. . . .

Med en mumlande replik på läpparne aflägsnade den gamle sig med spaden under armen och med trötta, långsamma, stapplande steg.

Richard såg tankfullt och deltagande efter honom.

— Stackars gamle man, mumlade han, det synes att du helt länge gått i barndom.

Richard aflägsnade sig också och slog till sist in på den väg, som ledde upp till stora hufvudbyggnaden.

Då han hunnit stora trappan öppnade en betjent dörren och släppte in den unge mannen. Sedan han uppgifvit sitt namn fick

han följa betjenten upp för flera trappor och genom många korridorer tills han nådde ett trefligt möbleradt rum.

Detta jemte ett invid beläget sofrum blef genast anvisadt honom som bostad.

Richard tog genast plats vid ett bord framför fönstret. Uppå detta lågo flera skizzer och teckningar uti en fåtölj; deribland några ofullbordade, och han började genast med nyfikenhet och intresse taga dem i skärskådande.

BIBLIOTEK

NITTONDE KAPITLET.

Ett återseende — en gäckelse.

Den stora dagen var inne, det stora, egendomliga ögonblicket, då Gurli skulle för första gången visa sig på tiljorna.

Smyckad som älfvornas drottning stod Gurli i det gyllene tempel, man rest upp på scenen och framför henne stodo i täta grupper alla de fantastiska skarorna af undersåtar, hvilka skulle föreställa de luftiga väsen, som enligt sägen och sång tumla om i skogarnes gömslen, i säfven vid insjöarnes stränder.

Fantasirik författare och regissör hade smyckat ut dem på det mest noggranna och vackra sätt, på det illusionen skulle blifva så mycket större och verkningsfullare.

Uti Gurlis guldglänsande lockar tindrade ett blixtrande diadem och under den lätta, genomskinliga drägten böljade det utslagna håret.

Ridån hade ännu ej dragits upp.

Det bullrade utanför, det var åskådareplatserna som besattes med hundratals nyfikna menniskor. Gurli satt beklämd till mods i sitt fängsel och blickade halft förskräckt på den mörka fond, som inom kort skulle rullas upp och ställa henne ansigte mot ansigte med dessa många obekanta, hvilka skulle med ögonen sluka hennes gestalt.

Hvad som mest grep den unga flickan var de förolämpningar och anmärkningar hon var utsatt för af de henne omgifvande flickorna, bland hvilka Ester Hütter, den långa, mörka judinnan

var ifrigast att tillkasta sin unga, oskyldiga rival hånfulla tillmälen.

— Denna otympliga varelse skulle vara vacker! — utropade hon med en knyck på den vackra nacken, och med en hatfull blick på Gurli. Jag får verkligen lof att säga att herr Stern, vår regissör, icke har den ringaste smak, då han kan kalla detta uttryckslösa, sorgliga ansigte vackert och prägladt af skönhet. Enligt mitt förmenande passar hon ej till "älfdrottningen", som skall vara bedårande och skön . . .

Hon höjde sig majestätiskt vid dessa sista ord, liksom om hon velat säga, att just hon var den mest lämpliga för detta parti.

— Herre Gud! då kunde han lika gerna tagit en tvättmadam som denna obetydliga person till att föreställa älfdrottningen.

Gurli hörde dessa förolämpande ord, men hon sade ingenting. Hon förstod mycket väl att de voro dikterade af afundsjuka, och derför brydde speglosorna henne föga, gjorde intet intryck på henne.

Som judinnan stod der, tog hon sig rätt bra ut i sin skära, dyrbara drägt. Men Gurlis lugna blick märkte mycket väl den feberaktiga glöden i rivalens ögon, och den gula, hektiska hyn och de insjunkna kinderna förmådde ej det tjocka sminket öfverskyla.

Gurli kunde emellertid ej slita sina blickar ifrån den demoniskt sköna varelsen, och ju mera hon betraktade de stora, mörka, glödande ögonen, vaknade i hennes själ ett dunkelt minne.

Hon hade sett dessa ögon förr engång.

Men hvar?

Och när?

Det var omöjligt att få fast hållpunkt för dessa tankar, men ett visste hon, att hon en gång i tiden skådat in i ett par ögon förvånande lika dessa.

Emellertid fick Gurli icke längre tid att fundera på denna gåta. Och icke heller att lösa den.

Ridån rullades nemligen långsamt upp och hennes öra möt-

tes af en dånande bifallsstorm, väckt af den lifliga, målande, sköna bilden på scenen, hvaruti hon bildade medelpunkten.

I första ögonblicket blef Gurli förvirrad, men slutligen återvann hon sin sinnesnärvaro.

Det blef allt tydligare i salongen, slutligen kunde hon iakttaga allt derute, urskilja de många ansigten som blickade emot henne.

Hon såg och såg.

Sida vid sida suto vackra, elegant klädda damer, hvilkas ljusa toiletter stucko bjert af mot herrarnes mörka drägter, och hvart hon kastade blicken möttes den af blixtrande lorgnetter och glasögon, alla riktade mot henne.

Allas ögon voro fulla af hänryckning och ett sakta sorl gick genom salongen.

Gurli visste icke, huru hon var till mods.

En oförklarlig aning grep henne, under det hon lät blicken irra omkring i salongen.

Plötsligt stannade den vid ena avantscenen.

I ett hörn af denna, dold för åskådarne, satt en ung man med korslagda armar och stirrade med ett drömmande uttryck ut öfver det vida rummet. Än voro blickarne på scenen, än uppåt raderna.

Gurli kände genast igen denne man.

Det var Oskar Berger, den unge målaren.

Gurli kände huru hennes hjerta slog högt och våldsamt, men hon kufvade sin rörelse vid åsynen af de många blickar, som alltjemt voro riktade mot henne.

Den unge målaren måste icke känt igen henne, ty alltjemt irrade hans blickar och voro en kort stund icke fästade på scenen. Gurli fick derigenom tillfälle att närmare betrakta honom. Och som hon såg och såg på dessa stora, själfulla ögon, slog henne plötsligt den stora, frappanta likhet, som rådde emellan honom och Ester Hütter.

Hon kom genast ihåg det dunkla minne, som vaknat vid åsynen af Esters mörka ögon.

Denna upptäckt af likheten mellan den af njutningslystnad och vilda lidelser nedbrutna figurantskan och den man, hon så

högt älskade nedtryckte henne, men den obehagliga känsla hon erfor vek snart för den glädje hon kände öfver att få återse den unge målaren, den högt älskade mannen.

Hos den unga, oerfarna, oskyldiga Gurli väcktes genast den jublande tanken, att han skulle känna igen henne, liksom hon honom. Och för denna jublande tanke glömde hon alldeles bort att hon nu visade sig under helt andra förhållanden, i en helt annan omgifning, än då de senast sammanträffat med hvarandra.

Emellertid tycktes den unge målaren för ett ögonblick vakna upp ur det likgiltiga tillstånd hvari han befann sig, ty han kastade plötsligt en flyktig blick på den strålande gruppen dernere på scenen.

Hon tyckte sig märka att han skiftade färg och blef helt blek.

Hon märkte tydligt huru han såg och såg på henne.

— Har han känt igen mig, hviskade det inom henne, hvad skall det nu bli? Hvad ämnar han göra? skall denna situation hvari jag befinnes smärta, kanske misshaga honom? Eller kanske har den fattigdom jag blifvit försänkt uti qväft hans kärlek till mig?

Hon gjorde sig dessa frågor, ehuru hon ej enda ögonblick tviflade på den unge mannens trohet. Aldrig skulle hon heller tvifla på honom.

Då han nu känt igen henne antog hon genast att han skulle lemna sin plats för att uppsöka henne bakom kulisserna.

Ridån skulle snart falla.

Innan dess skulle han helt säkert lemna sin plats och skynda till henne.

Hon iakttog honom med väntansfull förbidan, men till sin smärtsamma förvåning fann hon, att han satt qvar orörlig, på samma plats, drömmande, stirrande på henne.

Och ridån gick ner långsamt och säkert, döljande den unge älskade mannen för hennes blickar.

Med unga älskandes vanliga sangviniska hopp tänkte hon i det hon kufvade sin smärta:

— Han vill kanske vänta tills ridån fallit!

Med denna tanke lemnade hon tillika med den vackra

judinnan och de andra scenen och begaf sig till garderobrummet.

Derinne lyssnade hon till hvarje ljud under ljuf förväntan.

Hennes kinder glödde och hjertat klappade våldsamt, under det hon ordnade det rika, böljande håret och drog af sig den fantastiska, perlprydda drägten.

Hon lyssnade och lyssnade.

Hvarje ögonblick väntade hon att få höra sitt namn uttalas bakom dörren till det rum, hvaruti hon befann sig, och hon väntade i lycklig förbidan att något bud skulle komma från den unge målaren.

Men hon hörde icke någon röst; ej heller kom det något bud.

Med beklämdt sinne drog hon på sig sin mörka drägt, och iklädde sig sin hatt och den enkla, tarfliga sjalen.

Det fanns intet annat för henne än att gå hem, ensam, försmådd! Derutanför väntade ju hennes stackars, snälla, omsorgsfulla mor.

Hennes broder var nu borta, numera hade hon ju inte manligt beskydd. Julia Torkilson, hennes mor, kunde icke förlika sig med tanken att dottern skulle gå ensam den mörka vägen hem, utan hade beslutat att följa henne. Och hon gjorde det gerna för det kära barnets skull.

Gurli var slutligen färdig att lemna teatern.

En obeskriflig känsla af bitterhet genomströmmande henne, då hon tänkte på qvällens händelser. Alla hennes vackraste drömmar, hennes skönaste förhoppningar, dem hon närt i sitt unga, oskuldsfulla hjerta, voro således endast tomma illusioner, gäckelser.

Allt det hon lidit, fördragit, försakat, allt detta hade icke kunnat nedtrycka henne, ty tanken på honom, på hennes unga varma kärlek, hade hållit henne uppe i striden. Den sista tidens grymma, svåra pröfningar hade icke förmått böja hennes mod, ty det grundade sig på kärleken till honom, på hoppet och vissheten att han älskade henne.

Huru var det nu?

Hvad var det hon sett?

Han hade sutit der kall och likgiltig och betraktat henne med helt främmande blickar. Kanske, ja helt säkert var han medveten om hennes fattigdom, som ändock var oförskyld, och var nu skrämd tillbaka deraf. Han, som svurit henne kärlek och tillgifvenhet, ville icke kännas vid henne mera.

Gud, hvad hade hon syndat?

Efter en lång tids skilsmessa hade han återsett henne, men icke tagit ett steg för att närma sig henne, icke för att helsa, icke för att trycka hennes hand.

Då hon kom utanför teatern och lade sin arm i moderns, då hon såg det sista hoppet sviket, tänkte hon med stilla smärta:

— Han älskar mig icke! Nej det gör han inte! Ryktet om min fattigdom har nått hans öron . . . han vill då inte visa sig mera för mig . . . han vill draga sig tillbaka trots allt, trots det förflutna . . .

Tankfull och sluten vandrade hon med tunga steg den mörka vägen hem, likgiltig för allt.

BIBLIOTEK

TJUGONDE KAPITLET.

En upptäckt och en tillbedjare.

Hvarje afton gafs det vackra divertissementet och lockade skaror af folk till teatern.

Den vackra tablån slog lifligt an och särskildt hufvudfiguren i densamma, Gurli, väckte allas odelade bifall.

En vecka hade sålunda förflutit.

De många pröfningar Gurli redan genomgått hade lärt henne jemnmod och under den korta vistelsen vid teatern hade hon redan lärt sig den svåra konsten att under ett leende, ett obekymradt yttre dölja sin inre sorg och smärta.

Den hon måste starkast stålsätta sig emot var Ester Hütter, judeflickan. Hon åhörde likgiltigt denna flickas giftiga speord och sarkasmer, men icke en min förrådde att de giftiga orden sårade henne.

Och, hvad voro väl dessa giftiga sarkasmer emot den bitterhet hon dolde i sitt hjerta! Hvad var väl allt detta mot den förfärliga tanken på att hon var försmådd af den hon gifvit sitt varma kärleksrika hjerta? Allt detta var knappnålsstyng emot de skorpionstyng qvalen och de försmådda känslorna tillfogade hennes hjerta.

Ridån hade en afton som vanligt gått upp, då tre herrar inträdde i en loge på första raden.

Den förste af dem var en medelålders ståtlig, vacker man med sydländskt utseende och skarpt markerade drag. Den an-

dre var en liten, korpulent man med klotrundt, skinande ansigte, små plirande, glanslösa ögon och väl vårdade polisonger. Den tredje var yngst af dem alla. Hans matta, gula, halft vissnade anletsdrag gåfvo honom emellertid ett åldrigare utseende och vittnade om att denne unge man redan druckit njutningens bägare i botten och nu endast lemnat qvar den vämjeliga, giftiga, otäcka, kropps- och själsmördande bottensatsen. Han var slö och likgiltig för allt, hvilket tydde på att för honom tarfvades det de mest raffinerade medel för att röra hans sinnen.

Den förstnämde af dessa herrar, hvilkas inträde väckte ett visst uppseende, var den af hela staden kände köpmannen Harry Olby, den andre var herr Ole Kall, en bekant dagdrifvare och lätting, som ingenting egde utan blott lefde på att jaga efter unga rika män, helst adelsmän, hvilka gästade staden för sitt nöjes skull. Den tredje, den blaserade mannen, var en ung baron vid namn Stålkrans, en mäkta rik ädling, hvars inkomster belupo sig sig till öfver hundra tusen riksdaler i räntor om året.

Köpman Olby hade länge närt den planen att få den rike baronen till sin svärson, derföre inviterade han honom ofta till sin landtegendom, der han blifvit presenterad för Svea Olby.

Den unge baronen beundrade visserligen den unga flickan, men liksom alla lättingar visade han ingen böjelse att vilja knyta hymens band. Hos honom fanns det mera smak för det glada ungkarlslifvet i sus och dus.

Detta såg köpman Olby allt för väl, men det brydde honom föga. Den unge mannen måste blifva ett verktyg för hans planer, och det han beslutit att genomföra, öfvergaf han icke så lätt. Han bevakade för den skull den unge baronen och följde hans steg öfverallt, dock utan att denne hade en aning om de snaror som spunnos omkring honom.

Det var temligen sent på aftonen, då de tre herrarne stego in i sin loge på teatern.

Klockan var öfver tio.

Just då de trädde in, gick ridån upp för den vackra tablån.

Baronen mönstrade med vandt skarpt öga föremålen på scenen och fäste sig strax vid Gurlis vackra ansigte.

Han gjorde de öfriga uppmärksamma derpå.

— Vid himlen, utropade han, denna qvinna dernere, hon är i sanning ett vidunder af skönhet!

— Hvilken då? sporde den tjocke Kall.

— Hon är en engel, fortsatte Stålkrans, utan att lyssna på den andre.

— Hvem är en engel? frågade Olby leende.

— Hon dernere, vet jag, svarade Stålkrans hänryckt. Hvar tusan har vår värde teaterdirektör spårat upp denna tjusande skönhet . . .

— Det var besynnerligt, min bäste baron, afbröt Olby.

— Se på henne, Olby, sade Stålkrans, se på henne och ni skall se att hon är oförliknelig! Hvilken qvinna!

Olby ryckte på axlarne och såg närmare åt det antydda hållet.

Då han stirrat skarpt en stund åt älfdrottningens tempel undergick hans ansigte en plötslig förändring. Hans ansigte blef likblekt och hans händer darrade.

Det var på nytt en öfverraskning. Det var åter samma ansigte, som kommit för honom och erinrade om forntiden och Julia Rosensköld.

Baronen tog honom emellertid ur hans förvirring och sporde ifrigt:

— Nå hvad menar ni?

— Jag?

— Hon är förtjusande, inte sannt?

— Ni har alldeles rätt, baron, svarade Olby med en mörk blick, denna flicka är verkligen förtjusande.

Men under det hans läppar sade detta, flög plötsligt en mörk tanke genom hans för allt godt främmande hjerna. Den samvetslöse skurken hade en gång svurit dödlig hämd åt den qvinna, han en gång älskat; kunde han störta denna qvinnas dotter i skam och vanära, så hade han vunnit det skändliga spelet och sin ljufva, grymma hämnd.

Den unge baronen skulle bli hans redskap. Denne på all moral blottade, på sinliga utsväfningar begifne ädling skulle säkert biträda hans planer.

— Ah, tänkte Olby, i morgon skall jag besöka Julia Tor-

kilsson, och då . . . Jag har en gång förödmjukat henne och sedan störtat henne i förderfvet! Den stolta qvinnan; då jag var der sist, bjöd hon mig trots, förolämpade mig . . . men då var hon herskarinna i ett lyckligt förmöget hem och trodde väl att nöd och fattigdom aldrig skulle drabba henne och hennes barn. Men hon såg hur det gick. Nu har hon smakat bekymmer och sorg, hon har druckit ur pröfningens bägare, få se om icke hennes mod blir kufvadt deraf . . . Hvarom icke, om den forna stoltheten ännu bor inom henne, så har jag ändå ett medel att betvinga henne och böja henne till mina fötter.

Han kastade ännu en gång sina hotande, glödande blickar på hufvudpersonen i den leende taflan och lät sedan blicken ett ögonblick irra öfver den grupp af unga flickor hvilken satt vid Gurlis fötter.

Den första han fäste sig vid var den vackra judinnan, Ester Hütter och åter blef han orolig, åter förvirrad och blek.

Ett nytt ansigte!

Han blef upprörd och vände sig till sin granne.

— Hvem är denna qvinna? frågade han Ole Kall, den tjocke sällskapsbrodern.

— Hvilken menar du?

— Den vackra judinnan der?

— Herre Gud, min käre Olby, jag trodde du satt och beundrade den ljuslockiga vackra flickan i templet, sade Kall förvånad. Och nu ser jag att du fäst dig vid den vackra svarta! Ja, ja, hon vet då alltid att gå af med segern. Hm, du är förtjust i den orientaliska skönheten?

— Jag frågar hvad hon heter.

— Den unga dam du frågade efter heter Ester Hütter, en mycket bekant dam för resten. Många älskare! Hon är vacker, mycket vacker, men också förskräckligt nyckfull. Hon berömmer sig af att det flyter spanskt blod i hennes ådror, och det kan hon ju ha rätt i. De gamla andalusiska judarne förmena sig ju vara den äkta judiska racens aristokrater. För öfrigt är hon enligt mitt förmenande ett präktigt fruntimmer, stolt som en hidalgo och föränderlig som vinden . . . Den säges att en förnäm grefve skulle gjort henne till sin hustru, trots sina slägtingars hotelser

och motstånd, men hennes häftighet förorsakade honom obehagligter och gräl; oenighet kort före den bestämda bröllopsdagen åstadkom brytningen. De flesta qvinnor i hennes ställning skulle nog vara saktmodiga ifall de hade utsigt att få en' så förnäm man, men det bryr lilla Ester sig icke om. Det är intet hon låter inverka på sig. Emellertid kan jag säga att hon bebor ett af de ståtligaste husen vid Östra Hamngatan och stundom uppträder med en lyx, hvaraf mången gång icke ens en furstinna är mäktig.

— Du säger det?

— Jojo, hon vet att taga lifvet lätt, hon!

Olby försjönk i stilla begrundande.

— Förunderligt, mumlade han, det flyter spanskt judeblod i hennes ådror, men ändock erinrar hon mig så lifligt om . . . om . . .

Han hviskade dessa ord, hvadan de ej nådde hvarken Kalls eller Stålkrans' öron.

Hvad den sistnämnde beträffar, så var han helt och hållet försjunken i beundran. Han var helt och hållet öfvervältigad, aldrig förr hade han sett en så skön och huld varelse som flickan i guldtemplet der nere på scenen. Med ögonen stelt fästade på henne satt han liksom förtrollad af en öfverjordisk varelse, bunden i osynliga fjettrar.

Det var, som om denne utlefvade man nu fått något som satt alla de förvissnade, förslappade nerverna i rörelse och tändt lifsgnistan.

På samma sätt måste Faust, sagans egendomlige, åt djefvulen sålde figur, betraktat den ljufva, oskuldsfulla Margareta, då den mörke Mefistofeles låter honom se den hulda varelsen genom sin trollspegel. Och på samma sätt måtte mytologiens sköna Peris hänryckt sett på den sköna Helena, gruserskan af Trojas murar, då han första gången sammanträffade med henne.

Då ridån fallit för den vackra taflan, som så upprört två blaserade män, sjönk han ned i den schaggklädda stolen med en djup suck.

— Kära vänner, sade han, jag är alldeles förhexad! Denna beundransvärda, himmelskt sköna varelse har alldeles förtrollat

mig! Hon har gjort ett sådant intryck på mitt hjerta, att jag aldrig glömmer det. Jag måste lära känna henne redan i afton . . . ja, ögonblickligen, jag skall gå ned till min vän regissören . . . han skall presentera mig för henne . . . Kom jag vill gå . . .

Olby hejdade honom.

— Stopp herr baron! utropade han och lade sin arm på den unge baronens arm.

— Hvarför? frågade denne.

— Icke i afton om jag får be. Ser ni, sade Olby, jag känner henne och skall med nöje presentera er för henne i morgon.

— Ni? . . .

— Som jag säger! Ser ni, om ni vänder er till regissören, samtycker hon aldrig, ty det är en mycket tillbakadragen flicka. Hon tar då på sig en kokett, sårad min och visar er på dörren, eller åtminstone nekar att ta emot er. Nej, lemna saken i mina händer, så skall ni få se att det går bra . . . I morgon skall ni se er önskan uppfyld.

— Tror ni det?

— Som jag säger . . .

Baron Stålkrans suckade.

— I morgon, upprepade han, hvarför detta uppskof? Det förekommer mig långt som en evighet. Hvilken förtjusande qvinna ändå! Jag skulle nästan vara färdig att lägga mitt baronat för hennes fötter och bedja henne blifva min dygdädla maka.

— Ni?

— Ja, det är mitt allvar.

— Det tror jag ej . . .

— Jag försäkrar er att så är fallet . . .

Olby betraktade honom med en halft öfverlägsen, föraktlig min.

Han kunde icke tänka att denne rike ädling hade minsta tanke på att fläcka sin vapensköld genom att fästa denna obetydliga, förnedrade varelse vid sin nobla person.

— Bah, utbrast han till sist, ni är en man af verld, baron, och då förstår jag ej huru sådana dårskaper kunna uppstå i er hjerna.

— Jag finner intet ovanligt deri . . .

— Gör ni inte?

— Nej.

— Det förstår jag inte, min bäste baron. En man af verld får icke begå sådana dårskaper, ty då blir han nedsatt i verldens ögon.

— Bah, har ingen fara . . .

Den unge baronen blef efter dessa ord tankfull.

En man af verld.

Ja, det skulle ju han hetas att vara, han som så länge dvalts i stora verlden och tillsammans med fina sällskapsbröder druckit ur njutningarnas bägare och lefvat de förtjusande nöjena. Hemma på det stora godset, hans födelseort, satt hans gamla mor, den stolta, men kristligt sinnade baronessan och följde sonens lif i den stora staden och hon sparade icke på att emellanåt sända honom sina förmaningar att han skulle lefva såsom det egnar och anstår en ung kristen ädling.

Förmaningsbrefven från modern blefvo emellertid aldrig besvarade af den lättjefulle, utsväfvande sonen. Brefven blefvo alltid för denne en källa till tråkigheter och skulle han någon gång lyssna till de ömma maningarne, så voro frestarne snart framme och qväfde hvarje ädel föresats.

Då ridån fallit lemnade de tre herrarne teatern.

De beslöto supera tillsammans och valde fördenskull Siemens gamla restaurant vid Torggatan, ett traktörsställe af gamla, goda anor.

Under aftonmåltidens lopp förde köpman Olby vinbägaren ofta till sina läppar och vid slutet af måltiden reste han sig upp och utropade med ett väl speladt leende på läpparne:

— Mina vänner, jag tömmer detta glas för Julias minne och för infriandet af ett gammalt löfte!

Med dessa ord slungade han, sedan han druckit, bägaren så våldsamt i väggen att flera bucklor uppstodo å densamma.

Hans ögon flammade under det han ånyo talade:

— Alldeles så vill jag böja ditt öfvermod, min stolta Julia, du öfvermodiga qvinna!

Hans bröst höjde och sänkte sig våldsamt, det var hämndlystnadens känsla, som rasade derinom.

De båda vännerna kunde icke ana hans ords innebörd, deras hjernor voro alltför omtöcknade af vinets glödheta ångor.

TJUGUFÖRSTA KAPITLET.

Återigen ansigte mot ansigte med fienden.

Gurli Torkilsson befann sig på väg till teatern.

Hon skulle uppbära sitt lilla arvode för veckan, de första penningar hon förtjenat på länge.

Det dröjde emellertid.

Skådespelarnes aflöning kom i första rummet, statisternas och figurantskornas först efteråt.

Fru Julia Torkilsson fick således vara ensam nästan hela förmiddagen.

Hon satt, som vanligt, lutad öfver sitt arbete, ett konstrikt broderi, men nålen gick så sakta, så sakta. Detta arbete hade kostat henne mången sömnlös natt, och dock inbringade det så litet. Hon kunde icke undertrycka en bitter tår, som föll ned på broderiet.

Plötsligt väcktes hon emellertid ur sina sorgliga tankar.

Hon hörde fasta steg i trapporna och i nästa ögonblick öppnades dörren.

Den sorgsna frun reste sig hastigt upp och gick, i tanke att det var den älskade sonen som oförmodadt anlände, mot dörren, då hon studsade och gaf till ett högt skrik.

Sonen var det icke; hans närvaro skulle gjort det så skönt för hennes förtviflade, betryckta själ.

Bittert blef hennes hopp gäckadt, och det var det som framtvingat det förskräckta utropet.

Den, som stod framför henne, var hennes lifs bittraste, grymmaste fiende, hvilken hon aldrig väntat få se mera inom sina dörrar.

Men trots öfverraskningen och förskräckelsen kunde hon icke bringas ur fattningen längre än ett par minuter.

Julia Torkilsson var visserligen fattig, men fattigdomens och bekymrens jernhand hade icke förmått tillintetgöra allt hennes mod och sjelfkänsla.

Hon reste sig derför i sin fulla längd och lät sin blick falla lugnt, men stolt på sin ovälkomne gäst.

— Ni, köpman Olby, det förvånar mig att se er här, sade hon skarpt.

Köpmannen betraktade henne lugnt igen och sade med eftertryck:

— Jaså . . .

— Hvad för er hit? fortsatte fru Torkilsson. Jag trodde att ni inte oftare skulle truga er på mig.

— Trodde ni det? svarade Olby. Ack, kärleken, Julia, kärleken låter icke binda sig af tid eller rum.

Fru Torkilsson blef helt blek vid dessa den samvetslöse skurkens ord och hon vände sig rysande bort.

— Kärlek, hviskade hon, det är nedrigt af er att tala så! Detta ord borde icke finnas på eder giftiga tunga. Säg mig nu genast, hvarför ni kommit hit! Hvad vill ni väl mig, köpman Olby? Ut med det! Med hvad rätt träder ni öfver min tröskel, sedan jag en gång förbjudit er att beträda den? Detta torftiga rum är dock mitt eget, och jag befaller er, hör ni, befaller er att ögonblickligen lemna det! Då ni sist kom till mig i mitt lyckliga och glada hem var det för att lemna mig sorgliga och smärtsamma underrättelser. Ni kom som ett sändebud från mörkrets rike och förstörde min och mina barns lycka. Nu ha vi försökt att skaffa oss en enkel tillflyktsort, och jag trodde så väl, att åtminstone fattigdomen skulle afskräcka er och förskona oss från en obehaglig påflugenhet.

Olby hånskrattade.

— Ah, ni är åtminstone vältalig, utbrast han. Ni vill bann-

lysa mig från er, ni vill visa mig på dörren, och dock kommer jag till er som en vän.

Fru Torkilsson blickade förvånad, föraktligt och misstroende på honom.

— Som vän? upprepade hon.

— Ja, just som vän, svarade Olby, jag älskar er ännu, mina känslor för er äro oförändrade. Fast jag varit skild från er så länge, älskar jag er ändock med samma glöd som förr. Ja, trots er köld och ert uppenbara förakt älskar jag er lika uppriktigt som i vår ungdom. Julia, ehuru ni är fattig och er stolthet och ert öfvermod äro brutna, kommer jag till er med mitt hjertas varmaste kärlek.

Julia Torkilsson betraktade honom högdraget.

— Olby, ni misstager er grundligt, sade hon. Min stolthet är icke bruten. Ack, ännu lefver hos mig minnet af min ädle, högsinnade make, och hvarken hans död, vår fattigdom eller sorg förmår utplåna hans minne. Aldrig skall hans sköna, höga bild utplånas ur mitt hjerta.

Olby föll på knä inför den stolta qvinnan och räckte bönfallande händerna upp mot henne.

— Julia, utropade han passioneradt, haf medlidande med mig, kom ihåg huru varmt, huru innerligt jag älskat er!

Han lät sitt hufvud sjunka ned på bröstet och de kalla, eljest grymt lysande ögonen förlorade ett ögonblick sitt demoniska uttryck.

Det syntes verkligen som om för en stund den sanna kärleken jagat alla hatfulla och hämndgiriga tankar på flykten.

Van att kunna beherska sig, grep han hennes hand och hviskade:

— Julia, ditt ansigte erinrar mig om forntiden och det förgångna. Jag glömmer all din grymhet, glömmer att du föredrog en annan man framför mig, ja allt kan jag glömma, men icke min kärlek. Och derför kan jag icke uthärda att se dig i denna ställning, fattig och förnedrad. Ja, blicka icke så der märkvärdigt på mig! Fattigdom är förnedring, som jag sagt. Lemna detta ställe! Jag ber dig, Julia! Ditt forna hem skall åter blifva ditt, dina fina, vackra fingrar skola icke mera behöfva arbeta för

det dagliga lifsuppehället . . . Allt hvad jag eger, allt lägger jag för dina fötter, du min ungdoms älskade, min första, min enda kärlek. Vänd tillbaka till din förra plats, Julia, vänd tillbaka som min herrskarinna . . . som min hustru!

Detta sista ord uttalade han med en ton af blodig ironi, hvilken väl förrådde hans innersta skamliga mening.

Julia Torkilsson betraktade köpmannen med det djupaste förakt och slog framför sig med händerna.

— Lemna mig! utropade hon vred.

Ar det för att håna mig, ni framhåller för mig detta skändliga förslag, Harry Olby?

Olby blef som träffad af en pil och hans ansigte blef askgrått.

— Det är nog, Julia, utbrast han. Det var dumt af mig att blotta för er mitt hjertas svaghet och mina känslor. Jag kom till er för att bevisa er min vänskap och ni stöter bort den. Välan, låt det vara så! Från denna stund är jag er afgjorde fiende. Ni har behandlat mig föraktfullt! Ni har kastat till mig stridshandsken, jag vill upptaga den! . . . Ni har manat ut mig . . . jag antager utmaningen, och vet då, att det skall bli en kamp på lif och död! Kom ihåg, Julia Torkilsson, att ni snart skall få erfara, att mitt hat kan vara lika starkt som min kärlek . . .

Fru Torkilsson bevärdigade honom icke ens med en blick, utan satte sig lugnt ned och återtog sitt broderi.

Då hon fann, att hennes fiende icke aflägsnade sig, såg hon upp och betraktade honom afvisande.

— Jag måste ännu en gång erinra er om, att ni måste aflägsna er, sade hon lugnt. Er närvaro är mig högst obehaglig . . . Gör mig derför den tjensten att genast aflägsna er!

Harry Olby närmade sig henne åter och sade med en ton, som vittnade om att han förgäfves sökte dölja sitt raseri:

— Nej ännu icke, fru Torkilsson. Ni har försmått min vänskap, men det kan dock hända, att ni icke alldeles föraktar de råd, jag möjligen kan gifva er.

— Råd?

— Ja, just det.

— Ni?

— Just jag . . . Ni har en dotter, Julia! Jag råder er att hafva ögonen öppna och icke lemna henne ur sigte.

Julia Torkilsson ryckte till.

— Min dotter? hviskade hon.

— Ja, er dotter . . .

Hon erfor en rysning, som genomträngde hela hennes varelse. Det kändes, som om hon stungits af en orm.

Hon var blek som döden och försökte svara, men icke ett ord förmådde bana sig väg ötver hennes läppar, hvilka blodlösa och bleka darrade konvulsiviskt.

Olby såg det mycket väl och fortsatte obevekligt:

— Lemna henne icke ur sigte, Julia, säger jag! Hon är ung och oerfaren, det vet ni likaväl som jag. För endast några månader sedan kom hon hit till staden, fick en kondition, men har redan lemnat denna under högst besynnerliga omständigheter. Nu innehar hon en annan befattning, men den får jag säga er är icke utan faror, isynnerhet för en flicka med ett vackert ansigte . . . Och er dotter är vacker! . . . Derför säger jag er: håll ögonen öppna, Julia Torkilsson, och lemna icke er dotter ur sigte! Tänk om er dotter skulle störtas i olycka och vanära, kom då ihåg att jag på förhand varnat er!

Julia Torkilsson hade sjunkit ihop och en djup förtviflan målade sig i hennes ansigte.

Aldrig hade hon känt sig så ensam och öfvergifven som i denna stund. Från alla kanter tycktes fara och olycka hota, och hon kände, att de skulle komma från denne man, hennes oförsonligaste fiende, som stod framför henne med svarta hämndplaner i sitt onda hjerta.

Men fast förtviflan ville taga öfverhanden i hennes själ samlade hon återstoden af den forna, ännu ej helt och hållet döda kraft, som bodde inom henne och blickade med skenbart lugn in i köpmannens hånande, skadelystna ögon.

Och under intrycket häraf sade hon med tillkämpadt lugn och högtidligt allvar:

— Min dotter skall veta att bevara sin heder, sitt goda namn och rykte. Ja det skall hon, huru förnedrad hennes ställning i nuvarande ögonblick än må synas eder . . .

Olby höjde på axlarne.

— Ni har ännu icke lärt att böja eder, Julia Torkilsson! utropade han. Ännu bär ni högt ert stolta hufvud.

Han darrade af vrede då han sade detta, retad af det lugn och den fattning, hans arma offer ådagalade.

Han närmade sig dörren.

— Nåja, vi få väl se, hvem det blir som drar det kortaste strået, sade han hånande. Jag har tid att vänta, kom ihåg det . . . Adjö . . .

Han aflägsnade sig, qvarlemnande den arma enkan, ett rof för tusen vilda, förtviflade tankar.

BIBLIOTEK

TJUGUANDRA KAPITLET.

I nya omgifningar.

Richard Torkilsson hade börjat sitt arbete hos den, som upptagit honom som sin skyddsling.

Dermed hade ock ett nytt lif upprunnit för den unge mannen, och det förekom honom som om hans arbete var en barnlek emot hans förra, föga inbringande sysselsättning.

Han var sin egen herre och kunde, när det behagade och roade honom, taga små promenader i den vackra parken eller företaga små utfärder i den vackra omgifningen.

Om han ville rida, stod en af godsets hästar städse till hans förfogande.

Det bästa af allt var dock, att han dagligen fick glädja sig åt åsynen af husets unga herrskarinna, köpmannens dotter, den vackra, älskvärda Svea Olby, hvars deltagande hjerta en gång räddat honom från nöd och förtviflan.

Han fick ständigt lefva i hennes närhet. Ofta, då han var sysselsatt med sitt arbete, kunde han höra hennes sköna, rena stämma, då hon sjöng till ackompagnement af klaver eller guitarr.

Och alltid fick han tillfälle att se henne. De möttes ofta af ren tillfällighet i parken, icke en, utan många gånger om dagen.

Han hade hennes förtroende och ofta fick han göra henne sällskap på små ridturer i grannskapet, lyckliga stunder för honom.

Ofta hände det, att hon anmodade honom att komma in till sig, då hon önskade att höra hans mening om en eller annan tafla, och derinne i hennes eleganta sällskapsrum och i närvaro af hennes aktningsvärda, bildade sällskapsdam tillbringade han många sköna stunder.

Men fast han stundom var så lycklig, beröfvade bittra samvetsqval honom hans lugn. Han förebrådde sig sjelf att han förde sin mor bakom ljuset och att han under ett falskt namn uppehöll sig här hos dessa goda menniskor och i hans mors bittraste fiendes hus. Detta tryckte honom som en tung börda, och endast i Svea Olbys närvaro kände han icke dess tyngd.

Omkring en vecka hade han nu varit på godset, men ännu hade han icke återsett en skymt af den gamle, i hans tycke vansinnige trädgårdsmästaren, hvilken han först af alla talat med vid sin ditkomst. Gubbens märkvärdiga ord runno honom ofta i hågen, han tyckte de voro så besynnerliga och stodo för honom som en mörk, oupplöslig gåta.

Det var en varm solskensdag i Augusti.

Efter flera timmars arbete på sitt rum begaf sig Richard ut i parken. Han hade kort förut sett en skymt af Svea Olbys hvita klädning mellan trädstammarne och en stund från sitt fönster följt henne med ögonen.

Nu visste han i hvilken riktning hon gått. Det var derför naturligt att han gick ut, för att, liksom af en händelse, möta henne och supa in den friska, sköna luften derute.

Han vandrade framåt i en af de långa, skuggrika alléerna och såg plötsligt, med klappande hjerta, den unga, sköna qvinnan sittande på en bänk, läsande i en bok.

Då hon fick se den unge mannen, hennes skyddsling, log hon och rodnade. Han närmade sig aktningsfullt och började att tala om den bok, hvaruti hon läste. Snart voro de båda unga inne i en liflig, intressant diskussion.

Plötsligt tog emellertid Svea Olby upp sitt ur.

Det sågs på hennes ansigte, att hon blef förlägen, då hon märkte, huru länge hon sutit och ej gifvit akt på tidens flykt.

Hvad skulle väl hennes far säga, tänkte hon, om han finge kunskap om, att hans dotter till den grad glömde hans och sin

egen värdighet, att hon så länge lät sig hänföras af samtalet med en ung man, en okänd artist, hvilken dertill var fattig och oansenlig?

Hon slog emellertid en knyck på nacken och log.

— Hvad än min far må säga och anmärka, tänkte den goda flickan, så kan Wild dock, hvad bildning, kunskap och talang beträffar, ställas i jemnhöjd med hvilken som helst af våra aristokratiska umgängesvänner och pappas affärsvänner.

Med denna tanke slog hon boken samman och reste sig.

— Klockan är redan två! sade hon. Tänk, hvad tiden svinner fort! Jag hade icke den minsta aning, att tiden var så långt liden . . . Adjö, herr Wild!

Hon nickade åt honom och stod i begrepp att aflägsna sig.

Richard rodnade, då han hörde sitt falska namn nämnas af dessa vackra, rosenröda läppar.

— Tillåt mig följa er genom parken! sade kan ödmjukt.

— Gerna det, svarade Svea leende, blott ni icke dermed försummar något . . .

Richard tänkte säga en artighet, men den kom icke öfver hans läppar.

Huru skulle väl han, den okände, fattige, våga förråda sin beundran, sin kärlek? Hans fattigdom, hans ringhet, reste ju en oöfverstiglig mur mellan honom och den rike mannens dotter . . . Ack, han såg mer än väl, att den kärlek, som slagit rot i hans hjerta, var hopplös! Denna ädla qvinna, som var arftagerska till ofantliga rikedomer, skulle utan tvifvel anse det som en oerhörd förmätenhet, ja löjlighet, om den man, hon räddat från att svälta ihjel och gå under, skulle gjort henne sin kärleksförklaring.

— Nej, tänkte han, hon skall aldrig få ana mitt hjertas hemlighet. Hon skulle då komma att förakta mig! Jag kan bära allt, men icke hennes förakt . . .

Utan att vexla ett ord gingo de båda unga vid hvarandras sida den snörräta gången framåt.

Slutligen bröt Richard tystnaden och sade:

— Kanske det kan roa er, fröken Olby, att få en beskrifning öfver det arbete, jag i dag utfört?

— Gerna, svarade hon behagfullt.

— I dag har jag lagt sista handen vid två af er brors skisser, sade han.

— Ah! . . .

— Den ena är ett vinterlandskap, den andra är en solnedgång öfver alperna. Båda dessa dukar vittna om talang, färgsinne och fin uppfattning. Jag känner blott en enda man, som icke kallar sig konstnär, utan blott amatör, som målar liknande och kan jemföras med honom . . .

— Ah, verkligen! Hvem är denne andre?

— Det är en ung man, som jag ofta sammanträffade med vid vårt hem i den trakt hvarifrån jag är . . . Er brors skisser erinra mig ofta om honom.

— Såå . . . Hans namn är?

— Han hette Berger, Oskar Berger . . .

— Och ni sammanträffade med honom i er hemort?

— Ja, min fröken.

— Ar det lång tid sedan?

— Det kan jag just icke säga. Det är väl ett år eller så sedan vi sist råkades . . .

Svea Olby svarade ej. Hon tycktes falla i grubblerier; ett mörkt moln lade sig öfver hennes vackra panna.

Båda hade nu kommit fram till trädgårdsplanen och Richard bugade sig för sin följeslagerska och aflägsnade sig.

Han kände emellertid föga lust att begifva sig upp på sitt ensliga rum, utan återvände till parken, gick långsamt genom den långa allén, under hvars träd han nyss förut tillbragt en så angenäm timme i sällskap med sitt hjertas herskarinna.

Emellertid gick han och gick och slog plötsligt in på en annan väg, lemnande parken och stannade icke förr än han stod framför den omtalta, hemska norra flygeln af huset. Denna var omväxt af snåriga buskager och de förvittrade, lutande murarnes mörka skuggor tycktes kallt tillbakavisa hvarje vänlig stråle, solen sände dit.

TJUGUTREDJE KAPITLET.

Hemligheten spåras.

Richard stod förundrad framför denna del af den gamla byggnaden.

Och som han såg och såg, kunde han icke undertrycka en lindrig rysning. De gråa murarne med sina rader af höga fönster i götisk stil, hvilka voro tätt tillslutna af mossbelupna luckor, väckte egendomliga känslor till lif.

— Det är en hemsk byggnad, mumlade han, utan att taga blicken från de dystra, tillskrufvade fönsterluckorna. Hvarför står denna flygel här liksom ett spöke från en förfluten tid. Det förvånar mig att husets herre icke låter rifva ned denna flygel, som stör det vackra i det öfriga slottet . . .

Efter en sista blick vände han sig om för att lemna stället, då plötsligt ljudet af en svag, darrande stämma nådde hans öra.

Han hade hört denna röst förr en gång.

— Oh, genom springan på luckan der, såg jag det, sade den främmande rösten . . . ja, jag såg det, jag såg det . . . Min Gud, hur förfärligt! Genom remnan der i fönsterluckan . . .

Richard gick ett par steg och stannade så. Han fick se den gamle, i hans tycke galne trädgårdsmästaren, hvars besynnerliga, halft mystiska väsen väckt hans undran, då han först anländt till godset.

Den gamle mannen satt hopkrupen vid ett af källarefönstren

och tycktes stirra in genom en remna i den massiva, tunga ekluckan, som dolde fönstret.

Hans egendomliga ställning och förunderliga beteende måste väcka hvars och ens undran, och Richard lyssnade äfven uppmärksamt till gubbens dunkla ord.

Ett par minuter låg den gamle tyst, sluten intill fönstret, deretter blef han liksom gripen af en häftig förskräckelse.

— Gör det inte, gör det inte! skrek han med förtviflans röst. För Guds skull gör det inte! Himmel den förfärliga knifven . . . Mord, mord, mord!

Utmattad af själsrörelse sjönk den gamle ihop och stönade, och ögonblicket derefter vände han sig om, och fick se Richard stå framför sig med blekt ansigte och upprörda känslor.

Den gamle tumlade upp.

Med ett vildt tjut och ett häftigt språng störtade han sig öfver den intet ondt anande unge mannen.

— Ah, hväste han med undertryckt röst, är det du, din galgfågel. Är du åter här för att lyssna på mig? Ah, du har legat här på lur för att locka den förskräckliga, farliga hemligheten ur mig! Du vill lura mig, du vill locka mig i en fälla, du vill komma på spår efter den som gjort blodsgerningen, men det skall du slippa. Det skall icke lyckas dig att röja honom . . .

Han släppte en stund sitt tag om Richard och sade med darrande stämma:

— Jag är en svag, en orkeslös gammal man, en mycket gammal man . . . och snart skall jorden sluta sig öfver mig, snart skall jag ligga i grafven och min hemlighet med . . . Men för min husbondes skull skall jag intet röja, hemligheten må följa mig ned i det mörka, tysta, djupa . . . Hvad var det för resten jag sade nyss? Svara mig, unge man, tala, säger jag, annars stryper jag dig! . . .

Åter kastade sig den gamle hastigt öfver Richard, som kände hans knotiga fingrar om sin hals. Med en lätt rörelse befriade han sig emellertid och bevakade sedan den gamles rörelser.

— Hvad var det jag sade dig? upprepade den gamle. Ser du inte, att jag är mycket gammal och det går ibland rundt i mitt hufvud . . . Och jag inbillar mig ibland, att jag ser underliga

ting; ser knifvar, blodiga dolkar och mördare . . . hu, blodtörstiga mördare! . . . Oh, öfverst på trappan står en man, knifven blixtrar bakom hans rygg i det dunkla ljuset . . . han störtar ned . . . nu ligger han dernere i det dunkla, hemska, svarta djupet . . . i mörkret, der dagens solstråle aldrig tränger in . . . O, min Gud! . . . Men det är endast en dröm, förstår du, en hemsk dröm . . . men den kommer för mig så ofta . . . oh, så ofta, så ofta . . .

Åter trädde gubben emot Richard. Han fattade hans arm och slöt, likblek af ångest, sina båda magra händer så hårdt han förmådde deromkring.

Richard var förskräckt.

En obeskriflig fasa bemäktigade sig honom till sist, Han kände inom sig att den gamle trädgårdsmästarens ord icke kunde vara så helt och hållet betydelselösa, som denne sjelf ville låta påskina, och han ansåg det som sin pligt att söka komma på spår efter den dystra hemlighet, den gamle mannen gick och rufvade på. Men för att komma någon väg, för att vinna framgång åt sitt beslut, måste han söka att vinna den gamles förtroende. Det var nödvändigt för att komma till målet.

Han vände sig mot trädgårdsmästaren, tog hans arm och drog honom med sig.

— Kom, sade han vänligt, låtom oss komma bort från detta hemska ställe.

— Ja, ja, svarade den gamle, utan motsträfvighet följande den unge mannen, låtom oss komma bort härifrån . . . Herre Gud, jag har ju heller intet här att uträtta; nej inte det aldraminsta . . . Men jag vet inte hur det är, ibland är det som om en djefvul lockade mig hit . . . Oh, jag ser honom inte, men jag känner förväl, huru han tager mig med, huru han griper med glödande fingrar kring mitt hjerta, hviskar i min själ och drager mig med makt hit . . . Och så kommer jag hit mot min vilja, utan att veta det. Jag ser genom springan der i fönsterluckan och så synes det mig, som om samma blodiga händelse på nytt spelas ut, samma händelse som jag såg den fasansfulla natten . . .

Med dessa ord pekade den gamle på ett af fönstren, det sjunde i ordningen i källarvåningen af den norra flygeln.

Richard fäste uppmärksamheten vid detta, men låtsade likgiltighet.

— Huru länge har ni tjenat i detta hus, sporde han. Det är väl mycket länge? . . .

— Ja, det är mycket, mycket länge . . . Jag har varit här både som barn, yngling, man och gubbe . . . Herre Gud, skulle jag väl då kunna förråda min gamle husbondes egen son? . , . Och det fast han är dyster, stolt och kall! . . . Hu, ibland ser jag i hans ögon ett uttryck, som kommer mig att ropa . . . Den gamle Olbys blod rinner dock i hans ådror . . . skulle då gamle mannen, gamle Anders Hult förråda sin husbondes son? Olbys son? Nej, han förråder honom icke! . . .

Richard lyssnade tyst till den gamles ord och hörde, under det han gick vid hans sida, huru han fortsatte sitt förvirrade, osammanhängande tal och huru han jemt och ständigt återkom till samma punkt.

Det var en hemlighet som yppats för honom i denna stund, en hemlighet, som han dock icke ville förråda, skulle det ock kosta hans lif.

Med denna fasta tanke lemnade han den gamle.

TJUGUFJERDE KAPITLET.

Listiga intriger.

Köpman Harry Olby lemnade sitt offer, Julia Torkilsson.

Hans inre glödde af hämndlystnad, under det han gick vägen framåt. Men han skrattade högt åt sitt offers hjelplösa belägenhet och hennes svaghet och vanmakt gent emot hans listiga anslag.

— Ah, huru kan hon väl annat än ligga under i striden mot mig, den rike mannen, tänkte han. Hon, så fattig och värnlös!

Och han hade rätt. Hans slag skulle drabba dubbelt tungt och hans sårade stolthet och försmådda kärlek ropade högt inom honom om hämnd, hämnd öfver den olyckliga enkan.

Han gick raskt.

Från Torggatan gick han öfver det stora torg, som fått sitt namn efter Gustaf Adolfs-statyen, öfver Kämpebron och Vestra Hamngatan fram.

På en privat klubb för stadens rike män hade han öfverenskommit om ett sammanträffande med den rike baron Stålkrans. Han hade samma afton, han upptäckt Gurli Torkilsson på teatern, lofvat presentera henne för den förtjuste baronen, men med detta löfte hade han i sjelfva verket endast för afsigt att draga ut på tiden.

Han hade tänkt, att om Julia, enkan, gifvit efter för hans planer och önskningar, dertill kanske drifven af fruktan för hans fiendskap eller af lystnad efter något af hans rikedomar,

hade hon det gjort, skulle han tagit hennes dotter Gurli under sitt beskydd. Men nu hade Julia med största förakt än en gång afvisat och visat honom sin afsky, och derför hade han beslutit att följa sin hämndkänslas första ingifvelse.

Då han kom in i klubben träffade han i rökrummet den unge baronen.

Denne stod vid ett af fönstren och rökade, så att de täta rökmolnen insvepte honom i en blå slöja.

Då han såg köpmannen komma, reste han på sig.

— God dag, Olby, sade han, i det han vände sig mot den anländande. Har ni sett den unga sköna? Har ni hållit ert löfte?

Olby tvekade en stund och betraktade den unge mannen kallt.

— Nå, återtog denne?

— Nej, min vän, jag har icke det, svarade Olby. Men jag har icke glömt er önskan. Tyvärr upptäckte jag i dag att mamsell Werner, som i tablån uppträder som alfdrottning, icke är den qvinna, som jag först trodde henne vara . . .

Ett mörkt moln gled öfver baronens panna.

— Ni kan således icke presentera mig för henne, sade han.

— Nej, min bäste baron. Men ni vet ju, att jag icke saknar verldserfarenhet, och vill ni ha ett godt råd, så står jag gerna till ert förfogande . . .

Baron Stålkrans ryckte otåligt på axlarne.

— Ole Kall, min vän, kan göra mig samma tjenst, om jag säger honom till, sade baronen likgiltigt.

Köpmannen log.

— Kall, han? Den karlen är ett dumhufvud, utbrast Olby. Han kan i detta fall icke göra oss den minsta nytta . .

— Säg inte det . . .

— Jag vet det . . . Men apropos, känner ni den vackra judinnan, som också uppträdde i tablån, men i en underordnad roll? . . .

— Jag tror det . . .

— Om jag ej minnes galet, kallade ni henne Ester Hütter, eller något liknande . . .

— Ja, hon heter så . . .

— Känner ni henne personligen?

— Ja.

— Godt . . .

— Hvarför säger ni så?

— Jo, ser ni, hennes bistånd måste vi söka att förvärfva oss. Det kunde ju hända, att hon kunde förskaffa oss säkra underrättelser om denna Mamsell Werner, som ni svärmar för.

— Ah . . .

— Om vi gemensamt skulle göra henne ett besök?

— Jag vet inte det, svarade baronen i temligen föraktlig ton.

— Hvarför det?

— Detta sätt att arrangera saken synes mig vara en besvärlig omväg; men det är detsamma, om ni så önskar, så kunna vi ju gerna strax begifva oss af till Ester Hütter.

— Jag gör er strax sällskap, baron, svarade köpmannen. Jag har verkligen länge önskat att göra denna vackra flickas personliga bekantskap.

Båda aflägsnade sig.

Efter en kort stunds förlopp voro de båda herrarne i den vackra judinnans bostad.

En rikt livréklädd betjent förde dem uppför de breda, med vackra, mjuka mattor belagda trapporna. Hvart de vände blicken mötte dem statyer af nymfer och amoriner, gjutna i glindrande brons, och de gråa väggarne voro dekorerade med medaljonger och rika gobeliner.

Snart stodo de utanför den vackra qvinnans boudoir.

Genom dess öppna fönster kastade aftonsolen sina bländande röda strålar, och derinne doftade det af fina blommor och parfymer.

På en låg ottoman låg den sköna judinnan utsträckt, och hennes hvita musslinsklädning, som sammanhölls kring lifvet af ett rödt sidenbälte, bröt bjert af mot ottomanens bernstensfärgade sidenöfverdrag.

De långa, svarta, glänsande lockarne böljade ned öfver hennes smidiga gestalt, som till hälften doldes af de svällande kuddarne. De bjerta färgerna gjorde hennes rika orientaliska skönhet mera iögonfallande.

Då de båda herrarne inträdde, reste hon sig långsamt och blef sittande på ottomanen.

Olby betraktade henne skarpt och observerade genast den hektiska rodnaden på hennes hvita kinder och den feberaktiga glöden i hennes svarta, underbara ögon; han förutsåg mer än väl, att döden redan börjat härja i hennes inre och att det icke kunde dröja länge, innan hon var hans säkra rof.

Båda bugade sig artigt.

— Ni skall icke besvära er, jag ber, sade baronen förtroligt och artigt.

— Ah, suckade den vackra qvinnan till svar.

— Ser ni, fortsatte baronen, min vän, köpman Harry Olby, och jag hafva endast kommit för att aflägga ett kort besök . . .

— Jag tackar, välkomna!

— Men vi observera till vår ledsnad, att ni icke är kry i afton . . . Teaterlifvet tyckes verka ansträngande på er?

Ester Hütter suckade.

— Ja, ni ha rätt, svarade hon, detta lif tröttar mig ofantligt. Vet ni, jag har länge brunnit af en hemlig längtan efter att blifva skådespelerska, men då jag röjde denna min hemlighet, ville hvarken direktören eller regissören tillåta det . . . Nej, de ville inte ens, att jag skulle öppna munnen på scenen.

— Ah, ni skämtar!

— Nej, det är mitt allvar! . . . O, att alltid figurera i dessa afskyvärda tablåer gör mig förtviflad. Och nu får jag icke vara ensam om att glänsa der engång! En ny förargelse har man gjort mig . . .

— Hvad då?

— O, de ha dragit en flicka upp från gatan och låtit henne få hufvudpartiet i den nya tablåen.

— Ah, jag förstår, utropade baronen intresserad, ni menar mamsell Werner.

Han bekymrade sig, sjelfvisk som han var, icke om att dölja sitt intresse, äfven om detta sårade hans värdinnas qvinliga känslor.

— Ni blir liflig, baron, sade Ester Hütter med ett retligt tonfall.

— Ja, det förundrar mig verkligen icke, att eder regissör fästat uppmärksamhet vid henne, ty jag måste erkänna att jag aldrig sett en täckare, älskligare varelse.

Ester Hütters mörka panna mörknade ännu mer och ett uttryck af sårad stolthet glänste i hennes ögon.

Köpmannen, som hittills stått tyst, kastade en varnande blick på den unge mannen, antydande att han gått allt för långt i sitt beröm öfver Ester Hütters kamrat.

Den vackra judinnan reste sig.

— Jag måste verkligen säga er, baron, att ni har dålig smak, om ni anser detta dockansigte i en ram af lingult hår vara vackert, utbrast hon förtrytsamt.

— Huru?

— Jo, i sanning, då har ni lika dålig smak som vår ärade herr regissör.

Köpmannen började finna situationen betänklig och skyndade derför till baronens undsättning.

— Ni måste ju ändock erkänna, fröken Hütter, sade Olby, att mamsell Werner är vacker . . .

— Hon?

— Javisst, fortfor köpmannen, men jag delar er mening i öfrigt, min fröken.

Ester Hütter nickade.

— Hennes ansigte förefaller mig vara intetsägande och uttryckslöst, fortsatte Olby, och derför är hon alls icke i min smak. Ser ni, jag svärmar för strålande orientaliska skönheter, dessa majestätiska, imponerande gestalter, som erinra oss om den gamla tidens Kleopatra, denna herrskarinna, som fick romarnes store Cesar att böja knä för sig.

Olby fäste vid dessa smickrande ord sina blickar på den vackra qvinnan och hans ögon stodo fulla af beundran.

Ester Hütters ansigte ljusnade och i förtjusningen öfver denna artiga harang glömde hon snart baronens för henne mindre fördelaktiga uttryck.

— Men det får jag säga, fortsatte köpmannen, att huru obe-

tydlig och intetsägande hon är, så har dock en af våra vänner, en viss herr Ole Kall, en för öfrigt något oborstad och tvetydig karl, men dock beskedlig, blifvit kär i henne . . .

— Kär?

— Ja ursinnigt kär . . . Han längtar efter att blifva presenterad för henne och jag är viss om att han ämnar med det aldra snaraste göra henne till sin maka, det vill säga fru Kall.

— Så-å . . .

— Ja, jag tror det, förutsatt att hon icke ger honom en korg . . .

— Är han rik, frågade Ester Hütter.

— Nej . . .

— Förnäm?

— Nej, lågättad och utan ett öres förmögenhet.

— Kanske han då är ung och vacker? fortsatte Ester.

Köpmannen skakade förnämt på axlarne.

— Nej, sade Olby, intetdera. Han är en fyrtiofem års karl aldraminst, han har styfva, svinborstliknande mustacher och en peruk prunkande i regnbågens alla färger, och hans närmare vänner påstå att han brukar löständer . . .

Den vackra judinnan log.

Hvart enda mörkt moln var försvunnet från hennes vackra ansigte.

— Och han önskar gifta sig med henne? frågade hon.

— Ja . . .

— Med mamsell Werner?

— Ja . . .

— Alfdrottningen i sista tablån?

— Som jag säger, han vill det oändligt gerna.

Ester Hütter log åter.

— Men om hon nu skulle neka att ingå i någon förbindelse med honom? sporde hon intresserad.

— Ja, se det är just knuten, sade köpmannen hastigt.

— Ja, det var det . . .

— Ser ni, det är just tanken på denna möjligen väntade korg, som gjort mig och min vän baronen sådant hufvudbry. Men vi hafva beslutit att åstadkomma en liten sammansvärjning,

för att bringa denna sak i ordning. Dermed bereda vi oss sjelfva ett litet trefligt, men oskyldigt skämt och med detsamma skaffa vi vår stackars vän Kall en liten vacker och älskvärd hustru . . . Emellertid är det ett litet aber . . .

— Hvilket då? afbröt Ester.

— Som jag sade, är denne man olyckligtvis så dum och oborstad och tafatt, att det inte finnes minsta utsigt att mamsell Werner vill skänka honom sin bevågenhet, sitt hjerta och sin hand. Derför måste vi begagna oss af en liten krigslist, ett puts, om man så vill, och jag hoppas att ni icke drager eder tillbaka för att hjelpa oss vid detsammas utförande.

— Jag?

— Ja . . . Ser ni, mamsell Werner lockas in i en vagn en dag och vår vän Kall bortför henne till ett aflägset landtställe långt från Göteborg, ett landtställe som tillhör baronen här. Ser ni, har hon väl kommit dit, så inser hon snart, att hon genom denna enlevering förlorat sitt goda namn och rykte, och det skulle vara märkvärdigt, om hon icke, för att hjelpa upp sitt förlorade anseende, slutligen samtycker till att blifva fru Kall. Dermed försvinner den vackra mamsell Werner från scenen och ersättes der af en ännu vackrare och skönare.

— Och denna sköna skulle vara? afbröt Ester oroligt.

Olby svarade icke, men förstod lägga in i sina ögon ett sådant uttryck, att den vackra, fåfänga flickan icke gerna kunde misstaga sig om hvem han menade med den vackra medtäflerskan.

Baronen hade under detta resonnemang stått med vidöppen mun och förvånade ögon och lyssnat.

Han förstod nog att hans vän Olby hade utkastat och förklarat en slug och listig plan, men hans inskränkta, förslappade hjerna kunde icke utreda den. Dertill var han för dum.

Ester Hütter hade med lifligt intresse lyssnat på köpmannens förslag, och det förekom henne mycket frestande.

Hon hatade Gurli, rivalen till hennes plats på scenen och hennes skönhet, hvilken drog beundrarne från henne sjelf till denna obetydliga varelse.

Från det första gången ett par teatertiljor bygdes ha all-

tid intrigen och afundsjukan varit hemmastadda på dem, och de rasade äfven här.

Ester Hütter teg en stund.

— Ni önskar mitt bistånd för er plan, förstår jag, sade hon efter en paus.

— Ja, svarade Olby raskt.

— Huru så?

— Vi önska blott, att ni presenterar oss för mamsell Werner.

— Ah . . .

— Ser ni, baronen vill jemte några vänner skaffa sig tillträde till scenen.

— Såå . . . Men mamsell Werner är en oförskämd person, utbrast Ester otåligt . . .

— Åh nej . . .

— Vi stå i alla fall icke i något godt förhållande till hvarandra . . .

Hon teg en stund, liksom om hon öfvertänkt och sade derpå:

— Ja, vilja ni vänta tills nästa måndag, på aftonen, så skall jag försöka att uträtta något för eder önskan.

— Tack!

— Jag lofvar det . . .

— Välan, sade köpmannen belåtet, ni kan då vänta oss måndags afton.

Baronen hade ännu icke yttrat ett ord.

Han tycktes vara mycket nedslagen. Alla hans tankar vore uteslutande fästa vid den vackra Gurli, och hvarje timma, innan han fick se och tala vid henne, tycktes honom lång som en evighet. Han längtade efter den stund då han skulle få förklara henne sin beundran och sin kärlek.

Kanske skulle denne man, om han varit öfverlemnad åt sig sjelf, kunnat blifvit en annan menniska, hans kärlek skulle kanske haft ett förädlande inflytande på honom; men nu var han så förderfvad af sin omgifning, att hans från början rena böjelse sjunkit ned till en låg, skändlig, usel sinnlighet. Härtill hade naturligtvis denne slipade verldsman och utstuderade skurk, som stod vid hans sida och med sin starkare viljekraft helt och hållet beherskade honom, aldra främst bidragit.

Baron Stålkrans suckade.

— Jag skulle önska att jag kunde . . . det vill säga jag menar, att det vore önskligt att vår vän Kall redan i afton finge se henne, sade han.

— Sså, afbröt hon hånfullt.

— Det är ju ett helt århundrade till om måndag, fortsatte baronen, det blir tungt . . .

Ester Hütter höjde föraktfullt på axlarne.

— På annat sätt låter det sig icke göra, sade hon. Tänk på, det kommer att kosta mig åtskilligt besvär.

— Det kan vara sannt . . . men vet, att belöningen skall icke heller uteblifva, min bästa fröken, sade baronen ifrigt. Jag hoppas, att ni icke afslår ett vackert smycke, ett armband från stadens förnämste juvelerare.

Den vackra judinnan smålog.

Han hade icke behöft fråga henne derom. Hon var alltid svag för sådana vackra anbud.

Köpmannen betraktade henne uppmärksamt, och det var som för en stund det veknat inom honom, ty ett sorgset uttryck gled öfver hans hårda ansigte. Det förekom honom förfärligt, att denna qvinna, med dödens pregel på sin panna, icke hade hjerta och tankar öfriga för annat än lyx och jordiska ting.

— Hvem kan hon vara, hvarifrån stammar hon? frågade han sig sjelf. Hon erinrar mig så lifligt om en för länge sedan död qvinna, en skön qvinna . . . och dertill kommer hennes beständiga tal, som jag hört, om de gamle judarne i Andalusien. Det är i sanning förundransvärdt!

Han försjönk i djupa tankar och det kostade honom möda och hela hans starka vilja att kunna resa sig upp, att kunna slå ifrån sig sina drömmar.

Emellertid togo de båda herrarne farväl af den sköna qvinnan.

De gingo båda tillbaka till klubben, hvarest de intogo sin middag gemensamt.

Efter en stunds tystnad sporde baronen:

— Säg mig nu, Olby, hvarför ni inblandade Kall i denna affär?

Olby log.

— Det var alldeles nödvändigt, svarade han.

— Såg ni icke hur ursinnigt svartsjuk den vackra Ester var? Tänk er, om hon fått den ringaste aning om, att ni beundrar denna mamsell Werner, så skulle hon helt säkert af alla krafter hafva motarbetat våra planer. Det är helt naturligt att hon icke ville hjelpa sin medtäflerska till att blifva baronessa. Men å andra sidan hade hon naturligtvis intet emot att se, att denna hennes rival blir tvingad att gifta sig med en person, som inte eger ett öre . . .

— Ah . . .

— Ser ni, sådant är qvinnohjertat, när det gäller rivalitet. Skadelystet och hämdgirigt.

— Ah, jag förstår! På min ära, köpman, ni är allt en fiffikus.

Baronen skrattade.

— Nå, men huru har ni för öfrigt uppgjort planen? fortsatte han.

— Det är snart sagdt, svarade Olby.

— Berätta!

— Ni har ju en egendom borta i Småland som heter Trollnäs?

— Ja.

— Huru ser der ut?

— Mycket otrefligt. Jag vistas der aldrig.

— Såå . . .

— Det är ett otrefligt gammalt näste, dystert och ensligt.

— Har ni mycket folk der?

— Nej, endast ett gammalt folk, ett par, man och qvinna, som varit min fars forna betjening. De skola ha en slags tillsyn till egendomen, men äro fullkomligt stendöfva. Jag tror till och med att gumman också är blind.

— Bra . . .

— Nå, afbröt baronen förvånad?

— Er mor bor inte der? fortfor Olby.

— Nej, hon vistas på vår andra egendom.

— Godt, vi kunna inte önska oss bättre, såvida det icke låtit sig göra att de gamla också varit stumma.

Köpmannen log elakt och djefvulskt.

— Emellertid, jag har nu träffat alla nödiga förberedelser . . .

— Ni?

— Just det . . . nästa måndags afton skall vår sköna dufva, den sköna Gur . . . hon . . . mamsell Werner, ville jag säga, vara på väg till er röfvarborg dernere.

Baronen såg frågande på köpmannen.

— Med Ole Kall? sporde han.

— Åhnej, förstår ni ej? Med er sjelf skall hon fara naturligtvis.

Olby såg triumferande på baronen, i hvars ansigte tillfredställelsens leende parade sig med passionens.

TJUGUFEMTE KAPITLET.

Snaran lägges ut.

Påföljande dag gick in.

Det var morgonen efter köpmannens och baronens besök hos den vackra Ester Hütter.

Gurli begaf sig till teatern, och mottogs der af regissören, som välkomnade henne mycket hjertligt.

Utan tvekan och med oförställd glädje meddelade han henne att hon vunnit mycket bifall i tablåen och att han i följd deraf beslutit att anförtro henne en mindre roll i ett nytt skådespel, hvilket inom kort skulle uppföras.

Gurli gladde detta emellertid föga.

Hvad rörde det henne, att en utsigt att göra lycka på scenen nu öppnades för henne; tanken derpå kunde icke lätta hennes beklämda bröst.

Sorgen öfver den unge målarens, Oskars förmenta otrohet hade slagit djupa rötter i hennes bröst, och intet fanns som kunde trösta.

Regissören lofvade henne visserligen dubbelt så stor lön, och detta var ju godt. En sådan summa som hon nu skulle erhålla var för den stackars flickan en hel förmögenhet.

Den satte henne i stånd att föra ett drägligare lif.

Hennes mor skulle derigenom icke mera behöfva arbeta och träla så flitigt med brodérnålen, och snart skulle de kunna tänka på att flytta från det trånga kyffet derborta i den mörka bakga-

tan och få en bättre, gladare bostad i en vackrare trakt, der det fanns träd och grönska, hvilket skulle komma dem att icke allt för mycket sakna det forna ljusa och lyckliga hemmet.

Dessa tankor uppfyllde Gurlis sinne, då regissören lemnade henne. Han var så vänlig, den mannen! Han hade sagt att hon nog skulle göra lika mycken lycka i skådespelet, som i den första tablå, hvari hon uppträdt.

Men ingen känsla af smickrad fåfänga eller tillfredställd stolthet fylde hennes hjerta. Hon tänkte endast på sin stackars mor och på brödbekymren, som genom den höjda lönen komme att afhjelpas.

Hon anade emellertid att fiender lurade på henne och att den lilla glädje regissörens ord beredt henne hos en annan qvinna tändt upp alla onda passioner.

Hon hade icke märkt att den ondskefulla judinnan stått i närheten under hennes samtal med regissören.

Och dock var det så.

Bakom en sidokuliss hade Ester Hütter stått dold och lyssnat till loftalen öfver Gurli och de löften han gifvit henne. Hade hon förut hyst några skrupler vid att gå in på köpmannens förslag qvällen förut, så nedtystade nu hennes afundsjuka och harm hvarje samvetets röst, hvarje ädlare stämma i hennes bröst.

Under andra förhållanden och uppvuxen i en renare atmosfer skulle helt visst den sköna Ester förmått att tygla sina passioner. Hon var häftig och hämdlysten, grym och skoningslös mot sina fiender, men deremot ädel och uppoffrande mot sina vänner.

Ehuru hon på scenen icke egde de förutsättningar skådespelarkallet kräfver och icke alls var i besittning af någon scenisk talang, var hon dock ute i litvet en fulländad skådespelerska. Förstod hon icke att helt och hållet qväfva och döda sina vilda passioner, så hade hon en ypperlig förmåga att dölja dem.

Häruti var hon en mästare.

Hon stod en stund fördjupad i betraktelser. Men så närmade hon sig den intet ondt anande Gurli, med den för henne egendomliga, sväfvande, tigerlika, ljudlösa gången, och lade sin hand med en vänlig rörelse på flickans axel.

Gurli spratt till.

Hon vände sig om, häftigt väckt ur sina vemodiga tankar, och fann sig ansigte mot ansigte med judinnan.

Denna mötte emellertid hennes halft förskräckta ögonkast med ett blidt, nästan smekande leende och Gurli fann henne helt och hållet förändrad.

I stället för den hotande min, som annars förmörkade Esters ansigte, då hon brukat betrakta Gurli, strålade nu hennes ögon af godhet och välvilja.

Och då hon öppnade munnen, kom det blott välljud öfver läpparne.

— Bästa mamsell Werner, sade hon bönfallande, låtom oss blifva vänner!

Gurli häpnade.

— Jag . . . jag . . . stammade hon.

— Ni är förvånad ser jag, utbrast Ester, det skall ni inte vara! Jag har varit dåraktig och barnslig nog att känna mig sårad och förnärmad af herr Sterns beröm öfver er, och jag har varit vred öfver att han gifvit er hufvudpartiet i tablåen . . . ja, jag har varit ond både på er och på honom. Men i qväll faller det mig plötsligt in, att jag helt säkert varit högst orättvis isynnerhet mot er . . . Förlåt mig derför! . . . Kan ni förlåta mig? . . .

Med dessa vänliga, inställsamma ord sträckte hon ut sin lilla hand emot Gurli.

Gurli betraktade den lilla handen och tyckte att den med sina prydnader af guld och diamanter helt säkert skulle kunnat hänrycka en Murillo eller en Rafael.

— Ni tar inte min hand? utbrast Ester, då Gurli dröjde.

— Jo, hjertligt gerna, svarade Gurli med ett tillitsfullt leende, jag kan det så mycket hellre, som jag tror att jag icke har mycket att förlåta er.

— Ack jo! . . .

— Visserligen har ni talat ovänligt om mig, men vi voro ju då helt och hållet främmande för hvarandra och jag hade ingen som helst rätt att göra anspråk på er vänskap.

— Från denna stund kan ni betrakta mig som er vän-inna . . .

— Ah, så roligt!

— Lita på det! De som känna mig, kunna säga att Ester Hütter är en god flicka. De kunna säga er hvad hennes hat och hennes vänskap vill säga . . . Men det är nu tid att kläda om sig till föreställningen.

Hon sprang hastigt derifrån följd af Gurli.

Snart voro de i toilettrummet, der ett half dussin damer, hvilka uppträdde i tablåen, höllo på att kläda sig.

Ester Hütter var på sitt sätt tongifvande bland dem och en hvar bemödade sig om att vara som hon, att kopiera henne.

Då de nu observerade att Ester helt och hållet ändrat uppföraude mot den stackars alfdrottningen, följde de alla hennes exempel och från denna stund voro alla den förkroppsligade höfligheten mot den förut så missunnade Gurli.

TJUGUSJETTE KAPITLET.

Före skiljsmessan.

Söndagen, dagen före den ödesdigra måndagsaftonen, tillbringade Gurli hemma hos sin älskade moder.

Tidigt på morgonen begåfvo sig mor och dotter till morgongudstjensten i den vackra Christine kyrka och under dagens lopp och under den stilla aftonen suto de båda i förtroligt samspråk med hvarandra.

Gurli berättade glädjefullt om regissörens löften och de framtidsutsigter, som derigenom öppnade sig för dem.

Just som de suto så, kom ett bref.

Det var från Richard, den högt älskade brodern.

Då de bröto detsamma, föll i deras händer en större sedel, en anvisning på hundra riksdaler, en stor summa, som skulle rädda dem undan många bekymmer.

Modern läste brefvet och Gurli följde henne med ögonen.

— Är Richard nöjd med den befattning han innehar? spordе flickan.

— Det synes så, mitt barn, sade modern. Åtminstone får man döma det efter hans bref, ehuru han icke gör de minsta antydningar om sina husliga förhållanden.

— Icke?

— Nej . . .

— Hvad säger han då?

Han talar med verklig hänförelse om landtlifvet och den

sköna, fria naturen, och han ber mig att hyra oss en liten treflig våning i en förstad, der vi kunna andas in luft och frisk doft från blommor och träd och glädja oss åt den friska, grönskande naturen.

— Hvad den gode, käre Richard är omtänksam för oss, sade Gurli.

— Ack ja, det är han visst, svarade modern . . . Men det var sannt, jag ville göra dig, mitt barn en fråga, som länge legat mig om hjertat . . .

Modern betraktade Gurli allvarligt.

— Hvad då mamma? sade denna.

— Jag ville fråga dig något om din nya anställning . . . Du har nu varit länge nog vid teatern för att kunna bilda dig en mening om din plats. Säg mig, derför, mitt kära barn, om den bana du beträdt verkligen är så full af faror och frestelser, som man i allmänhet påstår? Man säger att denna bana är slipprig . . . Vill du berätta för mig, hvad du sjelf har upplefvat bakom kulisserna?

— Det vill jag visst, kära mamma, utropade Gurli.

— Det var snällt, mitt barn!

— Du skall dock icke tro, kära mamma att teaterlifvet är farligare, än det hvarje annan samhällställning erbjuder . . . Det är blott oberättigade fördomar många hysa emot teatern, då man talar om det slippriga i densamma. Något undantag har väl gällt, men icke i regel . . . Naturligtvis hade jag första gången en smula rampfeber, men vid mina andra uppträdanden har jag icke förmärkt någonting. Jag har aldrig blifvit besvärad af någon, om jag undantager . . .

— Om du undantager . . .

— Åh, det var en af damerna i tablån, en viss fröken Hütter.

— Ah, en flicka! . . .

— Denna var i början mycket tvär emot mig, mycket ohöflig . . .

— Mot dig?

— Ja, mamma . . . men hon har nu förändrat sig betydligt och vet du hvad, mamma?

— Nå?

— Jo, i går afton kom hon och bad om ursäkt för sitt förra beteende.

— Ah . . .

— Jag blef mycket glad, och nu äro vi de såtaste vänner i verlden.

— Annars har du ingen afundsman eller fiende?

— Nej, mamma.

— Huru är direktionen?

— Jo, mamma, de äro mycket vänliga och snälla, isynnerhet vår regissör, herr Stern . . . Derför befinner jag mig, öfverhufvud taget, väl i min nya ställning.

Det syntes att fru Torkilsson andades lättare vid de underrättelser hon fick.

— Du har helt och hållet lugnat mig, mitt barn, sade hon. Jag har varit ledsen för dig, men nu är jag glad igen. Jag har hört så mycket berättas om teaterlifvet och dess faror, att jag blef allvarsamt orolig för dig, mitt kära, lilla barn.

Den stackars enkans ord voro sanna.

Köpman Olbys varningar och halfva hotelser hade, trots det förakt hon visat för dem, dock fyllt henne med fruktan och modershjertat hade darrat af ängslan vid de faror, Gurli möjligen kunnat komma ut för. Hon var ju så ung och oerfaren . . .

Gurli hade nu med sina försäkringar helt och hållet lugnat sin moder.

De båda, mor och dotter, voro nu, som sagdt, ensamma hemma.

Öfver det fattiga hemmet sänkte sig denna söndag en stilla frid, som nästan gränsade till lycka.

Gurli tänkte visserligen på den unge mannen, den unge målaren, och kunde icke glömma sin smärta öfver hans förmenta otrohet, men hon var icke sjelfvisk och det gjorde

att hennes egna sorger icke förmådde afkyla den dotterliga kärleken.

Hon darrade af glädje, då hon första gången på länge såg moderns ansigte upplysas af ett lyckligt leende. Denna glädje kastade en lifvande glans, en skön värme i hennes eget sorgfyllda hjerta.

TJUGUSJUNDE KAPITLET.

Offer för listen.

Påföljande dag gick in.

Tidigt infann sig Gurli på teatern för att deltaga i repetitionen af den nya pjes, hvari hon för första gången skulle uppträda som skådespelerska.

Ester Hütter kom genast emot henne. Den vackra judinnan, som med ens fått så lifligt intresse för den unga debutanten, lyckönskade henne på det varmaste.

Gurli tog emot lyckönskningarne med ett barns tillitsfullhet och besvarade med barnslig glädje vänskapsbetygelserna.

Så kom aftonen för den listiga, aftalta enleveringen.

Allt var ordnadt.

Gurli skulle uppträda i tablån.

Klädd i sin fantastiska drägt af silfverbrokad med draperier af högrödt flor och med de rika, gyllene lockarne utslagna efter ryggen, så att de liknade ett gyllne svall, tog hon sig förtjusande ut.

Under en likgiltig förevändning lockade Ester Hütter den sköna alfdrottningen med sig in i foyern, som låg enskildt, alldeles intill teatern.

Under ljuskronan derinne var placerad en låg ottoman. Båda flickorna togo plats på denna. Som de så suto, erbjödo de den lifligaste kontrast.

Den vackra judinnans blåsvarta hår var tillbakastruket från

hennes låga panna och böljade i rik yppighet omkring det blixtrande diademet, en af hennes förnäma beundrares sista presenter, hvilket han gifvit henne, då han sista gången velat göra henne till sin maka, trots alla hans vänners afrådande.

Sedan dess hade de varit oense och älskaren hade flera gånger blifvit nekad tillträde till den sköna, stolta qvinnans salong.

Olyckligt nog för honom knöt denna motsträfvighet, såsom ofta är fallet, hans hjertas kärlek hårdare vid den sköna, herrsklystna qvinna, hvars hela tjusningskraft låg i hennes nästan demoniska skönhet.

På bestämdt klockslag begåfvo sig baronen och hans båda vänner till teatern.

De båda flickorna hade just tagit plats i foyern och Ester öppnat ett muntert samtal, då de tre herrarne inträdde.

Det uppstod en stunds tystnad.

Den unge baronen befann sig i samma själspänning som en ung flicka, hvilken för första gången träder in i en skolsal, för att taga plats på dess bänkar.

Köpmannen förlorade deremot icke ett ögonblick sin sjelfbeherrskning. Han observerade väl och kände sig lifligt tilltalad af den unga Gurlis strålande skönhet, men han låtsade endast flyktigt se på henne och vände sig genast till den vackra judinnan.

— God afton, Ester Hütter, var hans korta replik.

Hon helsade nådigt, hvarefter hon presenterade den bredvid köpmannen stående otymplige Kall för sin väninna, mamsell Werner.

Bakom dem båda stod den unge baronen.

Han var rädd och blyg som ett barn. Det var som om han blifvit förhexad. Ej ett ord kom öfver hans läppar, så djupt kände han sig gripen af den oskuldsfulla, ljufva Gurlis skönhet.

Dessutom band köpmannens varning att han skulle tiga, hans tungas band. De, som voro klokare, skulle nog ordna saken utan hans eget ingripande.

Han stod derför tyst och betraktade med stum beundran

den vackra alldrottningen, under det de båda andra herrarne visade sig öfvermåttan artiga mot de båda flickorna, Ole Kall dock mest.

Den vackra judinnan hade fullständigt låtit sig föras bakom ljuset af den listige köpmannen, och det syntes ju tydligt att Ole Kalls beteende, hans artighet mot den unga Gurli bekräftade köpmannens uttalande.

Hon tillkastade derför den bakom Gurli stående Olby ett triumferande leende.

Gurli betraktade lugnt de tre herrarne.

Hon ville erinra sig att hon sett den ene af dem, köpmannen, förr en gång, men i en annan gestalt, under märkvärdiga omständigheter.

Hos fru Viola Osborn, den der märkvärdiga aftonen, då Gurli triumferat öfver hennes båda döttrar och upptäckts af köpmannen, hade hon icke märkt honom, följaktligen var det icke derifrån.

Det låg emellertid något i hans ansigte som frapperade henne. I hans mörka ögon blixtrade stundom ett uttryck, som föreföll henne så förunderligt bekant.

Nu visste hon det!

Det var samma blick, samma uttryck, som hon så många gånger skådat hos sin älskade, den unge målaren, sedan återfunnit hos Ester Hütter och sist här hos denne egendomlige man.

Hon kunde knappt slita sina blickar ifrån honom.

Emellertid voro de nödsakade att gå.

Båda skulle taga plats på scenen i tablån.

— Nåväl, min bäste Stålkrans, hvad tycker ni om er guldlockiga gudinna? utbrast köpmannen sedan de båda qvinnorna gått. Är ni alltjemt lika högt förälskad i henne.

— Jag är alldeles som förtrollad, suckade baronen elegiskt. Hon är ju gudomlig, denna qvinna! Ah, hon är den mest tillbedjansvärda varelse jag i mitt lif skådat . . .

— Och ni är lika ståndaktig som förut?

— Ja.

— Annu alltjemt är ni beredd att gå genom eld och vatten för att få ega henne?

— Ja, genom en ocean, genom en brinnande prärie om det gälde.

Den unge mannen visade en sådan entusiasm, att ingen kunde misstaga sig derpå.

— Nå så hör då, hvad jag säger, fortsatte Olby.

— Ja . . .

— Huru jag tänkt ordna saken.

— Jag är idel öra.

— Jo ser ni, när er tillbedda mamsell Werner efter föreställningens slut kommer ner från scenen och in i afklädningsrummet, får hon der ett bref, att hennes mor plötsligt blifvit sjuk. Tillika underrättas hon om, att en läkare väntar med sin vagn utanför teatern. Hon blir förskräckt, det förstår ni väl, hon skyndar ner i största hast, ilar in i vagnen, och i nästa ögonblick är den sköna fångade fogeln på väg till er egendom dernere. Hur var det den hette? Trollnäs, ja visst . . .

Baronen hade uppmärksamt lyssnat, men af hans ansigtsuttryck kunde man förstå, att den plan köpmannen utvecklat icke fallit honom i smaken.

— Är det väl hederligt, frågade han sakta.

— Hvilket? sporde köpmannen.

— Denna historia om moderns sjukdom.

— Ah, svarade köpmannen med en axelryckning. Kom ihåg min bäste baron, att i krig liksom i kärleksaffärer är all list tillåten.

— Jag vet inte det . . .

— Åh, inga skrupler, jag ber! . . .

Det var tydligt att den unge baronen var alltför svag för att länge kunna sträfva mot köpmannen. Den känsla af medömkan med den unga flickan, som ett ögonblick stigit upp i hans hjerta dog snart ut, tack vare köpmannens öfvertalningar och obesvärade hållning.

De tre herrarne lemnade derefter foyern och begåfvo sig till baron Stålkrans loge, der de öfvervoro sista akten af stycket.

Efter ridåns fall lemnade köpmannen och baronen teatern, båda ifrigt rökande på sina cigarrer.

Ole Kall hade gått förut.

Utanför på gatan höll en vagn och de båda herrarne spatserade långsamt fram och tillbaka, iakttagande densamma.

Emellertid hade äfven Gurli lemnat scenen och skyndsamt klädt sig.

Då hon nästan var färdig mottog hon en sammanrafsad skrifvelse.

Det var det förut nämnda, olycksdigra brefvet.

Hastigt öppnade hon detsamma och läste:

"Fröken Gurli!

Ni bedes vänligen följa öfverlemnaren af detta bref till doktor Wests vagn, som väntar utanför teatern. Er moder har hastigt insjuknat och läkaren har blifvit tillkallad. Hennes dotter gör derför bäst uti att oförtöfvadt begifva sig hem."

Utan att reflektera det minsta öfver denna skrifvelse, hvem som lemnat den eller hur den kommit hit, grep Gurli skyndsamt hatt och kappa och ilade med snabba steg utför trapporna.

Hennes mor var ju sjuk, kanske hon låg för döden! Det var nog för henne att springa, springa som om det gällt hennes eget lif.

Emellertid kom hon dock att tänka på: hvem skulle hon följa? Öfverlemnaren af brefvet skulle hon ju följa.

Hon skyndade genast till vaktmästaren.

— Hvar är budet, som lemnat detta bref? utropade hon.

Vaktmästaren tycktes besinna sig en stund, men Gurli gaf honom icke lång tid.

— Hvar är karlen som lemnade detta bref för att tillställas mig? fortfor hon i ännu häftigare ton.

— Karlen?

— Ja.

— Jaså han, jo han är i förstugan och väntar. Han tyckes hafva mycket brådtom.

— Ja, det är sannt, svarade Gurli i högsta grad upp-

rörd. Vi ha icke en minut att förlora, nej icke en enda minut.

Med dessa ord på läpparne ilade hon utför trapporna och stod snart i förstugan.

Som vaktmästaren sagt, stod der verkligen en man och väntade.

Det var köpman Olbys betjent, en man vid namn Thor Bryngel.

Det var han som burit fram den föregifne läkarens, i sjelfva verket köpmannens bref till Gurli.

Denne man hade länge varit i Harry Olbys tjenst, och man kunde säga att han var af samma skrot och korn som hans herre. Köpmannen kunde aldrig önskat sig något bättre redskap för utförandet af det svarta skådespel, hvars första akt nu skulle utspelas.

Den listige betjenten närmade sig Gurli med hycklande åthäfvor och ett sirapssött leende och sade några deltagande, beklagande ord, hvilka ytterligare invaggade Gurli i en olycklig tilltro. Hon hyste icke den ringaste misstanke.

— Ni har fått brefvet? sporde han.

— Ja, min herre . . .

— Ni följer med?

— Ja, min herre . . .

— Genast?

— Genast . . . Låtom oss icke dröja ett ögonblick . . .

Gurli, hvars varma dotterliga kärlek man missbrukade till så nedriga planer, så onda anslag, var ifrig.

Den listige betjenten log sataniskt inom sig.

— Vagnen väntar, sade han kort och följde Gurli.

Då de nått dörren, sade han i beskyddande ton:

— Låt mig taga er arm, så att vi komma ur den värsta trängseln här.

Gurli tog hans arm, och han förde henne till en stor vagn, ej olik de deligenser man använder i postverkets tjenst.

Halfdöd af oro för modern och utan betänkande kastade hon sig ned på sätet, och doldes snart af de breda läderfällar, som formade vagnen till ett litet rum.

Stackars flicka! Hon hade förlorat all besinning.

Hade hon icke varit så upprörd skulle hon genast märkt, huru en man redan satt på baksätet af vagnen, insvept i en stor kappa och lugnt rökande på en blossande cigarr.

— Ack, kör så fort som möjligt! ropade hon till Thor Bryngel, köpmannens betjent, då denne beredde sig till att låsa vagnsdörren.

— Det skall jag visst, min fröken, svarade denne, i det han låste dörren.

Derpå steg han upp på kuskbocken.

— Ah, min sköna vän, mumlade han mellan tänderna och med ett elakt leende på läpparne, du bad mig köra fort. Men jag är rädd för att du fort nog lär komma fram.

Bryngel tog tömmarne, då en röst sporde:

— Är allt klart?

— Ja, svarade betjenten hastigt.

Det var herrn på baksätet som frågade.

Denne var ingen annan än baron Stålkrans, som nu, utan den arma Gurlis vetskap, skulle följa vagnen den långa, olycksdigra färden.

På den andra sidan af gatan gick en annan herre, noga iakttagande vagnen och dess passagerare.

Det var köpman Harry Olby.

— Se så der ja, Julia Torkilsson! — mumlade denne man mellan tänderna, nu skulle du sett hur det går. Aha, detta är blott inledningen till det som komma skall. Om en tid skall du få se hur det går med hvar och en som inlåter sig i kamp med mig . . .

Han stod så en stund med sammanbitna läppar och hotande ögon, betraktande den bortilande vagnen.

TJUGUÅTTONDE KAPITLET.

Brottets ande.

Alltsedan den stund då Richard Torkilsson talat vid den gamle mannen derute på Olbys egendom, alltsedan den stunden fick han ingen ro, ingen frid.

Det var tusen vilda känslor som genomströmmade honom, då hans tankar ofrivilligt förde honom till den hemska norra flygeln af huset och på nytt drog fram i minnet allt hvad han der hört och sett.

Det var olika känslor, olika tankar.

Det ena ögonblicket rörde sig tankarne kring husets unga herrskarinna Svea Olby, hvars bländande höga skönhet och ädla sinnelag han med hvarje dag allt mer lärde att värdera och uppskatta.

Då han fick vara i närheten af henne försvunno timmarne som minuter. Hennes rena qvinlighet och anspråkslösa väsen voro förenade med en munterhet, själfullhet och sann lefnadslust, som omedelbart grep honom och fängslade alla hans sinnen.

Men då hon var borta, stormade tusende andra tankar inpå honom. Det var den gamle trädgårdsmästarens hemska, dystra ord, som bröt den förtrollning, hvarmed hon omgifvits; minnet deraf bröt i ett ögonblick den gloria af skönhet, som omslutit henne.

Det var brottets ande, som gick här fredlös och hämndlysten.

Likt ett spöke, som ej får ro i sin graf, förföljde minnet af den gamles dunkla ord honom och pekade med sin knotiga hand i riktning mot den norra flygeln.

Den gamles osammanhängande ord förföljde honom dag och natt. De susade för hans öron, antingen han om dagen satt lutad öfver sitt arbete, gick i de svala gångarne och hemtade motion och om aftonen söp in den härliga, aromatiska doften från blommorna derute, eller då han om natten låg på sitt läger. Den gamles suckar jagade sömnen ur hans ögon och lade honom i ett slags dvala. Somnade han in, oroades han af hemska drömmar ... det tycktes honom alltid i drömmen, som om han stode vid den norra flygeln med dess gråa, sammanfallna murar, öfvervuxna af grön och grå mossa. Och vid ett af de många fönstren låg den gamle trädgårdsmästaren på knä och stirrade in genom en springa.

Och i drömmen hviskade det oemotståndligt i hans öra:

— Ett mord är begånget derinne!

Vid dessa ord i drömmen for han alltid upp och vaknade.

Ja, ett mord var begånget, men af hvem?

Han vågade knappt tänka tanken till slut, han vågade knappast hviskande utsäga ordet.

Det var samma namn, som alltid jagat blodet från hans mors kinder, då det nämndes i hennes närvaro. Det var samme man, som drifvit dem från gård och grund, och den dunkla aningen, den dunkla vissheten om, att denne man var en så stor förbrytare, kom blodet att stelna i den unge mannens ådror och hans tinningar att bulta, så att han fruktade, att hans hjerna skulle sprängas.

Hvad var att göra?

Hvad skulle han företaga sig?

Han måste företaga något, som ledde till upptäckande af den dystra, blodiga hemligheten. Han vore en brottsling, om han vistades i detta hus, medveten om ett brott, utan att företaga sig något till dess röjande.

Det tycktes honom, som om den mördades blod fylde luften, som om den olyckliges ande fylde luften med sina verop öfver brottslingen. Han kände huru feberrysningarne skakade hans

kropp, huru de isade hans darrande händer, så att han släppte penseln och försjönk i en hemsk dödsdvala.

Drömmande stirrade han på det han hade för händer, på taflorna, på färgerna, men det formade sig intet skönt för hans ögon. Hans tankar voro alltjemt vid den norra flygeln.

Han grubblade.

Men han kände, trots detta, att det endast fanns ett, som kunde rädda honom, det var ett djerft beslut, en rask handling, som kunde hindra honom att blifva allvarsamt sjuk.

Och denna handling var?

Jo, att upptäcka brottet, att undersöka, huruvida det fanns fog för den gamle trädgårdsmästarens tal.

— Min själ är angripen, tänkte han, jag blir rubbad, om jag icke företager något. Af en hjernfeber kan jag hvilket ögonblick som helst kastas på sjuksängen. Om jag då finge feberfantasier, kunde jag ju yppa allt hvad jag i dessa dagar gått och grubblat på, röja min misstanke . . . den kunde komma för främmande öron, kanske för den brottsliges och då . . . ja då . . .

Han vågade icke fortsätta, icke draga ut slutsatsen af denna tanke. Om han i ett feberanfall, i händelse af en sådan sjukdom, yppade den hemlighet, som dvaldes i hans hjerna, och den kom för mördarens öron, hvad skulle då hända?

Något förskräckligt utan tvifvel.

Skurken, brottslingen, skulle icke ett ögonblick tveka att för alltid tysta den tunga, som uttalalat misstanken om hans brott, vetskapen om hans blodiga hemlighet.

Det ena brottet frambesvärjer ofta det andra.

Och om han låge på sjuksängen, sjuk och hjelplös, hvad vore det för konst att röja honom ur vägen. Hans död skulle icke väcka minsta misstanke. Den skulle utan tvifvel anses som en följd af sjukdomen.

— Jag måste handla fort, hastigt och bestämdt, tänkte den unge mannen. Min kärlek till hans dotter skall icke afhålla mig från att försöka sprida ljus i detta hemska mörker. Det är en inre röst, pligtkänslan, som bjuder mig att utforska meningen med den gamle trädgårdsmästarens ord.

Han föll åter i tyst begrundande och suckade derpå:

— Gifve dock Gud att hans yttranden endast varit meningslöst prat, vilda fantasier!

Till sist var hans beslut afgjordt.

Det gaf honom någon ro och så småningom lade sig hans feberaktiga oro.

Han arbetade med flit och lugn ända till aftonen och lemnade icke sina rum. Han hade föresatt sig att från och med denna stund slita sig ur den förtrollning, Svea Olby omgaf honom med.

Han hade, trött efter dagens arbete, satt sig vid fönstret, då han såg den hulda qvinnan gå förbi. Den höga, smärta gestalten med sin smidiga gång och sina behagliga rörelser bröt bjert af mot de gröna träden och buskagen derute.

Hvad hon var skön!

Han tyckte, der han satt, förstulet betraktande henne, att hon aldrig synts honom mera skön och härlig än nu. Och ändå förbjöd pligten honom att närma sig henne.

Hans drömmande öga följde henne.

Hon gick med sakta steg öfver gräsmattan och bar en bok i handen. Omedvetet, liksom något drifvit henne dertill, gick hon hän mot den lilla bänk, der de så ofta sutit tillsammans, der han tillbragt så många lyckliga stunder vid hennes sida.

Hon slog sig ned på bänken och hans hjerta slog hastigare vid hvarje rörelse af hennes graciösa, jungfruliga gestalt.

Den unge mannen hade på sista tiden gjort den upptäckten, att hans kärlek icke var så hopplös, som han i början trott. Det var ett och annat litet smådrag, som kom honom att tro detta. Den sköna flickan hade, trots den ståndsskilnad som förefanns mellan dem, förrådt djupare känslor för den man, hvilken hon först egnat en medlidandets känsla. Men det tycktes vara omedvetet från den unga flickans sida.

För Richard gälde det emellertid att rycka hennes bild ur sitt hjerta. Hans kärlek till henne, till dottern, skulle kanske annars hålla honom tillbaka när pligten uppfordrade honom att brännmärka och straffa fadern som en förbrytare — ja, som en mördare.

— Om det så skall kosta både min och hennes lycka i detta lifvet, så måste denna förskräckliga hemlighet bringas i dagen, mumlade han, i det han vände sig ifrån det vidöppna fönstret.

Nu skulle han börja.

Han ville redan denna afton träffa förberedelser för att sätta sina planer i verket.

Det var tiden för aftonmåltiden. Denna åt Richard i sitt eget rum vid samma klockslag som Svea Olby och hennes sällskapsdam. Och det var rikliga måltider, som dukades upp för den unge mannen, måltider, värdiga detta hus, der allt var inredt med utsökt lyx och smak.

Richard åt, som sagdt, som en furste. En betjent passade upp honom vid bordet, men Richard hade aldrig yttrat ett ord till honom, aldrig utbytt en mening.

Denna afton inledde han dock ett samtal med denne man, dertill manad af klokheten. Han tänkte nemligen, att han först måste göra sig förtrogen med tjenstefolket för att utforska, huruvida de hyste några misstankar ifråga om sin husbondes brottslighet.

— Vid mina utfärder här i trakten, började Richard försigtigt och till utseendet likgiltig, har jag träffat en gammal man, som förefallit mig besynnerlig . . .

— Ah . . .

Betjenten spetsade öronen och kände sig glad öfver att få prata en stund.

— Den gamles namn är Anders Hult, vill jag minnas.

— Ja visst ja . . .

— Den gamle mannen syntes mig ha förlorat förståndet, så märkvärdigt betedde han sig åtminstone. Har han varit länge i detta tillstånd?

— Jo, det kan jag nog lemna upplysning om må ni tro, ty jag känner till det här.

Betjenten antog en vigtig min.

— Jo, ser ni, fortsatte han, den gamle Anders har varit rubbad i en fem eller sex år, men det var endast helt litet. Men för ett år sedan blef han farligt sjuk, och från denna tid har det varit sämre med honom, ja riktigt dåligt, herre! Nu är han rik-

tigt vanvettig, som ni ser; går här fram och åter och talar aldrig om annat än förräderi, lönnmord, blodiga dolkar och annat fantasteri. Ja, ibland talar gubben så mycket hemskt, att håren kan resa sig på en stackars menniskas hufvud.

Richard suckade:

— Stackars karl, huru länge har han varit sådan?

— Sedan ett år.

— Alltsedan sjukdomen?

— Ja, min herre.

— Af hvad art var denna sjukdom?

— Hjernfeber, min herre . . .

— Jaså.

— Jag skall säga er, att han var mycket hårdt angripen deraf . . .

— Ah . . .

— Läkaren hade gifvit honom förlorad, men se vår gamla hushållerska tog honom under sin vård och behandling. Köpman Olby fick dock aldrig veta af att han var sjuk. Han placerades uppe i ett af vindsrummen, för se vi ville inte att han skulle besvära någon med sitt vanvettiga prat . . . Herre Gud, det var förtärligt hvad han skrek och fantiserade när anfallen kom öfver honom.

— Hvad talade han då om?

— Åh, det var evigt samma historier.

— Hvad då?

— Åh, det var om lönnmord och förräderi . . . och en springa i en fönsterlucka.

— Ah . . .

— Ja, man kunde nästan sjelf blifva vansinnig, då man hörde honom.

— Hur länge räckte detta?

— Hans sjukdom räckte i två månader, och sedan dess har han alltid varit sådan, som ni nu sett honom.

— Stackars gamle man!

— Ja, det må jag säga också . . .

— Men är han inte farlig för grannskapet?

— Åh nej! Han går lugnt och stilla till sitt arbete, utan

att göra en mask för när, men alltid talar han om samma hemska saker: dolkar, förräderi, lönnmord. Emellertid är det märkvärdigaste med honom, att han, när förståndet någon gång ljusnar, icke vill vidkännas det han sagt, utan förklarar högt och heligt, att hans ord inte ha det minsta att betyda . . . han säger sjelf att hans hjerna är omtöcknad af vansinnets natt. Ser ni, den gamle mannen förstår då sjelf, att det inte står riktigt till med hans hufvud, och det är, gunås, mer än man kan berömma många andra galningar för.

Richard eftertänkte en stund.

— Har aldrig köpman Olby hört något af vansinniga prat? sporde han betjenten.

— Nej, aldrig, så vidt jag vet, svarade betjenten.

— Är det säkert?

— Ja, jag kan nästan försäkra att vår husbonde aldrig hört det minsta af dessa galenskaper.

— Jaså . . .

— Och vet ni, det märkvärdigaste är, att sedan den gamle Anders greps af denna fixa idé, har han fått en utomordentlig förskräckelse för sin husbonde.

— Nej, hvad säger ni! . . .

— Jo, hvarenda gång han tror sig möta herr Olby, blir han förskräckt och undviker att möta honom. Blotta ljudet af hans röst kommer den gamle stackarn att darra som ett asplöf i hela kroppen.

— Egendomligt, egendomligt!

— Ibland händer det ock, att blott han hör någon nämna köpmannens namn, så blir han blek som ett lik.

— Egendomligt i sanning. Men huru kan det komma sig?

— Jag vet inte.

— Någon förklaringsgrund måste naturligtvis gifvas.

— Hm, man har ju ofta hört att de mest galna idéer och föreställningar kunna rymmas i en tokig mans hjerna. Ser ni, jag hade en gång en kusin, som var uppassare på ett hotell och schweizeri, och der söps det åtskilligt. Han drack och hade stundom anfall af delirium, såsom läkaren kallade det. Herre Gud, ni kan inte tänka er, hvad han ibland kunde få för ena inbillnin-

gar då galenskapen satte åt honom. Hela timmar kunde han gå på med att fånga flugor, som han tyckte surrade omkring öronen på honom, men som ingen annan menniska kunde se ett spår af. Ja, bäste herre, de' ä' allt sannt, som man säger.

— Hvad säger man?

— Att det ibland är rätt svårt att få en lös skruf fast igen.

— Det kan ni ha rätt uti.

Richard höll med betjenten, men i sjelfva verket hade han föga intresse för hans försupne kusin. Hela hans tankegång rörde sig omkring den gamle beklagansvärde trädgårdsmästaren. Hvartenda betjentens ord tycktes bekräfta de misstankar han hyst. Den gamles tydliga förskräckelse för köpmannen bevisade ju tydligt, att denne icke kunde vara främmande för Hults hemlighet, som kostat honom hans förstånd.

— Men hvad var första orsaken till den gamle mannens sjukdom, huru kom den först till utbrott? sporde Richard på nytt.

— Det skall jag redogöra för, svarade betjenten.

Den gode mannen tyckte sig stiga i värde, då han kunde få visa, att han kände till dessa tilldragelser.

— Det var bra, det intresserar mig mycket, svarade Richard.

— Jo, ni må veta, fortfor betjenten, att större delen af betjeningen, isynnerhet den qvinliga, fått i sitt hufvud att det spökar i norra flygeln . . .

— Ah . . .

— Så förfallen och öfvergifven, som den nu står, har den stått i många år . . . ingen, som nu lefver minnes att det varit annorlunda. Helt säkert hafva många hemlighetsfulla tilldragelser der timat. Ingen enda af den qvinliga betjäningen vågar närma sig det hemlighetsfulla stället sedan qvällen inbrutit, och nu tro alla att gamle Hult måste sett något öfvernaturligt der.

— Så . . .

— Det tror man allmänt . . .

— Hvarför det?

— Jo, det kan jag berätta för er . . . Ser ni, det var en

afton i juli månad eller kanske det var i slutet af juni, afbröt betjenten plötsligt, liksom han velat vara riktigt samvetsgrann.

— Det är detsamma, sade Richard otåligt.

— Ja, ser herrn, jag vill visst inte löpa med limstången, skall jag säga, sade betjenten vigtigt.

— Fortsätt!

— Jo, det var helt säkert mellan den tjugonde och trettionde i månaden, då saknade hushållerskan gamle Hult. Vi satt alla vid qvällsbordet, då han saknades, och hon blef allvarsamt förskräckt. Ser ni, de båda voro dels beslägtade, dels goda vänner från gamla tider. Hon skickade genast en karl för att söka rätt på honom. Det tog tid, skall jag säga. Slutligen, klockan tolf på natten, anträffade man den gamle Hult.

— Såå . . .

— Men kan ni gissa hvar?

— Nej, det är inte så lätt.

— Jo, man fann honom liggande utan sans under ett af fönstren i norra flygeln. Och nu säger tjenstfolket, att någon ande eller ett spöke uppenbarat sig för honom den natten.

— Högst förunderligt, utbrast Richard tankfullt.

Han föll i djupa tankar och glömde alldeles bort att äta. Med hufvudet stödt mot handen hade han lyssnat till betjentens ord. Så satt han qvar en lång stund. Han vågade icke, af fruktan för att väcka misstankar, spörja betjenten mer, huru pratsam denne än var. Han lät honom derpå bära bort resterna af den rika aftonmåltiden.

— Förunderligt, förunderligt! mumlade han blott.

TJUGONIONDE KAPITLET.

En ödesdiger färd.

Vi återvända till Gurli Torkilsson.

Då dörren blifvit igenlyckt klatschade kusken med piskan och vagnen rullade i väg, allt hvad hästarne förmådde springa.

Gurli såg i sin ångest för modern allt som oftast ut genom vagnsfönstret och hon märkte vid ett sådant tillfälle till sin förfäran att vagnen icke tog vägen åt hennes hem, utan styrde en helt annan kosa.

Det var förskräckligt!

När hon först märkte detta, antog hon, att kusken möjligen tagit miste om vägen, kanske af okunnighet, och hennes hjerta sammankrymptes, då hon tänkte på den tidspillan detta måste förorsaka.

Hon ryckte häftigt i vagnsdörren, men ingen hörde henne; kusken jagade hästarne alltjemt lika vildt framåt som förut.

Vagnen hade redan kört genom staden och kommit ut på landsvägen.

Gurli såg ej längre några hus, utan blott enstaka träd och slätter, och denna åsyn gaf henne fördubblade krafter. Hon ryckte och slet i fönstren i syfte att öppna dem, men hennes styrka räckte icke till. Efter långa, fåfänga ansträngningar lyckades hon slutligen, och då det väl var gjordt böjde hon sig ut och ropade på kusken allt hvad hon förmådde.

Denne hörde dock icke hennes rop.

Han körde alltjemt i vild fart, och det hårda rasslet, som vagnshjulen åstadkom mot marken döfvade kanske hennes röst.

Gripen af förtviflan och ångest för den sjuka modern tänkte hon att kasta sig ut från vagnen, men då hon försökte öppna dörren, fann hon detta omöjligt. Dörren satt alltför säkert fast och hennes krafter voro redan alltför hårdt medtagna. Hon vände sig åt kuskbocken och gjorde så mycket buller som möjligt, men kusken, som väl ej kunde undgå att höra det, låtsade om intet.

Vagnen hade redan passerat Södra vägen. I samma vilda fart fortsatte den utåt på den mörka landsvägen, der ej ett ljus blänkte, ej ett enda hus förkunnade tillvaron af några menniskor.

Gurli ansträngde förgäfves sina ögon för att utforska hvar hon befann sig. Hon kände icke omgifningarna, hade aldrig varit i denna trakt förr.

Detta ingaf henne en förfärlig modlöshet och utmattad och förtviflad sjönk hon samman i ett hörn af vagnen.

Vagnen rullade alltjemt lika pilsnabbt, buskar och träd skyndade hastigt förbi. Landsvägen bugtade sig lång och banad framåt, framåt, och hästarnes hofslag ljödo hårdt och hemskt mot stenarne.

Det gick rundt i Gurlis hufvud.

Arma barn!

Hon hade nu en hemlig aning om något förfärligt, det stod allt mera klart och tydligt för henne, att hon var offer för någon listig intrig, någon skändlig plan. Men derför betviflade hon icke ett ögonblick uppgiften om moderns sjukdom. Hon trodde verkligen att modern var sjuk, men att några uslingar i en eller annan afsigt velat aflägsna dem från hvarandra. Hopkrupen satt hon der i ett hörn af vagnen med hufvudet tryckt mot händerna, under det läpparne rörde sig till varma böner om hjelp.

Vagnen kunde hafva ilat med samma svindlande fart i ungefär två timmar, då den stannade.

Gurli märkte att det var framför en byggnad.

I sjelfva verket var det ett värdshus, och att de resande voro väntade, kunde man förstå deraf, att en karl trädde ut på trappan, så snart åkdonet stannat.

I öfrigt var det tyst och mörkt i huset. Gästgifvaregårdens gäster hade troligen gått till hvila — blott ett enda litet fönster stod öppet.

Uppehållet blef icke långt här.

Ur den öppna stalldörren trädde en karl, och sedan gästgifvaren och hans biträde spändt ifrån de svettiga och utmattade hästarne, ledde de fram två stora och uthvilade sådana, hvilka förspändes i de andras ställe.

Allt detta kunde Gurli omöjligt fatta. Hennes förvirring ökades, allt föreföll henne mera som en dröm än som en verklighet. Hon stack försigtigt hufvudet ut genom vagnsöppningen och upptäckte då en lång, smidig, elegant klädd man stå invid vagnen.

Drifven af sin ångest, utan att veta hvad hon gjorde, ropade hon till honom:

— För Guds skull, min herre, hvem ni än är, så säg hvad detta allt skall betyda! Hvarför har man fört mig bort till detta ställe? Finns det någon i verlden så grym att vilja skilja ett barn från sin döende moder?

Främlingen trädde fram till vagnsfönstret. Hans hufvud var doldt af en stor, bredskyggig hatt, så att man icke kunde urskilja anletsdragen. Gurli kunde derför omöjligen igenkänna baron Stålkrans, för hvilken hon samma afton blifvit presenterad.

— Ack, herre, hvem ni än är, så haf medlidande med mig, bad hon bevekande och med utsträckta händer. För mig tillbaka till staden, till min mor!

Baronen betraktade henne en stund med glödande blickar och sade derpå helt lugnt:

— Min sköna, allernådigaste dam, ni har alls ingen orsak att vara så orolig för er mor. Hvad henne beträffar är hon alls inte sjuk, hela historien derom var helt och hållet gripen ur luften.

— Ah . . .

— Ser ni, det var ett litet kärleksputs det hela, och det kan ni väl förlåta . . . Så vidt jag vet, fattas er mor inte det minsta.

— Gud vare lofvad, utropade Gurli med hög röst, det fat-

tas inte min mor något, ack, min Gud, huru högt skall jag inte tacka dig! Men att jag är här, jag förstår inte . . .

— Att ni är här, svarade baronen, beror endast på ett litet oskyldigt skämt, hvilket jag hoppas ni ursäktar, då ni får veta bevekelsegrunderna dertill.

Nu var emellertid de friska hästarne förspända och kusken hade åter intagit sin plats på kuskbocken.

Detta tycktes vara signalen för baronen att också stiga upp på sin förra plats, ty innan Gurli hann framställa någon ny fråga, hade han redan svingat sig upp.

Kusken smälde med piskan och i en fart satte vagnen sig i rörelse och rullade med samma hastighet som förut bort i mörkret.

Den flög som en pil och dånet af dess hjul förtog hvarje annat ljud.

Gurli hade emellertid blifvit i någon mån lugnad. I och med underrättelsen att hennes moder icke var sjuk, föll en tung sten från hennes hjerta. Ingen fara hotade den älskade varelsen! Medvetandet derom medförde så mycken tröst, att hon snart glömde sin egen pinsamma belägenhet.

Men den första känslan af lugn och tillfredsställelse ersattes snart af en annan. Nattens tilldragelser hade varit för egendomliga och uppskakande, att hon skulle fullständigt falla i lugn och ro. I minnet framkallade hon allt det som skett och tusende mörka föreställningar stormade in på hennes själ.

Det var förgäfves hon ansträngde sin hjerna med att utforska den minsta anledning med denna hemlighetsfulla resa. Hon hade ju aldrig blifvit besvärad af någon påflugen tillbedjare, och derför trodde hon sig vara helt och hållet obemärkt och okänd. Hvem kunde väl då vara så grym och hjertlös att vilja föra henne bort från hennes hem, slita henne bort från den älskade modern? Hvad skulle väl denna känna under Gurlis oförklarliga frånvaro? Hon skulle naturligtvis sönderslitas i sitt inre af fruktan, qval och hemlig ovisshet.

Det var en gåta, omöjlig för henne att lösa. Hennes fåfänga bemödanden och grubblerier ökade blott hennes oro och förvirring.

Det hjelpte henne icke att hon grubblade.

Till slut blef hon så trött att hon sjönk tillbaka i sitt hörn, hjelplöst öfvergifven. Hon var fullständigt utmattad af de själslidanden hon måst genomgå, och till slut hade hon äfven tröttnat på att stirra på den mörka enformiga vägen, hvilken skulle föra henne till det hemlighetsfulla målet.

Man körde en hel natt och med ett par raster den påföljande dagen, och hon såg ingen af sina vaktare. Hon var helt och hållet öfverlemnad åt sig sjelf, innesluten, fångad.

Vid 12-tiden påföljande afton stannade åter vagnen, denna gång utanför en stor massiv byggnad af sten. En hög port, öfvervuxen af slingerväxter, skymtade för Gurlis ögon. De krypande växterna snärjde riktigt in pelarne och dolde nästan det adliga vapnet som krönte portalen.

Tre hårda kläppar hördes och dessa vibrerade egendomligt i den tysta qvällen.

Derefter blef det åter tyst.

Gurli fick en stund tid till att betrakta de höga stenpelarne och de massiva jernportarne, hvilka genom det molnhöljda månskenet och gråa luften fingo ett spöklikt utseende.

Så ljödo åter kläpparne.

Kort derefter trädde en karl ut ur portvaktens rum. Han bar i den ena handen en lykta och i den andra en nyckelknippa.

Denne karl läste upp porten, hvars gnisslande gångjern tydde på att den sällan öppnades.

Då porten öppnades gled vagnen in genom en stor, skuggrik allé. Vindens dystra susning i de höga träden förekom Gurli, som nu blifvit riktigt uppskrämd, som en biltog andes hviskning.

Vid slutet af alléen rullade vagnen öfver en bro, hvilken var lagd öfver en förbiflytande å, som tycktes vara fyld af gytjigt, grönaktigt vatten.

Framför ån skymtade konturerna af en hög byggnad, uppförd i medeltidsstil, med torn på flyglarne och med trapphvalf vid facaden. Det var ett dystert slott, som påminde om den gamla tidens borgar med alla dess hemligheter, brott och fasor.

Gurli hade icke ens hunnit få det första intrycket af denna

hemska byggnad, förrän vagnsdörren öppnades och mannen med den bredskyggiga hatten hjelpte henne att stiga ur.

Den stackars flickan var alldeles uttröttad och maktlös efter den själs- och kroppsskakande resan. Med vacklande steg lemnade hon vagnen och skulle helt säkert fallit omkull, om icke baronen hållit henne uppe.

— Hvar är jag, hvart har man fört mig? — stammade hon med andlös stämma.

— Lugn, lugn, hviskade baronen.

— Hvarför har man fört mig hit? — fortsatte hon lika ängsligt.

— Haf blott tålamod, du skönaste bland qvinnor, du ljufvaste bland skapade varelser, svarade baron Stålkrans i hviskande ton. Gå nu emellertid först till sängs och gör inga vidare frågor; ni är trött och kan lätt bli sjuk. I morgon skall ni få förklaring på allt.

Han hade knappast talat ut, innan ett halfqväfdt skrik flög öfver Gurlis läppar.

Hon hade med stigande ängslan hört den främmande mannens röst, i hvilken låg något obeskrifligt, som ovilkorligt fylde åhöraren med fasa.

Det låg något obeskrifligt i denna röst, ett uttryck, som, huru oerfaren och oskyldig hon än var, dock instinktsmessigt lät henne ana den fara som hotade henne.

Hon drog sig derför med afsky från baronens sida och upprepade än en gång sin första fråga:

— Hvarför har man fört mig hit?

— Lugn, lugn, mitt barn, svarade baronen.

— Hvem är ni, min herre, upprepade hon uppbragt, ni som varit nog samvetslös att bedraga en värnlös flicka? Om ni varit en hederlig karl, så borde just min värnlöshet drifvit er till att beskydda mig.

Baronen kunde i sjelfva verket icke återhålla sin blygsel öfver sitt handlingssätt, men ville ej nu, då målet syntes honom så nära, träda tillbaka och svika sina falska vänners råd. Han beslöt derför att handla i enlighet med dem.

— Min bästa fröken Werner, sade han, om ni kände den

varma beundran, den allt förgätande och trotsande kärlek, som drifvit mig att handla så, som jag gjort, så skulle ni förlåta allt. Men tillåt mig bedja er om att vänta med den närmare förklaringen till i morgon; ni härdar ej ut längre utan måste gå till hvila. Men ni skall vara lugn, fröken Werner, ni skall hvila lika säkert och lugnt här, som under det tak, der ni sof senast.

Gurli höjde sina ögon upp mot honom och betraktade honom forskande.

Det var något så egendomligt med honom. Hans ord ingåfvo förtroende och lugnade henne.

Vanmäktig sjönk hon ned på en ekbänk i den stora förstugan, hvilken var svagt upplyst af en dunkel, oljig lampa. Atmosferen i detta uthus var kall och rå som i en källare, och det var svårt att förstå, att en rik och förnäm man skulle kunna bo här i detta dystra, mörka hus. Baron Stålkrans skulle aldrig kunnat det. Hans lynne och sinnelag stämde icke öfverens med detta dystra, som lade sin prägel öfver allt, dessa ödsliga, kala omgifningar, som icke företedde någon rikare växtlighet. Bergigt och kalt rundt omkring, tarflig vegetation, se der ock något som kunde stämma sinnet dystert.

Hufvudbyggnaden hade ock stått obebodd ända sedan den unge baronens fars tid. Denne, en gammal exentrisk misantrop, som lefvat ut sin bästa tid under det glada, spirituella Gustafvianska tidehvarfvet, trifdes här godt med sina minnen, men då han vandrade hädan, ville slägten ej vidare veta af det dystra slottet, alldraminst den unge mannen, hvilken, som vi nämnt, redan vant sig vid storstadslifvet, som helt och hållet fängslat honom och satt sin allt annat än vackra stämpel på hans lif.

Då de båda kommit in i förstugan, kom en gammal qvinna ut. Hon såg ut att vara omkring sjuttio år, hennes gestalt var böjd och ansigtet fullt af skrynklor. Hon lade handen mot örat, som döfva oftast pläga och syntes rikta hela sin uppmärksamhet på den unge husbondens läppar.

— Ni har mottagit mitt bref, sade han kort i högrödstad ton.

Hon nickade menande.

— Ja, nådig herre, svarade hon inställsamt och med en förnyad nigning.

— Och har ordnat allt i enlighet med detta?

— Ja, nådig herre.

— För då denna unga dam på sitt rum och drag försorg om, att hon blir väl omhuldad.

— Genast, nådig herre.

Den gamla följde Gurli upp för en hög, bred trappa, som ledde till slottets andra våning.

Genom en bred, mörk korridor gingo de gemensamt och stannade slutligen utanför en dörr, hvilken den gamla öppnade.

Derinne var det varmt och skönt. En behaglig doft slog emot den unga flickan, hela rummets interiör utgjorde föröfrigt en slående, behaglig kontrast mot de dystra yttermurarne och den obehagliga förstugan, som gjort Gurli så beklämd om hjertat.

Vid ena långväggen stod en bäddad säng med svällande kuddar och framför denna stod ett bord, hvilket dignade under en rikhaltig måltid med perlande vinflaskor.

— Här, sköna fröken har ni ert rum, sade den gamla med en nigning. Är det inte skönt? Vi har gjort allt för att ni skulle få det godt och beqvämt.

Gurli svarade icke. Hennes blickar irrade rundt omkring, utan att stanna på något bestämdt föremål.

Allt föreföll henne så egendomligt, men hennes tankar fingo ingen bestämd riktning. Allt det hon detta dygn upplefvat föreföll henne så sagolikt, så egendomligt, att hon tyckte sig icke längre finnas på jorden.

— Stig fram, fröken, manade den gamla . . .

— Jag tackar er, var Gurlis enda svar, utan att hon dock efterkom uppmaningen.

Hon var emellertid icke så ängslig längre. Den gamla qvinnan ingaf mera förtroende än den man hon nyss skiljts vid, och dessutom var hon trött och i behof af hvila.

— Ni tycker visst inte om det här? fortsatte den gamla. Och ändå har vi gjort det så bra för er . . .

— Jo, jag har intet att säga deremot, var Gurlis svar, och halft motsträfvigt flyttade hon sig närmare sängen.

— Ni är trött och behöfver hvila, sade hushållerskan, skall jag hjelpa er att kläda af er?

— Åhnej, min vän, jag hjelper mig sjelf.

— Befaller ni då intet mer?

— Nej.

— Då får jag gå?

— Gå, skall ni gå? Hvart? Skall ni inte vara hos mig? Skall jag vara ensam?

— Ja, det tror jag väl . . .

— Men jag är så rädd.

— Åh, det har ingen fara. Här kan ni vara så trygg som på en fästning. Elakt folk vågar aldrig närma sig detta hus.

— Men jag får väl låsa om mig?

— Som ni behagar, min sköna fröken:

Med dessa ord lemnade den gamla en nyckel till Gurli, som belåtet tog densamma.

— God natt, sade den gamla, jag önskar er en god natt . . .

Hon försvann och lemnade Gurli ensam med sina tankar och sina känslor.

Hon satte sig en stund och stirrade framför sig, men slutligen tog sömnen ut sin rätt och påklädd sjönk hon ned på kuddarne och snart hade hon fallit uti en djup, tung sömn.

TRETTIONDE KAPITLET.

Beslutet mognar.

Långa timmar efter det betjenten aflägsnat sig med de rika resterna af Richards aftonmåltid satt denne uppe på sitt rum och grubblade.

Natten hade för längesedan gått in, hela huset låg försänkt i hvila, men i Richards rum fanns det en hjerna som oaflåtet arbetade på lösningen af en gåta, som tycktes honom så hemsk och dyster.

Allt efter som han i minnet genomgick det som betjenten yttrat under samtalet med honom, kom han till den slutsatsen att den gamle trädgårdsmästaren verkligen bevittnat något förfärligt, fasaväckande i den hemska norra flygeln.

En fix idé födes alltid af verkligheten och vanvettet har alltid sina grunder, orsaker, af hvilka det födts.

Om det nu var sannt allt det den gamle fantiserade öfver? Hvad för ett uppträde hade då timat? Det var ju ett mord, en förfärlig, hemsk gerning han beskrifvit och hvaraf minnet så starkt gripit honom, att han blifvit rubbad.

Richard tänkte och tänkte.

Han kunde ej riktigt fatta huru en mordgerning kunde blifvit begången i denna obebodda del af huset, utan att någon misstanke förr eller senare blifvit väckt. Offret för densamma hade ju omöjligen kunnat beträda den hemlighetsfulla delen af detta hus, utan att någon af betjeningen, eller andra af husets folk ve-

tat om det. Och om de visste det, huru skulle väl då köpman Olby kunnat förklarat en menniskas hastiga, plötsliga försvinnande. Han måste erkänna att denna sak för ögonblicket var så insvept i mörker, att han omöjligen kunde finna något ljus deri.

Ja, det var en formlig labyrint, han råkat in uti. Liksom den grekiske hjelten måste han skaffa sig en ariadnetråd, innan han vågade fortsätta derinne i mörkret.

Han grubblade länge, länge.

Han kände att han måste skaffa sig klarhet, och beslutet mognade mer och mer. Det skulle blifva hans lifs stora, enda uppgift att bringa ljus i denna hemska sak och bringa brottslingen till rättvist straff.

Resultatet af hans grubblerier vardt, att han beslöt att inhemta upplysningar hos den gamla hushållerskan, som enligt betjentens utsago vårdat trädgårdsmästaren under hans sjukdom. Denna var ju i slägt med Hult. Ända sedan sin ungdom hade hon varit i Olbys tjenst, hvari hon passerat alla grader från simpel piga till hushållerskeplatsen. Sannolikt kände hon allt i detta hus, hon visste nog reda på många af Olbys äfventyr, hvilka väl ej varit så få. Ginge han försigtigt och varsamt tillväga, så måste han till sist kunna leta ur henne nyckeln till den dystra hemligheten.

Tänkt och gjordt.

Med det aldra första skulle han söka komma på förtrolig fot med den gamla hushållerskan, han skulle närma sig henne redan påföljande dag.

Richard trodde ej, att det skulle möta några svårigheter att bli bekant med henne och få ett samtal i gång. Gamla tjenare äro ju i allmänhet mycket pratsamma, och han skulle draga nytta af denna omständighet, denna menskliga svaghet.

Här fanns, dess bättre, en sak som kunde tjena som förevändning till att närma sig den gamla.

På slottet fanns sedan gamla tider ett helt galleri af målningar, deribland flera gamla porträtt af hädangångna storheter, som lefvat här i glans och rikedom i de gamla goda tiderna, då dugligheten och goda karaktärsegenskaper öfverflyglades af den lysande titeln och det adliga blodet. Öfverallt såg man dessa por-

trätt af forna stolta egare af denna gamla egendom. I trappgångar, salonger och bibliotek hängde dessa gamla porträtt infattade i rikt utskurna panelningar och utgjorde således en väsentlig del af sjelfva väggarne.

Den nuvarande egarens far var en varm konstälskare och hade utom dessa gamla porträtt skaffat sig en god samling af äldre och nyare oljetaflor, och Harry Olby sjelf hade sedermera betydligt ökat densamma.

Sålunda kom det sig att oljetaflor af högt värde smyckade nästan hvarenda vägg i huset. Då Richard tänkte på detta, kom han att erinra sig att fröken Svea Olby en gång talat om några mycket vackra genrebilder af holländska mästare, hvilka blifvit flyttade ut i hushållerskans rum.

— Min far är en ifrig beundrare af oljemålningar af en helt annan skola — hade hon sagt — och i matsalen ha alla de gammaldags taflorna måst gifva vika för nyare konstverk. Han har sjelf befallt att de skulle flyttas, och för min enskilda del tycker jag också mycket mera om dem än dessa mörka bilder af alltid mörkhyade holländare, som röka sina pipor i nerrökta ölstugor. Eller dessa bruna holländska qvinnor, hvilka tyckas dela sitt lif mellan det otrefliga köket, der de sysselsätta sig med sina evinnerliga grönsaker, och den lika otrefliga hvardagsstugan, i hvilken de sitta styfva och uppsträckta och spela på sina löjliga klaver.

Richard hade lyssnat och delvis instämt i hennes tal.

Hvad var emellertid naturligare än att han önskade se dessa gamla målningar, dessa mästerverk.

Som han sjelf var målare skulle helt säkert ingen finna det besynnerligt, om han i detta ärende besökte den gamla hushållerskan i hennes rum.

Han sände derför en dag bud till mamsell Beckman med förfrågan, huruvida han finge lof att bese de holländska taflorna i hennes rum.

— Så gerna, så gerna! var svaret. Han är när som helst välkommen.

Budet tillade ock, att hon skulle känna sig ofantligt smickrad

om han också ville nedlåta sig till att dricka en kopp thé hos henne samma dag klockan 5 e. m.

Richard jublade.

Intet var ju i sjelfva verket mer öfverensstämmande med hans önskningar än denna inbjudning.

Helt säkert skulle ingen misstyda denna inbjudning. Han stod ju i fråga om tjensten på samma rangstege som hon, derför skulle ingen förundra sig deröfver.

Han skickade derför betjenten tillbaka till mamsell Beckman med det tillkännagifvandet, att han med största nöje skulle samma eftermiddag infinna sig hos henne för att dricka thé.

Betjenten stod en stund funderande.

— Men ni äter ju icke middag förrän klockan sju, min herre? sade han.

— Jag vet det, svarade Richard kort.

— Hur skall ni då göra . . . mamsell Beckman, hon har också sådana griller! . . .

— Det kan för i dag göra detsamma med middagen. Det är intressantare för mig att få se mamsell Beckmans taflor af den nederländska skolan.

— Godt . . .

— Säg mamsell Beckman, att jag är mycket tacksam för hennes inbjudning.

— Som ni befaller.

Betjenten aflägsnade sig, inom sig förundrad öfver att en menniska ville afstå från en läcker måltid blott för att få se några gamla malätna taflor, hvilka sågo ut, som om de en lång tid hängt i en skorstenspipa.

TRETTIOFÖRSTA KAPITLET.

Terrängen rekognosceras.

På eftermiddagen på bestämdt klockslag trädde Richard Torkilsson in i hushållerskans rum.

En angenäm syn mötte hans öga.

Mamsell Beckmans kammare var smyckad som till en fest. Tébordet stod redan dukadt med hvarjehanda läckerheter, tårtor, småbröd, frukter och sylter och i det tunga, gammaldags silfvertéköket surrade redan vattnet och utkastade varma moln.

Richard hade svårt för att undertrycka ett leende vid åsynen af hushållerskans storartade förberedelser till tékalaset. Den gamla mamsellen var iförd sin vackraste klädning, en tung hufvudprydnad och sina vackraste lösflätor.

Då Richard trädt inom dörren mottog hon honom med en nigning så djup och graciös att ingen af 1700-talets pudrade skönheter med sina styfva, alnslånga halskragar skulle gjort det bättre i en menuett.

De två blefvo snart bekanta. Hvar och en af de gamla taflorna, som prydde väggarne härinne, hade sin egen historia, och mamsell Beckman visste att berätta om dem alla. Hon kände ock till deras olika värde.

Richard hade alltför stort konstsinne för att behöfva hyckla något intresse för dessa konstsaker. Nu hade med ens konstsinnet blifvit väckt och han stod framför dem i stum beundran och hänförelse, ja han stod så länge försjunken i dessa gamla

mästerverk, att den gamla hushållerskan slutligen kände tålamodet svika. Hon plågades af fruktan, att det rostade brödet och téet skulle blifva kallt, innan hennes gäst kommit till bords.

Slutligen slog han sig ned vid anrättningarna.

Han satte sig midt emot henne med ryggen vänd emot fönstret, på det hon icke skulle se hans minspel under samtalet, hvaremot han å sin sida helt och hållet kunde iakttaga hennes ansigtsuttryck.

Mamsell Beckman serverade téet.

Det var helt tydligt att dess utmärkta qvalitet skulle utgöra inledning till samtalet.

— Ett utmärkt té, var hans första ord.

— Det gläder mig, att ni tycker så, min herre, svarade hushållerskan belåtet.

Nu var isen bruten. Efter några haranger började han långsamt och försigtigt komma fram med det, som låg honom om hjertat.

Han gjorde först några frågor rörande köpman Olby och fann snart, att den gamla alls icke hade något emot att tala om sin husbonde. Och det var ju heller icke underligt, att tjenstfolket gerna ville tala om honom, att hans person, ord och handlingar bildade ett oupphörligt samtalsämne på det gamla slottet. Tjenstfolket der satte sällan sin fot utanför parkinhägnaden, och köpmannen, deras husbonde, var ju medelpunkten i deras lilla verld.

— Ni talte om herr Olby? sade den gamla.

— Ja, min fröken, svarade Richard med spänd uppmärksamhet.

— Ja, det är en god husbonde. Han aflönar sina tjenare väl och ordentligt. Men se, han är ändå icke som hans far, den förre egaren af gården.

— Huru så?

— Åh, hans väsen är så mörkt och slutet, så att han verkligen kan stöta menniskor ifrån sig. Dock icke främlingar, ty han anses ju för att vara en utomordentligt älskvärd sällskapsmenniska. Men i sitt eget hus är han ovanligt tystlåten och det synes ibland, som om han aldrig sjelf ville unna sig någon hvila eller ro.

— Jaså . . .

— Alltid tänker han, alltid funderar han . . . och fastän vi under det sista året sällan sett honom här, så tror jag ändå, att han är värre än någonsin. Jag vet, att han kan gå timmar fram och tillbaka i sitt rum och grubbla och spekulera, alldeles som all verldens bekymmer tyngde på hans hjessa . . . Om detta kan kallas den lycka, som rikedomen ger, så menar jag, att jag hellre ville vara fattig som en skåpråtta, det är säkert det.

— Jaså . . . ni säger således, att ni på senaste tiden icke sett mycket till honom härute?

— Ja, det säger jag.

— Huru kan det komma sig?

— Jag vet inte, om det är affärer eller nöjen som håller vår husbonde qvar i Göteborg. Det finnas de som påstå, att herr Olby lefver samma vilda och stormande lif nu, som i ungdomen.

— Såå . . .

— Men det må vara dermed huru som helst, sedan sista sommaren, då gamle Hult blef angripen af hjernfeber, hafva vi i alla fall inte sett hr Olby ofta här.

Richard ryste lätt, så fort detta namn nämndes. Minnet af den besynnerlige gamle trädgårdsmästaren stod med ens för honom. Allt hvad hushållerskan yttrat stadfäste ju ytterligare hans misstankar. Den minsta, den obetydligaste omständighet var som en fingervisning på ett af Harry Olby förliden sommar begånget brott.

— Men ni ser så fundersam ut, fortsatte den gamle. Känner ni måhända inte den gamle Hult?

— Jo, er kusin Anders och jag hafva blifvit mycket goda vänner på sista tiden, svarade Richard, efter en kort paus, under hvilken han alltjemt grubblade öfver det hon sagt honom.

— Jaså, ni äro bekanta . . .

— Som jag säger. Vi möta hvarandra ofta i trädgården och han inleder då alltid ett samtal med mig. I början är hans tal mycket oredigt, men småningom återvänder hans förnuft mer och mer.

— Ja, ja Anders är ofta mycket svår att komma till rätta med, och det fordras alltid ett visst tålamod att umgås med ho-

nom. Men ser ni, jag är hans köttsliga kusin, han är af samma kött och blod som jag och vi hafva känt hvarandra sedan vi voro små. Derför är det ju min skyldighet att hafva öfverseende med honom, med alla hans besynnerligheter och nycker.

— Naturligtvis.

— Ser ni, jag tror då fullt och fast att icke mången skulle hafva vårdat honom så ömt och omsorgsfullt som just jag, då han låg så illa sjuk i hjerninflammation.

— Hur var det, sporde Richard, ådrog sig gamle Hult sin sjukdom genom en plötslig förskräckelse?

— Jag vet inte . . .

— Jo, jag har hört sägas så.

— Ah, jo, nu mins jag. Det säges bland betjeningen att Anders blifvit förskräckt af ett eller annat som han sett, men det är blott en förmodan tror jag, tomma hjernspöken.

— Tror ni det?

— Ja, hvad skall man väl tro annat.

— Hvarpå stöder ni detta uttalande?

— Jo, på pigornas snatter. De säga att han sett ett spöke i den norra flygeln, men jag tror icke på de der gamla historierna.

— Icke?

— Nej, min herre, och det fastän jag hört en hel mängd hemska berättelser om de gamla öde rummen derborta.

— Såå, ni har det?

— Ja, det säger jag, skulle jag upprepa dem för er, så skulle blodet i edra ådror stelna till af fasa, det är säkert det.

— Jaså . . . ni tror att jag är så feg och rädd?

— Åh nej, men nog har ni till exempel inte samma mod som vår husbonde.

— Huru då?

— Jo, ser ni, han är inte det minsta rädd för att vara ensam i dessa mörka, hemska rum i flera timmar, och det stundom midt i kolmörka natten.

— Såå . . .

— Tänk er bara, min herre, han har sitt kontor i norra

flygeln. I detta säges det att han har förvarat alla vigtiga dokumenter och värdepapper. De ligga i eldfasta jernskåp, och fröken Olby säger, att han i detta kontor, ända till juli i fjol, dagligen der genomsåg sina papper och räkenskaper.

— Ända sedan juli i fjol, säger ni?

— Ja.

— Men icke sedan dess?

— Nej, efter hvad hon sade så . . .

— Det var märkvärdigt.

— Hvarför det? Har ni redan glömt hvad jag sade nyss?

— Hvad var det nu igen?

— Jo, att herr Olby under loppet af sista året nästan icke alls låtit se sig här. Han tyckes riktigt afsky detta ställe, och jag kan derför icke få ur mitt hufvud att han störtat sig in i det vilda litvet, i lidelsernas vimmel för att förjaga ett eller annat smärtsamt minne.

— Ni tror det?

— Och jag vet nästan hvad det är.

— Säg, hvad vet ni?

— Ser ni, han och hans ende son stå i mycket spändt förhållande till hvarandra, och den yngre Olby, sonen, lemnade en gång för tre år sedan hemmet. Det är nog detta som tynger på faderns själ.

— Ja ha, hm hm . . .

Richard blef tyst en stund och satt och funderade. Derpå tog han plötsligt till ordet:

— Ni sade, att han förr hade sitt kontor i norra flygeln?

— Ja herre, och derför är jag säker på, att den gamle Hult icke såg något spöke den natt, då han blef så farligt sjuk.

— Hvad menar ni med det?

— Jo, ser ni, min herre, samma natt Hult fick sin hjernfeber, samma natt var köpman Olby i sitt kontor.

— Såå, det var öfverraskande . . .

— Och ser ni, det kan väl aldrig komma i fråga att något spöke skulle vara så djerft, att visa sig när det var ljus tändt i flygeln. Och det var rätt länge herr Olby och hans vän uppehöllo sig derborta.

Richard for förskräckt tillbaka, men sade strax i lugn ton:

— Hans vän? Hvad menar ni med det, mamsell Beckman?

— Jag menar det jag säger, jag.

— Köpman Olby var då icke ensam i sitt kontor?

— Nej, det var han inte, det var en främmande herre hos honom. Ser ni, jag kommer ihåg det så tydligt som det varit i går. Utaf detta kommer det helt visst att gamle Hultens sjukdom började just denna afton, och deraf kommer det sig nog också, att jag preglat denna dags tilldragelser så djupt i minnet.

— Berätta något om dem!

— Kan det väl intressera er, min herre?

— Jag intresserar mig för allt som rör detta godsets både forntid och nutid, isynnerhet när man har en så minnesgod berättarinna som ni.

Mamsell Beckman log och kände sig helt visst djupt smickrad.

— Jo, det var en varm sommareftermiddag, fortfor den gamla. Jag och min systerdotter Susanna, som tjenar tillsammans med mig här på egendomen, togo oss en liten promenad i parken. Solen hade sjunkit litet, så att det närmade sig till skymning, men luften var mild och angenäm. Köpman Olbys bokhållare, Johan Holt, hade nyss rest hit från Göteborg och hade begifvit sig upp till köpmannen.

— Till hans kontor?

— Nej, han satt i matrummet, då den främmande herrn kom.

— Den främmande herrn? Han kom således först fram på qvällen?

— Ja, det var redan ganska stark skymning, då han kom. Jag och Susanna suto under ett af träden, då vi sågo främlingen gå in i salongen, der köpmannen och Holt sutto.

Fönstren voro öppna, så att vi kunde tydligt se allting.

— Nå?

— Holt syntes vara mycket orolig, kanske var det någon affär, men Olby satt lugn som ett stenbeläte.

— Nå?

— Kort derefter gick Holt bort, och främlingen och köpman Olby lemnade salongen och gingo in i biblioteket.

— Nå . . .

— En stund derefter sågo vi från trädgårdshäcken herr Olby med en lampa i handen gå in i den korridor som leder åt norra flygeln, åtföljd af den obekante mannen . . .

Här tystnade hushållerskan. Uttröttad af det hastiga, långa och ifriga talet, måste hon hemta andan en stund.

Richard hade med spändaste uppmärksamhet åhört hennes berättelse, och det var blott med uppbjudande af all ansträngning, han förmådde dölja sin rörelse.

— Nå, och sedan? sporde han ifrigt.

— Sedan . . . jo derefter spatserade jag och min systerdotter omkring i parken omkring en timmes tid, svarade hon. Då vi just voro i begrepp att gå in, mötte vi till vår förvåning Holten; bokhållaren, som vi trodde vara på väg till Göteborg. Jag skall säga att vi blefvo inte så litet förskräckte, då vi sågo honom stå så der utan vidare framför oss, och se det var det märkvärdigaste, att han tycktes bli lika förskräckt öfver att se oss.

— Såå . . .

— Ja, det må jag säga, att aldrig har jag förr eller senare sett Holt sådan som den qväll, för se, Holt har då alltid mera liknat en maskin än en menniska.

— Hvad menar ni med det?

— Jo, jag menar att han gått så upp i siffror, att han visst glömt af att han har något hjerta eller några känslor.

— Jaså . . . Nå hur gick det sedan med Holt?

— Jo, han frågade mig efter främlingen, som nyss varit här.

— Hvar är den främmande herrn? sporde han i en ton, som gjorde mig ännu mer förvånad. Han I sett honom gå härifrån?

— Nej, herr Holt, svarade jag, det har jag visst inte sett.

— Jaså, sade han kort, jag trodde I haden mött honom händelsevis. God natt!

Åter drog hushållerskan andan, hvarpå Richard sporde:

— Nå, gick Holt då?

— Ja, med dessa ord aflägsnade han sig. Ehuru han aldrig

i sitt lif sagt mycket, låg det dock i hans tonfall och i hans ansigte ett sådant uttryck, att vi kommo i rysning.

— Såg ni sedan den obekante? frågade Richard.

— Nej han tycktes ha aflägsnat sig lika tyst som han kommit. Köpman Olby har troligen visat honom genvägen genom parken, ty ingen af allt tjenstfolket såg honom, när han gick härifrån.

Richard sjönk i tankar. Det blef allt gåtfullare och gåtfullare.

— Nå, och detta var samma natt, som gamle Hult fick sin svåra hjernsjukdom? sporde han.

— Just så, min herre.

Richard rätade på sig och antog en högdragen, befallande men på samma gång likgiltig min.

— Ser ni, sade han kort, jag är långt ifrån vidskeplig, men det skulle verkligen förundra mig om inte dessa historier ändå ha någon grund, annars kunde de väl inte vara så flitigt i omlopp. Den hemlighetsfulla norra flygeln med dess förfallna utseende och dess spökerier ha gjort mig ofantligt intresserad . . . Det skulle verkligen vara intressant nog att taga sig en tur genom de gamla rummen derborta . . . Kan man på något sätt få tillträde till den delen af detta gamla slott?

Den gamla hushållerskan skakade ogillande på hufvudet.

— Nej, min herre, sade hon bestämdt, det går ej.

— Hvarför det?

— Jo, derför att köpman Olby gömmer nycklarne i sitt eget rum.

— Ah . . .

— Och han tillåter aldrig att de tagas derifrån.

— Men då rummen skola vädras och rengöras, måste han väl lemna ut dem åt någon?

— Nej, han säger, att han hellre vill se fotstjockt med dam än att han vill ha sina dokumenter och papper i oordning.

— Blir der då aldrig rengjordt?

— Ytterst sällan. Händer det någon gång, så är han sjelf närvarande.

— Jaså . . .

Det uppstod åter en stunds tystnad, men plötsligt bröts den af hushållerskan, som sade:

— Skulle ni emellertid hafva lust att besöka den norra flygeln, trots det ni har hört och sett, så kan jag anvisa er en annan ingång.

Richard reste sig öfverraskad, men satte sig åter.

— Verkligen, utropade han.

— Jo det kan jag . . .

— Nå, hvilken då?

— Ser ni, detta hus är mycket gammalt.

— Hur gammalt?

— Flera hundra år, har jag hört sägas. I de gamla oroliga tiderna måste ju nästan hvarje byggnad, isynnerhet om den tillhörde en förnäm man, ega hemliga gångar och gömställen.

— Och så äfven här?

— Just det. Från den ena sidan af detta hus till den andra sträcker sig under norra flygeln labyrinter af gångar och källare, och de äro så rymliga att ett helt regemente soldater lätt kan rymmas uti dem. Från dessa källare och gångar leder en annan gång ut till det fria.

— Hvart då?

— Till grottan vid parkens ända. Det är en hel underjordisk gång, som helt visst ingen beträdt på många år.

— Har ni någonsin beträdt denna grotta.

— Ja visst, många gånger.

— När senast?

— Som barn.

— Ah, då vet ni ju knappast något om den.

— Åhjo, nog minnes jag den alltid, men som äldre, så ha vi respekt för sådant. Den är glömd af alla och helt säkert nu igenvuxen af djupa snår, hagtornsbuskar och ogräs. Den var så redan i min barndomstid.

— Denna grotta synes mig verkligen romantisk att döma af er beskrifning, bästa mamsell. Det skulle vara mig ett nöje att göra denna grottas bekantskap. Jag intresserar mig för allt på detta gods.

— Ni har strövfvat mycket omkring i trakten, jag vet det. Och då, om ni drager er till minnes, kanske ni sett den.

Richard eftertänkte ett ögonblick.

— Ah, jag vet, sade han plötsligt, darrande af sinnesrörelse, jag tror, att den är mig bekant. Jag gick visst der förbi för några dagar sedan.

— Och märkte ni ej då dess egendomliga form? Den liknar en vanlig sammanfallen ruin, men om ni går in i hvalfvet och tränger så långt in, som ni kan komma, så upptäcker ni snart en stentrappa, som leder ned under jorden. Nedanför denna trappa, sträcker sig en lönngång, genom hvilken ni kan komma in i den norra flygelns underjordiska rum och källare.

— Ni har kanske sjelf varit der?

— Det har jag inte, men som barn hörde jag mycket berättas om denna lönngång. Men ett säger jag er, min herre: akta er för att gå dit ned.

— Hvarför det?

— Det kan vara farligt. Ännu har jag icke träffat någon, som har haft mod att inlåta sig på ett sådant äfventyr.

— Känner icke köpman Olby till denna gång? afbröt Richard, utan att lyssna till gummans sista ord.

— Jag tror knappast det, ty i det fallet hade han nog låtit mura igen den.

— Han är nu så gammal egare af huset . . .

— Mycket gammal . . .

— Och derför borde han väl för länge sedan ha undersökt denna del af huset. Om jag varit i hans ställe skulle jag hafva gjort det för länge sedan.

— Kanske det . . .

— Men nu skall jag emellertid undersöka dernere . . .

— Nej, men är ni tokig, unge herre! Betänk blott för hvilken fara ni utsätter er. Det är nog inte så helt med den der gången. Det är nog som så, att det vimlar af gastar och spöken dernere.

Richard skrattade konstladt, men det undslapp gummans svaga öron.

— Ni behöfver icke frukta för mig. Jag skall icke blottställa mig för onödiga faror, var hans lugna svar.

— Ja, men ändå, betänk.

— Ser ni, jag skulle icke alls hafva något emot att få se ett spöke, förutsatt att jag kunde iakttaga, om det vore en manlig eller qvinlig ande, blott jag inte riskerade allt för mycket.

— Ja, se der ha vi det, ni skulle ju kunna riskera lifvet till och med.

— Ni kan vara lugn, mamsell Beckman, jag känner ingen som helst lust att företaga denna underjordiska färd. Äfven om jag kunde finna det vara ganska intressant att blifva presenterad för alla underjordens makter dernere, så vill jag ändå inte gå dit ned. Jag är ingen feg stackare, men jag har ingen lust att blifva lefvande begrafven.

— Hvad menar ni?

— Åh, det kunde ju hända, att om jag företoge en sådan der expedition, jag kunde komma murbruket att lossna, ja, murarne kunde ju falla ihop och afskära mig återtåget och sedan stode jag der vackert i fällan.

— Jo jo, så kunde det gå. Det gläder mig att ni kommit på andra tankar.

Den gamla misstog sig emellertid. Richard endast hycklade. I sitt hjerta tänkte han helt annorlunda.

— Vid första tillfälle, tänkte han, är det jag som anträder min vandring i den hemlighetsfulla flygeln. Dock kan det icke ske förr än en gång när alla ligga i sömnens armar, försänkta i hvila.

Efter det de båda pratat en stund med hvarandra, skiljdes Richard från den gamla, hvilken lemnat honom så många värdefulla upplysningar.

TRETTIOANDRA KAPITLET.

Den sköna fången.

Solen stod högt på himlen och strålade in i de gamla, höga fönstren till det rum, hvari Gurli låg fången.

Efter en natt af oroliga drömmar vaknade hon upp tung och brännande af feberglöd. Hon såg sig om, förvånad öfver omgifningen, och liksom om hon icke trott sina egna ögon. Omgifningarne voro ju henne fullkomligt obekanta och hon var ur stånd att reda sina tankar.

— Är jag vaken eller drömmer jag? utropade hon. Hvar är jag?

Hon sprang plötsligt upp ur sängen.

Med ens erinrade hon sig gårdagens och nattens tilldragelser, hvilka varit för henne så ödesdigra. Hon ilade fram till ett af fönstren, liksom hon velat genomskåda omgifningen och öfvertyga sig om hvar hon befann sig. Så långt hennes öga kunde nå, såg hon blott en vid, enformig slätt, och vid gränserna af den de höga bergkullarne, Strax utanför slottet började emellertid den långa poppelallé, genom hvilken hon föregående afton åkt. Längre bort rann en bred å, hvilken bugtade sig som en orm genom landskapet.

Hon egde icke den minsta aning om hvar hon befann sig. Hon kunde icke ana, att hon nu befann sig i ett helt annat landskap än det hon lemnat, men nog hade hon en förkänsla af, att hon befann sig långt borta, ty åkdonet, hvari hon så skamligt inne-

slutits, hade ju rullat fort och länge, knappast utan rast och uppehåll. Huru långt hon blifvit aflägsnad från sitt hem och de sina, det visste hon deremot icke.

Några minuter stod hon så, stirrande på det kala, tröstlösa landskapet. Derpå höjde hon sina händer mot himlen och bad högt till den, som leder menniskornas öden.

— Gud skall icke öfvergifva mig, bad hon varmt och innerligt, nej det skall han icke. Han skall för min mors skull sända mig hjelp och räddning.

Bönen tycktes ingifva den unga qvinnan nytt mod och hopp.

Den värnlösa sjönk ned på golfvet vid en af de högkarmade stolarne och lutade hufvudet mot händerna. Länge förblef hon liggande i denna ställning, tyst och orörlig, under det hennes själ på bönens hvita vingar svingade sig upp mot himlen.

Då hon legat så en stund, reste hon sig och fattade en vattenurna. Det kalla vatten hon gjöt öfver hufvudet verkade uppfriskande på henne, och då hon fullständigat sin toilett hade hon helt och hållet återvunnit sin sjelfbeherskning.

Hennes ställning var tydlig och klar för henne. Hon hade att kämpa mot hemliga, obekanta, kanske farliga fiender och hon insåg mer än väl att fruktan och svaghet skulle göra henne ännu mera värnlös inför dessa.

Men hvilka faror hotade henne?

Det var den andra tanken.

Och hvarför hade man fört henne hit till detta ensliga ställe?

Det var fåfängt för henne att söka besvara dessa frågor.

Plötsligt, då hon stod försänkt i dessa mörka tankar, öppnades dörren.

Hon vände sig blixtsnabbt om. Hon hade således glömt att låsa dörren . . .

Det var den gamla hushållerskan, som kom in och hvilken Gurli kände igen från föregående afton.

Den gamla bar en bricka, hvarpå var dukad en riklig frukost.

Gurli ilade emot henne.

— Ah, ni, nu får jag förklaringar, utropade hon och fattade den gamlas händer.

Gurli bestormade henne med frågor, men det tycktes, som om den gamla icke ville eller kunde förstå henne. Hon nickade blott under det ett vänligt leende upplifvade hennes vissna anletsdrag.

Efter att hafva ordnat brickan på bordet, gjorde hon min af att draga sig tillbaka. Då hon nått dörren tillkastade hon emellertid Gurli en betydelsefull blick.

Gurli såg förvånad på henne.

— Uppgif icke modet, mitt vackra lilla barn, sade den gamla vänligt. Hjelpen är kanske närmare än någon kan ana. Det finnes så mycket af ondska och uselhet här i verlden, men Gudi vare lofvad, det finnes också mycket godt. Var derför lugn, barn! Guds hand och öga vakar öfver er.

Med dessa ord gick hon ut och lemnade Gurli ensam som förut. Ett par minuter grubblade hon öfver, hvad som kunde ligga bakom gummans ord. Kanske var det endast meningslöst prat, för ögonblicket framkalladt för att lugna henne. Dock, detta kunde hon icke tro, ty den gamlas uttrycksfulla ögon talade mera än läpparne.

Plötsligt gick den unga flickan till dörren för att öppna den, men hon fann att den var igenlåst utifrån.

Hon lyssnade några ögonblick, men ej ett enda ljud afbröt den herrskande stillhet som rådde. Endast på något afstånd hördes en tupps hesa galande, eller ett klagande läte från den vid flodens strand betande boskapen.

Förgäfves forskade hon med vidöppna öron efter något ljud som kunde förklara menniskors närhet. Men hon förnam intet af detta.

Gurli tog plats vid ett af fönstren.

Hennes tankar irrade hit och dit, utan att fastna på något ställe. Hon hade dock icke uppgifvit hoppet om räddning, ty, tänkte hon bland annat, någon skall väl passera förbi detta fönster, någon som hon skulle kunna tillkännagifva sig för.

Der hon nu satt framför det höga, fängelselika fönstret företeddе hon en bild af det djupaste tålamod och resignation. Den ena timmen förflöt efter den andra, utan att hon såg sitt hopp

förverkligadt, hoppet om att se någon menniska passera förbi. Middagen gick, skymningen trädde in och solen lutade allt djupare mot horisonten, men ännu hade ingen lefvande varelse passerat förbi på vägen nedanför hennes fönster.

Det var nästan Gurli började att förtvifla.

Hon hade slagit upp åt sig en kopp thé af den silfverkanna den gamla hushållerskan satt in till henne på morgonen, men mera förmådde hon inte smaka. Hennes torra tunga brände som i feberns glöd och hon kände sig outsäglig matt och kraftlös.

Och så hade dagen gått till ända.

Men under de långa timmarne hade hon ej ett ögonblick upphört att tänka på sin mor. Hon kunde lätteligen känna och tänka sig hvilka qval och hvilken oro nu skulle bestorma modershjertat, hvilka tvifvel och fruktan! Understundom, när tanken på den arma moderns lidanden och ängslan för dottern och tanken på hennes gåtfulla försvinnande stormade in på hennes själ, förmådde hon knappast att uthärda längre i detta ödsliga, om grafvens stillhet och enslighet erinrande rum.

I dessa förtvifladе ögonblick kände hon en omotståndlig lust att störta sig ut genom fönstret, äfven om hon derigenom skulle våga sitt lif.

I dylika ögonblick förekom det henne som hon endast hade att välja mellan flykt och död.

Det fordrades emellertid endast hennes från barndomen i hennes hjerta inpräglade tro på en allvis försyns rådslag för att hålla henne tillbaka från att taga ett så ödesdigert steg och hålla hennes själskrafter uppe i dessa de bittra pröfningarnes stunder. Då smärtan och förtvifian hotade att öfvervälдiga henne, knäppte hon hop sina darrande händer, höjde sina tårfylda ögon mot himlen och bad en hjertevarm bön.

Solen hade gått ned. Dess sista strålar hade en stund lekt på kullarne der borta. Aftonskymningen hade lagt sig tung öfver det dystra rummet med de gammaldags maskätna möblerna. Detta kom Gurli att med fasa tänka på möjligheten att behöfva tillbringa ännu en natt i denna hemska omgifning.

Plötsligt lyste emellertid en stråle af hopp i hennes sorgsna ansigte. Hon hörde steg på trappan . . . de närmade sig.

Hon sprang mot dörren.

Denna öppnades och en ung herre inträdde till henne.

Hon studsade vid hans åsyn — hon igenkände genast i honom baron Stålkrans, den man, som samma afton hon blifvit så skamligt bortröfvad blifvit presenterad för henne.

Den unge adelsmannen hade nyss ätit en riklig middag, vid hvilken han lifligt pokulerade i sällskap med köpman Harry Olby.

Denne man hade nemligen tidigt på eftermiddagen anländt till Trollnäs. Orsaken dertill är lätt förklarlig. Han kände allt för väl sitt verktygs svaghet och obeständighet, och han fruktade för att hans skändliga plan skulle misslyckas, om icke han sjelf var närvarande för att leda det hela. Han skulle sjelf hålla de trådar som satte marionetten i rörelse.

Hufvudbyggnaden på Trollnäs var stor och vidlyftig, men dock icke så vidsträckt som köpmannens eget slott. Det var derför lätt för dem att hålla sig skilda från sitt offer, så att hon icke kunde höra dem.

Middagen hade de sålunda afätit i en aflägsen del af huset, i annan flygel, hvarifrån ej ett enda eko af deras röster eller skoj nådde till den obebodda flygel, i hvilken Gurli satt fängslad.

Upphetsad af vinerna och tillräckligt intalad och undervisad af sin skurkaktige bordskamrat, huru han skulle bete sig, inträdde den unge baronen till sitt offer. Den plan köpmannen hade föreslagit den unge mannen och hvilken de enats om var så listigt uttänkt, att ingen svag eller äregirig skulle hafva motstått dem. Olby hade icke synbarligen höga tankar om menniskoslägtets qvinliga del och såg redan i andanom Gurli Torkilsson duka under för den planlagda frestelse, som förestod henne.

De hade infernaliskt uppgjort allt.

Enligt Olbys plan skulle baronen endast visa sig så som om han hyste de redligaste afsigter. Han skulle bedja om hennes hand och föreslå henne en flygt och ett hemligt giftermål, såsom det enda sätt hvarpå han, som ännu ej uppnått myndig ålder, kunde göra henne till sin maka.

Ingen af dem hyste minsta tvifvel om att den oerfarna unga flickan skulle låta blända sig, och af utsigten till att blifva baro-

nessa Stålkrans låta narra sig till att hoppa i den för henne utlagda fina snaran.

Hade Gurli så samtyckt att blifva hans hustru, skulle han locka henne med till en af kustslätterna, der hans lustfartyg skulle förtöjas. Under föregifvande att vigseln skulle ega rum i Frankrike skulle hon helt visst låta locka sig ombord på fartyget.

Hade han ändtligen lyckats att få henne ombord på fartyget, så kunde han sedan föra henne med sig hvart han behagade. Det fanns tusende ställen i utlandet dit han kunde föra det värnlösa offret.

Om denna plan lyckades, så hade också köpmannen vunnit sitt spel. Då, men också först då, skulle han kunna njuta af att se Julia Torkilsson, den stackars sjömansenkan, böja sitt stolta hufvud, då först var hans en gång så djupt kränkta kärlek hämnad.

Den unge baronen hade närmat sig Gurli, som lugnt dragit sig tillbaka till fönstret, der hon blef stående. Den röda aftonhimlen färgade hennes guldglänsande lockar och det var liksom en helgongloria bildats kring hennes marmorhvita ansigte.

— Min bästa, min sköna fröken Werner, sade den unge baronen, jag kommer till er för att bedja om er förlåtelse. Kan ni förlåta mig?

Gurli ryckte häftigt till och sade derpå helt lugnt:

— Ack, min förlåtelse kan ni lätt förvärfva eder. Men måtte himlen också förlåta er den orätt och den grymhet, som ni begått mot den qvinna, hvilken aldrig gjort er något ondt, ej heller på minsta sätt förolämpat eder. Ni är ju för mig så helt och hållet främmande, att jag verkligen är i största förlägenhet, när jag försöker förklara för mig orsaken och den innersta driffjedern till ert besynnerliga handlingssätt mot mig.

— Ack, min fröken . . .

— Ja, jag kan förlåta er hvad ni brutit mot mig, men det är svårare för mig att förlåta ert dåliga handlingssätt, när jag tänker på min arma mor, som ni orsakat så mycken ängslan och oro. Hon är ensam i verlden, min herre, och hon har på senaste varit underkastad allt för många hårda, tunga pröfningar för att hon skulle kunna bära denna nya sorg. Ni skulle förskonat henne

från detta nya slag, min herre, så hade ni varit en ädel man.

Denna anklagelse och på samma gång förebråelse kom blodet att stiga åt baronens hufvud, och hans ansigte blef alldeles mörkrödt. Han var alldeles för ung för att kunna spela en utstuderad skurks roll, och Gurlis förebråelser trängde mäktigt till hans hjerta. Dock varade dessa bättre känslor, han erfor, icke länge. De utträngdes snart af de onda och förqväfdes af hans förförares onda lärdomar.

— Min goda fröken Werner, min kära Gurli, sade han:

— Ni vet mitt namn? utropade hon förvånad, men afbröts af baronen, som lugnt sade:

— Ja, man har sagt mig, att ni har detta ljufva namn, hvilket så klär er och så väl öfverensstämmer med er ädla skönhet och edra behag. Min egen sköna och älskvärda Gurli, er mor skall strax blifva lugnad.

— Ah, ni ingifver mig hopp.

— Ja, några rader från eder vackra hand skola aflägsna hennes oro och bekymmer för er skull. Vår budbärare är ännu icke afgången till Göteborg; om ni skrifver, så skall jag draga försorg om att brefvet blir afsändt.

— Till min mor?

— Ja, till er mor.

— Och när tror ni detta bref kommer till Göteborg?

— I öfvermorgon . . .

Gurli föll i tankar och tänkte ännu en gång öfver sin ställning. Afven under de mest gynsamma omständigheter skulle hon icke kunna hinna till Göteborg innan den tiden. Det var ju högst sannolikt att man skulle hålla henne qvar som fånge i detta dystra, hemska hus. Det vore derför en verklig dårskap af henne, om hon icke omfattade detta utmärkta tillfälle att få skicka lugnande underrättelser till den arma, betryckta modern.

Dessutom tycktes det henne, som om baronen var uppriktig, och hon var ju så fullständigt i hans magt, att det icke alls fanns någon sannolikhet för, att han skulle anse sig behöfva att ännu en gång taga sin tillflykt till list och bedrägeri.

— Jag vill skrifva, sade hon hastigt, efter att en stund hafva besinnat sig.

Hon gick fram till ett bord, hvarpå lågo några dammiga pennor och ett par gulnade pappersark.

— O, baron Stålkrans, utropade hon, i det hon fattade en penna, om ni någonsin älskat er egen moder, så haf medlidande och förbarmande med mig!

Han vände ofrivilligt bort sitt ansigte.

Hennes bevekande ord syntes anslå en djupare, ömmare känslosträng i den unge ädlingens bröst. Han hade ju en gång sjelf djupt och innerligt älskat sin ädla och uppoffrande mor, och en sådan känsla utplånas aldrig, icke ens i en förhärdad menniskas bröst. Stundom hade den unge mannen känt samvetsqval öfver den köld och likgiltighet han visat modern, och Gurlis ord, förebrående och bevekande, väckte derför hans bättre, goda natur ur dess sömn.

— Tala icke om min mor, sade han hastigt och bevekande, liksom han varit rädd för att höra hennes namn nämnas, det smärtar mig att höra talas om henne . . . skrif blott ert bref, Gurli, och jag skall ställa om, att det blir afsändt.

Gurli efterkom hans begäran.

Hon skref emellertid endast några få rader, och huru skulle hon väl kunnat skrifva mer? Hon sväfvade i fullkomlig ovisshet om de faror och det öde, som hotade henne.

Hon skref derför helt hastigt blott detta:

"Goda, älskade moder!

Jag befinner mig väl. Mera vågar jag icke för ögonblicket tala om för dig. Du kan emellertid vara förvissad om att så är, och var derför icke orolig för min skull. Du kan vara öfvertygad om, att jag återkommer till dig, så snart det blir mig möjligt.

Din egen trogna, tillgifna

Gurli."

Med en suck vek hon samman brefvet, fästade det hop med vaxplatta och skref adressen utanpå.

Derefter lemnade hon det till baronen.

— Se här är det, jag litar på edra ord, sade hon.

Han mottog det och sade med vänlig röst:

— Min goda Gurli, jag lemnar er blott för ett ögonblick och skall under tiden ombesörja att detta bref kommer i rätta händer. Då jag återkommer skall jag förklara för er mitt uppförande och bemöda mig om att vinna er förlåtelse.

Med dessa ord lemnade han rummet och vred igen låset.

Gurli hörde med beklämdt hjerta detta, och med ens voro hennes hoppfulla aningar borta. Att han låste fyllde hennes hjerta med fasa. Hon var således afgjordt en fånge i detta afsides belägna hus, och den enda varelse som tycktes vara vänligt och ärligt stämd mot henne var en gammal döf, svag husmamsell.

Den unge baronen, som nyss lemnat henne, måste, trots sin skenbara aktning och vänlighet mot henne, dock vara hennes fiende, en hycklare. Han måste vara hennes farligaste fiende, alldenstund han på detta sätt kunde begagna sig af hennes värnlösa tillstånd.

Med ännu djupare blekhet i sitt ansigte stödde hon sig skälfvande och darrande i alla leder upp mot väggen under det en brinnande bön rörde hennes torra, brännande tunga.

— Barmhertige, himmelske fader bad hon, hör min bön, du, som är de armes, öfvergifnes och faderlöses fader och beskyddare. Haf barmhertighet med mig och sänd mig i nödens stund en räddande engel från din himmel! . . .

Hon hade knappast hunnit utsäga denna bön förrän hon observerade huru en dörr i panelningen, hvilken knappt ett mensklig öga förut kunnat upptäcka, öppnades och hon kände sig omsluten af en qvinnas armar.

Hon visste icke, huru hon kände sig till mods vid detta glada underverk. Hon visste blott, att himlen liksom i ett underverk hade hört hennes bön och sändt en räddande varelse till hennes sida.

Ett dämpadt glädjerop undslapp hennes läppar, men nästa ögonblick hade en fin, mjuk qvinnohand lagt sig öfver hennes mun.

— Tyst, för himlens skull, sade en vänlig röst, icke ens en hviskning, långt mindre något utrop!

Gurli kände sig till hälften dragen, till hälften buren ut genom den gåtfulla öppningen i väggen, och detta förekom den

stackars förtviflade, värnlösa flickan så underligt, att hon afsvimmade i den räddande engelns armar.

Hon hade räddats som genom ett oförklarligt underverk.

Emellertid återvann hon snart medvetandet.

En lätt fuktning med kallt vatten på hennes tinningar satte åter hennes blod i rörelse och en skarp välluktande doft upplifvade på nytt de domnade sinnena under det den kalla aftonluften trängde in från det öppnade fönstret, svalkande hennes ansigte.

Då hon lyfte upp ögonlocken såg hon den obekanta, som räddat henne, stå stödd mot fönsterposten.

Och då hon vaknat till full sans lutade sig ett mildt bekymradt ansigte ned öfver henne — det var ett qvinnoansigte, hvars vackra, regelmessiga drag voro omkransade af ett lockigt, silfverhvitt hår.

Denna qvinna hade en reslig, smärt, smidig figur. Hon var iklädd en lång sidenklädning, hvilken kanske kom gestalten att se längre ut än den i verkligheten var. En liten spetsmössa betäckte hennes vördnadsbjudande hufvud.

Gurli betraktade henne en lång stund och sade derpå med smältande röst:

— Ack min fru, öfvergif mig icke, öfvergif mig icke! . . . Gå icke härifrån.

— O, nej, mitt barn, svarade den svartklädda damen, jag skall icke gå, förrän jag vet dig vara i säkert förvar hos dina vänner och anhöriga. Stackars mitt barn, du darrar ännu . . .

— O, jag har lidit så mycket, svarade Gurli med en låg, rädd hviskning, allt förekom mig som en fasansfull, förskräcklig dröm.

— Stackars mitt barn . . .

— Då tycktes det mig med ens som om himlen sände er till min hjelp, en räddande engel till svar på min bön.

— Himlen bönhörer alltid, mitt barn.

— Men hvarifrån kom ni och huru visste ni att jag var i fara, att jag behöfde hjelp?

— Det är försynen, mitt barn! Det är verkligen en un-

derbar skickelse att jag i dag är närvarande i detta hus. Jag kom hit i går afton, ett par timmar före er ankomst. . . Gud vare lof, att jag kom i rätt tid för att rädda er och hindra min son från att begå en ny uselhet.

Gurli ryckte häftigt till.

— Er son, min fru? sade hon förvånad.

— Så är det, mitt barn, jag är baronessan Stålkrans.

— Ah. . .

— Ett bref från en af mina väninnor har underrättat mig om min sons utsväfvande och usla lif, och detta tvang mig att ännu en gång göra ett försök att draga honom bort från den afgrund, der blott fördert och olyckor hota. Hittills hafva alla mina ansträngningar att rädda honom varit fruktlösa, och jag har nästan börjat frukta att alla mina bemödanden att vinna honom för det goda och rätta skola visa sig fruktlösa. Han blir väl aldrig förbättrad!. . . Min väninna berättade tillika att Kuno såg lidande och sjuklig ut. . . och det drifver mig åter till honom. . . Jag tror nästan, att jag är svag nog att älska honom mera än han förtjenar. . .

Hon stadnade och såg ett ögonblick begrundande ut.

— Jag har lemnat hufvudstaden, fortsatte hon, och nu har jag för afsigt att stanna här öfver hösten. Det är icke långt härifrån och till Göteborg, der han tyckes trifvas bäst, och jag kan då, så ofta jag önskar, besöka honom. . . Då jag kom hit i går afton anade det mig emellertid icke, att jag skulle blifva ett frälsningens redskap i Guds hand.

Gurlis hjerta klappade häftigt vid dessa ord, men plötsligt var det, som om en erinran förmörkat hennes ansigte.

— Men baronen skall helt visst äfven här förfölja mig, sade hon.

Nej, mitt barn, det skall han icke, svarade baronessan med tillförsigt. Han har icke den minsta aning om min närvaro här. . . Dessutom är han alldeles okunnig om, att det finnes en dörr i panelningen. Den dörren erinrade jag mig tillfälligtvis från första året af mitt äktenskap, hvilket jag tillbringade härute. Då jag kom hit i går afton och tillbragt ett par timmar här, berättade

den gamla hushållerskan om er ankomst hit, och jag beslöt strax att taga er under mitt beskydd.

— Gud, hvad jag tackar er . . .

— Här är ni säker, mitt barn, lika säker, som om ni vore på hundrade mils afstånd från er lättsinnige förföljare. Och det icke i detta rum allenast, äfven i de angränsande.

Efter dessa ord förde baronessan Gurli in i det angränsande rummet, äfven detta gammalmodigt möbleradt, men ännu vackrare än det, hvari hon måst tillbringa ett helt dygn. Fönsterluckorna voro tillskrufvade, de tunga gardinerna tilldragna och ett par höga vaxljus brunno i armstakarne på bordet, hvarå en riklig aftonmåltid var framsatt.

Baronessan slog sig ned vid detsamma.

— Kom, mitt stackars barn, utbrast baronessan vänligt, ett glas vin och en kopp starkt thé skall styrka er mycket. Edra angripna nerver behöfva det. Sätt er till bords och berätta mig på hvad sätt ni blifvit förd hit. Men ni skall vara uppriktig och lita på mig!

— Ack, det skall vara min högsta glädje, nådig fru, svarade Gurli. Var öfvertygad om, att den första nattens gåtfulla tilldragelser förekomma mig lika underliga som de förekomma er.

Gurli kunde icke beskrifva den tacksamhet mot den goda, förnäma gamla, hvarmed hennes hjerta var uppfyldt. Hon visste icke, huru högt hon skulle tacka den ädla qvinna, som räddat henne ur förnedringen.

I enkla och rättframma ord berättade hon allt, om sitt lif och huru hon blifvit behandlad den natt, då hon bortfördes. Den unga flickans okonstlade väsen gjorde ett mycket godt intryck på baronessan Stålkrans, som annars, till följd af sin aristokratiska börd och uppfostran hyste vissa gammaldags, den tiden ej ovanliga åsigter om teatern och hade föga aktning för balettdamer och andra teatermenniskor.

Men då Gurli nu berättat, huru ofrivilligt hon kommit in på teaterbanan, hurusom hon endast af nöden och kärlek till modern nödgats tillgripa denna utkomst, veknade den gamla damens hjerta. Gurlis ord buro en så omisskänlig pregel af sanning och

oskuld, att den gamla rördes till tårar, och inom ett par minuter hade hon fattat en sann hängifvenhet för den unga, värnlösa flickan.

Sedan hon nu berättat allt, började Gurli brinna af längtan att komma tillbaka till modern och bad att redan samma afton få lemna Trollnäs och resa till Göteborg.

Baronessan invände häremot, att det var omöjligt att afresan nu kunde ega rum. Följande morgon skulle den ädla damen sjelf föra den unga flickan tillbaka till den bekymrade modern.

Gurli lugnades af dessa ord och snart insomnade hon säkert och hoppfullt under sin höga väninnas beskydd. Hon visste ju ock, att budbäraren snart skulle lemna brefvet till modern.

Härvidlag var dock hennes hopp gäckadt.

Den unge baronen hade nyss lemnat det rum hvari Gurli sutit fången, då han mötte köpman Olby i nedra förstugan. Denne anade strax, hvad som var på färde, då han såg ett bref i Stålkrans' hand, och naturligtvis beslöt han genast, att detta bref icke finge komma fram.

— Min bäste baron, sade han kort och likgiltigt, jag skall sjelf resa till staden i afton, vill du, så tager jag brefvet med mig.

— Som du vill, det kanske kommer så mycket säkrare då, svarade baronen omisstänksamt.

Olby tog mot brefvet och instruerade än en gång Stålkrans i den roll han skulle spela mot den sköna fången.

Derefter steg köpmannen in i den vagn, som redan var tillsagd att köra fram, och reste efter ett kort adjö till staden.

Den raffinerade skurken trodde nu, att han fylt sin mission som hämnare, men som han icke var okunnig om hvilket straff som kunde drabba utöfvarne af det våldsamma, lagstridiga bortförandet, i händelse det kom under lagens domvärjo, hade han ansett det för bäst, att sjelf draga sig tillbaka och lemna den unge, oerfarne baronen att ensam utföra den återstående delen af planen, liksom ock bära dess följder.

Baron Stålkrans var å sin sida glad öfver att snart få återvända till sin vackra fånge och skyndade derför åter upp i våningen.

Med hastiga steg skyndade han in i hennes rum, men stannade plötsligt, slagen af förundran.

Hvar fanns Gurli!

Han kunde icke tillbakahålla ett utrop och stor var hans harm, då han blef öfvertygad om, att den vackra fogeln verkligen var bortflugen och buren tom.

Det var med en känsla af djup skam och blygsel han sedermera erfor sin moders närvaro i huset.

Nu var planen upprifven, allt var förstördt. Hade Olby varit närvarande, kanske baronen hade låtit öfvertala sig att taga saken på ett helt annat sätt, men så som saken nu utfallit, ansåg han det lämpligast att hålla god min i elakt spel.

Han lemnade redan samma natt egendomen och reste i all stillhet tillbaka till Göteborg, icke litet skamsen öfver den simpla roll han sysslat med och med fast föresats att, hurudana galna och lättsinniga upptåg han i en framtid kunde komma att vara med om, han aldrig skulle inlåta sig på att enlevera något fruntimmer.

Han öfvertänkte lugnt det äfventyr hvaruti han spelat en hufvudroll, under det han satt tillbakalutad i den hastigt framrullande vagnen, och rökte en blossande pipa.

— Slika äfventyr passa bra i romaner eller teaterpjeser, tänkte han, men de duga ej i verkliga lifvet, och om man det oaktadt kastar sig in uti dem, blottställer man sig lätt för att komma i en obehaglig och löjlig situation.

TRETTIOTREDJE KAPITLET.

Undersökningarne börja.

Det var med en fast föresats Richard Torkilsson lemnade den gamla hushållerskan, efter att hafva fått de värdefulla upplysningarna.

Han beslutade att ögonblickligen sätta i verket den plan han uppgjort. När under nattens mörker hvartenda öga å köpmannens slott var slutet i sömnen, så skulle han genom den underjordiska lönngången bana sig väg till den norra flygelns källarhvalf och obebodda rum.

Detta var onekligen ett djerft beslut.

Det fordrades en mans hela mod och hjerta för att störta sig i sådana hemliga och oförutsedda faror, som här hotade honom. Mången ung käck man skulle kanske hellre hafva passerat ett blodigt slagfält, der döden blickade från alla sidor och der kulor ilade i luften från alla håll, än att i mörker eller skymning våga sig in i den norra flygelns dödsstilla rum, der enligt sägnen, andar och spöken grasserade.

Men lyckligtvis var Richard Torkilsson icke den man, som drog sig tillbaka, då han fattat ett beslut och pligtens bjudande stämma manade honom till kraftig handling. Han hade ärft sin faders energi och oförskräckthet; den unge redlige mannen såg djerft hvarje fara i ögonen, alldeles så som hans far, den orädde, modige sjömannen gjort, då orkanen skakade hans fartyg och

han på kommandobryggan med aldrig svigtande lugn och fattning utdelade sina korta bestämda befallningar till sjöfolket.

Vid åtta-tiden hade Richard lemnat mamsell Beckman, den gamla hushållerskan, som kände sig ofantligt smickrad och tacksam för den iögonfallande uppmärksamhet, den unge mannen visat henne.

Han visste allt för väl, att inom ett par timmars tid skulle hvarenda en af husets invånare hafva gått till hvila.

Han återvände till sitt eget rum.

Ett par nyss tända vaxljus stodo på bordet, men han släckte det ena i tanke, att han väl kunde komma att behöfva det under sin hemliga vandring nere under de mörka hvalfven.

Han slog sig ned vid bordet, flyttade det tända ljuset närmade sig, tog en bok och försökte läsa. Han fann emellertid snart, att det var omöjligt för honom att med någorlunda uppmärksamhet följa bokens innehåll.

Han fann allt för väl, att alla hans tankar kretsade kring den förestående vandringen dernere, hvilken, om någon, skulle blifva en upptäcktsresa.

Ju närmare han tänkte på saken, insåg han, att den uppgift han föresatt sig, ingalunda var lätt att lösa och utföra. Han skulle ju ensam, i nattens mörker, genomvandra en lång rad af ödsliga rum, allt för att finna ett spår af den blodiga, hemska gerning, som begåtts i den hemlighetsfulla norra flygeln.

Och att en brottslig blodsgerning var begången i dessa rum, derom var han fullt och fast öfvertygad. Ju mera han grubblade öfver det som sammanhängde dermed, desto mera kände han sig öfvertygad om, att ingen annan än köpman Olby kunde vara brottslingen.

Han upprepade åter i minnet allt det han hört.

För omkring ett år sedan hade en främling kommit till detta slott, och ingen hade sett honom lemna huset. Detta framgick alldeles tydligt af den gamla hushållerskans berättelse. Det kunde ju icke varit omöjligt att främlingen kunde hafva gått bort igen, utan att hafva observerats af någon, men detta hade föga sannolikhet för sig. Godsets betjening var ju talrik, och många trädgårdsmästare voro sysselsatta rundt om i den vidsträckta

parken och trädgården samt på åkrarne. Någon måste ju hafva observerat honom, ifall han åter aflägsnat sig.

Härtill kom ytterligare Johan Holts möte med hushållerskan.

Hvem var denne man?

Var han blott ett vittne till det brott som begåtts, eller var han en simpel medbrottsling?

Det var en invecklad fråga.

Huru härmed förhöll sig, så tycktes bokhållarens sätt att uppträda inför hushållerskan antyda, att han på ett eller annat sätt var invigd i den mörka hemlighet, som beröfvat den gamle trädgårdsmästaren sitt förstånd.

Den stackars grubblande Richard satt länge så, med hufvudet lutadt öfver boken, afvaktande nattens inbrott.

Då de mörka tankar, som fylde hans själ, hotade att taga öfverhand, då inbillningskraften lät för hans inre syn skuggan framstå af en blodig mördare med hotande hållning och armen lyftad för att stöta till med det mördande vapnet, då, då dök plötsligt en strålande qvinnobild upp i hans själ bredvid allt det mörka, han nyss skådat — bilden af ett outsägligt skönt ansigte, hvars svarta, sammetsmjuka ögon tycktes bedjande vända sig emot honom.

Det var kärleken, som trädde vanäran i vägen.

Han älskade Svea Olby djupt och innerligt, och mörk förtviflan fylde hans själ vid tanken på, att han måhända skulle blifva nödsakad att störta den älskade, förtjusande, hjertegoda flickan i skam och olycka.

Men det hjelpte ej, han måste fullfölja sitt beslut, intet skulle hejda honom. Han måste genomföra det han föresatt sig, äfven om han derigenom skulle tillintetgöra sitt lifs ljufvaste förhoppning.

Emellertid hade natten gått in.

Den stora klockan i hufvudbyggnadens frontespiece slog elfva hårda slag, hvars ekon långsamt förklingade i den stilla luften. Vibrerande nådde de hans öron, och kommo honom att resa sig upp.

Varsamt öppnade Richard fönstret och såg ut. Han for-

skade med skarpt öga, men ej en enda ljusglimt stod att upptäcka i den långa sträckan af fönster.

Hvarenda en af husets innevånare syntes hafva gått till hvila.

— Jag skall vänta ännu en halftimme, mumlade den unge mannen. Innan jag lemnar detta rum, vill jag vara fullkomligt säker.

Han fruktade, ej utan skäl, att möta någon på sin väg, och det var icke så angenämt. Mycket omsorgsfullt hade han uttänkt sin plan, och den skulle ovilkorligen leda honom till målet. Dock var han mest rädd för att ljudet af hans fotsteg skulle väcka en och annan, som sof mindre hårdt.

Lyckades han emellertid väl komma obemärkt ut ur huset och genom parken, skulle han ej hafva något att frukta. Och hade han väl hunnit den hemska norra flygeln, skulle intet rubba hans beslut att fortsätta. Hvad han än måtte få se i de hemlighetsfulla gångarne och rummen, intet skulle komma honom att rygga tillbaka.

Hans mod hade blifvit riktigt stålsatt under dessa långa minuter, han satt här och väntade. Den djerfve ynglingens manliga själ ryggade icke mera tillbaka för någon fara.

Klockan var half tolf.

Ljudlöst kastade han boken ifrån sig, grep sin hatt, stoppade det otända ljuset på sig och lemnade hastigt, men försigtigt, rummet.

Med steg, ljudlösare än en katts, beträdde han korridoren, gick nedför trappan och genom de höga dörrarne in i matsalen.

Han hade sig väl bekant, att den gamle portvakten hvarje afton låste den stora utgången och att han förvarade nycklarne i sitt eget rum. Det var derför för honom intet annat att göra för att komma ut ur huset, än att krypa genom ett af matsalens fönster. Dessa voro visserligen tillbommade medels massiva luckor och tunga jernbommar, men en stark och behändig arm måste med lätthet kunna skjuta luckorna åt sidan, sedan han inifrån uttagit krampan, som höll luckorna samman.

Det var mycken försigtighet af nöden för att icke uppväcka något buller, hvilket lätt kunde förråda honom. Han började

emellertid med friskt mod sitt arbete och, sedan det lyckats honom att först öppna luckan och sedan fönstret, gled han hastigt som en pil ned på marken och gick raskt framåt längs den sandade gången utanför huset.

Den kalla nattliga vinden fläktade mildt kring hans hufvud svalkade det uppjagade blodet och gaf honom nya krafter.

Med hurtiga steg gick han genom den långa allé, i hvilken han med Svea Olby tillbringat så många angenäma stunder. Månen lyste klar och silfverglänsande, men öfverdrogs emellanåt af lätta, ljusa moln.

En behaglig vällukt slog emot honom från blomsterrabatterna, och vid det han gick, höjde sig emellanåt en förskrämd fogel upp i luften ur det täta buskverket.

Eljest var allt tyst och stilla. Ogenomträngligt mörker herskade dessutom, då månen stundtals doldes, i den långa alléen.

Richard fortsatte raskt sin väg och stannade icke förr, än han stod vid ingången till grottan.

Då han hunnit denna, steg han utan betänkande in i densamma och fann efter något sökande, den af den gamla hushållerskan beskrifna hvälfda gången. Han kände sig varsamt för med foten och märkte då det öfversta trappsteget af den långa trappa som ledde ned till källarhvalfven.

Innan han började nedstigningen tände han emellertid ljuset, hvilket han fört med sig.

Han behöfde derigenom icke frukta för att blifva upptäckt. Visserligen var han icke långt borta från den stora hufvudbyggnaden, men han stod i skuggan af den norra flygeln, och han var säker om att ingen af godsets innevånare deruppe, äfven om de ej gått till hvila, skulle kunna upptäcka honom eller skenet från ljuset.

Långsamt trefvande, steg han nedför den slippriga trappan, och stundom måste han gå framåtlutad, ty den hvälfda gången var mycket låg. En liten karl kunde knappast gå upprätt i densamma.

Af allt att döma, måste det varit många, många år sedan någon menskiig varelse beträdt denna trappa. Fuktigheten och dammet hade bildat tjocka lager på trappsteg och väggar. Långa

spindelväfnader ströko honom i ansigtet under hans färd, och förskräckta grodor ilade undan hans fötter. Vid hvarje steg han tog, tycktes han väcka upp en lefvande varelse, som hittills legat i dvala. Rundt omkring märkte han ruttna blad, väggarne voro svampaktiga, och öfver allt detta drog den tjocka, aldrig slutande spindelväfven.

Richard höll flera gånger på att snafva, men lyckades, fast med svårighet, att bibehålla jemnvigten.

Då han hunnit slutet af den hvälfda lönngången, fann han att hushållerskans alla uppgifter besannat sig. Han famlade sig fram till en förrostad jerndörr, hvilken tycktes vara ingången till den första källaren.

Denna var emellertid stängd och öfvertäckt med ett tjockt lager af rost.

Då Richard märkte detta, strömmade blodet till hans ansigte och hjertat klappade våldsamt. Han öfverfölls af en ögonblicklig fruktan för att dessa massiva dörrar skulle vara igenreglade och att sålunda hans färd vore stängd. Han omfattade med darrande hand jernhandtaget på dörren, och till hans med glädje blandade förvåning fann han att dörren gaf efter.

Dock måste han uppbjuda hela sin ej ringa kroppsstyrka för att få dörren att glida något på de tunga, förrostade gångjernen. Efter många ansträngningar fick han dörren upp så pass långt, att han kunde tränga in genom öppningen, och ändtligen stod han vid målet för så många nätters tankar: källaren under den mystiska norra flygeln.

Enligt beräkning hade han klart för sig, att han nu befann sig under det första rummet i vestra delen af den obebodda byggnaden. Den gamle trädgårdsmästaren hade ju pekat på det sjunde fönstret från vestra hörnet, då han för Richard omtalat den hemska tilldragelse, hvilken han bevittnat och hvilken beröfvat honom hans förstånd.

Richard hade, långt innan han anträdde sin vandring, noga undersökt den yttre terrängen. Han hade öfvertygat sig om, att hvarje rum i understa våningen af norra flygeln hade två fönster. Alltså måste det sjunde fönstret tillhöra det fjerde rummet, räknadt från det vestra hörnet af flygeln.

Richard stannade ett ögonblick och såg sig noga omkring.

I det första källarrummet fanns ingenting annat än tjocka spindelväfvar, spunna längs efter väggarne i det dystra hvalfvet, och på golfvet lågo några vedträn, hvilka vittnade om att man förr begagnat detta rum till förvaringsplats för bränsle.

Samma var förhållandet med det andra källarrummet. Härinne var det lika tomt och ödsligt, med undantag af att några vinfat voro staplade upp efter väggarne. Spindelväfven grasserade här lika flitigt som derute och på golfvet låg halfrutten sågspån. Det var tydligt att detta rum en gång innehållit herrarne Olbys vinlager.

Richard gick vidare.

Dörren till det tredje källarrummet var tillsluten, men dock ej hårdare, än att Richard med en häftig tryckning fick upp den.

Han trädde in. Han var således helt nära det rum, till hvilket det sjunde fönstret hörde.

Richard märkte att detta rum var något olikt de båda han passerat. Ett tungt jernskåp stod i det ena hörnet, och i det andra hörnet såg han en smal stentrappa, som förde uppåt och slutade i en gång.

För öfrigt var källaren vid första påseendet alldeles tom.

Richard tvekade ej att stiga uppför den omtalta trappan och fann sig helt plötsligt stå framför en låg dörr. Han funderade en stund, och hade snart tydligt för sig att denna dörr ledde till det fjerde rummet, detta rum, som ovilkorligen skulle hafva det sjunde fönstret.

Dörren var emellertid låst.

Här skulle således hans undersökningar tvärt finna sin afslutning, här, helt nära målet, skulle alla hans ansträngningar vara gjorda förgäfves.

Det hjelpte ej — dörren var alltför väl tillsluten, låst inifrån.

Ett par ögonblick kände sig den unge mannen förskräckligt modlös öfver att hans bemödanden så tvärt blifvit afslutade, hans ansträngningar utan frukt, utan resultat.

Det hade ju kostat honom icke så ringa möda att skaffa sig alla de underrättelser, som sammanhängde med brottet dess och

dess upptäckande, och de voro nu tillspillogifna. Han hade trotsat alla faror och i nattens mörker trängt in i detta hemska hål för att finna vägen till norra flygeln — och nu med ens var hans väg stängd, hans plan tillintetgjord.

Hvad hade han väl funnit?

Endast och allenast tre nästan tomma källare och en väl låst dörr.

Han besinnade sig en stund och så försvann modlösheten.

— Gud vare lof, tänkte han till slut, jag har icke funnit något. Han är således icke brottslig! När allt kommer omkring, är väl den gamle Hults fantasier endast ett uttryck för hans galenskap och hans fasansfulla syn endast ett foster af hans inbillningskraft, hans sjuka hjerna.

Med denna tanke stod han i begrepp att anträda återtåget, då hans ögon liksom af en händelse kommo att riktas på ett mörkt föremål på väggen.

Det var ett stycke tyg, som hängde ned från en i väggen inslagen spik.

Han studsade.

Drifven af en hemlig aning tog han ned tygbiten och undersökte den vid skenet af vaxljuset. Det var ett stycke blått kläde, hvilket, af allt att döma, helt säkert var rifvet ur en rockärm. Den blåa tygremsan kunde vara omkring sex tum lång.

Vid undersökningen märkte Richard, att dess ursprungligen blåa färg var delvis fördunklad af en tjock, stor, mörkare fläck. En mörk vätska måste således hafva fuktat den sönderrifna klädesbiten.

Richard öfverfölls af en lätt rysning och blodet isades i hans ådror, då han tog i tyget. En aning, som gränsade till visshet, sade honom, att den klibbiga fläcken på tyget var blod, blod af en menniska.

Utan betänkande stack han tygbiten i sin ficka och började derefter omsorgsfullt undersöka stentrappan framför sina fötter.

Han märkte dervid att icke allenast tygstycket fuktats af denna hemska, hemlighetsfulla vätska, äfven andra föremål dernere hade samma mörka fläckar. Klibbiga, mörka punkter syntes nemligen på trappstegen, och svarta och tydliga stucko de af mot de gråa stenarne.

Och nederst, vid foten af trappan, syntes spår efter en stor blodpöl, hvilken trängt igenom de plankor, som bildade det murkna golfvet.

Nu fanns det intet mer tvifvel.

Det första antagandet om köpmannens obrottslighet var oriktigt.

Den gamle trädgårdsmästaren hade alltså talat sanning.

Richard kunde icke längre betvifla, att den gamle verkligen varit vittne till det förfärliga brott som här i nattens mörker utspelats och hvilket han jemt gick och fantiserade öfver.

Ett gräsligt mord var begånget och offrets blod ropade här om hämnd öfver mördaren.

Denna syn, denna visshet fylde Richards bröst med förtviflan.

Hans älskades, Svea Olbys far, den mäktige köpmannen var en grym, en simpel mördare, och himlen hade utsett honom, Richard Torkilsson, till den mörka hemlighetens afslöjare.

Richard eftertänkte.

— Hvad hon måtte komma att hata och afsky mig, efter den stund jag upptäckt brottet, mumlade han. Hon skall helt säkert förbanna den dag, då hon drifven af ädelt medlidande närmade sig mig . . . O, jag kan icke tänka derpå! . . . Men jag får icke tänka derpå, jag får icke vara svag . . . Det är min pligt att rycka masken af denne skurk, äfven om han är hennes far . . .

Men undersökningen af den mörka källaren var ännu icke afslutad.

Han hade endast afbrutit den för ett ögonblick, under det han samlade sina tankar.

När han nu planmessigt ordnade sina iakttaganden och bevis, stod det tydligt för honom, att köpmannens okända offer blifvit störtadt utför trapporna, sedan mordet deruppe först blifvit föröfvadt. Den blodiga, sönderrifna rockärmsbiten, blodspåren på trapporna och den stelnade blodpölen på golfvet vittnade derom.

Kroppen hade helt säkert länge legat vid foten af trappan och der förblödt. Den måste ovilkorligen legat der en längre tid i samma ställning, ty det fanns icke spår af blod på något annat ställe i källaren.

Men när hade den döda kroppen blifvit bortförd. Och hvarthän?

Utan tvifvel hade mördaren en gång i nattens stillhet och genom lönngången vändt åter till skådeplatsen för sitt brott och då skaffat bort liket.

Men då återstod en fråga:

Hvar hade han dolt det?

Kanske på något afsides liggande ställe i närheten af godset.

Vid denna tanke slog Richard sig för pannan och utropade sakta:

— Men vid Gud, offret för hans mördarhand skall icke hvila oupptäckt i sin graf! Samma Guds finger, som visade mig till skådeplatsen för denna hemska gerning, samma finger skall också visa mig till den mördades graf. Försynen, som ledde mig ned i denna dystra källare, skall också utvisa den mörka brottets stig, hvarpå jag skall vandra för att fullborda upptäckten. Menniskan är tvingad att utan betänkande, utan tvekan böja sig under den gudomliga viljans rådslag . . . Jag, som så gerna ville tro godt om den ädla Svea Olbys fader, jag måste vara den förste att kasta stenen på honom. Jag är af honom utsedd dertill . . .

Men han skulle finna ännu ett bevis på köpmannens brottslighet.

Innan den djerfve unge mannen lemnade källaren, lyste han omkring sig med ljuset och vid den sista blick han kastade omkring sig i det dystra rummet upptäckte han ett mörkt föremål i det ena hörnet af källaren. Då han lutade sig ned, fick han se en handske af tjockt skinn.

Han tog utan betänkande och stoppade den på sig bredvid det blodiga tygstycket.

Sedan detta var gjordt, gick han med långsamma steg tillbaka genom källaren och den underjordiska gången, inom sig fullt öfvertygad om, att fadern till den qvinna, han älskade så högt, var en bland menskligheten farligaste förbrytare, en blodtörstig mördare.

Han hade snart lemnat den dystra gången bakom sig.

Efter en timmes vandring dernere i det osunda källarhvalf-

vet och efter inandningen af den unkna, förpestande luften, kändes den friska nattluften oändligt skön.

Han gick åter genom parken och öfver gräsmattorna, på hvilka daggen fallit tät och kall och snart nådde han hufvudbyggnaden. Han gick in samma väg, hvarifrån han utgått, genom matsalen, och satte åter luckorna för fönstret i deras förra skick.

Intet spår kunde följaktligen skönjas efter hans nattliga vandring.

Varsam som en katt, hvilken söker rof, ljudlös som en ande, smög han upp för trapporna och begaf sig åter in i det rum, han för omkring en timme sedan lemnat.

Upptäckten, han gjort, var dyrbar.

TRETTIOFJERDE KAPITLET.

En moder i förtviflan.

Samma afton som Gurli Torkilsson på ett så skamligt sätt blef lockad bort från teatern, från hem och moder, gick Julia Torkilsson, den stackars enkan, liksom vanligt, att möta sitt barn.

Men tio minuter innan hon anlände, hade köpmannens kammartjenare ilat bort med det stackars barnet mot okända öden.

Emedan hon alltid kom på samma tid och i samma ärende väntade utanför teatern, kände henne alla teaterns yttre tjensteandar. Hon hade aldrig fått tillstånd att gå upp emellan kulisserna, och hon hade ej heller begärt detta. Hon fick höfligt tillsägelse att vänta dernere i stora förstugan.

Då hon emellertid denna afton tog plats dernere som vanligt, väckte detta hennes uppträdande i hög grad vaktmästarnes förvåning.

Det var isynnerhet en af dem, som stirrade på henne med ett högst märkvärdigt uttryck.

— Ah, min bästa fru, sade han slutligen, i det han närmade sig henne, är det verkligen ni eller är det blott er vålnad?

— Hur så? frågade fru Torkilsson förvånad.

— Jag är som fallen från skyarne, fortsatte vaktmästaren.

— Hvarföre?

— Öfver att se er här? Jag trodde att ni var sjuk, mycket sjuk till och med.

— Och hvarför gör det er så förbluffad, att detta, Gud vare lof, icke är förhållandet, min herre?

— Jo derför, derför att . . .

— Tala ut!

— Jo derför . . . men det måste vara något missförstånd med det här, min fru . . .

— Ett missförstånd?

— Ja, ty er dotter blef för en liten stund sedan hemtad härifrån af en karl, som påstod att han var i tjenst hos en läkare. Han hade husbondens vagn med sig . . .

— Jag förstår er ej . . .

— Jag har aldrig sett någon bli så förtviflad som er dotter blef vid denna underrättelse. Hon blef blek som ett lik och hon darrade som ett asplöf.

— Min dotter?

— Ja just er dotter . . .

— Det måste vara ett misstag, min gode herre, det kan icke hafva varit min dotter . . .

— Jo visst, min fru. Jag känner er dotter mycket väl . . .

— Gurli Werner?

— Just hon . . . Hon är den skönaste unga dam jag någonsin skådat. Den man, som sade sig vara doktorns betjent lemnade henne ett bref, som meddelade henne, att hennes mor plötsligt blifvit allvarsamt sjuk och att hon derför ögonblickligen måste komma hem . . .

— Jag sjuk? . . .

— Han berättade mig dessutom detta under det han här nere inväntade mamsell Werner, som naturligtvis först måste kläda om sig.

Julia Torkilsson stod som slagen af åskan.

— Och Gurli, mitt barn, reste sin väg med denne man?

— Alldeles så, min fru . . .

— Och för huru länge sedan?

— Det kan väl nu vara högst en qvarts timme sedan.

— Min Gud, min Gud!

Med ett uttryck af den vildaste smärta tryckte den arma

modern händen mot pannan och hennes ansigte antog en askgrå färg.

Det stod tydligt, instinktmessigt för henne, att en stor fara hotade hennes älskade dotter, men det var omöjligt för henne att utreda af hvad art denna fara var.

Hon lyfte emellertid åter hufvudet, med en beslutsam min.

— För en qvart sedan! utropade hon. Jag måste skynda att söka efter henne . . .

— Söka?

Ja, hon kan ju då inte vara så långt borta?

— Ja, nog är det väl så pass lång tid sedan er dotter for från teatern, men ändå tror jag det icke tjenar mycket till att ni söker efter henne. Lika gerna kunde ni ta och leta efter en synål i en höstack. Det blefve lika stor utsigt att lyckas.

— Jag måste finna henne . . .

— Bästa fru, tro ett godt råd. Ni gör klokast uti att begifva er hem igen.

— Men min dotter?

— Er dotter . . . så snart hon upptäcker misstaget, skyndar hon naturligtvis strax hem till er, och der träffar ni kanske henne nu säkrare än på något annat ställe.

— Men om det nu inte är något misstag?

— Ah, hvad skulle det annars vara?

— Det kan vara en eller annan skurk som diktat hop en eller annan historia för att få min dotter i sina händer!

Det var mera till sig sjelf än till vaktmästaren den stackars modern uttryckte denna misstanke.

Med ens hade Harry Olbys olycksbådande hotelser runnit henne i hågen och hon kom plötsligt att tänka på hans hemlighetsfulla yttranden om de faror för hvilka hennes dotter ständigt vid teatern vore utsatt, och de varningar han uttalat.

Hon hade då mottagit hans ord med en stolthet, ty hon hade varit öfvertygad, att en kärleksrik försyn nog skulle hålla handen öfver hennes dotter och beskydda henne mot förföljare.

Hon hade trotsat och föraktat hans ord. Den man, som

förbittrat hennes ungdom, hade hon visat öppet och obegränsadt förakt. Med qvinlig styrka hade hon vågat att trotsa honom — och nu visade sig redan följderna. Hon kände redan hans makt, redan nu insåg hon mer än väl sin svaghet och vanmakt gent emot honom. Kampen mot honom var svår.

— Jag borde hafva kommit ihåg och betänkt huru ofta det onda triumferar här på jorden, tänkte hon . . . min Gud, om slaget ändå träffat mig istället, så hade jag kunnat bära det, men min dotter, huru skall det gå med min arma, min oskyldiga dotter!

Den stackars modern genombäfvades af en rysning, under det hon nästan maktlös stödde sig mot den kalla stenmuren. Som hon så stod der, väckte hennes förtviflan och smärta den gamle vaktmästarens medlidande.

Han klappade henne vänligt på axeln och sade tröstande:

— Min stackars fru, gå lugnt hem. Ni skall få se att nästa gång jag ser er här, troligen redan i morgon afton, ni då fått erfara att er dotter kommit hem före er.

— Ack nej, ack nej!

Den stackars modern skakade förtvifladt på hufvudet.

— Ack, min gode man, ni känner icke de orsaker, som göra mig orolig och bedröfvad öfver denna händelse, sade hon sorgset. Jag hyser förtroende för er, ty jag ser, att ni har medlidande. Ni borde dock veta det bäst, ni som känner de faror som vid teatern omgifva en ung flicka. Ni kanske också vet, hvad som tilldrager sig bakom kulisserna?

Vaktmästaren rätade på sig med en viss stolthet och svarade:

— Ja, nog är det så . . . jag är invigd i teaterns alla mysterier.

— Ser ni, min dotter är mycket ung och mycket oerfaren och har kanske derigenom väckt en viss beundran. Jag har hört sägas att en del ovärdiga herrar brukat beträda foyern, säg mig, ni som känner det, har ni observerat att någon sådan herre visat sig närgången mot min älskade flicka?

— Nej då, aldrig, svarade vaktmästaren hjertligt.

— Gudskelof!

— Ser ni, det är ytterst sällan någon som icke hör till teatern kommer innanför kulisserna, utan att han eller hon är inbjuden af artisterna.

— Sså . . .

— Den utom stående, den stora allmänheten inbillar sig blott en mängd galenskaper om teatern, och så komma ogrundade rykten upp. Jag kan försäkra er, min fru, att åtminstone vid denna teater är det lika tyst och stilla å scenen bakom kulisserna och i foyern som i en kyrka. Och hvad nu särskildt er dotter angår, så har man sagt mig att hon är en af dessa blyga, anspråkslösa, älskliga unga damer, hvilka icke ens den fräckaste usling skulle våga att förolämpa . . .

— Gudskelof . . .

Mannens hjertliga, trösterika försäkran lugnade Julia Torkilsson i någon mån, och hennes bröst fyldes af tacksamhet.

— Tack, min herre, tack, sade hon med bruten röst, i det hon räckte mannen sin hand. Det är långa tider sedan jag hörde så varma och deltagande ord från någon menniskas mun, som varit mig främmande. Jag vill nu gå hem och tänka att det hela varit ett beklagligt missförstånd och att min dotter snart skall återvända till mig.

— Gör det, min fru!

— Men tillåt mig dock först ännu en fråga?

— Gerna.

— Vet ni händelsevis namnet på doktorn, som skickade efter min dotter?

— Nej . . .

— Ni erinrar er inte alls namnet?

— Det är möjligt att den så kallade betjenten uppgaf namnet, men jag åtminstone kan inte nu erinra mig det . . .

— Icke heller adressen?

— Nej min fru, jag kan olyckligtvis inte minnas den.

— Då får det bli som det är . . . jag har då ingen ledtråd att gå efter . . .

— Trösta er, min fru, det blir nog bra . . . Och en god natt!

— God natt, gode herre!

Hon tog afsked af vaktmästaren och gick ifrån teatern.

Gatorna voro redan tomma. Folket hade redan, obekymradt om hennes qval och lidanden, försvunnit inom hus, och bland de få hon mötte såg hon ingen enda bekant.

Ehuru hon ilade framåt med snabba steg, förekom det henne, som om vägen aldrig ville taga slut. Ack, hennes längtan var så stark, hennes längtan att få komma hem och återse sin dotter, som kanske väntade henne der.

Men ack, hennes hopp skulle snart blifva gäckadt!

Då hon hunnit hemmet, var det alldeles mörkt i det lilla fönstret i deras bostad.

Gurli var således ännu ej hemkommen . . .

Den stackars modern vacklade med osäkra steg uppför trappan och trädde in i det ödsliga rummet.

Det sista svaga hoppet hade hittills hållit henne uppe, men nu kände hon sig öfverväldigad af förtviflan och hopplöshet och alla hennes själskrafter öfvergåfvo henne med ens.

Tröstlös kastade hon sig ned på den gamla soffan och snyftade vildt. Hon låg länge så, ett offer för sin gränslösa förtviflan, men slutligen blef hon något lugnare. Hon tycktes åter samla det mod, som en stund helt och hållet svikit henne.

Hon höjde upp hufvudet och blickade beslutsamt ut i rummet.

— Det kan ej hjelpas, jag måste rädda henne, ja, jag måste rädda henne, tänkte hon inom sig, jag måste det, äfven med fara för mitt eget lif.

Hon tycktes vilja vara i mörkret med sina tankar, ty hon tände icke upp något ljus och blef sittande orörlig i soffan, med ansigtet stödt mot händerna.

Den arma modern tycktes i sitt minne forska efter en eller annan vän, sedan länge förglömd, som i dessa bittra pröfningsstunder kunde vilja räcka henne sin hjelpande hand.

Men hon fann ingen! Den fattige och öfvergifne har ju också endast få jordiska vänner, om ens någon.

Den ädla Julia Torkilsson var ju för länge sedan glömd af forna rika vänner och aristokratiska slägtingar, hvilka alla på sin tid trott de usla rykten, skurken Oiby spridt ut om den forna

sköna ungmön. Från deras omgifning var hon försvunnen lika spårlöst, som om hon blifvit uppslukad af hafvet eller fallit i en afgrund. Hon hade sorgfälligt undvikit att sammanträffa med alla dem, hvilka känt henne före hennes äktenskap.

Hvilka kunde hon då räkna som sina vänner?

Det var blott de personer, med hvilka hon knutit bekantskap under sitt lyckliga äktenskap. De voro ju goda hederliga menniskor af medelklassen, som nog egde en god vilja, men icke förmåga att hjelpa henne i hennes nuvarande sorgliga belägenhet. Äfven om hon kunde antaga att deras vänskap var af det rena oförfalskade guld, som oförändradt genomgår fattigdomens svåra eldprof, hade hon ju endast känt dem under sina lyckliga dagar och således aldrig kunnat pröfva den verkliga, den innersta halten af denna vänskap.

Hon hade umgåtts i deras hus och de i hennes. De hade brännt rökoffer till hennes ära, men de visste ju, att äfven hon, kunde offra något till deras.

Det var under lyckans, glädjens och vänskapens dagar.

I sin nuvarande hjelplösa belägenhet och förtviflade ställning kunde hon helt visst icke påräkna någon hjelp från detta håll.

Hon suckade.

— För tillfället kan ingen annan än min oförsonligaste fiende hjelpa mig, tänkte hon. Han triumferar nu, men han är den ende, som kan åter skänka mig mitt förlorade barn.

Natten gick, fyld af oroliga tankar, planer och drömmar.

Redan tidigt den följande morgonen gick fru Torkilsson ut i staden.

Hon styrde sina steg till Östra Hamngatan, der hon visste att köpmannens kontor var beläget. Köpmannen hade sista gången han var på besök hos henne lemnat qvar en lapp, hvarpå hans adress stod skrifven.

Men hon vann intet dermed. Till och med detta förödmjukande steg inbringade henne endast ännu en gäckad förhoppning.

Fru Torkilsson påträffade endast en af köpmannens bokhållare, som meddelade henne att hans herre rest bort och helt säkert icke skulle komma igen förr än den följande dagen.

Den stackars modern eftertänkte ett ögonblick, sedan hon fått denna underrättelse.

— Kanske köpman Olby är på sitt landställe?, sade hon.

— Hvad vill ni? sporde bokhållaren nyfiket.

— Då vill jag söka honom, mitt ärende är af största vigt, det gäller lif och död...

— Köpman Olby är tyvärr icke heller derute, och jag beklagar att icke kunna säga eder, hvar han för närvarande befinner sig.

— Han är icke der heller, säger ni!

— Som jag sagt... Då han reste, sade han, att vi icke kunde vänta honom tillbaka förr än i morgon eller kanske först i öfvermorgon.

Julia Torkilsson suckade förtviflad vid denna underrättelse.

— Jag måste då i öfvermorgon än en gång försöka att träffa honom här, mumlade hon.

Derefter vände hon om för att åter anträda färden till sitt ödsliga hem.

Det var med möda hon skred framåt. Hennes fötter rörde sig endast med den största ansträngning.

Solen sken gladt på gatorna, hvilka vimlade af rastlösa menniskor, men hon observerade dem icke, utan riktade mekaniskt sina steg mot hemmet. Ack, det hade ju ock förlorat för henne hvartenda uns af dragningskraft.

TRETTIOFEMTE KAPITLET.

En vän från fordom.

Den stackars förtviflade Julia Torkilsson hade just kommit öfver nuvarande Gustaf Adolfs torg och skulle skrida in på Torggatan, då hon plötsligt stannade.

Hon hade plötsligt hört sitt namn nämnas af en stämma, hvilken tycktes henne bekant och förunderligt erinrade henne om forna lyckliga dagar. Hon spratt till, som om hon blifvit väckt upp ur en dröm och hastigt spred sig en svag rodnad öfver de bleka anletsdragen.

En hand hade vänligt lagt sig på hennnes arm.

Hon vände sig om och i samma ögonblick såg hon en ung man med hurtig hållning och ett solbrändt, väderbitet ansigte.

Hon studsade.

— Fru Torkilsson! utropade han. Kära, kära fru Torkilsson, är det verkligen ni! Jag är verkligen förvånad öfver att möta er här i Göteborg, alldeles ensam och gående . . .

Julia Torkilsson kunde icke få fram ett ord utan betraktade blott förvånad den unge mannen.

Hvar hade hon sett detta ansigte förr?

Det föreföll henne obekant, men rösten kom henne att tänka på forna tider.

Plötsligt öppnade hon emellertid läpparne och utbrast:

— Georg Lind?

Den unge mannen nickade instämmande.

Den väderbitne främlingen var verkligen den man, hon nämnt vid namn. Förste styrmannen å hennes makes förolyckade skepp "Liljan" stod lifslefvande framför henne.

— Georg, är det verkligen ni, utropade den stackars enkan ännu en gång.

— Ja, svarade den unge mannen med en viss munterhet i tonen, den man som står framför er, är jag sjelf och ingen annan.

— Ack ja, nu ser jag det tydligt, svarade fru Torkilsson.

— Jag har öfverlefvat "Liljans" skeppsbrott och på mina färder långs Afrikas kuster genomgått de största faror och försakelser. Slutligen hade jag uppgifvit allt hopp att någonsin mera få sätta foten på mitt fosterlands jord, men nu är jag gudskelof här . . . Herre Gud, ni kan inte tro huru glad jag är öfver att återse de gamla bekanta ställena och att få möta kända ansigten. Det riktigt gör godt in i själen att än en gång höra sitt modersmål talas . . . Behöfver jag väl tala om för er, huru uppriktigt det gläder mig att hafva fått återse er, fru Torkilsson? . . .

Det blef en stunds paus på denna innerliga utgjutelse.

Den unge mannen ändrade plötsligt ton och betraktade med ängslig undran fru Julias ansigte.

— Och likväl, fortsatte styrmannen, smärtar det mig nu att se er så blek och sorgsen och så helt olik er, mot då jag sist såg er derute i ert hem. Och denna drägt? . . . Min Gud, Gurli är väl icke död? . . . svara för himlens skull! . . .

Den unge sjömannens ansigte öfvergöts af en djup rodnad, då han med darrande stämma framställde denna fråga.

— Nej, min vän, nej, hon är icke död, svarade fru Torkilsson med en ton, som lät halft förundrad, halft tankfull.

Då har någon annan olycka drabbat er, fortfor Lind. Jag är säker derpå, ty ni ser så bedröfvad ut. Ni är bestämdt sjuk?

— Ja, ni har rätt, jag är sjuk, mycket sjuk. Gatan, der vi stå, löper rundt omkring för mina ögon. Jag förstår intet af allt detta. Jag möter ju er här . . . er som jag trodde vara borta för alltid, död . . . ni har således blifvit räddad undan skeppsbrottet?

— Så är det. Jag och två matroser beslutade oss för att simma i land från vraket. Det var ett styft arbete må ni tro, ty det var ingen vanlig storm som slungade "Liljan" mot klipporna så att det gamla timret brast i tusen stycken, alldeles som om jag ville kasta ett bräckligt glas mot stenarne. Vi hade endast våra bojar och starka armar att lita oss till, men vi nådde ändock land. Vi voro lyckliga vi, men de stackars karlar som gått i båtarne gingo till botten hvarenda en; båtarne slogos sönder mot klipporna, och skutan rönte samma öde.

— Nå, min man, Gunnar, var väl den siste som lemnade fartyget, kan jag tro? Ack, jag kände hans käcka, modiga karaktär.

— Er man? . . .

— Ni blef räddad, men Gunnar omkom?

Styrman Lind stirrade förvånad på enkan.

— Min bästa fru Torkilsson, utropade han, nu talar ni i gåtor.

— Hur så?

— Er man? Han var icke ombord på "Liljan", det vet ni väl lika väl som jag?

Fru Torkilsson studsade.

— Min man, Gunnar, var han icke ombord på sitt skepp? utropade hon och betraktade honom med vidöppna ögon. Var icke med, säger ni, icke ombord, då skeppsbrottet timade?

— Hm, huru skulle väl han kunna varit ombord, då han stannade kvar i Sverige och anförtrodde skutan i mina händer . . . Herre Gud, nu stod jag just i begrepp att bege mig ner till sjön för att se efter lägenhet att komma ut till er på er egendom. Jag var fullt och fast öfvertygad om att träffa er och kaptenen derute.

— Styrman Lind, hviskade fru Torkilsson, det ni säger gör mig alldeles förvirrad . . . Ni säger att min man icke var ombord på "Liljan", och det oaktadt bär jag denna sorgdrägt efter honom. Sedan slutet af sistlidne juni, då han lemnade oss för att anträda sin långa resa, har jag icke sett min makes ansigte eller hört det aldra minsta från honom.

— Hvad, har ni icke sett honom sedan?

Styrmannens ansigte uttryckte den största förvåning.

— Nej, svarade fru Torkilsson.

— Och ni trodde då, att han följde med skeppet i slutet af juni förra året?

— Ja visst . . .

— Egendomligt i sanning! . . .

— Jag hade ju inga skäl att tro något annat.

— Min Gud, här måste ligga något under, en förfärlig hemlighet kanske! utropade den unge mannen.

— Ja, svarade Julia med skälfvande stämma, ty endast döden kunde skilja min make från hans käraste, hans hustru och barn.

Efter det hon sagt detta fattade styrmannen hennes arm, hvilken hon lät nästan omedvetet tagas. Han förde henne bort från åskådarnes blickar och in på en mera lugn sidogata, der de ostörda kunde tala om det hemlighetsfulla, underliga dunkel, som hvilade öfver kapten Torkilssons öde.

— Jag begriper icke allt detta, hviskade den stackars tillintetgjorda enkan. Allt synes mig som en hemsk, förfärlig dröm.

— Lugn, lugn blott, svarade Lind tröstande, vi skola nog söka reda saken.

Så småningom lyckades det för sjömannen att lugna fru Torkilsson. Med stor försigtighet meddelade han henne hvad som tilldragit sig dagen före skeppets afresa. Han berättade i korthet huru kaptenen lemnat fartyget och förklarat att han, hvad det än skulle kosta, måste hafva sina penningar tillbaka, dessa penningar som han lemnat köpman Olby. Han förtäljde vidare att han, trots befälhafvarens befallning att lyfta ankar i soluppgången, dock icke afseglat förr än solen gått ned, allt i det hoppet, att fartygets kapten skulle återkomma.

Vid denna förklaring tycktes det blifva klart för kaptenens enka.

Hon tyckte sig se samma mörka, hotande skepnad, hvilken, så långt hon kunde minnas, ställt sig i vägen för henne och hennes lycka.

Alltid var det Harry Olby, den skurken, alltid denne hennes oförsonlige fiende och obeveklige förföljare.

Blotta tanken på honom skakade hennes kropp i en enda stor rysning.

Han hade mördat hennes make.

Med egen hand eller med lejd mördarehand hade Harry Olby mördat kaptenen, sin rival.

Ju mera hon tänkte på denna sak, ju fastare kände hon sig öfvertygad om, att köpmannen begått detta grymma nidingsdåd.

— Ja, nu förstår jag allt, sade hon. Mina dystra aningar, min obestämda, men svåra fruktan har således icke bedragit mig. Det är nu tydligt för mig, att, då Gunnar den vackra sommarmorgonen tog afsked af mig, gick han sin död till mötes.

— Kära fru Torkilsson, låtom oss hoppas det bästa, tröstade Lind henne i en ton, som likväl klingade fullkomligt hopplös.

— Ja ja, men säg mig ännu en sak, svarade fru Torkilsson.

— Hvad då?

— Är ni fullt säker på att Gunnar anförtrodde sina penningar åt köpman Olby?

— Ja, det är jag.

— Och är ni fullt säker på, att min man icke var skyldig köpmannen några penningar?

— Derpå är jag lika säker som jag är det på mitt eget lif.

— Jaså, ni är det . . .

— Ser ni, kapten Torkilsson hade ju i många år haft tur med sig, och de hundratusen riksdalerna voro utbytet af många lyckliga resor.

— Ah, således var den handling, som bragte mig och mina barn till tiggarstafven och tog ifrån oss vårt så lyckliga hem, endast ett skändligt bedrägeri.

Hon gömde ansigtet i händerna och en tung, förtviflad suck banade sig väg ur hennes barm.

Hon berättade derefter för styrmannen allt det som skett och redogjorde för det sätt hvarpå köpman Olby satt sig i besittning af deras egendom i Askim. Emellertid rörde sig hennes tankar icke länge kring detta ämne, ty ständigt återvände de till hennes makes mystiska försvinnande.

— Georg, han har blifvit mördad, sade hon bestämdt, en

aning säger mig det. Han har blifvit den skurkaktige, samvetslöse köpmannens offer.

Styrman Lind stirrade förvånad på henne och skakade misstroget på hufvudet.

— Ni tror det ej, sade hon.

— Nej, fru Torkilsson.

— Hvarför icke?

— Köpman Olby intager ju en så ansedd och framstående plats i samhället, att han aldrig skulle kunna göra sig skyldig till ett sådant brott. Han hade ju dertill icke någon rimlig anledning eller bevekelsegrund, och naturligtvis kunde han ju frukta att brottet inom kort tid skulle blifva upptäckt.

— Jag rubbas deraf icke ur min öfvertygelse.

— Hur så?

— Jag kan försäkra er, att det gifves ingen missgerning, intet nidingsdåd, som icke Harry Olby är i stånd att begå.

— Ni fäller en hård dom, fru Torkilsson.

— Ack, tyvärr känner jag Olby sedan barndomen. Han har icke en tillstymmelse af samvete i sitt bröst. Hvarför skulle då en sådan skurk rygga tillbaka för ett mord?

— Jag vet icke.

Styrman Lind var alltjemt lika misstrogen, och det var ju helt naturligt. Det är ju så svårt för en ädel natur att tro, att det onda helt och hållet gripit ett menniskohjerta.

Och med samma tvifvel i sitt hjerta sade han derför kort:

— Er make måste hafva råkat ut för något missöde.

— Ni tror det?

— Ja . . . kanske han aldrig hann fram till Olbys kontor.

— Ni tror det?

— Ja.

— Om någon olycka händt honom under vägen dit, så skulle väl jag fått veta det.

— Det är ej afgjordt säkert.

— Georg Lind, jag tror att ni höll af min man. Det gjorde ni ju, inte sannt?

— Ja, fru Torkilsson, ingen son kan hafva älskat sin fader högre än jag höll af kaptenen. Han var ju alltid så kärleksfull emot mig, som om han varit min far och icke min förman.

— Gif mig då ett bevis på er trofasta tillgifvenhet och hjelp mig att genomtränga det hemlighetsfulla mörker, som hvilar öfver min mans öde.

Fru Julia Torkilsson sträckte ifrigt och bedjande händerna emot den unge mannen.

— Det skall jag, svarade denne varmt, se här, mitt lif står till er tjenst. Ingen fara eller möda skall från denna stund synas mig för stor. Säg mig blott hvad jag skall göra, och jag skall blindt lyda er.

— Låtom oss då genast skrida till verket, utbrast fru Torkilsson ifrigt.

— Icke så häftigt dock!

— Ack, Georg, ni vet icke huru upprörd jag är. Min själ får icke ett ögonblicks ro, förrän jag sett upplösningen på denna mörka, hemska gåta.

Den unge sjömannen stod ett ögonblick försänkt i tankar. Han försökte tydligen att utkasta en plan, efter hvilken de kunde handla.

— Fru Torkilsson, då kaptenen lemnade mig qvar ombord på "Liljan", var det hans afsigt att gå direkte till köpmannen . . .

— Såå . . . hur vet ni det?

— Han underrättade mig derom.

— Jaså . . .

— Således är vårt första göra att, skaffa oss visshet om, huruvida han kom fram till sin bestämmelseort eller ej. Denna fråga få vi troligen lättast besvarad, om vi hänvända oss till köpmannens bokhållare.

— Jag hyser icke stort förtroende till Olbys tjensteandar, men låtom oss i alla fall icke lemna denna utväg oförsökt. Kan-

ske hjelper oss himlen att draga fram brottet i dagen och till ett rättvist straff befordra förbrytaren.

— Det hoppas jag på . . .

— Låtom oss då strax begifva oss till kontoret.

Den unge sjömannen lät icke säga sig detta två gånger, utan fattade ifrigt fru Torkilssons arm, hvarefter båda begåfvo sig till köpmannens kontor.

TRETTIOSJETTE KAPITLET.

På kontoret.

Inom kort stodo de båda vännerna utanför köpman Harry Olbys kontor.

Georg Lind steg beslutsamt in, åtföljd af kaptenens hustru.

En till åren kommen, något böjd man med ett magert, gulblekt, lidelsefullt ansigte satt böjd öfver en af pulpeterna och framför honom låg en diger hufvudbok.

Då de båda främmande stego in, böjde han sakta på hufvudet. Han kastade på den unge sjömannen en likgiltig, flyktig blick, men då hans öga mötte kaptenens hustru, förändrades hvarje min i hans ansigte. Det gula ansigtet blef ännu mera gult, läpparne darrade nervöst, och blicken blef stel och stirrande.

Det var alldeles tydligt, att en våldsam rörelse skakade mannens inre.

Vi igenkänna honom snart.

Han var ingen annan än Johan Holt, köpmannens förste kontorist och förtrogne.

— Hvad vill ni, stammade han och utan att flytta sig från sin plats.

Styrman Lind trädde beslutsamt närmare.

— Jo, jag har kommit hit för att förfråga mig rörande en tilldragelse, som hände för omkring ett år sedan, började Lind.

— Låt höra!

— Nå, först, erinrar ni er min herre, de affärer, hvilka er herre gjort under loppet af det sista året?

— Min bäste herre, svarade Holt, under det hans ögon alltjemt stirrade på den sorgklädda kaptenshustrun, som stod tyst och allvarsam bakom den unge mannen, vi göra på år och dag så mycket affärer, så otaligt många, att det är mig alldeles omöjligt att med bestämdhet svara något härpå, innan jag får veta af hvad art den affär var om hvilken ni vill ha upplysning.

— Det kan jag nämna . . .

— Godt, om mitt minne skulle svika mig, så kan jag ju alltid rådfråga våra böcker. Hvad önskar ni veta för något?

— Jo, det är så, att en sjökapten Gunnar Torkilsson för omkring ett år sedan deponerade en summa af hundratusen riksdaler hos er . . .

— Såå . . .

— Kan ni erinra er detta?

— Det erinrar jag mig mycket väl, min herre.

— Han återvände emellertid samma dag till er för att återfordra sina pengar, åtminstone var det hans afsigt att göra det.

— Jaha, ja . . .

— Vill ni nu vara så god och säga oss, om han verkligen kom hit.

— Jo, kapten Torkilsson kom hit, men köpman Olby hade då redan rest ut till sin landtegendom.

— Nå?

— Kaptenen reste dit ut till min herre och jag var der just, då han kom dit.

— Nå, kaptenen återfordrade då sina pengar?

— Ja, det gjorde han.

— Fick han också ut dem?

— Ja, så sade åtminstone köpman Olby.

— Alltså blefvo penningarna återlemnade . . .

— Det har min herre sjelf sagt mig.

— Nå? . . .

— Jag lemnade emellertid köpmannen för att fara tillbaka till staden, och då jag aflägsnade mig var kaptenen qvar der.

— Jaså, han var qvar . . .

— Jag kom dock på andra tankar och vände om igen till slottet. Då jag återkom, hade kaptenen redan gått, säkerligen med sina hundratusen på fickan.

— Huru vet ni det?

— Jo, ty köpman Olby berättade för mig att han utbetalat pengarne samma afton, emedan kaptenen skulle afgå med sitt fartyg redan påföljande morgon vid soluppgången.

— Det är sant, fartyget afseglade också mycket riktigt påföljande dag, men kapten Torkilsson var icke med.

— Var han icke med?

— Nej, från den stund, då ni såg honom och den dag som i dag är har ingen hvarken sett till eller hört något af kaptenen. Han har försvunnit, som om jorden öppnat sig under hans fötter och uppslukat honom.

— Förunderligt! Förunderligt!

Kontoristen blickade tankfullt ned på sin bok.

— Ja det är i sanning förunderligt, upprepade Lind.

— Nå, vidare? sporde Holt.

— Jag kan intet säga, men jag vågar hålla vad om hvilket som helst, att här ligger ugglor i mossen. Hvad mig sjelf angår, så får jag erkänna att jag finner köpmannens handlingssätt högst besynnerligt. Kapten Torkilssons förmögenhet blef anförtrodd i hans händer, det är nu konstateradt.

— Ja visst ja . . .

— Jag skulle nu gerna önska få tre frågor besvarade.

— Hvilka då?

— Först huruvida de hundratusen riksdalerna verkligen kommo rätte egaren till handa.

— Sedan?

— Sedan huru köpman Olby åtkommit de handlingar, hvarmed han kommit i besittning af kaptenens såväl lösa som fasta egendom. Den sista frågan lyder: Lemnade verkligen kapten Gunnar Torkilsson lefvande köpmannens egendom? Den låter hemsk, men jag kan inte hjelpa det.

Kontoristens ansigte antog ett förunderligt uttryck och han kastade en genomträngande blick på den unge beslutsamme mannen.

— Hm, ni sjunger minsann rent ut med det ni har på hjertat, min unge herre, sade Holt med ett grin. Hör nu, det kan väl verkligen icke vara er mening att tro, att en man i köpman Harry Olbys ställning skulle för lumpna hundratusen riksdaler frestas att begå ett mord? Köpmannen är millionär, så att den summa som kanske af kaptenen betraktades som en hel förmögenhet, i herr Olbys ögon endast är en lumpen bagatell.

— Hm, det kan ju vara sannt, svarade Georg Lind. Men om han är millionär i dag, så var han det dock icke för ett år sedan. Det gick då ett rykte, vill jag minnas, att han gjort så stora förluster, att man fruktade att hans firma skulle gå under.

Kontoristen ryckte på axlarne.

— Hvilken, som har sitt förnuft i behåll, tror väl på rykten? sade han.

— Åh, de kunna vara sanna.

— Nej, unge man, edra ord äro en vansinnigs lösa, osammanhängande prat.

— Såå . . .

— En millionär som köpman Olby begår aldrig något brott. Ni torde allt få lof att söka efter kaptenen på annat ställe. Det skulle vara löjligt att vi skulle åtaga oss ansvaret för hvart han tagit vägen. Det kunna vi icke.

— Det kan hända det, men ni skall se att inom helt kort skall lämplig öfverhet affordra er förklaring öfver mötet derute på landtegendomen mellan köpmannen och kaptenen. Vi skola med det aldra första öfverlemna denna angelägenhet i rättvisans händer; kanske dess handtlangare skall kunna taga reda på, om kapten Torkilsson lefvande lemnade sommarbostället.

Kontoristen ryckte återigen på axlarne och svarade kallt:

— Det kan hända det, ty herrar domare och fiskaler äro ju mycket dugliga, ehuru de som andra dödliga ibland kunna begå dumheter . . . God morgon!

Detta afsked var alltför bjudande för att de skulle vilja

svara mera och de drogo sig derför åt dörren. Då de hunnit denna, ropade emellertid kontoristen:

— Dröj ett ögonblick! Trots att ni här kommit med en mängd dåraktiga och närgångna, för att icke säga oförskämda förfrågningar rörande en ansedd och oförvitlig man som min principal, så skall det blifva mig kärt att på något sätt vara er till tjenst. Skulle jag från ett eller annat håll erhålla någon upplysning, som kan leda er på spår efter den försvunne kaptenen, så vill jag underrätta er derom.

— Tackar, svarade enkan.

— Till hvem får jag i så fall adressera brefvet?

Han riktade sina blickar på fru Torkilsson och hon svarade derför:

— Ni kan adressera det till mig!

— Till er? Och ni är, om jag får fråga?

— Julia Torkilsson, kaptenens enka. Brefvet kan aflemnas å postkontoret.

Kontoristen spratt häftigt till vid ljudet af denna sorgsna, nästan klagande röst, men ingen af de närvarande observerade hans upprörda själstillstånd. De voro båda två alltför mycket upptagna af den angelägenhet, som fört dem hit, för att kunna gifva akt på kontoristen.

Emellertid lemnade de kontoret.

Den unge mannen följde fru Torkilsson ett stycke på vägen, och då han skildes från henne lofvade han henne att genast anmäla kaptenens spårlösa försvinnande för myndigheterna och påföljande dag meddela henne sitt samtal med fiskalen.

Julia Torkilsson skyndade tankfull hem.

Väl anländ dit, satte hon sig genast ned att skrifva till sin son, och berättade för honom om sitt möte med styrman Lind och om sin makes hemlighetsfulla försvinnande.

Till sist bad hon sonen bevekande att han med yttersta förmåga skulle anstränga sig för att hjelpa henne att lösa denna mörka gåta.

"Genom himlens underbara skickelse — skref hon — har

du nu kommit i närheten af köpman Olbys egendom. För himlens skull begagna dig af denna lyckliga omständighet och försök komma till kunskap om, huru det gick till vid mötet mellan din far och köpman Harry Olby i slutet af juni förlidet år! . . .”

Hon slutade brefvet med en välsignelse.

TRETTIOSJUNDE KAPITLET.

En qvinnonyck.

Vid teatern var det sig likt.

Den vackra judinnan hade icke en tanke öfrig för Gurli, sedan det lyckats så väl att bortföra henne.

Och det var ju i och för sig en triumf.

Den vackra medtäflerskan var borta, hon rådde nu ensam i de brokiga grupperna af vackra figurantskor och ingen kunde göra henne rangen stridig.

Regissören befann sig emellertid i ej ringa förlägenhet, och han måste nu tacka den vackra judinnan för att hon ville mottaga det parti, Gurli förut med sådan framgång utfört. Och den roll, han bestämt för Gurli, måste han äfven erbjuda Ester Hütter.

Judinnan triumferade.

Och det var ej att undra öfver.

Hon hade aldrig haft några synnerliga dramatiska anlag, ty om hon egt sådana skulle hon med sin skönhet för länge sedan haft afgjord framgång vid teatern. Emellertid hade hon dock så pass talang att hon kunde inlära rollen och någorlunda oklanderligt framsäga replikerna; sedan fick hennes skönhet ersätt hvad som brast i verklig skådespelarekonst.

Hon skulle framställa en ung dam af den förnäma verlden, och det beredde henne ett ypperligt tillfälle att briljera med alla de smycken och grannlåter hennes förnäme, men olycklige älskare skänkt henne.

Hennes kostym var ett vidunder af prakt och lyx, och var beställd utomlands. Den praktfulla klädningen af rosafärgadt atlas var nästan helt och hållet dold af en lång tunika med spetsar och den vackra färgen framhäfde ännu mera hennes mörka hy.

I denna drägt, och med sin förföriska skönhet liknade hon Nillandets drottning, forntidens sköna Kleopatra, hvars demoniska ögon kostade Antonius en kejsarkrona.

Ett armband af diamanter glänste på den ena af hennes fina handleder, och ett massivt smycke af guld med en stjerna af rubiner prydde den andra. Hennes blåsvarta lockar, hvilka sammanhöllos af en gnistrande diamantstjerna, lågo tillbakastrukna och derigenom framhäfdes ännu mera ansigtets fina skönhet.

Som hon så presenterade sig i all sin herrliga skönhet, var det tydligt för en hvar, att hon var vackrare än någonsin. Det såg ut, som om hon vore född och buren till att uppbära en furstinnas rang och titel.

Detta var ock den publiks tanke, som, den qväll Ester Hütter uppträdde första gången som aktris, beundrade hennes rika, majestätiska skönhet.

Och detsamma tänkte en ung, vacker, nobel man, som syntes bland denna publik. Han var den vackra judinnans siste tillbedjare, den förut omtalte adelsmannen, som helt visst skulle lagt sin titel och friherrliga krona för hennes fötter.

Denne unge man var ingen annan än Ester Hütters förnäme tillbedjare och beundrare, hvars vackra ansigte klarnade hvarje gång blickarne föllo på den sköna aktrisen.

Den stolta skönheten hade råkat i oenighet med honom och hade visat bort honom från sin boudoir med en min så stolt att den kunnat anstå en mäktig drottning.

Under de tre eller fyra sista veckorna hade den förtviflade älskaren flera gånger försökt vinna inträde i judinnans våning, men hvarje gång hade den trägne beundraren fått samma svar: fröken Ester Hütter tog alls icke emot. Den mest enväldige monark skulle icke kunnat behandla sina undersåtar med större öfverlägsenhet än denna stolta qvinna, och dock var hon den ensamma, värnlösa qvinnan.

Olyckligtvis voro emellertid denna köld och likgiltighet intet

annat än att gjuta olja på elden, på hans glödande kärlek. Ju mera öfvermodig och kall hon var mot honom, desto mera passioneradt afgudade tillbedjaren henne.

Hvarje afton kom han upp i sin loge, och var lycklig att blott få se sin afgud, som emellertid icke bevärdigade honom med en enda blick. Han kunde ju visserligen när som helst komma in i foyern, men då han sista gången varit der, hade den sköna judinnan kastat till honom en blick af det djupaste förakt.

Han hade talat till henne, men då hade hon vändt bort hufvudet och icke svarat honom.

Han vågade för den skull icke att närma sig henne på nytt.

Emellertid tycktes det denna afton som ett omslag skulle inträda.

Den sköna tjuserskan tycktes åter vilja taga honom till nåder. Till hans obeskrifliga förvåning och glädje kastade hon sina blickar mot hans plats och gaf honom ett af sina mest förtjusande leenden som helsning.

Det gick upp som ett ljus för den unge mannen.

Han förstod att han fått hennes förlåtelse och på samma gång hennes gunst.

Det första han derför gjorde var, att så fort ridån fallit ila ner i foyern, der hans sökande, glädjestrålande öga snart bland en skara andra teaterfolk upptäckte den som var föremål för hans aldrig svigtande beundran och stormande kärlek.

Ester Hütter hade slagit sig ned på en soffa. I handen höll hon en indisk solfjäder, hopfogad af fjädrar i praktfulla, bjerta färger. Med denna vinkade hon den unge ädlingen till sig, och han lydde med synbar glädje denna befallning. I nästa ögonblick stod han vid hennes sida, vördnadsfullt bugande, väntande hvad hon kunde hafva att säga honom.

Den unge mannen hyste, egendomligt nog, en verklig högaktning för denna nyckfulla, egendomliga qvinna, och hennes despotiska karaktär och stolta öfvermod fängslade honom vid henne, lade honom för hennes fötter.

Hon nickade lätt mot honom och räckte honom med en nedlåtande min sin lilla af juveler glänsande hand.

Han fattade den hänryckt.

— Ni vill tala vid mig? sade han.

— Ja, svarade hon kort.

— Och ni ville säga?

— Jo, låtom oss vara vänner. Jag blir så nedstämd af att se ditt sorgsna anlete. Minns du, hvem det var som på ett gästabud, när det var som trefligast och glädjen stod högt i sky, lät midt ibland den bullrande, muntra skaran bära in en dödskalle för att erinra dem om alltings förgängelse. Minns du det? Jag är nästan säker om, att du med din sorgsna, bedröfvade uppsyn skulle kunna göra samma gagn som den der dödskallen, om sådant brukades i våra dagar. Du har på senare tiden tagit på dig en verkligt ynklig och högtidlig min.

— Goda, kära Ester, kan väl din stackars tillbedjare blifva annat än förtviflad, när det oupphörligt säges mig att du icke är hemma, ehuru jag hör att du sitter och klinkar melodier . . .

— Klinkar?

— Ja . . .

— Hvad menar du?

— Förlåt mig, jag menar spelade på klaveret.

— Ah, låt det nu vara taladt nog om den saken . . .

Hon höjde hufvudet och gaf honom en nådig blick.

— Som du önskar.

— Jag medgifver gerna att jag på senare tiden varit temligen onådig och elak mot dig, men nog förekommer det mig, som om du måst gifvit mig någon anledning dertill . . .

— Någon anledning?

— Ja, men jag erinrar mig nu inte för tillfället hvad det var. Emellertid vill jag nu glömma det . . . Jag förlåter dig! . . .

— Förtjusande Ester, min egen flicka!

Han tryckte häuryckt hennes händer.

— Stopp, min herre! Inte så!

Hon gjorde med solfjädern en otålig åtbörd.

— Jag förlåter dig endast på ett vilkor . . . Jag fordrar en tjenst af dig, sade hon allvarligt.

— Min goda engel, mitt allt på jorden, utropade han, du vet så väl, att jag aldrig kan neka dig något.

— Nej, naturligtvis, jag vet det, svarade hon, i det hon antog en drottnings hållning. Du nekar mig aldrig en tjenst, som det står i din förmåga att uppfylla, men här är det frågan, om du kan det eller icke.

— Min älskade flicka, om det är någon möjlighet för det, så kan du redan betrakta din önskan som uppfyld. Och skulle det vara omöjligt, så var förvissad om att jag icke skall gifva mig hvarken rast eller ro förr än det blifvit en möjlighet.

— Ah, det är den enklaste sak, blott du går klokt tillväga.

— Nå väl!

— Du vet ju, min vän, huru mycket jag tycker om att rida och med hvilken längtan jag motser den tid, då jagten börjar?

— Jag vet det . . .

— Ser du, jag har tänkt fara upp till Vestergötland, för att der njuta af jagtens nöjen och behag.

— Nå?

— Nåväl, för några dagar sedan kom major Arthur upp i foyern, der han satt och konverserade en stund och bland annat uttryckte han då sin förtjusning öfver en fullblodshäst, som påföljande dag skulle säljas. Ser ni, sade han, det är ett präktigt, charmant djur, det finnes icke ett enda hvitt hår på den, och den är snabb som vinden och liflig, som om den hade eld i blodet. Den har dock endast ett fel, tillade han och såg skälmsk ut, och det felet påträffar man alltid hos kastanjebruna fullblodshästar och svartögda qvinnor — den är något egensinnig och nyckfull. Hingsten lyder namnet "Djäfvulshofven" och egdes senast af en kapten Harley . . Arthur sade vidare, att han gerna skulle vilja gifva tiotusen riksdaler för djuret, om han blott egde eller kunde skaffa så mycket pengar.

Den unge ädlingen hånlog.

— Stackars krake, han är alltid i knipa för pengar, sade han.

Ester Hütter skrattade instämmande. Hon tycktes denna afton vara vid synnerligen godt lynne.

— Nåja, sade hon muntert, nu kan du väl förstå, att jag genast greps af ett lifligt begär att få ega denna ypperliga häst.

— Jag förstår nog det . . .

— Jag sände också i hemlighet min tjenare att underhandla om köp af djuret, men kan du tänka dig, han kom för sent, "Djefvulshofven" var strax förut såld för en något högre summa.

— Ah . . .

— Du kan knappast föreställa dig, huru förtviflad jag blef.

— Ja, nog var det förargligt, men noga sedt, var det ju rätt lyckligt, då hästen är så vild och nyckfull.

Ester Hütter föll in med ett hånskratt.

— Vild och nyckfull, utropade hon. Tror du då, att jag icke är i stånd att tämja honom? Kan man se något skönare än en eldig springare? Hvilken njutning är väl högre än att flyga bort på en eldigt frustande hingst? Ack, den stegrar sig, den slår bakut, men jag kufvar den, jag lär honom att lyda mig och jag beherskar den helt och hållet.

Den unge mannen skakade betänksamt på hufvudet.

— Det var bättre att du skaffade dig ett mera fromt djur, sade han.

— Ah, jag afskyr dessa lugna, fromma springare! utropade hon. Lika gerna kunde jag sitta hemma på min soffa, än att lunka gata upp och gata ned på en tam krake, utan eld och mod! Ah, det finnes intet sämre än dessa tråkiga, beskedliga djur, som kunna tyglas af en svag qvinnohand. Nej, min vän, du känner mig då icke, om du tror, att jag är i stånd att afstå från något som jag länge önskat mig. Hvad den än må kosta, så måste du skaffa mig denna häst, hör du det.

— Men kära flicka, du berättade ju sjelf nyss, att den blef såld, denna häst.

— Det är alldeles riktigt, men betyder väl det något? Han som köpte den kan väl förmå sig att sälja den igen, om han får mera betalt än han köpte den för.

— Det beror på . . .

— Ah, det har ingen fara.

— Det beror på, hvem som köpte den.

— Grefve Wall tillhandlade sig den.

— Grefve Wall?

— Just han.

— Det var ett aber.

— Hvarför?

— Emedan jag nu hyser allvarsam fruktan för att jag inte kan uppfylla din önskan.

— Såå . . . och hvarför?

— Grefve Wall är icke den man som gör sig af med en favorithäst, äfven om man vill betala aldrig så mycket för den.

Den vackra judinnan kastade föraktligt tillbaka hufvudet, under det en vredgad blixt lyste i hennes mörka ögon.

— Ah, jag förstår, utropade hon, du vill icke!

— Ah . . .

— Ja gör dig då icke besvär dermed.

— Ester . . .

— Jag vet nu hvad jag har att rätta mig efter, jag ser nu att jag intet har att vänta af din vänskap, då du icke ens vill uppfylla en så obetydlig önskan.

Denna förebråelse skulle ljudit grym i hans öron, om han icke älskat henne så högt. Den unge ädlingen hade redan förstört en hel förmögenhet för att kunna tillfredsställa den sköna qvinnans många önskningar och nycker. Han hade aldrig nekat henne något, utan skänkt henne allt hvad hon begärt, de antikaste möbler och smycken samt till och med en egen sommarvilla på landet.

Han låtsade som han icke hörde hennes oberättigade förebråelse. Heldre ville han begå hvilken dårskap som helst än neka henne något, som kunde rendera honom en onådig blick från den afgudades strålande ögon.

— Godt, sade han med en nästan bönfallande ton, jag skall då uppbjuda alla mina krafter för att kunna uppfylla din önskan.

— Ah . . .

— Men det måste jag säga att Wall är mycket rik, och det är svårt att förstå, huru det skall lyckas mig att förmå honom att afstå från en häst, som han helt säkert sätter mycket värde på. Jag skall dock göra mitt bästa.

— Det fägnar mig mycket . . .

Med denna korta replik reste hon sig långsamt upp och höljde in sig omsorgsfullt i schalen.

— Dock, kom icke i min närhet, fortsatte hon långsamt, förr än du kan komma och berätta mig, att den eldige hingsten är min tillhörighet. Och nu god natt!

Hon räckte honom sin lilla juvelprydda hand, hvilken han fattade och kysste med sådan vördnad, som om hon varit en mäktig kejsarinna.

Den unge mannen aflägsnade sig, full af hopp.

Följande dag tillskref han grefve Wall och erbjöd denne ädling tjugotusen riksdaler för den häst, denne köpt för något öfver tiotusen. Samtidigt underrättade han grefven om, att han bestämt djuret för en dam, som länge närt en ifrig önskan att komma i besittning af detsamma, men hade haft den oturen att blifva förekommen vid köpet.

Den unge mannen var nästan beredd på ett bestämdt afslag på denna sin framställning, men det bref, han erhöll som svar, tillintetgjorde denna hans farhåga.

Det bref han erhöll från grefven lydde:

"Min bäste friherre!

Det skulle vara mig ett sant nöje att sälja "Djefvulshofven" för samma summa jag sjelf betalt för honom, men jag vill dock icke sälja den så, att den kommer i händerna på ett fruntimmer.

Ser ni, jag och mina ridknektar hafva pröfvat alla våra ridkonster på djuret, men ingen af oss har lyckats att tämja honom. Ingen af oss har någonsin sett ett så envist och elakt djur. Jag är dock känd för att vara en hästkarl, att kunna dressera hästar, men med alla mina konstgrepp och min erfarenhet kommer jag ingen väg med "Djefvulshofven". Hans elakhet gränsar till det yttersta; den lilla gnista af fromhet som han möjligen från början haft har helt säkert gått alldeles förlorad under ovana ryttares behandling.

För tillfället är han, som sagdt, så ostyrig, att jag trots hans fina utseende omöjligen vill behålla honom. Jag tänker derför att göra mig af med honom till hvad pris som helst. Dock samtycker jag aldrig till att han kommer som ridhäst i händerna på ett fruntimmer.

Din vän *Wall.*"

Den unge ädlingen läste brefvet flera gånger uppmärksamt och drog till sist den slutsatsen, att hans sköna älskarinna ögonblickligen skulle slå det vilda djuret ur hågen, då hon fick höra grefvens utsago. Hvad skulle hon väl med en häst, som icke ens en så ypperlig ryttare som grefven förmådde tygla.

— Jag skall genast meddela henne brefvet, mumlade han, i det han stoppade det i fickan.

Derpå befalde han fram sin vagn och körde genast till den vackra judinnans bostad.

Ester Hütter var hemma.

Hon trippade omkring i sin boudoir i en vacker morgondräkt af siden och musslin.

Hon var just sysselsatt med att vattna några praktfulla blommor i sina krukor, då hon fick se sin tillbedjare komma. Ett utrop af glädje trängde dervid öfver hennes sköna läppar.

Tillbedjaren stod betagen vid åsynen af henne. I den lätta morgondräkten, med händerna fulla af blommor, som hon brutit och med blicken riktad mot honom, var hon värdig en målares pensel, en skulptörs mejsel.

Han helsade vördnadsfullt och med ett förtjust leende.

— Hvilken triumf! utropade hon mot honom. "Djefvulshofven" är nu ändtligen min tillhörighet!

— Nej, älskade Ester, men . . .

— Men? . . .

— Men . . .

— Men hvad, svara! Jag tål intet sådant tal här i min bostad. Jag förbjöd dig ju att komma inför mina ögon, förr än du kunde glädja mig med att hästen tillhörde mig.

— Ja, du gjorde det min älskling, svarade han och räckte den förtörnade qvinnan grefvens bref.

Hon ryckte det till sig.

— Der har du svaret på mitt bref till hästens herre, svarade han. Och nu kan du sjelf läsa det. Du bör då kunna inse, hvarför jag icke köpt djuret.

Ester Hütter läste brefvet, men kastade det derefter med en föraktfull åtbörd ifrån sig.

— Jaså han skref så, sade hon.

— Ja.

— Nåväl, du skref väl genast tillbaka, att du under alla omständigheter ville hafva hästen?

— Älskade Ester, efter att hafva fått ett sådant svar, kunde jag väl icke . . .

— Ah, hvad I karlar ändå äro för ena stackare! Och ändå föra ni städse sådana stolta ord på läpparne. Du kanske är rädd för att rida en sådan häst, men jag skulle förakta mig sjelf, om jag vore en sådan stackare. Skrif genast till grefve Wall och låt honom veta, att du vill köpa "Djefvulshofven" för samma pris som han sjelf betalt för den.

— Kära Ester, du är väl ändå inte så dåraktig att begagna den som ridhäst . . . det vore vanvettigt!

— Den saken skall du icke bry dig om det minsta. Skrif genast och säg blott, att du vill hafva hästen. Se der, skrif genast ett svar till grefven!

Hon pekade dervid med en otålig gest på bordet, hvarest skrifmateriel lågo.

Friherren försökte ännu några ögonblick att göra motstånd, men det lyckades honom icke. Slutligen måste han gifva vika för den sköna qvinnans orubbliga vilja.

Han skref till grefven, att damen ville hafva hästen till hvad pris som helst. Det kostade honom mycket att skrifva detta bref, ty han insåg väl den fara, för hvilken hans älskling utsatte sig, men han var icke i besittning af tillräckligt mod och styrka att kunna motsätta sig hennes önskan.

Han afsände brefvet och inom några få timmar kom svaret.

Grefven skref:

"Bäste friherre!

Skulle den dam, hvars önskan du sätter så stort värde på att uppfylla, verkligen beslutit sig för att taga lifvet af sig sjelf, så kan hon ju lika gerna göra det på ena eller andra sättet.

Dock vill jag ännu en gång säga, att hingsten aldrig kommer att finna sig uti att tyglas af en fruntimmershand. Han låter endast beherska sig af en man med kraftig arm och en vilja, som är starkare och oböjligare än hans egen.

Din vän *Wall.*'

Efter att hafva läst brefvet hastade den unge mannen till sin sköna älskarinna.

Judinnan mottog det och läste det med ett leende, som slutligen mynnade ut i ett högt, klingande skratt.

— En starkare arm och en oböjligare vilja än hans egen, står här, utropade hon. Godt, min arm saknar kanske den nödiga styrkan, men det vet jag, att ingen häst kan vara begåfvad med en mera oböjlig och bestämd vilja än min. Vi få väl se hvem som är starkast, jag eller "Djefvulshofven" . . .

— Är det då din mening att vilja rida hästen, trots att grefven varnat?

Friherren antog en min af bekymmer.

— Min mening! utropade Ester och gick med hastiga steg fram och tillbaka, ja visst är det min mening. Kors, hvad du ser ömklig ut, min kära vän, man skulle nästan tro att du vore beredd att hoppa öfver en afgrund. I karlar äro ändock ena stackare, ena kujoner. Men jag skall visa dig att "Djefvulshofven" kan styras af en qvinnas hand. Sänd grefven en anvisning på tiotusen riksdaler, och bed honom sända hingsten hit.

Den unge mannen vardt förtviflad. Han gjorde invändningar, bad henne att afstå, men hon dref triumferande igenom sin vilja.

Bref med en anvisning på penningarna blef afsändt.

Tidigt den följande morgonen stod hästen i hennes stall, och Ester Hütter gick ned att taga det vackra djuret i betraktande.

Hon harmades emellertid, ty det regnade och hon hade föresatt sig att redan samma morgon taga sig en promenad till häst med "Djefvulshofven".

— Dock, jag hoppas att det klarnar upp till i morgon, sade hon.

I detsamma anlände den unge friherren, hästens gifvare.

Ester Hütter vände sig mot honom.

— Glöm icke, min vän, att vara här klockan elfva i morgon för att ledsaga mig på en promenad. Jag skall gerna rida en hel mil för att en enda gång få en ordentlig galopp ute på fria fältet.

— Jag skall gerna infinna mig, svarade den unge mannen

allvarsamt, men jag skulle helst se, att du bestämde dig för en annan häst än "Djefvulshofven". Din vanliga ridhäst kunde du ju taga, den har du ju alltid tyckt så mycket om.

— Visserligen, men det var förr. Nu tröttar det mig att se, det tjocka, flegmatiska djuret. Nej, ingen annan än denna vackra, kastanjebruna fullblodshäst skall bära mig.

Hon lade med dessa ord sin lilla fina hand på hingstens stolta, väl formade, böjda hals och smekte honom. "Djefvulshofven" såg på henne med sina stora, mörka ögon, men den eldighet, som blixtrade i dem hade ett nästan demoniskt uttryck.

Han gjorde skäl för namnet.

— Jag vet inte hvaraf det kommer sig, sade friherren allvarligt, men det der brefvet från grefve Wall har gjort mig helt underlig till mods.

— Underlig? Bah!

— Ack, Ester, jag besvär dig afstå från din föresats. Jag skulle gerna offra hela min förmögenhet, om jag kunde förmå dig dertill.

— Kära vän! Du fantiserar.

— Jag svär dig heligt, följ mitt råd!

— Jaga slika hjernspöken ur din hjerna, min vän, du kan vara lugn. Jag har aldrig varit vid bättre lynne än i dag, och af hela min själ gläder jag mig åt den sköna ridturen i morgon förmiddag.

Hon strålade mot honom, och han afväpnades inför detta glädjestrålande ansigte.

TRETTIOÅTTONDE KAPITLET.

Sanningen spåras i mörkret.

Vi återvända nu till Richard Torkilsson.

Efter den hemliga vandringen i källrarne under den norra flygeln blef den unge mannen rof för en fruktansvärd själsstrid.

Mera än någonsin förr erfor han huru svårt det skulle blifva att glömma Svea Olby och rycka hennes herrliga bild ur sitt hjerta. Och detta var hans pligt.

Då han någon gång såg hennes smidiga gestalt mellan träden, måste han göra våld på sina känslor och välja en annan väg. Och det var icke utan en inre strid han gick bort från fönstret, då han såg hennes vackra ansigte mellan blommorna å rabatterna i trädgården.

Hvarje stund grubblade han på sitt fynd i den norra flygeln och på det hushållerskan berättat honom. Oupphörligt stod det för honom.

Han tänkte och tänkte och drog slutsatser.

En eftermiddag i slutet af juni förlidna året hade en okänd herre kommit till slottet och ingen hade sett honom lemna detsamma. Richard sjelf hade under sin vandring i källaren funnit ett stycke af en sönderrifven rockärm, som var fläckad af blod, och dessutom hade han sett en blodpöl vid foten af trappan, som ledde upp till köpmannens kassahvalf i norra flygeln.

Lade han alla dessa omständigheter samman, så bekräftade de den gamle trädgårdsmästarens dystra, hemska anklagelser.

Denne hade således, af allt att döma, verkligen varit vitne till den förskräckliga scen, han så ofta fantiserade om, äfven sedan vansinnets mörker höljde hans själ.

Ett mord hade föröfvats i den norra flygeln, och Richard kunda lägga fram ganska besvärande bevis mot den som begått brottet.

Förbrytaren var emellertid Svea Olbys far!

När den unge mannen tänkte på detta, tycktes det honom omöjligt att lösa den hämndens uppgift, hvilken han satt som sitt lifs mål.

Ibland bemödade han sig om att inbilla sig sjelf att intet mord blifvit föröfvadt den der juniaftonen och att köpmannen således icke gjort sig skyldig till ett groft brott som ett mord, det gröfsta och nedrigaste en menniska kan begå. Kanske var det hela endast en sammanstötning af tillfälligheter, en besynnerlig lek af ödet! Den blodiga rockärmsbiten, handsken, gubbens vansinniga, fasansfulla yttranden, allt detta kunde kanske förklaras på ett helt annat sätt än det Richard hittills föreställt sig.

Han frågade sig sjelf:

— Hvarför skulle väl Harry Olby mörda denne främmande man? Hvad bevekelsegrunder kunde han väl haft dertill? Hvilken dårskap att misstänka en sådan man för en slik ogerning? Jag har burit mig lika vansinnigt åt som den gamle trädgårdsmästaren!

Emellertid lyckades det honom icke, trots dessa tankar, att glömma det han hört och sett.

En förfärlig tyngd låg på hans själ.

Hvarenda stund erinrade han sig den tryckande, egendomliga känsla, hvilken bemäktigat sig honom första gången han beträdde slottet.

— Det tjenar till intet att gå här och ljuga för sig sjelf, sade han en dag efter en häftig inre strid med sig sjelf. Skuggan af brottet ligger öfver detta ställe. Jag känner att den mördades blod fyller luften med sin stank . . . Jag måste fylla min pligt, hvad det må draga i spåren!

Richard beslutade att icke spilla någon tid, utan redan nu sätta sin plan i verket. Han beslutade att redan följande dag

resa in till Göteborg och sätta sig i förbindelse med polismyndigheten.

Då han fattat detta beslut, satte han sig ned att skrifva till köpmannens dotter, Svea Olby. Som skäl för sin hastiga afresa ville han föregifva, att viktiga angelägenheter tvingade honom, och att det var en nödvändighet att han kom bort.

Detta var emellertid icke ett så lätt företag att affatta detta bref. Han hade föreställt sig att det var mycket lättare än det i sjelfva verket var. Han kände att de få rader, som skulle underrätta henne om hans bortresa, skulle framkalla smärta och förtviflan hos den qvinna, hvars ädelmod räddat honom från att falla i nöd, elände och förtviflan.

Han skref. Men brefvet blef kallt och främmande. Han kunde icke, pligten tillstadde honom icke att röja en enda gnista af känslor.

Han förseglade brefvet och försåg det med utanskrift. Taflorna, som han redan fernissat upp och retoucherat, ställdes i ordning, och sedan allt var ordnadt samlade han sina små tillhörigheter, och packade dem i sin koffert. Emellertid beslöt han att icke taga detta med sig, utan först sedan låta hemta dem.

Han ville lemna slottet i all tysthet, för att icke väcka uppseende.

Han önskade att affärden derifrån skulle ske i hemlighet, och framför allt var det hans önskan att innan sin afresa icke möta Svea Olby.

Hvarför önskade han detta? Han visste att han icke egde nog styrka att taga muntligt afsked af den qvinna, han så djupt älskade. Ett enda ögonkast från hennes mörka öga skulle vara nog att röja hans innersta känslor.

Med dessa tankar gick han utför trapporna, genom vestibulen och ned på den gröna gräsplan som sträckte sig framför huset.

Då han såg sig omkring, märkte han att fönstren i nedersta våningen stodo öppna och derifrån hörde han en sång.

Det var Svea Olby som sjöng.

Sången var honom bekant; han hade ofta hört den, drömmande lyssnat till den i de långa sommarqvällarne.

Ack, den veka, klangfulla melodien fylde hans själ med outsägligt vemod. Och nu stod han i begrepp att fly bort från sångens bärarinna, fly bort från henne för alltid.

Skulle de mötas någon gång mera i lifvet?

Om ödet fogade det så, så skulle hon helt visst betrakta honom som sin bittraste fiende.

En magnetisk makt höll honom qvar utanför. Det var omöjligt för honom att gå bort innan han kastat en blick på hennes sköna ansigte.

De höga fönstren stodo vidöppna. Han smög sig ljudlöst längs väggen tills han hunnit det fönster, hvarifrån sången tonade.

Hon satt i fönstret.

Obemärkt kastade han sina blickar på den sköna sångerskans ansigte.

Han såg och såg.

Svea Olby syntes vara mycket tankfull. De tjusande ögonen, hvilka drömmande blickade ut i rymden, doldes nästan af de långa, silkeslena ögonhåren, och darrande gingo tonerna ut tillsammans med lutans strängaspel.

Blott några minuter stod Richard så, försjunken i beundran öfver den tjusande taflan. Derpå väcktes han plötsligt ur sina drömmar. Af fruktan för att Svea Olby skulle observera honom vågade han icke stanna qvar längre. Dock var det icke ett sammanträffande med henne han så mycket fruktade; att kunna slita sig lös från köpmannens dotter, det var det han fruktade.

Efter en kort stund smög han sig bort lika obemärkt som han kommit och gick åter upp på sitt rum.

Han hade sutit der en stund, då han bestämde sig för en promenad.

Han hade just åter kommit ned i vestibulen, då en af betjenterna plötsligt kom emot honom med ett bref adresseradt till honom.

Han granskade intresserad utanskriften och fann till sin glädje att det var från hans mor. Hennes hand hade dock darrat mycket då hon skrifvit, ty stilen var ojemn och osäker.

— O, himmel, utropade han, slående sig för pannan, min stackars mor måtte väl icke på nytt hafva insjuknat!

Han slet häftigt upp omslaget och läste brefvet, under det han begaf sig ut.

Det var samma bref som fru Julia Torkilsson skrifvit efter sitt sammanträffande med styrmannen Georg Lind.

Han studsade vid hvarje ord. Den bästa skrift i verlden kunde icke beskrifva de känslor som bemäktigade sig honom allt efter som hans ögon följde de svarta raderna på papperet.

Hvad läste han!

Hans far hade en qväll i slutet af juni förlidna år rest ut till detta slott, och sedan den qvällen hade ingen sett honom eller hört det minsta från honom!

Hundratusen riksdaler hade han deponerat hos köpman Harry Olby, denne samme Olby som uppenbarat sig hos dem som en obarmhertig fordringsegare och drifvit kaptenens maka och barn från deras lyckliga hem

Han slukade brefvet, och när han läst brefvet till slut vacklade han som en drucken. Hvarenda droppe af blod hade försvunnit i hans ansigte.

Med brefvet i handen gick han vägen framåt, utan att veta hvart han gick.

Var det väl möjligt att hans egen fader fallit offer för köpmannens blodiga mördarehand? sporde han sig sjelf. Var det hans faders blod som runnit och färgat källartrappan i den norra flygeln? På hvilket sätt skulle han kunna öfvertyga sig härom? Skulle han utan vidare resa in till staden och lemna allt i myndigheternas händer, eller skulle han med detsamma återvända till slottet och undersöka närmare, huruvida den främling, som följt köpmannen till den norra flygeln verkligen varit hans egen fader?

Han frågade sig länge detta.

Slutligen beslöt han sig för att återvända till slottet. Han trodde sig nemligen hafva funnit ett sätt att utforska om den spårlöst försvunne var Gunnar Torkilsson eller icke.

Aftonen nalkades mer och mer. Solens sista strålar sjönko mellan de höga träden, hvilka bildade allén som ledde upp till byggningen.

Han befann sig i parkens yttersta ända. Tankfull gick han fram på den biväg, på hvilken han vid sin första ankomst till slottet funnit den gamle trädgårdsmästaren.

Här stannade han ett ögonblick och drog upp en liten medaljong af guld, som hängde i ett snöre af hår kring halsen. Han kastade en forskande blick på densamma. Det mjuka, ljusbruna håret hade hans mor klippt af sitt eget hufvud och medaljongen inneslöt ett väl träffadt porträtt af hans far, kapten Torkilsson, graveradt kort före den olycksdigra dag, då kaptenen tagit afsked af sin hustru. Det fina kopparstycket en miniature återgaf mycket noga kaptenens anletsdrag.

Det var icke utan afsigt Richard vikit in på denna skuggrika sidoväg. Han visste att den täta småskogen kring grottan var gamle Hults, den galne trädgårdsmästarens favoritplats, der han uppehöll sig hela dagen, ofta från morgon till afton.

Richard hade icke misstagit sig. Äfven denna gång träffade han den tokige gubben.

Den gamle satt der med armbågarne stödda mot knäna och ansigtet gömdt i händerna.

Då Richard nalkades, väckte han till, lyfte upp hufvudet och såg på den ankommande med en fånigs stirrande, uttryckslösa ögon.

— Ah, mumlade han, der är en främling . . . der är den unge mannen, som så ofta talat med gamle Anders . . . jag är icke rädd för er, nej, nej det är jag icke. Ack, hvarför skulle jag väl vara rädd, då ni alltid talar så vänligt till mig . . . nej, nej jag är visst icke rädd för er! . . . Men ni vill väl inte för all del att jag skall röja min hemlighet för er? . . . Säg, vill ni, att jag skall förråda min husbonde, min gamle herres son? Här har jag lefvat så länge, så länge, lefvat här hela mitt lif både som yngling och man . . . och då vill ni väl inte locka mig till att bringa min gamle älskade herres son i galgen! Hu, då jag var liten, såg jag ofta der borta i galgkrogarne brottslingarne dingla mellan himmel och jord i sina starka tåg . . . vinden lekte ibland med deras ben, som roffoglarne gnagt på, och jernbojorna skramlade . . . Hu, jag ryser, när jag tänker derpå . . . Nej, nej, det skall aldrig hända, att en Olby skall komma att dingla i den

hemska galgen . . . hu, en son af min gamle herre, nej aldrig . . .

Richard tog, sedan han lyssnat på den gamles vansinniga tal, plats vid hans sida, och lade vänligt sin hand på hans skuldra och sökte lugna honom.

— Var blott lugn och stilla och låt oss tala förnuftigt med hvarandra, sade Richard allvarsamt. Tänk icke mera på den der saken utan kasta en blick på detta porträtt. Säg mig sedan, om ni förr en gång sett detta ansigte.

Med dessa ord öppnade han medaljongen och höll sin faders bild framför den gamle dårens ansigte.

Hult stirrade några ögonblick på medaljongen, först med ett intetsägande uttryck, men derefter tycktes han med ens blifva i högsta grad upprörd. Han spärrade upp ögonen och hans färglösa, skrumpna läppar darrade konvulsiviskt.

— Himmelske fader, utropade han, min Gud, min Gud! Det är hemligheten, hemligheten igen! . . . Hvarifrån har ni fått denna bild? . . .

Det var endast med möda Richard kunde dölja den rörelse som framkallades af dessa gubbens ord.

— Bry er icke derom, stammade han, betrakta blott detta anlete och säg sedan om ni förr en gång sett det!

— Om jag sett det förr? stönade den gamle trädgårdsmästaren i största ångest, om jag sett det! Och det frågar ni mig, Store Gud, det är ju detsamma som förföljer mig dag och natt, hvart jag går, på alla vägar . . . Hu, om jag ser ner i vattnet, så grinar det så hånfullt mot mig från djupet, alldeles som jag såg det den olyckliga natten . . . Och ser jag upp mot den vida himmelen, så ser det på mig förebrående, alldeles som ville säga, att jag icke gör rätt, då jag går och tiger med det jag sett . . . Hvart jag går följer det mig, går det före mig . . . det förföljer mig och fyller min själ med samvetsqval och agg öfver att jag gömmer på den förskräckliga hemligheten och icke yppar det för dem som bära rättvisans svärd.

Richard lyssnade andlös till hvarje den gamles ord och darrade som ett asplöf.

Det var tyst en stund, men plötsligt bröts tystnaden åter af den gamle, som fortsatte:

— Unge man, tag er bild och göm den väl, att den icke mer kommer för mina ögon . . . jag blir vansinnig deraf . . . Det är ju hans ansigte, hans, som blef mördad i den norra flygeln . . .

Den gamle hade knappt uttalat det sista ordet, innan Richard utstötte ett hest skri af smärta och sjönk till marken, med sin faders bild hårdt sluten i sin knutna hand.

Då han efter en stund återkom till medvetande fann han sig liggande ensam på samma ställe, der han fallit, med ansigtet vändt mot gräset. Himlen var alldeles mörk, blott här och der bakom det svarta doket tindrade en glänsande, enslig stjerna.

Det var sent på natten, och daggen började falla, våt och kall.

Den olycklige unge mannen kände feberrysningar isa sina lemmar. En egendomlig känsla af sömn och slöhet grep hans hjerna, men det oaktadt stod minnet af det nyligen timade klart i hans medvetande.

Han försökte att resa sig upp, men lemmarne vägrade att göra tjenst, devoro styfva och känslolösa. Då han efter fortsatta ansträngningar lyckades komma på benen, var det endast med yttersta möda fötterna förmådde bära honom och med osäkra steg vacklade han framåt.

Allt stod som höljdt i en dimma framför honom; träd och buskar liksom dansade spöklikt för hans ögon.

— Himmelske Gud! stönade han, huru är det med mig? Är jag sjuk? Skall jag fjettras på sjukbädden nu i denna stund, då försynen tyckes kallat mig att hämna min faders död!

Fyld af denna ängsliga tanke gick han, liksom drifven af instinkten, fram genom parken och närmade sig hufvudbyggnaden. Hans minne var så pass klart, att han visste, att den stora hufvudingången ej blef tillsluten förr än sent på natten. Genom denna kunde han smyga sig in och komma upp på sitt rum.

Allt det han förut planlagt, ändrade han nu.

Hans tankar, som nu åter vaknat till verksamhet, sade honom att det var klokast att begagna sig af tillfället och medan han ännu befann sig under köpmannens tak försöka samla flera bevis på dennes brottslighet.

Djerft öppnade han porten och trädde in i vestibulen. In-

gen mensklig varelse mötte honom och utan att observeras af någon nådde han sitt eget rum.

Det var mörkt derinne. Ljusen i rummet voro ännu icke tända, men det oaktadt såg han att det bref, hvilket han adresserat till Svea Olby icke mera fanns på hans bord.

Nu först kände han huru illa det var med honom. Med blytunga lemmar och skälfvande af feber vacklade han in i sin sängkammare och kastade sig handlöst på bädden. Hade det än gällt hans lif, skulle det icke varit honom möjligt att taga ett enda steg längre.

Det flammade i många färger för hans ögon. Hans faders bild, som alltjemt hittills förföljt honom, syntes icke mera, utan dunstade bort liksom i en dimma.

Richard Torkilsson försjönk i stum, nästan dödlig medvetslöshet, utan tankar, utan minne, ensam här med den förskräckliga hemligheten.

TRETTIONIONDE KAPITLET.

I sjukdomens bojor.

Det hade gått några timmar på natten.

Då betjenten, som passade upp Richard, trädde in i hans rum för att stänga för fönsterluckorna efter att hafva fördröjt sig några timmar hos tjenstefolket och fann Richard ligga utan sans på sängen, blef han bestört.

Några timmar förut hade han varit inne i arbetsrummet för att duka af, men då funnit rummet tomt och sett brefvet till fröken Olby ligga på bordet. Detta bref hade han lemnat sin herres dotter, som läst brefvet och tillsagt honom att den unge målaren rest bort, men att hans rum skulle stå qvar orörda tills han komme åter.

Hvad betydde det? Nu fann han den unge mannen liggande påklädd i sängen med håret i den vildaste oordning.

Richard låg med ansigtet vändt mot väggen, och betjenten antog icke ett ögonblick att den föregifne målaren kunde vara sjuk.

— Han är bestämdt drucken, tänkte betjenten, han har under sin frånvaro besökt ett eller annat dryckesgille och sedan kommit berusad hem.

Betjenten betraktade honom forskande.

— Ah, sådana kunna de vara, mumlade han, men sådant tillåtes icke oss tjenare. Om jag en enda gång komme drucken hem, så skulle jag genast förlora min tjenst. Men se dessa unga

fina kavaljerer, som kalla sig konstnärer, de få lof att bära sig åt huru de behaga. Fröken Olby har haft ett särskildt intresse för denne unge gynnare, men hon skall nog ändra tanke om honom, när jag berättar, att han ligger full häruppe som en kanon, och att han nu sofver ruset af sig.

Med dessa ord lemnade han rummet och gick ned i undra våningen.

Fröken Svea Olby satt i hvardagsrummet, men hon var icke ensam. Hennes sällskapsdam satt, som hon brukade, på vakt med sitt evinnerliga broderi.

Den gamla damen hade alltsedan Richards ankomst hållit ett vaksamt öga på Svea Olby och den unga flickans känslor för den unge artisten hade icke undgått hennes skarpa öga.

Betjenten trädde in till dem och berättade med ett visst ironiskt drag om Wilds ankomst och det tillstånd, hvari han nu befann sig.

Sällskapsdamen tycktes blifva mycket upprörd öfver detta.

— Att tänka sig det, utbrast hon. Återkommen hit efter att i ett formenligt bref hafva underrättat fröken Svea om sin afresa! Och sedan komma tillbaka utan den minsta ursäkt eller förklaring, hvarför han återkommit! Hvad skall man tro om ett sådant uppförande? Usch, han är en tölp!

Svea hade intet att säga mot dessa hårda ord om den unge mannen. I sjelfva verket hade Richards bref, som varit så kallt och afmätt, djupt sårat henne, och under hela aftonen hade hon sutit tyst och nedslagen.

— Kära lilla Svea, fortsatte sällskapsdamen, har du väl någonsin sett en mera svart, grym otacksamhet?

Svea teg.

— Vet du, det gör mig verkligen ondt att se ditt ädelmod så belönas, fortsatte den gamla. Är du icke häpen deröfver liksom jag sjelf? Min kära lilla skatt, känner du dig inte upprörd öfver denna oförskämdhet?

— Döm icke så fort, sade den unga flickan mildt, kanske har han ett eller annat skäl för sitt uppförande.

— Åh visst inte . . .

— Han har kanske tänkt på att göra helt och hållet färdiga

min brors teckningar och stycken och derför ändrat sitt beslut och återvändt hit.

-- Men det sätt hvarpå han återkommer? Betänk blott, min söta Svea, att han kastat sig fullt påklädd på sängen, alldeles som om han varit en berusad stackare af den lägsta klassen. O, det är förskräckligt afskyvärdt!

Betjenten, som stått och hört på, instämde och sade med ett grin:

— Det tycker jag också. Jag är säker om att herr Wild släckt mera än törsten och att han återkommit hit från något dryckeslag endast för att sofva ruset af sig, innan han for till Göteborg.

Den gamla sällskapsdamen reste sig upp vid dessa ord och ropade med största indignation:

— Full, säger han, en full karl har vågat beträda detta hus! Säg genast till mamsell Beckman, att hon skall gå upp på herr Wilds rum och säga till honom att ögonblickligen begifva sig af derifrån! Inte en enda minut till får denne rusige karl besmitta detta hus med sin närvaro.

— Skall ske, svarade betjenten och skulle aflägsna sig för att uppföra det uppdrag sällskapsdamen gifvit honom.

Svea Olby reste sig emellertid och antog en befallande hållning.

— Ni skall inte säga detta åt mamsell Beckman, sade hon till betjenten. Vi veta inte bestämdt om herr Wild är drucken. Efter hvad jag lärt känna honom, så anser jag detta nästan omöjligt. Men dermed må vara huru som helst, i afton skall han dock icke visas bort. Det kan ju hända, att han är sjuk. Under hvilka omständigheter som helst, så är det tids nog att underrätta sig derom i morgon. Misstager jag mig icke, så tror jag att herr Wild sjelf kan på ett tillfredsställande sätt förklara sig rörande sitt uppförande.

Den gamla sällskapsdamen blef nervös.

— Men, min bästa Svea, jag kan verkligen inte finna mig uti att en öfverlastad person finnes . . .

— Detta är min fars hus, och då han inte är närvarande, är det jag som befaller här.

Den gamla damen blef nervösare och hostade lätt. Hon insåg, att hon varit oförsigtig och gått för långt. Köpmannen tålde ju icke att någon motsade Svea, hans bortskämda dotter.

— Godt, min kära Svea, mumlade sällskapsdamen, om du verkligen önskar att vara i samma hus som en full karl, så . . .

— Jag önskar blott att invänta herr Wilds egen förklaring öfver sitt uppförande, har jag sagt, svarade Svea helt lugnt.

— Nåväl . . .

— Du kan gå, tillade hon till betjenten, som blifvit stående för att afvakta utgången af det lilla ordbytet damerna emellan.

Den öfriga delen af aftonen vexlades icke många ord rörande Richard och hans oförklarliga återkomst. Svea satt lutad öfver en bok, hvilken tycktes vara mycket intressant. Den gamla sällskapsdamen såg emellertid vid ljusskenet att den unga damens ansigte var ovanligt blekt.

— Ack, jag förstår huru det är fatt med henne, tänkte den gamla, Svea, den stackars flickan har gått och förälskat sig i den vackre äfventyraren. Men jag skall upplysa herr Olby om förhållandet, så fort han kommerhitut.

Natten gick.

Tidigt påföljande morgon sutto de båda damerna i parken och frukosterade.

Svea var fortfarande mycket tankfull och blekheten på aftonen förut hade icke gifvit vika. Sällskapsdamen beslutade att icke ett ögonblick släppa henne ur sin åsyn, skulle hon ock hela dagen vakta på henne. Hon tänkte för sig sjelf, att om flickan vore så dåraktig att knyta en kärleksförbindelse med den stackars målaren, så skulle hon, sällskapsdamen, som var satt att i viss mån fostra och uppvakta den unga damen, få skuld härför och kanske derigenom riskera att förlora sin nuvarande behagliga och inbringande befattning.

Hon försökte flera gånger att inleda ett samtal med Svea, men denna gaf endast korta och undvikande svar, hvarför hon nödgades afstå från alla vidare försök i den vägen.

De hade just frukosterat.

De stodo i begrepp att resa sig från bordet, då mamsell Beckman, hushållerskan, plötsligt uppenbarade sig för dem.

Den gamla neg.

— Hvad vill ni? frågade fröken Olby.

— Mina damer, sade mamsell Beckman, jag känner mig mycket ledsen öfver att störa er, isynnerhet då det är en mycket obehaglig underrättelse jag kommer med . . .

— Tala ut, sade Svea.

— Ack, sjukdom är alltid obehagligt i ett hus, äfven om det drabbar en främmande såsom här, och ingen medlem af familjen . . .

— Förklara er!

— Ack det gör mig verkligen ondt om den unge herrn, som alltid varit så anspråkslös och älskvärd och helt visst sett bättre dagar. Men vi böra ju icke knota mot Herrans vilja, och jag är säker om, att fröken Olby och äfven ni, fröken . . .

Svea hade rest sig upp och ställde sig framför hushållerskan med ännu blekare kinder och darrande händer.

Det var omöjligt för henne att dölja sin rörelse.

— För himlens skull, mamsell Beckman, stammade hon, hvad är det? . . .

— Jo, den unge herrn . . .

— Ar herr Wild . . . är någon sjuk, fortsatte hon med darrande stämma:

— Jo, fröken, herr Wild är sjuk. Jag har ännu aldrig i hela mitt lif, så gammal jag är, sett någon så hårdt angripen af feber.

— Ah . . .

Den gamla sällskapsdamen vände sig hastigt om mot Svea, liksom om hon väntat att denna i hvarje ögonblick skulle sjunka till marken.

Hon misstog sig emellertid.

Svea Olby var ingen svag natur, hon egde en qvinnas hela ömma hjerta, men hon egde också en qvinnas mod, kraft och sjelfbeherskning.

Hon satte sig till utseendet lugnt ned och förrådde icke en enda känsla.

— Har ni sändt bud efter läkare, svarade hon lugnt.

— Ack ja, nådiga fröken, svarade hushållerskan.

— När?

— En af stalldrängarne körde för ett par minuter sedan till staden, men huru fort han än kör, så åtgår det inte ringa tid innan han kommer tillbaka med doktorn.

— Hvad har ni nu företagit med honom?

— Jag har tillsagt betjenten att göra ordning en god, varm säng åt den unge herrn och sedan skola vi flitigt bada hans panna med vatten och ättika.

— Ar han då mycket sjuk?

— Ja, mycket sjuk, nådig fröken. Sedan gamle Hult, min stackars slägting, i fjol blef sjuk i hjerninflammation har jag icke sett någon vara så sjuk . . .

— Stackars — Wild!

— Ja, denne stackars unge herre tycks vara ännu värre angripen än gamle Hulten . . . I morgse, då betjenten, som brukar passa upp honom, kom in i rummet, fann han herr Wild sittande vid det vidöppna fönstret, skakande af köld, men det oaktadt brännande het.

— Ah . . .

— Det förunderligaste af allt är dock att han yrar så för skräckligt och oupphörligt fantiserar om mord, list och dolkstötar, alldeles precis som gamle Hult gjorde, då han var sjuk.

— Det var besynnerligt . . .

Svea mumlade otydligt.

Hon ryste vid den tanken att detta var den andre som här helt plötsligt blifvit kastad på sjuksängen och gripits af en sjukdom, som i de flesta fall komme att kosta den olycklige lifvet eller ock förståndet.

Hon ryste.

— Detta är nog till att göra en menniska underlig till sinnet, sade hon. Jag tror jag blir vidskeplig. Man måste slutligen få den föreställningen att det ändå måste ligga någon sanning till grund för de spökhistorier, om hvilka tjenstfolket här berättar så mycket . . .

— Ni menar historierna från norra flygeln, inföll sällskapsdamen.

— Ja . . .

— Nåja de obebodda ödsliga rummen kunna ju icke frammana annat.

Svea Olby gick in i huset.

Orolig och uppfyld af räddhåga och dystra aningar gick hon ur rum och i rum, förgäfves sökande att skingra sina mörka tankar. För första gången kände hon att denne man, för hvilken hon af medlidande så varmt intresserat sig, blifvit för henne mer än något annat i verlden, att hon älskade honom högre än något annat, med undantag af hennes far.

Alltefter som denna känsla allt tydligare vardt klar för henne, betäckte emellertid blygselns rodnad hennes bleka kinder.

Hon bäfvade inför denna sanning.

Hon skulle älska en främling, som aldrig sökt att få hennes hjerta, att vinna hennes kärlek, älska en främling, som i samhällsställning stod så långt under hennes, älska denne främling hvar bekantskap hon gjort under så säregna förhållanden!

Hon blygdes inför sig sjelf några ögonblick.

Hvad skulle väl hennes stora vänkrets säga, om de finge erfara att hennes första medlidande för den unge mannen öfvergått till kärlek!

Efter några ögonblicks bittra och förödmjukande sjelfbetraktelser döko dock ljusare bilder och tankar upp i hennes själ.

Hon kom att tänka på alla de angenäma stundar hon tillbragt vid den unge målarens sida, i hans sällskap. Hon erinrade sig hans klingande röst, med dess dämpade tonfall, de ädla känslor och det varma hjerta, som blottades i allt hvad han sade, i de åsigter han uttalade.

Och hon log varmt.

— Ack, om än verlden föraktar honom, derför att han är fattig, tänkte hon, så vet jag dock att han med sina höga, nobla tänkesätt, sina kunskaper och sina stora naturgåfvor skulle med värdighet kunna bekläda hvilken samhällsställning som helst.

Denna tanke skänkte henne tröst, ty intet qval är ju bittrare för en stolt, sjelfständig qvinna än erfarenheten af att hon skänkt sin kärlek åt ett ovärdigt föremål.

— Hans fattigdom förringar icke hans värde, åtminstone icke i mina ögon, fortsatte hon sina tysta tankar. Jag vet att

han är högsinnad och intelligent som få . . . och hvad mera behöfves väl för att han skall vara värdig en qvinnas hjerta?

Öfver Sveas ansigte gled ett ljust leende och en god engel tycktes hviska i hennes öra:

— Flicka, så vet också, att han älskar dig!

Så småningom vek ur den unga flickans själ hvarenda mörk tanke för öfvertygelsen, att hon var älskad af honom, alldeles som daggen torkas bort af de varma solstrålarne.

Men nästa ögonblick fyldes åter hennes själ af dyster oro och bekymmer.

Den älskade var ju sjuk, hans lif sväfvade i fara, kanske skulle han ryckas bort af döden, som ofta kommer allt för tidigt.

Den bok hon fattat och på hvilken hon förgäfves sökte rigta sin uppmärktamhet, kastade hon ifrån sig vid denna tanke och lemnade rummet för att efterhöra om läkaren anländt.

Hon gick långsamt fram och tillbaka utanför huset. Allt som oftast kastade hon spejande blickar upp till fönstret i det rum, der hon visste att Richard låg till sängs.

Den gamla sällskapsdamen kom i detsamma ut från huset och följde Svea på hennes oroliga vandring fram och åter. Den gamla damens närvaro plågade emellertid i hög grad Svea, ty hon kände icke den minsta lust att besvara alla hennes tråkiga frågor och anmärkningar.

Den gamla var emellertid omöjlig att bli af med, utan fortsatte alltjemt sin gång. Med sin otroliga munvighet försökte hon outtröttligt att få ett samtal i gång, och hon tycktes stå fast vid det en gång fattade beslutet att icke vika från sin unga herrskarinnas sida.

FYRTIONDE KAPITLET.

Läkarens dom.

Omsider rullade en vagn upp på gården.

Det var läkaren som anlände.

Svea ilade honom till mötes.

— Bäste doktor, sade hon ifrigt, jag beder er genast besöka den sjuke.

— Genast, min fröken, svarade läkaren efter sin helsning.

— Och jag beder eder enträget att ni är god och säger mig hela sanningen beträffande den sjukes tillstånd, ty om minsta fara är för handen, så vill jag genast skrifva derom till min far.

Läkaren betraktade henne uppmärksamt.

Hennes ord och åthäfvor voro emellertid så lugna, att doktorn icke fattade den ringaste misstanke rörande de känslor som dref henne att vara så ifrig.

— Ni har rätt, min fröken, svarade han. Om någon fara är å färde, så måste naturligtvis herr Olby genast underrättas. Emellertid skall intet afhålla mig från att säga hela sanningen, så snart jag undersökt patienten.

Han gick efter dessa ord in i huset.

Emellertid fortfor fröken Olby att alltjemt promenera utanför huset, beständigt åtföljd af sällskapsdamen.

Läkaren dröjde icke länge, men hans frånvaro föreföll dock den unga flickan som en hel evighet. Hvarje ögonblick tyckte

hon sig höra fotsteg i trappan, hvarje stund väntade hon att få se läkaren träda ut genom dörren.

Slutligen kom han.

Af hans allvarliga utseende förstod Svea strax, att det stod illa till deruppe och att mamsell Beckman icke öfverdrifvit, då hon berättat om den unge målarens sjukdom.

— Hur är det? frågade hon ifrigt.

— Hm, svarade läkaren betänksamt.

— Ar han mycket sjuk?

— Ja, bästa fröken Olby, hans tillstånd är verkligen egnadt att väcka allvarliga bekymmer. Bestämdt har han genom oförsigtighet att blottställa sig för nattkylan ådragit sig en mycket elak feber, och dessutom synes han lida af hjerninflammation, ådragen genom någon häftig själsskakning. Jag känner emellertid ej orsaken härtill, men bestämdt är det, att hans sjukdom är af mycket farlig beskaffenhet. Jag anar att hans fantasi blifvit uppjagad af tjenstfolkets spökhistorier från den norra flygeln, ty i sitt yrande tillstånd pratar han oupphörligt om ett mord, som han säger vara begånget i en källare under ett af de obebodda rummen derborta.

— Det är högst besynnerligt, sade Svea Olby.

— Deri instämmer jag, svarade läkaren.

— Och jag som trodde att en så upplyst man icke skulle låta sig påverkas af dylika dåraktiga sägner.

— Vidskepelse låter mycket väl förena sig med upplysning och bildning, bästa fröken. Det ha vi ofta sett prof på . . .

Svea funderade ett ögonblick.

— Ni anser då, att jag bör underrätta min far om detta? sade hon.

— Ja, det är utan tvifvel nödvändigt.

— Men kanske ni önskar rådgöra med en annan läkare . . .

— Ah nej . . .

— Kanske jag skall bedja min far taga med en sådan, när han reser hit ut?

— Nej fröken, det tjenar till intet. Nog är sjukdomen farlig, men i min långa praktik är den icke ny. Det är tids nog att

taga ännu en läkare, om jag sedermera skulle blifva villrådig rörande den sjukes behandling.

— Nå, men nu? . . .

— För ögonblicket är blott den omsorgsfullaste vård af nöden.

— Hvem vakar nu hos honom?

— Hushållerskan och betjenten äro hos honom.

— Godt . . .

— Han behöfver som jag nyss anmärkte, den omsorgsfullaste vård och må inte ett ögonblick lemnas ensam.

— Såå . . .

— Ser fröken, det händer ej sällan att dylika patienter i anfall af vansinne vilja springa ut genom fönstret eller göra försök att skära halsen af sig . . .

— Ah . . .

Svea Olby blef alldeles likblek och hvarje droppe blod försvann från hennes läppar.

— Herre Gud, hvad tänker ni på, bäste doktor; utropade sällskapsdamen. Ser ni inte att ni gör min kära Svea alldeles förskräckt?

Läkaren blef förskräckt.

— Jag ber om ursäkt, sade han. Jag borde tänkt på att jag talade till en känslofull ung dam. Men jag hoppas ni förlåter mig, fröken.

— Jag har intet att förlåta er, svarade Svea.

— Jag tackar derför . . .

— Jag anmodade ju er att säga mig sanningen utan förbehåll, och det är jag som skall tacka er att ni intet dolt för mig. Jag vill ögonblickligen underrätta min far.

Efter dessa ord hade hon fullständigt återvunnit fattningen och hon stod inför läkaren lugn och fast.

— Farväl nu, min fröken. Jag skall snart infinna mig.

— Farväl!

Läkaren aflägsnade sig.

Derefter tillsade Svea en af betjenterna att genast rida till staden och uppsöka köpmannen samt öfverlemna ett bref till honom.

Betjenten ilade åstad.

Hans uppdrag blef snart fullgjordt.

Samma eftermiddag anlände Olby till sin egendom och trädde in i sin dotters rum.

— God dag, mitt barn! helsade han gladt.

— God dag, älskade pappa, jublade hon emot honom, men i hennes jubel låg en ton af vemod.

— Nåväl, mitt barn, hur står det till med din skyddsling, han har ju insjuknat i hjerninflammation, fortfor köpmannen. Och du synes vara lika bekymrad deröfver, som om det gällt din lilla knähunds lif . . .

— Ah, pappa . . .

— Men det var ju sant, jag har alldeles glömt bort att spörja huru det står till med dig, min lilla engel.

Han hade slutit flickan i sina armar och omfamnade henne ömt.

Han älskade sin dotter. Huru skamligt denne mans lif än var, huru mycken uselhet och grymhet än lågo dolda i hans karaktär, så tillbad han dock uppriktigt sitt vackra barn. Men det låg dock en känsla af egenkärlek i denna tillbedjan och beundran — det var samma känsla af kärlek som en mudamedan hyser för sin favorithustru. Han ville se henne skön, ständigt smyckad i dyrbara drägter, guld, diamanter och perlor, och det derför att hon var hans egendom och kunde mätta hans lystna öga.

— Nå, sade köpmannen, hur var det nu med den unge mannen?

Svea redogjorde för alla omständigheter som sammanhängde med sjukdomsfallet, om hans plötsliga afresa från slottet, och om hans märkvärdiga återkomst dit. Hon berättade för honom allt som tilldragit sig och redogjorde för läkarens mening.

— Det är högst kritiskt, mumlade köpmannen.

— Jag tycker det är högst underligt, svarade Svea. Läkaren tror att herr Wild blifvit uppskakad af en eller annan af tjenstfolkets historier från den norra flygeln . . .

— Hur så? . . .

— Jo, han talar oupphörligt i sin feberyrsel om ett mord som skulle hafva blifvit föröfvadt i en af källarne dernere . . .

— Ah . . .

Köpmannen spratt häftigt till.

— Men hur är det med dig pappa? utropade Svea. Pappa, pappa!

Den unga flickan hade verkligen orsak att fråga så, ty hennes fader stod, som om han träffats af en blixt.

I denna stund stodo de båda, far och dotter, vid det öppna fönstret, och månen, som nyss gått upp, kastade sina glänsande strålar på Harry Olbys ansigte.

Då Svea kastade sina blickar på honom, märkte hon stora svettperlor på hans panna, ansigtet var askgrått och en stark skakning genomgick mannen från hjessan ned till fötterna.

Svea Olby blef förskräckt.

— Hvad fattas dig pappa, utropade hon, i det hon skakade hans arm, för Guds skull, säg hvad som fattas dig!

Några ögonblick ansträngde köpmannen sig för att tala, men tungan var som förlamad och han var urståndsatt att få fram ett enda ord. Då han ändtligen återkommit till sig sjelf, började han att stamma, men rösten hade en onaturlig klang och ljöd hes och hård.

— Det har intet att betyda, sade han, det är endast nervositet . . .

— Nervositet? sporde flickan förvånad.

— Ja, den hemsöker mig någon gång.

— Kära pappa, det är väl bäst att du talar vid läkaren. Du gör mig verkligen i hög grad orolig.

Köpmannen skakade ogillande på hufvudet.

— Ah, mitt kära barn, det har intet att betyda . . .

— Ar du säker derom?

— Jag försäkrar dig det. Jag går dit upp ett slag, för att se till din skyddsling.

— Gör du det! . . .

Han hade bemödat sig om att tala i en vek ton, men den ville inte bli likgiltig. Den askgrå färgen vek icke från ansigtet.

Han lemnade rummet med snabba steg, liksom för att und-

vika sin dotter. Svea Olby blef emellertid stående qvar i rummet och såg efter fadern, med en djup förfäran målad i det sköna ansigtet.

— Då han försvunnit, hviskade hon knappt hörbart:

— En förbannelse tyckes hvila öfver detta hus. Mig synes som om en mörk, hemsk skugga hade lagt sig öfver en hvar som vistas under detta tak!

FYRTIOFÖRSTA KAPITLET.

En samvetsuppskakande upptäckt.

Köpman Harry Olby gick med tunga steg upp för de breda trapporna i sitt eget hus.

Hans ansigte hade antagit en likblek färg, men köpmannen var ingen svag natur, hans jernvilja förmådde slutligen kufva det upprörda själstillstånd, hvari han nyss blifvit försatt, och då han kommit till ändan af korridoren, hade han nästan helt och hållet återvunnit sin förra sjelfbeherskning.

Han blef stående några minuter utanför den sjukes rum med handen hårdt tryckt mot hjertat, som om han velat dämpa sitt hjertas våldsamma slag.

— Denne man härinne känner min hemlighet, mumlade han för sig sjelf, men på hvilket sätt kan han hafva åtkommit den? Huru har han gjort denna upptäckt? Han är ju en främling, och då naturligtvis helt och hållet okunnig om sanningen. Vid djefvulen, alla afgrundens onda andar måste hafva varit honom behjelpliga dervid!

Köpmannen eftertänkte en stund, derpå fortsatte han att mumla,

— Dörrarne i den norra flygeln voro ju den der qvällen allesamman tillstängda och låsta, jag sjelf har ju alla nycklarne i mitt våld, i mitt säkra förvar, derför är det ju omöjligt att källaren der . . .

Han tystnade plötsligt. Det var, som om han icke vågat fullfölja tanken.

Han ryste till, liksom slutet af denna hans mening var alltför förfärlig till och med för en jernnatur som hans.

— Nej, nej, han kan omöjligen veta något, fortsatte han att mumla. En eller annan historia, som kanske haft likhet med denna, måste hafva uppskakat honom.

Med denna inbillning återfick han sin förut lugna hållning. Och det var lätt för honom. I åratal hade ju hans ansigte varit en mask, under hvilken han dolde sina verkliga känslor.

— Låt oss nu gå in, mumlade han till sist beslutsamt.

Han inträdde i sjukrummet.

Derinne satt betjenten vid fönstret, och den gamla hushållerskan slumrade i en stor hvilstol.

Betjenten for upp.

Köpmannen trädde fram till sängen. Der låg den sjuke med ansigtet vändt mot honom, så att köpmannen nogsamt kunde iakttaga detsamma.

Det var första gången husets herre såg den unge målaren, som hans dotter fört in i huset, och ändock tycktes han erinra sig att han förr en gång sett detta ansigte, som hvilade der orörligt på kudden. Men det var förgäfves han ansträngde sitt minne för att erinra sig dessa drag.

Den unge mannen hade ett nästan spöklikt utseende, ty hufvudet var omlindadt med en hvit genomdränkt linneduk, som helt och hållet dolde hans hår.

Stundom rörde han hufvudet oroligt fram och tillbaka, och mumlade orediga ord.

Nu reste sig mamsell Beckman upp och neg för sin husbonde. Hon bjöd honom plats i länstolen, och köpmannen slog sig ned bredvid sängen.

— Yrar den sjuke ännu? sporde han oroligt.

— Ja, min herre.

— Och han pratar i yrseln om hemska saker?

— Ja ja, bäste herre, det är värre än man kan föreställa sig. För några timmar sedan var det verkligen hemskt att höra på honom, men nu har han blifvit trött, den stackars unge man-

nen. Ungefär en timmas tid har han legat så som nu, rastlöst kastande sig af och an i sängen, mumlande obegripliga ord.

— Hvad fantiserar han om? frågade Olby.

Hans ansigte var kallt och hårdt som sten, då han framställde denna fråga.

— Ack, det är evigt ett och detsamma.

— Hvad då!

— Han talar om mord och blodiga fläckar i källaren . . .

— Hvilken källare?

— Under den norra flygeln, som är obebodd.

— Har någon af tjenstfolket berättat för honom en eller annan hemsk historia, som kunnat uppskaka hans inbillningskraft?

— Nej herre, det tror jag icke. Det är förresten alldeles omöjligt, för jag har aldrig hört talas om något mord der, som skulle kunna stå i sammanhang med hans förskräckliga syner.

— Såå . . .

— Man berättar visserligen, att det spökar i den norra flygeln, men det är ju en helt annan historia, det. Som barn hörde jag berättas om en ung dam, hvilkens fästman stupade i ett krig. Hon dog af sorg och jag har hört gammalt folk säga, att hon hvarje nyårsnatt visar sig i den norra flygeln.

Bah — sade köpmannen, i en sjuklig hjerna finnes plats för tusende underliga ideér.

— Det är sant . . .

— Sannolikt har denne unge man läst någon roman, och i densamma har väl förekommit någon tilldragelse, som liknat den hvarom han nu fantiserar.

— Det kan nog hända det, nådig herre.

— Mamsell Beckman kan vara säker om, att han i morgon kommer att fantisera ihop en ny historia åt eder.

Köpmannen gjorde en kort paus, och derpå sade han:

— Men ni kan nu aflägsna er, och ni också . . .

Han gjorde en gest åt hushållerskan och betjenten.

— Jag önskar en stund vara ensam med den sjuke, fortsatte han, och det passar under tiden för er att äta qvällsvard.

Jag hörde just för en stund sedan att betjeningen ämnade göra detsamma.

— Ni är mycket god, svarade hushållerskan med en djup nigning. Men jag är rädd för att det inte skall bli så behagligt för er när den sjuke börjar fantisera.

Köpmannen skulle just svara, då den sjuke häftigt vände sitt hufvud på kudden och betraktade honom med vilda, blodsprängda ögon.

— Harry Olby, utropade han med hes röst, köpman Olby . . . du har begått mord . . .

Det blef på denna förskräckliga anklagelse en stunds tystnad och derefter återtog den sjuke med stönande stämma:

— Hu, det är förfärligt, det är förfärligt, jag kan icke tro det, nej jag kan icke tro det . . .

— Nå, bäste herre, sade hushållerskan, ser ni nu? Är det icke förfärligt att höra honom tala så? På samma sätt har han legat och fantiserat hela natten, och under dessa hemska fantasier uttalar han ofta ert namn.

Köpmannen stod der helt lugn och kall.

— Det är inte alls besynnerligt, sade han kort, sådana sjuka inbilla sig allting, både mord och annat. Denne unge man är icke den förste feberpatient jag sett i mitt lif.

— Inte jag heller, förklarade hushållerskan ifrigt Den gamle Hult, min kusin . . .

— Hvilken Hult?

— Den gamle trädgårdsmästaren, vet jag . . .

— Såå . . .

— Den gamle Hult, säger jag, blef sjuk i förlidet år på samma qväll som kontoristen Holt och den der främmande herrn voro härute. Kanske ni minnes denna afton, nådig herre? Hult insjuknade alldeles precist på samma sätt som denne unge man, och det besynnerligaste är att också den gamle talade om ett mord och om ett lik som måste finnas i en af källrarne under den norra flygeln. Han påstår det bestämdt, då han yrar . . .

— Ah . . .

Köpmannen bäfvade.

Annu en gång höll han på att förråda sig, allt blodet för-

svann från hans ansigte och stora svettperlor trängde ut i hans bleka ansigte. Kroppen skälfde och hans händer och hufvud darrade, som om han haft svettbrytningar.

Plötsligt stammade han:

— Anders, den gamle trädgårdsmästaren, talade han också derom?

— Ja, nådig herre!

— Den gamle Anders Hult?

— Ja, herre, han berättade alldeles samma historia och använde, om jag inte minnes orätt, alldeles samma ord och åtbörder . . .

— Hvar är han, den gamle, skrek köpmannen, hvar är han?

— Nådig herre . . .

— Tala qvinna! Hvar är han?

Olby hade sprungit upp från stolen, som om han ämnat med detsamma leta upp trädgårdsmästaren, men följande ögonblick var det åter, som om han återvunnit sin sjelfbeherskning.

Han tog åter plats vid sjukbädden, och tog sig öfver pannan.

— Bah, mumlade han, jag börjar visst tro att det kunde ligga någon märkvärdig mening i dessa galenskaper, som jag i dag får höra, och att det kunde vara en eller annan illgerning begången i detta hus. Men detta prat har bestämdt intet att betyda. De båda karlarne ha helt visst hört samma historia, och deraf kommer det sig att de i yrseln se samma syner . . . Ni kan nu gå er väg, mamsell Beckman . . . jag stannar hos den sjuke under det ni intager er qvällsvard.

Hushållerskan gick; betjenten hade redan lemnat rummet.

Emellertid hade köpmannens beteende icke undgått hennes blickar. Hans märkvärdiga rörelse hade förundrat henne i hög grad, och då hon gick hade hon en djup häpnad målad i det gamla ärliga ansigtet.

Köpmannen blef ensam med den sjuke.

Några minuter satt han orörlig och betraktade med spänd uppmärksamhet den sjukes likbleka ansigte, under det hans öra uppfångade de brutna ljud, som kommo öfver den sjukes läppar;

— Lönmördare . . . Harry Olby . . . blodfläckar i källaren . . . usle skurk . . .

Det var alltid samma hemska ord, samma afbrutna meningar den unge mannen talade.

De blodsprängda ögonen riktades emellertid icke på något bestämdt föremål, men i den stirrande blicken låg ett uttryck af den högsta förfäran. Det var som om ögats pupill förlorat förmågan att verka.

Köpmannen satt vid sängen, som om han varit fängslad af en onaturlig makt.

Slutligen reste han sig emellertid och såg sig omkring i rummet.

I närheten af toilettbordet upptäckte han den unge målarens kläder och bredvid dem en nyckelknippa, en näsduk, några bref och papper.

Köpmannen skyndade att undersöka brefven, då hans ögon plötsligt fästades vid något som glänste fram under näsduken. Han grep denna och hans ögon skönjde en guldmedaljong, som var fästad vid ett snöre af kastanjebrunt hår.

Han grep ifrigt den lilla tingesten.

I nästa ögonblick var medaljongen öppnad, men han hade knappt gjort det, innan han tumlade baklänges och utbrast med vild röst:

— Vid djefvulen!

Han stod och stirrade på bilden deruti, alldeles stel af fasa, utan förmåga att röra sig ur fläcken.

FYRTIOANDRA KAPITLET.

Brott på brott.

— Hur har denna medaljong med kaptenens porträtt råkat i händerna på denne unge man?

Det var den första fråga köpmannen gjorde sig, under det han oaflåtligt betraktade bilden, fängslad af densamma som af en osynlig trollmakt.

— Jag förstår intet, mumlade han, i det han tog sig för pannan.

Efter att länge förgäfves hafva grubblat på lösningen af denna gåta undersökte han brefven, i tanke att i dem finna något spår, som kunde leda honom till vetskap och visshet.

— Ah!

Med detta utrop tumlade han baklänges med ett bref i handen, samma bref som Julia Torkilsson skrifvit till sin son. Detta uppenbarade med ens hela sanningen för honom. Uti detsamma stod tydligt berättadt om mötet mellan enkan och styrmannen och de misstankar som häftade vid mördaren.

Han sjönk tillbaka ned på stolen med det förskräckliga brefvet hopskrynkladt i sina händer.

— Ah, de ha kommit mig på spåren, mumlade han med hes stämma, de ha kommit mig på spåren . . . Huru skall jag kunna undfly dem? . . .

Han såg sig omkring och omedvetet föllo hans blickar på sängen, på den sjuke.

— Endast genom att jag begår ett nytt brott, hviskade han med dof stämma, endast genom att begå ännu ett mord.

Med en tydlig föresats målad i sitt ansigte stack han brefvet i sin ficka och slog sig så ned.

Länge satt han så, försjunken i tankar och med ansigtet doldt i händerna.

Slutligen lyfte han åter upp hufvudet.

Hade man kunnat läsa i de askgråa dragen, skulle man kunnat finna, att ett förfärligt beslut fattats i denna mörka själ.

Han gick bort till sängen och stod ett ögonblick lutad öfver den sjuke.

Han stirrade länge på den unge mannen.

— Hans son, mumlade han, hans son! Det var således denna märkvärdiga likhet, som med fasa fylde mitt hjerta. Ännu står dock ej allt klart för mig. Huru har han väl kunnat upptäcka min hemlighet? . . . Har han kanske kommit hit för att spionera ut mig, för att komma sanningen på spåren . . . Men nej, det är icke möjligt, ty detta bref är, efter hvad jag kan förstå, skrifvet för två dagar sedan, och hans moder skref ju genast efter det hennes misstankar blifvit väckta.

Han såg sig omkring en minut och fortsatte sedan:

— Men jag vill icke bråka min hjerna med att lösa dunkla, onyttiga gåtor . . . Här måste handlas hastigt, snabbt, annars är jag kanske förlorad . . . De ha kommit min hemlighet på spåren och endast genom att handla beslutsamt och energiskt kan jag rädda mig. Mogen öfverläggning alltså . . . Skall jag skynda härifrån, skall jag fly bort? . . . Fly? Nej, icke det! Så länge här finnes en enda liten bit säker mark, på hvilken jag kan sätta min fot, så länge vill jag dröja här. Flykten hatar jag, den är den modlöses, den feges första tanke, men den sista för en stark, oförskräckt förbrytare . . .

Han lyssnade åter en stund, liksom han fruktat att någon skulle se och höra honom och fortsatte åter:

— Denne unge man har upptäckt min hemlighet, på ett eller annat sätt kommit den på spåren! Han, kaptenens son, och den gamle trädgårdsmästaren hafva upptäckt sammanhanget och dragit sina slutsatser . . . men hittills hafva de ej kunnat erhålla

något dermed; blott i sina vilda feberfantasier ha de kunnat förråda mig . . .

Hans ögon glänste af kufvad vrede och mordlystnad, då han uttalade den vilda hotelsen:

— Men jag måste förekomma dem genom att tillsluta deras läppar för alltid! . .

Hans mörka tankar och grubblerier afbrötos emellertid af den gamla hushållerskan, som nu åter inträdde.

— Nådig herrn kanske inte behöfver mig, sade hon.

— Jo, mamsell Beckman, nu kan ni åter intaga er plats, svarade köpmannen.

— Hur är det med honom, den unge mannen?

— Efter hvad jag förstår finnes ingen förändring hos honom.

— Stannar nådig herrn qvar här?

— Jag far icke härifrån innan den unge mannen blifvit frisk från sin svåra sjukdom. Allt emellanåt skall jag komma upp och efterhöra hans befinnande.

— Ack, ni är god . . .

— I allmänhet sofver jag icke så mycket om nätterna, och derför får ni ej bli öfverraskad, om jag skulle komma hit upp midt i natten.

— Ack, hvad det är vackert af er att hysa så mycket deltagande och intresse för den unge mannen.

Köpmannen betraktade henne forskande och sade derpå kallt:

— Ingen skulle vara så omensklig att icke hysa deltagande för en sjuk nästa . . . Dock måste ni, mamsell Beckman, en längre tid bereda er på att vårda den sjuke, och jag hoppas att ni är så stark, att ni inte dukar under för den trötthet omsorgerna alltid föra med sig.

— Nej herre, det kan ni lita på . . .

— Hur så?

— Jag har ju vakat många nätter efter hvarandra.

— Då kan jag vara säker derpå?

— Fullkomligt . . .

— Ni tar måhända in något, någon dryck, för att hålla er vaken?

— Ja, nådig herre.

— Hvad då?

— Thé.

— Jaså, thé . . .

— Jag har just nu tagit mig en riktigt stark och god kopp.

— Thé duger inte, ni bör i stället försöka med kaffe.

— Är det bättre än thé?

— Det är det visst, mycket bättre . . . Jag skall ställa om att ni får en kopp kaffe buren hit upp.

— Jag tackar er, nådig herre.

Köpmannen aflägsnade sig.

Då han hunnit sina rum, badade han hufvud och ansigte med iskallt vatten.

Sedan detta var gjordt och han ordnat sin toilett, gick han till matsalen, der hans dotter länge väntat på honom.

Utan att yttra ett ord gick han till bords med dottern och hennes sällskapsdam.

Ingen fäste sig vidare vid köpmannens dystra utseende. Svea Olby var alltför mycket sysselsatt med egna tankar, och dessutom tyckte hennes oskuldsfulla hjerta, att det icke var förunderligt om ett uttryck af dysterhet låg öfver dem, om sorgen lade sin slagskugga öfver huset, då den man hon älskade låg fjettrad i sjukdomens bojor.

Det var förunderligt att skåda dessa båda. Den ene satt der dyster och sluten, med brottets inskrift på den bleka pannan, rufvande på mörka brott, under det hon, den oskuldsfulla, ljufva qvinnan, hans dotter, fyldes af oro och sorg öfver en älskad medmenniskas öde.

Då hon bad varma böner för den älskades lif, rufvade han blott på bästa sättet att förgöra samma lif och derigenom sopa igen brottet. Det ena brottet föder det andra, brottslingen ledes ständigt af sin fruktan och sina farhågor, sin stundom mörka förtviflan till att ständigt fortsätta på brottets bana och derigenom ledes han till sist mot undergångens brant.

Det var under hela måltiden alldeles tyst vid bordet, alla voro gripna af dystert allvar.

Då aftonmåltiden var slut, begåfvo sig de båda damerna

upp på sina rum. Köpman Olby satt emellertid qvar i matsalen, grubblande, försjunken i samma dystra tankar som förut.

Innan han börjat sin måltid hade han begärt kaffe och han väntade nu på detta.

Betjenten kom just nu in i rummet med detsamma, en ångande kaffekanna och koppar på en silfverbricka.

Betjenten satte brickan ifrån sig på bordet och aflägsnade sig derefter helt lugnt.

På brickan stodo två koppar, en gräddsnipa och en sockerskål. Köpmannen ringde på betjenten.

— Hvad behagas, nådig herre, frågade denne sedan han inträdt.

— Hemta ytterligare två koppar med tillbehör.

Betjenten bugade sig.

— Jag önskar att mamsell Beckman får en kopp af mitt eget kaffe upp till sig, fortfor köpmannen. Intet i verlden håller oss så bra vakna som en dryck starkt kaffe.

När betjenten återkom med det begärda sade köpmannen likgiltigt:

— Du kan gå. När jag går upp för att se om den sjuke, bär jag sjelf kaffet upp till hushållerskan.

— Jaså . . .

Betjenten blef emellertid icke litet förbluffad öfver att hans herre sjelf ville nedlåta sig till att bära upp brickan, men yttrade intet, utan bugade sig blott.

— Hvad kan detta komma sig, mumlade han, då han kommit utom dörren. Min herre har alltid varit så förnäm.

Han skulle emellertid blifvit ännu mera förbluffad, om han kunnat se huru köpmannen tog upp ur fickan en liten flaçon och derur hälde ett par mörka droppar i en af kopparne.

Den lilla flaskan hade Olby tagit med sig ur sitt rum, och den innehöll opium.

Sedan han smakat på den starka drycken, utbrast han:

— Det är så starkt, att det kunnat tillfredställa en turkisk sultan.

Han funderade en stund.

— Blott hon inte fattar några misstankar, mumlade han . . . Nej, det är omöjligt . . . det gör hon inte.

Han tog försigtigt brickan med kopparne och begaf sig upp i sjukrummet.

Här träffade han hushållerskan. — Se här, bästa mamsell Beckman, sade han, här har ni något som nog skall hålla er vaken.

Han räckte henne kaffekoppen.

Den gamla satt halfsofvande i en länstol, då hennes herre kommit in i rummet, men hon bemödade sig om att vara vaken och spärrade vidt upp ögonen, under det hon tog koppen ur hans hand.

— Drick det! sade köpmannen och lemnade henne sedan.

Han gick ned i biblioteksrummet.

Här hade han gömt nycklarne till norra flygeln i ett jernskrin, som städse stod tilläst, och denna nyckel kom aldrig ur hans hand. Det var omöjligt för någon annan än honom sjelf att komma i besittning af nycklarne, utan att bryta sönder skrinet eller ock att använda falsk nyckel.

Olby undersökte skrinet mycket noga.

Alldeles riktigt. Här lågo nycklarne till den norra flygeln på sin vanliga plats och voro beklädda af ett tjockt grått damlager, hvilket trängt in genom skrinets fogar.

Det var en gåta för Harry Olby. Han kunde icke förstå huru kaptenens son kommit i besittning af nycklarne och derigenom till hemligheten.

— Huru kan han hafva kommit mitt brott på spåren, huru har han kunnat komma i besittning af min mörka hemlighet, mumlade han i det han lade handen på pannan. Hvilken afgrundsande har fört honom in på den blodiga vägen, som ledt till upptäckt?

Köpmannen vågade knappast att längre tänka på denna fråga, denna gåta, som så trotsade hans skarpsinne och förstånd.

För ett ögonblick skingrande de mörka tankarne gick han ur rummet och in i hvardagsrummet.

Der satto Svea och sällskapsdamen sysselsatta som vanligt med broderi och läsning. Den bok, som låg uppslagen i Sveas hand, kunde emellertid lika godt varit blank inuti, så litet sysselsatte innehållet den unga flickans tankar.

Olby närmade sig de båda damerna.

— Svea, sade han, jag känner mig ganska trött efter resan och dagens mödor.

— Du är trött, pappa?

— Ja, mitt barn, jag begifver mig derför till sängs . . . gör du detsamma, ty jag förmodar att också du är trött.

Svea nickade instämmande.

— Ja, min far, jag skall snart göra som du.

— Godnatt då mitt kära barn!

— Godnatt, älskade pappa.

Den unga flickan reste sig från stolen och mottog faderns kyss på sin panna.

— Godnatt, fröken.

— Godnatt, köpman Olby.

Han bugade sig för sällskapsdamen och lemnade derefter rummet.

Några minuter derefter kastade den unga flickan boken ifrån sig med en suck.

— Jag känner verkligen att jag är trött, sade hon.

— O, så tråkigt, läspade den gamla damen.

— Derför är det bäst att gå in till mig. Godnatt!

— Godnatt, mitt söta lilla barn! Gud, hvad du är blek, min älskling. Den här historien med den unge målaren tyckes ha angripit dina nerver.

Svea svarade icke på dessa utgjutelser, utan drog sig med en nick hastigt tillbaka.

FYRTIOTREDJE KAPITLET.

Barnaögats förskräckliga upptäckt.

Svea Olby var glad att få komma bort från rummet.

Hon begaf sig till sin egen sängkammare, hvilken låg på något afstånd från det rum Richard Torkilsson bebodde.

Hon aftog sin sidenklädning och iklädde sig en lätt hvit morgondrägt, som väl smög sig efter hennes herrliga gestalt.

Svea Olby kände sig icke det ringaste trött, fast hon sagt så till sällskapsdamen. Hon fann att det var omöjligt att gå till hvila.

Hon gick bort till fönstret och slog upp detsamma. Hon var feberhet, pulsarne brände, men icke ens den kalla aftonluften, som strömmade in förmådde afkyla hennes svetta, heta panna.

Hon var ensam.

Och först nu vågade hon låta sina känslor få fritt utlopp Hon stödde hufvudet mot fönsterbågen och suckade högt.

— Ack, jag älskar honom så högt, hviskade hon och en mild stämma tycktes svara i hennes hjerta. Men ack, ändock törs jag icke tänka på att komma in till honom och lindra hans smärtor. Ja, jag törs icke ens fråga honom, huru han befinner sig.

Med dessa än ljufva, än smärtfulla tankar i sitt hjerta, stod den unga flickan länge så vid fönstret stirrande ut i den milda nattens mörker.

Då hon stått der vid pass en timme slöt hon fönstret och

slog sig ned vid ett bord, på hvilket låg en mängd böcker. Hon försökte läsa. Det var omöjligt. Hon satt länge, länge med en bok i handen. Hennes blickar gledo från den ena raden till den andra, hennes hand vände bladen, men det hon läste fängslade ej hennes uppmärksamhet, innehållet gjorde intet intryck på henne.

Hennes tankar voro på ett helt annat håll. De rörde sig endast kring hennes älskade, hans sjukdom och den fara som hotade honom. Hon erinrade sig mycket väl det läkaren sagt, huru nödvändigt det var att man höll noga vakt öfver febersjuka patienter, emedan det ofta händer att de i sin yrsel gjorde försök att taga sig af daga.

Doktorns ord upprepade hon om och om igen.

Det var förskräckligt!

Tänk blott, om de personer, som bevakade den unge mannen, ett enda ögonblick försummade sin pligt.

Huru skulle det bli?

Kunde man lita på dem? Mamsell Beckman var ju så gammal. Det var mycket sannolikt att hon under nattens lopp skulle duka under för trötthetén och tungt somna ifrån allt, från honom, som behöfde så trogen vård.

Och någon annan var ej att lita på. Betjenten kunde också smyga bort från sin post.

Natten skred emellertid.

Urets visare utmärkte timmarne. Det slog elfva, half tolf, tolf, men ännu hade icke Svea Olby gått till hvila.

Intet förmådde skingra hennes dystra tankar, allt jemt satt hon försjunken i grubbel. Den sjuke ynglingen kunde bli lemnad åt sig sjelf och en olycka kunde vara skedd långt innan någon kunde hindra den.

Hemska bilder uppstego i den unga flickans själ.

Hon tyckte sig se Richard simma i sitt blod, döende, med ett gapande sår i hufvudet. Och hvarje ögonblick väntade hon att få höra hans dödsskrik genom nattens stillhet.

Dessa tankar nedtyngde henne slutligen, hon förmådde ej längre uthärda dem.

Slutligen kastade hon boken ifrån sig och började gå fram och tillbaka i rummet, drifven af sin okufliga oro.

Uret visade nu en qvart öfver midnattstimman.

— Min Gud, jag förmår icke mer, jag uthärdar icke längre dessa qval, dessa fruktansvärda tvifvel, utropade hon med låg röst, under det hon vred sina händer.

Drifven af en inre röst, kastade hon en schal öfver axlarne och begaf sig ur rummet.

Inom kort stod hon i sjukrummet.

Sina förskräckliga aningar derom fann hon delvis bekräftade.

Mamsell Beckman, hushållerskan, låg nemligen tillbakalutad i länstolen och de tunga andedragen förrådde, att hon låg försänkt i en djup sömn.

Ingen mer än hon och den sjuke syntes i rummet.

Betjenten var borta.

Den sjuke unge mannen tycktes sofva. Han låg alldeles orörlig, liksom försänkt i en dvala och hans bleka ansigte var vändt utåt rummet, mot dörren, genom hvilken Svea inträdt. Det vida, veckade sängomhänget var draget tillbaka, så att den gammalmodiga sängen helt och hållet var synlig.

Svea gick längre fram i rummet, i afsigt att väcka hushållerskan, men då hon hunnit hennes stol, stannade hon plötsligt.

Hvad var det!

Hon hörde tydliga steg i korridoren, och instinktmessigt beslöt hon att dölja sig. Hennes närvaro här skulle lätt gifva anledning till egendomliga, besynnerliga misstankar.

Hastigt som en vindil sprang hon bakom ena sidan af sängen och dolde sig bakom dess långa, nedhängande draperier.

Här ställde hon sig på vakt.

Genom en smal remna i tyget kunde hon iakttaga allt hvad som försiggick i sjukrummet, kunde tydligt se de närvarandes drag.

Ljudet af fotstegen kom emellertid allt närmare, och omsider öppnades dörren varsamt.

Köpman Harry Olby inträdde.

Till att börja med kände sig Svea alls icke förvånad öfver

att fadern inkom hit, ty hvad var väl mera naturligt än att han kände sig orolig för den unge man, som vistades här som gäst, och som låg sjuk i hans hus, tänkte hon.

Hon väntade emellertid hvarje ögonblick att han skulle väcka hushållerskan och gifva henne en sträng lexa för det hon somnat ifrån den sjuke och icke bättre fylde sin pligt.

Men han gjorde det icke, och Svea såg huru han gick förbi henne, fram till den sjuke, öfver hvilken han lutade sig, betraktande honom med en skarp, tankfull blick.

Bakom draperiet kunde Svea iakttaga hvarenda min i fadrens ansigte. Uttrycket deri ingaf henne fasa och fylde hennes hjerta af förfäran.

Orörlig stod hon, nästan utan att draga andan, stirrande på fadern, som höll ett ljus i handen och med spänd uppmärksamhet betraktade den sjuke.

Långsamt förde han ljuset fram och tillbaka framför den sjukes ögon, men det hade ej åsyftad verkan, de voro och förblefvo slutna.

Derefter vände sig köpmannen till mamsell Beckman och såg forskande på henne några sekunder.

Svea Olby kunde knappast återhålla sin förvåning öfver faderns sällsamma beteende.

Plötsligt närmade han sig bordet hvarpå stodo några flaskor, deribland en med medicin.

Hon såg huru han tog en af dem och uppmärksamt betraktade den. Derefter tog han en liten flaçon ur sin bröstficka, en liten tingest, så liten, att hon knappast kunde se den mellan fingrarne.

Han drog upp dess kork med tänderna, under det han höll sjelfva flaçonen.

Derefter tog han medicinflaskan och hälde långsamt några droppar af flaconens innehåll i medicinen, hvarefter han åter ställde flaskan tillbaka på bordet.

Efter att hafva kastat ännu en forskande blick på de båda sofvande skred han ljudlöst ut ur rummet.

Svea stod qvar alldeles orörlig.

Min Gud! . . .

Den fader som hon så varmt och innerligt älskade, vore det väl möjligt att han kunde vara . . .

Hvad?

En giftblandare!

Hon blef alldeles förlamad af skräck vid denna tanke och kunde icke taga ett steg framåt.

— Nej, hviskade det inom henne med dotterkärlekens stämma så upprördt att hon skakades. Nej, det är icke möjligt! Jag måste hafva drömt.

Hon tryckte sina händer mot pannan, liksom hon velat hindra de förskräckligt arbetande tankarne att spränga den, liksom hon velat samla dem ur sin förvirring.

— Min Gud, klagade hon, det är dock allt för sannt! Jag har ju sett det sjelf.

Det kunde, menade hon, icke gifvas något tvifvel om att den lilla flaska fadern hållit i sin hand innehöll gift.

— Barmhertige himmel, tänkte hon, jag har hört talas om menniskor, hvilka i ett anfall af vansinne kunna begå de förfärligaste brott, till hvilka de annars aldrig skulle varit i stånd Det måste förhålla sig på det sättet med min fader . . .

Denna tanke kom för henne som en hoppets sista stråle, och hon fasthöll vid den.

Ack, kärleken förmår ju öfverskyla allt! Hon ville hellre tro sin fader vara gripen af vansinnets demon än vara istånd att med öfverläggning och kallt blod begå ett mord.

Ändtligen gaf denna tanke henne mod att stiga fram.

Med ljudlösa steg närmade sig Svea Olby bordet, hvarpå flaskorna stodo. Hon betraktade hushållerskan, hvarje ögonblick fruktande för att hon skulle vakna; men den gamla sof alltjemt mycket hårdt.

Efter en ängslig blick omkring sig i rummet grep hon hastigt medikamentsflaskan. Nu skulle hon hafva en annan flaska. Hennes öga upptäckte snart en sådan i ett hörn af kakelugnsgesimsen.

I denna flaska hälde hon den förgiftade medicinen och fylde derpå den tomma medicinflaskan med vatten.

— Nu är han räddad! hviskade hon för sig sjelf och närmade sig dörren med flaskan i handen.

Derefter smög hon bort lika obemärkt och tyst som hon kommit.

Svea Olby hade kommit i säkerhet på sitt rum.

Hela den återstående delen af natten, denna ödesdigra natt, satt hon vid fönstret, stirrande upp mot den stjernströdda himlen.

Stjernorna bleknade så småningom och mistade sitt sken i morgonens gryning, men hon märkte det ej. Hon satt der fortfarande, stilla och orörlig, som om hon varit naglad fast vid stolen.

Uret slog sju.

Först då reste hon sig upp, gömde flaskan med det förgiftade innehållet och började derefter skyndsamt kläda om sig.

Hon hade nästan hunnit fullborda sin toilett, då hennes kammarjungfru efter en half timmes förlopp trädde in i hennes rum.

— God morgon!

— God morgon.

— Fröken är nästan färdig.

— Ja, jag har stigit upp tidigare än vanligt i dag, men du kommer just lagom för att hjelpa mig med mitt hår.

Den unga flickan sade detta med konstladt lugn och sporde deretter i halft likgiltig ton:

— Har du hört, huru det står till med herr Wild?

— Ja, fröken.

— Är han bättre?

— Han skall i dag vara något bättre.

— Men ännu ligger han lika medvetslös. Den stackars mamsell Beckman är emellertid alldeles förtviflad . . .

— Huru så?

— Jo, i går afton hade hon den oturen att falla i en djup sömn, hon har sofvit hela natten och vaknade först i morgse med en förskräcklig hufvudvärk.

— Såå . . .

— Som lyckligt är har dock ingen olycka inträffat, ty den sjuke har visst sofvit hela natten.

— Det var bra.

Svea Olby kunde icke undgå att rysa vid tanken på den olycka, som kunde kommit att hända, under det sjuksköterskan sof, om icke himmelen hållit sin skyddande hand öfver den unge mannen.

Hon var dock till utseendet fullkomligt lugn, och afskedade omsider utan ett tecken till rörelse kammarjungfrun.

FYRTIOFJERDE KAPITLET.

Under hyckleriets mask.

Frampå morgonen ringde det till frukost.

Svea Olby steg med klappande hjerta ned i matsalen. Hon väntade icke att finna sin fader der, men om han lika fullt vore der, så måste ju hans beteende under natten tyda på vanvett eller sinnessvaghet.

Till sin obeskrifliga förvåning såg hon honom emellertid sitta helt lugn framför det dukade bordet, med en uppslagen bibel i handen framför sig.

Hon studsade tillbaka, halft gripen af fasa.

Hvilken gudasmädelse!

Denna hand, hvilken nyss hällt ett mördande gift i den unge mannens medicin, hvilade på bibeln, ur hvilken han läste högt.

Rundt omkring honom satt den församlade tjenstepersonalen, andaktsfullt lyssnande till de heliga orden.

Köpman Harry Olby hade för vana att dagligen hålla morgonandakt med familjen och tjenstefolket på egendomen, då han vistades derute.

Svea Olby blef alltjemt stående orörlig.

Hon betraktade fadern med darrande ögon under det han läste. Hon hörde honom läsa upp ett kapitel och efter detta började han en bön, allt med lugn och klar röst.

Så såg hon huru han och de andra föllo på knä, och det

slog henne med en outsäglig bäfvan. Hon reste sig från sin stol och gick bort till ett af fönstren, hvarest hon ställde sig med ansigtet vändt åt trädgården. Hon hörde fadern afsluta bönen, i hvilken han nedkallade Guds välsignelse öfver de församlade och bad försynen att de skulle få kraft att rätt utföra de värf som ålåge hvar och en under dagens lopp.

Alla reste sig upp och lemnade rummet, med undantag af köpmannen.

Det hade icke undgått hans uppmärksamhet att dottern icke deltagit i bönen, utan blifvit stående vid fönstret. Detta hennes ovanliga uppförande hade på det högsta förvånat honom.

Han gick nu bort till fönstret, vid hvilket dottern stod.

— Hvarför har du icke deltagit i morgonandakten, sporde han med hyckladt lugn och allvarlig röst.

Hon studsade vid denna stämma och vände sitt ansigte mot honom. Med sina mörka ögon fästa med ett förunderligt allvarligt uttryck på honom sade hon:

— I dag var det mig icke möjligt att falla på knä med en bön på läpparne . . . det var omöjligt för mig att bedja himlen välsigna detta hus och välsigna . . . dig . . .

Efter att hafva uttalat dessa ord med en skälfvande röst, kastade hon en ängslig blick på honom, som tydligt trängde genom märg och ben.

Hans ansigte blef askfärgadt och det var endast med den yttersta ansträngning han förmådde dölja sin sinnesrörelse.

— Och hvarför icke det, mitt eget barn, frågade han kallt.

Hon kunde knappt få fram orden, sinnesrörelsen höll på att qväfva henne då hon svarade:

— O, min olycklige fader, kan du då icke gissa orsaken? . . . kan du icke! . . .

Köpmannen kastade en kall blick på henne och betraktade henne med rynkad panna.

— Svea, har du blifvit vansinnig, utropade han, svara! Vid allt hvad heligt är beder jag dig säga mig hvarifrån du fått detta besynnerliga infall . . . dessa griller. Du vet att jag afskyr allt hvad qvinliga nycker heter! Hvad i all verlden menar du då med denna högtidliga, tragiska uppsyn?

Hon brast i tårar.

— Fader, älskade fader, utbrast hon, gifve Gud att jag misstagit mig!

Efter dessa ord sprang hon hastigt ur rummet, sporrad af en outsäglig sinnesrörelse. Tusende stridiga känslor fylde hennes själ, men ännu var dock icke den sista gnistan af hopp helt och hållet utsläckt.

Kanske hon gjort fadern orätt!

Det kunde ju vara möjligt att han icke haft någon brottslig afsigt, huru mycket än skenet genom hans uppförande var emot honom. Huru skulle hon väl ock kunnat tro att denne man, som hon älskade högst af allt på jorden, kunde vara en hjertlös skurk, en ärelös niding!

Då hon kommit upp på sitt rum igen, kastade hon sig på sängen, med det bleka ansigtet doldt i händerna.

— Det är allt för rysligt, allt för förskräckligt! klagade hon. Hvilket tungt öde, hvilken hård pröfning af himlen, att nödgas hata och afsky en fader, som jag så djupt och innerligt älskat! Att förakta, att hata, att afsky en man, min far, som alltid varit min stolthet och lycka! Och ändock! Kan jag väl annat, kan jag annat än hata och afsky honom, om han i verkligheten är sådan, som han i natt synts mig vara? Mördare, den uslaste af alla brottslingar, syntes han mig, en lönmördare, som i nattens mörker smyger sig in liksom en giftig orm för att beröfva en sofvande hans lif, detta lif som den allgode gifvit honom och derför endast sjelf eger rätt att taga.

Den föregående nattens tilldragelse ville icke lemna henne någon ro.

Hon grubblade så länge deröfver, att hon icke märkte att hon sjelf irrade in i en labyrint af tankar och föreställningar, hvilka alla tycktes motsäga och tränga undan hvarandra.

Ack, hvarför skulle ock hennes fader vilja sträfva att komma åt den fattige, unge målarens lif? Han hade ju endast genom en tillfällighet kommit i beröring med honom, hvad orsak kunde han väl då hafva att ur verlden aflägsna denne unge man?

— Nej, det fanns ingen tänkbar anledning.

Den enda förklaringsgrunden till faderns handlingssätt vore den, att han plötsligt blifvit fattad af ett förskräckligt vansinne, en mordmani . . .

Eller hvad?

Tänk om hon alldeles misstagit sig, om den vätska hon sett honom blanda i den sjukes medicin vore af alldeles ofarlig beskaffenhet! Kanske hennes fader var i besittning af ett eller annat läkemedel hvars verkan han hemligen velat pröfva utan att rådföra sig med någon läkare, eller utsätta sig för en sjuksköterskas betänkligheter och fördomar . . .

— Jag måste taga reda på huru det är, sanningen måste fram, tänkte hon. Jag måste hafva visshet om, hvad det är som blandats i medicinen . . . Ack, hvilken outsäglig lycka, om det varit alldeles oskadligt! Hvilken lättnad det skulle blifva för mig efter alla dessa sinnesskakningar, alla dessa outsägliga qval, jag erfarit. Men, min Gud, vågar jag väl hoppas att så är! . . . Kan jag väl glömma min faders ansigte, då han för en stund sedan betraktade mig? . . . Hu, hvad det var dystert, så askgrått och hemskt! Alldeles likt en mördares!

Hon ryste vid denna tanke och föll åter i grubblerier.

FYRTIOFEMTE KAPITLET.

Ett hemskt beslut.

Köpmannen hade stannat qvar i matsalen, sedan hans dotter sprungit sin väg.

Under det hon nu öfverlemnade sig åt sina sorgliga betraktelser, gick fadern fram och tillbaka på golfvet, marterad af qval, hvilka förut varit honom alldeles främmande.

Hans dotters märkvärdiga beteende hade först förundrat, sedan förskräckt honom.

Hyste hon väl några misstankar!

Ah, nej, det var icke möjligt!

Hon, hans älskade barn, skulle vara den sista menniska i verlden, som skulle misstänka honom för något brott.

Som han gick der tänkte han närmare på sin handling den gångna natten, men han kunde icke erinra sig, icke fatta att han begått något oförsigtigt, som kunnat röja honom. Allt var så noga beräknadt. Ingen hade sett honom. Allt var så fint beräknadt och noga uttänkt och hade föröfrigt blifvit utfördt på en tid af dygnet, då Svea, dottern, efter allt att döma, för länge sedan begifvit sig till sängs.

Hon kunde alltså intet veta om det som händt under nattens lopp.

Plötsligt stannade han, liksom han träffat en utgångspunkt för sina tankar.

—"Ah, jag har det, jag förstår allt, utbrast han sakta. Svea

har bestämdt blifvit förälskad i den unge mannen, denne Richard Torkilsson, som uppträder här under namnet Wild. De ha varit tillsammans, och han har berättat för min dotter historien från sin moders ungdom, min kärlek till kaptenens hustru.

Det tycktes som om denna tanke lugnat den upprörde köpmannen, åtminstone om man fick döma efter det mildare uttrycket i hans ansigte.

Plötsligt afbröt han emellertid sin promenad och ställde sig vid dörren för att lyssna efter om någon närmade sig.

Han väntade nemligen med oro hvarje ögonblick, att man skulle komma med underrättelser om den unge målarens död.

Hans plan skulle ju snart gå i verkställighet.

Men dörren rörde sig icke, ingen kom . . .

Frukosten som blifvit serverad för hans räkning, stod i det närmaste orörd på bordet. Det rika sevresporslinet hade icke blifvit rubbadt; silfverfaten med de läckra rätterna, ett värdigt studium för en stillebensmålare, hade icke lockat gomen, icke väckt aptiten.

Den fattige, hungrige skulle jublat vid åsynen af allt detta sköna.

Han missunnar ju ofta den rike hans öfverflöd, och det är ju icke underligt att den, som saknar det viktigaste af lifvets nödtorft — födan — skall med harmfylda blickar och afundsjukt sinne se millionärens öfverflödigt försedda bord, de härliga rätterna hvarunder det dignar. Det är ju icke förunderligt att han har svårt för att fatta, huru en rättvis försyn kan tilldela en menniska stora rikedomar, palats, lyx och milslånga åkrar, under det andra sväla och ej ha så mycket som de kunna luta sitt hufvud till.

Men rikedomen har icke alltid lycka med sig. Tusende qval gömmas ofta under den härliga ytan, lyckan trifves lika gerna under trasig rock som under hermelin och siden, lika väl under sotad, bofällig ås, som under de rikt dekorerade taken i slottsgemaken.

Den, som denna dag sett köpman Harry Olby — vore åskådaren ock den uslaste tiggare, — skådat hans dystra ansigte, hans molnhöljda panna, skulle måhända betänkt sig två gånger, innan han bytt lott med honom, den rike mannen.

Olby stannade flera gånger och lyssnade.

Förgäfves!

Ingen kom för att bringa honom nnderrättelser om den unge mannens död, och dock skulle han enligt köpmannens beräkning, för länge sedan hafva tagit in den dödande mixturen och fallit offer för densamma.

Olby såg gång efter annan på sitt ur.

Det var förskräckligt, hvad tiden gick långsamt!

Slutligen förmådde han icke uthärda denna ovisshet. Han lemnade salen och gick upp till den sjukes rum.

Han hade väntat att deruppe finna rummet mörkt, gardinerna slutna för fönstren, den unge mannen kall och stel i sängen, men i dess ställe var det ljust och trefligt och genom de öppna fönstren strömmade den friska morgonluften in.

Richard låg med ansigtet såsom förut vändt mot dörren och hans ögon voro vidöppna.

Då Harry Olby steg in i sjukrummet, fäste den sjuke sina stirrande blickar på honom.

Med ens pekade han på köpmannen och skrek:

— Min faders mördare... Ser du honom icke! Ser du honom icke? Vill då ingen taga fast honom? Vill då ingen det? ... Han är Harry Olby, mördaren, min faders mördare!

Mamsell Beckman satt vid sängen.

Sedan hon vaknat hade hon druckit en kopp starkt thé och derigenom blifvit qvitt verkan af det opium, som köpmannen obemärkt gifvit henne. Hennes hufvud värkte dock något efter den starka dosis hon erhållit, och hon kände ännu en stark lust att somna, en benägenhet som var ganska svår att besegra.

Så fort den sjuke tillropat köpmannen hade denne studsat tillbaka. Hans förvåning var obeskriflig, då han fann att offret för hans mordplan ännu lefde.

Han kastade en blick på bordet, flaskan i hvilken han hällt giftet, var tom.

— Förunderligt!

Det var den tanke som ofrivilligt fylde hans själ vid denna visshet.

— Hvem har i dag gifvit den sjuke medicin? sporde han hastigt.

— Jag, nådig herre, svarade den gamla.

— Tog han den utan motstånd?

— Ja bäste herre.

— Jaså . . .

— Stundom rasar han väl och fantiserar, men medicinen tar han alltid villigt.

— Blef intet förspildt?

— Nej . . .

— Intet? . . .

— Inte en droppe.

— Jaså . . .

Olby kastade en spejande, skarp, genomträngande blick på hushållerskan, han kunde icke tvifla på henne, hon talade nog sanning.

Han stod begrundande en stund.

Hvarför hade då icke giftet verkat?

Det var en gåta som han icke förmådde att tyda.

Han vågade emellertid icke gifva luft åt sin förvåning för att icke blifva misstänkt för mord. Han vågade icke blottställa sig och lemnade derför rummet. Ännu betraktades den sjukes anklagelser som yrande feberfantasier, meningslöst prat, men hvad skulle väl följden blifva, om de, som bevakade den sjuke, blefvo ledda in på andra tankar?

Köpmannen kände sig liksom omslingrad af ett nät, hvars trådar ständigt smögo tätare och tätare omkring honom. Han kände dess tvång, det var omöjligt att slita sig derifrån.

— Jag måste tänka ut ett sätt att göra mig af med denne man, mumlade han, under det han begaf sig till sina egna rum. Det första försöket misslyckades, det är sannt, men jag får ej gifva upp försöken. Jag måste nu försöka med mindre farliga medel, mindre dödande, men medel, som lika säkert som gift och dolkstötar, föra till målet.

Sedan han hunnit sitt rum, sjönk han ned på en stol och satt en lång stund försjunken i grubblande tankar.

Till sist utbrast han till sig sjelf:

— Jag har det! . . . Han skall icke undgå mig! Jag skall sluta till Richard Torkilssons läppar lika hårdt och fast som om han sofve i grafven . . . De skola sedan aldrig mera öppna sig.

FYRTIOSJETTE KAPITLET.

Dottern får visshet.

Dagen hade lidit till middag.

Vid denna tid kom läkaren för att besöka den sjuke.

Efter ett längre besök hos patienten lemnade han sjukrummet och mötte köpmannens dotter i korridoren.

— God middag, fröken, helsade han allvarligt.

— God middag!

Svea Olby bad honom stiga in ett ögonblick i hennes arbetsrum, hvilket doktorn gerna efterkom.

Der inne stod ett staffli midt på golfvet tillika med ett öppnadt färgskrin, en polett och en bundt penslar.

Att döma af detta såg det ut som om Svea Olby nyss rest sig från arbetet vid staffliet.

Bland färgerna och penslarne stod en medikamentflaska fyld med en färglös vätska.

— Nå herr doktor, hur står det till med patienten? sporde hon sedan de kommit in.

Hon såg ut att vara fullkomligt lugn då hon sade detta, men hennes ansigte var alldeles likblekt.

Hennes röst förrådde emellertid icke den minsta sinnesrörelse.

— Nå, Ni svarar icke.

Läkaren ryckte på axlarne.

— Annu kan ingen förändring märkas på honom, hvarken

till det bättre eller sämre, svarade han. För öfrigt skall jag säga Er min fröken, att detta sjukdomsfall är särdeles egendomligt . . .

— Hur så?

— Det förefaller mig som om det framkallats snarare af sinnesrörelse än af yttre, naturliga orsaker. Jag har derför beslutit att tala med er far om saken och anmoda honom om att tillkalla ännu en läkare på det vi må konsultera. Uppriktigt sagdt, så är jag verkligen i förlägenhet för att ensam kunna bestämma den unge mannens sjukdom. Hans hjerna är svårt angripen och alla hans tankar vända sig kring en enda fix idé.

— Och denna fixa idé, hvari består den?

— Den är en högst märklig föreställning, fröken Olby. Han talar oupphörligt om mord och förräderi och hvad värre är inblandar han alltid er fars namn i sina vilda fantasier. Men det är intet att fästa sig vid. Ingen kan räkna med alla de galna, orimliga föreställningar, som rymmas i en febersjuk hjerna. Jag går nu att tala med herr Olby om patienten . . . Adjö!

Svea Olby hejdade honom.

— Dröj en stund, herr doktor, sade hon.

— Gerna.

— Jag vill blott bedja er om ett råd, som Ni ju som läkare är fullt kompetent att gifva.

— Med största nöje, bästa fröken. Hvad är det om?

— Det är endast en bagatell. För några veckor sedan var jag inne i staden och då rekommenderade man mig en viss tinktur, som skulle vara bra för mina taflor. Denna vätska påstår man skulle förhöja och förskona färgerna, men den konsthandlare som rekommenderade mig den, bad mig akta mig vid dess användande, ty den skall innehålla mycket giftiga beståndsdelar. Nu är jag så barnslig att jag derför beder er vara god göra mig den tjensten att upplysa mig, huruvida denna flaska verkligen innehåller gift.

Med dessa ord lemnade hon läkaren flaskan, som hon hade i handen.

Denne fattade flaskan, drog upp korken och luktade på innehållet.

— Gift! utropade han förskräckt.

— Gift! upprepade hon.

— Ja, jag skulle tro, att detta är gift, och det ett af de aldra farligaste. Denna så kallade tinktur innehåller en icke obetydlig mängd blåsyra. Vid Gud, det borde vid lifsstraff vara förbjudet att sälja sådana kompositioner, äfven om de förmå gifva oljefärgen bättre utseende, hvilket jag dock icke tror att detta gift gör.

Svea Olbys ansigte hade blifvit ännu mera blekt än förut.

— Blåsyra säger ni, upprepade hon sakta, innehåller den blåsyra?

— Ja, lita på det, fröken. Men det behöfver icke göra er orolig. Så länge inte denna vätska kommer i beröring med edra läppar, har ni intet att frukta.

— Men om händelsevis någon skulle komma . . . komma att smaka derpå, exempelvis af nyfikenhet, hvad hände då?

— En dylik nyfikenhet skulle blifva strängt bestraffad, svarade doktorn med ett småleende.

— Hur så?

— Den oförsigtige dåre, som förde denna flaska till sin mun, han hade druckit för sista gången i sitt lif.

— Min Gud!

— Om ni vill, så skall jag taga flaskan med mig och analysera innehållet.

— Ack nej . . . det är alldeles öfverflödigt.

Hon ryckte häftigt flaskan till sig.

— Nåväl, fortsatte läkaren, som ni vill, men jag råder er till att icke länge gömma på denna farliga vätska.

— Välan!

Svea Olby gick bort till fönstret och tömde hastigt flaskans innehåll ut derigenom.

— Är ni belåten nu? sade hon och log ett konstladt leende.

Det kostade henne en betydlig ansträngning att försöka vara lugn och tvinga fram ett leende på sina läppar.

— Fullkomligt nöjd, svarade läkaren och aflägsnade sig.

Då han slutit dörren efter sig, sjönk Svea Olby, öfvervåldigad af smärta, ned på sina knän, lyfte upp sina sammanknäppta händer och riktade sina blickar mot himlen.

— Barmhertige himmel, haf medlidande med mig olyckliga, utropade hon. Jag känner nu hela den förfärliga sanningen! Min fader är en förbrytare, en skändlig mördare! . . . Jag förstår nu allt, äfven den sjukes feberaktiga fantasier om mord och förräderi, dessa vilda, fasansfulla beskyllningar, som hittills förefallit mig så gåtfulla . . . Jag har erhållit en förfärlig visshet! Under den unge mannens för oinvigda öron så meningslösa ord ligger en förskräcklig sanning dold . . . För att för alltid tillsluta de läppar som uttalat dem, derför ville min fader begå ännu ett mord . . .

Hon sjönk snyftande ned och i stötvisa meningar kom det blott fram:

— Min Gud! Min Gud!

FYRTIOSJUNDE KAPITLET.

Egensinnigheten straffas.

Dagen för Ester Hütters, den sköna judinnan, ridt var inne. Hennes spådom om väderleken hade mycket rigtigt slagit in. På morgonen af den dag hon bestämdt för ridten med sin nye häst, sken solen outsägligt herrligt från den molnfria himlen.

Allt var också ordnadt för ridten med "Djefvulshofven".

Oaktadt sin motvilja för ridten och sin rädsla för Esters halsstarriga beslut inträdde hennes högättade älskare på bestämdt klockslag i den vackra judinnans boudoir.

Hans utseende förrådde emellertid tydligt hans oro. Han var blek och bekymrad och det var honom omöjligt att slå bort tanken på Walls yttranden och varningar i fråga om hingsten.

Helt annat var det med Ester Hütter.

Hon såg strålande ut som morgonsolen, som sken in genom hennes fönster.

Muntert gick hon fram och tillbaka genom rummet, sjungande muntra visor, allt under det hon emellanåt med ett lätt rapp af sitt ridspö slog åt sidan släpet af den långa ridklädningen.

Den åtsittande drägten lät hennes vackra figur träda fram i allt sitt behag, en kokett hatt med två glänsande påfogelfjädrar prydde hennes hufvud och de tjocka svarta lockarne böljade nedåt hennes rygg. Kanske hennes hufvudbonad kunde varit mera smakfull, fast den klädde henne utmärkt. Men hvad brydde

hon sig om smak? För henne var hufvudsaken, att hennes skönhet trädde fram i det fördelaktigaste och mest strålande ljus.

— Ester, utropade älskaren, du är i dag förtjusande, gudomligt vacker!

Judinnan smålog muntert.

— Det är jag alltid, då jag är vid godt lynne, svarade hon kokett.

— Då måste det inte inte inträffa ofta . . .

— Hur så?

— Gent emot mig har du ofta varit så mulen . . .

— Det är sant . . . men i dag har jag riktigt beslutit njuta af lifvet, och nu måste du bjuda på en herrlig frukost . . .

— Gerna min älskling . . .

— Gud, hvad ostron och perlande champagne skulle smaka mig denna dag,

— Hvar önskar du den . . . Utomhus?

— Ja . . .

— På Lorensberg? . . .

— Alldeles, gode Rudolf!

Lorensberg var vid tiden för denna berättelse stadens enda utvärdshus, men af mycket små dimensioner. Det glada lif och storstadsmessiga lyx som nu utmärker detsamma fanns naturligtvis inte då, men i den vackra parken och i de små traktörsrummen roade sig ofta stadens nobless kanske lika muntert som nu.

Ester Hütter gick fram till fönstret och betraktade den högblå himlen, från hvilken solen kastade kaskader af gyllene strålar.

— Ah, hvad jag längtar efter en ridt på denna herrliga dag, utbrast hon passioneradt.

— Du svärmar!

— Skulle jag icke det. Min präktiga, eldiga hingst har redan stått påsadlad i femton minuter och väntat mig.

Hon vinkade friherren fram till fönstret.

Utanför stod "Djefvulshofven", eldigt frustande af oro, vid en betjents sida.

— Betrakta den, utbrast Ester förtjust och säg mig sedan, om du någonsin sett något ståtligare, något vackrare.

Den unge mannen såg ut genom fönstret och betraktade intresserad den kastanjebruna hingsten.

— Det är ett ståtligt djur, var hans svar.

Han hade rätt, det var onekligen ett ståtligt djur, men icke mången qvinna skulle vågat att kasta sig upp på dess rygg.

— Hvad tycker du om hans ögon? frågade den vackra qvinnan.

— Illa, svarade han allvarsamt.

— Hur så?

— Jag vet inte, men de förefalla mig så hemska.

Han teg en stund och sade derpå allvarsamt:

— Min älskling, jag tror att jag vid detta tillfälle har rätt till att uttala en önskan . . .

— En önskan?

— Ja, en önskan som går från hjertat. Du vet huru innerligt jag tillber dig, du känner alltför väl att jag för din skull kunde hvilket ögonblick som helst bryta med min slägt, ja sätta mig öfver all verldens fördomar, blott du ville blifva min hustru . . .

— Din hustru?

— Ja, du vet det min egen Ester. Jag vill icke berömma mig deraf eller skryta med min kärlek, ej heller vill jag räkna min trohet som en förtjenst hos mig, ty så fort det gäller dig, så är jag svag . . .

— Svag, ja . . .

— Ja trots alla förståndets kalla skäl så kan jag dock icke låta bli att älska dig. Jag har ännu aldrig nekat att uppfylla någon enda af dina önskningar, ehuru du sällan eller aldrig visat mig någon vänlighet som belöning för att jag varit en lydig slaf.

— Hvartill vill du då komma?

— Jo, nu för första gången vill jag hafva en önskan, en bön till dig.

— En bön?

— Ja . . .

— Och den är?

— Ester, rid icke denna häst! . . .

I hans röst låg så mycken ömhet, så mycket allvar, att Ester Hütters kalla hjerta ett ögonblick rördes deraf.

Men det varade blott en kort stund. I nästa ögonblick var hon åter som förut och besvarade med ett trotsigt leende älskarens bedjande blick.

— Nå hvad svarar du, sporde han.

— Käre vän, sade hon i lätt ton, jag tror nästan att jag fått en krigares blod i mina ådror, ty rädsla har aldrig varit mitt sätt, fruktan är mig en främmande känsla.

— Ester . . .

— Jag har fullt och fast beslutat att rida denna häst, om blott för det att göra narr åt grefvens onödiga svepskäl och omtänksamhet om mig. Kom med nu, ser du inte att hingsten är otålig?

— Ester, hör mig.

— Nej . . .

— Nåväl, du har således afslagit min första och min sista bön?

Hans ansigte antog ett ytterst bedröfvadt uttryck.

— Är du ond på mig, frågade hon.

— Ond?

— Ja . . .

— Nej, kära Ester, jag är endast bedröfvad.

Hon svarade ej utan beredde sig att gå ut.

Sedan de bestigit hästarne vexlades icke många ord dem emellan.

De redo öfver Östra Hamngatan och ut genom Södra Vägen, alltjemt lika tysta.

"Djefvulshofven" tycktes vara lugn och saktmodig och lydde villigt sin nya egarinnas lilla fina hand.

Friherren betraktade djuret uppmärksamt och började så småningom glömma sin förra oro.

När det kom till kritan, så hade kanske grefven misstagit sig på djurets karakter, tänkte han.

Den sköna judinnan var nu riktigt i sitt esse och i sådana ögonblick af okufvad glädje och lefnadslust kunde hon vara riktigt förtjusande.

Hon pratade och skrattade, men af allt det hon sade var det mesta meningslöst prat. Men friherren hörde med förtjusning på.

Hvad klingar också mera angenämt i en mans öra än ett par vackra purpurläppars pjoller.

Han tänkte icke längre på det förra, hans ängslan och farhågor var bortblåsta, och han tycktes bli öfvertygad om att hans fruktan varit ogrundad. Han lät helt och hållet hänrycka sig af sin älskarinnas lifliga och glada temperament.

Utan en enda dyster tanke, muntra och upprymda redo de vägen framåt.

Hela färden hade "Djefvulshofven" uppfört sig mycket exemplariskt och hans vackra egarinna upphörde icke ett ögonblick att lofprisa det vackra djuret.

De redo utefter gamla Allén, dammet yrde kring dem, allt andades munterhet och fröjd.

Snart hunno de Lorensberg.

Här var allt tyst och fredligt. Folket, som brukade roa sig här om söndagarne, var borta i nyttigare värf, och de kunde vara ogenerade.

De stego af och den medföljande ridande betjenten tog vård om hästarne och fick tillsägelse att hålla noga reda på dem.

Värden sjelf tog emot det unga paret, bugande sig mycket djupt.

— Hvad behagar nådig herrskapet?

— Frukost af det utsöktaste slag, ropade friherren lefnadslustigt.

— Skall ske.

Han förde dem in i sin bästa gästsalong och drog sedan försorg om att frukosten blef serverad. Han kände den vackra qvinnans smak och lät sätta fram de utsöktaste läckerheter.

— Godt, att vi blifva fort serverade, sade judinnan, i det hon tog af hatten och kastade ifrån sig hatt och ridspö.

— Jag instämmer . . .

— Vet du, jag längtar ofantligt efter att få fortsätta ridturen.

— Jag med . . .

— Ser du nu Rudolf, att dina fördomar skulle bli besegrade.

— Ja, jag erkänner . . .

— "Djefvulshofven" är dock icke en så stygg häst, som man sagt.

— Ja, jag nästan tror att grefve Wall öfverdrifvit hans fel, men ändå känner jag mig icke riktigt lugn, så länge du rider den.

Ah . . .

— Kanske du tillåter att jag sänder djuret till mitt gods, sedan du med ett par ridter bevisat din skicklighet som ryttarinna?

Den vackra judinnan nickade.

De började frukosten.

En rik mans anspråk blifva alltid snabbt uppfylda och frukosten var verkligen utsökt, rätterna läckra, vinerna eldiga.

Ester lyfte det skummande glaset, så att vinets perlor yrde och utbrast entusiastiskt:

— En bägare för min stolte, sköne gångare. Lefve "Djefvulshofven!"

— Skål!

Hon tömde glaset i botten och drack ännu flera glas.

Vinet hade en förunderlig verkan på henne.

Aldrig förr hade friherren sett sin tillbedda så vidunderligt skön som i detta ögonblick.

Han var som förtrollad.

Den egendomliga glansen i hennes strålande mörka ögon berusade honom mera än det eldiga, sköna vinet.

— Gud, hvad lifvet är skönt, utbrast hon jublande.

Frukosten varade länge.

Det var redan eftermiddag då hon reste sig från bordet och framför spegeln satte den koketta ridmössan på sitt vackra hufvud.

Hon blickade ut.

Icke ett moln seglade på den blå himlen och sommarsolen sken så varmt och härligt som aldrig förr. Parken låg tjusande täck i sin yppiga grönska och bergen rundt omkring smålogo mot friherren och hans älskarinna, då de ändtligen stego ut.

De stego till häst utanför parken.

Rundt omkring drogo fordon förbi, det började blifva lifligt på värdshuset och uppifrån dungarne bakom Lorensberg lekte barn, hvilkas glada skratt klingade ut i rymden.

— Ack så skönt! utropade Ester. Aldrig har jag känt mig så glad, kom Rudolf, så galoppera vi!

Hon svängde med detsamma sin långa riddrägt, hvarvid friherren observerade en liten stålblank sporre, fastskrufvad vid hennes ridstöfvel.

— Min Gud, hvad är det?

Han vände ett bekymradt ansigte mot henne och såg frågande ut.

— Hvad är det, sporde hon förvånad.

— I himlens namn, flicka, du ämnar väl dock aldrig använda sporrar till denna farliga häst?

— Hvarför icke?

Du manliga harhjerta . . .

Hon smålog med ett trotsigt leende.

— Det går aldrig väl, sade han allvarsamt.

— Hvarför icke, sporde hon.

— Jo, om det nu ligger något af sanning till grund för grefve Walls påstående, att djuret är djefvulskt elakt, så skall hingsten helt säkert bli vild och ursinnig vid minsta känning af dina sporrar.

— Ah . . . bah! . . .

— För himlens skull, Ester, var försigtig!

Hon ryckte dumdristigt och föraktligt på axlarne och sade trotsigt:

— Ah, man skulle nästan kunna tro, att du anser mig för en ung oerfaren skolflicka, som lärt att rida blott ett par timmar.

— Men . . .

— Ah, du kommer nog ihåg, att jag deltagit i vilda jagtpartier i Vestergötland och ridit igenom de oländigaste trakter . . . Nej, kom du med blott, Rudolf, och var icke rädd . . . Ett lefve för den häst, som med stormens hastighet förmår bära mig öfver höjder och de mest svindlande djup!

Hon svingade ridspöet i den lilla handen med en triumferande gest.

De båda ridande hade nu hunnit in på Örgrytevägen.

Den gamla ärevördiga kyrkan låg der inbäddad i skötet af lummiga träd och då de kommit in på Danska vägen sträckte de gula sädesfälten, de gröna ängarne ut sig framför deras ögon.

Rundt omkring i träden qvittrade foglarne och solens sista strålar skeno på dungar och skogslunder, hvilken sträckte sig så långt ögat kunde se.

"Djefvulshofven" höjde högt sitt hufvud, hans näsborrar vidgades då han inandades den friska skogsluften.

Han satte af i en vansinnig galopp, då judinnan, road af sin tillbedjares ängslan, plötsligt utstötte ett glädtigt skri och satte sporrarne i djurets sida.

Djuret ryckte till.

Denna enda tryckning tycktes verka på detsamma som en elektrisk stöt, och redan nästa ögonblick for den tanken genom hennes hufvud, att hon handlat oklokt som icke lyssnat till sin följeslagares varning.

Som en vind ilade hingsten af vägen och in på ängarne, hvars torfvor han ref upp med sina hofvar i stora stycken och slungade dem högt i vädret.

Judinnan skrattade af full hals åt det vilda äfventyret och tycktes njuta i fullt mått af hästens liflighet.

— Ester! Ester! ropade följeslagaren efter henne.

Leende såg hon sig om efter honom, under det hon med samma triumf svängde ridspöet, nickande att han skulle följa henne.

Men han var långt efter.

Då fick hon plötsligt ögonen öppna för den fara som hotade henne och hon fick en känsla af ångest öfver sin dårskap.

Hon anade den fara, hvilken hvarje ögonblick närmade sig allt mer och mer.

Slätten slutade med en brant backe och nedanför denna låg en hög gärdesgård, som afstängde skogen från de omkringliggande ängarne och åkrarne. På andra sidan höjde och sänkte sig höga, branta klippafsatser.

Fram mot denna okända fara rusade hingsten med en skenande hästs ursinniga fart.

Det var förgäfves Ester Hütter försökte hålla djuret tillbaka. Det hade fått betslet mellan tänderna, och bet det fast så hårdt som ett skrufstäd.

Den stolta qvinnan var blek som ett lik, hvarje droppe blod hade flytt från det vackra ansigtet, men ända till sista ögonblicket trotsade hennes orädda själ faran.

Hon var en utmärkt ryttarinna och satt så fast i sadeln, som om hon varit gjuten i densamma, som om hon utgjort en del af det stolta djur, hon red.

FYRTIOÅTTONDE KAPITLET.

Katastrofen.

Alltjemt bar det framåt med det vilda djuret och dess vackra, stolta, käcka ryttarinna.

Nu stod hon ansigte mot ansigte med olyckan, hingsten störtade med de vildaste fnysningar mot gärdesgården, gjorde ett våldsamt språng, kom öfver med frambenen, men blef hängande med bakdelen af sin kropp på andra sidan af gråstensmuren och störtade med ett vildt dån ned igen, utför den branta sluttningen, hvarvid stenar lösrycktes och följde efter i fallet.

Den unge friherren hade ridit i sträckt galopp efter hingsten och hann icke fatta vidden af faran förrän katastrofen redan inträffat.

Ridknekten följde efter honom.

De båda männen voro alldeles likbleka af skräck och deras bröst voro nära att sprängas.

— Fort, fort! skrek friherren.

Båda hoppade genast af hästarne och sprungo fram till olycksstället.

Det var blott några sekunders väg dit, men de föreföllo friherren som en evighet af ångest och förtviflan.

Då de hunnit fram tedde sig för deras blickar en fasansfull anblick.

Hästen låg öfver Ester Hütters sanslösa kropp.

Med förenade ansträngningar lyckades det dem att släpa bort hästen.

Han hade brutit halsen.

— Vi måste hafva bort den! skrek friherren med hes stämma. Tag det förbannade djuret härifrån och slå sönder hufvudet på det . . . "Djefvulshofven" har dödat den enda qvinna jag i lifvet älskat . . .

— Det måtte himlen förbjuda, att en sådan olycka inträffat, ers nåd, sade betjenten, i det han drog hästens kropp litet mera tillbaka.

— Hon är död! klagade friherren.

— Låtom oss hoppas det bästa, tröstade tjenaren.

Den unge friherren föll på knä bredvid den sköna qvinnan.

Ester låg med ansigtet vändt uppåt mot den mörkblå himlen, som redan rodnade i vester. Ingen skråma vanställde den bleka hyn. Det lilla, ovala ansigtet med de slutna ögonen och de långa silkeslena ögonhåren var lugnt och orörligt som en marmorbilds.

Han observerade henne noga.

Slutligen lyfte hon långsamt upp de fransade ögonlocken, och de strålande, svarta ögonen sågo med ett egendomligt matt uttryck på honom.

— Ester, utropade han hänryckt, du är då icke död? Gud vare lofvad, du är icke död!

Hans ansigte sjönk ned mot de sammanknäppta händerna och han snyftade högt.

Den sköna qvinnan fäste sina ögon allt djupare på honom och log ett matt leende. Derpå hviskade hon:

— Hvem har sagt dig att jag var död, du käre, trogne dåre? Aldrig har jag sett någon blifva så förskrämd som du öfver bagateller . . . Jaså "Djefvulshofven" kastade af mig . . . Godt, då har du och grefven fått rätt och jag har blifvit straffad för min egensinnighet.

— Tala ej så! . . .

— För ett ögonblick sedan visste jag knappast hvar jag var . . . jag tänker att jag dånade . . .

— Alskade flicka, du har här legat sanslös i flera minuter, utan tecken till lif.

— Jaså . . .

— Ack, Ester, hvilka grymma qval har jag icke lidit . . . jag trodde dig vara död . . .

— Död? Död? . . . jag är ju icke sårad en gång.

— Icke?

— Jag känner endast en viss styfhet, alldeles som om jag förlorat all känsla i mina lemmar . . . men det är nog en följd af fallet, tänker jag.

— Du tror då icke att det är farligt?

— Nej, det tror jag ej.

— Hvart vill du att jag skall föra dig, min älskade? Närmaste hus ligger rätt långt härifrån, men jag skall bära dig på mina armar dit, om du blott kan tåla det.

— Om jag kunde tåla? Hvarför icke det?

— Du är svag . . .

— Jag är säker på att jag mycket väl skulle kunna gå, om jag icke kände denna märkvärdiga styfhet i alla lemmar . . . men det är kanske bäst att du bär mig ett stycke.

Den trogne mannen tog den lätta bördan och lyfte henne upp på sina skuldror. Den späda, fina kroppen hängde kraftlös i hans famn, som om hvarje gnista af lif för längesedan blifvit utsläckt.

Han ropade på betjenten, som strax lemnade hästen för att komma till sin matmoders hjelp.

— Gud vare lofvad, att det icke gick värre, sade betjenten allvarsam, då han såg sin herrskarinna. Fröken, vi hafva varit mycket oroliga för er.

— Det är bra . . .

Den vackra judinnan var utomordentligt god och gifmild och var, trots sin häftighet stundom, tillbedd af sitt tjenstefolk.

Friherren öfverlemnade för ett ögonblick den dyrbara bördan åt betjenten och steg sjelf upp i sadeln. Derefter tog han åter Ester i sina armar, satte henne framför sig i sadeln och red i skridt vägen framåt.

— Jag är säker på att vi snart möta en vagn, min engel,

sade han ömt, och sedan kan du färdas på ett mycket beqvämare sätt.

Den vackra qvinnan svarade intet på en stund.

Hon var mycket blek. Hennes stora, svarta ögon voro med ett förunderligt uttryck fästade på hans ansigte, och han märkte huru onaturligt stora de voro, dessa svarta ögon, huru de mistat all sin vanliga strålande glans.

— Tror du jag är farligt sårad? frågade hon plötsligt allvarsamt.

— Jag tror det ej.

— Jag känner en sådan egendomlig styfhet, men ingen smärta. Känslolösheten i mina lemmar är så besynnerlig . . . Det är som om allt lif flytt ur min kropp . . . Tänk om det icke mera skulle komma åter . . .

— Lugn, barn!

Friherren betraktade henne med ångest, och denna nya känsla jagade allt blodet från hans kinder. I sin glädje öfver att hafva funnit henne lefvande och vid fullt medvetande, hade han trott att all fara var öfverstånden.

Hennes ord nu förskräckte honom och kom blodet att stelna i hans ådror.

— Jag vill nu minnas, fortsatte Ester med svag röst, att en karl ej långt härifrån en gång blef kastad af hästen.

— Ja, det händer ofta . . .

Hon betraktade ängsligt friherrens ansigte och fortfor:

— I början blef han icke det minsta stött eller skadad, han var deremot alldeles i samma tillstånd som jag nu — det var omöjligt för honom att röra en enda lem.

— Du säger det . . .

— Sedan mannen blifvit förd hem, sade läkaren att han brutit af ryggen . . . Och han dog innan solen samma dag gått ned . . . Ack Rudolf tror du jag måste nu dö?

Tillbedjaren ryckte häftigt till.

— Dö nu, skrek han vildt! Hvad tänker du på, min älskade, mitt enda i verlden!

— Ja, dö . . .

— Huru kan kan en så förskräcklig tanke uppstiga i ditt

hufvud, då jag håller dig tryckt mot mitt bröst och ser huru ditt förtjusande öga vändes mot mig.

— Hvem vet . . .

— Nej, nej, Ester, det är alltför dåraktigt att tänka så . . . jag ser nu att din käckhet och ditt stolta mod totalt hafva öfvergifvit dig . . .

— Ja, Rudolf, det är borta, mitt öfvermod, borta för att aldrig mera återkomma.

— Det var glädjande.

— Detta öfvermod har förledt mig till många dåliga handlingar, Rudolf.

Hon tillslöt ögonen och fortsatte efter en kort paus:

— Jag hoppas dock att jag icke skall dö, att jag icke är döende . . .

Han snyftade och kunde icke svara.

Med svag röst forsatte hon, i det hon slog upp ögonen:

— Ack, jag är icke redo att dö!

— Du skall icke, du får icke dö, ropade friherren vildt . . . Huru kan du tala om att dö, Ester, när du så väl vet, att jag skulle kunna gifva den sista droppen af mitt hjerteblod för att rädda ditt lif.

— Ack, jag . . .

— Jag säger att du skall icke dö . . . Jag skall fara efter de skickligaste läkare som finnes. Vetenskapen kan göra under, och den skall rädda dig . . . jag står redo att gifva dem allt hvad jag eger, blott de rädda ditt lif. Du får icke dö. Frukta icke min älskade . . . Kärleken skall vara din vakt!

Han tryckte henne med sin starka högra arm ännu hårdare intill sig, under det den venstra höll tygeln.

I samma ögonblick hördes en vagn närma sig; den var förspänd med en häst och körde snabbt.

— Der är en vagn, utropade friherren. Gud ske lof, intet kunde komma lägligare. Tänk dig, Ester, nu kunna vi köra till en läkare, och han skall skratta åt dig för att du kunnat inbilla dig så förskräckliga saker, tänka så stygga tankar.

Han styrde sin häst åt ena sidan af vägen och höll stilla för att invänta vagnen.

Då denne hunnit nära, vinkade han åt körsvennen att stanna och red så bort till vagnen.

En gammal, gråhårig man med ett vänligt ansigte satt deri.

— Har någon olycka inträffat, sporde han med en hastig blick på den vackra judinnans bleka ansigte och stela, orörliga kropp, som hvilade mot friherrens bröst.

— Ja, min herre.

— Det var illa det.

— Jag har länge förgäfves väntat på en vagn, i hvilken hon kunde föras till sitt hem . . . men om jag icke misstager mig allt för mycket, så är ni läkare, min herre.

— Ja, det är jag.

— Gud ske lof! Ni kommer, som om ni vore kallad.

— Åh, kan jag stå till någon tjenst, så gör jag det gerna . . .

— Vill ni då hjelpa mig att bära den unga damen in i er vagn och sedan föra henne hem?

— Gerna det . . .

Läkaren var en liten flink man. I största hast ordnade han dynorna i ett hörn af vagnen, sprang lätt ned och tog den fina qvinnans kropp i sina armar.

— Varsamt, manade friherren.

— Hur är det? Ar ett ben brutet?

Han frågade så likgiltigt som om det endast gällt en liten liten obetydlig småsak.

Läkare äro ju i allmänhet pröfvade menniskor, och deras yrke göra dem till det. Döden hafva de ju jemt för ögonen, brutna lemmar äro deras dagliga syn — deras syn och känsla blifva härdade deraf.

— Om ett ben är brutet? upprepade friherren.

— Ja!

— Nej, Gudskelof, fröken klagar endast öfver styfhet i lemmarne.

— Styfhet i lemmarne? . . .

— Ja, ingenting annat.

— Jaså . . .

— I öfrigt har hon inga smärtor.

Den gamle doktorns min förändrades plötsligt; det nyss så likgiltiga uttrycket lemnade plats för det djupaste allvar.

— Min Gud, min Gud! suckade den vackra judinnan.

Hon hade icke en minut vändt sina ögon från den gamles ansigte. Då hon märkte hans förändrade ansigtsuttryck, undslapp ett dämpadt skri af förskräckelse hennes bleka läppar.

— Ah, jag kände ju det, klagade hon . . .

— Hvilket, min älskade, tala! bad hennes tillbedjare.

— Ack, jag visste det, att jag snart skulle dö.

— Tyst barn, inte så dystra tankar . . .

Hon hörde emellertid icke på honom utan klagade för sig sjelf med darrande röst:

— O, min Gud, dö nu och så oförberedd på döden . . . så helt och hållet oförberedd . . .

Denna klagan hörde läkaren och det återgaf honom helt och hållet hans själsnärvaro.

— Min goda fröken, sade han lugnande, ni får icke bli så häftig. Jag vet ju ännu icke om någon verklig fara är på färde . . .

— Icke? . . .

— Nej, den känslolöshet öfver hvilken ni klagar kan mycket väl vara öfvergående, en följd af stöten, af den häftiga skakningen . . . af den . . .

Ester Hütter höjde sig plötsligt.

— Ni vill föra mig bakom ljuset, min herre, utropade hon. Men det gagnar inte till något . . .

— Jag . . .

— Neka ej . . . jag läste just nu alltför väl sanningen i ert ansigte, edra ögon.

Den gamle läkaren insåg att han förrådt sina tankar.

Han försökte nu att reparera sin oförsigtighet.

— Nej, ni misstager eder . . . jag tycker blott icke riktigt om symptomerna till er sjukdom, sade han.

— Var det allt?

— Ja allt . . . måhända denna skenbara lamhet intet har att betyda.

— Gudskelof, om så vore, utbrast friherren.

— Var det ett mycket högt fall? sporde doktorn.

— Ja . . .

Ester ansträngde sig att berätta huru det gick till, men hon förekoms af doktorn.

— Ja ja, ni behöfver inte tala, sade han . . . Er vän skall berätta huru det gick till . . .

Läkaren hade nu tagit plats på ena sidan af vagnen, under det Ester låg lutad mot den andra.

Friherren red vid sidan af vagnen och snart rullade den åter in på vägen mot staden, denna väg der hon förut så munter och glad ridit ut mot sitt lifs största olycka, mot slutet af ett njutningsrikt, öfverdådigt lif.

— Nå, hur gick det till? sporde läkaren.

— Jag skall berätta er det . . .

Friherren omtalade kort och utan omsvep de närmare omständigheterna vid den olycksdigra händelsen.

Läkaren åhörde med spänd uppmärksamhet berättelsen om det öfverdådiga äfventyret, men hans ögon voro alltjemt fästade på den olyckliga varelsen vid hans sida. Han betraktade uppmärksamt det bleka ansigtet och kände allt som oftast på hennes puls.

Den gamle läkaren var annars en gladlynt herre, men i detta ögonblick kunde han icke dölja sin oro, och hans vanliga muntra, frimodiga uttryck var helt och hållet borta.

Han var mycket uppmärksam, mycket allvarsam, liksom om han fruktat och anat en fara.

— Skola vi föra henne in i närmaste hus? frågade friherren.

— Det är kanske inte så beqvämt, svarade doktorn . . . kan ni emellertid inte få någon underrättelse i förväg till hennes närmaste? till hennes mor kanske?

Friherren suckade.

— Ack, hon har hvarken far eller mor, — sade han.

— Hon är er syster, förmodar jag.

— Nej . . .

Den unge mannen fäste ett outsägligt varmt uttryck på den unga flickan.

— Hvad är hon då? sporde läkaren.

— Jag hoppades en gång få kalla denna unga flicka min hustru.

Läkaren vände bort hufvudet för att dölja sin rörelse.

Ester hade hört hvarje ord . . .

Med en gång veknade det inom henne och hon besvarade hans blick med sina tårfylda ögon.

Hvilket ädelt hjerta hade hon icke i sitt öfvermod trampat under fötterna och med sin trotsiga stolthet grymt förolämpat . . .

Hvilken trofast kärlek, hvilken hängifvenhet, hvilken sjelfuppoffring han visat!

Och med denne ädle man hade hon ofta drifvit gäck, grymt hånat.

— Barmhertige himmel, suckade hon, haf medlidande med mig. Jag vet att jag ända tills i dag varit en ond, demonisk varelse . . . och nu tycker jag mig med ens hafva blifvit förvandlad till en qvinna, en qvinna med en qvinnas känslor, en qvinnas ånger, en qvinnas tårar . . .

Hon slöt ögonen en stund och suckade djupt, liksom en förfärlig tyngd legat på hennes bröst.

— Men ack, mumlade hon, förvandlingen kommer alltför sent . . . Min Gud allt för sent . . .

Hon slöt ögonen ånyo och talade icke mer på länge . . .

FYRTIONIONDE KAPITLET.

Intet hopp!

Den gamle läkaren var helt och hållet okunnig om den olyckliga qvinnans och hennes följeslagares namn.

Han betraktade derför ofta den sistnämnde med nyfikenhet.

Af den präktiga häst han red drog han den slutsatsen att han var en rik man, som icke hade ondt om penningar. I denna tanke styrktes han ytterligare, då han hörde huru likgiltigt den unge mannen talade om kostnaderna för den sjuka och hennes vård.

Då de nått ett hus helt nära Lorensberg, sprängde friherren åstad dit och begärde att få ett rum för en skadad ryttarinna.

Med vanlig nyfikenhet kom husets folk ut för att betrakta den sjuka, vackra qvinnan, som nu bars upp i ett efter tidens förhållanden elegant rum, der hon lades på en beqväm soffa.

Då detta var gjordt vände sig läkaren till friherren:

— Situationen fordrar att ni aflägsnar er några minuter, sade han.

— Gerna, svarade denne och bugade sig.

— Men jag behöfver hjelp, ett qvinligt biträde . . .

— Det är sant . . .

— Fins här någon äldre, erfaren qvinna, som kan hjelpa till med skötseln af denna dam?

Läkaren stälde detta utrop till de närvarande och erhöll snart den begärda hjelpen.

— Nåväl, sade läkaren vänd till friherren, nu kan ni hjelpa mig att bära soffan in i det angränsande rummet.

Detta rum var ganska stort och genom dess fönster hade man en vacker utsigt öfver den kringliggande, trädbevuxna omgifningen, som just nu förgyldes af aftonsolens glänsande strålar.

Detta bjerta sken tycktes utöfva en magisk verkan på den sjuka, och hon kastade en förskräckt blick omkring sig.

— Hvart har man väl fört mig, utbrast hon . . .

— Lugn, mitt barn, tröstade friherren.

— Ni menar väl icke att jag skall tillbringa natten här . . . Är jag så sjuk, att man icke kan köra mig hem?

— Nej, icke nu, min fröken, sade läkaren, det är sent och ni behöfver stillhet.

Ester betraktade honom ängsligt och sade derefter i bestämd ton:

— Jag vill hem, jag måste, det är detsamma om jag dör eller lefver, blott jag kommer hem.

— Men, ert tillstånd tål ej mera skakningar af er kropp . . .

— Jag vill hem . . .

Hennes ton var så bestämd och befallande, att de båda männen ej kunde motsätta sig hennes önskan.

Ester Hütter fördes sålunda hem.

Med bestörtning mottogs hon af tjernarne, och snart rådde i den förut så muntra teaterdamens hem den sorgligaste dysterhet.

Friherren var bannlyst från sjukrummet.

Blek och sorgsen, fyld af oro, vandrade den stackars unge mannen fram och tillbaka i det angränsande rummet, under det läkaren sysslade med patienten.

Han plågades af en förfärlig fruktan och ovisshet, fruktan för att förlora denna qvinna, som han högst af allt i verlden älskade.

Frampå aftonen anlände till judinnans bostad en sjuksköterska med ett aktningsvärdt utseende. Hon var allmänt be-

römd för sin kunnighet i dylika värf, pålitlig och vaksam. Hon såg ut att vara omkring femtio år gammal.

Läkaren tog emot henne och förde henne in till den sjuka.

Friherren blef emellertid lemnad ensam och fortsatte sin tunga rastlösa gång derute.

Hvad tiden gick outsägligt sakta!

Solen hade gått ned och dess sista sken färgade himlen röd och kastade ett glödande skimmer öfver landskapet derute.

Detta förmådde dock icke fängsla den unge mannen Hans ögon flyttades icke från golfvet der han gick, ansträngande till det yttersta sina spända öronhinnor for att uppfånga ett ljud från rummet innanför — stundom full af hopp, stundom full af den djupaste förtviflan.

Han bad omedvetet för den älskade, bad till himlen om räddning för henne, för hennes lif.

Det var länge, länge sedan bönens ord kommit öfver hans läppar,

Hans fordom vilda, utsväfvande lif, hans gemenskap med män, som gäckade och hånade religionen och allt heligt hade låtit hans fel och dårskaper slå djupare rötter inom honom.

Nu höjdes samvetets klagande röst ur djupet af hans innersta, steg som ett hotande spöke, och han kände sig icke värd himlens deltagande i den olycka, som krossat hans hjerta.

Det var icke underligt.

Hvad gifves förfärligare i verlden än döden ansigte mot ansigte med en dålig menniska.

Som han gick der fyld af förtviflan och samvetsqval, öppnades dörren till det rum hvari Ester Hütter låg och läkaren trädde ut.

Friherren rusade emot honom.

— Hur är det? utropade han ängsligt.

Läkaren skakade på hufvudet.

En blick på hans ansigte sade den unge mannen att han hade sorgliga underrättelser med sig.

— Det är värre än jag trodde, sade den unge mannen, i det han grep doktorns arm. Jag läser det i ert ansigte. Fröken Hütters tillstånd är farligt? . . .

— Ja, högst farligt . . .

— Hon blir kanske krympling för hela lifvet.

Läkaren skakade allvarsamt på hufvudet.

— Min Gud, min Gud, utropade den unge mannen förtviflad, det är kanske något ännu värre! Hon blir kanske lam och oförmögen att röra sig mera? Men hvad betyder väl det! . . . Jag skall bära henne på mina armar genom lifvet, så att hon aldrig skall erfara sin hjelplösa belägenhet . . .

Läkaren skakade fortfarande på hufvudet.

— O, herre, så tala då för Guds skull och dölj icke för mig den förfärliga sanningen!

Hans blickar hvilade bedjande och genomträngande på läkarens ansigte.

— Ja, jag förstår, utbrast han till sist, ni kan inte gifva mig något hopp alls . . . hon är . . . hon är . . .

Han förmådde ej att uttala meningen, utan afbröt sig sjelf och försökte kufva sina våldsamma snyftningar.

Det var knappt han förmådde hviska:

— Så måste vi då skiljas från hvarandra.

— Ja, här på jorden, unge herre, men låtom oss hoppas att ni återser hvarandra deruppe, sade läkaren högtidligt.

Friherren ryste då han hörde dessa ord.

I himlen!

Ack han visste mer än väl att Ester Hütters lif icke varit sådant att det kunde skaffa henne inträde i de herrligas boningar. Hon hade ju lefvat den ena dagen efter den andra som en sannskyldig hedning, hade aldrig bedt en bön till Gud, aldrig sökt ett tempel . . och nu då döden stod der och skulle lägra de mörka skuggorna öfver hans döende afgud, öfver den qvinna han så högt älskade, nu kände han, den rike, högättade mannen sig icke stark nog till att hålla henne tillbaka från den afgrund, på hvars rand hon skulle störtas ned — alla hans rikedomar föreslogo ej här att friköpa henne från det evinnerliga förderfvet.

— O, Gud, detta är dock allt för hårdt, suckade han. Och dock är det endast ett straff för mitt fåfänga, lättsinniga lif . . .

Med den verkliga kärlekens uppoffringar tog han allt på sig, utan att tänka på att hon mest sjelf orsakat sitt sorgliga slut.

— Men hur var det, sade han plötsligt, hon tycktes ju endast vara helt obetydligt skadad?

— Ack, nej, svarade läkaren, de symptomer som nyss lugnade er, de oroade mig i aldra högsta grad. Att hon icke kände den minsta smärta, utan hade fullkomlig känslolöshet i alla lemmar bevisar allt, hvad jag genast tänkte.

— Kan ni icke rädda hennes lif?

— Nej, men ni kanske . . .

— Kanske, hvad?

— Ni kanske önskar inhemta andra läkares mening? Sänd bud till en skicklig arkiater . . .

— Jag skall genast lyda ert råd, för Guds skull genast!

— Gör det!

— Men säg mig dock, innan ni går, ett enda tröstens ord.

— Jag kan ej . . .

— Ni har uttalat domen öfver henne, men döden kommer väl icke så snart . . . hon får lefva ännu någon tid . . .

— Det ligger i Guds hand . . .

— Huru länge tror ni?

Den gamle skakade åter betänksamt på hufvudet.

— Jag skall icke dölja sanningen för er unge herre. I ett sådant fall som detta skulle en hemlighetsfullhet vara mycket orätt.

— Så tala då!

— Fröken Hütters dagars äro snart räknade.

— O, Gud!

— Om hon har några slägtingar, som hon kanske önskar att se innan hon dör, så bör ni genast underrätta dem.

— Nej, sade friherren dystert, min arma fästmö står alldeles ensam i verlden.

— Ensam?

— Ja. Hon hade många beundrare, men ingen annan vän än mig, jag svage, dåraktige man, som gaf efter för alla hennes nycker och ofta handlade mot min bästa öfvertygelse . . .

— Hur så?

— Jag tillät henne begå denna sista dårskap, som fört henne till undergång och död, som nu skall kosta hennes lif . . .

Nej, hon har ingen herre, inga vänner, men en tjenst kan ni bevisa mig, doktor.

— Hvad då . . .

— Jag ville bedja er om något.

— Jag står till er tjenst, min herre. Hvad är det?

— Jo, sedan ni bestyrt om ännu en läkare, hvilket jag hoppas ni gör, så är jag mycket tacksam, om ni samtidigt vill besöka Christine kyrkas pastor och anmoda honom att komma hit till min olyckliga Ester.

— Det skall jag? . . .

— Han bor ju helt nära, ni känner honom helt visst personligen?

— Ja, det gör jag . . .

— Det är en god man?

— Han är en af de ädlaste män jag någonsin kommit i beröring med. Genast efter det jag besökt arkiatern, skall jag begifva mig till honom och taga honom med hit.

— Jag tackar er . . .

— Åh, min pligt fordrar denna tjenst.

— Tror ni att det går an att jag går in till henne?

Friherren kastade en bedröfvad, frågande blick på doktorn och gjorde en gest åt den sjukas rum.

— Ja, ni må gerna se henne. Hon är vid full sans och mycket lugn, ehuru jag har underrättat henne om allt . . .

— Tack . . .

— Den unge mannen sänkte stilla sitt hufvud. Han kunde icke tala mera, men tryckte häftigt den gamle läkarens hand och gick så in i sjukrummet.

Läkaren aflägsnade sig.

FEMTIONDE KAPITLET.

Vid ett dödsläger.

Den unge friherren inträdde till sin dödsdömda älskade.

Hon låg alldeles orörlig med ansigtet vändt mot dörren. Aldrig förut hade han sett henne sådan. Hon kastade ömma blickar på honom, och dödens mörka skugga, som tycktes hafva utbredt sig öfver henne, hade utjemnat all hårdhet i den sköna qvinnans hjerta.

Tyst pekade hon på en länstol helt nära sängen.

Han tog plats på den och fattade den fina, vackra, nu så kraftlösa hand, som sträcktes ut mot honom.

Hon läste helt visst i hans ansigte den outsägliga smärtan öfver hennes tillstånd, och hon kände sig ovärdig denna stora obegränsade kärlek, han så varmt lade i dagen.

— Käre Rudolf, hviskade hon.

— Ja, min älskling . . .

— Du skall icke sörja öfver mig . . . ett helt lif ligger ju framför dig.

— Tala ej så . . .

— Jo, för din egen lyckas skull är det bäst som det är . . . jag har varit en trotsig, nyckfull varelse, och derför hade jag aldrig blifvit dig en god ledsagarinna genom lifvet . . . Tro mig, min vän, det är bäst som det är . . .

— Nej nej . . . tala ej så! . . .

— Jag vet att du en tid skall begråta mig, men omsider

skall sorgen mildras och du skall endast tänka på mig litet, blott ihågkomma mig som en mörk skugga från forntiden ... Och då hoppas jag att du förenar dig med en qvinna af ditt eget stånd, som är värdig och din kärlek.

— Älskade Ester, jag skulle velat gifva allt, min friherrliga krona, mina rikedomar, till det sista runstycket, ja, mitt eget lif! ...

— Jag har nu lärt känna ditt ädla hjerta, och jag vet att du menar hvad du säger ...

— Tack, älskling, tack! ...

— Men jag inser ock att min död är nödvändig för din lycka.

— Nej, nej ...

— Och nu, älskade, önskar jag bikta mitt lifs synder för dig innan jag går hädan ... Det är isynnerhet en synd jag vill blotta, ty den trycker hårdt mitt hjerta, mest kanske derför att den är den sista ... minnet derafhar icke utplånas ännu.

Och det är? ...

— Jag har gjort mig skyldig till en grym handling mo en ung, oskyldig flicka, som jag hatade derför att hon var vacker och derför gjorde mera lycka på scenen än jag.

— Jag förstår ej ...

— Du fattar måhända afsky för mig derför, Rudolf, du kanske afskyr mig om jag berättar dig huru grym och elak jag varit, men jag måste dock, huru mycket det än kostar på ...

— Jag älskar dig blott ... berätta då ...

Ester Hütter berättade i få ord de närmare omständigheterna vid Gurli Torkilssons bortförande den der natten.

Friherren lyssnade med allvarsamt ansigte och tycktes djupt gripen af denna skildring och hans älskades andel i denna grymma handling.

— Det var uselt handladt, Rudolf, var det icke, så du tänkte? sade hon sedan hon slutat, och du hatar och afskyr mig nu för min elakhets skull?

— Nej, det gör jag ej svarade han ädelmodigt, men jag hatar denne nedrige skurk, som lockade dig att medhjelpa vid denna fräcka, djefvulska våldshandling och med afsigt begagnade

sig af en qvinnas barnsliga svartsjuka. Harry Olby, jag känner den mannen . . .

Judinnan blef som stungen af en orm vid det hon hörde detta namn.

— Olby, utropade hon, Olby! Är köpman Olbys förnamn Harry? . . .

— Ja, det är det . . .

— Förunderligt, förunderligt!

— Förunderligt?

— Ja, det är förunderligt!

— Hvarför det, min älskling?

— Det vet jag icke, men detta namn står i outplånlig förbindelse med min ungdom . . .

— Med din ungdom?

— Ja, med den och dess historia. Ack, älskade, jag har icke många timmar qvar att lefva, men innan jag dör, så vill jag berätta för dig om mitt lifs öde skall du kanske finna förklaringen öfver att jag alltid varit så stolt och så trotsig, att jag aldrig skonat andras känslor, utan endast följt min egen vilja, mina egna nycker, alltid varit hjertlös och otacksam. Om Gud låter mig lefva ännu några timmar, vill jag berätta för dig allt hvad jag upplefvat som barn och som qvinna . . .

— Du skall icke förlora hoppet, sade han mildt, men smärtsamt, Gud kan komma med räddning, och du kan blifva bevarad åt lifvet.

Hon skakade smärtsamt på hufvudet och vände ett ögonblick bort ansigtet.

FEMTIOFÖRSTA KAPITLET.

En qvinnas sorgliga historia.

Den vackra, nu förgängelsen väntande judinnan låg en stund själsfrånvarande, men derpå fattade hon sin trogne väns hand och fäste sitt öga på honom.

Hon ämnade just att säga någonting, då dörren öppnades och läkaren visade sig på tröskeln.

— Kyrkoherden är här för att gifva den sjuka tröst och religionens välsignelse, sade han mildt.

— Jaså . . . han är här . . .

— Skola vi lemna dem ensamma en stund, min herre?

— Gerna . . .

Den unge mannen reste sig från sin plats vid sängen och följde läkaren ut i nästa rum.

Ljusen stodo tända och gardinerna voro nedsläppta för fönstren.

Derinne stod bordet dukadt, men det lockade icke den unge mannen. Han drack blott ett glas vatten.

— Gifves det intet hopp? frågade han med bruten stämma läkaren.

Denne skakade på hufvudet.

— Nej, icke i denna verlden, sade han. Jag har skickat efter en af våra mest berömda läkare och bedt honom komma hit, men det tjenar till intet. Jag har endast gjort det, på det

ni må kunna trösta er med, att intet blifvit försummadt, då det gält att rädda den sjuka . . .

— Ah . . .

— Det smärtar mig på det högsta att nödgas säga er att, ingen mensklig läkare kan uppehålla den svagt brinnande lifsgnistan. Fröken Hütter är om några timmar icke mera bland de lefvandes antal . . . Jag tror knappast att hon öfverlefver natten.

De båda männen vexlade ej ett ord vidare.

Den unge ädlingen betäckte sitt ansigte med händerna, men ingen tår kom fram i hans öga. Han satt i stilla bön för den älskades själ.

Han satt så ungefär en timma.

Omsider öppnades åter dörren till sjukrummet och presten kom ut derifrån.

Han helsade vänligt och allvarligt den unge mannen.

— Jag lemnade henne mycket tröstad, sade han. Aldrig förr har jag talat med någon dödssjuk, som varit mera undergifven, mera törstig efter lifsens vatten, än hon . . . nu går jag, men återkommer om ett par timmar. Kanske kan min närvaro bidraga till att skänka henne tröst under lifvets sista stunder. Farväl så länge . . .

— Farväl . . .

— Dröj icke med att sända bud till mig, om någon förändring skulle visa sig i den sjukas tillstånd, eller om hon skulle önska att tala vid mig . . .

Med dessa ord aflägsnade sig den andlige mannen lika lugnt och tyst som han kommit.

Då han gått öppnades åter sjukrummet och sjuksköterskan visade sig.

— Fröken önskar tala med er, nådig herre, sade hon.

Den tilltalade ilade genast in till den döende qvinnan, under det sköterskan väntade i det yttre rummet.

— Min älskling! . . .

Han fattade den sköna qvinnans händer men studsade tillbaka vid den förändring hon undergått. Sedan han sist talade vid henne hade hon blifvit alldeles förändrad. De vackra dragen hade redan omgifvits af dödens skuggor. Den lilla fina

handen var nästan genomskinlig och de svarta ögonen lyste med en förunderlig glans. — Det var själens sista helsning som preglades deri, när den skulle slita sig från det jordiska omhöljet.

— Min älskade, sade hon matt, jag har kallat dig för att berätta dig min barndoms och min ungdoms historia . . .

Den unge mannen gjorde en afböjande åtbörd.

— Nej, nej, utbrast hon då hon märkte det, det anstränger mig icke det minsta att tala.

— Ansträng dig icke jag ber dig . . .

— Nej, nej, jag skulle lida mycket mera om jag icke finge tala ut. Den enda skulden till mitt lifs villfarelser ligger i min barndom. Jag måste tala derom innan jag dör . . .

— Så tala då, min älskade, hvartenda ord från dina läppar skall blifva mig dyrbart.

Hon eftertänkte en stund, derpå började hon.

— Godt, jag vill då börja från början . . . Det första jag minnes af min barndom var att jag bodde i en stor stad . . . jag fick sedan veta att det var den stora staden Paris. Jag kommer ihåg att det var ett vackert hus, ett vackert rum, med höga fönster, som vette utåt en stor trädgård. I denna trädgård fanns det en bassin af marmor. O, hvilka lyckliga dagar framlefde jag icke i detta hus! Och i denna trädgård sedan! Dess höga gråa murar, som voro beskuggade af kastanjeträd, skilde detta mitt barndomshem från verlden derutanför. Och min moder! Jag minnes ännu ett ansigte, ett outsägligt skönt qvinnoansigte, mörkare än mitt eget. Det var denna olivfärgade hy som är så eget för söderns sköna qvinnor. Jag tycker mig ännu i dag se detta ansigtes kärleksrika leende, dessa svarta ögons hängifna blickar — det var min moders, jag visste det, det var hon som log emot mig så ömt och varmt.

— Det var din mor? . . .

— Ja, min mor. I hennes armar och vid hennes ljufva toner plägade jag i de stilla sommarnätterna slumra in . . . Ack, när jag nu tänker på henne, är det som om jag hörde hennes röst, som om den förflutna tiden komme åter . . . och jag liksom vore barn igen . . .

— Nå! . . .

— Min moder var icke lycklig . . . Ibland kunde hon sitta orörlig, blek och stilla den ena timmen efter den andre med de hopknäppta händerna hvilande på bröstet. Och ibland, då jag låg i hennes armar, kände jag varma tårar i mitt ansigte, min moders tårar. Fastän jag var ett barn, insåg jag allt för väl att hon var mycket olycklig.

— Du var skarpsinnig då? . . .

— Barnahjerta och modershjerta förstå hvarandra mycket väl . . . nåväl, det var endast ett fåtal vänner som besökte oss i denna eleganta bostad, och hur det led så kände jag mig till sist riktigt beklämd i denna öde bostad, trots de rika, praktfulla rummen. Stundom ibland med långa mellanrum, kom der en herre till oss . . . jag hade fått lof af min moder att kalla honom fader. Många gånger tog han mig upp i sitt knä och smekte mig . . .

— Din fader?

— Ja, han var det. Och hvar gång han kom till oss, blef min stackars moder som förvandlad. Hennes sorgsna ansigte blef soligt, och hon blef åter glad och lycklig. Hvarje gång tog hon plats vid hans fötter och vände sina strålande ögon mot honom. Ack hvad hon då var skön i sin rika drägt och med armar och händer smyckade af juveler . . .

Ett ögonblick måste den döende flickan upphöra, ty talet hade utmattat henne så att hon andades hårdt.

Den unge mannen tryckte ömt hennes hand.

— Skona dig, bad han, annars dör du ifrån mig, från allt.

— Ack nej . . .

Hon ville icke skona sig utan fortsatte sedan hon med djupa andedrag fylt sina lungor att berätta.

— Då jag växte till och blef äldre, kom han, som kallades min fader, mera sällan till oss, och min moder sörjde deröfver. Hennes sorg stod med hvarje dag allt tydligare uttryckt i hennes ansigte. Plötsligt blef det en förändring i vårt lif. Min far började åter komma allt oftare. Han hade då med sig en ung, svensk adelsman, en fåfäng, obetydlig menniska, med ett hjerta så kallt och hårdt som is. Jag var blott ett barn, men likväl genomskådade jag denne man, och förstod att det var en låg

karakter, i stånd till skändliga handlingar . . . Detta bekymrade dock föga min mor; hvem han än tog med sig rörde henne intet, blott hon fick tillfälle att se den man, hon skänkt sitt hela hjerta.

Hvarenda dag kommo de båda männen till oss. Min faders vän hade skänkt min mor en vagn och vi körde dagligen ut tillsammans.

På detta sätt förflöto tre månader af outsäglig lycka.

Men så var det slut med ens. Det var den gamla, kända historien: aldrig tröttnande kärlek å ena sidan, gränslös egoism och hjertlöshet å den andra. En dag kom den svenske adelsmannen för att underrätta oss om att vårt hem, vårt enda, vackra hem bytt egare. Och just han sjelf var den nye egaren. Dock ställde han upp ett förslag: det mötte intet hinder för min moder att framdeles förblifva detta hems herskarinna.

Han bevisade sin åtkomst till huset med otvetydiga handlingar och visade ett bref från min far. Detta bref har jag ännu qvar . . . Tusende gånger har jag genomläst det, och med tiden har hvarje dess ord stått inbrändt i mitt hjerta liksom med eldskrift . . .

Detta bref har haft ett förfärligt inflytande, ja förderfligt på hela mitt lif.

— Hvarför det?

— Jo, emedan det lärde mig att betrakta hvarje karl som en niding, en skurk. Jag hade många tillbedjare, men jag mottog deras smicker och lät dem förslösa hela sin rikedom för att tillfredställa mina minsta önskningar . . . Dock hyste jag icke ringaste förtroende för dem, och först nu, då jag är beredd att taga afsked af verlden, som jag börjar förstå att ej alla män äro likadana . . . Jag har funnit att det ändå på jorden finnes åtminstone en ädel man . . . Men skall jag läsa upp brefvet för dig? Skall jag berätta dig dess innehåll?

— Berätta!

— Brefvet var mycket kort, emedan den som skrifvit det, icke brytt sig om många formaliteter. Min fader, som min moder, älskade öfverallt, han hade blifvit trött på henne och hennes kärlek och hade sålt henne till den vän som köpt huset.

— Ah! . . .

— Det var hufvudpunkten i detta bref . . . Min fader hade spelat . . . Det vackra huset, hvari vi bott, våra hästar, möbler och vagnar hade han förlorat vid korten, och den qvinna han svurit evig trohet, hon hade utgjort den sista instansen i ett vågadt spel . . .

— Nå? . . .

— Då min mor mottagit detta bref lemnade hon efter en timma det hus, det sköna hem, i hvilket jag blifvit född. Hon flyttade till Sverige, hit till Göteborg. Hvilken sorglig ungdom upplefde jag icke här! Denna stad huru dyster och tung föröföll den mig icke i jemförelse med det sköna, soliga och leende Paris!

Då vi kommo hit vandrade vi genmom hela staden, genom de uslaste gränder, och först på aftonen kommo vi matta och trötta till vårt nya hem. Jag tröttar dig kanske att beskrifva detta nya hem för dig, detta usla hem under hvars tak jag sof den första natt jag satte foten på ditt eget fosterlands grund . . . Det var ett litet vindsrum så fattigt och uselt, att den sämste tiggare skulle vantrifts och letat ut sig en bättre tillflyktsort. Då det regnade, rann vattnet i strömmar in genom det bristfälliga taket, och genom hundrade springor blåste vinden in genom väggarne.

— Vi ha icke råd att skaffa oss något bättre hem, hviskade min moder med en snyftning, då jag stod midt i kyffet och stirrade omkring mig med en rysning alldeles ur stånd att fatta denna hemska förändring i vårt lif. Hvarken du eller jag kunna skaffa oss något bättre hem, ty vi äro öfvergifna varelser, utan alla vänner i verlden, och vi kunna skatta oss lyckliga, om vi kunna förskaffa oss dagligt bröd.

O, min älskade, jag kan ej, jag vågar icke längre dröja vid denna förfärliga tid, ty döden sveper sina skuggor allt tätare omkring mig. Ehuru jag ej erfar någon smärta, känner jag dock huru fördomningen i mina lemmar allt mera närmar sig mitt hjerta — och snart skall dess slag för alltid upphöra . . .

— Stackars min flicka! . . .

— Dagen efter vår ankomst begaf sig min moder ut och lemnade mig ensam i det hemska rummet. Först sent på aftonen

kom hon tillbaka, och hon talade då om för mig, att hon lyckats få något arbete, så att vi icke mera behöfde svälta. Hvarje afton i skymningen gick hon bort och var ibland borta hälften af dagen också . . . Aldrig kom hon hem förr än efter midnatt. Jag var ej gammal nog att förstå hvad detta skulle betyda, men på mina frågor gaf hon mig det svar, att hon uppträdde som figurantska på teatern . . .

Omsider flyttade vi till ett annat hem, som väl var tarfligt, men dock mycket bättre i jemförelse med det usla vindsrum vi förut hade bott uti . . . Hon var således vid teatern, samma kall jag nu haft . . .

— Nå och du?

— Jag? Så länge min moder lefde, fick jag aldrig beträda scenen. Hon älskade mig lika varmt som jag henne, och derför ville hon ej, att jag skulle hängifva mig åt en så slipprig lefnadsbana, uti hvilkens faror och frestelser så många fallit.

Min arma moder arbetade mycket strängt. Öfverallt såg man den förändring, som försiggick hos henne, men jag var allt för oerfaren för att förstå det. Främmande menniskor förstodo mer än väl, att denna förfärliga kamp för det dagliga brödet var en långsam död för henne . . . Så kom det förfärliga! . . .

— Hon dog?

— En dag kom hon hem med en mera än vanligt skinande glans i sina ögon och hennes fina, hvita kinder färgades af hektisk glöd. Samma morgon hade hon sagt mig, att det var min födelsedag . . . Jag var femton år gammal . . .

Denna afton tog hon båda mina händer och förde mig bort till ljuset.

Låt mig se ditt ansigte, sade hon, låt mig se dina ögon, ty jag vill berätta för dig något . . . jag önskar öfvertyga mig, om du är min dotter, mitt eget verkliga barn, mitt eget kött och blod, med samma känslor, samma hjerta som jag.

Jag såg på henne med förundran, och så stodo vi länge betraktande hvarandra, ansigte mot ansigte, öga mot öga.

Ester, sade min moder, i dag mötte jag din far. Jag såg honom och jag talade vid honom, för hvars skull jag lemnat det lyckliga hemmet i mitt sköna fosterland, honom, för

hvars skull jag krossat min arme faders hjerta. Himlens hämd drabbar dock en sådan synd och nu har straffet följt mig i spåren ända sedan den olyckliga natt, då jag, litande på hans, din faders falska ord och dårad af hans bedrägliga, förföriska löften, lemnade det lyckliga barndomshemmet.

Ester Hütter suckade tungt en stund.

— Arma moder, sade hon, hvad du måtte ha lidit!

Derefter fortsatte hon moderns sorgliga historia.

I dag, sade min moder, mötte jag honom för första gången sedan vår ankomst hit. För din skull, mitt barn, endast för din skull tilltalade jag honom, men hvilken förfärlig stund var ej detta! Jag läste i hans ansigte, att han var fattad af en tydlig vämjelse af att se mig.

Jag berättade för honom, att hans barn stod på öfvergången ifrån barn till qvinna, och att hon i hela verlden icke egde en enda vän att trygga sig till, och som kunde ersätta henne förlusten af hennes mor. Jag bad bevekande, att han skulle hafva medlidande med detta arma barn, jag lofvade att förlåta honom, att han förstört min egen lefnadslycka, förlåta alla de lögner och och falska förespeglingar hvarmed han lockat mig bort från mitt hem . . . för den hjertlöshet han visat, då han lät mig och mitt barn blifva sista insatsen vid spelbordet . . . Jag förödmjukade mig för honom, jag böjde mig i stoftet, men jag gjorde det endast för din skull, mitt barn, endast för din skull.

Det förfärliga kom nu . . . Skall jag väl tala om för dig, huru han mottog mina böner? . . . Han bad mig svälta ihjel, ruttna bort, hvilket jag sjelf behagade, blott jag ville förskona honom från åsynen af mitt afskräckande ansigte. Han hade en gång gifvit mig lyckan i handen, sade han stolt, jag kunde blifvit egarinna af den inbilske vännens, den narrens hela förmögenhet, blott jag burit mig klokt åt. Jag hade stött denna lycka ifrån mig, och måste derför bära mitt öde . . . Jag njöt nu frukten af min dårskap. Han kunde icke ställas till ansvar derför, sade han, och han ville icke gifva mig ett öre, äfven om jag derigenom kunde räddas från att dö af hunger.

Detta var hans svar till mig, mitt barn, men min berättelse är endast ett troget återgifvande af hans ord. Jag förmår icke

återgifva det brutala sätt hvarpå han tilltalade mig, icke återgifva hans kalla, föraktliga blick. Han kunde icke betrakta gatans smuts med mera förakt än han betraktade mig. Och det var på mig, han blickade så, på mig, som han en gång förfört och lockat, ja, stulit bort från mitt hem.

Jag är mycket förvånad öfver den förändring som försiggått med dig, sade han till sist. Det är svårt att föreställa sig nu, att du en gång var en af de största och mest firade skönheter.

Ja, så sade han, och jag fann icke ord att svara honom, icke uttryck för mina upprörda känslor. Skammens och förtvifflans tårar qväfde min röst och höllo på att sönderslita mitt hjerta.

Så svängde han sig om på klacken, föraktligt och utan en blick och lemnade mig ensam på gatan. Jag stod der som en liflös bildstod, under det regnet öste ned öfver mig. En isande köld sammandrog mitt hjerta och stelnade mina känslor.

— Jag brast ut i en ström af tårar, sade Ester Hütter med matt röst, i det hon afbröt sin berättelse om moderns sorgliga öde. Jag föll till min moders bröst och lade armarne om hennes hals. Jag försökte trösta henne, men det gifves ju sorger för hvilka icke finnes tröst på jorden, och en sådan sorg var min moders.

Ester, fortfor min moder, berättade åter den döende, jag har berättat dig detta, för att du deri må finna en allvarsam varning. Du måste vara mycket barnslig, om du ej kan finna och uppfatta den hårda moral, som man kan draga ur denna sorgliga historia . . . Du skall rycka upp ur ditt hjerta hvarje brodd af qvinlig känsla och ömhet . . . Nu är du vacker och blir ännu skönare . . . Detta skall skaffa dig många tillbedjare . . . Men kom då ihåg mitt öde! Kom ihåg att mannens beundran är intet annat än skurkens falska tillbedjan af det sköna, hvilket är för honom en gud, hvilken han vill rycka ned från sin upphöjda ställning, rycka ned och tillintetgöra . . . Mitt barn, sätt högt värde på ditt sköna ansigte, ty dermed kan du vinna kärlek och beundran! Men du måste vara stolt och obarmhertig mot männen, falsk och girig liksom de uslingar, hvilka säga, att de älska dig . . . Är du det, skall du derigenom fängsla dem vid

dina fötter, men endast derigenom. De låta göra sig till slafvar af den sköna demonen, som hånler åt deras kärlek och dårar dem med sina falska förhoppningar, allt under det hon, demonen i den sköna qvinnans gestalt, ruinerar dem med sitt slöseri och sin lystnad efter guld . . . Ja, då bli de slafvar, men en engels, en vek qvinnas kärlek finna de till slut tråkig, sedan de först utfört sina skändliga, usla afsigter . . . Du skall taga från dina tillbedjare allt, men intet gifva dem istället som ersättning . . . icke ens ett ömt ord, en öm tanke . . . ingen uppriktighet, blott falskhet . . . glöm icke mitt öde, mitt barn, och låt min sorgliga belägenhet och min olycka vara dig en varning . . . Hämnas en förtviflad qvinna, som blef offer för en olycklig passion och hvars krossade hjerta icke finner ro förr än i grafven.

— Detta och ännu mycket mera sade min moder, slutade Ester sin berättelse, icke en utan hundrade gånger, innan hon långsamt tvinade bort och lemnade mig ensam i verlden. Dessa varningar voro mina första lefnadsregler, sådana de föreskrifter, efter hvilka jag i det kommande skulle lefva och handla, då jag en gång skulle sörja för mig sjelf.

Jag var knappt sexton år gammal, då min moder dog . . . I början satt jag ensam på det dystra rummet, försjunken i stum förtviflan. Då kom en dag direktören för ett teatersällskap och bjöd mig anställning på samma dåliga vilkor, som de min mor sträfvat under. Jag mottog hans anbud, jag var tvungen för att icke hemfalla under hungersnöden.

Jag gick in vid teatern, var der länge, tills jag lärde känna dig, min älskade. Jag vann din kärlek, hvilken jag besvarat så illa och gjort mig så ovärdig! Men jag tror nog, att du nu, sedan du hört mitt lifs historia, förstår, hvarför mitt hjerta så ofta varit kallt och hårdt . . . min moder hade ju lärt mig, att alla män voro sådana som min far . . . hon trodde det sjelf och sökte derför alltid bibringa mig den öfvertygelsen, att samvete, heder, ädelmod och oegennyttig kärlek icke kunde förenas i en mans bröst.

Destovärre var jag alltför läraktig, du vet att min moders lärdomar fallit i god jord. De hade gjort mig till en hjertlös, sjelfmedveten varelse, utan någon tanke på andra menniskor.

Jag sörjde endast för mig sjelf, sökte blott att tillfredställa egna lustar och egna begär. Jag traktade efter att blifva din hustru och att bära en friherrlig krona. Det skulle gifvit mig en ansedd samhällsställnig i verlden, men det oaktadt förmådde jag icke kufva mina passioner för att kunna nå detta mål. Endast en uppriktig, fast kärlek som din kunde hafva öfverseende med mina många fel, min egoism och mitt lynne.

Men förlåt mig nu, min älskade, förlåt mig och mitt hjertas otacksamhet! Nu, då döden höljer mig i sina skuggor och jag ser verlden i ett mildare ljus, fattar jag rätt huru god och ädel du är och alltid varit mot mig. Du ville taga den namnlösa flickan i ditt beskydd, du ville skänka den lättsinniga äfventyrerskan ditt aristokratiska namn, åt henne, som gäckades med din kärlek och slösade bort dina rikedomar . . . Förlåt mig nu, min älskade! Betänk, hvilken lärdom och föredöme min moder gaf mig, min olyckliga moder, kom ihåg detta och skänk mig din förlåtelse!

Den unge mannen hade fattat hennes händer och utbrast med rörd stämma:

— Ja, min flicka, har jag något att förlåta dig, så gör jag det af allt mitt hjerta. Och om du skulle få lefva, om Gud låter mig behålla dig, så skall din olyckliga forntid vara förgäten och gå upp och glömmas i en lycklig framtid . . . så skulle du få lära dig inse, att en mans kärlek kan vara lika trofast, uppoffrande och oegennyttig som den qvinnas, med hvilken han förenat sitt öde.

— Fåfängt hopp! suckade judinnan . . . Men, min älskade, då jag är död, skall du här undersöka alla mina papper. Finner du bland dem något, som kan leda dig på spår efter min fader, så vill du söka upp honom, inte sant?

— Ja, älskling . . .

— Och om han lefver, så skall du berätta för honom om min moders död, min moder, som offrade sig för honom och om hans dotter, som han en gång nekade att rädda från nöd och undergång . . .

Dermed var samtalet rörande denna sak dem emellan slut.

Sedan Ester gifvit några förhållningsorder angående de papper han skulle undersöka, fortsatte hon:

— Och nu min vän, min ende trofaste vän, har jag endast en önskan att bedja dig om att få uppfyld.

— Och det är?

— Allt hvad jag eger, mina juveler, mina smycken, möbler, vagnar och hästar äro tillsammans värda en ganska stor summa.

— Nå?

— Jag vill, att allt detta skall säljas, allt, med undantag af de saker, du möjligen skulle vilja behålla som ett minne af mig. Af de penningar, som kunna inflyta, skall du lemna den ena hälften till mina kamrater vid teatern, ty de behöfva så väl litet understöd. Den andra hälften skall utbetalas till den unga flickan, mot hvilken jag så skamligt förbrutit mig. Hon kallade sig mamsell Werner, men du kan nog lätt få reda på hennes verkliga namn . . . Du vill ju uppfylla denna min sista önskan, inte sannt? . . .

— Det vet du, Ester . . .

— Detta är det enda sätt, hvarpå jag kan försona min del i den mot henne föröfvade förbrytelsen . . . Jag litar på dig, du min käre, gode vän!

— Det kan du!

— Mamsell Werner skall dock icke förr än om någon tid få veta hvem som gifvit henne dessa penningar, ty annars skulle hon kanske icke emottaga dem . . . Men om hon får veta det sedermera, då hon genom dem blifvit någorlunda oberoende i ekonomiskt hänseende, så skall hon kanske förlåta mig och utan agg och hat tänka på mig. Lofva mig att göra så!

— Ja, lofvade vännen, och uttrycket i hans ansigte vittnade om, att hennes sista vilja skulle vara honom helig.

Judinnans svarta ögon fingo ett mera lugnt uttryck, hon sjönk åter tillbaka på det läger, hvarifrån hon icke mera skulle resa sig.

Qvällen hade emellertid gått in.

De båda berömda läkare, som den gamle tillkallat, voro redan komna.

Den unge mannen lemnade rummet, och de trädde in till den döende.

Ute i det yttre rummet gick han ännu en gång fram och tillbaka och ännu klappade hans hjerta af ett svagt hopp, trots allt hvad den gamle läkaren sagt honom.

Detta hopp var emellertid alltför falskt. Det skulle snart gifva rum för en djup förtviflan.

Efter omkring en qvart trädde alla tre läkarne åter ut i det rum, hvari den unge mannen befann sig. De voro tysta och allvarsamma, och han läste utan svårighet i deras ansigte dödsdomen öfver den qvinna, som han älskade.

— Gifves det intet hopp mera? frågade han en läkare.

— Tyvärr intet, ljöd det högtidligt allvarsamma svaret.

Friherren sjönk vid denna dom halft vanmäktig ned på en stol.

Han satt länge så.

Intet utrop af smärta banade sig väg öfver hans bleka läppar . . . lugn och tyst satt han der, med händerna tryckta mot ansigtet.

Han kände nu, att hans skönaste framtids- och ungdomsdröm med ett enda slag blifvit krossad.

FEMTIOANDRA KAPITLET.

En sjuks fantasier.

Vi återvända nu till Richard Torkilsson.

Köpmannens dotter hade ändtligen fått visshet om sin faders brottslighet, hon var fullt och fast öfvertygad om fadrens brottsliga afsigter.

Den unga flickan satt ständigt allena, för sig sjelf, liksom om hon undflytt sin omgifning.

Min fader, denne man, som jag hittills yördat som min fader, tänkte hon i sin ensamhet, denne man är således en lönmördare. Om hans brott varit af annan natur, varit en följd af ett ögonblicks öfverretning, upphetsning, då skulle jag hafva haft öfverseende med honom, ja, kanske förlåtit honom . . . men huru skall jag väl kunna hysa medlidande med en brottsling, som under en leende, gudsnådlig mask döljer djefvulska planer.

De sista dagarnes tilldragelser gåfvo hennes grubblande själ ingen ro.

Hon gick fram och tillbaka i rummet, alldeles som en vansinnig, vridande händerna, och stundom hållande dem för ansigtet. De hemska tankarne lemnade henne ingen ro.

— Och hela mitt lif, fortsatte hon, skall jag nödgas i mitt eget bröst innesluta denna hemlighet. Den ena dagen efter den andra nödgas jag åse huru min fader småler, som kanske skulle anse mig vara vanvettig, om jag berättade dem hvad jag erfarit den sista fasansfulla natten . . . Nu först fattar jag klart, hvarför

min älskade broder aldrig kunde trifvas i detta hus, aldrig kände sig lycklig här . . . Nu förstår jag hvarför det ständigt öppnade sig en klyfta mellan honom och min far . . . en gapande afgrund af misstroende, som nästan närmade sig hat. Under det min barnsliga kärlek gjorde mig nästan blind för min faders fel, genomskådade min bror hans svarta själ, hans nedriga karakter. Han såg att min fader icke var värd en sons kärlek, och derför flydde han från ett hem, hvars luft han kände vara förpestad. Han visste, hvad jag icke kunde ana.

Den öfriga delen af dagen förblef Svea Olby på sitt rum.

Den gamla sällskapsdamen knackade ibland på och bad om att få komma in, men Svea bönhörde henne ej.

— Jag mår ej bra i dag, svarade hon.

— Hvad är det då med dig, mitt barn?

— Jag har hufvudvärk . . . och jag önskar att få vara i fred och ro.

— Jag är så orolig för dig . . .

— Bekymra dig icke om mig, fråga icke efter mitt befinnande . . . Det är det aldra bästa, att ingen bekymrar sig om mig.

— Är du tokig, barn.

Den gamla nuckan kände sig högst förvånad öfver sin unga discipels ovanliga beteende.

Hon begaf sig genast till köpmannens rum i syfte att underrätta Olby om det som passerat.

Till hennes stora förvåning tycktes emellertid köpmannen icke blifva det ringaste bekymrad öfver dotterns illamående.

— Er dotter mår illa, upprepade den gamla.

— Hon mår illa, säger Ni? svarade köpmannen otåligt.

— Ja, det sade jag.

— Ja, ja, jag såg i morgse att hon ej mådde rigtigt bra.

— Nå . . .

— Jag börjar frukta för att herr Wilds, den unge målaren, sjukdom är smittosam.

— Der ser Ni. . . .

— Nåja, i afton reser jag bort med Svea, min dotter.

— Det var mycket klokt, köpman Olby.

— Hvarför det? . . .

Derför att den goda, rara flickan är alltför ömtålig och känslofull för att vistas i ett sjukhus. Hon tål det inte. Jag skall genast styra om att hennes garderob med mera dylikt göres i ordning för resan.

— Det är bra . . .

— Ni önskar kanhända att jag gör er sällskap på resan.

— Nej jag behöfver intet sällskap.

— Såå . . .

— I går anhöll ni om att få resa in till staden för att besöka några af edra vänner, det kan ni göra.

— Ah, verkligen.

— Det möter intet hinder derför. Om ni önskar, så kan ni få utbetalt hälften af edert årliga honorar . . . min dotter och jag resa ensamma . . .

— Hvart?

— Det är ännu obestämdt . . . Kanske till Stockholm.

— Nå, hur skall det vara här.

— Jag uppdrager åt mamsell Beckman att hafva öfversigten öfver hushållet.

— Och den unge målaren?

— Herr Wild?

— Ja . . .

Den gamla sällskapsdamen väntade med förvåning svaret.

— Herr Wild, sade köpmannen halft otåligt, han skall icke heller blifva glömd.

— Jaså . . .

— Och nu, fröken, måste jag önska er god morgon, ty min tid är mycket upptagen.

— God morgon.

Under samtalet med den gamla sällskapsdamen hade köpmannen stått med ryggen vänd åt rummet, och hon stod på tröskeln.

Han tillslöt nu dörren, lemnande den häpna gamla ensam.

Hon blef alldeles bestört och mumlade, i det hon aflägsnade sig:

— Hvad han var egendomlig! Hvad skall detta betyda? . . .

Köpmannen slog sig ned på en stol, då han blifvit ensam.

— Detta nät drager sig allt tätare omkring mig, hviskade han, dess maskor omsluta mig allt fastare och hårdare, snart skall jag känna mig bunden till händer och fötter, utan någon som helst utsigt till räddning . . .

Han for upp.

— Ah, fortfor han, min dotter har nu börjat misstänka mig . . . Det är alldeles oförklarligt när och huru hon kommit på dessa misstankar . . . Säkert är emellertid att hon misstänker mig, jag har sett det . . . Ännu en spion således, en spion på mig, som iakttager mig och bevakar alla mina handlingar . . . jag har skäl till att frukta henne; hennes läppar måste derför tillslutas . . . Hon skall, hon får icke förråda mig . . . Nej, nej hon skall icke förråda sin far, den fader hon så innerligt älskat en gång och väl ännu i grund och botten älskar . . . O, hvilket lif, hvilket lif! Det är som en osynlig hand drifvit mig framåt, framåt, blott framåt . . . framåt på brottets bana. Hvad skall slutet blifva på allt detta? Skall jag väl få lugn och säkerhet? . . . Nej det gifves intet lugn för mördaren, hvars hemlighet delas af en annan menniska . . .

En stund satt köpmannen så, med ansigtet lutadt i händerna. Plötsligt drog dock ett hånleende öfver hans hårda drag.

— Ah, sade han, hvilken narr jag är i dag, hvilken kujon! Verlden anar ju intet, den står mig bi . . . Hela denna svärm af narrar och dåraktiga menniskor hyser ju obegränsadt förtroende för den rike mannen . . . Hvem skulle väl nu kunna tro att jag den rike Harry Olby är en mördare, en tjuf . . . en giftblandare? Ingen . . . Nej, jag vill inte blifva modlös, inte förtvifla, äfven om denne unge man vet, att jag är hans faders mördare. Nej, jag skall icke förtvifla, äfven om min dotter misstänker mig. Annu skall jag icke gifva förlorad den väg, som står mig öppen att blifva friad från dessa besvärliga spioner . . .

En betjent öppnade i detsamma dörren.

— Herr köpman.

Vid detta tilltal försvann genast hvarje spår af den forna sinnesrörelsen från köpmannens ansigte. Han var åter sig sjelf mäktig, han hade åter tagit på sig den leende, hycklande mask, som han alltid bar inför verlden.

— Nå, sporde han betjenten, ha herrarne redan kommit?

— Ja, svarade betjenten.

— Godt, för dem hit in!

— Genast.

De båda herrarne inträdde i köpmannens rum.

— God dag! helsade de.

— God dag.

Köpmannen betraktade dem uppmärksamt.

Den ene af de båda herrarne var den läkare, som redan lemnat Richard Torkilsson den första vården. Den andre var en liten korpulent man med ett blekt ansigte, och rödt hår. Ögonen voro gulbruna med röda kanter och uttryckte stor slughet. Den låga, framskjutande pannan, de tjocka läpparne och de utstående kindkotorna vittnade om grym brutalitet.

— Sitt ner, sade köpmannen.

— Jag tackar er.

Den lille bleke mannen tog plats midt emot köpmannen, under det den andre tog plats vid fönstret.

Det var doktor Wilder, föreståndare för ett privat dårhus.

— Ni har kallat mig, började den lille mannen.

— Ja, svarade köpmannen.

— Hvarmed kan jag tjena er?

— Min bästa doktor Wilder, jag läste för någon tid sedan i den allmänna tidningen en annons om er inrättning, men inte kunde jag väl då ana, att jag någon gång och aldra minst så snart skulle blifva i behof af att anlita eder . . .

— Hm, jaså . . .

— Ser ni, en ung man, som jag engagerat och som en kort tid haft arbete i mitt hus för att fernissa upp några taflor, har plötsligt blifvit angripen af en feber, som af allt att döma synes helt hållet ha beröfvat honom förståndet. Min vän der, er kollega, har kanske berättat er att han haft den unge mannen under sin behandling, men sjukdomen synes verkligen mindre hafva angripit kroppen än själen. Han har derför kommit till den slutsatsen att sjukdomen är af ganska egendomlig beskaffenhet . . .

— Hm, jaså . . .

— Efter noggrann undersökning har er kollega blifvit öfvertygad om att den unge mannen är vansinnig.

— Vansinnig, afbröt den förste läkaren, som tagit plats vid fönstret, jag ber om ursäkt. herr köpman, men det var ni som först uttryckte detta antagande.

Köpmannen blickade likgiltigt på honom.

— Det är mycket möjligt, svarade han, men det kan ni inte så noga komma ihåg. Kanske var det jag som först uttalade min mening om detta sjukdomsfall . . . Ni läkare uttala ju aldrig er åsigt utan genom hemlighetsfulla miner och gester och genom halft förblommerade yttranden . . . alltid ären I så förbaskadt försigtiga. Dock, derom nog . . . I alla händelser var det ju ni som först, fast kanske indirekt, lät mig förstå att den unge mannen var rubbad till förståndet . . . Jag var alltför mycket upptagen af mina egna angelägenheter för att kunna skänka den olycklige unge mannen någon synnerlig uppmärksamhet.

— Alldeles, alldeles, svarade doktor Wilder. Edra affärer lägga ju ständigt beslag på er hela tid . . . eder ställning fordrar naturligtvis både tid och omtanke . . .

— Åh, jag ber, sade köpmannen, tydligen smickrad öfver denna kompliment. Men det får jag säga er, att huru brådt jag än har, så har jag dock hunnit tänka på, att det är min pligt att sörja för att den unge mannen erhåller behöflig läkarevård och tillsyn . . . Det kan icke betviflas att han är vansinnig . . . Emellertid är det mig obekant, huruvida detta vansinne är ärftligt eller icke . . .

— Känner ni hans anhöriga? afbröt doktor Wilder.

— Nej, så vidt jag vet är den olycklige utan anhöriga och saknar helt och hållet alla tillgångar . . . Jag känner icke alls hans föregående lif, jag vet blott att han höll på att gå under af svält, då min dotter händelsevis fick se honom i Göteborg. Rörd af hans aftärda utseende erbjöd hon honom arbete i mitt hus, och här har han sedan den tiden uppehållit sig.

— Det var mycket hedrande för er dotter, sade doktor Wilder. Hon måtte ha ett godt hjerta . .

— Under vanliga förhållanden hade den stackars unge mannen naturligtvis blifvit lemnad åt sig sjelf i sitt elände, eller i

bästa fall blifvit förd till ett allmänt sjukhus . . . men det får icke hända nu . . . jag vill det ej . . . Hvad det än må kosta mig vill jag fortsätta det barmhertighetsverk min dotter påbörjat. Är det så, att den sjuke verkligen är rubbad till förståndet, hvilket destovärre knappast kan betviflas, så har jag beslutit att lemna honom i er vård, doktor Wilder, och betala eder allt hvad ni anser det kan kosta för hans vård och skötsel . . . Ni skall således helt och hållet taga hand om honom.

Den lille doktorn bugade sig.

De små listiga ögonen tindrade af belåtenhet vid denna utsigt att få en ny inkomst.

Emellertid återvann han snart sin sjelfbeherskning och vände sig med hycklande uppsyn till köpmannen.

— Jag står helt hållet till er tjenst, sade han, och det är ingen ringa tillfredställelse för mig att få vara delaktig i utöfvandet af en menniskovänlig handling. I sanning, ert menniskovänliga syfte att vilja beskydda denne unge man är värdigt en rätt kristen . . . Låt mig nu se honom . . . Min ärade kollega här kan nog utfärda ett bevis om hans sjukdom.

— Ja, svarade den andre läkaren, det kan jag . . . Det gör mig riktigt ondt, men det kan ju icke vara något tvifvel om att den unge mannen är sinnesrubbad. Denna rotfästade föreställning, denna inbillning om ett mord kan endast härleda sig från vansinne . . . Febern är visserligen öfver, men patienten talar alltjemt i yrsel . . . Jag finner hos honom alla tecken till vansinne . . .

— Det är mycket sorgligt, sade köpmannen.

— Det är det visst, instämde de båda läkarne.

— Min stackars dotter, fortsatte köpmannen, skall taga denna händelse mycket nära . . .

— Huru så?

— Jo, hon hyste stora förhoppningar om den olycklige mannens konstnärstalang och hade förespått honom en lysande framtid. Jag hoppas derför, mina herrar, att I gören på den unge mannen en noggrann undersökning, och icke fatten något öfveriladt beslut.

— Naturligtvis!

Köpmannen kallade betjenten och befalde honom att föra de båda läkarne till sjukrummet.

Under vägen dit gingo de båda vetenskapsmännen inom sig tänkande på köpmannen, den ene beundrande hans ädelmod, den andre förnöjd öfver att kunna göra en god affär . . .

Hvem var nu denne så kallade doktor Wilder i sjelfva verket?

Han var en samvetslös äfventyrare, hvilken väl aldrig närmare kände den vetenskap han föregaf sig utöfva, utan endast usurperat titeln. Under hela sitt lif hade han aldrig spekulerat på annat än att draga den största möjliga fördel af sina medmenniskors ondska och skurkaktighet . . . Hans hospital var ett slags lefvande graf, ett gömställe för brottsliga hemligheter. Inom hans gråa murar doldes säkert månget hemskt brott, som i många år legat oupptäckt derstädes.

Det var ett af dessa förra tiders många brottets nästen, uppbygda af hyckleri och samvetslöshet, af fruktan och laglöshet.

Wilder lät sig icke någonsin sjelf föras bakom ljuset, ingen kunde hyckla för honom, ty han sjelf var en fullärd hycklare.

Derför hade han, från första stund han talade med köpmannen, genomskådat dennes låtsade ädelmod, under hvilket Olby dolde sina verkliga afsigter . . . Han gissade sig snart till att den rike matadoren måste hafva en eller annan hemlig bevekelsegrund för den skenbara välviljan för den unge mannen, som låg vansinnig i hans hus.

Under det han följde betjenten upp för trapporna, tänkte han:

— Jag förstår fullkomligt, att jag endast har att göra denna affär så tystlåten som möjligt för att den skall blifva fördelaktig för mig . . . Men det är märkvärdigt: hvartör vill Olby ovilkorligen att den unge mannen skall aflägsnas från huset? Det förstår jag ej.

Med denna tanke trädde doktor Wilder in i sjukrummet, under det hans kollega väntade i ett angränsande rum.

Richard Torkilsson låg stilla, sjunken i en orolig slummer, men vid Wilders inträde slog han upp ögonen och fäste dem på honom med ett vildt, hemskt uttryck.

Dårhusets egare tog plats vid sidan af sängen och grep sakta med sina fingrar om den sjukes handled. Sakta lutade han sig ned öfver sängen och lyssnade med spänd uppmärksamhet till den sjukes feberfantasier.

Den unge mannen var nu i sina fantasier den forne muntre studenten, omgifven af muntra kamrater, än vid ett studentgille, än vid utflykter. Den svaga stämman fick ibland ett förunderligt melankoliskt uttryck, och stundom brast det löst i ett glädtigt skratt.

Wilder uppfångade hvarje ord, som undslapp den sjukes mun. — Aha, tänkte han, denne namnlöse, öfvergifne, fattige yngling har varit student . . . Min kære köpman Olby, det der ser något märkvärdigt ut, men vänta, det dröjer väl icke så länge innan vi komma till lösningen af denna gåta.

Han fortsatte att lyssna till den sjukes halft afbrutna meningar.

Plötsligt reste sig patienten upp.

— Mördad, skrek han, mördad!

Wilders uppmärksamhet blef till ytterlighet spänd.

— Mördad, fortfor den sjuke, min olycklige fader, min ädle, gode fader är mördad af en uslings arm i källaren under den norra flygeln . . .

Så blef allt åter tyst.

Wilders pussiga ansigte var alltid blekt, men vid dessa ord från den sjuke blef det hastigt askgrått.

— Hvad säger mannen, mumlade han. Källaren under den norra flygeln . . . han talar ju om detta hus . . . Ah, vid djefvulen, jag visste väl jag, att det låg en hemlighet under allt detta . . . Mord! . . . för hin, köpman Olby, ni tyckes behöfva min hjelp lika väl som jag edra penningar . . . Aha, man sänder icke för ro skull och ej heller gratis sina bekanta och vänner till min inrättning.

Han skrattade cyniskt.

— Det faller sig temligen dyrt, skall jag säga, att skicka en menniska till mitt hospital och ännu dyrare att hålla honom der . . . Men Herre Gud, vill man bli kvitt en obehaglig person, så sitta ju inte heller penningarne så långt inne.

Han lutade sig åter ned öfver patienten och lyssnade utan att draga andan.

Den unge mannen hade fallit tillbaka på kudden och låg nu kraftlös och utmattad.

Då och då afbröts tystnaden af ett osammanhängande mummel. Derpå började han åter tala om den norra flygeln, källartrappan, den ogerning, som blifvit begången dernere, allt i afbrutna meningar, afbrutna ord.

Wilder var emellertid van vid dylikt osammanhängande tal, och det var derför icke svårt att fatta sammanhanget med dessa osammanhängande yttringar.

— Min faders blod, fortfor den sjuke med en hes hviskning ... ja, min far, jag ser ditt blod utgjutet af en mördares hand ... Men detta brott skall icke förblifva ostraffadt ... jag, din egen son, skall bringa skurken, din mördare i galgen ... Ah, det är du, Harry Olby! Harry Olby, hennes far ...

Sådana afbrutna meningar trängde då och då till Wilders öron, under det han lutade sig ned öfver den yrande unge mannen.

Han förstod deraf genast att den unge mannen led af hjerninflammation och att alla hans tankar nu rörde sig kring en hemlighet, hvilkens upptäckt förorsakat hans sjukdom.

På grund af sin vana och sin naturliga instinkt såg dårhusegaren snart hvad den andre läkaren icke ens anat.

Han uppehöll sig omkring en qvart hos den sjuke och begaf sig derefter tillbaka till köpmannen.

Då han inträdde syntes denne kall och lugn som vanligt. Hvarken blick eller min förrådde den minsta själsrörelse, men det oaktadt kände Olby mycket väl att han var både ängslig och orolig.

FEMTIOTREDJE KAPITLET.

Köpslagan om en menniskas själ.

Wilder stod midt emot köpmannen, skarpt forskande i hans ansigte.

— Nå? frågade köpmannen hastigt.

— Nå, upprepade Wilder.

— Gifves det något hopp?

— Hm . . .

Doktorn ryckte betänksamt på axlarne.

— Nå, hvad svarar ni?

— Det är ett mycket svårt sjukdomsfall . . .

— Sså . . .

— Ett högst märkvärdigt fall . . .

— Ni säger det?

— Ja. Under min långa praktik har jag icke lärt känna något liknande . . .

— Sså . . .

— Och jag vet endast ett medel, som lemnar någon utsigt att bota den sjuke.

— Och detta medel är?

— Det skall jag ögonblickligen säga er . . .

— Det skall bli intressant att höra.

— Den unge mannen lider af en viss fix idé; lyckas man en gång frigöra honom från denna, så återvinner han fullständigt sitt förnuft.

— Nå, denna idé? . . .

— Den unge mannen inbillar sig, att något underbart har skett uti källrarne under den norra flygeln.

— Jag vet det . . .

— Nå, förklaringsgrunden då?

— Jag vet ej hvad det kan vara.

— Troligen har någon af tjenarne berättat för honom en eller annan spökhistoria, jag förmodar åtminstone det, och nu har han grubblat så länge derpå, tills denna historia tagit fast fot i hans hjerna, blifvit verklighet, efter att först endast ha varit inbillning.

Köpmannen nickade instämmande till denna dårhusegarens slutledning.

— Nå, fortfor Wilder, hvarför icke då försöka kurera honom genom att öfvertyga honom om det dåraktiga i en sådan fix idé . . . Han inbillar sig, att ett mord blifvit begånget i ett af rummen eller i en af källrarne i den norra flygeln.

— Hvad menar ni?

— Jag menar, att ni bör verkställa en offentlig undersökning i denna del af ert hus. Tillkalla myndigheterna och låt dem försöka att komma på spåren efter det inbillade mordet! Om nu en ogerning blifvit begången här, så blir ju hemligheten bragt i dagen, och detta bör ju inte annat än tillfredställa er såsom husets egare . . . Och skulle intet vinnas genom en sådan undersökning . . . om hela denna historia endast är en fix idé, så skall sannolikt undersökningen leda till att den unge mannen återfår sitt förstånd.

Under detta sitt yttrande höll dårhusegaren sin blick fast och genomträngande fästad på köpmannens ansigte.

Under denna miste dock icke köpmannen sin kallblodighet.

Då han hört Wilder till slut, ryckte han föraktligt på axlarne och utbrast:

— Min käre doktor Wilder, jag får nästan skäl att tro, att herrar dårhusläkare börja blifva något smittade af sina patienters sjukdom. Huru kan ni, en erfaren man, någonsin inbilla er, att en sådan undersökning skulle leda till den unge mannens botande? Hvilka bevis i verlden skulle väl kunna öfvertyga en man, hvars

hjerna blifvit skadad, att hans syner och inbillningar endast äro foster af hans egen sjuka inbillningsförmåga . . . Nej, trots alla förnuftiga skäl skall han alltid fasthålla vid sin en gång fattade fixa idé, och kanske skall han till sist inbilla sig, att han fallit ett offer för en skugga från en annan verld . . .

— Ni gillar således icke min plan?

— Nej . . .

— Ni vill icke, att jag kurerar mannen, icke ens att jag på detta sätt försöker?

— Nej, doktor Wilder!

— Hvarför det?

— Återgif ni patienten helsan, om ni kan, men ni måste begagna er af andra och bättre medel, om ni vill nå ett lyckligt resultat.

— Godt, som ni önskar då.

— Ni måste gå i författning derom genast.

— Ja, jag är villig att intyga den unge mannens sinnesrubbning, och jag är också redo att taga honom under behandling i min privata inrättning.

— Godt.

— Men det måste jag säga er, köpman, att hans vård och noggranna behandling äro temligen besvärliga, så att jag måste beräkna en icke ringa godtgörelse derför.

— Såå . . .

— Mina mödor . . .

— Jag förstår . . . Hvad begär ni?

— Åtta hundra riksdaler i månaden.

— Hvad? Åtta hundra?

— Ej mindre.

— Bah, det der tyckes mig dock vara temligen mycket.

— Det tycker jag ej.

— Men om ni betänker den sjukes samhällsställning.

— Det är detsamma . . . Mina anspråk äro, köpman Olby, icke alls öfverdrifna, då man tager sjukdomens innersta natur till grund för ersättningen.

Doktor Wilders ton hade blifvit betydligt skarp, och han kastade en hvass blick på köpmannen.

De båda männens blickar möttes.

Det var blott ett enda ögonkast, men detta enda ögonkast var nog för att öfverbevisa köpmannen om, att hans hemlighet var känd af denne man, dårhusegaren.

— Godt, sade Olby, jag samtycker.

— Jag tackar eder . . .

Öfverenskommelsen beseglades genom ett handslag, hvarefter doktor Wilder begaf sig upp till den sjuke.

Senare på aftonen, då mörkret nästan inbrutit, blef Richard Torkilsson flyttad från köpmannens hus till doktor Wilders privata dårhus, hvilket var beläget i en öde trakt, flera mil från köpmannens egendom och från den stora stad, i hvilken hans moder befann sig, fullkomligt okunnig om hans öde.

Den unge, olycklige mannen forslades i en täckt vagn, efter att hafva af Wilder erhållit ett sömngifvande medel.

Skulle han återvända, eller skulle hans lifs korta saga sluta inom det hemska dårhusets murar?

FEMTIOFJERDE KAPITLET.

Fader och dotter.

Köpman Olby stannade qvar på sin egendom.

Han skulle nog resa, men icke så fort, som han underrättat guvernanten om. Han önskade blott att den gamla sällskapsdamen skulle lemna huset förrän Richard Torkilsson flyttades till dårhuset, på det hon ej skulle behöfva bevittna det.

Svea Olby befann sig på sina rum, hvilka hon ej lemnade.

Hon hörde intet af allt det som försiggick, utan låg på en soffa i sängkammaren, icke sofvande, men i ett tillstånd af dvala, fullkomligt likgiltig för allt, som försiggick omkring henne, under det tanken på hennes fars brott tyngde som en mara på hennes bröst.

Den gamla sällskapsdamen försökte flere gånger få tillträde till köpmansdotterns rum, men dörren var alltid reglad. Den djupt uppskakade flickan låtsade som om hon sof och icke hörde den gamlas upprepade knackningar.

Hon hade enligt köpmannens löfte fått hälften af sin årslön och köpmannen hade dessutom visat sig mycket frikostig. Men detta hindrade emellertid icke att den gamla kände sig högst förundrad öfver att det kunde vara honom så angeläget att få henne aflägsnad.

Hon började föreställa sig att det kanske gick utför med hans firma. Kanske hade en eller annan spekulation misslyckats, så att den var konkursmessig? Hon prisade sig derför lycklig att

hafva utbekommit hälften af sin lön för det följande året, under det kanske många andra fordringsegare ej skulle få ett enda öre.

Hon lemnade derför egendomen i det bästa lynne och tog farväl af köpmannen som lofvade att meddela sig med henne, då han och dottern anländt till slutpunkten för deras resa.

En timme efter det Richard Torkilsson aflägsnats ur huset var allt stilla därute.

Köpmannen gick fram och tillbaka i salongen, efter att hafva sändt bort betjäningen som passat upp vid bordet.

Under vanliga förhållanden brukade tjenstefolket gå ganska tidigt till sängs.

Nu var klockan elfva, allesamman hade dragit sig tillbaka och i det stora huset var det tyst som i en graf.

Köpmannen mätte golfvet med långa steg och gick mumlande för sig sjelf:

— Han är nu i säkra händer och honom behöfver jag icke mera att frukta, så länge jag kan betala doktorn hvad han begär, denne man som genomskådat min hemlighet. Ah, så länge jag kan tillfredställa hans oförskämda anspråk hotar mig ingen fara från detta håll . . . Och dock huru enkel skulle icke min första plan hafva varit . . . Ingen menniska skulle hafva funnit den unge mannens död besynnerlig . . . hade jag sedan bekostat hans begrafning, så hade dermed hela historien varit ändad. Nu är det deremot något helt annat . . . han lefver och jag är icke riktigt säker, fast han är så väl dold, som om han hvilade i grafven . . . Det förskräcker mig dock icke . . . Ännu mera förskräckes jag af min dotters misstankar . . . Hon vet något, det är alldeles säkert . . . Men huru mycket vet hon, det är frågan. Var det kanske hennes hand som ställde sig räddande mellan den sjukes läppar och den dödande drycken? Och detta på ett så mystiskt sätt. Var det hon som kullkastade mina planer och kom bödelsrepet att sväfva öfver mitt hufvud? . . . Min Gud, kanske hon har ansett det som sin pligt att förråda sin far! . . . Dessa frågor må ljuda förfärliga, men kosta hvad det vill, jag måste, jag skall hafva dem besvarade.

Han fattade en af de tunga armstakarne på bordet och begaf sig upp på sin dotters rum.

Han knackade sakta på dörren, men fick intet svar. Han lyssnade några ögonblick, men hörde intet.

Han knackade ännu hårdare, men med samma resultat.

Slutligen ropade han med dämpad stämma:

— Svea, det är jag, din far. Jag fordrar att du ögonblickligen öppnar för mig.

Nu hörde han sin dotter långsamt närma sig dörren, och det svarades inifrån:

— Förlåt mig, fader, men jag kan icke mottaga dig i afton.

— Hvarför?

— Jag lider af en förskräcklig hufvudvärk och tål inte att tala med någon.

— Jag måste tala med dig . . .

— Jag kan icke . . .

— Öppna genast . . . Jag måste, jag vill, veta orsaken till ditt besynnerliga uppförande mot mig.

— O, min far! . . .

— Öppna! . . .

— För Guds skull, jag ber dig! . . .

— Om du ej ögonblickligen öppnar, spränger jag dörren.

Köpmannens röst lät hotande och vred.

Nyckeln vreds nu om i låset.

Han kände en rysning genomila sitt blod, då han befann sig öga mot öga med den qvinna, hvars sköna ansigte han förr sett strålande af ungdomsglädje och lefnadslycka.

Huru såg hon nu ut?

Framför sig hade han ett blekt, af gråt uppsvällt ansigte. Det mörka, rika, svarta håret var upplöst och hängde i vild oordning omkring hennes hufvud och axlar, händerna lågo hårdt tryckta mot bröstet, de bleka läpparne darrade nervöst, under det hon ängsligt betraktade denne man, som hon en gång älskat så ömt, men hvars närvaro nu fylde hennes brcst med afsky och rädsla.

Köpmannen trädde närmare.

— Svea, sade han, jag önskar känna orsaken till ditt uppförande i dag.

— Min far!

— Hvarför har du stängt dig inne på ditt rum och vägrat att släppa in någon?

— Jag har varit illamående . . .

— Det tror jag ej.

— Hvad?

— Nå, om det så förhåller sig, skall läkaren strax blifva hemtad.

— Nej, nej, det är icke nödvändigt.

— Du är ju sjuk?

— Ingen läkare kan hjelpa mig. Jag är mera sjuk till själen än till kroppen.

— Svea, är du vansinnig! Ditt uppförande både i går och i dag antyder vansinne. Hvad felas dig?

Hon svarade icke.

Några ögonblick stod hon alldeles orörlig med händerna sammanknäpta öfver bröstet och ögonen med ett hjertslitande uttryck på fadern.

— Nå, sade denne.

— Fader, sade hon efter en kort tystnad, jag hade förliden natt en dröm, en dröm så hemsk och fasansfull, att den alltid skall fylla min själ med det förfärligaste minne.

— Drömmar, och återigen drömmar.

— Jag skall aldrig glömma den, med centnertyngd tynger den på min själ. Natt och dag skall denna dröm förfölja mig genom hela lifvet och icke förr än i grafven kan jag finna frid. Skall jag berätta dig denna fasansfulla dröm?

— Nåväl, berätta om det kan lugna dig.

— Intet förmår att lugna mig.

— Ah . . .

— Nej, intet i verlden.

— Nå, hvad är det då?

— Jag skall berätta dig drömmen.

— Låt höra!

— Jag drömde förliden natt, att den unge målaren, som ligger sjuk här i huset, hotades af en allvarsam fara . . . Jag kunde icke fatta af hvad beskaffenhet denna fara var, men det föreföll mig, som om hans lif var hotadt och att hvarje ögonblick

kunde bringa honom död och olycka. Instinktmessigt och liksom ledd af en osynlig hand lemnade jag mitt rum för att vaka öfver den sjuke, för att rädda honom från den fara, som möjligen hotade honom. Ljudlöst smög jag mig genom korridorerna, jag gick in i den unge mannens rum och der fann jag den gamla hushållerskan, som vårdade honom, sitta inslumrad i sin stol . . . Detta var den första delen af faran.

— Ah, mumlade köpmannen, det der var en mycket förklarlig och vanlig dröm . . .

— Ah nej, min fader . . .

— Denne unge man har sysselsatt dina tankar mer än som varit passande.

— Detta var endast början till drömmen, fader, svarade Svea Olby.

— Låt höra då det andra.

— Du skall se, min fader, att slutet är hvarken vanligt eller lätt förklarligt.

— Nå?

— Jag hade icke varit inne i sjukrummet så synnerligen länge förr än jag hörde smygande steg i korridoren utanför sjukrummet. Samma instinkt som drifvit mig till den unge målarens rum dref mig att dölja mig . . . Jag fick icke tid att närmare öfverväga hvad jag borde göra, utan lydde ögonblickets ingifvelse och gömde mig bakom sängomhänget . . . Från detta gömställe kunde jag se hela rummet.

— Nå?

Köpmannen blef nervöst orolig.

— Jag såg en man träda in i rummet, jag såg en mördares hand hälla gift i den medicin, hvilken den sjuke skulle taga in, så snart han vaknade. Jag såg förbrytarens ansigte, ja, min fader, jag såg hans ansigte lika tydligt som jag i detta ögonblick ser det . . . O, himmelske Gud, haf förbarmande med mig! När skall jag väl glömma detta förfärliga ögonblick.

Under det hon talade, hade ångestens kallsvett perlat på faderns ansigte.

Den kallblodige, i brott härdade mannen kufvade dock sin sinnesrörelse och svarade till det yttre lugn:

— Barn, dylika drömmar komma från en virrig hjerna . . . Akta dig, Svea, att de icke må få fotfäste inom dig! Sådana drömmar äro vansinnets föregångare. Huru sorgligt skulle det icke vara om du, som är så ung, så skön, skulle tvina bort inom de dystra väggarne i ett dårhus, slagen i vansinnets hemska bojor. Nej, lyd mitt råd, barn, och förjaga dessa vilda inbillningar!

— Min far!

Hans ord ljödo mera som en hotelse än som ett råd.

Dottern förskräcktes dock icke hvarken för hans stränga blickar eller hans hotande röst.

— Nej, min fader, hellre förtvinar jag då inom dårhusets murar, än att jag hemsökes af de qval, som nu förtära mig, hviskade hon.

— Du är dåraktig!

— Nej, min fader.

— Nå, af hvad orsak känner du dig då så angripen af denna dröm?

— Jag . . . jag . .

— Denna dröm är ju lika orimlig och vanvettig som drömmar oftast i allmänhet äro. Hvarför skulle väl någon vilja taga lifvet af denne unge man?

— Jag vet ej . . .

— Det kunde i sanning icke vara för att plundra honom. Huru kan du föröfrigt veta, att de droppar som hälles i hans medicin voro giftiga?

— Derför . . . derför att det i drömmen syntes mig som om vätskan blifvit analyserad eller i alla händelser undersökt af läkare . . . han förklarade att den innehöll en stor portion blåsyra.

— Det var en mycket besynnerlig dröm . . . men tala nu icke mera så dåraktigt, mitt barn . . . I morgon skall jag resa bort med dig . . .

— Med mig?

— Ja.

— Hvart?

— Hvart du önskar.

— Såå . . .

— Vi resa väl till hufvudstaden. Om du ändå icke så snart som möjligt söker förjaga dina fixa idéer och grubblerier, blir jag tvungen att låta en erfaren dårhusläkare taga dig under sin behandling.

— Är det verkligen din mening, fader?

— Ja.

— Kan du hafva hjerta att gifva mig ut för vara vansinnig?

— Ja, utan tvekan, det skulle jag . . .

— Fader!

— Ja, det vill säga, som jag sade, om jag funne det nödvändigt. En gång för alla vill jag dock säga dig att jag icke tål att blifva behandlad såsom i dag, icke att du uppför dig på samma sätt som i dag.

— Fader?

— Mitt barn, jag vet huru man skall behandla sådana menniskor som gripits af fixa idéer . . .

— Du vet?

— Ja, jag vet, och jag skall berätta dig något, som händt i dag, något som icke är en dröm utan verklighet . . .

— Hvad min fader?

— Du måste först göra mig sällskap upp på den unge mannens sjukrum.

— Jag följer dig.

Köpmannen gick före henne upp på det rum, i hvilket Richard Torkilsson legat sjuk.

— Se här Svea, sade han, i det han visade på den nu tomma bädden, den person, som tyckes hafva förstört ditt hjertas ro, han har nu försvunnit härifrån . . . Du får aldrig mera återse honom.

— Min Gud, utropade Svea, han är död . . . Och du . . du vågar att berätta mig det? . . .

— Min dotter, han är icke död, men han är nu lika fullständigt död för verlden, som om han hvilade i den djupaste graf, den djupaste som någonsin blifvit gräfd för någon menniska.

— Min Gud, min Gud!

— Han led af samma sjukdom som du, Svea, och hans själ var liksom din fyld af fixa idéer. Han fantiserade om

mord, en missgerning, som naturligtvis endast kunde hafva egt rum i hans förvirrade hjerna, men småningom sammansmälte denna vilda dröm med verkligheten. Stackars gosse! Det var omöjligt för honom att frigöra sig från denna fixa idé och slutet på hela historien blef att två läkare förklarade honom för vansinnig, och i afton har han blifvit transporterad till ett dårhus . . .

— Min Gud!

— Och nu, Svea, kan du efter dessa upplysningar återvända till ditt rum . . . Jag tänker att vi nu förstått hvarandra och att du efter detta icke vill besvära mig med dina drömmar. De äro i sanning lika meningslösa som obehagliga.

Ännu en gång möttes faderns och dotterns ögon . . . hennes blick vittnade om djup smärta och förtviflan, i hans öga glänste ett uttryck af stolthet och hån.

Den arma flickan kunde icke få fram ett enda ord.

Hon vände sig bort från denne ovärdige fader och lemnade med böjdt hufvud och vacklande steg rummet.

Det föreföll henne som om verldens yttersta timme var slagen. Lifvet tycktes henne vara outhärdligt sedan hennes brottslige fader afkastat masken och visat inför henne i sin sanna, verkliga gestalt.

Och denne fader som hon älskat med hela sitt barnsliga, hängifna hjerta.

Hvad och hurudan var han nu?

Då hon kommit på sitt eget rum, föll hon på knä och bad tyst och länge.

— Måtte den högste gifva mig lugn och själsstyrka . . . Jag måste tänka ut en plan som gör det möjligt för mig att vaka öfver honom . . . Gud sjelf styrde min hand, då jag räddade honom från döden . . . Samma försyn skall i sin kraft och oändliga barmhertighet leda mig så, att jag kan rädda honom från ett öde, som är ännu värre än döden.

Med dessa ord åsyftade hon den unge man hon älskade och hvilken hon på bekostnad af fadershjertats kärlek räddat från döden.

— Men hvar är han nu, denne man som jag gifvit mitt hjerta?

Det var den tysta fråga, hon många, många gånger upprepade för sig sjelf.

* * *

Den påföljande morgonen gick in, och då köpmannen klädt sig, styrde han sina steg till sin dotters rum, för att tala med henne om afresan. Det var nemligen hans afsigt att samma dag företaga resan.

Han studsade emellertid, då han kommit dit in . . .

Hvad var det?

Hennes rum var tomt — hon stod ej att finna på hela egendomen.

Svea Olby, köpmannens sköna dotter, hade flytt från det hem, der hon tillbragt nästan hela sitt förflutna lif, der hela hennes lyckliga ungdom förflutit i lugn och tjusande ro.

FEMTIOFEMTE KAPITLET.

Ett förtvifladt modershjerta.

Den unge styrmannen, Georg Lind, Julia Torkilssons hängifne vän, uraktlät intet för att efterforska den försvunne kaptenen, för att komma till visshet om hans öde.

Han anmälde en dag saken för myndigheterna och delgaf fiskalen alla detaljer vid sin chefs försvinnande.

Fiskalen gjorde sig noga underrättad om allt som sammanhängde med saken, och Georg Lind uraktlät ej att syfta hvaråt hans misstankar ledde.

— Han var alltså kapten på skeppet Liljan? sporde fiskalen.

— Ja, min herre, svarade Lind.

— Sedan huru länge?

— I många år . . .

— Och han hade förtjenat sin förmögenhet der?

— Ja.

— Ni förde skeppet på hans kommando, då han ej återkom?

— Ja, det gjorde jag.

— Han hade deponerat penningarne hos köpman Olby?

— Ja.

— Hundra tusen riksdaler?

— Jag tror det.

— Hade han haft affärer med honom förr?

— Ja, sedan många år.

— Hvarför tog han ut dem?

— Emedan han fått veta, att köpmannen var insolvent.

— Köpmannen?

— Ja.

— Hur hade han fått veta det?

— Genom mig.

— Hur visste ni det?

— Genom rykten.

— Men köpmannen är en rik man.

— Jag vet det, men jag tror, att han blifvit det på nytt genom dessa blodspengar.

Embetsmannen rynkade på ögonbrynen vid denna sjömannens rättframhet.

— Det är en farlig beskyllning, min unge man, sade han.

— Jag vet det, men det skulle vara förunderligt, om inte det besannas, det jag tänker . . .

— Ingen har sett kaptenen sedan?

— Ingen.

— Ingen underrättelse till hans hustru?

— Nej.

— Kanske han omkommit på helt vanligt sätt?

— Vanligt sätt?

— Genom olycka till exempel.

— Åh nej . . .

— Hvarför inte?

— Kaptenen var en försigtig man.

— Det kan hända den bäste, den aktsammaste.

— Nå, det är ju sant . . . men ingen olycka har händt honom förr . . .

— Nå, ni förde skeppet sedan?

— Ja.

— Är ni här med det nu?

— Nej.

— Hvarför inte?

— Emedan det gick förloradt.

— Hvar?

— Vid Afrikas kust.

— Har ni talat vid enkan?

— Ja.

— Bor hon här?

— Ja.

— Hyser hon samma misstankar som ni?

— Hon delar min mening.

— Af hvad skäl?

— Hon känner köpmannen.

— Såå . . .

— Hon känner honom sedan lång tid tillbaka. . . .

— Huru länge?

— Sedan unga år.

— Nå?

— Hon vet att köpman Harry Olby varit hennes dödsfiende . . .

— Då skulle hämnden spelat med i denna tragedi?

— Just det . . .

— Godt, jag tror mig nu veta allt . . . jag skall spana och förhöra . . . men ni gör bäst uti att icke blanda er uti mina göranden och låtanden.

— Nej visst . . .

— Kan rättvisan upptäcka brottslingen, ifall ett brott blifvit begånget, så skall den döde blifva hämnad.

Efter denna replik återvände Lind till fru Torkilsson, som satt i sitt tarfliga hem och grubblade öfver alla de pröfningar, som hemsökt henne.

Den unge sjömannen redogjorde för sitt samtal med embetsmannen.

— Jag tror dock ej, tillade han, att vi kunna vänta något af dessa lagens män.

— Hvarför det?

— Emedan Olby är en rik man, och på så dunkla bevis som blotta misstankar störtar man icke en sådan man från sin piedestal.

— Du kan ha rätt . . Olby är en man med tillräckligt stor hycklande förmåga att kunna slå ifrån sig allt . . .

— Dock finnes det ännu en utväg.

— Och den är?

— Att vi sjelfva bringa skurken i galgen.

— Hvad förmå vi, svaga stackare?

— Åh, vi äro inte så svaga, vi hafva vår rättmätiga sak.

— Den gäller inte mycket inför ondskan.

— Det goda segrar till sist.

— Gifve Gud, att så vore . . . Men vi kunna skatta oss lyckliga, om jag den återstående delen af mitt lif får vara i fred för hans nedriga anslag.

— Jag skall skydda eder, ädla fru, ni skall intet frukta . . .

— Jag vet, att jag har i eder, styrman Lind, den ende vän på jorden . . . jag vet ej, huru jag skall tacka eder.

— Att bringa denne skurk i galgen, det skall vara mig tillfredsställelse nog.

Då styrman Lind gått försjönk åter fru Torkilsson i sina dystra betraktelser.

Hon grubblade så länge, att det slutligen förekom henne, som om lyckans sol var för evigt utsläckt, och att aldrig en stråle af glädje och hopp skulle finna väg till det förtviflade modershjertat.

Modershjertat, ja, det var hårdast träffadt.

Ännu mera förskräckligt än hennes makes gåtlika öde, tycktes henne Gurlis hemlighetsfulla försvinnande vara.

Gunnar Torkilsson hade kanske fallit för en lönmördares dolk eller kula, men Gurli, hennes oskyldiga barn, hotades af ett öde, som var värre än döden.

Dessa tankar kommo det betryckta modershjertat att klappa hårdt af oro och ängslan.

Hon tänkte på sin egen hjelplösa ställning, och huru hon var ur stånd att lemna det värnlösa barnet den minsta hjelp.

Under det Julia Torkilsson satt försjunken i dessa sorgliga betraktelser, hörde hon en vagn stanna utanför huset.

Hon for upp.

I sin upprörda sinnesstämning oroades hon af det hvarje minsta buller derute.

Hon ilade bort till fönstret och fick se en mycket vacker täckvagn, förspänd med ett par präktiga hästar, hålla ute på gatan.

I vagnsfönstret visade sig ett täckt, rosigt ansigte, omgifvet af böljande, gyllne lockar. En betjent öppnade vagnsdörren, lätta fotsteg hördes på trappan och i nästa ögonblick kände sig fru Torkilsson omsluten af två mjuka armar . . .

FEMTIOSJETTE KAPITLET.

En fängslad oskuld — fri.

Det var Gurli Torkilsson, den arma, enkans enda dotter, hennes sol i lifvet, som låg vid moderns bröst.

En glädjeström af tårar vattnade moderns kinder vid denna, visshet, och äfven Gurlis ögon summo i tårar.

Ett enda ögonkast på detta barnsliga, leende, strålande ansigte var nog att öfvertyga en hvar, att Gurli Torkilsson återgifvits sin moder lika ren som förr, att hon icke var någon bruten ros.

— Älskade moder, stammade den öfverlyckliga flickan, ändtligen ser jag dig åter . . .

— Mitt barn, mitt barn.

— Jag har blifvit räddad genom en ädel qvinnas hand och nu skola vi aldrig mera skiljas . . .

Under det hon uttryckte dessa ord af barnslig kärlek och förtjusning öppnades ånyo dörren och ett äldre, blekt, men mildt ansigte visade sig. Det tillhörde en nobel qvinna, hvars hela utseende förrådde förgången skönhet.

Denna dam var baronessan Stålkrans, moder till Gurlis röfvare.

Hon trädde in i rummet, vänligt helsande.

— Jag bringar eder åter er dotter, fru Torkilsson, sade hon, och jag vet att jag står i icke obetydlig skuld till er för min sons kull, liksom ni står i hög skuld till mig, ty om jag icke

misstager mig, så är det en skatt af högt värde, som jag nu återför till er . . .

När jag lärt att älska denna unga flicka efter endast några få timmars bekantskap, huru högt måtte icke då ni, hennes mor, älska henne?

— Adla dam, var moderns enda svar.

Hennes hjerta var öfverfyldt af glädje . . . Hon kom sig icke för att yttra ett ord om Georg Linds, styrmannen, återkomst, eller om den hemlighetsfulla slöja, som hvilade öfver kapten Torkilssons försvinnande.

Hon hade ju återfått sitt barn och återseendets glada ögonblick, denna nya solstråle i hennes lif, finge icke fördunklas af någon sorg eller dyster tanke.

Baronessan stannade länge qvar hos moder och dotter.

Då hon till sist skulle aflägsna sig, sade hon:

— Nu är jag nödsakad att gå, men jag hoppas att få återse er dotter ännu en gång. Hon har emellertid lofvat mig att afsäga sig sin syssla vid teatern, och jag tror nog att jag i ersättning derför skall kunna skaffa henne en god plats som lärarinna i någon familj, der hon skall finna den aktning och kärlek hon i så hög grad förtjenar.

— Huru skola vi kunna tacka er, voro de bådas enda svar.

Slutligen tryckte baronessan fru Torkilssons hand och kysste Gurli med så mycken ömhet, som om hon varit hennes egen dotter.

Till sist blefvo de ensamma, mor och dotter.

De suto vid hvarandras sida, lyckliga vid tanken på att åter vara ensamma, åter tillsammans, ja, de voro så lyckliga, att den stackars, nu så lyckliga enkan för några minuter glömde sin make och hans hemlighetsfulla öde.

Emellertid, då den första glädjen var öfver, kände hon sig åter öfvervåldigad af det bittra minnet, så att hon måste anlita all sin sjelfbeherrskning för att icke förråda de bekymmer, hvilka frätte hennes hjerta, och derigenom störa återseendets glädje hos dottern.

— Ack, mamma, sade Gurli.

— Mitt barn?

— Hvilka förfärliga stunder för mig, då jag varit skild från dig.

— Mitt barn, jag har gråtit tårar af blod öfver ditt öde, hade du ej kommit hade ovisshetens qval och förtviflan böjt mig till jorden . . .

Du har varit långt borta?

— Långt borta . . .

— Hvar?

— Jag vet det ej klart . . .

— Hvem gjorde detta?

— En niding . . .

— Hennes son?

— Ja, moder.

— Ve öfver honom!

— Nej, för hans mors skull icke det?

Gurli berättade nu det närmare sammanhanget med bortförandet och om sin underbara räddning genom den ädla qvinna, som i farans stund kommit till hennes hjelp.

Just som de suto så, med händerna slutna i hvarandras, inträdde en jungfru, som tjenade i samma hus, lemnande ett gulnadt kort, med gammaldags bokstäfver.

— Hvem lemnade er detta? frågade enkan.

— En karl derute, svarade denna.

Fru Torkilsson läste på det gulnade kortet, hvarpå stod prentadt följande:

"Kontoristen Johan Holt önskar af fru Julia Torkilsson ett samtal utan vittnen."

De sista orden efter namnet voro skrifna med ett blystift.

Enkan såg länge på dessa rader och hviskade slutligen för sig sjelf.

— Holt, det namnet förekommer mig så förunderligt bekant . . . Men det kanske endast är en inbillning, ty det är ju icke något ovanligt namn.

— Mannen som lemnade bretvet, vill ovilkorligen tala med frun, sade pigan.

— Hur ser han ut?

— Det är en liten karl.

— Gammal?

— Gammal och ful.

— Hur ser han eljest ut?

— Torftigt klädd, krokig och rödbrusig.

— Såå . . .

— Han sade att det var något af högsta vigt han ville tala med frun om.

— Hvad kan det vara? Det skulle väl aldrig vara . . . Min Gud, bed honom komma in! Gurli gå in i det andra rummet jag måste vara ensam med denne man.

Gurli lydde genast.

Enkan var ett ögonblick ensam, väntande den anmälde mannen.

FEMTIOSJUNDE KAPITLET.

Kontoristens berättelse.

Efter ett par minuter inträdde i rummet till fru Julia Torkilsson den man, som kallat sig Johan Holt.

Det var han, köpmannens förste kontorist.

Han steg fram med hatten i hand och helsade vördnadsfullt.

— Hvad är edert ärende? frågade fru Torkilsson kort.

— Jag . . . ni känner således inte igen mig? sporde skrifvaren i dröjande ton.

— Känner igen er?

— Ja, mig . . .

— Nej, min herre.

— Herre Gud, och ändå är det endast ett par dagar sedan ni sist såg mig.

— Såg er?

— Ja just mig.

— Hvar då?

— På köpman Olbys kontor . . .

— Ah . . .

— Jag är anställd hos Harry Olby och det var till mig som ni och en ung sjöman vände er i anledning af er makes försvinnande.

— Ni har rätt, nu känner jag igen er.

— Julia Torkilsson utropade detta helt ifrigt.

— Godt, det fägnar mig, sade skrifvaren.

— Och hvad har ni att säga mig, fortfor enkan. Dölj för himlens skull intet! Om ni visste hvad jag lidit . . .

— Jag beklagar . . .

— Skynda er om ni har något att säga mig!

— Jag har verkligen något att säga er, fru Torkilsson . . .

— Ah . . .

— Jag har mycket att säga er . . .

— Om min make?

— Nej, om honom kan jag ännu inte lämna er några upplysningar . . . I dag kommer jag blott för att erbjuda er min vänskap, så vidt ni icke föraktar ett sådant anbud af en så ringa person som jag är.

— Förakta er vänskap?

— Ja jag menade det.

— Vist inte, herr Holt. Jag har allt för få vänner i lifvet för att kunna försmå det biträde ni som främmande erbjuder mig . . .

— Främmande?

— Ja så, vidt jag vet . . .

— Ni har blifvit mycket förändrad på sista tiden, fru Torkilsson.

Den gode kontoristen sade detta med vemod och knappt hörbart.

— Förändrad? frågade enkan förundrad.

— Ja, mycket sedan jag kände er, fortfor Holt.

— Sedan ni kände mig?

— Just det.

— Hafva vi någonsin känt hvarandra?

— Ja, min fru.

— Huru då?

— Tänk efter!

— Ert namn förekom mig visserligen bekant, men jag kan icke minnas var jag förr träffat er.

Holt anslog en passonierad ton.

— Nej, fru Torkilsson, ni kan väl icke minnas mig, emedan jag är en usel, föraktlig varelse. Det är nu omkring tjugo år sedan jag kände er.

— Tjugo år?

— Ja . . .

— En lång tid . . .

Jag var då en man i mina bästa år, en man med en smula aktning för mig sjelf, ehuru jag redan då började ertara med hvilket förakt verlden och menniskorna skådar ner på en sådan vanbördig, vanskapad och ringa person som jag var och som jag ännu är . . . Men jag var då en ung man, med en mans hela åtrå att klänga mig några steg uppåt på lyckans höjd . . . Nu ser ni, ja hvad? En fallfärdig ruin, ett uselt vrak, en usel lemning efter något som fordom kunde kallas en man.

— Jag förstår ej edert tal.

Ah, erinrar ni er inte fru Torkilsson från er lyckliga ungdom den puckelryggige skrifvaren, som ibland hade arbete på er fars stora gods?

— Ja, det minnes jag mycket väl.

— Godt . . .

— Och jag minnes också så väl det gamla huset.

— Den mannen var jag.

— Ah, ja nu minnes jag att hans namn var Holt. Det var derför detta namn föreföll mig så bekant. Ar ni denne herr Holt?

— Ja min fru.

— Ja, då må jag säga att ni mycket förändrat er, ja så mycket, att jag med svårighet skulle igenkänt er . . .

— Och dock har jag icke förändrat mig så mycket som den högättade Rosenskjölds dotter . . .

Holt blef bitter och betraktade enkan med sina genomträngande skarpa ögon.

— Det vet jag . . .

— Men det kanske ändå ej finnes någon möjlighet att hysa en gnista af medlidande för den stackars krympling som nu står framför henne.

Fru Torkilsson betraktade honom förvånad.

— Hvad menar ni med detta, bäste herr Holt? sade hon.

— Jag menar . . .

— Aldrig har väl jag med uppsåt visat mig hård mot er, eller brutit i deltagande för er eller någon annan?

— Verkligen! Ah, jag ser att ert minne börjat svika er, fru Torkilsson . . .

— Hvad.

— Det tyckes nästan som ni aldeles glömt bort den dag då den stackars krymplingen på er befalning blef pryglad som en hund.

— Pryglad?

— Ja, så lydde ordet . . .

— På min befallning?

— Ja . . .

— Jag förstår ej, för himlens skull förklara er.

— O, fru Torkilsson har ni verkligen så helt och hållet glömt det förflutna? . . .

Holts läppar drog sig samman till ett ironiskt leende.

— Jag har intet glömt svarade fru Torkilsson.

— Intet? Ah.

— Derför förklara er, jag ber er derom . . . Under allt detta måste ligga djupt missförstånd.

Holt sjönk ned på en stol, ur stånd att längre hålla sig upprätt.

— Det är kanske lätt nog för den, som gifvit slaget, att glömma det, mumlade han, men offret, den som fått det, glömmer det ej så lätt.

Julia Torkilsson skakade på hufvudet och betraktade honom ett par minuter med stum förvåning, liksom hon väntat att han skulle fotsätta.

— Jag är ingen mästare i frågan om att lösa gåtor, sade hon omsider.

— Inte det?

— Och derför ber jag er vara god att förklara er närmare, herr Holt.

— Nåväl, sade skrifvaren, jag vill då gå tillbaka i tiden till den dag då ni fylde sjutton år.

— Sjutton år?

— Ja, det var er adertonde födelsedag, och jag hade redan i ett helt år älskat och afgudat er . . . Ja, det var er födelsedag . . . Ni och några af edra jämnåriga glada vänninor hade

kommit tillsamman för att fira er högtidsdag i lust och trefnad . . . Jag träffade er i trädgården, der ni var sysselsatt med att plocka och ordna några rosor och då jag ville gå min väg, kallade ni på mig och inbjöd den arme puckelryggen att deltaga i den lilla festen . . . Kan jag väl någonsin glömma den dagen! . . . Nej aldrig! Har jag någonsin glömt den? Nej, Julia Torkilsson, inte en enda minut under hela mitt lif, under alla dessa långa dystra år har minnet af denna sköna sommarmorgon blifvit utplånat ur mina tankar, ur mitt hjerta . . . Jag har försökt att dränka detta minne i ruset, med bränvin har jag sökt döfva mina sinnen och min själs qval, som jag understundom känt, men om jag tömde allt bränvin i verlden, ja om jag än tömde Lethes mörka flod till sista droppen, så skulle jag dock aldrig kunna glömma . . .

Holt tystnade en stund och gömde hufvudet i händerna.

— På min dödsbädd, fortfor han, skall minnet af min glödande ungdomskärlek förfölja mig liksom den har förföljt mig hela lifvet igenom . . . Ah, jag tycker mig ännu en gång se er alldeles sådan ni var den dagen, Julia. . . . Ack, låt mig ännu en gång få kalla er så, så som jag gjorde det den dag, den stund, som för mig blef så ödesdiger. Låt mig nämna er vid detta hulda namn, hvilket i mina drömmar ständigt sväfvat på min tunga och som ännu i min sista stund skall ljuda på mina brutna läppar! . . . Kan det väl kännas förolämpande för er att en så ringa obetydlig varelse som jag är framfusig nog att tillbedja er? Hvad är jag väl annat än en mask vid edra fötter? Säg! . . . Ja, Julia, ni skall alltid stå framför mig som en engel, lika skön och huld som den, med de silkesmjuka bruna lockarne böljande kring edra axlar, de stora strålande ögonen så mörkblå som himlen en fager sommarnatt, och edra läppar så friska och skönt formade som vore de brutna ur en korall. Jag var då en bildad man och kunde mina romare utantill, var till och med poetisk och svärmade för Horatius. Åsynen af er, tände hvarenda gnista i min själ.

På denna er födelsedag smyckade en krans af liljor er vackra panna, men den renaste den hvitaste af dem hade ändock icke edra tjusande behag. Då var ni god nog att visa er nedlåtande mot mig och vänlig. Ni bad mig att hjälpa er att deko-

rera edra rum med de vackra blommor ni brutit. Ack den riker mannens dotter viste då icke. att den stackars krymplingen och fattige skrifvaren, var så vansinnig, så dumdristig att älska henne med en så våldsam passion, att icke den ädlaste, den älskvärdaste bland qvinnor någonsin förmått att ingjuta en mera glödande och obegränsad kärlek . . .

Den stackars mannen tystnade en stund och lade händerna på hufvudet. Efter en kort stunds tystnad fortsatte han med en häftighet, som han förgäfves sökte lägga band på.

— Fru Torkilsson! Julia . . . den dagen måste jag varit vansinnig, jag hade helt och hållet glömt både hvad jag var och hvem jag var. Om jag hvarit skön och hänförande som en apollo, varit en hertig med millioner, så kunde jag knappast hyst några djerfvare förhoppningar . . . Jag reflekterade intet, jag kom blott ihåg att ni sammanfattade i er person allt skönt, ädelt, och högt och att jag älskade er . . . I ett förfärligt ögonblick nådde min vansinniga passion sin höjdpunkt . . . Jag började tala . . . och jag sade er allt . . . men det skulle jag inte gjort. Jag blef nemligen snart erinrad om, att min kärlek var en galenskap helt enkelt . . . Den rike adelsmannens dotter besvarade med lugn värdighet mina sköna men vilda drömmar . . . Dock hon tillrättavisade mig icke för det jag sagt, men hon antydde att jag gått för långt . . . Ack hade detta varit allt, Julia, så skulle jag väl kanske kunna burit den förtjenta förödmjukelsen och fortfarande tillbedt er som den skönaste och älskvärdaste bland qvinnor . . . Men mitt straff var icke slut med den tillrättavisning ni gaf mig . . . Er vrede blef icke tillfredställd af min ödmjuka bön om förlåtelse . . .

— Min vrede? afbröt fru Torkilsson.

— Ja, er vrede . . . jag smög mig bort från er som en hund, skamsen, ångrande men med er förlåtelse, som jag trodde . . .

— Den hade ni också, afbröt fru Torkilsson ånyo med upprörd stämma.

— Nej, afbryt mig icke, fortfor kontoristen. — Alltför snart erfor jag att det skenbara deltagande ni hyst med mina känslor endast var grymt hyckleri . . .

— Hyckleri!

— Då jag gick min väg genom parken, modlös, öfvergifven med blödande hjerta och ögonen fulla af tårar, blef jag förföljd af ett par betjenter, hvilka grepo mig och med brutalt våld släpade mig in till er far . . . Han störtade sig öfver mig och slog mig med en råhet, som man icke skulle trott en adelsman om . . . ja, den rasande mannen pryglade mig tills jag icke kunde röra en lem . . . då jag låg der nästan död, först då hade han stillat sitt raseri . . . Han skickade bud efter en läkare och i nattens mörker blef jag transporterad till min ringa boning, hvarest jag låg en tid fjettrad vid sängen . . . Ingen såg jag, utan den gamla sjuksköterskan som vårdade mig . . . Henne föll det aldrig in att fråga något närmare om min sjukdom, som jag sades härleda sig af gikt . . . Tiden gick emellertid . . . jag blef frisk . . . Ni må kalla det feghet eller hvad annat som helst, men under dessa svåra dagar tänkte jag aldrig ens ett ögonblick att fordra upprättelse af den man, som så grymt slagit ock skymfat mig . . . Aldrig omtalade jag denna tilldragelse för någon. Då jag återvunnit helsa och krafter uppsade jag min plats och begaf mig ut i verlden, men till kropp och själ förstörd varelse . . .

Men ni, ni fann det omöjligt att förlåta den arme, som vågat älska er, Julia, och som i en olycklig stund förklarade er sin kärlek . . . Ni utverkade hos er far min bestraffning för en förolämpning, som nog hvilken kvinna som helst förlåtit, ty kvinnan äfven hos de lägre civiliserade folken triumferar ju, då hon blir tillbedd.

— Håll, utropade fru Torkilsson, allt det ni säger är osanning! Jag har aldrig för min far talat om det som timat oss emellan . . . aldrig sagt ett ord om er kärleksförklaring.

— Åhå, — hånade kontoristen.

— Nej, ända till denna dag har jag varit okunnig om hans upprörande handlingssätt mot eder . . .

— Okunnig, afbröt Holt.

— Ja, men jag kommer nu ihåg att min guvernant uppehöll sig i ett angränsande rum, näst intill det uti hvilken ni förklarade er kärlek för mig, en kärlek som jag förlät lika mycket som jag beklagade att den någonsin blifvit blottad och förklarad . . . Guvernanten hörde allt och hotade med att berätta det för min

fader . . . jag bad henne, att hon icke skulle tala om det för någon, att icke förråda mig, och ända till denna dag har jag trott att hon förtegat min hemlighet . . .

Och hvad mig sjelf beträffar, så hyste jag aldrig ett ögonblick den ringaste känsla af vrede mot eder derför att ni öppnat ert hjerta för mig.

Kontoristen ryggade ett ögonblick tillbaka och fästade sina ögon tviflande på henne.

— Fru Torkilsson sade han allvarsamt, är det verkligen sant, det ni säger?

— Om det är sant? Se i mina ögon och tvifla på mina ord, om ni kan det, svarade hon.

— Nej, jag kan inte tvifla mera, sade han med tydlig rörelse. Sanning, endast sanning lyser ur de ögon,, hvilka med sin tjusningskraft många år bundit min själ . . . O, att jag kunnat göra er orätt! . . . Men än är det ej försent att göra allt godt igen, att försona orätten . . . Lita på mig, Julia Torkilsson! Ni har i mig funnit en vän, som icke skall sky något offer för att hjelpa er. Hvarenda förolämpning skall blifva hämnad, hvarenda rättighet som blifvit stulen från er skall blifva er återgifven . . .

Med dessa dunkla ord lemnade kontoristen den förvånade nedslagna enkan, som länge stod och sökte tyda allt det han sagt.

FEMTIOÅTTONDE KAPITLET.

En flygt.

En mörk augustiafton rodde tvänne män i elfven midtför Bläsan.

Af deras säfliga rodd kunde man förstå att de ej voro ute i ärenden som skydde dagsljuset. Båten var dessutom tom på allt gods.

Då de voro midtför Bläsan hördes plötsligt ett skarpt utrop:

— Hallå!

Detta blef ögonblickligen besvaradt med ett annat från båten:

— Ohoj!

— Hvem ä' i? ljöd det från land.

— Fiskare? kom det från båten.

— Vell . . .

— Har inte ett "penal" i båten, och skall lägga i land här.

— Godt . . .

Under detta samtal hade båten närmat sig allt mer och årorna lades in och den ene af de båda karlarne kraflade sig upp på den raserade kajkanten och strök sig öfver ögonen, liksom han velat utforskat hvem den svarta gestalten var, som skymtade fram genom mörkret.

— Ah, sade han med sin skrofliga röst, då den andre kom mit in på honom. De' ä' en "byling" nå, de' kunde en väl förstå.

— "Byling", upprepade den andre, alltid skall du då ha skällsord i munnen, Lars Petter.

Dermed vexlade de båda karlarne ett handslag.

Då man nogare urskilde de båda männen, såg man att den ene var en fiskare, den andre en tulltjensteman af lägre rang.

Båda voro grofvuxne män och tydligen vänner.

Den som sutit qvar i båten hade just nu stigit upp och företedde samma grofva anblick som de båda andra.

— Nå, fortfor strandridaren, hvarför är du uppe i krokarne i natt.

— Hm, en kan inte så noga veta, svarade den andre betänksamt, liksom han velat dölja ändamålet med sin färd.

— Du skall hemta gods.

— Jag? Nä' dä' ska' ja' inte.

— Hvad då?

— Hm . . .

— Du har nåt på hjertat, märker jag.

— Åh inte precis.

— Nånå, det angår inte precis mig . . . Men aperpå, hur mår di derute noröfver?

— Åh jo, di slitert me' helsan . . .

— Åh hustru din?

— Jo vars . . .

— Ä' det nåt att göra nu för tiden? . . .

— Hi hi hi! De' vet du, Bryngel strandridare, väl bäst sjölfver . . .

Fiskaren skrattade godt och sprutade derpå ut en tjock tobaksström.

— Ja, nog vet jag åtskilligt, svarade strandridaren, men inte har jag sett dej på många herrans tider . . .

— Nä nä, slägtskapen förstår sig . . .

— Åh hut, Lars Peter, pligten framför allt! . . . men i qväll skall du väl ha ut lite smått och godt?

— Hm . . .

— Kaffet tryter väl i brännarn, kan tänka . . . morsan behöfver väl en ny sidensjalett till kyrkdags och du sjelf en ny kavaj istället för den der luggslitne.

— Tyst du, Bryngel, de' ä' något som du inte ska lägga dig i . . . vell vi ha de' der så spörjer vi inte dig om'et.

— Nej, det tror jag nog.

— Men nej, Bryngel . . . ännu ä' de' inte så utfattigt för oss att vi behöfver lurendreja i förtid . . . vi kan vänta till vintern om vi vill . . .

— Godt . . . Men din båt, och karlen der, så här sent? . . .

— De ä' nåt annat med de.

— Hvad då!

— Jag vet inte precis . . . om jag talar om'et för dig, så kommer väl din tunga sedan att löpa som en garnvinda ute i majorna.

— Hm, vi ä' tystlåtet folk, vi tullnärer.

— Fan tro'et . . .

— Ut nu med din hemlighet!

— Hemlighet?

— Ja visst ä' det väl det?

— De' ä' si och så med den saken.

— Jag skall hemta ut en flicka.

— En flicka?

— Ja.

— Hvart då?

— Till skärgårn.

— Hvad ä' det för en?

— En fin mamsell.

— Ah fan! . . .

— Jo du.

— Men det ser märkvärdigt ut, att hon skall fara ut så här dags . . . hon kunde väl vänta tills ljusan dag?

— Vet inte . . .

— På hvems order handlar du?

— På hustru mins.

— Sså . . .

— Jag väntar henne här hvarje stund.

— Säg hennes namn!

— Du ä' nyfiken?

— Nåja, det ä' inte utan det.

— Hon heter Olby . . . nu vet du'et.

— Olby . . . Åh katten . . . dotter till köpmannen?

— Just hon.

— Det var för märkvärdigt.

Nu var det tullnärens tur att rifva sig i hufvudet och spruta ut en bred tobaksström.

— Det var för märkvärdigt, upprepade han. Hvad skall hon derute att göra?

— Bo der en tid . . .

— Dumheter!

— Hvarför ä' de' dumheter?

— Man flyttar väl inte ifrån sin präktiga boning i stan ut till edra usla kåkar, der regn och blåst piska in och väggar och tak med himmelens hjelp se ut som ett par blårandiga strumpor. Håll du snattran på dig, Bryngel! Våra kåkar ä' lika bra som era rö'a strandridareskjul.

— Nog om den saken, Lars Peter, men du vill väl inte inbilla mig att den förnäma damen reser dit ut i sådana ärenden som du sagt.

— Jo, säger jag.

— Ah prat . . . jag har mina egna tankar om den saken . . . köpmannens affärer börja visst bli skrala . . .

— Skrala, säger du?

— Ja vi känner till den saken bättre än mången annan, ser du . . . när nu affärerna bli skrala, hvad f-n skall han göra . . . han får göra han som de andra herrarne, smuggla sig till lite anseende och rikedom igen . . .

— Nå, om så nu ä', hva' tusingen har dotera hans med de att göra?

— Åh, hon kan vara honom en bra bundsförvandt . . . Qvinnans list öfvergår mannens förstånd . . . det borde du veta, Lars Peter, du som sjelf har en bra hustru.

— Hi hi hi, nej nu ä' du allt på tokiga vägar med din skallemeja, Bryngel.

— Jag?

— Ser du, de' ä' nu en helt annan sak med det der.

— Hvilket?

— Mamsellens resa till skärgården, vet jag.

— Hvad då?

— De' ä' väl en familjehistoria, kan jag tro . . . Dotera vill inte vistas hemma mera . . .

— Jag säger, att hon vill fly hemmet . . .

— Och hvarför?

— Köpman skall visst inte vara snäll vid henne.

— Så!

— Nu har hon skickat bud till hustru min, som vårdade henne när hon var liten . . .

— Din hustru?

— Ja, hon tjente som ung hos köpmans.

— Aha . . .

— Och hon har bedt att få vara hos oss någon tid . . . Men vi ska' gömma henne väl, så att köpman inte får tag på henne igen.

— Det der låter konstigt skall jag säga . . .

Tullnären ref sig i hufvudet och såg mäkta tviflande ut.

— Jag vet inte, om jag skall tro dig, eller om inte det är något sattyg inunder allt det der du pratar om och vill sätta i mig, sade han betänksamt.

— Tro'et, eller troet inte, bäst i helsicke du vill, sade fiskaren, nu hemtar jag henne emellertid.

— Det kan du göra, Lars Peter, men du kan ge dig hin på, att vi från den här minuten skall hålla ögonen öppna.

— Gör det!

— Lita på oss . . .

— Jag visste förut att de' inte var lönt att anförtro dig något.

— Jag skall tiga, Lars Peter . . . Men du ska' inte onödigt störta dig i olyckan . . . Du, vet, pligten framför allt . . .

Han hade knappt talat ut, förrän fiskaren plötsligt vände sig om.

— Hvad är det?

— Jag hör steg.

Hans skarpa öra hade ock mycket riktigt uppfattat rätt.

Lätta fotsteg hördes bakom dem, och snart var en smärt, svartklädd gestalt dem alldeles inpå lifvet.

— Gå du, Bryngel, hviskade fiskaren, hon blir kanske orolig, om en tredje man ä' närvarande.

— Som du vill, lycklig resa, svarade tullnären, i det han drog sig tillbaka bakom ett plankutsprång.

Snart var en andfådd mun alldeles inpå fiskaren.

— Är det Lars Peter, hviskade en fin, qvinlig röst.

Fiskaren räckte fram handen och hviskade tillbaka:

— Gu' signe fröken, de' ä' allt jag . . .

— Gud ske lof för det! Men låtom oss nu skynda!

— Visst ska' vi det.

Han skyndade att hjelpa den qvinliga gestalten ned i båten och lade det lilla knyte hon bar, i plikten akterut.

De båda männen satte sig vid årorna, och ett sakta plask genom mörkret förrådde att båten ilade bort derifrån.

FEMTIONIONDE KAPITLET.

I godt förvar.

Elfven låg blank som en i en svart slöja höljd spegel.

Detta underlättade männens rodd och båten sköt rätt god fart.

Alla i båten voro tystlåtna, ingen tycktes ha mod att öppna munnen.

Den unga qvinnan, som icke var någon annan än Svea Olby, köpmannens dotter, hade dragit tillbaka den slöja, hvarmed hon täckt sitt ansigte och blickade oroligt omkring sig.

Fiskaren märkte detta och sade kort:

— Ä' mamsell rädd?

— Nej, det är jag inte, svarade flickan.

— Åh jo, ho' flämtar med munnen så . . .

— Det hotar väl ingen fara?

— Visst ej . . .

— Kan man ej ro efter oss.

— Det kan man visst det . . .

— Då upphinnas vi?

— De' beror om de' ä' sta'bor som ror . . . ä, de' de' så ligger de allt efter oss?

Nå, annars då?

— Ja annars kan en inte veta så noga . . . men de' ä' inga skärgårsbor hitåt i qväll.

Flickan blef synbarligen lugnad af detta svar och satt en stund och eftertänkte.

Hon hade flytt.

Fasan öfver faderns brott, hvars detaljer hon ej kände, men hvarom hon dock hade full visshet, hade drifvit henne bort från hemmet, och nu hade tre dagar gått sedan dess.

Hon hade bott hos en väninna under tiden och till slut dristat sig att bedja en gammal skärgårdshustru, hvilken vårdat henne som barn och hvilken hon visste henne vara varmt tillgifven, att få vistas der. I den mörka natten hade hon begifvit sig till landningsplatsen vid Bläsan och till sin glädje funnit, att den gamla tillmötesgått hennes önskan.

Hon öfvertänkte nu sin ställning men tankarne på hennes faders brott fylde ständigt hennes hjerna och kom henne att rysa. Dessutom kom fruktan för att han möjligen skulle kunna eftersätta och gripa henne, hvilket hon fruktade som döden.

Arma barn!

Emellertid tyckte Lars Petter att det började bli tråkigt ombord, hvarför han inledde ett samtal.

— Ä' mamsell inte rädd längre nu, sporde han.

— Åh nej, svarade hon hviskande.

— Har mamsell gått hela vägen till Bläsan?

— Ja.

— Gick det bra?

— Ja.

— Ingen kom och hindrade mamsell?

— Nej, Lars Petter.

— De' va' roligt . . .

Det blef åter en stunds tystnad.

Men snart tog fiskaren åter till ordet.

— Mor sa' att mamsell skulle komma, och nu ha vi redt till bästa rummet i stugan.

— Tack, det var snällt af eder.

Men hon som ä' så fin kanske skall tycka, att der ä' tarfligt.

— Jag bryr mig om intet, blott jag kommer dit ut och blir dold för verldens öga.

— Jo, de' ska' ho' bli, och beskyddad me'. Hva' mor vill de' vill ja, ser ho'.

— Nå, det var roligt att ni draga jemt.

— Ja vars, det gör vi alltid.

Åter blef det tyst en stund, men åter blef det för långsamt för fiskaren och denne sporde derför:

— Nå, ä' det sannt att köpman varit elak mot er . . .

— Har inte er hustru underrättat er derom? frågade Svea Olby.

— Jo, de' förstås.

— Det är som hon sagt.

Det låg något så bestämdt i dessa ord, att Lars Petter fann för godt att tiga.

Han klämde hårdare på årorna och snart var båten försvunnen emellan ett par holmar bortom Elfsborg.

Efter ett par timmars hård rodd hade Lars Petter nått sitt skär och Svea Olby, den sköna flyktingen var i säkert förvar hos en kärleksfull vårdarinna.

SEXTIONDE KAPITLET.

Älskarens upptäckt.

Den vackra judinnan blef begrafven på den gamla s. k. svenska kyrkogården.

Här ute under de lummiga, högväxta träden, som om sommaren kastade sina skuggor på de mjuka gräsmattorna låg hennes graf på en liten idyllisk fläck, och hela omgifningen tycktes inbjuda till ljuflig ro äfven för den trötte lefvande.

Platsen blef ännu mera pittoresk genom de höga marmorhvita vårdarne som glänste genom bladverket på häckar och småträd.

Den vackra Ester Hütter hade en gång på en ridtur stannat midt för kyrkogården och med sin vanliga exentricitet genomvandrat densamma.

Då hade hon upptäckt denna lilla förtjusande fläck och i skämtsam ton yttrat:

— Här vill jag hvila en gång!

Hennes trogne tillbedjare, i hvars minne hvarje detalj af hennes senaste lif stod fästad, erinrade sig äfven denna önskan och hade skyndat uppfylla densamma.

Judinnan blef alltså begrafven här på denna vackra lilla plats.

Begrafningen hade emellertid försiggått utan all ståt och prunkande högtidlighet; endast en sörjande vän, i hvars trofasta armar hon dött, ledsagade henne till det sista hvilorummet. Men

trots detta har kanske ej på någon graf fälts så bittra tårar som de hvilka flöto ur den unge mannens ögon, då presten lyste frid öfver hennes stoft.

Då allt var körde vännen långsamt tillbaka till staden.

Allt var slut!

All verldens sorg tycktes honom vara innefattad i dessa få ord.

Allt var slut. Den sista tjensten, en kärlekstjenst, var uppfyld och han måste lemna henne qvar derute i jordens sköte, der hon sof den sista sömnen.

De långa dagarne efter begrafningen skredo dystra och tunga för den unge mannen, som trodde sitt lifs lycka vara för alltid ödelagd. Verlden hade förlorat för honom hvarje lockelse.

Hans vänner och kamrater försökte förgäfves att få honom med på kappridter, jagter och andra nöjen, han undflydde dem. Han fann icke mera något behag derute; alltsammans det der forna glada föreföll honom smaklöst, tråkigt och tomt, och med sinnet fyldt af vämjelse vände han bort från alla sina vänner.

På klubbarne och i sällskapslifvet sporde man allmänt efter honom.

— Hvar är den unge friherren?

— Vet inte.

— Ar han död?

— Nej.

— Lefvande?

— Snarare det.

— Hjertat dödligt såratd?

— Ja, man säger så . . .

— Stackars tok! . . .

— Instämmes . . .

— Han blir inte vidare synlig för verlden?

— Visst inte . . . han är förlorad för oss . . .

— Så dumt, att den lilla judinnan skulle bryta ryggen af sig just nu under jagtsäsongen . . . På hans herresäte skall det nu bli ödsligt och tråkigt.

— Det är visst.

— Det är en ända med alla de muntra jagtpartierna derute.

Som sagdt, det var allmän suckan bland vännerna, men den var ej så litet bemängd med egoism.

Friherren lät emellertid allt det der dunsta bort. Hans sorg var för djup och verklig för att han skulle kunna lyssna dertill

Han bestälde hos en framstående konstnär en vacker minnesvård till en dam, en kär anförvandt, som af döden brutits i sin herrligaste fägring, men han nämnde ej hennes namn, hvars graf vården skulle pryda.

Han tänkte för sig sjelf:

— Minnet af hennes förflutna lif skall icke sänka sina mörka slöjor öfver vårdens rena, hvita marmor . . . de som skåda hennes graf skola endast få veta, att hon var ung och skön, god och djupt älskad!

Ännu återstod emellertid en tung pligt att uppfylla mot den älskade qvinnans minne.

Han hade ju lofvat henne att undersöka hennes papper, att sälja hennes möbler och andra dyrbara föremål hon egde, och för de penningar han erhöll derför skulle han tillställa en del af de derför inkomna pengarne åt den unga flicka, den döda i lifstiden så djupt bedragit.

Den qvinna, som skulle mottaga detta guld, kände friherren endast till namnet.

Hon hette ju mamsell Werner, och var figurantska vid teatern.

Han underrättade sig snart och ålade derefter sin ekonomisekreterare att betala denna unga dam summan, så snart denna influtit.

Dagen innan försäljningen af Ester Hütters saker skulle ega rum begaf sig friherren ensam till hennes bostad, i akt och mening att granska hennes papper och sedan tillintetgöra dem, såsom hon ålagt honom.

Hennes minne skulle vördas. Intet som varit henne heligt och dyrbart skulle få falla i främmande händer.

Det var en mycket tung pligt att uppfylla.

Också genomilade honom en dödskyla, då han den ljusa sommarmorgonen skred uppför trapporna till hennes forna bostad, der hon någon gång stått lutad öfver räckverket och sett ned på

honom med ett leende på läpparne eller med rynkad panna och trotsig blick, allt efter som hon vid tillfället varit vid godt eller elakt lynne. Dock hade hon alltid varit lika hänryckande för den trofaste, tjuste slafven, som aldrig fann de bojor hon pålade honom för tunga.

Han steg nu in i de små eleganta rummen, hvilka smyckats af Esters skönhet ännu mera än allt det fagra som fanns derinne, liksom en dyrbar, ädel diamant, gömd i ett skrin af juveler.

Se samma sydländska växter blommade ännu i de höga fönstren, buketterna, hvilkas doft och prakt fröjdade den döda, stodo ännu qvar i de vaser, hvari hennes små händer ordnat dem — men nu voro de vissnade.

Foglarne sjöngo muntert i små burar, ehuru de sköna händer som vårdat dem nu voro stelnade i döden. Endast Ester Hüsters lilla knähund tycktes uppfatta den sorg som fylde den unge mannens hjerta: han kröp med ett vemodigt tjutande fram mot honom.

Friherren drog upp ur sin ficka den nyckelknippa som judinnan lemnat honom och tog plats framför hennes skrifbord.

Hvilken mängd af papper, doftade billet-doux'er!

Det åtgick flera timmar innan han lyckades att bringa någon ordning i de otaliga qvittenser, bref, programmer m. m., hvilka fylde alla lådorna.

Emellertid hade han till sist genomsett och ordnat hvarje papperslapp, som bar den älskade dödas handstil.

Han var vid detta sitt arbete lika noggrann som en girig, hvilken rufvar öfver och räknar sina penningar.

Han lade slutligen alla papperen samman i en bundt, hvilken han försegla med sitt eget sigill. Derpå präntade han utanpå omslaget:

Esters papper. Denna paket skall efter min död brännas upp oöppnad.

Derunder skref han sitt namn.

Afsigten härmed var den, att han icke ville att något främmande öga skulle se dessa anteckningar af hans älskades hand

men så länge han lefde kunde han icke förmå sig sjelf att tillintetgöra ens det obetydligaste af dessa papper.

Då han gjort detta riktade han sin uppmärksamhet på de andra småsummen i skrifbordet, hvaruti den döda hufler om buller kastat vissnade buketter, aflagda handskar smycken m. m.

Bland de senare fann han en medaljong, som var innefattad i en ring af perlor. Han öppnade den och hans blickar föllo på ett porträtt en miniature af en skön qvinna, en spansk judinna, hvars ansigte genast förrådde, att hon var Ester Hütters mor.

På bakre sidan af medaljongen var graveradt:

Minne af Harry till hans tillbedda Isa.

Friherren hade klart för sig att denna medaljong var en skänk af Esters fader.

Han underkastade medaljongen en noggrann granskning och ju mer han synade ju fortare kom han under fund med att det i medaljongen måste finnas en dold fjeder, om hvilken Ester icke haft kunskap.

— Jag skall gå med den till en juvelerare — mumlade den unge mannen, — om något är gömdt i denna massiva boett, så skall han snart uppenbara det för mig.

Utan tvekan begaf han sig genast till en juvelerare i närheten och lemnade der medaljongen.

— Jag anar att i medaljongen finnes ett hemligt förvaringsrum, sade han, derför vill jag hafva den undersökt.

— Gerna, vardt svaret.

— Jag väntar medan ni öppnar den.

Han tog plats och efter omkring tio minuters förlopp kom en arbetare tillbaka med densamma, åtföljd af juveleraren.

— Jag har funnit en hemlig fjäder i smycket, sade denne kort.

— Ah, utropade friherren intresserad. — Ingen annan än en mycket framstående juvelerare skulle kunnat upptäcka hemligheten med denna mekanism, ty den mycket sinnrika fjedern har icke blifvit rörd under åratal. Både guldet och arbetet förskrifva sig från någon utländsk fabrikant.

Han öppnade medaljongen.

Då fjedern sprang upp blef ett annat porträtt synligt, en

bild föreställande en ung man med ett vackert sydländskt ansigte, hvilket genast föreföll friherren märkvärdigt bekant.

Han tog afsked af juveleraren.

På vägen derifrån sökte han förgäfves i minnet återkalla detta ansigte, hvar och när han sett det.

— Ah, dessa svarta ögon med sitt listiga, oförvägna uttryck förefalla mig så förunderligt bekanta, tänkte han. Men hvar och när har jag väl sett dem?

SEXTIOFÖRSTA KAPITLET.

Pligten mot den döda uppfyld.

Från juveleraren begaf sig friherren direkt till fru Julia Torkilssons bostad.

Han ville gerna sjelf underrätta enkan om det arf, som blifvit henne tilldeladt.

På det sättet trodde han sig bäst kunna uppfylla den kära dödas önskan.

Då han hunnit hennes bostad bad han att få tala vid mamsell Werner, eller, som hon rättare hette, mamsell Gurli Torkilsson.

— Hvad önskar ni, min herre? sade fru Torkilsson, i det hon mottog den unge mannen.

— Tala vid er dotter, svarade han kort.

— Gerna.

— Hon förde honom in i det inre rummet, der Gurli just läst högt för modern, under det denna sysslade med ett broderi.

Vid friherrens inträde slog hon boken samman.

— Ni är mamsell Torkilsson? helsade han.

— Ja, min herre, svarade Gurli, i det hon reste sig upp.

— Alltså den samma, som uppträdde vid teatern under namnet Werner?

— Ja . . .

På fru Torkilssons inbjudning tog han plats på en stol.

— Jag har att meddela eder, att jag fått i uppdrag att öfverlemna en summa penningar, som en nyligen afliden person testamenterat eder.

— Oss? utbrusto båda på en gång.

— Ja . . . Dessutom tillkommer eder en del af den summa som försäljningen kommer att inbringa . . . Antagligen kommer hela beloppet att belöpa sig till ett par, tre tusen riksdaler.

— Ett par, tre tusen riksdaler! . . .

Så mycket pengar!

Gurli viste ej hvad hon skulle svara härpå.

För henne, som under senare tiden suckat och dignat under armodets tyngd, var denna summa ett stort kapital.

Hon brast plötsligt ut i tårar, ty hon kände sig så upprörd vid den tanken, att hennes mor nu för framtiden var befriad från alla ekonomiska bekymmer.

Men plötsligt slog henne en tanke.

Hon fäste en genomträngande blick på friherren och utbrast:

— Men, min herre, är ni fullt viss om att ingen vanära klibbar vid detta arf, som kommit så hemlighetsfullt? Hvarför får jag icke veta hvem den person är som testamenterat mig pengarne?

— Nej, svarade friherren . . .

— Kan ni vid er heder försäkra, att jag intet har att frukta af att mottaga detta kapital.

— Var lugn, min fröken, jag gifver er mitt hedersord på att ni tryggt kan mottaga detta belopp. Ni behöfver icke hysa minsta betänklighet mot att taga mot detta arf, som blifvit skänkt eder af en qvinna, som före sin död djupt ångrade en af henne mot eder begången oförrätt. Tanken på att hon på detta sätt skulle kunna försona en del af sin förseelse var på dödsbädden en stor tröst för henne.

— Jag förstår ej . . .

— Ni behöfver ej heller det . . . jag försäkrar er ännu en gång vid min heder, att ni drar en falsk slutledning om ni vägrar att mottaga detta arf.

— Under dylika omständigheter kan jag ju ej vägra att mottaga det, eller hysa betänkligheter deremot . . .

— Det är rätt taladt . . .

— Och jag vill hoppas att min mor ej heller har något att anmärka deremot.

— Nej, Gurli, svarade modern, om man kan lita på ett hederligt ansigte, så är jag viss om, att denne herre icke vill råda dig ttll något orätt.

— Ni gör mig glad, svarade friherren med en bugning.

— Ni har alltså af den aflidna sjelf fått i uppdrag att uppsöka oss? frågade fru Torkilsson.

— Jag har lofvat att uppfylla hennes sista önskningar, svarade han bedröfvad.

Det uppstod en stunds tystnad, hvarunder Gurli satt begrundande.

— Jag kan inte minnas, att jag någonsin blifvit förorättad af någon, sade hon plötsligt.

— Inte det?

— Nej . . .

— Då har jag ej heller rättighet att säga något.

— Jag vet blott en som groft förolämpat mig, men det var en herre och icke en dam.

— Ah . . .

— Någon annan vet jag ej . . .

— Jaså . . .

— Således förstår jag ej det minsta.

— Nåja, det är ju ock detsamma . . .

Det har blifvit mig ålagt, att tillsvidare icke meddela er de saker, som står i sammanhang med denna angelägenhet.

Jaså . . .

— Nu gläder det emellertid mig att se er i godt förvar hos er mor och att ni lyckligen undsluppit faran.

— Ja, Gud vare lof!

— Hvad arfvet beträffar, så beder jag er om att utan vidare invändningar mottaga detsamma och förlåta den döda.

— Då vi lita på eder, skola vi göra det och tacka för eder vänlighet.

Friherren tog nu ett varmt farväl af de båda qvinnorna och begaf sig ut i staden, något tillfredställd med att den sista pligten, det sista löftet till den döda nu var uppfyld.

SEXTIOANDRA KAPITLET.

Medaljongbilden klarnar.

Friherren gick länge omkring i staden, utan något egentligt mål.

Han sökte icke någon förströelse, helst ensamheten, men beslöt till sist att gå in på sin klubb.

Ensamheten hade emellertid de sista dagarne förefallit honom mera tryckande nu, då han oupphörligt förföljdes af minnet af den älskade qvinnan, af den han älskat och förlorat.

Han föll plötsligt tillbaka i sina gamla klubbvanor, han föll tillbaka i sin gamla stol i läsrummet, icke utan förundran öfver att han lugnt kunde läsa, då hon hvilade derute på den stilla kyrkogården.

Var hon verkligen nermyllad derute?

Kunde det vara möjligt, att de aldrig, aldrig skulle återse hvarandra här i lifvet, att grafven för alltid slutit sig öfver henne, som varit hans ögons fröjd, hans hjertas glädje?

Länge satt han så, med ett tidningsblad framför sig, spörjande sig sjelf, försjunken i grubbleri.

I läsrummet voro för tillfället icke många klubbmedlemmar.

Det började redan att mörkna och de vanliga klubbgästerna befunno sig i matsalongen.

Gifvetvis väckte friherrens närvaro ej ringa uppmärksamhet.

Flera af hans vänner närmade sig honom, mer eller mindre hjertligt, och lyckönskade honom till hans återkomst.

— Gamla gosse, vi trodde dig vara försvunnen för denna verlden.

— Hur så?

— Du har inte varit synlig . . .

— Jag vet det.

— Du sörjer mycket?

— Jag torgför ej mina känslor.

— Sesä gamle Dick, inte så tvär! Lef som förr det glada lifvet och dränk deri sorgens mask, som tär ditt hjerta.

— Den som kunde det.

— Du älskade henne mycket?

— Det vet du . . .

— Mer än en adelsman tål vid . . .

— Hade jag varit kung, hade jag älskat henne . .

— Ja, det var en stilig qvinna.

— Hon var god och ädel . . .

— Ej mot sina tillbedjare . . .

— Dertill hade hon sina skäl.

— Ah . . .

— Men jag önskar inte längre gå in i ett samtal om den döda . . . det pinar mig.

— Vi förstå! . . . Tusan så synd om henne ändå . . . hon var alltid en briljant figur på dina jagtpartier . . .

Detta var det ungefärliga innehållet af resonnemanget med friherren, hvilket denne till sist fann pinsamt.

Slutligen reste han sig upp och gick bort till ett af fönstren.

Det bortdöende dagsljuset kastade sitt sista bleka skimmer öfver rummet, och derutanför var det öde och tomt.

Vid ett fönster i närheten satt en herre och läste.

Då friherren närmade sig, sänkte han tidningen och såg upp på honom.

Mannen var Harry Olby.

Sedan gårdagen hade han befunnit sig i Göteborg för att söka sin försvunna dotter, utan att hafva lyckats.

Blek och trött hade han begifvit sig till klubben för att intaga sin middag och hvila ut litet.

Oaktadt alla efterforskningar hade han icke lyckats att

skaffa sig ringaste notis om hvart flickan tagit vägen. Han satt nu som fångad i ett nät, hvars trådar hvarje ögonblick tycktes draga sig tätare omkring honom. Hvarje steg som han tog för att lösgöra sig ur detta nät tjenade endast till att bringa honom ansigte mot ansigte med en ny fara.

Då Olby nu fick se friherren, hvilken han ofta sammanträffat med i societeten, försökte den stolte köpmannen påtaga sig sin vanliga högdragna min; detta kostade honom emellertid stor ansträngning.

— God qväll, friherre, sade Olby, minst väntade jag af allt att få se er här.

Den unge mannen kastade en hastig, forskande blick på köpmannen, hvars bleka ansigte med de stora, svarta ögonen föreföll honom hemskt.

En aning slog honom — detta ansigte var detsamma som dunkelt föresväfvat honom då han för första gången höll Ester Hütters medaljong med det deri dolda porträttet i sin hand.

Friherren kände emellertid föga till köpmannens lif. Han hade visst en gång hört berättas att Olby i sin ungdom rest i södern, i Frankrike och Spanien, i affärer för firman.

Plötsligt drog en tanke genom den unge friherrens hufvud.

Denne man, denne köpman, hvars yttre förrådde halft svensk, halft spansk härkomst var helt visst den sköna judinnans förförare och den döda Ester Hütters far . . .

Vid denna tanke fick friherrens ansigte ett högst högtidligt utseende, som icke undgick Harry Olbys uppmärksamhet.

Han försökte derför skingra den pinsamma tystnad som uppstått.

— Om jag icke misstager mig, friherre, sade han, så har ni haft något ledsamt i afton.

— Hur så?

— Ni ser så sorgsen ut, så tankspridd . . .

— Ah, det är intet . . .

— En viss högtidlighet afspeglas i ert ansigte.

— Gör det?

— Ja, ni bär på en sorg?

— Det är så, min herre . . . jag har nyss förlorat det käraste jag egde på jorden . . .

— Ah.

— Det är icke länge sedan jag såg grafven sluta sig öfver den enda qvinna jag någonsin älskat . . .

— Sorgligt i sanning, min bäste friherre, jag beklagar uppriktigt.

— Ah ni gör det!

Friherren betraktade Olby forskande en stund och sade derpå plötsligt, nästan häftigt:

— Min herre, kanske namnet Hütter icke är er alldeles obekant?

Olby for tillbaka som stungen af en orm.

— Hur, hur, stammade han.

Hans ansigte blef emellertid ännu mera blekt, då hans öga mötte friherrens allvarsamma blick.

Den unge mannen skyndade sig att draga fram medaljongen och höll plötsligt framför köpmannens ögon det dunkla i juveler infattade porträttet af den sköna judinnan.

— Har ni sett detta porträtt förr en gång? ropade han till Olby. Känner ni denna qvinna?

Olby var askgrå, hans blickar stirrade på bilden som på en andeuppenbarelse och slutligen vek han rysande tillbaka för bilden.

— Bort, bort! jemrade han.

— Nej, inte bort, utropade friherren. Ni må inrista hennes bild i ert minne, i er usla själ . . . Er dotter, er sköna öfvergifna dotter skulle på sin dödsbädd förbannat er, Harry Olby, om icke döden lagt sin hand på hennes mun och sin tunga slöja försonande öfver hennes ögon. Hon uttalade emellertid icke ett ord om kärlek eller förlåtelse . . . hon hade endast hårda ord åt er . . . Vore dråp tillåtet i vår lag, skulle jag skjuta ned er som en usel hund, men innan dess skulle jag säga er, hvad jag tänker om en man, som låter två värnlösa qvinnor gå ut på en för dem främmande ort, hungrande och frysande, färdiga att svälta ihjel, utan en förbarmande blick, utan ett vänligt ord eller råd af förföraren . . . Jag låter emellertid icke förifra mig . . . Som det nu är,

bör ni förstå att jag föraktar er, och att vi från denna stund äro fullkomligt främmande för hvarandra . . .

Med dessa ord bugade sig friherren iskallt och stelt för den skurkaktige köpmannen, hvarefter han aflägsnade sig ur rummet.

De innevarande sågo förvånade efter den unge friherren och blickade derefter bort till köpmannen.

Denne satt alldeles hopkrupen, liksom han slagits af en åskstråle. Minnet af det förflutna, bilden af den qvinna han så nesligt bedragit, hade kommit så häftigt, så öfverraskande, att han mistade all förmåga att handla, att tänka. Sinnesnärvaron brast hos honom helt och hållet. Friherrens grofva smädeord ljödo ännu som ett kaos för hans öron; viljestyrkan hade försvunnit, han egde icke nog kraft qvar att slunga sin nye fiende sin hand i ansigtet.

— Hvad går åt dig, Olby? sade flera röster på en gång.

Denne svarade ej, men då de togo honom vid axlarne, ryckte han häftigt till och tycktes fatta den obehagliga situation, hvari han råkat.

Han for med handen öfver pannan och reste sig upp, om än mödosamt.

— Det är ingenting, stammade han, alls ingenting.

Hans förra själsstyrka återvände helt och hållet och snart stod han der åter som den stolte, den reslige köpman Harry Olby, som icke hundrade stormar förmått nedbryta.

Han påtog en leende, hycklande min och nickade helt vänligt, då han gick.

Klubbkamraterna sågo förundrade efter honom och sågo derefter frågande på hvarandra.

— Hvad gick det åt Olby?

— Förstår inte . . .

— Det var ju ett tydligt uppträde mellan honom och friherren . . .

— Ja, ganska tydligt.

— Hvad kunde det vara?

— Kanske någon penningtransaktion?

— Vet inte . . . men hvarför just det?

— Ah, man kan inte så noga veta . . . Det hviskas om Olbys affärsställning.

— Du förmodar alltså . . .?

— Intet!

— Du tror . . .?

— Intet . . . jag antager bara att det måste vara någon financiel tvist mellan Olby och friherren.

— Der friherren dragit det kortaste strået?

— Kanske!

— Hm . . .

— Olbys affärsställning skulle alltså vara klen? . . .

— Det hviskas, men det har ju hviskats så förr en gång och då stod huset så solidt, att det aldrig varit så förr, ej ens under dess glansdagar.

— Jag minnes det. Men hvad rör sig ryktet om?

— Misslyckade spekulationer.

— Aha . . . jojo . . .

Så ljödo om hvarandra spörsmål och antydningar, alla framkallade af det pinsamma uppträdet mellan de båda männen.

Det som af ögonvittnena ansågs vara orsaken till uppträdet var, som vi se, falskt, men det som sattes i sammanhang dermed, ryktena om Olbys ruin, hade, som vi snart skola finna, säker grund.

Det stolta köpmanshuset stod åter på vacklande fötter . . .

Nu låg det åska i luften . . .

Snart skulle den gyllne bubblan brista sönder . . .

Medan vännerna derinne utbytte meningar om det timade, gick emellertid Olby rädd som en brottsling till sitt kontor, grubblande öfver ödet, som aldrig släpper sitt offer ur sigte.

SEXTIOTREDJE KAPITLET.

På spaning.

Som förut framhållits hade Köpman Olby med brådstörtad energi sökt sin förrymda dotter, men utan resultat.

Strax innan han begifvit sig till klubben, der ännu ett dråpslag gifvits honom och en ny fiende vunnits, hade han sändt ut en liten expedition å elfven med sin förslagne betjänt, Thor Bryngel, den samme som bortförde Gurli, som chef för densamma.

Denna expedition hade redan gifvit sig af i en skarp roddsnipa af ungefär samma slag som de forna tullsniporna.

Emellertid hade han ej erhållit sådant folk, som kunde hålla jemna steg men skärgårdens snabbroende befolkning, men lika fullt hade expeditionen dock något hopp att lyckas.

För Olbys minne hade något dunkelt föresväfvat att Svea i sin ungdom haft en skärgårdsflicka till sin vårdarinna och han ville ock erinra sig att denna flicka sedan blifvit gift med en skärgådsbo.

Hvar detta par nu bodde visste han ej, men han betviflade ej att Svea, som han antog besitta samma handlingskraft som han sjelf, tagit reda derpå och flytt dit.

De bodde naturligtvis i skärgården; derför skulle de koncentrera sina spaningar åt det hållet, men framförallt bevaka elfven, så att ingen rymling kom den vägen.

Att Thor Bryngel var rätte mannen att utföra ett sådant uppdrag, hade han klart och tydligt för sig

— Död eller lefvande måste jag hafva henne, var köpmannens sista order till betjenten.

Så länge han icke hade dottern under sina ögon, hade han mycket att frukta — hemligheten i en känslosam hjertnupen qvinnas händer var mer än han vågade tåla.

Den lilla snipan rodde länge omkring derute på elfven, utan att roddarne upptäckte något misstänkt

— Hon måtte väl aldrig ha öfvergifvit sin plan att fara till skärgården, sade Bryngel till sin närmaste man, hans förtrogne i många skurkstrek.

— Nå, det kan ju hon ha gjort, efter som man icke vet, om hon verkligen gifvit sig hit ut.

— Hon hade ingen annanstädes att fara.

— Säger du det?

— Ja, jag är viss derpå.

— Men hvarför rymmer dottern?

— Vet inte.

— Och hvarför jagar han efter henne så der.

— Det är ju hans barn.

— Ja visst, men så mycket märkvärdigare bli båda sakerna.

— Det kan du ha rätt uti.

— Det hviskas ute på herrgården, att det skulle vara en kärlekshistoria, som hänger ihop med den unga fröken, vet du det?

— Nej.

— Vet du inte det?

— Jo, det vill säga att jag hört det sqvallras.

— Nå det är nog . . .

— Nej

— Hvarför inte?

— Ja tror aldrig sqvaller.

— Hvarför inte?

— Emedan jag endast tror hvad jag sjelf vet.

— Såå . . .

— Och förresten, om hon hade haft en kärlekshistoria, hvarför hade hon behöft rymma för det?

— Åh man vet ju . . .

— Hvad vet man?

— Fruntimmer äro galna och föräldrarne obevekliga.

— Åh, pytt!

— Du tviflar alltjämt?

— Ja, det gör jag.

— Hvarför?

— Emedan jag känner fröken Olby. Hon flyr icke som en backhare för sitt hjertas skull.

— Du säger det?

— Ja.

— Hvad kan då orsaken vara?

— Ja, se det är just det jag sjelf funderar öfver.

— Du?

— Just jag . . .

— Det var märkvärdigt, jag trodde du kände till alla köpmannens hemligheter.

— Åh ja, en del, men det här har kommit så brådstörtadt på, att jag inte hunnit sätta mig in i förhållanderna ännu.

— Aha.

— Men nog skall jag taga reda på det alltid.

— Ar du nyfiken?

— Som alltid.

— I detsamma hörde Bryngel ett sakkta plaskande genom mörkret, men utan att se, ledd af sin okufliga nyfikenhet och misstänksamhet, befallde han:

— Ro hårdare!

Befallningen efterkoms genast och snipan sköt fram genom vattnet så att en hög fors stod för bogen.

Då Bryngel trodde sig vara den förutroende nära ropade han med en röst som han försökte göra så stentorslik som möjligt:

— Hallå der?

— Hallå, svarades från den andra båten.

— Stanna?

— Vi?

— Ja, just ni.

— Dra I åt helsicke me' er och stanna sjelf, hördes en skroflig stämma från den andra båten.

— Stanna, säger jag, annars skjuter jag, utropade Bryngel, som trodde sig finna något misstänksamt i den förutroendes båt.

Nu upphörde den andra båten att ro; hotelsen att skjuta hade synbarligen utöfvat sin verkan, och det var lika synbarligt att det var fredlig skärgårdsbo, ty de äro alltid rädda för skjutvapen.

Snart hade Bryngel med sin snipa kommit alldeles inpå den andra båten, som stannat.

— Hallåh! ropade Bryngel.

— Hallåh igen? svarades det ifrån båten.

— Hvem ären I?

— Hvem ä' I, säg de'!

— Det rör dig inte . . .

Bryngel todde att han kunde vara så brutal och öfversittande som helst då han inte hade med någon annan att göra än en simpel fiskare.

— Ä' I "bylingar", hva? kom det åter från båten.

— Nej, min gubbe lille, men vi äro annat godt folk, som kan hålla reda på er.

— A' I inte "bylingar" har I inte med oss att göra.

— Det skall jag visa er, jag.

— Nå, hvad vill I då?

— Vi vill se, hvad du har i din båt . . .

— Såå.

— Och derför är det bäst att du lägger dig vackert en stund här bredvid mig.

— Jag har intet med mig.

— Inte det?

— Se sjelf!

Bryngel var icke sen att skicka ett par karlar öfver i den andra båten för att se efter.

Dessa funno emellertid ingenting, knappast så mycket som en segeldukstrasa.

— Nå, sade fiskaren försmädligt, kan I inte nu låta en fattig stackare ro sin väg?

— Det får du visst . . . Men du måste först säga mig, om du har sett någon båt ro hit ut.

— Båt?

— Ja.

— Det har jag sett många.

— Jag menar om du sett någon med en qvinna uti.

— En qvinna?

— Ja, förstår du hvad det är?

— Det förstår ja väl.

— Näja, men det var inte någon af era barfotade skärgårdsmajor, utan en fin dam.

— Sså . . .

— Har du sett någon sådan.

— Jaa.

— Åh fan! När då?

— När vi for upp till staden.

— Ar det länge sedan det?

— Åh, de' ä' la en fem timmar.

— Det va hin!

— Di rodde skarpt, skall jag säja, så ru ä' di väl i Nordsjön vid det här laget.

— I Nordsjön?

— Ja, eller Atlanten, hva I vell.

— Skämta inte, karl, utan säg om du kände dem.

— Nej, min lif gjorde jag ej.

— Du ljuger!

— Nej, min lif . . .

— Du vet inte alls hvar de togo vägen?

— Nej . . .

— Jag tror dig inte mera än jemt . . . men du skall få gå för denna gången. Jag skall emellertid ro utåt. Har du ljugit, jagar jag en kula genom din syndiga skalle.

Fiskaren lät blott höra ett svagt brummande. De voro två i hans båt, han sjelf, en äldre man, och en yngling.

Innan Bryngels båt lagt ut, böjde sig den yngre framåt och ett i friskaste ton hållet samtal utspann sig.

— Far, känner du den der uppnosiga karlen? frågade den yngre.

— Nej, svarade den äldre vresigt.

— De' ä' köpman Olbys sturske, skurkaktige betjent.

— Åh fan.

— Ska' ja' ge honom lite' för i qväll, hva'?

Den gamle nickade blott, men innan han visste ordet af hade ynglingen fattat den tjocka, hårda rorkulten, höjt den i luften och låtit den med förkrossande häftighet falla ned öfver Thor Bryngels hufvud.

— Der har du för i qväll, skrek ynglingen, i det han såg Bryngel segna ner på en af stockarne i sin snipa. Nu kan du leta efter fruntimmer bäst du vill . . .

Med detsamma gaf han deras båt en spark, och innan Bryngels män hunnit hemta sig från öfverraskningen efter det plötsliga öfverfallet, hade fiskrarne försvunnit i mörkret.

Bryngel låg till utseendet liflös på stocken med hufvudet stödt mot toften.

De andra karlarne repade sig snart efter sin öfverraskning, men då var icke första tanken att eftersätta flyktingarne, utan lemna Bryngel nödig vård.

Slaget som träffat honom var hårdt.

— Det der var svårt, sade en af karlarne.

— Kanske han inte öfverlefver det?

— Åhjo, han har hård skalle.

— Att vi inte såg den tusan?

— Han var rapp med besked.

Man baddade Bryngels hufvud med vatten och efter en half timmes ansträngningar kröntes deras försök med framgång.

Han slog upp ögonen.

— Hvar är jag? stammade han.

— I båten.

— Ro mig . . . jag känner mig alldeles sönderslagen.

Karlarne lydde uppmaningen och rodde långsamt uppåt elfven åt staden till.

Så slutade denna färd, som började så segervisst.

Det onda har sällan framgång, äfven om det någon gång lyckas att triumfera.

SEXTIOFJERDE KAPITLET.

Flyktingen.

På ön, dit Svea förts, var det lugnt och stilla.

Huset, hvari fiskaren Lars Petter bodde, var en rödmålad stuga, ytterst primitiv.

Dagen efter satt Lars Petter och hans hustru utanför på berghällen och sågo ut åt sjön, såsom de gamle ofta hafva för sed då arbete eller måltider äro afslutade.

De suto länge tysta, men plötsligt bröts tystnaden af mannen, som sade:

— Di va' allt på färd efter oss i går ändå . . .

— Jaså . . . hvem då, frågade gumman.

— Di der, vet jag.

— Bylingarne?

— Nej.

Hvem då?

— Olbys karlar.

— Jaså . . . Nå?

— Niklas i Gåsösund talte om'et.

— Nå?

— Di hade varit inne i sta n, då köpmannens högfärdige betjent slog sig i slangen med dem och ville veta hva' di var ute i för några ärenden . . .

— De' va' en enveten.

— Men han fick veta af annat . . . Niklas ä' skojfrisk . . .

och han sa' att di, som de sökte, vid det här laget va' ute i nordsjön . . .

— Nå . . .

— När di så skulle ge sig af, tog Niklas' pojk, du vet, rorkulten och slog tallriksslickarn i nacken, så att han stöp . . .

— Åh, herre Jess!

— Ja, de' ä' en rapp pojk, å hetsiger och styf ä' han med.

— Tänk om karlen dör?

Så får han väl de' då!

— Det blir mitt lif inte godt då för Niklases pojk.

— Åh, strunt, sådana der tallrikslickare, di har ju trähufven för det mesta, så de' ä' väl inte så farligt . . .

— Nå, di fick aldrig veta, hvart I tagit vägen?

— Nej, de' tror jag inte.

De' va' väl.

— Du kan vara lugn mor, den du tagit i beskydd, den kröker ingen ett hår på en gång.

— Jag vet det . . .

— Ingen kommer att sätta sin fot på vår ö, vore di aldrig så många ute och spana.

— Åh, ä' di många så . . .

— Vår son knäpper dem allihop . . .

Samtalet afbröts af att dörren öppnades.

Ut på berget trädde i samma ögonblick Svea Olby, flyktingen, klädd i en lätt morgondrägt och med det långa, rika håret utslaget öfver axlarne.

Då hon väl kommit ut, fattade den lätta, ljumma vinden tag i hennes drägt och smekte hennes kinder och hår.

Hon såg frisk ut. Oron, som hela föregående dagen och natten legat öfver henne, var nu i någon mån skingrad; kinderna voro högröda och ögonen brunno en högre glans.

Halfva natten hade hon legat och tänkt öfver händelserna och det öde, som drabbat henne. Hon hade gjort sig sjelf tusen frågor, hvad hon skulle göra, hvart hon skulle taga vägen, då hon ej längre kunde vara här.

Till staden vågade hon ej återvända. Fadern, hvars rätta

natur hon nu kände, skulle vara i stånd att grymt straffa henne för det hon flyktat, och han kanske skulle gå ännu längre, beröfva henne friheten.

Hon hade tänkt så att hufvudet börjat värka, och till slut hade hon fallit i sömn utmattad af trötthet och själsångest.

Sömnen hade gjort henne godt, det såg man genast. Hon var nu en helt annan menniska än i går.

Hon helsade vänligt på de båda gamla, hvilka stigit upp.

— God morgon, mamsell, svarade gumman hur finner hon sig?

— Jo, jag skulle oändligt tacka er för all vänlighet ni beredt mig, svarade Svea Olby enkelt.

— De' ä' intet att tacka för, svarade Lars Petter beredvilligt.

— Jo, utan er hade jag kanske råkat ut för faror och elakheter af alla slag. Utan er hade jag kanske råkat i min faders händer, och då . . . då vill jag inte tänka på hvad som händt.

— Men hur hänger det ihop med det här, frågade gumman nyfiket.

— Du har ju lofvat mig att inte spörja mig derom.

— De' ä' sannt . . .

— Gör det ej . . .

— Hör du mor var inte enveten, instämde Lars Petter.

— Men jag, fortsatte gumman, jag hade alltid trott att köpmannen tyckte så mycket om er, hon var ju hans afgud.

— Det är sannt, men det är andra förhållanden nu, ser du.

— Såå . . .

— Att han är en sådan grobian, att han vill köra sitt eget barn på dörren, de' va' märkvärdigt . . .

— Jag har flytt sjelf, hörde du ju.

— Då måtte de' varit förskräckligt svårt, det var ju så vackert och trefligt på herrskapets slott.

— Det är sannt . . .

— Jo, der var det mycket grannt.

— Men I lofven väl mig att jag skall vara trygg här?

— Ja, de' vet mamsellen.

— Att ingen förråder mig?

— De' händer aldrig.

— Heder och tack för det . . . jag skall nog veta att belöna er, då en gång förhållandena blifva ändrade.

— Åh, de' ä' inget att tala om engång. Men vill inte mamsell Svea sätta sig här och se på sjön?

— Jo gerna.

Hon satte sig ned på en bofällig bänk bredvid stugan och såg ut öfver den vida fjärden, der ett och annat hvitt segel strök fram för den lätta brisen.

Det var så välgörande för hennes sinne att få andas in den starka, saltmättade luften, hvilken liksom jagade bort de hemska minnena och de fula tankarne.

— Här är skönt härute, frihet öfver allt, natur och friskhet, sade hon till de gamle, efter en stunds tystnad.

— Ja vars, vardt svaret.

— I han lefvat hela ert lif här?

— Ja, så godt som . . .

— Ja det vill säga, inföll gumman, jag var borta rätt länge hos herrskapet, då mamsell Svea var liten.

— Jag vet det.

— Ja, mamsell var alltid så god.

— Jag skulle alltid vilja bo härute, fortsatte Svea.

— Månn de'?

— Ja, här är så skönt!

— Hm, under sommaren går de' väl an, men vintertiden och hösten, usch, då ä' de' allt si och så med trefligheten.

— Jaså, det är hemskt då?

— Jo, de' vill jag lofva . . . Men vill mamsell bo här, så får hon det gerna, om det så vore till döddagar.

Svea tackade, men så kommo tankarne in på andra områden och så tog samtalet slut.

BIBLIOTEK·GÖ

SEXTIOFEMTE KAPITLET.

I vansinnets bojor.

Doktor Wilders dårhusbyggnad var belägen i en ogästvänlig trakt.

Den tycktes vara helt och hållet beräknad på att göra en menniska ännu vansinnigare. Dystra murar af ofantlig höjd och upptill försedde med täta jernspetsar inneslöto en urskog af höga, vildt växande träd och buskar, hvilken röra af växter fick namn af trädgård.

Midt i denna så kallade trädgård stod ett högt fyrkantigt hus, hvilket en gång varit hvitt, men från hvars mörka, af rök svärtade väggar kalken lossnat och bortfallit.

Långa rader af fönster vette ut åt trädgården. För dem funnos inga gardiner eller annat skydd för solens brännande strålar. Här och der voro anbragta några svartmålade luckor af trä, hvilka gnisslade fram och tillbaka på sina rostiga hängen.

Trots detta afskyvärda utseende blygdes ej doktor Wilder att för dem det gälde kalla denna plats för ett vackert landtställe med trädgård och park.

Doktorn var emellertid menniskokännare och lät sig aldrig bortkollra af känslofulla miner och deltagande talesätt. Han visste mer än väl att ingen, efter att hafva kastat en blick innanför dårhusets murar, skulle hafva anförtrott honom en kär anförvandts vård.

Men de menniskor, hvilka tillbringade sitt sorgliga lif un-

der detta hemska tak, voro sådana olyckliga dem verlden önskade vara af med.

Till detta ställe hade Richard Torkilsson förts.

— Om köpman Olby vågat mörda denne unge man, så skulle han hafva gjort det, tänkte doktor Wilder med sin vanliga skarpa menniskokännedom. Han betalar mig för hans vård här endast och allenast derför, att han icke har mod nog att på annat sätt skaffa honom ur verlden.

Flera dagar och nätter efter sin ankomst till dårhuset blef Richard liggande medvetslös, allt fortfarande fyld af feberfantasier och vilda syner.

Blef han vårdad?

Ja, ehuru doktor Wilder var en samvetslös skurk och charlatan, så besatt han dock en viss skicklighet, utan djupare insigter i dessa svåra sjukdommar. Han förordnade derför att den unge mannen skulle åtnjuta en mer än vanligt omsorgsfull vård.

Detta var dock icke för att visa sin skicklighet.

Tvärtom, det var den lumpnaste vinningslystnad som låg till grund derför.

Richard Torkilssons lif hade högt värde för honom — lika högt värde som fem andra patienter tillsammans.

På grund häraf kom patienten i åtnjutande af en del företrädesrättigheter, hvilka hittills icke kommit någon annan till godo. Han fick sitt egna sofrum i stället för att ligga i den stora sal, hvarest tjugo arma varelser sofvo sida vid sida af hvarandra, på usla halmbäddar. I detta rum hven vinden in genom otaliga remnor och springor i de murkna dörrarne och fönsterkarmarne.

Den sjuke unge mannen återfick under denna goda vård helt hastigt sina kroppskrafter, och inom en vecka efter sin ankomst till dårhuset hade han återvunnit sitt medvetande.

Detta var det förfärligaste ögonblicket i den sjukes lif.

Icke ens den stund då han, efter erhållen visshet om sin faders olyckliga öde, dignade ned på gräsmattan utanför Olbys egendom kunde varit värre.

Då han öppnade sina ögon och förgäfves sökte förklara för sig hvar han befann sig, kände han en dödskyla fara genom sina

lemmar vid åsynen af det dystra rummet med de nakna väggarne och det smutsiga golfvet.

Men minnet återvände småningom.

Den djupa kontrasten mellan förr och nu kom honom att minnas sitt vackra sofrum på Olbys egendom, den doftande luft som hvarje morgon strömmade in i detsamma genom de öppna fönstren, all den lyx, som då mötte hans ögon.

Med dessa minnen förenade sig också bilden af Svea Olby, hvilken bild trädde i all sin strålande skönhet fram för hans själ.

Men detta var blott för ett par ögonblick.

Snart försvann den åter och han såg med fasa köpmannens hotande, mörka ansigte vända sig emot honom med hat och fruktan tecknade i hvarenda drag. Det var samma ansigte, som så ofta sväfvat för honom i hans feberdrömmar.

Nu som alltid tycktes det erinra honom om det brott som blifvit begånget i källaren under den norra flygeln.

Till sist erinrade Richard sig den mörka hemligheten, som genom honom skulle bringas i dagens ljus, den mörka, dystra ödesdigra gåta, hvilken försynen utsett honom att lösa.

Men hvar befann han sig nu?

Hvarför hade man flyttat honom från hans vackra, möblerade rum till denna trånga, dystra kammare, som liknade en cell i förhållande till hans förra sofrum?

I början inbillade han sig att han befann sig i ett eller annat öde rum på Olbys egendom. Kanske han befann sig i norra flygeln, kanske i ett af de sofrum derstädes, hvilka tjenstefolket satte i förbindelse med spöken och gastar.

Genom en smal springa på luckan, som var anbragt för fönstret föll solljuset in i hans rum. Fönstret nådde ända ned till golfvet, och just som den unge mannen kastade nyfikna blickar omkring sig, slogs luckan åt sidan och den klara, varma solen sände sina herrliga strålar in till honom.

Det var omöjligt för Richard att tvifla på att han befann sig på Olbys egendom.

Han kände sig fullt och fast öfvertygad om att han blifvit förflyttad till den mest afsides belägna del af huset, på det att ingen skulle kunna höra den fruktansvärda anklagelse, hvilken

han utslungade mot köpmannen, och deriifrån intet ljud från den unge mannen kunde tränga till lyssnande öron.

Och omgifningen omkring dårhuset hade en viss likhet med Olbys landtslott, hvilket ytterligare bestyrkte Richard i hans villfarelse.

Den försummade trädgården, som omgaf dårhuset hade en viss likhet med den del af parken som omgaf norra flygeln af Olbys herregård. Det täta buskverket med de långa, åt alla håll stretande grenarne tycktes aldrig hafva kommit i beröring med någon knif, högt gräs och tistlar betäckte de som det syntes fordom grusade gångarne, här och der lågo högar af vissnadt löf, sammanhopade af flera års vilda stormar.

Ju mer Richard såg och såg, ju mer kom han till klarhet om, att de flyttat honom till den norra flygeln.

— Ja, de hafva flyttat mig till den hemska flygeln, mumlade han. Mördaren har fruktat mig, fruktat anklagelsen från mina läppar och har låtit transportera mig hit, hvarest ingen kan lära känna mitt öde. Det förundrar mig blott, att han låtit mig behålla lifvet, ty han måste hafva gissat sig till, att jag, om jag någonsin lemnar detta hus, anser det vara min pligt att för myndigheterna anmäla hans brott.

Emellertid slog honom plötsligt en annan tanke.

Det rann honom i hågen att han under ett falskt namn beträdt Olbys egendom och att således denne icke kunde hafva en aning om, att han var den mördade kaptenens son. — Han vet endast att jag heter Wild, ingenting annat. Och hans dotter vet intet annat heller, tänkte han.

Hvar är nu den hulda sköna? var hans nästa fråga.

Är hon här?

Vet hon om min kärlek?

Har hon blifvit aflägsnad från detta hus?

Har fadern kanske anat att jag älskade henne, att kärlek blifvit följden af mitt vistande på hans egendom.

Stackars flicka, om hon anade det öde, som en gång drabbar hennes fader, så skulle förtviflan fylla hennes själ.

Dessa och tusende andra tankar fylde hans hjerna. Det

var så egendomligt och nytt att än en gång kunna ordna sina tankar, draga slutsatser, ana och gissa.

— Hvad ämnar han nu göra med mig? tänkte han. Ämnar han spärra in mig för hela lifvet, hålla vakt på mig i detta dystra rum, der jag kommer att bli förtviflad och min själ förmörkad.

Har han månne fått veta hvem jag är, kanske han hört under sjukdomen mina yrande fantasier och deraf dragit den slutsatsen att jag på något sätt är i besittning af den förskräckliga hemligheten?

Skall han långsamt låta mig tyna bort?

— Nej, under mitt falska namn, kan han, ännu en gång sagdt, icke hafva anat, att jag är den mördade kaptenens son.

Detta var hans tanke och det föll honom ej ett ögonblick in att köpman Olby läst hans mors bref och det i medaljongen gömda brefvet.

— Nej, nej, återupprepade den unge mannen, jag kan icke vara annat än en främling för köpmannen. Det vill säga, det kan ju hända att jag i mina feberfantasier uppenbarat min fars verkliga namn för honom . . . men hade så varit, så hade han helt säkert för länge sedan gjort mig oskadlig.

Med dessa tankar låg han länge och stirrade på fönstret, och derpå sade han:

— Förunderligt i alla fall, att jag nu skall vara inspärrad här, hvila inom dessa murar, på samma plats, der min olycklige fader för sista gången skådade dagens ljus.

Med en sakta rysning erinrade han sig de spökhistorier, hvilka han hört berättas från den norra flygeln. Förr hade det endast väckt hans åtlöje — nu dref tanken derpå och på hans ensamhet allt blodet från hans kinder och fylde hans hjerta med förtviflan.

— Min Gud, min Gud, klagade han, vet köpman Olby hvem jag är, så kunde han icke hafva uttänkt en mera fruktansvärd tortyr än att instänga mig i denna dystra, obebodda våning, i hvars luft ännu tycks mig ljuda min döende faders sista nödrop . . .

Dessa halft mumlade ord hade knappast kommit öfver hans läp-

par, tårarne dallrade ännu i hans ögon, då en mörk skugga plötsligt blef synlig utanför fönstret. Ett blekgrått ansigte med en förunderligt sorgbundet uttryck vändes mot den unge mannen.

Richard blef som träffad af blixten, men höjde sig upp i sängen, utstötte ett förfärligt skri och sjönk medvetslös tillbaka på sitt läger.

Hvem var denna mörka skugga?

Det var hans döde fader, det var hans faders ansigte, som sett in genom fönstret — det var "Liljans" spårlöst försvunne kapten, som för ett ögonblick visat sig för honom på den plats, der sonen trodde att han fått sitt banesår.

BIBLIOTEK·GÖ

SEXTIOSJETTE KAPITLET.

En faders oro.

Det gick flera dagar, utan att köpman Olby fann det ringaste spår af sin dotter.

Då han upptäckt hennes flykt, hade han gripits af en obeskriflig fasa, hvilken bemängde sig med fruktan.

Han hade älskat henne så mycket som hans egoistiska menniskohjerta var mäktigt, och han älskade henne fortfarande, derför kändes saknaden så stor och så bitter.

Men, som sagdt, fruktan för henne blef i detta ögonblick den öfverhandtagande känslan i hans själ.

Hans barn kände hans brott, visste hans hemlighet.

Skulle hans barn förråda honom?

Det trodde han icke.

— Af egen drift gör hon det icke, mumlade han, men hon kan blifva gripen af yrsel liksom denne fördömde Richard Torkilsson, kaptenens son, och då stode jag der vackert. Hon skulle i yrseln uttala den fruktansvärda anklagelse, hvilken skulle hafva till följd, att jag blefve häktad och dömd.

Alla hans bemödanden att upptäcka flyktingen, att komma henne på spåren, hade hittills varit fruktlösa.

Expeditionen utåt skärgården hade misslyckats — hela vin-

sten hade varit, att hans betjent fått en krossad nacke, hvilken icke lät så lätt bota sig.

I kyrkorna hade han låtit uppläsa tillkännagifvanden om hennes försvinnande, i tidningsbladen lästes hennes signalement — förgäfves, hon var och förblef spårlöst försvunnen, förlorad för honom.

BIBLIOTEK·GÖ
All

SEXTIOSJUNDE KAPITLET.

En sorgsen moder.

Ungefär tre dagar efter den gamle bokhållaren Holts minnesvärda besök hos fru Torkilsson erhöll denna ett bref från honom.

Brefvet var mycket kort och lydde:

"Bästa fru Torkilsson!

Kom i dag om en vecka med er dotter till köpman Harry Olbys kontor och jag skall gifva er den upprättelse, hvilken jag är skyldig eder för många års missförstånd . . . gör er dessutom beredd på kanske den största, helt visst den gladaste öfverraskning ni i lifvet någonsin erfarit.

Vördnadsfullt

Johan Holt".

Om en vecka!

Tisdags morgon alltså!

Upprättelse och öfverraskning!

Hvad låg det i dessa ord, hvad betydde de?

Förgäfves läste hon flera gånger igenom brefvet, utan att likväl kunna utgrunda dess hemlighetsfulla mening.

"En öfverraskning, en glad öfverraskning", skref den gamle bokhållaren.

Förunderligt!

Hvad skulle han väl kunna bereda henne för öfverraskning, hvilken glad öfverraskning skulle väl lifvet ännu kunna skänka henne, sedan hennes make, hennes ömme älskade blifvit grymt mördad af en samvetslös skurk.

— Så vida han icke kan utföra den öfvernaturliga handlingen att föra en död tillbaka till lifvet, så vet jag för visso icke hvilken glad öfverraskning Johan Holt skulle kunna gifva mig, suckade hon i sin bedröfvelse.

Och hvad skulle hon väl vänta mer af lifvet? Alla hennes motgångar hade gjort henne hopplös och böjt henne till jorden. Den ena sorgen hade följt efter den andra, nästan utan något mellanrum.

Det var endast en kort tid sedan hon återfått sin dotter och nu drabbades modershjertat åter af en ny sorg.

Hvilken?

Hennes son, hennes andra älskade barn hade icke besvarat det bref, hon tillskrifvit honom och berättat om sitt sammanträffande med styrman Lind, ett bref som dock var af den beskaffenhet att det kräfde ett ögonblickligt svar.

Dag efter dag hade hon väntat på detta svar, men det kom intet.

Åter skref då den bedröfvade, oroliga modern och bönföll om svar på brefven, men ännu var allt lika tyst, ingen underrättelse kom från sonen.

Modern visste ingen annan adress än den sonen uppgifvit nemligen postexpeditionen.

Hon hade lofvat att skicka brefven till postkontoret, på det han skulle kunna få afhemta dem der.

Nu, då tiden gick och hon ej erhöll något svar på sina bref, var fru Torkilsson öfvertygad om att en olycka inträffat, som hindrade sonen från att skrifva till henne.

Till sist kunde hon icke dölja sin oro för Gurli.

— Richard är sjuk, sade hon. Han måste vara mycket illa sjuk, ty vore han nu i stånd att hålla i en penna eller diktera ett bref, så är jag viss om, att han icke länge skulle låta mig vänta, icke skulle så hålla mig i ovisshet och tvifvel.

Dagen efter den då Johan Holts bref ankommit, beslöt fru Torkilsson att gå till postkontoret för att efterhöra, huruvida något bref fanns till henne.

Gurli sökte lugna henne så mycket sig göra lät.

— Förtvifla icke, kära moder, bad hon; midt i alla våra

sorger och olyckor har dock försynen ännu icke alldeles öfvergifvit oss. Tack vare det vackra arfvet från vår okända välgörare kunna vi med mera lugn se framtiden an, äfven om vi ej kunna mera hoppas på någon jordisk lycka.

— Ack, mitt barn, hvem vet hvad som händt, klagade modern. Kanske hvilar min stackars son redan i grafven, nedbäddad deri af främmande menniskor, hvilka icke ens veta att han har en sörjande moder i lifvet . . . Eller kanske ligger han bunden vid sjukbädden . . . Får jag bref, eller annan underrättelse om hvar det ställe är beläget, der min son vistas, så reser jag dit genast, men det är sjelfklart, att jag ej stannar qvar vid hans sjukbädd utan att genast underrätta dig derom, att jag blir uppehållen.

Med tungt hjerta vandrade fru Torkilsson till postkontoret. Hon gaf föga akt på det som omgaf henne, på menniskorna som ilade förbi henne. Hennes ansigte var doldt af en tät slöja och hon gick framåt försjunken i stilla, allvarsamma betraktelser.

Då hon till sist nådde sin bestämmelseort klappade hennes hjerta våldsamt vid tanken att sanningen snart skulle uppenbaras.

Der väntade hon att få närmare underrättelse om sin sons adress, och från postkontoret ville hon sedan begifva sig till sonens bostad.

Hon greps emellertid af en hemsk förfäran, då föreståndaren för posten svarade, att han icke kände det minsta till den herre, som under namnet Richard Torkilsson fått sina bref stälda till postkontoret.

— Jaså det finnes intet? sade fru Torkilsson med en suck.

— Nej, svarade postföreståndaren, här komma så många menniskor och hemta sina bref, att jag omöjligen kan känna dem alla.

Emellertid genomsökte han de oafhemtade brefven, hvaribland han fann tre stycken med Richard Torkilssons namn.

Fru Torkilsson bad att få se på utanskrifterna och såg då att det var hennes egna bref, dem hon senast sändt sonen.

Fru Torkilsson hade intet mer att fråga.

Hon vandrade från postkontoret och gick långsamt hem, lika okunnig om sonens öde, som då hon gick.

Modlös och nedslagen trädde hon in till sin dotter och denna märkte vid en enda blick på moderns ansigte, att hon icke förde några glädjande nyheter med sig.

Den kärleksfulla, goda flickan knäföll vid moderns sida, tog af henne den tunga paletån och sökte efter bästa förmåga att trösta henne.

— Du fann honom icke moder, sade Gurli, jag kan läsa det i ditt ansigte . . .

— Nej, mitt barn, svarade modern sorgset.

— Men är det icke bättre att tillsvidare vara i okunnighet om hans öde än att till exempel veta, att vi måhända för alltid förlorat honom. Hoppet dödas aldrig af ovissheten och du vet ju att dåliga underrättelser komma snabbt nog.

— Jag vet det, barn.

— Goda moder, det faller mig in, att den öfverraskning, som den gamle bokhållaren, som varit här på besök, antyder i sitt bref på ett eller annat outgrundligt sätt står i förbindelse med Richard.

— Mitt goda barn, du förlorar åtminstone aldrig hoppet, suckade modern något upplifvad af dotterns förtröstansfulla ord.

Och med en sådan engel vid sin sida var det omöjligt för fru Torkilsson att förtvifla helt och hållet. När hon nu tänkte närmare på saken, ansåg hon det i sjelfva verket som en tröst att det icke kom några sorgliga underrättelser från Richard, hvilka utan tvifvel skulle nedböjt henne och gjort hennes belägenhet svårare.

Han hade kanske lemnat sin plats och uppdragit inlemnandet af brefven åt någon annan, som af slarf eller glömska kommit att uraktlåta detta.

Och hur det var kom fru Torkilsson åter att tänka på den gamle bokhållarens bref och hans hemlighetsfulla antydningar.

"En öfverraskning, en glad öfverraskning", hade han skrifvit.

Hon kunde icke tänka på dessa ord utan att på samma

gång tänka sig någon stor lycka som väntade henne. De orden stodo för hennes själ liksom präntade med eldskrift.

— Men ack, de döda kunna de likväl icke återgifva mig, tänkte den sorgsna modern för sig sjelf. Ingen makt på jorden kan återupprätta den lycka jag en gång njutit, icke ersätta mig den förlust jag lidit.

SEXTIOÅTTONDE KAPITLET.

Närmare mot öfverraskningen.

— Jag bäfvar för att träda in öfver denna tröskel, sade fru Torkilsson, då hon dagen efter sitt besök på postkontoret vid Gurlis sida begaf sig till Harry Olbys kontor, dit den gamle skrifvarens bref lockat henne.

— Hvarför, moder, frågade Gurli, som lika väl som modern var full af undran och tvifvel, hvad detta besök skulle hafva för följder.

— Emedan . . .

— Emedan . . . ?

— Derför att jag hatar den som innehar detta kontor.

— Hatar du?

— Ja.

— Och hvarför?

— Emedan han är min fiende.

— Din fiende?

— Ja, eller rättare vår fiende.

— Huru så?

— Jo, han har gjort oss mycket ondt.

— Oss?

— Ja, oss alla.

— Du har ofta talat om detta namn, men icke trodde jag att han är din eller vår uppenbare fiende.

— Det har han varit länge, mycket länge, ända sedan min första blomstrande ungdom.

— Och hvari består då denna fiendskap?

— Det kan jag icke säga dig.

— Hvarför?

— Emedan det är något som rör mitt eget känslolif . . .

— Men du sade att det rörde äfven oss?

— Ja, det rör hela vår välfärd.

— På hvad sätt?

— Jag kan inte säga dig, det mitt barn. Jag vill inte störa din ro . . . Men du skall väl förstå det, då jag säger, att Olby är en ond menniska, som aldrig burit en god tanke inom sitt bröst.

— Du säger det?

— Jag vet det.

— Talar du blott inte allt för lättvindigt?

— Nej.

— Är du viss derpå?

— Ja, mitt barn.

— Våga vi då att gå dit.

— Åhja, det är dager nu.

— Hvad menar du?

— Han skyr dagen . . . hans gerningar äro mörkrets.

— Fruktar du då ej?

— Nej, vi söka ju den gamle bokhållaren, vet jag. Vi hafva nu, tänker jag, intet otaldt med köpmannen.

Med detta upphörde samtalet, hvilket lemnat spår af förundran i den unga flickans hjerta.

Några minuter derefter stodo de båda fruntimren inne på köpman Harry Olbys kontor, med nyfikenhet afvaktande hvad komma skulle.

SEXTIONIONDE KAPITLET.

En hemlighetsfull gestalt.

På Styrsö, som bekant en af de allra största öarne i Göteborgs skärgård, hade en persons ankomst väckt en viss nyfikenhet.

Ifrågavarande personlighet hade tagit in hos en fiskare vid namn Ingemar, och då folket i dådlösa tider intet hade att göra, egnade de så mycken större uppmärksamhet åt sin ös inre angelägenheter och sysslade så mycket ifrigare med hvarandra.

En främlings ankomst till ön utgjorde alltid en händelse af betydelse och gaf anledning till utläggningar.

En dag var ett bylag af några personer samlade på öns brygga, ifrigt samtalande.

— Ja, ser ni, sade en gammal fiskare, som såg ut att vara den äldste i laget, jag har sett främlingen.

— Ah . . . inföll en annan af laget.

— Har du de'? sade en tredje.

— Ja, de' har jag, svarade den gamle.

— Hur såg han ut?

— De va' en gammal karl, böjd och gråhårig.

— Hvad heter han?

— Vet inte.

— Hvad ä' han för slag?

— Vet inte heller . . .

— Jag har hört berättas, att han skulle vara något slags sjökapten, eller något sånt der, men bestämdt vet jag ingenting.

— Såå . . .

— Han ser emellertid ut, som han bure all verldens sorger på sina axlar.

— Ä' de' en redlig man?

— Hvem vet de' . . . han ser emellertid bra ut, och har nog varit en hurtig karl i sin dag.

— Jo, jo, en vet inte hva' folk går för . . .

— Hur har han kommit till Ingemars?

— De' vet ingen.

— Nå, Ingemar då?

— Han vill ingenting säga.

— Hm, de' låter konstigt.

— De' kanske ä' en sjöröfvare, som rymt undan sitt land?

— Hm, vet inte.

— Skulle han inte vara svensk måntro?

— Vet inte . . .

— Har du hört honom tala?

— Ja, händelsevis . . .

— Hvem med då?

— Med Ingemar.

— Hvad talte han?

— Engelska.

— Jaså . . .

Man tystnade en stund och tycktes öfvertänka sins emellan rörande den mystiska främlingens person.

— Ja, man kan inte veta hvad för folk man får att göra med i dessa laglösa tider, sade betänksamt den gamle som först yttrat sig.

— De' har I rätt i, svarade en annan.

— Jag vet många som rymt hit öfver och här fått fristad . . .

— Såå . . .

— Men de' ha' vi inte haft så godt utaf . . .

— Hvartör de'?

— Jo, för de ha blifvit skärgårdens värste smugglare.

— Säger du de'?

— De' säger jag . . . och de taga förtjensten från oss.

— De' får bli slut me' de' . . .

— Ja, någon får säga till Ingemar, att han tar och forslar i väg främlingen till ett annat land, uppåt skogsbygden till exempel, för si, här får han inte vara . . .

— De' rör er inte gossar, hvar min gäst än'sen är, de' rör inte er, ska' jag säga, afbröt i detsamma en grof stämma fiskrarnes resonnement.

Alla vände sig häpnadsfulla om, och fingo skåda just dem, som varit föremål för deras samtal, stå alldeles inpå sig.

— I behöfver inte vara rädda, fortsatte rösten, vi resa nu bort, och min gäst kommer aldrig att visa sig mer inför edra ögon. Och då tänker jag han inte behöfver tala om för er, hvem han är, ert nyfikna pack.

Han uttalade det sista med ett oförtydbart hån, hvarunder de andre stodo alldeles stumma.

Ingemar tog nu och satte till segel på en mindre vessing, som låg förtöjd vid bryggan, och derunder hade skaran god tid att betrakta hans följeslagare.

Denne stod tyst på bryggan och betraktade med intresselösa blickar Ingemars åtgöranden.

Han tycktes vara en sextio års man, men figuren var något böjd och håret hade hvitnat betydligt. I hans ansigte hade sorger och bekymmer tecknat djupa fåror, men i ögat glänste det stundom till af beslutsamhet och kraft. Af hans drägt att döma tycktes han tillhöra sjömansklassen.

Han stod drömmande en stund och såg ut åt fjorden, men ryckte plötsligt ur sina funderingar af Ingemar, som hjelpte honom ned i båten, hvilken derpå för en frisk bris styrde inåt staden.

BIBLIOTEK·G

SJUTTIONDE KAPITLET.

En uppgörelse.

Såsom vi förut en gång antydt hade firman Harry Olbys anseende lidit något och ryktena om dess fallfärdighet framträdde mer och mer bestämdt. Handelshuset hade nu ock i sjelfva värket börjat sjunka tillbaka i samma fallfärdiga tillstånd, i hvilket det befann sig då de från kapten Torkilssons stulna peningarne räddade det från undergång.

Det hade sedan den tiden ofta gjort glänsande afärer Och sedan hålen i den gamla afärsskutan en gång blifvit tillstoppade, var den, ehuru rutten. ännu en tid i stånd att hålla sig öfver vattnet.

De aldra svåraste fordringsegarne tillfredsställdes med de hundratusen kapten Torkilsson mödosamt hopsparat, och då firmans affärsvänner kommo underfund med att alla förbindelser blefvo punktligt uppfylda återvände förtroendet och många som lemnat penningar till Harry Olby till förvar och förräntning, men på grund af dåliga rykten uttagit desamma, insatte dem ånyo.

Till affärshusets olycka var emellertid denna fred af kort varaktighet. Föregående års svåra finanskriser spårades ännu inom handelsverlden, affärshuset led då och då svåra förluster och snart märkte Harry Olby, att hans kredit fått en allvarsam stöt.

Och ryktena om att den kris som stod för dörren skulle bringa många ansedda handelsmän till tiggarstafven bidrogo ock

till det talet, att det blott behöfdes en enda liten stöt för att bringa huset Olby på fall.

Då Harry Olby ute på sin egendom bland andra mörka tankar äfven sysselsatte sin hjärna med denna, anlände ett bref till honom från den gamle förste bokhållaren.

Johan Holt skref:

"Min bäste herr principal!

Det börjar se mörkt ut för oss. De gamla ryktena om firmans obestånd har, som ni känner, åter dykt upp och taga allt fastare form. Det vore derför bäst att ni komme in till kontoret för att undersöka affärernas tillstånd. I morgon klockan 12 skall en vigtig affär uppgöras, och då detta är en sak af högsta vigt så vågar jag uppmana eder att punktligt infinna eder.

med vördnad
Johan Holt."

Harry Olby hörsammade genast kallelsen och tre minuter innan fru Torkilsson och hennes dotter anländt till kontoret, hade köpmannen trädt öfver dess tröskel.

Han kallade genast sin förste bokhållare inför sig.

— Nå, Holt, sade han, sedan han tagit plats.

— Herr Olby, svarade denne ödmjukt.

— Huru stå affärerna?

— Ytterst dåligt.

— Såå.

Svaret, som kommit i en på samma gång likgiltig och ödmjuk ton, retade sybarligen Olby.

Köpmannen skulle just till att öppna munnen, då dörren plötsligt öppnades och fru Torkilsson åtföljd af sin dotter inträdde i köpmannens enskilda rum.

Köpmannen spratt till af öfverraskning och reste sig upp, då han såg de båda smärta, djupt sorgklädda damerna.

— Hvad, hvad vilja dessa fruntimmer, frågade han, jag har för ögonblicket alls ingen tid att tala vid dem.

— Herr köpman, sade Holt.

— Hvad skall detta betyda, afbröt honom Olby, i det han

vände sig mot den gamle skrifvaren. Ni skref till mig att en vigtig affär fordrade min närvaro på kontoret, men dessa personer kunna omöjligen hafva något att tala med mig om i affärsväg.

— Jo, min herre, svarade Holt lugnt, dessa damer ha verkligen kommit hit i och för en affärsangelägenhet, för att få en vigtig affär uppgjord. Tagen plats, mina damer!

De båda fruntimren lydde uppmaningen.

— Ser ni, mina damer, fortsatte Holt, då jag ännu icke hunnit att för min ärade principal utreda denna affär, så är han som I sen, något oförberedd på edert besök. Men han skall snart finna att saken hvarför ni kommit hit är mycket enkel.

Harry Olby kunde icke säga ett ord.

Hans ansigte var askgrått. De båda qvinnornas besök fyllde honom med en obeskriflig fruktan, och dessutom var det något i Holts ansigte som sade honom, att denne gamle skrifvare, som förut varit hans blinda verktyg, nu blifvit hans oförsonlige fiende.

Emellertid samlade han åter snart sitt mod.

— Usle skurk! utropade han, huru kan du tillåta dig ett sådant gyckel. För genast ut dessa damer. Mot min vilja får ingen inträda i mitt enskilda rum, jag tål det ej . . .

— Min herre, dessa damer äro hvarken mina vänner eller bekanta till mig, svarade Holt, men jag skulle vara stolt öfver att kunna göra dem en tjenst. De komma med en rättvis fordran på er, herr Olby.

— På mig?

— Ja, på er.

— Är ni tokig! Och hvad skulle dessa damer hafva att fordra af mig?

— Hon kan sjelf säga det . . .

Fru Torkilsson, till hvilken dessa sista ord voro riktade, reste sig långsamt upp.

— Vi hafva en förfärlig räkenskap att göra upp med er, sade hon högtidligt.

— Ni, sade Olby.

— Jag kommer för att ställa er till ansvar för det ni mördat min make. Vedergällningen kommer stundom mycket sent, men hämnden uteblifver icke, äfven om dess timme slår något

sent, ja, den kommer säkert om icke förr så i en annan verld. Gud har ingen barmhertighet med den, hvars synder icke blifvit bestraffade eller försonade i denna verlden.

Harry Olby försökte taga på sig en kall, hånfull min, men hans askgråa ansigte, förvridet af konsulsiviska ryckningar, förrådde mycket väl den sinnesrörelse dennes ord väckt hos honom.

— Vedergällning; stammade han slutligen, hvad menar ni med det?

— Låtom oss icke tala om vedergällning här, inföll Holt. Det är endast för uppgörandet af en affär, som dessa damer kommit hit.

— En affär? afbröt Olby i vredesmod.

— Ja, damerna komma nemligen för att fordra en summa af hundra tusen riksdaler, som blifvit deponerade hos herr Harry Olby af kapen Torkilsson, skeppet "Liljans" egare och befälhafvare. Summan önska de genast utbetald med lagligt gällande ränta under hela den tid, penningarne varit i edert förvar.

— Hahaha!

Olby gaf till ett hånskratt, men det var ett vildt, krampaktigt skratt som skar genom märg och ben.

— Aha, min gode Holt, utropade han.

— Köpman? afbröt Holt frågande.

— Ni har synbarbarligen blifvit vansinnig, Holt, fortsatte köpmannen. En kall dusch vatten skulle utan tvifvel verka godt på er.

— Var lugn, köpman Olby, ni bör icke förhasta er alls, svarade Holt allvarligt. Jag vet mycket väl att ni svärmar för att bringa menniskor på dårhus, men ännu är jag Gudskelof icke så galen, att ni behöfver oroa er för mig, eller allt för mycket anstränga ert deltagande, menniskovänliga hjerta. Kanske vill ni nu först vara god till dessa damer utbetala den summa de här kommit att fordra, det vill säga ett hundra tusen riksdaler. Fru Torkilsson blef helt frånröfvad sin make, men före sin bortgång testamenterade han henne allt det han egde och gaf henne på samma gång oinskränkt myndighet att dermed handla så som hon sjelf ansåg rättast. Jag hoppas nu att ni inte längre vägrar

att till kapten Torkilssons enka utbetala, hvad som med rätta tillkommer henne.

— Holt!

— Här är det af eder utfärdade qvittot för penningarna. Mitt namn står der som vittne.

Holt handlade med isande köld och kallt lugn.

Då den gamle skrifvaren höll fram qvittot för köpmannens ögon, stirrade denne med den största förskräckelse på dokumentet, som föreföll honom vara ett bud från de döda.

— Hvar, stönade Olby, hvar har ni? . . .

— Hvar jag har funnit det, menar ni, sade den gamle skrifvaren.

— Hvar . . . hvar . . .

— Var lugn, köpman . . . jag visste att ni skulle komma med denna fråga . . Ni skall derför genast få veta, huru jag kommit i besittning af detta papper.

— Ni, ni vet? . . .

— Jag vet mycket, köpman, men nu till qvittot . . . Den afton, då kapten Torkilsson kom till er för att kräfva sina penningar tillbaka, var han klädd uti en ljus sommarrock . . . Minnes ni det? Qvällen var varm, och då kaptenen kom in i salongen bar han sin ytterrock på armen. Ni och jag suto vid bordet. Då jag lemnade rummet, kastade kaptenen rocken på en stol . . . Som ni kanske minnes, gick jag inte till staden, utan återvände till slottet . . . Jag fann rocken hängande på samma stol, der kaptenen kastat den, och jag kunde icke neka mig nöjet att se på densamma . . . Jag var förskräckligt nyfiken, och jag hade sär skildt denna afton giltiga skäl derför . . . Jag började undersöka fickorna i kaptenens rock, och min möda blef i sanning väl belönad. I bröstfickan fann jag detta papper . . . Ni känner nog igen det köpman Olby? . . . Det är samma papper som ni den der aftonen förgäfves letade efter i den mördades sommarytterrock. Ni kom dock litet för sent . . . Ah, ser ni, ni gjorde endast halft arbete, då ni rände dolken i kapten Torkilsson och sedan störtade honom utför den branta källartrappan.

Alla de öfriga studsade tillbaka vid dessa den gamle skrifvarens ord.

— Store Gud, utropade fru Torkilsson, min make blef således mördad, mördad af honom?

— Ja . . .

— Min Gud! Min Gud! Och ni kände den förskräckliga hemligheten, med ett ord, Holt, ni visste allt, och ändock anklagade ni icke denne niding, denne skurk!

Skrifvaren rätade stolt på sig och ropade nästan befallande:

— Tyst, fru Torkilsson! Jag sade er ju att den största, den mest fröjdfulla öfverraskning väntade er i dag. Ni skall få se att den blir den största i edert lif . . . Var nu blott lugn och lita på mig.

Fru Torkilsson hade rest sig upp, öfvervåldigad af ängslan och förskräckelse, men vid skrifvarens ord sjönk hon mållös och tillintetgjord ned på en stol.

Nu vände sig Holt åter till köpmannen.

— Och nu köpman, sade han lugnt, det bästa ni kan göra är att utan prut utbetala summan . . . Ni önskar väl inte, tänker jag, att jag skall offentliggöra på hvad sätt jag kommit i besittning af detta qvitto?

— Ah, skurk! hväste Olby.

— Nå hvad svarar ni?

— Det är falskt . . .

— Qvittot?

— Ja.

— Är det falskt? Godt, dermed skola vi nog få saken klar. Om ni nekar att inlösa det, så vänder jag mig till myndigheterna . . .

— Myndigheterna, ah bah!

— Hm, kommer denna sak blott i deras händer så kan ni vara förvissad om att saken blir riktigt grundligt undersökt . . .

Holt närmade sig plötsligt köpmannens öra och hviskade så tyst att endast Olby kunde höra det:

— Den hemlighetsfulla tilldragelsen på edert gods den der sommaraftonen blir då naturligtvis bragt i dagsljuset, och då . . . då . . .

Olby bleknade.

— Jag skall lemna ut summan, men ni måste lemna mig tid, skrek han.

— Icke en dag, svarade Holt.

— Ni måste.

— Nej, inte en timma . . . jag vet huru edra affärer stå. Pengarne skola utbetalas innan dessa båda damer lemna huset . . . ni hör det . . . Dessutom, det är icke allt.

— Hvad . . . hvad? . . .

— Ni måste underteckna ett dokument.

— Ett dokument?

— Ja just. Detta dokument innehåller en förklaring öfver, huru ni tog kapten Torkilssons egendom i besittning . . .

— Ah . . .

— Och . . .

— Nej, det gör jag icke, härtill låter jag på intet vilkor tvinga mig.

Köpmannen antog en trotsig hållning, beredde sig till språng, rusade blixtsnabbt på Holt och fattade honom med händerna om strupen.

— Usle hund, utropade han, usling som ett helt lif hycklat för mig, du har bestulit mig under det du föregifvit att du tjenat mig. Du sluter förbund med mina fiender och förråder mig . . . du, en usel slaf, som haft det sämre än den simplaste af mitt tjenstefolk . . . Ah, usling, jag skall . . .

Han tystnade plötsligt, ty dörren öppnades och en af bokhållarne såg in genom öppningen med förskräckt ansigte.

Denne såg emellertid intet.

Olby låg utmattad tillbakasjunken i stolen och Holt stod lugn vid hans sida, vördnadsfull som alltid.

Bokhållaren mumlade en ursäkt och drog sig tillbaka, stängande dörren.

Holt började lugnt:

— Kom noga ihåg, köpman Olby, att ni icke lika fritt och obesväradt kan öfva er våldsamhet här som i den norra flygeln . . . Derför, låt lika gerna först som sist ropa in kassören och säg till honom att han till damerna betalar ut de hundratusen riksdalerna . . .

— Ah . . .

— När det är gjordt . . .

— När det är gjordt?

—Då skola vi åter komma till dokumentet.

— Ah . . .

Med en min af inbitet raseri reste sig köpmannen och ringde på en klocka på bordet.

Bokhållaren syntes genast i dörren.

— Hvad behagas?

— Kassören, befalde Olby.

— Strax.

Bokhållaren trädde ut, och strax derefter kom en annan herre in.

— Hvad behagas, köpman? frågade han.

— Utbetala genast till denna dam hundratusen riksdaler, sade köpmannen, i det kan pekade på fru Torkilsson.

— Jaha . . .

Kassören tycktes blifva förvånad, men han bugade sig endast och aflägsnade sig helt tyst.

Om ett par minuter återkom han och räknade upp åtskilliga sedlar.

— Var så god, sade han, här äro dessa penningar.

Olby mottog sedelpackorna.

Kassören gick.

— Godt, sade Olby. Och nu qvittot.

Han räckte ut handen mot Holt. Med ena handen tog den gamle skrifvaren penningarne, under det han med den andra räkte Olby qvittot.

— Se der, fru Torkilsson, sade Holt, i det han öfverlemnade pengarne åt enkan, der är er mans under många år med hårdt arbete förvärfade förmögenhet. Köpekontraktet på er forna egendom skall sedan komma i edra händer . . . Ni kan, när ni det vill, återvända till ert forna hem.

— Jag kan inte taga mot dessa pengar, sade fru Torkilsson.

— Hvarför inte?

— Jag kan inte?

— De äro ju er rättmätiga egendom?

— Visserligen, men de hafva legat i samma händer som mördade min stackars make . . . Alla dessa sedlar synas mig vara fläckade af Gunnars blod . . . Jag önskar icke pengar, Holt, jag önskar blott rättvisa . . . Ett rättvist straff må drabba den man, som mördade min oskyldige make . . .

Olby for upp med ett hest vrålande.

— Hon är vansinnig . . . Jag vill icke blifva skymfad i mitt eget hus af en galen qvinna och en skurk . . . Jag vill . . .

Han räckte ut handen mot ringklockan, men hejdade sig plötsligt.

— Olby, ni gör rätt uti det, sade Holt. Ring ni på klockan så mycket ni behagar . . . Eller om ni inte vill ringa, så skall jag göra det . . .

Den gamle skrifvarens knotiga fingrar grepo om klockan och tryckte på densamma, icke en utan tre gånger, allt med korta mellanrum.

Köpmannen studsade.

— Hvad betyder detta, stammade han.

— Det betyder, att ni som mördare är lika stor stympare som ni är det som affärsman, svarade Holt med isande köld.

— Skurk! hväste Olby.

Holt vände sig derefter mot fru Torkilsson och fortsatte:

— Tack vare himmelens skickelse skall er sorg snart vara förvandlad i glädje, fru Torkilsson. Er make kommer sjelf för att anklaga den lömske mördaren, den bedräglige affärsmannen . . .

— Min Gud, hvad säger ni . . .

Fru Torkilsson fick emellertid ej tala ut, innan dörren öppnades och en reslig manlig gestalt visade sig på tröskeln.

Det var kapten Gunnar Torkilsson.

Det blef först ett fruktansvärdt ögonblick af hemsk tystnad.

Men i det nästa låg Julia Torkilsson i mannens armar.

Hvilken underlig ödets skickelse!

Det såg verkligen nu ut, som om döden släppt sitt rof.

Gunnar Torkilsson hade undergått en hemsk förändring, sedan han sista gången stod i detta samma rum.

Det forna friska, bruna ansigtet hade blifvit askgrått, kinderna voro insjunkna, mörka ringar omgåfvo de djupa, ännu ut-

trycksfulla ögonen och skarpa, hårda linier hade bildat sig kring munnen; men då han nu tryckte sin maka till sitt hjerta, log den ett matt leende och hans ögon strålade för ett ögonblick med dess forna glans.

— Min Gunnar, min Gunnar! utropade fru Torkilsson.

— Julia, Julia, hviskade Gunnar Torkilsson.

Är det en dröm, är det en dröm! fortfor hon. Har jag verkligen återfått dig, du, mitt allt på jorden? O, jag har lidit så mycket, så mycket, att jag ej vet, huru det nu är . . . Jag förmår ej att bära denna oerhörda lycka . . .

Ur stånd att yttra ett ord sjönk kaptenen, öfvervältigad af sinnesrörelse och återseendets glädje, ned på en stol, under det hans hustru och dotter föllo på knä på hvar sin sida om honom.

Köpman Olby hade å sin sida sjunkit ned på en stol och betraktade, mållös af raseri och häpnad, denna rörande scen.

Allt var slut . . .

Han hade ingen fördel skördat af det brott han begått, icke ens att se den hatade rivalen olycklig.

Den gamle skrifvaren bröt tystnaden och sade:

— Ni ser nu, köpman Olby, att jag hade rätt, då jag sade, att ni endast gjort arbetet till hälften den der hemska natten der ute på edert gods. Med all er egoism och högfärd är ni en usel fuskare i det ena såväl som det andra . . .

Den gamle skrifvaren höjde sig triumferande och hånlog mot sin skurkaktige principal.

SJUTTIOFÖRSTA KAPITLET.

Brottets förbannelse. — Guds straff.

De båda qvinnorna lågo alltjemt vid den återuppståndne makens och faderns sida.

— Min älskade make, sade Julia Torkilsson, hvar har du varit detta långa år. Vi ansågo dig för död, och nu kommer du som en uppenbarelse från de dödas rike.

— Holt skall tala, svarade kapten Torkilsson, han vet det.

Holt hade hört köpmannens ord och trädde nu närmare köpmannen. Han började berätta:

— Olby, då ni stötte ert offer ned i hans mörka graf i den öde källaren under den norra flygeln, borde ni, innan ni gick, undersökt, om ert offer verkligen var dödt . . . Men det är ju lätt förklarligt, hvarför ni icke gjorde det . . . Modet svek väl eder i sista ögonblicket, och ni vågade nog inte att stanna qvar hos den mördade och lyssna till hans hjertas sista slag . . . Ni var feg . . .

Ni skyndade från platsen för nidingsdådet och lemnade er handling halft ogjord.

Jag återvände, som ni minnes, till godset, föregifvande att det var för sent att gå till staden. Derigenom blef jag medlet i Guds hand för att rädda ert offers lif . . . Genom en tillfällighet tog jag en genväg genom parken förbi den norra flygeln. I ett af fönstren i denna flygel såg jag ett svagt ljussken, hvilket glimmade genom en remna i fönsterluckan.

Jag smög mig skyndsamt bort i riktning mot fönstret, i den afsigten att se in genom springan, men platsen var redan upptagen, der var en man före mig. Denne, som jag igenkände vara den gamle trädgårdsmästaren, stod med ansigtet helt tryckt upp mot fönstret. Då jag såg detta, smög jag mig åter bort lika obemärkt som jag kommit och gick vidare till den bebodda delen af huset. Jag gick genast in i matsalen och der lyckades jag komma i besittning af qvittot, hvilket låg i kaptenens ytterrocksficka.

Jag tog sedan plats.

Jag hade väntat ungefär fem minuter, då ni, köpman Olby, kom in.

Ert ansigte och hela ert uppförande sade mig genast, att något förskräckligt hade tilldragit sig i den obebodda norra flygeln. Ni sökte beherska er sinnesrörelse, men det lyckades föga.

Ni lemnade mig emellertid, och jag begaf mig direkte till det fönster, der jag sett ljuset skina.

Hvad fann jag der?

Jo, den gamle trädgårdsmästaren låg der sanslös utsträckt på marken. Jag anade genast sammanhanget. Han måste hafva varit vittne till en eller annan hemsk, mörk tilldragelse deruppe i den öde flygeln, och åsynen deraf hade beröfvat honom medvetandet.

Jag såg in genom springan, men nu var allt mörkt derinne, jag kunde intet upptäcka.

Jag stannade en stund och funderade.

Det föll mig plötsligt in, att jag under mina första besök på godset hört omtalas en underjordisk gång, hvilken skulle leda till den norra flygeln, eller från densamma, och jag beslutade, att genom denna lönngång bana mig väg till det rum, hvarest ogerningen blifvit föröfvad.

Först återvände jag emellertid till matsalen, och der förblef jag, tills ni begifvit er till er sängkammare. Derefter gick jag ned i betjenternas rum, lånade der en lykta under förevändning, att jag tappat en portemonnä i parken och begaf mig sedan upp igen.

Med lyktan i hand smög jag mig till grottan, som ledde

till den underjordiska gången, trädde in der och stannade inte förr än vid källartrappan, som ledde dit upp och stannade der.

Jag hade plötsligt snafvat på något — det var kaptenens kropp.

Jag ryckte upp hans väst, den var styf af blod. Under det jag lyssnade mot hans bröst, upptäckte jag, att hans hjerta ännu klappade.

Mördaren hade endast gjort halft arbete.

Vid undersökning fann jag såret och förband det med min näsduk. Derefter redde jag ett läger af en knippa halm, som låg undanslängd i ett hörn af källaren och lade den sanslöse i en mera beqväm ställning.

Sedan detta var gjordt, skyndade jag genast tillbaka till parken, gick upp i huset och lät en af betjenterna lysa mig upp på mitt rum. Men så snart allt blifvit stilla i huset, smög jag mig åter ut och skyndade bort till en bondgård, der man kände mig, hyrde der en häst och åkdon under föregifvande att jag måste vara i staden innan morgonen och derför ville köra dit in.

Med åkdonet skyndade jag på omvägar till godset, dolde häst och kärra i närheten af grottan, skyndade ned i källaren och fattade tag uti kaptenen, hvilken jag till hälften bar, till hälften släpade upp i det fria. Sedan det lyckats mig att få honom uppå vagnen, körde jag så fort jag vågade till ett sjukhus, hvarest jag var säker på, att man utan betänkligheter skulle mottaga honom. Detta sjukhus var en privat anstalt för vansinniga. Anstaltens föreståndare var en gammal läkare, den störste skurk och hycklare jag någonsin i mitt lif träffat. Jag visste, att man på detta ställe endast skulle spörja efter, huru mycket jag ville betala för den sjuke.

Då jag ankom till detta snygga hospital, bad jag att få tala vid dess föresfåndare, doktor Wilder.

Han kom.

Jag berättade för honom, att den sjuke, som jag medförde, var en af mina släktingar, som i ett anfall af vansinne försökt att taga sig sjelf af daga. Jag lofvade honom riklig betalning,

om doktorn ville åtaga sig honom, bota honom och vårda honom. Mera behöfdes icke för att få min skyddsling i säkert förvar.

Doktor Wilder samtyckte. Han undersökte patienten, som fortfarande var medvetslös, men gjorde mig ingen enda besvärande fråga. Han tillät sig icke ens att anmärka att en menniska som vill taga lifvet af sig, icke i allmänhet brukar sticka sig med en dolk i ryggen.

Ni vill, utan tvifvel, fru Torkilsson, fråga mig, hvarför jag handlade på detta sätt, hvarför jag icke genast angaf förbrytaren för myndigheterna och sedan bragte kapten Gunnar Torkilsson tillbaka till hans hustru och barn. Som svar derpå har jag intet annat att säga, än att jag i många år varit genomträngd af en vild passion för er, en passion, som likt en förtärande eld bränt i mitt inre . . . Ni vet detta, jag har sagt er det förut . . . Det var mig en njutning att kunna tänka, att jag, då jag icke anmälde Harry Olbys brott, kunde hämnas på er . . . Ja, det var en njutning att tänka så, en njutning emedan jag hatade er. Och hvarför hatade jag er? Jo, emedan jag trodde er vara upphofvet till den förödmjukelse, som er far tillfogade mig. Dessutom önskade jag att få Harry Olby helt och hållet i min makt, ty jag visste allt för väl, att min kännedom om hans brottslighet gaf mig oinskränkt välde öfver hans kassa, och girighet, endast girighet har alla de sista åren utgjort driffjedern till alla mina handlingar.

Som ni finner hade jag en dubbel orsak till att bevara den blodfläckade hemligheten och att handla såsom jag gjorde. I öfver ett år har jag gömt denna hemlighet i mitt bröst, tills ödet en dag ställde mig ansigte mot ansigte med den qvinna, hvilken jag en gång så högt älskade. Åsynen af henne smälte isskorpan kring mitt hjerta och jag gamle förhärdade syndare blef åter vek vid minnet af min ungdoms kärlek.

Jag sökte upp er, fru Torkilsson, och af er sjelf fick jag höra, huru djupt jag misskänt er karaktär. Från det ögonblicket beslöt jag försona hvad jag brutit mot er. Jag skyndade till hospitalet, der jag lemnat er make. Jag behöfde blott säga några ord till denne menniskovänlige doktor Wilder, att jag icke längre kunde betala för min patient, för att få honom med mig.

Den samvetsgranne läkaren upptäckte märkvärdigt nog genast, att hans patient var fullkomligt frisk och hade intet emot att han när som helst lemnade inrättningen.

Således reste jag derifrån med kapten Gunnar Torkilsson, men det var svårt att lemna detta förbannade ställe. Vi måste nemligen resa utan en andra patient, hvilken vi båda önskat taga med oss hit, men hvilket icke lät sig göra. Denne patient, vet ni hvem han var, fru Torkilsson? Jo, han var ingen annan än er egen son Richard Torkilsson, hvilken, efter att hafva upptäckt köpman Harry Olbys brott, af denne blef inspärrad på hospitalet, för att framdeles förflyttas till något säkrare ställe, på en eller annan afsides belägen kyrkogård der brottets upptäckare sedan aldrig kommer att öppna munnen.

Far och son möttes sålunda under doktor Wilders gästfria tak. Men min Gud, är det icke en förunderig ödets skickelse, köpman Olby, att dessa båda skulle sammanträffa der, sonen som trodde att hans far var mördad, och fadern som uppgifvit allt hopp att någonsin i lifvet få återse dem, som han älskade så högt,

Men himlens vägar synas oss menniskor ofta så underliga. Vi se Guds finger, men vi erfara ingenting om dess verkan. Brottet får sin förbannelse till sist, Guds straff uteblifver icke.

Ett par dagar gömde jag kaptenen i skärgården, tills tiden var inne för mig.

Emellertid betviflar jag alls icke att doktor Wilder utlemnar Richard Torkilsson, då han får veta att Olby är en förbrytare och dertill står på ruinens brant.

Och till sist, kapten Torkilsson, ligger det i er hand att söka upprättelse för de olyckor, hvilka denne skurk vållat er och er familj. Det beror på er, om ni vill hämnas på denne niding. Ett mordförsök är ett brott som strängt straffas af vårt lands lagar.

— Nej, utropade kapten Torkilsson och sträckte sin högra hand mot höjden, jag vill det ej. Hämden är min, säger Herren Gud. Och för öfrigt, landets lagar skola helt visst för ringa att göra med denne man . . . Se, det tyckes, som om han snart skall

inför en högre domstol uppgöra sitt lifs räkenskap. Skicka genast efter en läkare, Holt.

Alla blefvo helt förvirrade vid åsynen af köpmannen som sjunkit ned på golfvet, med askgrått ansigte, vildt rullande ögon och fradga kring munnen.

Holt sprang genast till och lossade sin principals halsduk, under det kapten Torkilsson öppnade dörren till det stora kontorsrummet och bad en af kontoristerna springa efter närmaste läkare.

Köpman Olby blef medvetslös.

I det tillstånd, hvari han låg på golfvet, med likblekt ansigte och stela ögonlock, måste han väcka sin bittraste fiendes medlidande.

Läkaren kom.

Han undersökte köpmannen, och förklarade att han träffats af ett häftigt slaganfall, hvilket skulle ända hans lif.

Lifvets gnista är väl ännu ej flydd, men medvetandet återkommer aldrig mera, förklarade doktorn.

— Kan ni inte rädda honom, frågade Holt.

— Nej, omöjligt, svarade läkaren.

— Han dör alltså?

— Ja . . . Slägtingar och vänner böra snarast möjligt underrättas om hans tillstånd.

Läkaren gick.

Holt stod ett ögonblick och betraktade den man, som gjort så mycket ondt och sade derpå:

— I hela vida verlden hade han icke en vän eller annan menniska som älskade eller höll af honom, med undantag af hans dotter; men hon har ju öfvergifvit honom. Dock, jag skall draga försorg om honom under den korta tid han möjligen har qvar att lefva. På ett eller annat sätt måste jag emellertid ha honom bort från kontoret, ty jag förmodar att då detta blir kändt, kommer kontoret i morgon att bestormas af menniskor, hvilka vilja utfå en hop pengar. Men kassan är tom,de få intet. Så här dags komma en mängd sjömän utifrån, och då vilja de göra sig underrättade om, huru det står till med de besparingar, de insatt

hos köpmannen, men hvilka han nu bedrägligt förstört . . . Träffa de honom, så kunna de slita honom i stycken.

Samma afton blef också den stolte köpman Olby transporterad till den fattige skrifvaren Holts tarfliga bostad, der den sista svaga kampen mot döden skulle försiggå.

Kapten Torkilsson, Julia och Gurli återvände till sitt hem, hvilket de sist lemnade med så mycken oro och tvifvel, men till hvilket de nu återkommo med en länge sörjd anförvandt, den himlen återgifvit dem i ett lyckligt ögonblick.

SJUTTIOANDRA KAPITLET.

Katastrofen.

Johan Holt hade talat rätt.

Dagen derpå kom hela staden i rörelse, då man erfor att Olbys kontor var stängdt.

Öfverallt sammanträdde man.

Grupper samlades och diskuterade den financiella katastrofen och det såsom rikt ansedda handelshusets fall.

— Han har spekulerat, hette det.

— Vet det . . .

— Stor import . . .

— Förfelade beräkningar.

— Trassliga affärer med andras pengar.

— Hvem kunde trott det . . .

— Är det alldeles stopp?

— Ja.

— Kan det inte räddas genom administration?

— Nej.

— Huru stora äro passiva . . .

— Hundratusental.

— Ah . . .

— Värst är det för de stackars menniskor som insatt sina sparpengar i denna ruttna håla.

— Ja det är beklagansvärdt.

— De komma att storma detta hus, som en gång, för icke

länge sedan, betraktades säkert som det guld, hvilket fått kunglig stämpel.

— Ja förbittringen blir nog stor . . .

— Nå, köpmannen då?

— Vet inte något om honom.

— Är han död?

— Nej.

— Har han sjelf tagit sig afdaga?

— Nej.

— Är det katastrofen som bringat honom om lifvet.

— Det påstås att ett slaganfall i går träffat honom, så att han när som helst är dödens.

— Var det förbittring, grämelse kanske?

— Det lärer varit en obehaglig uppgörelse med en kapten, som gifvit honom nådestöten.

— Ah . . .

— Hvar fins han nu?

— Kaptenen?

— Nej köpmannen.

— På sin egendom förmodligen.

— Jaså.

Så ljödo de förvirrade utrycken och tankarne dagen efter husets fall, och allmänheten syntes icke veta något alls om minsta orsaken till den katastrof som drabbat den förr så ansedde mannen. Allt betraktades från financiel synpunkt och verkliga sanningen anades af ingen.

— Men hemma i Holts anspråkslösa bostad låg ännu ett par dagar den stolte köpmannen, medvetslös i dödens armar.

Så utandades han slutligen det lif som alltigenom varit en enda jagt efter njutningar och tomma fröjder, för hvilkas tillfredsställande han ej skytt de sämsta, de skuraktigaste medel. Utan en tår gick han ur verlden och de som han bringat i olyckor och elände drogo kanske en lättnadens suck att vara qvitt en oförsonlig fiende.

SJUTTIOTREDJE KAPITLET.

På lyckans stigar.

Det är i Brüssel.

Från när och fjerran hafva konstens unge adepter och grånade veteraner samlats till täflan i målningens sköna konst och den belgiska hufvudstadens konstgalleri genljuder af glada, segervissa röster.

Öfverallt hänga fria alster af målarnes penslar, banbrytande snillen, det är ett öfverflöd af färger, af glänsande motiv, genrer och stilleben, hvilka framlocka beundrande utrop och förnöjda leenden på kamraters och kriticis läppar.

I fonden af det ståtliga galleriet hänger emellertid ett ståtligt landskap, hvars mjuka färgton och fina motiv tilldrager sig allas blickar och lockar till sig de flesta åskådarne.

Mästarens namn uppletades af den stora mängden i hörnet af taflan, men han var tämligen obekant för dem. Inom invigda kretsar var han emellertid bekant, och han hade der redan sedan några månader tillbaka helsats som en uppgående strålande sol på konstens himmel.

Hvem hade då målat taflan?

Hvad hette målaren?

Det var en son af den höga norden, af det gamla Sverige, som redan vid tiden för vår berättelse började göra goda, berömvärda insatser i de sköna konsterna.

Oskar Berger hette målaren.

Man diskuterade i grupper än på det lifliga franska språket, än på det något tunga flamländska språket taflans förtjenster och ästetiska värde, och att målarens person var föremål för lifliga gissningar var ju helt naturligt.

Från Sverige! ljöd det från ett håll. Vive la Suede!

— Charmant, charmant, ljöd det från ett annat håll.

— Känner ni målaren? frågade man i en grupp en gammal grånad veteran i konstens tjenst.

— Ja, svarade denne allvarligt.

— Nå, visa oss honom då.

— Kan ej.

— Beskrif, då honom för oss.

— Beskrifva . . . hvartill skulle det tjena? Han är föga olik den vanliga artisttypen: en ung, enkel man, entusiastisk för sitt lifs uppgift och mål, energisk och arbetsam.

—Treflig?

— Nej, allvarlig, som hans hemlands gråa berg, kall som snön på dess fjell och slätter.

— Ah . . .

— Ett visst drag af djup melankoli hvilar öfver honom, sluten och tyst har han varit och under hans vandringsår har han helt visst ej förtrott åt många sina tankar och känslor.

— Men nu är han berömd.

— Det är han . . . men med sin berömmelse och sitt rykte drager han fjerran till sitt land igen, obekymrad om den ryktets glans som öfvergjutes honom, de loford som hagla öfver hans person.

Detta var ungefär hvad den gamle konstnären hade att medela sina intresserade åhörare om den nu ryktbare unge målaren.

Men hade han nogare observerat omgifningen skulle han märkt en ung, högväxt man, som stod blygsamt tillbakadragen vid en hög staty, obekymrad om sorlet omkring honom, med melankoliska blickar skådande ut öfver mängden.

Hvar hafva vi sett detta ansigte förr?

Vi minnas honom från ett skede i vår berättelse, som hjelten i en varm, ljus kärlekssaga, lika ljus och doftande som vårens björkar i hans gamla hemland.

Låta vi blickarne irra från honom till mästerverket, landskapet på väggen derborta, igenkänna vi i honom mästaren. Ingen annan än han har kunnat målat den, vi känna landskapet, vi veta att det sammanhänger med en ljus episod i hans lif, en episod som tryckt sig så fast i hans själ, att den gifvit lif åt färgerna på den vackra duken.

Ty så målar endast den, som sett med kärlekens ögon.

Vi behöfva ej mer än erinra läsaren om denna episod, för att han skall komma ihog Gurli Torkilsson och hennes korta kärlekssaga, komma ihåg den unge man, som under namn af Oskar Berger vann den unga sjökaptensdotterns hjerta, men för hennes och hennes familjs stora olycka på ett oförklarligt sätt spårlöst försvann, utan att hon sedan återsett honom, mera än en gång, men då under sådana omständigheter, att elden i hennes trogna hjerta för alltid hotades att släckas.

Det var just samma landskap han framstält på duken som det, der han första gången under sina studieutflykter i hemlandet sammanträffat med den unga flicka, vid hvilken han blifvit fästad med så ljufva band.

Hade han glömt henne?

Ack nej!

Taflans motiv liksom ock det drömmande, allvarliga uttrycket i den unge mannens ansigte vittnade om att den unge mannen ännu bar i sitt hjerta bilden af den unga flickan, hans lifs ljusaste minne.

Han älskade henne ännu med full glöd, men liksom alla stolta, kraftiga naturer hade han ej velat återse sin älskade förr än han hade uppfylt det löfte, han engång gifvit henne: att som oberoende och med stadgadt rykte återkomma till fosterjorden och då binda henne vid sig med oupplösliga band.

Nu var målet nådt. Taflan, som hängde der på väggen och beundrades af alla, hade stadfäst hans ryktbarhet och satt honom i stånd att trygga sin ekonomiska ställning

Det var den unga flickan och det löfte han gifvit henne, som nu sysselsatte hans tankar och kom honom att glömma sin stora triumf och sin framgång.

Det fanns ingen egoism i hans hjerta. Under sina långa vandringsår, fulla af mödor och arbete, hade han ej lemnat ur sigte sitt mål, aldrig glömt sitt löfte och den kära varelse, som bodde i hans hjerta och sporrat honom på vägen mot målet.

Och då han nu så väl lyckats, tillskref han icke endast sig förtjensten deraf, äfven hon, som sporrat honom, gaf han äran.

Uti sina funderingar, som gjort honom helt varm om hjertat, störtes han emellertid snart af en ungdomlig stämma, som utropade:

— Hallåh, kamrat!

Då han vände sig om, kände han ett kraftigt handslag på sin axel.

Det var en af hans vänner, en landsman, kamrat i konsten sedan fordom.

— Hvad står du och tungusar för på din hedersdag, utropade denne, inte drömmer man bort sig, då allmänheten jublar...

Den unge liflige kamraten fattade hans arm och ville föra honom derifrån.

— Kom med, sade kamraten.

— Nej, svarade Oskar Berger med bestämd röst.

— Hvarför icke? jag skall presentera dig för hundratals lifliga, entusiastiska flamländskor, hvilka svärma för din tafla, men ännu mer för dess okände upphofsman.

— Jag vill icke.

— Hvarför?

— Jag vill tänka.

— Tänka?

— Ja.

— Nåja, tänka kan du väl ändå...

— Nej, mina tankar få ej störas af tomt pladder och intetsägande artighetsfraser.

— Aha...

— Jag vill vara allena...

— Allena?

— Ja...

— Du vill då kanske inte alls se mig?

— Jo, gerna, ty du är ju min ende vän... Ser du, i dag

isynnerhet har jag ett särskildt behof af att vara ensam med mina tankar.

— Och hvarför?

— Det är mina minnen från hemorten som tränga sig på mig.

— Minnen?

— Ja.

— Nå, det kan ju hända, men inte bör du se så allvarlig ut då.

— Hvarför säger du det?

— Jo, emedan den som målat en sådan tafla, måste inte haft några allvarliga, sorgliga minnen att umgås med... Det hade stört lugnet och gjort attack på färgsinnet.

— Säger du det?

— Ja, det säger jag...

— Nåja, så sorgliga äro ju inte mina minnen. Men i denna stund, då min möda fått sin lön, kommer det förflutna på mig med oerhörd makt... Det finnes deri punkter, som grumla min lycka.

— Ah...

— Jag vet det bäst...

— Nog, nog, hör, min vän. Låtom oss tömma en bägare ihop för din framgång. Och under tiden berättar du för mig om ditt lif. Du har varit så sluten till och med för dina bästa vänner, att det förundrar oss. Öppna ditt hjerta åtminstone för mig, som är din bepröfvade vän!

— Nåja, jag följer dig, men hvart?

— Till källaren "Le Roy".

— Då gå vi...

De båda vännerna fattade hvarandras armar och vandrade genom galleriet. Ingen menniska fäste sig vid dem; endast några få visste att den ene var taflans upphofsman, stadens förnärvarande mest populäre man.

Vid en af stadens förnämsta gator var källaren "Le Roy" belägen.

Der nedgingo de båda männen.

— Nå, kamrat, sade den unge, liflige målaren, sedan de

fått hvar sin bägare vin, hvad är det som tynger ditt hjerta?

— Mycket.

— Tala ut!

— Mycket, mycket tynger på mitt hjerta. Att berätta dig allt skulle taga allt för lång tid.

— Berätta i korthet!

— Det som i denna stund smärtar mig är mina familjförhållanden.

— Familjeförhållanden?

— Ja, de äro olyckliga. Tidigt gick jag från hemmet ut i verlden. Min talang, som då grydde, ville jag utveckla, men min fader, som är en stel, otillgänglig affärsman, kunde icke förstå mig. Han förbjöd mig att följa min böjelse och dessutom förbannade han mig, derför att jag icke gick i hans ledband och i allt lydde honom. På samma gång han smädade mig smädade han konsten, hvars höga ideal han ej kunde förstå, ej fatta. Jag föredrog att gå min väg utan hans hjelp och derför lemnade jag hemmet, följd af min faders vrede och min systers tårar...

— Din syster?

— Ja, jag hade, eller rättare jag har en sådan. Hon förstod mig och hon älskade mig såsom endast en syster kan älska en broder. Jag skänkte henne allt det som utgjorde min ungdoms stolthet och fröjd, mina skisser och utkast, och vandrade sedan ut mot okända öden. Aldrig sedan har jag träffat någon af de mina...

— Aldrig?

— Jo, en enda gång...

— Din syster?

— Nej, min fader. Han hade fått reda på min uppehållsort, hade ett längre samtal med mig, och det hade till följd att jag lemnade landet.

— Nå, men nu kan du ju med lugn uppsöka honom och gifva honom del af din framgång.

— Det händer aldrig.

— Hvarför?

— Emedan det ej skall glädja honom. Han är död för mig, jag för honom. Af de mina finnes ej mer än en i lifvet

som skall mottaga mig med oförställd glädje, min syster ... Men om hon ännu finnes i min faders hus, vet jag ej; mycket kan ju hafva omgestaltats sedan jag lemnade hemmet.

— Du får söka upp henne.

— Naturligtvis...

— Jag erkänner att detta ju kan ge anledning till bekymmer, men glädjen öfver att du vunnit framgång måste väl kunna undertrycka dem.

— Aldrig.

— Du är märkvärdig, det måste jag säga.

— Den enda fröjd som återstår mig på jorden är att få återse en varelse, som varit mitt allt under de långa mödorna. Henne har jag att tacka för det jag möjligen blifvit...

— Aha, du är kär?

— Jag vet icke hvad det skall kallas, men hon fyller mitt hjerta helt och hållet. Jag återvänder nu till Sverige och så vidt hon lefver, skall jag knyta hennes öde vid mitt.

— Rätt så kamrat!

— Sedan vet jag icke om jag någonsin lemnar hemmet.

— Inte?

— Nej, jag slår mig nog i ro.

— Herre Gud, tala inte så, det skulle bli en förlust för konsten.

— Förlust?

— Ja, inte skall du lemna konsten för kärleken.

— Ah, den förra förlorar inte på bytet.

— Se så, kamrat, jag tror dig icke, den inneboende gnistan låter ej släcka sig. Då du fått nog af din unga lycka, så kommer du allt åter till våra glada kretsar och presenterar din fagra mö för de glada kamratkretsarne från fordom.

— Du skämtar!

— Nåja, litet skämt skadar ej ... när reser du?

— Genast...

— I dag?

— Nej, i morgon.

— Vi följa dig. Ovationerna skola ej uteblifva...

— Du känner mitt lynne?

— Jag skulle väl det . . .

— Nåväl, då vet du, att jag ej trår efter att väcka uppseende. Lika obemärkt som jag kom hit, lika obemärkt vill jag lemna denna stad och detta land.

— Aha, du gamle pilgrim! Det lyckas ej.

— Då underrättar jag ingen om min afresa.

— Mig måste du likväl ge ett varmt handslag innan du far.

— Kanske, men då utan sällskap.

— Önskar du det, så . . .

— Men nu måste jag skynda . . . gamla gynnare och lärare måste jag uppsöka för att tacka dem för allt det jag fått röna af godhet och välvilja under det år, jag vann den så kallade lagern.

— Jag följer dig.

— Godt.

— Skål då för din konstnärslycka och din tomtebolycka.

— Skål!

De båda männerna kredensade bägaren, hvarpå de efter en kort stund aflägsnade sig från källaren.

Då solen rann upp i öster och morgonen trädde in med soldiademet på sin panna, gungade den unge konstnären Oskar Berger på bölja blå mot fäderneslandet, men osäker var han då, om denna färd var en färd på lyckans vägar.

Att ödet så hade bestämt, att färden bar mot det mål han drömt om, mot uppfyllelsen af hans en gång gifna heliga löfte, derom skola vi få visshet i det följande.

SJUTTIOFJERDE KAPITLET.

Ett kärt sammanträffande.

Berättelsens snart utlöpande tråd leder oss nu till den trakt, der dess olycklige hjeltar och hjeltinnor tillbragt så många lyckliga år, tills en samvetslös skurk störtade dem i gränslösa olyckor och namnlöst förderf.

Askimfjordens blåa, lugna yta låg klar som en spegel, och öfver de nu gulnade slätterna sken höstsolen mild och blek.

Den lilla plats i skogen, som varit skådeplatsen för Gurlis och den unge målarens kärlekssaga låg lika vacker och intagande som förr.

En dag finna vi Oskar Berger der.

Han hade slagit upp sitt stafli i den lilla dungen, och satt der hvarje dag i hopp om att hans älskade en gång skulle ställa sina steg dit alldeles som fordom.

Men hon kom icke.

Hvarför?

Med obeskriflig förundran erfor Oskar Berger att Gurlis familj lemnat denna trakt och att deras egendom nu tillhörde en köpman Olby i Göteborg.

Det var ju hans fader.

Han skref genast till sin syster under sin faders adress och underrättade henne om sin vistelseort samt uppmanade henne att skaffa sig underrättelse om, huru kapten Torkilssons egendom kommit i deras faders händer.

Hans syster kom i egen person för att besvara denna fråga.

Den unga, så hårdt prövade köpmansdottern hade ute i skärgården, der hon funnit säkerhet under faderns förföljelse, fått underrättelse om sin faders död, och strax skyndat till staden.

Kort derefter erhöll hon broderns bref och syskonkärleken hade snart fört henne i armarne på denne broder, som hon ansett som förlorad.

Underrättelsen om faderns död hade djupt gripit hennes sinne; men den nedslog henne ej. Hade det varit för ännu kort tid sedan, innan vissheten om faderns karakter kommit i dagen, skulle den alldeles förkrossat henne; nu deremot verkade det något lugnande på henne. Han var ju död nu och kunde icke mera för sina brott kallas till räkenskap inför jordiska domare. — Han stod nu inför en domare, hvars barmhertighet och nåd icke ega några gränser.

Hade han blott ångrat sig? . . .

Hon frågade sig detta många gånger, men det var en fråga som ingen dödlig kunde besvara. I sitt hjerta hoppades emellertid Svea Olby att nådens ljus lyst i hans själ, innan hans ögon brusto och han gick in i dödens natt.

De båda syskonen möttes emellertid här i skogen under den största hjertlighet.

Länge hvilade Svea vid broderns bröst.

— O, du min älskade broder så ser jag dig åter, utropade hon.

— Och du kära syster, du lefver än, du är dig lik! sade den unge målaren, som var påfallande lik sin syster.

— Ja, jag lefver, men huru tungt har icke lifvet varit utan dig . . .

— O, du kära syster . . .

— Jag älskade dig så mycket, och så for du bort från mig . . . då blef lifvet mig outhärdligt!

— Du hade ju din fader.

— Din fader?

— Ja, eller rättare vår fader . . .

— Det är sant, men han kunde icke ersätta dig . . .

— Du goda lilla syster . . .

— Dessutom var jag icke hemma de sista dagarne.

— Icke hemma?

— Nej.

— Hvar var du då?

— Jag flydde från hemmet . . .

— Du flydde? Min Gud hvad vill det säga?

— Jag kan icke säga dig orsaken, broder. Det är nog att jag säger, att jag flydde . . .

— Du flydde? . . . Stackars syster, när jag tänker på, huru outhärdligt jag en gång fann lifvet derhemma, så vet jag att jag ej behöfver fråga dig om orsakerna till din flykt.

Svea kände sig glad öfver broderns ord. Det var henne icke möjligt att uttala en anklagelse mot den far, hon en gång så ömt älskat. Derför var hon glad att hon ej blef tvingad att redogöra för de närmare omständigheterna vid sin flykt.

— Nu är vår fader död, afbröt plötsligt Oskar hennes tankegång.

— Ja, svarade hon med en hviskning.

— Du var hemma då?

— Nej.

— Hvar mottog du underrättelsen derom?

— I skärgården . . .

— Såå.

— Dödsbudet kom som ett slag . . . aldrig trodde jag att vår fader var så nära döden . . .

— Du sörjer djupt?

— Jag är gripen deraf . . . men det var kanske bäst så som det skedde . . .

— Det är ock min tanke . . .

— Hans affärsställning var rubbad . . .

— Jag har hört det . . .

— En bankrutt skulle han aldrig öfverlefvat . . . En sådan olycka skulle krossat hans stolthet och satt sjelfmördardolken i hans hand . . .

— Jag tror det och . . . Gud vare hans själ nådig . . .

— Amen!

De båda syskonen sutto stilla en stund, försjunkna i djupa

tankar. Det var, som om de bedit för den döde brottslingens själ.

Plötsligt bröts tystnaden af Svea Olby.

— Nå, du broder, huru ha dina mödor lyckats? sade hon. Är du vid det mål, du en gång drömde?

— Ja, kära syster, jag har lyckats.

— Allvarsamt?

Han log.

— O, så roligt!

— Mången hård kamp har den framgången kostat, men jag tvingades dertill af omständigheterna . . . Jag stod ju utan stöd i verlden, sedan jag öfvergifvit mitt hem.

— Det är sant.

— Men energien dref mig framåt, och dessutom var jag bunden af ett löfte.

— Du?

— Ja, ett löfte . . . men derom får du nog höra talas . . .

— Nå, det var i Brüssel du stod vid målet?

— Ja, som jag skref till dig.

— Och denna tafla, som vann sådan framgång, hvilket motiv hade du valt för den?

— Motivet?

— Ja.

— Då du får se taflan en gång, antingen i skisser eller fullbordad, skall du finna, hur likt denna plats motivet är . . .

— Hvarför denna plats?

— Det är min hemlighet . . . Mina tankar voro hela den långa tiden fästade härvid, emedan det var här jag första gången rönte vänlighet och kärlek, då jag styrde mina steg ut i verlden . . .

— Du talar så entusiastiskt . . .

— Björkarne der, ängen med sin rinnande bäck, den buskklädda backen, allt talar ett varmare språk, som gett lif och färg åt min tafla.

— Hvad jag gläder mig med dig!

— Jag vet det, ty du har alltid varit mig en god och huld syster, den enda i verlden som förstått mig och mitt hjerta. Der-

för gläder det mig, att jag nått mitt mål. Ty du skall finna glädje deri, liksom jag, kanske mer.

— Ack ja! Vet du, att de skisser, du lemnade efter dig till mig som minne . . .

— Dessa skisser?

— Dem har jag gömt . . . De ha blifvit fernissade och uppsatta i ramar.

— Fernissade?

— Ja . . .

— Hur har det gått till?

— På fullt konstnärligt sätt, det försäkrar jag.

— Men du kan ju inte ha gjort det sjelf?

— Nej, inte jag . . .

— Hvem då?

— En ung målare.

— Aha . . .

— Han har gjort det med fullt förstånd och värdighet . . .

— Hvem var denne unge målare?

— Han hette Wild . . .

— Wild?

— Ja, eller ock kallade han sig så . . . Han såg ut att ha sett bättre dagar, och derför ville han kanske inte röja sitt eget namn . . .

— Nå . . .?

— Jag träffade honom i en butik och fäste mig vid hans sorgsna utseende och antog derför att han behöfde arbete.

— Nå . . .?

— Jag bjöd honom också ut och förelade honom dina taflor, hvilka han till min fulla belåtenhet renoverade.

— Hvar är han nu?

— Jag vet ej.

Svea Olby suckade.

— Du suckar?

— Jag kan ej annat, ty det som sammanhänger med den unge mannens besök hos oss är en familjetragedi af det sorgligaste slaget.

— En tragedi . . .

— Det är rätta ordet . . .

— Du är så hemlighetsfull . . . du måste förklara dig.

— Jag kan ej, bed mig inte derom! . . . I en framtid skall allt varda uppenbaradt. Då skall du blifva underkunnig om märkliga ting . . . Men innan dessa omständigheter leda till en förklaring öppnar jag ej munnen . . . Min faders minne får ej fläckas genast efter det jorden ännu doftar på hans kulle.

— Du är samma goda lilla varelse som förr, samma själsadel besitter du, och derför vill jag inte uttråka dig . . . Låtom oss derför vända vårt tal kring något annat . . . Du står nu ensam i verlden, och derför är det min pligt att draga försorg om dig . . . Jag har köpt en stuga här i denna trakt, och der kan du bo . . . Härifrån skall jag göra mina efterforskningar efter något . . .

— Efterforskningar?

— Just det . . . Men det är min hemlighet, och den vill jag bevara tills omständigheterna förklara den för dig . . .

— Jag fordrar ej heller något af dig . . .

De båda trogna syskonen lindade armarne om hvarandras lif och gingo långsamt öfver ängarne i riktning mot en liten stuga.

SJUTTIOFEMTE KAPITLET.

Det gamla hemmet tages i besittning.

Kapten Torkilsson hade åter tagit sin bortröfvade egendom i besittning.

Dagen innan han på nytt tillträdde densamma sutto den unge målarens forna värdinna och en grannqvinna lifligt samspråkande om denna traktens stora, viktiga händelse.

— Ja, det kan jag säga er, sade den gamla frun, att aldrig kunde jag tro att kapten Torkilsson skulle lefva upp igen — men försynens vägar äro underbara.

— Ja, det äro de visst, tillfogade grannqvinnan, i det hon betänksamt smuttade på sin kaffekopp.

— Jag hågar som i går, fortsatte den förra, huru hastigt det blef omslag i den goda kaptensfamiljens lycka och huru de med ens från förmögenhet och godan ro slungades ned i fattigdom och elände.

— Hur gick det till, månne?

— Man vet inte så noga . . .

— Folket här har hviskat än så, än så . . .

— De må hviska hvad de vilja; att onda menniskor haft sin hand med i spelet, det är jag då så säker på, som att jag vet att vår herre lefver.

— Onda menniskor? Hvad menar I med det?

— Åh, jag hågar så väl, huru för ett år sedan, alldeles en

sådan här dag som i dag, det kom en äldre herre hit och frågade efter den unge målaren, som bodde här . . .

— Den unge målaren?

— Ja, ni vet väl det?

— Nej.

— Jo, ser ni, jag hade en ung målare här förlidet år, en rigtigt gentil karl . . .

— Nå?

— Denne unge målares far var det som kom hit och frågade efter den unge mannen . . .

— Ah . . .

— Min Gud, aldrig glömmer jag de ögonen och det ansigtet . . . Går det onda på jorden i någon mensklig gestalt, så måtte det gått i honom . . . Jag blef så rädd för honom, att jag inte kunde sofva på flera nätter.

— Nå?

— Den gamle herrn låste in sig med den unge, och långt om länge for han sin väg . . . Jag blef rysligt glad derför, ty så länge han var i huset, var det som om den lede gästat der.

— Nå?

— Emellertid blef jag snart lika ledsen.

— Hvarför då?

— Jo, den unge målaren kommer strax efter och berättar att han måste packa in sina saker, emedan han tvingades att resa sin väg . . . han ville inte säga mer, men jag förstod mer än väl, att denne grobian till fader tvungit honom dertill.

— Hvarför det, tro?

— Något säkert vet jag icke . . . Dock tror jag mig tänka riktigt då jag sätter målarens resa i samband med ett kärleksförhållande, som uppstått mellan honom och kapten Torkilssons dotter, det är då visst och sant.

— Nå, hur gick det sedan?

— Sedan gick det, som det gick . . . Kaptenskan med sina barn flyttade från orten, utan att ega så mycket som en vitten af den forna välmågan. Inte ett runstycke ens fick hon taga med sig . . . Det riktigt rörde mig till tårar, då jag såg dem draga härifrån . . .

— Ja, alla tyckte synd om det goda snälla folket . . .

— Då jag sedan fick se den gamle stränge herrn härute ett par gånger gå och pyssla med egendomen, anade jag genast att han haft någon djefvulsk hand med i spelet, och dertill anser jag honom inte för god. Han såg minsann ut att kunna göra allting . . .

— Ja, det var förunderligt . . .

— Emellertid höll saken på att falla i glömska, det var blott en och annan, som talte derom.

— Det har ni rätt uti.

— Då plötsligt kommer det här som ett slag, kaptenen är åter bland de lefvandes antal och kommer åter och tager sin egendom i besittning . . . Det der förefaller mig oförklarligt . . .

— Ja, store Gud, det gör det visst.

— Man vet inte hur man skall förklara det . . .

— Nej, det har sig litet svårt, det.

— Och ännu konstigare är det, att den unge målaren är kommen till trakten . . .

— Såå . . .

— Jag mötte honom i går tillsammans med en ung vacker flicka.

— Ah . . .

— Att det var han, såg jag genast, ty han helsade artigt på mig, hans gamla värdinna.

— Var det kaptenens dotter han hade i sällskap?

— Nej.

— Hvem var det då?

— Jag kände henne inte . . . Emellertid gingo de mycket förtroligt arm i arm.

— Det var märkvärdigt . . .

— Ja, jag har funderat länge på det . . . Kanske han glömt kaptenens flicka och fått en annan . . .

— Jo, jo, de unge männen, man vet icke hvar man har dem . . .

— Emellertid ha vi, jag och några till, beslutit att helsa kaptenens välkomna hit till vår socken, och det är det snälla folket ärligt värdt . . . Aldrig i lifvet ha vi träffat något så besked-

ligt och snällt folk och jag har många gånger i dag tackat Gud, att han åter låtit sin nåds sol lysa för den stackars hårdt pröfvade fru Torkilsson . . .

— Amen!

Som man af detta samtal finner, lefde ännu den dag som var Torkilssonska familjen i älskadt minne hos forna grannar.

Det var derför med sann glädje och tillfredställelse fru Torkilsson åter flyttade in i det gamla hemmet, der hon tillbragt de lyckligaste stunderna af sitt lif, men hvarifrån hon under stor smärta och själsqval måste för ett år sedan afflytta.

Än en gång kunde hon kalla detta hem sitt eget.

Men det var icke tillfredställelsen öfver detta och öfver grannarnes trohet allenast som rörde henne, ännu större glädje erfor hon vid att veta, att hon återvände icke blott med sin älskade make, äfven han hårdt pröfvad, utan äfven med Richard och Gurli, de båda kära barnen, hvilka kände sig så obeskrifligt lyckliga genom de älskade föräldrarnes återförening.

Så intogo de alla i outsäglig lycka det kära barndoms- och föräldrahemmet, hvilket en gång sköflats af så många omilda stormar.

SJUTTIOSJETTE KAPITLET.

Två hjertan återförenas.

Det första Gurli och Richard gjorde, då de anländt till hemmet, var att begifva sig ut i naturens sköte och helsa alla dessa kära ställen, dessa gröna träd, dessa låga bänkar, dessa tufvor och tält, hvilka de trampat i ungdomens dagar.

Under en af dessa promenader blef deras lycka först fullständig och de fingo då erfara huru underligt ödet fogar de länkar, som gå genom menniskans lif.

Under denna promenad mötte de en ung målare med en portfölj under den ena och en vacker sorgklädd qvinna under den andra armen.

— Ah . . .

Det kom ett långdraget utrop från fyra ungdomliga strupar, de mötande hade igenkänt hvarandra.

Det blef först en stunds tystnad å ömse sidor, men sedan Richard med ett välkomnande ord brutit tystnaden, blef det allmän presentation.

Läsaren anar lätt hvem de nykomne personerna äro.

Den unge mannen i målardrägt var Oskar Olby, eller Berger, såsom han kallat sig ute i verlden och inför sin ungdoms älskade, Gurli Torkilsson. Den svartklädda damen var hans syster, Svea Olby, hvilken utgjort den unge kaptensonens, Richard Torkilsson, första och enda kärlek.

Systerns till den unge målaren, Svea Olby, närvaro här tvang

nu den unge mannen att för Gurli Torkilsson uppgifva sitt rätta namn och dennas närvaro kom ock att röja den hemlighet, hvilken han ännu ej yppat för den qvinna han älskade.

Han måste således omtala, att hans namn var Oskar Olby och ej Oskar Berger, och att han var son af den olycklige köpman, hvars död och ruin öfverallt omtalades.

Detta bragte en viss förstämning i den stackars Gurlis själ.

Emellertid skonade hon sin älskade från att höra alla de olyckor, hans far bragt öfver henne och hennes närmaste. Den ädla flickan var alltför högsinnad för att vilja öka den unge mannens sorg, men icke förty åhörde hon med köld hans förklaringar och berättelse om sitt lif.

— Det var länge sedan vi sist sågo hvarandra, började hon stelt.

— Det är sant, svarade han allvarligt.

— Ett år har flytt . . .

— Ja, ett år . . .

— Det har varit ett långt år, fullt af sorg och smärta . . .

— Gurli, jag vet det bäst . . .

— Och det förvånar mig nu, herr Olby, att ni ännu kommer ihåg mig . . .

Hon rätade vid dessa ord stolt på hufvudet.

— Då vi möttes en gång, fortsatte hon, ville ni inte kännas vid mig . . .

— Gurli . . .

— Det var på teatern, men ni tycktes då icke längre hågad att fortsätta bekantskapen, som ni knutit med mig . . .

— Hur kan ni tro det, sade han i öfvertygande ton.

— Hvad skulle jag tro, ni vände bort hufvudet och gick . . .

— Ja, jag gick . . . emedan jag trodde mig tagit fel . . . jag blef först öfverraskad af denna likhet som damen i tablån hade med er, men trodde fullt och fast att det icke var ni.

Denna förklaring kom i så öfvertygande och tillitsfull ton, att Gurli trodde honom, och inom kort var hvarje missförstånd mellan dem häfdt. De började derefter tala om att inviga Gurlis fader och moder uti det förhållande som rådde mellan dem, och låta dem få del af deras ljufva hemlighet.

Svea Olby och Richard hade tillfälligt gått bort åt ängsbacken, och Oskar och Gurli voro således ensamma under de stora skuggrika träden.

De satte sig på en trädstam och i det han fattade den unga flickans hand sade han varmt och på samma gång allvarligt:

— Jag kan nu öppet och utan omsvep anhålla om din hand, älskade Gurli. Lyckan har varit mig gynsam under det år som förflutit sedan vi sist sågo hvarandra. Jag har vunnit mitt mål, en af mina taflor har fått högsta priset i Brüssel och alla mina andra taflor äro eftersökta. Jag har således redan lagt en god grund till oberoende, så att jag nu kan bjuda dig, min älskade, en sorgfri framtid vid min sida . . . Jag saknar endast en älskad hustru vid min sida och vid mitt arbete . . . Ack, Gurli! icke utan kamp gick det mot målet . . . Jag hade mycket att kämpa emot och det ej minst i mitt eget hem, der jag lefde i ständig oenighet med min far . . . Men jag vill icke tala om den döde, derför förtiger jag helst orsakerna till vår oenighet. Men det var ett oupphörligt split mellan oss och så skildes vi hastigt och för alltid från hvarandra . . . Jag drog ut i vida verlden, arbetade och kämpade utan någon hjelp och fick lefva af min pensel . . . Jag hade svurit att hellre svälta till döds än mottaga ett runstycke af min faders hand. Hårdt måste jag arbeta, men till slut fick jag också riklig lön för min möda, mina ansträngningar . . . Jag har mycket att tacka dig derför, ty din bild, ditt minne dref mig oafbrutet framåt . . .

Han fattade hårdt Gurlis arm och reste sig, hvarefter de under stilla samtal gingo vägen framåt.

Under tiden hade Svea Olby och Richard Torkilsson vandrat framåt under ifrigt samtal.

— Jag anade, utropade Richard, under feberns ljusa ögonblick, att du var min skyddande engel, du, som jag älskade öfver allt annat i verlden.

— Richard, du kunde dock ej ana mina innersta känslor för dig, ty jag gömde dem sorgfälligt . . . Redan från första stund jag såg dig kände jag en förunderlig rörelse i hjertat — jag visste redan då, att jag älskade dig med den vaknande ungdomskärlekens hela styrka . . .

— Hvad jag är lycklig att veta detta, liksom att veta, att du nu för alltid är min egen flicka! . . .

De talade sedan sins emellan om sina många minnen, men Svea nämnde ej ett ord om det ögonblick, då hon ryckt undan giftflaskan från den unge mannens läppar, denna giftflaska, som obevekligt skulle mördat den unge älskade mannen.

Omsider möttes de båda paren i den skuggiga bersån, som naturen bildat i närheten och hvilken utgjort den unge målarens och de båda syskonens älsklingsställe.

De hade nu förtrott hvarandra sina heligaste känslor — allt var klart mellan de unge älskande.

Återstod nu föräldrarne.

Samma afton meddelade ock både Gurli och Richard med barnslig öppenhet sina föräldrar allt.

Denna bekännelse väckte bestörtning hos fru Torkilsson och var föga angenäm för kaptenen att höra. Det föll Julia Torkilsson in, att en olycka ånyo nalkades dem, hon hade svårt att tro, att en son af Harry Olby, den skurkaktige köpmannen, kunde vara värdig en qvinnas kärlek, ännu mindre förtjena att älskas af en sådan liten äkta perla, en sådan ädel qvinna som hennes älskade dotter.

Efter många och enträgna böner samtyckte emellertid Julia Torkilsson och hennes make att Gurlis och Richards öden blefvo förenade med barnen till köpmannen, kaptenens och hans hustrus störste fiende.

Kaptenens ädla hjerta förlät i detta ögonblick allt det onda, som barnens fader bragt öfver honom.

— Hvarför, sade den redlige kaptenen, skall den unge mannen lida för att hans fader var den störste skurk jorden bar? Detta öfverensstämmer icke med den kristliga kärlekens sanna bud . . . Den store mästaren, som icke ville kasta stenen på den brottsliga qvinnan skulle helt visst vara den siste att vilja straffa, hennes oskyldiga barn . . . Om jag finner till sist, att Harry Olbys son är en god och bra menniska, så skall han få min dotter till hustru, trots det djupa ärr, som bakom min skuldra vittnar mot hans olycklige fader . . .

Kaptenens maka kunde icke instämma i sin makes ord,

eller omfatta sin fiendes barn med samma öfverseende och kärlek, men omsider lät hon beveka sig.

Den ädla dottern till köpmannen, den sköna Sveas behag och goda hjerta samt dennas innerliga kärlek till Richard voro oemotståndliga och verkade mäktigt på modern.

Detsamma var förhållandet med Oskar Olby. Den unge, redbare mannen med de upphöjda tänkesätten och goda karakteren eröfrade snart fadern, som i den unge mannen fann sin bäste gunstling.

Så att den gången vardt den gamla mosaiska lagens spådom, att fädernas missgerningar straffas in på barnen, icke till verklighet.

Detta lyckliga förhållande spred lyckans solsken åter in i de ungas hjertan, som ristats upp af så många skakande händelser och sorger.

Och de gamla, som pröfvats så hårdt i lifvets strid, gladdes med de unga åt deras lycka.

SJUTTIOSJUNDE KAPITLET.

Brottet försonas — solen lyser.

Ett år har gått fram i tiden.

Det är en vacker midsommarsmorgon och naturen andas icke allenast vällust utan ock frid och försoning.

De gamla klockorna i den hvitmenade sockenkyrkan ringer högtidligt — det skall idag firas ett dubbelt bröllop.

Solen sken varmt öfver nejden, liksom sjelfva himlen gladt sig öfver de unga pars lycka, som nu skredo fram arm i arm, bröllopsklädda, genom den vänligt helsande mängden.

Och helt visst hade en lycka aldrig strålat klarare öfver några menniskor i verlden.

Inne i kyrkan sammanvigdes Richard Torkilsson och Svea Olby samt Oskar Olby, köpmannens son, och Gurli Torkilsson, kaptenens dotter.

Fru Julia Torkilsson sjelf, den hårdt pröfvade qvinnan, var denna dag lika lycklig som de unga. Vid sin makes sida hade hon inträdt i sitt forna hem och derifrån fått iakttaga huru de unga, hennes älskade barn, bygde bo i närheten af sitt gamla hem. Och himlen lofvade i dag att denna lycka skulle vara beständig, att aldrig någon ond ande mera skulle gjuta smärtans och sorgens onda gifter i glädjebägaren.

De unga voro lyckliga.

Oskar Olby, som antog det namn hvarunder han först lärde känna Gurli, för att icke minnet af hans ovärdige fader skulle

allt för ofta upprepas, blef en ännu större konstnär och lefde uteslutande för sin unga maka.

Detsamma gjorde äfven Richard, som varmt hängifven konsten blef, äfven han, en framstående målare, dertill manad af minnet af den lyckliga stund, då han som fattig målaramatör gjorde Svea Olbys bekantskap i butiken.

Och nu låta vi framtidens förlåt falla öfver tre lyckliga par, hvilka hvart och ett på sitt sätt pröfvats af lifvets stormar, men hvilka en mild försyn gifvit rättvisa och lycka, som endast goda hjertan och ädla själar förmå till fullo uppskatta.

På de ungas bröllopsdag lyste solen — det var tecknet till att det goda till sist, hur det än kränkes, segrar öfver det onda.

SLUT.

Första Kapitlet.

Den 7 Oktober 18 . . hade varit ruskig och kall.

På kvällen hade det täta duggregnet öfvergått till snöglopp, som gjorde det djupa mörkret ännu intensivare. Ovanligt för årstiden hade några häftiga åskknallar på eftermiddagen bebådat att luften deruppe bland molnen var mättad med elektricitet, och då och då genomsköt en klar blixt det djupa mörkret, hvilket derpå åter föreföll dubbelt svartare och hemskare.

Klockan var omkring nio på kvällen, då vi finna två kvinliga varelser sysselsatta med något arbete vid och omkring en nyuppkastad grafkulle på Örgryte kyrkogård.

Af hacka och spade, som utgjorde deras versktyg, kunde man sluta, att de voro inbegripna med att ordna grafkullen, och af de blomkrukor, som stodo i en korg derinvid, fann man, att de ville smycka densamma med lefvande bevis af efterlemnades sorg.

— Hjelp mig, Sara, med att vira denna murgrönsranka kring randen af kullen, sade med matt röst det äldre fruntimret, af hvars både tonfall i rösten och hållning, man kunde förmoda henne vara herskarinna.

Utan att svara efterkom den andra tillsägelsen, och af en klar blixt, som i detsamma upplyste hela kyrkogården kunde man finna, att hon var tjenarinna.

Den äldre damens eleganta drägt var svart, en drägt, som

det anstår en dam af hennes högt uppsatta klass af menniskor att bära vid besök på en kyrkogård, dit någon af hennes närmaste nyss blifvit flyttad, aldra helst vid en så sen timma som denna.

Under det begge stodo lutade ned öfver sitt arbete, sysselsatta med den långa murgrönsrankan, genomskar åter en blixt den svarta natten och derpå följde en knall, en knall så skrällande och stark, att tjenarinnan dignade ned på knä på sjelfva kullen.

— Gud misskunda dig öfver oss, suckade hon klagande.

— Ah, det var blott en öfvergående knall, sade matmodern. Knallen är icke farlig, den kan ej skada någon, det är sjelfva blixten, som är och kan vara farlig. Men såg du inte vid skenet af blixten några karlansigten vid grafkullarne derborta? frågade hon, visande med handen i riktning mot den lilla bäck, som skiljer kyrkogården från Underås' inhägnad.

— Nej, det såg jag inte, svarade tjenarinnan, och hvem skulle väl utom oss vara här ute i detta Herrans väder och vid denna tid på kvällen till på köpet?

Återigen en blixt och en ännu starkare knall än den föregående. Sara dignade åter halft vanmäktig till marken och måste upphjelpas af den till utseendet svagare matmodern.

— Kunde du icke häller nu se några karlansigten derborta vid grafvårdarne? frågade hon åter, sedan hon fått den förskräckta tjenarinnan till sans.

— Nej, jag såg ingenting, bästa fru, stönade Sara med en likgiltighet, som talade för att hon verkligen ingenting sett; ty hade den lättskrämda flickan sett främmande menniskoskepnader, belysta af blixten, på en kyrkogård en mörk höstafton, så hade hon icke varit så likgiltig derför.

— Åh, det kanhända, att mina ögon af vaka och gråt äro så matta, att allehanda syner komma för mig, sade matmodern nästan för sig sjelf.

— Ja, det vore icke att förundra sig öfver, sade tjenarinnan. Det är nu mer än fjorton dagar sedan mamsell Anna insjuknade, och sedan dess har frun knappast haft en blund i sina ögon, eller

njutit mat som andra menniskor. Skulle jag vaka och svälta på det sättet i fyra dygn vore det ute med mig.

— Det förstår du inte, Sara, innan du sjelf blir mor och lär dig förstå, hvad moderskärlek vill säga. Jag hade väl aldrig trott, att jag, som är så svag, skulle kunna uthärda så mycken vaka och så många lidanden, men jag har icke känt någon trötthet, någon böjelse till sömn, under det jag sutit vid min älskade dotters läger. Och icke häller nu, då hon, den älskade, hvilar i den kalla grafven, hvarur hon ej mer skall uppstå till något jordelif, icke ännu känner jag mig hafva något begär efter hvila. Min smärta och min sorg ge mig styrka att hålla mig uppe, men då de begynna lägga sig, såsom menniskorna vanligen kalla det, då sorgen inträder i annat skede, och känslorna möjligen komma att råka ut för stelkramp, då är det ute med mig. Då jag inser, att jag intet har att lefva för, då svika mig också mina krafter och det blir slutet.

— Ack, bästa fru, tala inte så, inföll tjenarinnan med bedjande röst. Frun har så många att lefva för. Grosshandlaren skulle djupt sörja er bortgång, och hvad skulle det blifva af oss alla tjenare, som ni alltid visat sådan godhet, om ni ginge bort? Nej, bästa fru, ni skall ännu lefva länge, det är vår högsta önskan.

— Det står i Guds hand, svarade frun med matt röst. Men det är nu sent på kvällen, regnet blir tätare, och hästarne, som vänta, kunna bli skrämda af blixtarne och de häftiga åskknallarne. Vi få lemna vårt arbete och i morgon fortsätta dermed. Låt hackan och spaden hvila här på grafkullen bredvid.

Sara lät icke säga sig detta två gånger. Väl var hon sin matmoder tillgifven, men det hindrade henne icke att längta bort från den dystra kyrkogården, så mycket mer som hon knappast hade en torr tråd på sig.

— Min älskade Anna, talade halfhögt för sig sjelf det äldre fruntimret, under det hon drog sin våta kappa omkring sina af det kalla regnet och blåsten nästan styfnade lemmar, min älskade Anna, du hvilar nu här i den kalla jorden, men din ande är deruppe i de sälla rymder hos Gud. Och om du kan se hit ner och läsa i mitt hjerta, så ser du att min själ endast är hos dig. Ack

mitt barn, den enda sorg du gjort mig, var att du gick bort, men denna enda sorg var i stället så mycket större.

Hvila nu i frid; i morgon skall din moder åter besöka dig. Godnatt, min Anna!

Och med en ifver, som tydde på att hon liksom fruktade för att hon ej skulle vara stark nog att lemna sin älskade dotters graf, vände hon sig hastigt bort från gratkullen och började leta sig väg mot utgången genom de tätt vid hvarandra uppkastade små grafhögarne.

Ett par blixtar med derpå följande knallar tryckte åter den stackars Sara till marken. Den af sin smärta nästan känslolösa damen vände sig om för att resa upp den ihopsjunkna, då åter hela kyrkogården upplystes af det elektriska skenet.

— Nu har jag svårt för att icke tro mina ögon, sade hon, sedan hon hjelpt upp Sara och intalat henne mod. Jag såg helt visst fyra karlansigten i denna riktning, visande med handen åt samma håll, der hon kort förut tyckt sig se samma föremål; jag kan icke tvifla derpå, sade hon. Men det kan ju hända, att min syn är så fördunklad och mina nerver så irriterade, att jag ser synvillor. Mindre sorg kan förvilla en menniskas sinnen.

Under tystnad letade sig de båda kvinnorna fram mellan grafvårdarne, belysta af ljungeldarne, som blefvo allt tätare och tätare.

— Här är vagnen, hördes emot dem en manlig röst, då de uppnått utgången till steninhägnaden.

— Tack Larsson, sade frun. Hästarne ha väl varit oroliga under det svåra åskvädret?

— Ja, det ha de väl, men sanningen att säga, har jag sjelf varit mest orolig, ty frun får väl medge, att det är något hemskt att stå vid en kyrkogård i detta väder och vid denna tid på aftonen.

— Ah! Larsson borde väl ej vara rädd.

— Rädd är jag väl inte, och inte skulle jag öfvergifvit frun i brådkastet, men säga hvad frun vill, jag har emellertid sett någonting i kväll vid ljungeldskenet, som jag icke har lust att se en gång till.

— Nå, hvad såg du då?

— Ja, det är en sak, som Larsson inte talar om, menade kusken och tillslöt vagnsdörren efter de båda instigna fruntimren.

En klatsch åt hästarne var nog för att gifva dem fart. Det bar af med god fart nedför den krokiga backen, som går förbi klockaregården och upprepade blixtar och knallar ökade ifvern hos de uppskrämda djuren till ännu större hastighet.

Andra Kapitlet.

Vagnen hade knappt rullat af, innan några karlfigurer uppdöko från kanten af den smala bäcken. Vid blixtarnes ljus kunde man se, att de voro fem.

— Nu raskt till verket, gossar, sedan vi sluppit den förb. käringen, som inte en gång var rädd för ovädret, sade en långväxt man, af hvars befallande röst man kunde höra, att han var förmannen för de öfriga.

— Gripa vi nu raskt verket an, kunna vi på två timmar hafva alltsammans undanstökadt, och förtjena oss hundra riksdaler per man, men då gäller det också att arbeta som karlar.

— Hit med flaskan, Bofink, vi behöfva oss en sup till mans, innan vi börja med att arbeta oss in i de dödas helgedom.

Den med namnet Bofinken betecknade, steg fram och räckte tigande en flaska af jernbleck, hvilket gick laget om.

— Nu är det tid att börja, sade anföraren. Men stilla skall det ske.

— Den fördömda käringen har uppehållit oss länge och dertill försvårat arbetet för oss, ty vi få nu akta oss för att ej lägga hennes blommor och skräp i annan ordning, än hon lemnat dem Börjar den maran att misstänka något, så vore hon i stånd att låta gräfva upp sin skatt igen, och det skulle då blifva ett tasligt kolorum. Derför, sen er noga före, huru allt är ställdt, så att vi kunna göra det lika igen. Vi få vänta till några blixtar göra oss tjenst som facklor, ty här får man inte en ljusbit att brinna.

Länge behöfde ej männen vänta på de efterlängtade ljungeldarne; de kommo klara och tätt på hvarandra, och anblicken af de kring grafkullen stående männen, var allt annat än behaglig; den var i sanning ryslig.

Alla buro de långt helskägg, som syntes främmande för ans och tvättvatten, och deras bredbrättade hattar gjorde, att en dyster skugga hvilade öfver de vilda dragen.

Deras klädedrägt var trasig och stod i harmoni med det öfriga i deras yttre. De voro egnade att ingifva allt annat än förtroende åt hvar och en, som tog dem i betraktande.

Att de icke drefvo någon hederlig handtering, kunde man sluta af deras hemlighetsfulla uppträdande på en kyrkogård vid denna tid på dygnet och under ett sådant väder.

Det var tydligt att de tillhörde dessa menniskoslägtets parias, som ej sky att för god betalning göra hvad som helst, godt eller ondt, hederligt eller vanhederligt, blott de fingo utföra hvad de voro befalda för att få den utlofvade betalningen.

Vid skenet af de långa, klara blixtarne var det lätt att se huru murgrönsrankorna och blommorna voro ordnade på den af de båda fruntimren nyss lemnade grafkullen.

— Se så, gossar, sade anföraren för det snygga sällskapet, hjelpen mig nu varsamt att taga af dessa grannlåter, så att vi kunna lägga dem alldeles lika tillbaka; ni veten att derpå ligger stor vigt, ty derpå hänger vår säkerhet för framtiden.

Med en försigtighet, som man ej skulle hafva tilltrott dessa råa naturer, för hvilka hvarje finare handtering synts vara främmande, aftogo de fyra männen blomstertäcket, under det anföraren med spänd uppmärksamhet följde alla deras åtgöranden.

— Nu till spadarne, ropade han, med förnöjelse gnuggande händerna, sedan alla blommorna voro bortflyttade till en närbelägen grafkulle och der ordnade i samma ordning som på den plundrade grafven.

— Gräfven nu raskt på en timme, så ären I nere vid kistan och hafven upp den efterlängtade skatten, men ett säger jag eder: akten eder att på något sätt stöta hål i kistan eller skaka om henne, ty då få vi med professor Weiss att göra och det må Gud bevara oss ifrån.

Med ett spartanskt förakt för ovädret och kyligheten i luften afkastade männen sina rockar, togo än ytterligare en klunk ur den af Bofinken medhafda flaskan och började så med raskhet gräfva sig ned till grafven.

Mullen, som var helt löst tilltrampad, lät sig lätt uppkastas.

Man hade snart kommit en alu under jordytan, då det blef alla fyra omöjligt att arbeta samtidigt, utan de måste vexla om två och två i sänder.

— Kan inte löjtnanten säga hvartill professor Weiss behöfver just denna kista? frågade Bofinken, som hade första rasten.

— Nej, det är en sak, som inte rör oss, blott vi få vår betalning. Är det inte nog att få hundra riksdaler, utan att du dertill vill hafva reda på andras hemligheter. Vi hafva blott att lyda och taga emot betalning, nemligen då arbetet anstår oss, sade anföraren med en högdragenhet, som möjligen skulle anstått en spansk grand.

Arbetet försiggick lätt med jorduppkastningen, då mullen ännu ej hunnit sätta sig i den på dagen igenkastade grafven.

Tysta och med ifver fortsatte de att gräfva, två och två i sänder, under det anföraren, löjtnanten, och de två öfriga stodo stillatigande, såsom det är antagligt, i beräkningar för sig sjelfva, ty deras tankar voro tydligen ej närvarande vid den i senkvällen dystra kyrkogården.

— Hå, mamsell är inte ensam här, hördes en röst från de arbetande. Hon tycks ha haft främmande, kan jag se.

— Hvad är det du pratar för någonting, Klacken? sade löjtnanten med någon förvåning i rösten.

— Jo, jag menar bara att den döda inte varit alldeles allena under tiden hon legat här; vi ä' inte de första som komma på visit, herr löjtnant.

— Ha' suparna slagit dig åt hufvudet eller hvad pratar du för galenskaper? sporde löjtnanten ganska barskt.

— Nå, nå; inte rår jag för att ni inte strax förstår, hvad slags gäster jag menar, och som bruka finnas i och på kyrkogårdarne.

Då jag nyss hukade mig ned för att taga upp en sten.

som jag ej fick att hållas på spaden, fick jag tag i en stor råtta, som argsint högg mig i fingret, och då en blixt i och med detsamma lyste upp det här mörka hålet, såg jag två eller tre af hennes kamrater kila af i några kryphål, som gå öfver allt i denna jord.

— Död och helvete! svor löjtnanten, ha väl dessa förb. odjur låtit allt vårt arbete, all vår fintlighet och all vår djerfhet komma på skam. Hvem hade väl kunnat taga detta med i beräkningen.

— Men nej, det kan ej så vara! De ha ej hunnit genomgnaga kistan ännu; det är ju endast några timmar sedan hon sänktes ned, och här ofvanpå har ju hela tiden vistats folk. Nej, ännu är det ej försent; men hade vi dröjt blott en enda natt, så hade vårt verk varit förstördt.

— Här vimlar det ordentligt af kyrkråttor, sade Klacken, som icke lät störa sig af kamraterna, utan fortsatte gräfningen. Så många råttor har jag då inte sett, sedan jag seglade till sjös, och det är nu länge sedan, ja, så länge, att jag ej mera mins, huru det käns att vara hederlig karl.

— Så, inga pjunkigheter eller barnsligheter vill jag höra af dig, Klacken! sade löjtnanten uppmuntrande. Gräfven nu på raskt, så blir det dricknspengar till. Ni veten, att vi inte ha att göra med folk som knussla nu.

Och i det han sade detta, tog han emot bränvinsflaskan af Bofinken, drack deraf sjelf en duktig klunk, och bjöd derpå sina underordnade.

Sedan hvar och en fått sin beskärda del, gjordes vaktombyte, så att de två arbetande lemnade verktygen åt sina sysslolöse kamrater, och derpå fortgick arbetet igen under tystnad.

— Nu äro vi framme, sade om en stund med jublande röst Bofinken, som nu visade sig vara en lika god och armstark arbetare, som beskäftig munskänk.

Det klingade med spaden mot kistans silfverplåtar, och strax derpå dånade det emot kistlocket.

— Jo, min själ, besannade den andre gräfvaren, nu äro vi framme. Men inte kan jag förstå hvad det här upptagandet skall tjena till, eller hvad löjtnanten skall med ett lik att göra.

— Det behöfver du heller inte förstå, menade denne, Men för resten vill jag säga dig, att du genom att gräfva upp och bära denna skatt, kommer att få mer lycka i alla dina småknep än du hittills haft.

Och det säger jag eder för öfrigt alla, att den som under en sådan hemsk natt kan beröfva kyrkogården en dylik skatt, han skall inte så lätt fastna för rättvisan heller.

— Må tro det? sade den siste talaren med en röst, som tydligen förrådde huru vidskeplig och fallen för tron på det öfvernaturliga den annars så fräcke mannen var.

— Man måste hålla det packet i okunnighet om sina företag, mumlade för sig sjelf löjtnanten, ty annars kunna de växa en öfver hufvudet. Och lättare kan det icke ske än genom att slå an på deras vidskeplighet.

— Här fins det så förskräckligt med råttor, mumlade dernere den som sist talat med löjtnanten. De kila af och an om benen på oss.

— Tyst du, Sparfven, sade Bofinken och gör klart vid fotändan; jag har redan klart här vid hufvudet, blott att lägga repet under och hissa upp.

— Är allt klart deruppe, löjtnant?

— Allt klart, svarade denne.

Ännu blott några spadtag och kistan var helt och hållet blottad.

Löjtnanten afvecklade ett rep, som han bar viradt omkring sig åtskilliga hvarf. Begge ändarne kastade han ned i grafven till Sparfven och Bofinken, under det han sjelf, Klacken och dennes kamrat togo i repet på skilda ställen.

De begge gräfvarne der nere makade ändarne af repet under kistan, hvarpå de klängde sig upp och på ett gifvet tecken af löjtnanten började draga upp kistan.

I följd af det ymniga regnet hade mullen blifvit liksom ett slags suglera, som fasthöll kistan hårdt vid botten. De fem männen drogo af alla krafter, men utan resultat.

Då hoppade löjtnanten ned i grafven, vig som en katt, och fattade med begge händerna tag i kistans hufvudända; han hade makat rum för sina fötter på ömse sidor om den samma, och hade nu tagit ett säkert tag.

Den fuktiga mullen var som en sugskifva; den ville ej släppa sitt tag under kistans botten.

— Kom hit ned, den starkaste utaf er, kommenderade löjtnanten men en vredens och ansträngningens heshet i rösten.

Det dröjde några ögonblick innan någon kom sig till att efterfölja befallningen, ty ingen ville vara nog förmäten att kalla sig sjelf starkast. Man vet huru kroppsstyrkan hos dylika män uppskattas högt, och det är i så hänseende lätt förklarligt, hvarföre ingen ville uppträda som den andres öfverman.

— Hvad? Ni dröjen? sade med qväfd vrede löjtnanten. Skulle ni vara rädda, smågossar? Eller är det kylan härnere, som afskräcker er? Skulle inte tro det, ty ni ha allt förut haft herberge allesammans mången natt i kronans gallerförsedda förmak, som just inte äro så fuktfria, gäckade han vidare.

— Är det mig ni vill ha dit ned? sporde Klacken inställsamt.

— Dig eller hvem som helst, blott det sker fort, ljöd svaret.

Och nu var Klacken ej sen att hoppa ned.

Både han och löjtnanten voro axelbreda, starka män, men de fingo dock länge nog anstränga sig, innan de med förenade krafter fingo kistan att lossna.

— Dragen på, gossar, kommenderade löjtnanten, annars fastnar hon igen. Vi komma strax upp och hjelpa er.

De voro ock snart uppe, och sedan gick det lätt att få upp kistan. Af ljungeldarne, som gåfvo tydligt sken åt allt omkrig, kunde man tydligt se kistans konturer, ornamentering och dess beläggning med kransar.

Den var svart till färgen, beströdd med gyllene stjernor, som lyste så egendomligt vid skenet af de flammande ljungeldarne. Rundt kring lockets rand lopp veckadt flor, som nu af vätan blifvit slakt och hängande, och vid båda ändarne voro fästade de vanliga försilfrade plåtarne.

— Så, nu är hon uppe, pustade löjtnanten med belåtenhet i tonen. Gå nu ni, Bofinken och Sparfven, efter båren, som står der nere vid bäcken, så få vi börja processionen; blixtarne äro likfacklor, och åskan trummar sorgmusiken till marschen.

Just i detsamma genomskars mörkret af en lång, blekröd ljungeld, som upplyste hela kyrkogården och tätt derpå följde en åskskräll, som skulle slagit vanliga menniskor med fasa och förskräckelse.

Men dessa grafskändare stodo der med skämtet på sina läppar, som om ingenting händt. Deras ständiga beröring med allt som andra afsky och frukta, deras lek med faran och deras trotsande af lagar och god sed hade gjort dem så förhärdade, att intet mera syntes kunna bita på dem.

De hade kommit så långt i brottslighet, att samvetet var dödt och all naturlig fruktan förqväfd af djuriska njutningar. De skydde att sammandrabba med myndigheterna endast derför, att de genom möjligen lidet nederlag skulle blifva beröfvade möjligheten att fortsätta sitt lefnadssätt.

Nu hade de båda männen hunnit fram med båren, och de öfriga lyftade med kraftiga tag upp kistan på densamma.

Just som löjtnanten skulle släppa sitt tag, hoppade en råtta från kistan emot hans bröst.

— Fördömde afgrundsande! ropade han, släppande sitt tag. Du kom bestämdt inifrån kistan! Och med en ifver, som om det gällt hans lif, började han famla med händerna utefter locket af kistan.

— De dj . . . ne måste ha hunnit gnaga hål på kistan redan på några timmar, suckade han med ångest.

Här måste finnas något hål, som råttan kom ut ifrån.

Hjelpen mig att söka rätt derpå; jag vill öfvertyga mig derom, innan vi gå.

De andra skulle just börja, äfven de, att famla med händerna utefter kistan för att finna råtthålet, då löjtnanten utropade:

— Här har jag dem; der äro två stora hål här vid sidan.

Nu gäller det att veta, om de tillfogat denna skatt någon skada, men det kan ej ske här.

Derför fort hemåt nu . . . Du Sparfven och du Klacken, taga i hvar sin ända af båren, och jag eskorterar er. Bofinken och Lång-Jan stanna kvar och fylla grafven och påsätta grannlåterna, men jag påminner er en gång för alla, att göra det så noga, som i menniskomakt står, ty en moder får icke märka, att

rankorna och blommorna på dotterns graf äro ditsatta af främmande händer.

— Kommen ihåg, att på edert arbete beror vår säkerhet; gifves någon orsak till misstanke att grafven varit uppkastad, så anställes undersökning och penningar skola ej sparas för att upptäcka likröfrarne. Alltså försigtighet och noggrannhet!

— Det skall ske, löjtnant, svarade Bofinken med en säkerhet, som förrådde att han var van att lyda och lyda punktligt. Det led intet tvifvel om, att han var militär med god diciplin.

— Skulle mot förmodan någon öfverraska eder under arbetet, så står här emot denna grafsten min egen bössa med öfvertäckt fängpanna, så att krutet är torrt. Dessutom har ni ju hvar sin skarpa jagtknif, och mer behöfves ej att göra er till herrar öfver hvem som helst.

— Godt, löjtnant, svarade Bofinken med trygghet. Allt skall bli punktligt uträttadt.

— Framåt marsch, då! kommenderade anföraren och det korta liktåget satte sig i rörelse.

— Jag tror folket vakar i klockaregården, anmärkte löjtnanten misslynt vid promenaden ned för backen vid Örgryte kyrka, då han såg ljussken från ett fönster.

— Klockarehustrun är sjuk, upplyste Sparfven. Jag var derinne häromdagen för att se huru stället var beläget. Ja, ja, löjtnant, jag var tiggare den dagen . . . och då fick jag veta att hustrun låg sjuk, klockaren bortrest och endast hans gamla mor och barnen funnos i huset. Jag hade tänkt föreslå, att vi bjudit oss dit i huset i dag, men så kom detta uppdrag, som först måste göras undan.

Löjtnanten hostade, belåten med mannens svar.

Marschen fortsattes utan samtal längs landsvägen, som leder upp till korsvägen. De många villor och andra boningshus, som nu stå utmed vägen, funnos då icke till, utan endast några mindre byggnader, der fattigt folk hade sin hemvist.

Den lilla byggnad, som nu innehar namnet af det s. k. "Korsvägens Cafe" fans då redan till, och var en beryktad lönnkrog, som var skådeplatsen för en hop torgfarandes bataljer om fardagarne. För resten funnos endast ett par små hus i grannskapet

Komne upp på den egentliga landsvägen, som kommer från Mölndal, veko likbärarne af mot staden, men höllo icke vägen mer än ett par stenkast, då de togo af åt venster på en smal gångstig, som ledde i riktning åt Landabergen till.

Det var ej lätt att trefva sig fram på den smala gångstigen i mörkret, och blixtarne återkommo nu mera sällan och lyste ej så klart, som förut på kvällen. Regnet hade ock något aftagit, men föll tillräckligt tätt för att göra vädret obehagligt.

— Blifven I trötta redan? sporde anföraren, som med bössa på axeln marscherade efter bärarne.

— Visst icke, svarade Klacken, men vägen är besvärlig och vi ha ingen lust att falla omkull här i den leriga smutsen.

— Det skolen I äfven låta bli, edra galgfoglar, svarade löjtnanten, ty om ni släpper er börda, så att den skadas, vill jag ej svara för, att ni få ut betalningen för besväret.

— Var lugn, löjtnant, vi skola nog veta att hålla oss på benen, äfven om vi gingo på glas eller glansis, ty det är ej alla dagar, man får sig hundra riksdaler för ett par timmars arbete.

Resten af vägen fortsattes under tystnad, och männens steg voro säkra, oaktadt den slippriga gångstig de gingo på, en omständighet som visade, att de voro hemmastadda på denna väg.

Gångstigen hade ledt dem till kullarne vid nuvarande Landala, en trakt, som då var bebygd med endast några små kojor, befolkade med fattiga menniskor.

Plötsligt stannade bärarne framför en stor sten, nedsatte varsamt kistan på ett par vidstående tufvor och drogo samtidigt djupa andetag af lättnad.

— Hon var ej så lätt, den unga mamsellen, sade Klacken och satte sig ned vid sidan af kistan.

— Ditt arbete skall nog bli betaldt, sade löjtnanten, håll nu ut en stund ännu, så är det förbi.

Men jag vill ej dölja för er, att det tyngsta arbetet återstår. Gången är, som ni veten, låg, och på sina ställen är trägolfvet förmultnadt, så att man får akta sig för att snafva och falla. Dessutom kommer jag att i afton föra eder in i en trakt af gångarne, som ni ej kännen till förut och om hvilka jag sjelf vet högst litet och detta blott sedan några dagar tillbaka.

— Löjtnant, är det rätt, sade Klacken, att hålla oss i okunnighet om hvad ni vet, då vi tjena er ärligt och . . .

— Du har svurit att lyda, lyda blindt och utan gensägelse, sade anföraren med hot i rösten. Kom ihåg detta och fordra ej att få veta mer, än jag finner för godt att upplysa dig om.

Stillatigande mottog mannen tillrättavisningen och den andre kamraten tycktes ej alls gifva akt derpå.

Blixtrandet hade nästan helt och hållet upphört och regnet föll numera ej så häftigt. Mörkt var det dock i alla fall öfver de med ljung och enrisbuskar bevuxna klippafsatserna och ingen strimma på himmelen tycktes ännu bebåda något väderskifte. De tre männen hade suttit ungefär en kvart, under hvilken tid bränvinsflaskan gjort sin rund emellan dem två gånger, ty anföraren var af den åsigten att det värsta af vägen återstod.

— Nu äro vi färdiga att fortsätta, sade Sparfven, torkande med afviga handen bort en tår bränvin, som förirrat sig i hans långa tofviga skägg.

— Jaså, sade anföraren. Jag stiger då förut ned på spiraltrappan till den underjordiska gången, tänder ljuset i lyktan och ställer allt i ordning för edert nedstigande.

Som han sagt detta, vältade han med ett kraftig tag bort en stor sten, som dock för dess lätthandterlighets skull kunde förmodas vara ihålig, ty ett granitblock af sådant omfång hade det varit omöjligt för en menniska att rubba. De begge bärarne, som syntes alldeles främmande med denna nedgång, ehuru icke med de underjordiska gångarne i öfrigt, stodo alldeles häpna öfver anförarens skenbara styrka.

— Ni förundren eder öfver den lätthet, med hvilken jag välter undan denna sten, sade löjtnanten, men det är en småsak, då man blir van dervid. Gören eder nu i ordning att lyfta upp kistan och följen mig, så snart I sen mig hafva tändt lyktan.

— Ja! ljöd det samfälda svaret från de båda bärarne.

Tredje Kapitlet.

Löjtnanten hukade sig ned och sökte på den plats der den afvältade stenen stått efter något. Ändtligen fick han tag uti ett rep, i hvilket han drog af alla krafter. Med ett sakta gnisslande öppnade sig en lucka i marken och framför löjtnantens fötter gapade ett hål i marken, omkring två och en half aln i kvadrat.

Lätt som en katt hoppade han ned i hålet, hvarest han åter fick fast mark under sina fötter på ungefär två alnars djup. Försigtigt kände han sig omkring med händerna och trefvade för sig med ena foten, tilldess han fann början till en vindeltrappa.

Här drog han fram från sin kappa en liten handlykta, slog så eld med en flinta och tände efter något besvär vaxljuset. Han lyste sig omkring i fördjupningen, hvars väggar utgjordes af hopfogade kummelstenar och torfvor samt kastade en forskande blick nedåt vindeltrappan, hvars steg voro halfmultnade timmerstockar och nästan rätt nedåtgående.

— Se så, kommen ned nu, gossar, kommenderade löjtnanten med vänlig röst. Men tagen varsamt i er börda. Så, sänken ned henne med fötterna förut . . . Ja, så . . . Nu har jag tag i kistan och skall hålla den, tills ni hunnit komma hit ned.

De begge männen hoppade med någon försigtighet ned till anföraren, som med lätthet höll bördan; lyktan hade han satt ifrån sig på det öfversta trappsteget. Klacken och Sparfven togo nu emot kistan af anföraren, som genom ett hastigt tag i ett ur stenväggen utstående jernhandtag tillslöt öppningen öfver deras hufvuden.

— Nu gäller det att följa efter mig och lyktskenet, sade löjtnanten. Trappan är ej mer än tjugu à tjugufem steg djup; der vidtager gången, som är endast tre alnar hög, så att ni få böja er betydligt för att kunna bära kistan på axlarne. Gången är för smal att tillåta er bära er börda annorlunda, men då ni kommit några tiotal famnar framåt blir gången högre och slutligen få vi gå alldeles upprätta.

Nedstigandet för trappan gick långsamt i anseende till den försigtighet som löjtnanten oupphörligt befallde bärarne att iaktta. Ändtligen voro dock de några och tjugu trappstegen tillryggalagda och bärarne befunno sig i sjelfva gången. Denna var, såsom löjtnanten sagt, omkring tre alnar hög, men så smal, att en karl vid gåendet nästan vidrörde begge väggarne samtidigt med axlarne.

Så smal kistan än var, gjorde dock dess hufvudända flera gånger allvarsamt motstånd vid gåendet; men med seg envishet skuffade bärarne på, under det svetten lackade af deras anleten. Ett ihållande takdropp från det af kummelstenar hvälfda taket gjorde, att männen blefvo alldeles svarta i ansigtet, ty jemte vattnet nedföll jord och smuts från det ofvan liggande jordlagret.

— Den kan inte vara gammal, denna gång, anmärkte Klacken, ty då skulle icke så mycket smuts följa med vattnet.

— Mycket riktigt anmärkt, svarade löjtnanten leende, du är en gammal skälm, som icke står till att lura. Gången är visserligen gammal, såsom det ock kan ses af de murknade golfbjelkarna och de af droppsten glatta väggarne, men taket har för lång tid sedan nedrasat och först helt nyligen blifvit iståndsatt.

— Jag kunde just tro det, inföll Sparfven missbelåten, men jag har då inte haft den äran att vara med om det arbetet.

— Nej det har du mycket rätt uti, sade anföraren, men just vid den tiden hade du så rasande mycket att göra med myndigheterna, att man ej kunde få dig till att arbeta. Du umgicks visst den tiden med kommendanten på Varberg, vill jag tro, eller tjente du kunglig majestät och kronan på något annat lika "säkert" ställe. Alltnog du var den tiden ej att träffa och du gör bäst uti att hädanefter ej lägga dig i saker som ej röra dig. Du

har på senare tiden visat ett tredskande, som gör att jag snart finner dig mindre användbar, och då vet du, hvad följden blir.

Den tillrättavisade fann för godt att icke svara på sin förmans stränga tillmäle, men den min han antog, då i detsamma lyktskenet föll på hans vilda drag, visade mer än nog, att han med harm nedsväljde det svar kan erhållit.

— Halt här! kommenderade strax derpå löjtnanten.

Han hade stannat framför en jernbeslagen dörr, som var anbragt på venstra väggen af den smala stenhvälfda gången, och tillbommad med långa, grofva jernstänger, vid hvilka hängde ett ofantligt hänglås, fasthållande hvarje stång.

Ej blott med nyfikenhet utan med ett visst intresse och begär att göra sig förtrogne med terrängen tittade sig de begge bärarne omkring, och gåfvo noga akt på hvarje konstgrepp, anföraren gjorde vid öppnandet af dörren. Det hade sig dock mindre lätt att utforska hur det tillgick, ty dels stod han med sin kropp skylande dörren, dels gjorde han hvarje grepp så hastigt, att den snabbtänktaste iakttagare icke skulle förmått fatta, hur han gjorde.

Ändtligen rasslade nyckeln i det sista låsvredet och jerndörren öppnade sig. Ytterligare gapade en smal gång de tre männen till mötes, men denna gång skildes från den de nyss passerat, derigenom, att den var vida högre och hade släta med murbruk bestrukna väggar.

— Följen mig blott nu några famnar till, så tån I lägga ner er börda, sade med lindrig befallning i rösten, löjtnanten. De begge bärarne följde tätt i spåren på anföraren, som med sin tända lykta visade dem vägen.

De hade tillryggalagt endast några och tjugo famnar af den i en lindrig krökning gående gången, då de åter stötte på en dörr i ändan af sjelfva gången, som sålunda här tog slut. Samma vana och snabbhet vid öppnandet af denna, som vid den första dörren visade löjtnanten.

— Stigen käckt på, kommenderade anföraren, som sjelf först steg in genom dörren.

Ett halfkväfdt utrop af öfverraskning undföll samtidigt de begge bärarne.

— Nå, stigen blott på, sade löjtnanten leende. Här är vida behagligare att vara än der ute i den vattendrypande gången.

Ett stort rum visade sig för dem; männen stego in och nedlade på löjtnantens vink sin börda på ett midt i rummet stående stort bord.

Rummet var ungefär fem famnar långt, fyra famnar bredt samt omkring två famnar högt. Väggarne voro beklädda med blodröda tapeter af något slags halfsiden och ofvan detta suto i rika draperier svarta snörmakerier, som i hög grad bidrogo till det effektfulla utseende rummet hade.

Längs väggarne stodo små soffor med grön och svart beklädnad, och mellan dessa eller omkring de småbord med hvita marmorskifvor, som stodo framför dem, stodo stolar och taburetter i samma stil som sofforna. Midt på golfvet stod det redan nämnda bordet, på hvilken kistan tog sig underlig ut bland den massa lefvande blommor, som här voro utbredda. Det såg ut, som man afsiktligt klädt bordet till en katafalk.

På väggarne hängde åtskilliga värdefulla oljefärgstaflor, och på alabasterkonsoller stodo, än här, än der, statyer i marmor och brons. Från taket hängde en stor, mångarmad ljuskrona, tänd redan vid männens inträde, och i en gammaldags kamin flammade en stor vedbrasa.

— Vi äro nu framme, sade anföraren muntert. I förundren eder öfver allt hvad I sen, tror jag. Ja, det var ej utan, att jag sjelf blef litet förvånad, då jag första gången fick se detta rum. Men nu till något allvarligt. Det första vilkor jag betingar mig af eder, är osviklig tystlåtenhet.

Jag har utkorat eder framför andra att vara underkunniga om dessa gångars hemligheter, och jag eger således rätt att fordra af eder bevis på den största tillgifvenhet. Jag fordrar att ni ej för någon bekant eller obekant, nämner ett ord om de gångar, ni i natt passerat och ej heller något om detta rum; ej ens edra närmaste kamrater skola veta ett ord derom. Det är endast jag och ni, som skola veta härom, kommen väl ihåg detta. I veten väl att er välfärd ligger i mina händer; att jag med ett ord kan fjettra eder vid Warbergs murar, sedan jag lemnat eder i rättvisans händer, och I veten äfven, att jag är man att sjelf straffa ett

sviket förtroende, såsom sig bör . . . men å andra sidan väntar eder, genom att väl bevara den hemlighet ni äro i besittning af, ett lif, vida bekvämare än edra kamraters, och en tillgång på penningar, som måste förblifva främmande för edra kamrater. Viljen I lofva mig obrottslig lydnad och osviklig tystlåtenhet?

— Det svärja vi, löjtnant! svarade för begge Klacken, hvars små ögon lyste med en onaturlig glans vid förespeglingen af de stundande njutningarne.

— Då skolen I genast träda i tjenstgöring. Du, Klacken, går tillbaka till Örgyte kyrkogård för att tillse det allt på grafven blir satt i ordning, innan dagen inbryter; och du, Sparfven, går upp till skansen Kronan för att icke genom lång utevaro ingifva nykomlingarne den tanken, att de äro helt och hållet lemnade åt sig sjelfva. Jag skall följa eder upp till ingången.

De begge männen sågo litet förbluffade ut vid dessa ord.

De hade påtagligen i följd af sin upphöjelse, väntat sig att få stanna kvar, och genast taga itu med de förespeglade njutningarne. Detta undgick icke anförarens öga. Hans röst blef åter befallande, då han sade:

— Jag tror ni viljen ådagalägga er lydnad genom knotande?

— Nej, visst icke, sade Klacken, som tycktes vara språkrör äfven för den andre, men nekas kan inte, att det skulle vara trefligare att få på sig torra kläder och få hvila ut på de här mjuka sofforna.

— Så, här har ni hvar sin hundrariksdalersedel förutom de öfverenskomna pengarne för besväret i natt, sade löjtnanten, framräckande två sedlar. Men kommen ihåg, att kamraterna ingenting få veta om denna dusör.

— Det förstås, löjtnant, svarade för begge Klacken, ty om ni äfven icke befallt oss tiga, skulle vi likväl göra det till egen fördel. Ty det är väl alltid bäst att få vara ensam om ett rof och ej behöfva dela det med någon och vi kunde i så fall få allt för många att dela med.

— Ja, nu är aftonen så långt framskriden, att det är tid för eder att gå och för mig att göra i ordning efter eder, sade anföraren och dermed öppnade han med en lätt spark dörren, genom hvilken de inkommit i det underjordiska gemaket. Klacken

och Sparfven följde sin herre tätt i spåren, der han med vighet liksom sväfvade fram öfver gångens murknade golf.

Ledda af hans lykta kunde de väl se den riktning han tog, men skenet var dock otillräckligt att blotta alla hinder, som ställde sig för fötterna. Än hade en sten lossat från taket och placerat sig hinderligt midt på gångstigen, än stod en murken trädbit på ända och än hade regnvattnet bildat en djup grop i marken på de ställen, der trägolf saknades.

Under sådana omständigheter var det ej underligt, att de begge med gången obekante männen nu och då gjorde kullerbyttor. Än slog Klacken, som gick förut, emot ett hinder, som kom honom att falla och kamraten, som med god fart följde honom i hälarne, föll ofvanpå; än var det Sparfvens tur att slinta på någon slipprighet, hvarmed han drog omkull sin närmaste föregångare, som han i fallet sökte fatta tag uti till stöd.

Men vid alla dessa ofrivilliga kullerbyttor voro de dock hastigt på benen igen. Det syntes noggrant att desse män voro vane att ej sky några hinder eller låta någonting uppehålla sig. Löjtnanten tittade sig om med en viss belåtenhet för hvarje gång hans följeslagare ådagalade dessa talande prof på smidighet och beslutsamhet. Hans leende visade tydligt att var belåten med sina män. Den ilmarsch, de tre männen haft, skulle snart föra dem till målet.

— Här ha vi trapporna, tillkännagaf löjtnanten, i det han stannade . . . Gån nu förut, jag kommer strax efter och skall sluta igen ingången efter eder. Den bör blifva en hemlighet mellan mig och eder, de andra bör ej veta af den.

— Men hvar skola vi säga att vi lemnat vår börda, ty inte kunna vi få Bofinken och Långhalsen att tro, att vi redan hunnit fram och tillbaka från Kronan, anmärkte Klacken.

— Det må ni göra reda för efter eget godtfinnande, svarade anföraren med sådan likgiltighet i rösten, att man ej kunde ana att han sjelf icke kommit att tänka på, att en dylik fråga skulle göras och nödvändigt måste besvaras.

— Då säga vi, inföll den aldrig rådlöse Klacken, att häst och åkdon varit oss tillmötes uppe vid Mölndalsvägen och att löjtnanten sjelf tagit kistan om händer.

— Får gå! sade anföraren, som ej gerna kunde ha något emot ett så välbetänkt svaromål. De hade nu gått uppför trappstegen, och anföraren stod till hälften öfver marken i öppningen.

Regnet fortfor sakta, blixtarne hade blifvit svaga, hvilket tydde på att ovädret var i aftagande, och endast stormen påminde, att natten nyss varit i uppror.

— Gån nu hvar och en till sitt tysta och stilla. Vi träffas i morgon bittida, sade löjtnanten.

— Farväl! svarade samtidigt begge männen och försvunno, hvart, det kunde man ej se, ty i mörkret sammanföllo deras skepnader snart med de omgifvande föremålen.

En god stund stod löjtnanten i öppningen till den underjordiska gången. Då han ansåg, att de två medhjelparne voro på tillräckligt afstånd från öppningen, hoppade han ur densamma, fattade i den stora stenen, som han till sina följeslagares förundran med sådan lätthet afvältat, och lyfte den utan stor ansträngning i sin famn, hvarpå han nedlade den tätt vid öppningen i hvilken han derpå genast nedsteg. Med en lätthet som tydligen visade, att det stora stenblocket var konstgjordt och ej så tungt som vanlig gråsten, drog han detsamma öfver sig, så att det täckte hela öppningen, hvarpå han instack två korta jernstänger i tvenne för desamma i stenblocket ifälda jernringar; derpå fästade han jernstängerna vid ett par krokar i väggen af gråstenssockeln, som omgärdade öppningen.

— Ja, nu kunnen I, gossar, pröfven eder styrka på att afvälta stenen, småskrattade han för sig sjelf, och tog så ett kraftigt tag i en fjäder, som tillslöt en tung lucka, hvilken ytterligare tilltäppte öppningen.

Ingången till den underjordiska gången var onekligen väl tillsluten på detta håll, och detta tyckte visst äfven anföraren för grafplundrarne, då han med en sjelfbelåten min hvisslade på en glad melodi i det han återvände till rummet, der han lemnat likkistan.

Inkommen kastade han af sig sin genomvåta kappa och sin runde mörke filthatt och satte sig vårdslöst ned på en stol vid rummets ena sida.

Han såg ut att vara omkring trettio år gammal eller något derutöfver.

Hans hy var mörk, som en italienares, hans långa, lockiga hår svart, och de små, uppåtvikna mustacherna hade samma färg som håret. Hans panna var hög, näsan lindrigt böjd och den tillslutna munnen vittnade om beslutsamhet och energi, men de svällande läpparne tydde dock på, att vällustens eld kunde rasa i hans hjerta, och att passionen, en gång väckt till lif, var lågande och tygellös.

Det var sydländskt blod i dessa ådror, som svälde vid hans tinningar, sydländsk vällust, som lekte kring läpparne, men ett om nordbon påminnande drag af vemodigt svärmeri låg i de mörkblåa ögonen, i hvilkas djup det tycktes omöjligt att finna någon botten.

Han var hvad man kallar en vacker karl och dertill en sådan, som öfver fruntimmer hade ett oförklarligt välde.

Länge satt han ej i overksamhet; han upptog ur en bröstficka ett bref, som han hastigt genomögnade.

Plötsligt tycktes han fatta ett beslut. Han sträckte ut armen till en ringklocka, som han häftigt skakade.

Liksom genom ett trollslag öppnades de röda draperierna på motsatta väggen och en qvinnogestalt inträdde.

Det var en åldrig qvinna med långa silfvergrå lockar, som hängde ned på den svarta sammetsklädning hon bar. Hennes hy var ovanligt frisk och blomstrande i förhållande till hennes i öfrigt åldriga utseende, ögonen voro stora och själfulla, och anletsdragen regelbundna, men uttrycket strängt och stelt; det var hufvudsakligast draget kring munnen, som gaf ansigtet denna strånghet. Hela hennes befallande höghet framstod ännu tydligare genom den eleganta sammetsdrägten.

— Du stör mig, Frithiof, just under min läsning af ditt eget bref, som du tillskref mig redan på morgonen, men som först nu kommit mig tillhanda, sade hon.

Men . . . hvad ser jag? Är hon redan här, och jag har ingenting hört, fortfor hon med förvåning vid anblicken af likkistan, för hvilken hvarje annan menniska skulle spruttit till af öfverraskning, äfven om man väntat sig få se en sådan.

— Ja, hon är här, svarade löjtnanten utan att stå upp från stolen; ställ nu så till att allt är väl ordnadt, att hon ej blir obehagligt öfverraskad.

Är professor Weiss kommen ännu?

— Han har sutit flera timmar i ditt till laboratorium inredda arbetsrum, och derifrån utgå en hel hop rök och ångor, så att man ej kan nalkas rummet på långt håll.

— Har han förklarat sig beredd att skrida till verket?

— Han har länge väntat på dig.

— Så gå och bed honom komma oss till hjelp.

Den åldriga damen försvann samma väg hon kommit.

Lötjnanten gick till kistan på bordet och började granska densamma med uppmärksamhet.

— Död! mumlade han sakta. Råttorna ha redan hunnit på flera ställen gnaga hål på kistan, der måste vara hela mängder af dem på Örgryte kyrkogård. Det säger jag då, att inte vill jag blifva begrafven der, heldre må man bränna min lekamen . . .

Han höll just på med sin undersökning af kistan, då draperierna i väggen åter böjdes undan och den svartklädda kvinnan inträdde, denna gång åtföljd af en mansperson.

Det var en gubbe med snöhvitt hår och skägg, som föll honom långt ned på det inböjda bröstet. Hans ögon voro djupt liggande och näsan var hög som på den semitiska racen. Det var tydligt att mannen öfverskridit åttio år, men hans gång var det oaktadt säker och hans blick oskymd af det eljest ålderdomen åtföljande töcknet.

Hans drägt bestod af en brun kåpa, ej olik munkarnes fotsida mantlar, men något kortare; fötterna voro iförda långskaftade ryttarstöflar af det finaste läder och i ena handen bar han en bredbrättad filthatt af samma slag som löjtnantens.

— God afton, celebre vetenskapsman! helsade löjtnanten med lätt ironi.

— God afton, svarade gubben, utan att, som det syntes, fästa sig vid den lindriga ironien i löjtnantens röst.

— Allt är redo; jag står till er tjenst, dock med anspråk på att mina fordringar skola uppfyllas och att ni står vid ert gifna ord.

— Jag bryter aldrig mitt ord, svarade med en äkta spansk stolthet löjtnanten, i det han med en häftig knyck kastade tillbaka sina svarta lockar.

— Till verket då, sade den gamle.

— Godt, professor!

Tag ni denna knif och vrid upp skrufvarne som sammanhålla kistlocket vid fötterna; jag skall taga hufvudändan på min del, sade löjtnanten och skred genast till verket med rastlös ifver.

Med en styrka, som man ej skulle hafva tilltrott den gamle, bräckte professor Weiss upp locket med händerna, så fort han fått ett par skrufvar så pass lossade, att han kunde komma med fingrarne emellan. Löjtnanten var förekommen af den gamle och stod ett ögonblick handfallen.

De begge männen hjelptes åt att flytta locket, hvilket de lemnade till det åldriga fruntimret, som med uppmärksamhet följde alla deras tilltag.

För de tre personerna låg nu likkistan öppnad, och den syntes innehålla hela skyar af sammangyttrade flors- och tyllfestoner.

Men löjtnanten tog med ett djerft tag uti detta lätta täcke, som han med ifver afryckte.

Framför dem låg liksom sänkt i stilla slummer en bildskön ung kvinna. Hennes likbleka ansigte omslöts af en rik flod guldglänsande lockar, som här och der voro prydda med hvita rosor och tusenskönor.

Ögonen voro naturligtvis slutna, men man kunde se, att de voro stora och det var ej svårt att gissa sig till att deras färg var blå; munnen var sammansluten och krusad af ett lycksaligt leende, liksom hade milda drömmar föresväfvat henne.

Ett svagt utrop undföll de två yngre personerna; professor Weiss stod orörlig utan att ändra en min.

— Herre, ni har väl icke dödat henne? ropade plötsligt löjtnanten, omildt fattande gubbens arm.

— Det skulle ju så vara, enligt vårt aftal, svarade professorn med sitt iskalla leende.

— Men så gif henne då lifvet tillbaka genast; jag förgås af längtan att se henne öppna ögonen!

— Lugna er, unge man, svarade professorn, allt har sin tid, och dermed böjde han sig ned öfver den döda, lade sitt öra tätt intill hennes mun, tryckte med handen på hennes bröst och lyssnade uppmärksamt.

— Märkvärdigt; intet ljud af andedrägten.

Tag nu utaf täcket som höljer henne, befallde han den svartklädda damen.

Hon åtlydde tillsägelsen, och för deras syn visade sig något helt oväntadt. Den unga damens venstra sida hade ej undgått råttornas påhelsning.

— Död och förbannelse! Mitt verk är förstördt, ropade i största förtviflan löjtnanten.

Men ni, som var upphofvet till denna vansinniga plan, skall åtminstone inte undgå min hämnd, ropade han i vildaste vredesmod och kastade sig på den gamle professorn.

Denne var dock ej så bräcklig, som hans framskridna ålder gaf anledning att förmoda.

Han mottog med öppna armar den rasande unge mannen, och inlät sig i en brottning, hvars utgång var mycket tvifvelaktig.

Löjtnanten var vig som en panter, men professorn var seg och hans säkra famntag besvärade i hög grad löjtnantens rörelser.

— Hören upp, goda vänner, manade fruntimret ifrigt. Det är ju ovisst om något är förloradt ännu; kan hända att det ännu kan hämmas, och då är spelet så godt som vunnet.

Efter ännu några slingringar, under hvilka de bägge männen tycktes komma till insigt af att de voro hvarandra vuxne, släppte den gamle sitt tag, och löjtnanten sade med en brådskande häftighet:

— Hon har rätt. Det kan måhända hjelpas. Förlåt min häftighet och gör hvad i eder förmåga står, professor, jag står helt och hållet till edert förfogande.

— Till hvad väsentlig nytta tror ni er vara för mig, sporde gubben med sitt stela leende.

Ni vet väl att jag hjelper eder af intresse för vetenskapen, ej af beräkning att vinna rikedom och ära derpå, och det lilla jag

betingat mig som ersättning af eder, kunde jag för några lumpna guldstycken köpa mig af hvem som helst.

Men likväl skall jag se till, hvad som är att göra, blott för att visa eder, att jag är en man, i stånd att utföra, hvad jag en gång åtagit mig.

Derpå böjde han sig åter ned öfver den i kistan liggande, till utseendet liflösa flickan, som han på det sorgfälligaste började undersöka.

— Det är ännu en möjlighet, att hon kan komma sig, yttrade han slutligen efter att en stund hafva begrundat sina observationer. Lif finnes ännu, men huru mycket som återstår, vågar jag icke afgöra. Här måste vi vara ytterst försigtiga.

Är bädden för den sjuka i ordning och uppvärmd? frågade han, vänd till fruntimret.

—Allt är i ordning, och Sampo värmer flanellerna framför kaminen.

— Tag då ni bort allt det öfverflödiga af svepningen, sade gubben till löjtnanten. Jag skall sjelf bära henne till bädden.

Och med starka armar upplyftade han flickan, som han med brådskande steg bar till det bakom förhänget, genom hvilket fruntimret och han sjelf inkommit, belägna rummet.

Detta var ett slags förmak, möbleradt ungefär såsom det yttre rummet, men helt och hållet i grön färgton.

Professorn passerade detta med brådskande steg och tog af till höger emot några tjocka sidendraperier, genom hvilka han insteg i ett litet mörkrödt sofkabinett, i hvilket en stor uppbäddad säng nästan upptog hela utrymmet. Framför en liten kamin i hvilken en sprakande brasa flammade, stod en kortväxt, gulhyad man med sneda små ögon, hvilken man genast vid första anblicken fann tillhöra den mongoliska racen.

Han var tydligen en af dessa nödväxta varelser, hvilka uppe i den höga norden drifva omkring sina renhjordar på tundran och hvilka man ännu i vår upplysta tid tillskrifver en öfvernaturlig förmåga att kunna till sin fördel använda naturkrafterna, eller med andra ord, hvilka äro kända såsom riktiga trollkarlar.

Det var en afkomling af nordens urinnevånare, lapparne.

Han stod med ett stort fång flanellklutar framför den flammande brasan, då professorn med sin börda inkom.

På en vink af den i hälarne på professorn följande damen bredde lappen ut ylleklutarne i sängen, på hvilken professorn strax derpå nedlade sin börda.

— Sampo, spring du ut till mitt tillfälliga laboratorium och tag hit den lilla elfensbensbeslagna lådan som står på pulpeten, kommenderade professorn.

Och ni, min fru, gör eder i ordning att vara mig behjelplig vid min tillsägelse.

Ni, löjtnant, kan tillsvidare göra hvad ni behagar.

Sampo återkom med den äskade lådan, ur hvilken professorn med kännaremin utvalde åt sig ett par flaskor af ett fingers storlek.

Han afskrufvade glasproppen på en af dem, slog några droppar af den klara färglösa vätskan i ett af Sampo framhållet handfat och doppade i detsamma en handduk, som genast antog en märkbar skiftning i grönt. Med största varsamhet tryckte han den sålunda preserverade duken mot de drypande såren, i hvilka blodflödet ögonblickligen upphörde.

— Er lärdom är beundransvärd, sade löjtnanten med öfvertygelse, och hans ögon lyste dervid af ett gladt hopp.

— Ännu är det ej säkert att hon skall återvända till lifvet. Visserligen finnes här ännu lif, och det är för mig som en småsak att hämma blodflödet, men det är derför ej sagdt att hennes krafter äro tillräckliga att bära, det hon ännu har att genomgå.

Dvalan skall icke af sig sjelf upphöra, utan måste med konstgjorda medel afhjelpas, och det fordras kraft att stå emot sådant.

— Allt skall lyckas för er, professor, sade löjtnanten med tillit.

Utan att svara härpå, uthälde professorn i en vid kaminen stående balja handfatets innehåll. Ingen förändring inträdde i vattnets utseende, men en lindrig kokning förnams, och i hela rummet spridde sig en stark lukt af karbolsyra.

Professorn doppade en annan duk i detta vatten och band den med tillhjelp af ett flanellstycke på de stora såren å armen och sidan.

— Blodförgiftning måste förekommas, talade han för sig sjelf, och karbolsyran skall väl förhindra sådan.

Den unga kvinnans kropp rörde sig icke det minsta under dessa åtgöranden, som otvifvelaktigt hade förskaffat en lefvande, med känsla begåfvad menniska, de häftigaste konvulsioner.

Ej en sprittning i nerverna, ej ens ett spasmodiskt drag i musklerna förrådde att denna kropp hade lif.

Nu är det på den tiden att försöka återgifva henne lifvet, sade professorn med ett uttryck i rösten, hvaraf man kunde sluta till att han ej var fullkomligt viss om, att detta experiment skulle lyckas honom.

— Är ni då viss om, att hon skall uppvakna? frågade löjtnanten med ifver.

— Ja, visst är jag säker derpå, svarade professorn Weiss. Men om hon skall kunna lefva efter en sådan stor blodförlust, skall jag ej kunna säga.

— Uppbjud all eder konst, professor, att rädda henne till lifvet, eller krossar jag er skalle med en kula, så att ni faller död ned vid hennes sida, hotade löjtnanten, ryckande upp ur sin bröstficka en revolver af fint arbete.

— Ni menar att jag skulle frukta ert vapen? log den gamle hånande. Var lugn för att jag ej skall vara så dum att låta eder öfverlefva flickan, om jag ser att experimentet misslyckas. I min hand eger jag medel, som inom ett ögonblick kan förgöra eder, utan att ni hinner höja ett finger till edert försvar. Jag råder eder derför af vänskap att vara lugn och ej tvinga mig till att missbruka min makt af sjelfbevarelseinstinkt; det är vida bättre för eder att hafva mig till en vän än till en fiende, ty gent emot mig är ni dock vanmäktig.

Löjtnanten stod för andra gången slagen inför denne åldring, som tycktes vara okuflig.

Han måste inom sig tillstå, att denne gubbe hade till sitt förfogande medel, som gjorde honom oåtkomlig för en fiende, ty han kunde inom ett ögonblick oskadliggöra hvilken motståndare som helst, så mycket hade löjtnanten varit i tillfälle att öfvertyga sig om tillförne på professorns laboratorium.

Löjtnanten böjde äfven alltid sitt stolta hufvud djupt för

professorns vetande, utom då häftighet och vrede hade fått makt med honom.

Gubben tycktes ett ögonblick njuta af triumfen att hafva slagit sin fiende, men derpå återtog han sitt arbete med den liflösa flickan.

Från en flaska, som han upptog ur flaskfodralet, hällde han i ett dricksglas med vatten några droppar, hvarpå han med säker hand hällde hela innehållet i flickans halföppna mun.

Verkan var underbar.

Det dröjde ej en minut sedan medikamentet kommit inom hennes läppar, och således en högst ringa del deraf hunnit nedrinna genom halsen, då hon ej kunde svälja, innan en sprittning i hela kroppen förrådde, att lifvet höll på att återkomma.

Återigen en sprittning, ett häftigt drag kring munnen och ögonlocken slogos hastigt upp, för att åter lika hastigt sluta sig tillsammans. Detta upprepades flera gånger efter hvarandra, hvarpå en stillhet åter inträdde.

Men hela ansigtsuttrycket blef annorlunda. Ungdomens friska hy, kanske väl mycket purprad af feberns rosor, efterträdde den blekhet, som förut gjort flickans ansigte så dödslikt.

Läpparne började svälla röda, ögonlocken blefvo skära, och stelheten i dragen var helt och hållet försvunnen.

— Hon kommer till lif! jublade löjtnanten utom sig af glädje.

— Stilla, dåraktiga menniska, bannade professorn, att ni ej med er dårskap förskräcker den svaga och gör allt mitt arbete förgäfves. Ej ett ord får ni yttra, innan jag gifver eder tillåtelse dertill.

Löjtnanten satte sig stum på en stol vid sängen, men hans blick förrådde, att han med lifligaste intresse följde hvarje förändring i den unga flickans återupplifvade drag.

Professorn kände på den till lifvet återkommande flickans puls, hvars slag han med uppmärksamhet räknade.

Det var tydligt att professorn afbidade någon ändring i den uppvaknades tillstånd.

Och en sådan inträdde ock inom kort.

Ännu ett par våldsamma sprittningar i hela kroppen, och

flickan slog upp ögonen, stora och blå. Men blicken var ej riktad på något bestämdt föremål, den irrade icke heller af och an som på en yrande febersjuk, utan den såg rakt fram, dock utan mål. Det såg ut som hade hon stirrat långt ut i rymden, utan att likväl finna något fäste för blicken. Men under allt detta hade de öfriga anletsdragen återvunnit sin lifaktighet, ehuru blekheten blef ersatt af en tilltalande rodnad, som bebådade en antågande feber.

— Tyst! befalde, om möjligt med ännu lägre röst, den gamle professorn, som med korslagda armar stod framför sängen.

Småningom antog blicken en säkrare hållning, den liksom fästade sig vid motstående vägg och sansen tycktes börja återvända.

Med stor ansträngning försökte flickan sätta sig upp i sängen, men dels voro hennes krafter för mycket medtagna, dels vore de kompresser och bandager professorn lagt på såren, hinderliga.

Ännu en gång ansträngde sig den återuppvaknade att sätta sig upp, men maktlös sjönk hon åter tillbaka mot kuddarne.

Ansträngningen hade varit för stor; hennes kinder öfverdrogos med en ännu högre rodnad och ögonen återfingo det stirrande uttrycket.

— Mamma, mamma! hviskade hon för sig sjelf och famlade med sin oskadade hand upp mot tinningarne, som svälde af den häftiga blodcirkulationen. Strax derpå sammansjönko hennes ögonlock, och hon tycktes öfvergå till en lätt slummer.

— Denna slummer är det kritiska momentet; den är vändpunkten i hennes tillstånd, sade professorn. Hade hon ej lidit blodförlust, så hade hon nu varit utom all fara, och Ni hade fått öfvertaga vården, men jag hoppas kunna lemna henne lefvande i Edra händer; hvarom icke, så har döden korsat mina planer till följd af en slump, ej af felaktighet i mina beräkningar eller af brister i mina vetenskapliga ordinationer.

— Tack, professor! Ett halft löfte af Eder är lika mycket värdt, som en beedigad försäkran af hvilken annan läkare som helst, sade löjtnanten med förtroende till den gamle. Jag vill nu meddela Eder mina planer för den närmaste framtiden. Vi måste . . .

Sampo sköt tillbaka draperierna till sofgemaket och visade sitt gula, vidriga ansigte.

— Det är eldsvåda i staden, sade han. Skenet slår högt mot skyn och Tyska kyrkan synes omhvärfd af ett eldhaf.

— Gå, jag kommer! sade Löjtnanten befallande. Jag måste in till staden för att se, hvad som står på, sade han derpå, vänd till professorn och det åldriga fruntimret. I eder vård lemnar jag henne, hvaraf min framtid, min lycka, mitt lif, mitt allt beror. Om ett par timmar är jag tillbaka, kanske förut, om ej saker af vigt äro å bane.

Och dermed lemnade han rummet, sedan han förut kastat en lång, granskande blick på den inslumrande flickan.

Fjerde kapitlet.

"Lilla Berget" kallades på den tiden den stadsdel, som ligger norr om Tyska kyrkan och nu begränsas af Torggatan och Franska tomten, Sill- och Norra Hamngatorna.

På den tiden var Lilla Berget en mindre bergklack, som knappast gjorde skäl för namnet berg, om ej benämningen "Lilla" Berget tillkommit såsom en motsats till Qvarnberget, som i så fall gjorde sig förtjent af namnet "Stora" Berget.

På Lilla Berget, som då ej var planeradt och indeladt genom gator i ordentliga qvarter eller tomter, funnos en hop små usla träkojor, som lutade mot sitt fall.

Dessa kojor voro bebodda af den icke allenast fattigaste och torftigaste befolkningen utan äfven uslaste delen af Göteborgs bebyggare. Hamnen låg nära intill "Lilla Berget", och det var naturligt att sjömännen och hamnarbetarne skulle söka ett hem för sina utsväfningar här, der en fattig, utsvulten och rå befolkning, för en skilling mottog dem.

Det är ock klart att samma innebyggare i dessa kojor skulle försöka förtjena på sina gäster allt hvad de kunde, både med rätt och orätt, hvaraf en naturlig följd blef den, att polisen skulle hafva ett godt öga på Lilla Bergets lösa befolkning. Men att polisen icke den tiden var sådan som den nu är, skola vi framdeles blifva i tillfälle att erfara.

Ett af de mest ökända tillhåll för sjömän af liderligaste slag och för hamnarbetare utan hus och hem, sådana som nu tituleras hamnbusar, var madam Clara Andersons rödmålade trä-

ruckle, som skattat åt förgängelsen, då den nya regleringen först började genomföras.

Madam Clara Andersson var en femtioårig, rödbrusig qvinna med en tillbörlig korpulens, som tydde på att hon var temligen beqväm till sina lefnadsvanor. Hennes lilla uppåtsträfvande näsa hade genom träget anlitande af bränvin till invärtes bruk gifvits en högröd färg, som ej var egnad att ingifva de bästa föreställningar om gummans måttlighet. Rent ut sagdt, var madam Clara en gammal krogvärdinna, som nu bedref sitt yrke i löndom, dels för det hon skulle haft svårt att få sig några rättigheter, dels derför, att hon kunde förtjena mest, då hon ej behöfde betala några utskylder för sin handtering.

Ifrågavarande afton, då ett starkt oväder med regn, storm och åska hade dragit öfver Göteborg, sutto några af de vanliga kunderna inne hos madam Clara. De hade slagit sig ned kring ett stort bord, på hvilket några tömda bleckmått stodo, häntydande på att kundernas kassor voro för illa åtgångna, annars hade dessa dryckenskapens slafvar ej låtit måtten stå tomma.

— Hör du mor, sade en lång mager karl i hopen, du kan låta oss få ett halfstop till. Tror du oss inte, så kan du taga min splitter nya rock som pant. Och dermed drog han af sig sin trasiga och på flera ställen lappade rock, som han räckte åt krögerskan.

— Han borde skämmas, Lindqvist, att bjuda sådant åt hederligt folk, menade mor Clara med sårad värdighet. Men eftersom det i dag är min namnsdag och Lindqvisten är den ende, som kommit ihåg att gratulera mig, så får de la gå för ett halft stop till då. Men håll rocken på sig, Lindqvist, det råder jag honom till, då han vill vistas bland hederliga fruntimmer.

Och Lindqvist behöll rocken på sig och bränvinet kom på bordet. Männen blefvo mer och mer lifvade, och gumman sjelf var ock temligen "glad", ty hon kunde ej gerna vägra att tömma ett och annat glas med sina ärade kunder och gäster, som inmerfort drucko hennes skål. Gumman hette Clara Brigitta och Brigittadagen inföll, då som nu, på den 7 Oktober.

Det var ganska sent på qvällen, då bullersamma steg hördes i den trånga förstugan och våra gamla bekanta, Klacken

och Sparfven, inträdde, genomvåta och temligen tilltygade af det ohyggliga gräfningsarbete, vi sett dem kort förut vara sysselsatta med.

— God qväll! helsade begge.

— God qväll tillbaks! ljöd det från värdinnan och gästerna, som alla tycktes känna de inkommande.

— Gif oss en half kanna bränvin och lite kaffe, mor Clara, anhöll med half kommandoton, Sparfven.

— Du måste allt ha förtjent bra med pengar, då du sist arbetade i Varberg, sade skalkaktigt den mer än halfrusige Lindqvist, som såg ut att vara en god stallbroder till den han hånade.

— Det är en sak, som inte rör dig, svarade Bofinken. Hufvudsaken är, att jag betalar hvad jag tar in.

Mor Clara, som befarade att ordvexling skulle uppstå dem emellan och hafva för husets säkerhet vådliga följder, mellankom nu i hast med samtal om väder och vind och mera dylikt, som i kritiska stunder kan användas som afledare.

De sutto snart i allsköns ro vid sina "kaskar" som de kallade den osmakliga blandningen af kaffe och bränvin, och ruset hos de först komne krogkunderna tilltog i oroväckande grad.

Då instörtade, utan att först hafva gifvit något buller ifrån sig, i förstugan två karlar af samma skrot och korn, som de innevarande. De hade synbarligen sprungit häftigt och tycktes vara förföljda.

— Jaså, ni begge sitter här, sade den ene af dem till Sparfven och Klacken.

— Det var bra, vi ha just något att säga er. Och så togo de nykomne sina gamla bekanta afsides och började brådskande ett lågt samtal.

— Som ni veten, började den ene af de nykomne, har det i dag varit stor begrafning hos grosshandlare Linds, som jordade sin enda dotter, Anna. Putte här, Käcken och jag kommo i eftermiddag på den tanken, att det skulle duga att få sig en bit af kalaskakan, sedan gästerna voro gångna, då det ej lät sig göra att blifva inbjudna.

Tänkt och gjordt. Vi knallade i väg till "sorghuset", dit vi kommo för ungefär en timma sedan. Vi voro ganska hemmastadda i huset, ty som ni veten har Käcken tjenstgjort som månadskarl der i många år.

Kontorslokalen, der kassakistan finnes, är belägen i en flygel på undra botten, dit sällan någon menniska går om qvällen. Vi behöfde ej anstränga oss mycket för att få upp kontorsdörren — Puttes dyrkar äro goda — och ej heller blef det svårt att komma i kassakistan, ty den stod olåst; troligen hade gubben i sorgen och grafölsbestyret glömt att låsa in sina skatter.

Vi togo hvad som fanns, men mycket var det icke, kanske några hundra riksdaler. Förmodligen hade gubben haft någon större utbetalning kort förut. Vi voro litet snopna och skulle just anträda återtåget, då ett ljus syntes i korridoren, som ledde till kontoret och vi sågo Grosshandlaren samt två af kontoristerna närma sig. Att gömma oss bakom ett utskjutande skåp nära dörren var ett ögonblicks verk. De tre männen gingo in i rummet utan att gifva akt på det ovanliga i att dörren stod öppen; de talade visst om affärer.

Så snart de voro väl inkomna, sökte vi smyga oss ut, men vi blefvo upptäckta och begge kontoristerna satte efter oss af alla krafter då vi började springa. Grosshandlaren ställde sig att ropa på hjelp i fönstret, så att det genljöd längs hela Torggatan.

Vi gjorde alla möjliga krokar för att undgå de båda kontorsgloparna, som snart fingo en hop andra att hjelpa sig att följa oss, och vi lyckades äfven komma undan till Tyska kyrkogården, der vi lågo tills nu, då vi kommo in hit att få oss litet varmt.

— Hvar är Käcken? frågade Sparfven, som otåligt åhört detta andragande, så hastigt det än framsades.

— Han kom att skiljas från oss på vägen, sade den s. k. Putte, men han har väl begifvit sig hemåt, kan jag tro.

— Det hade jag också velat, men Leo ville nödvändigt hit.

Knappt hade han sagt detta, innan dörren ånyo öppnades och en trasig, af häftigt springande andfådd mansperson instörtade, blödande ur ett stort sår vid högra skuldran.

Det var Käcken.

— Gud ske lof! att ni äro här, pustade han . . . En dj . . . knekt som jag skulle vika undan för i ett hörn af Sillgatan gaf mig ett raskt hugg med sabeln. Hjelpen mig nu att förbinda såret och så gifva vi oss i väg härifrån, ty här är ingen säker.

— Här ha vi dem alla, ropades det utifrån genom den

öppna dörren och ett halft tjog karlar, beväpnade med käppar och stenar samt ett par knektar med sablar och gevär störtade in; de senare kommande från vaktombytet i Garnisionskyrkan. Knektarne rusade först in och derpå några andra med käppar beväpnade män.

— Gripen dem, gripen dem! kommenderade utanför en röst.

Men Sparfven och hans kamrater hade derinne ej heller varit overksamma; de hade med raskhet dragit det stora bordet midt på golfvet och förskansat sig der bakom. Enhvar hade till vapen tagit en stol, en eldtång eller hvad han i hast fick tag uti och de fleste hade dessutom goda vapen i de långa knifvarne, som voro instuckna i bältena vid sidan.

En förtviflad kamp uppstod.

De rusige schåarne, som intet hade att skaffa med saken, ville maka sig ut, men blefvo motade i dörren och kullskuffade på golfvet, der de, skrikande och svärjande, bidrogo till att öka oredan.

Mor Clara hade dragit sig tillbaka i en vrå.

Mellan Sparfven, Klacken, Putte, Leo och den sårade Käcken på ena sidan samt angriparne på den andra, utkämpades en het strid. Knektarne hade genom sina långa sablar onekligen öfvertaget, men bofvarne voro vigare och djerfvare.

En lång sotig jernarbetare skulle just gripa den genom blodförlusten utmattade Käcken, då Leo med jernstyrka upplyftade ett fyldt bränvinsankare, som han med eftertryck slungade mot bröstet på angriparen, hvilken genast föll sanslös till golfvet. Men i fallet gick kärlet sönder, och bränvinet stänkte högt upp öfver väggar och tak samt rann öfver golfvet.

I detsamma fogade olyckan så, att mor Clara stötte omkull en gammaldags oljelampa, hvars brinnande veke kom i omedelbar beröring med det öfverallt utstänkta bränvinet, som ögonblickligen antändes och gjorde hela stugan invändigt till en blå, flammande eldugn.

Alla de innevarande, som hade fått spritväskan på sina kläder blefvo ögonblickligen antända och en hvar hastade ut, numera ej tänkande på annat än att rädda sig sjelf. Inom några ögonblick var rummet tomt, så när som på den sotige jernarbetaren, som sanslös låg på golfvet helt och hållet i brand öfver hela kroppen; ingen hade tid att tänka på honom.

Derute sökte en hvar efter bästa vett släcka sina brännvinsstänkta brinnande kläder. En del kastade sig besinningslöst på magen i någon vattenpöl, andra slogo med händerna på de brinnande kläderna och åter andra kommo sig ej för annat än att högljudt qvida under smärtorna af elden, som rasade omkring deras kropp.

Stugan stod inom obegripligt kort tid i ljusan låga både in och utvändigt och blåsten pustade på spritlågorna, som högt flammade ut kring det gamla rucklet.

Sedan den första häpenheten gått öfver och elden i bofvarnes kläder blifvit qväfd, kommo dessa på tanken att taga till flykten. Men genom det fortfarande blodflödet och äfvenledes genom ytterligare mattighet under striden, hade Käcken blifvit så maktlös att han vacklade på benen och ej förmådde springa.

— Rör för Guds skull på dig, uppmanade Leo, som försökte stödja honom under ena skuldran.

— Det blir omöjligt, stönade Käcken, som var färdig att svimma af i hvarje ögonblick.

Sparfven och Putte sällade sig till Leo för att hjelpa till, men med detsamma observerades de af sina förföljare, som tappert störtade på dem.

Åter blef det en het strid, under hvilken de båda bofvarne stridde med verkligt hjeltemod mot öfvermakten rundtomkring sin dignande kamrat, som slutligen föll samman till jorden. Deras långa knifvar voro deras vapen, och angriparne blödde ur djupa sår af dessa.

Plötsligt gaf en knekt eld. Hans skott gick Sparfven genom hatten.

Ett djupt knifhugg i bröstet blef det svar, han fick af bofven, som undgått skottet.

— Här duger ej en sådan ojemn strid, sade Klacken halfhviskande till sina kamrater. Vi få draga oss undan i god ordning. En af våra båtar ligger vid elfven; låtom oss skynda dit.

— Men Käcken då? frågade Putte.

— Han får ej lemnas qvar att förråda oss, honom måste vi tysta, sade Leo beslutsamt.

Och den hårde banditen svängde sin långa breda knif öfver den fallne kamraten, i hvars bröst han stötte in den ända till fästet. En blodström forsade ut, mannen förvred sina anletsdrag af smärta, då knifven drogs ut, och han tillslöt krampaktigt ögonen vid det röda eldskenet från den brinnande stugan. De fyra öfriga banditerna togo till flykten och förföljarne voro ej sena att sätta efter dem.

Allt detta hade tilldragit sig på kortare tid, än det varit möjligt nedskrifva förloppet.

En stor massa menniskor hade inom kort samlat sig till eldstället. Släckningen försvårades af det bränvinslager, som förvarades i stugan och hvilket gaf ökad näring åt elden, som redan genom stormen hade fått stor framgång. Inom kort hade branden angripit två närstående byggnader, som också snart stodo i ljusan låga.

Efter nära nog en timme var man herre öfver elden.

Husvill stod mor Clara och grät. Hon hade i huset förvarade alla sina besparingar i sedlar, som nu gått upp i rök. Halfrusig stod hon och jemrade sig.

Då visade sig på platsen vår gamle bekante från de underjordiska gångarne i Landalabergen, löjtnanten. Han tycktes känna den klagande krögerskan.

— Här har ni en grundplåt att börja ny rörelse med, sade han och stack i den förvånade qvinnans hand en hel näfve full med klingande dukater.

Femte kapitlet.

— Fort hitåt! här ha vi båten! ropade med dämpad röst Klacken.

De fyra banditerna hade hunnit elfven och den båt de sökte.

Utan dröjsmål sköto de ut båten från land, kastade sig sjelfva uti och lade ut årorna. — Så! Ron nu friskt på! kommenderade Klacken, som med en styråra i handen satt i bakstäfven. I och med detsamma hördes brådskande steg ifrån den åt stranden liggande gatan. Det var banditernas förföljare, som för en stund förlorat dem ur sigte, men snart åter kommit dem på spåren. De voro åtta à tio till antalet; bland dessa de med skjutvapen försedde knektarne.

— Halloh! ropade en af förföljarne efter de flyende. Stannen och gifven eder, eller gifva vi eld!

Intet svar ifrån båten, som pilsnabbt sköt ut från stranden i rak kurs mot Lindholmen. Af lågorna från stranden på "Lilla Berget" var himlen vidt omkring belyst, och ett klart återsken speglade sig på elfvens af stormen upprörda vågor. Man kunde från båten tydligt se hvad som förehades på land och lika lätt var det att derifrån se, hvad som gjordes i båten.

— Huken er ned nu, sade Leo; jag ser att knektarne sigta på oss.

Två skott smällde kort derpå nästan samtidigt från land. Den ena kulan susade öfver banditernas nedhukade hufvuden, den andra förlorade sig troligtvis bland de skumhöljda böljorna, ifall den ej tog vägen till den motsatta stranden.

— Nu gäller det att ro, sade Klacken. Knektarne ha väl några kulor qvar ännu, kan jag tro, och de ha goda gevär, om de blott förstode att handtera dem.

— Det är rätt, medgaf Leo, men vi måste skynda, äfven om de ej hade en enda kula eller krut, ty ni inse väl att de nu skola bjuda till på allt sätt att taga oss. Snart få de ett par båtar utsatta och några män landsatta på Lindholmen, och temligen säkert är, att de skicka några husarer till häst för att mota vår landstigning i Majorna.

De fyra männen insågo alltför väl att Leos förutsättningar voro antagliga. Med raseri "lade de sig på årorna", som det på sjömansspråket heter, och båten sköt oerhörd fart. Likväl hade de icke lätt att komma ur skotthåll, ty vinden var emot och vågornas brytning emot strömmen förorsakade en besvärande svallning.

Från stranden aflossades ännu några skott, af hvilka ett enda nådde båten i skrofvet, men flere kulor föllo ned i vattnet bredvid relingen. Då de ändtligen kommit utom skotthåll, styrde de kosan direkt på Lindholmstranden och sökte sig i skuggan af der liggande båtar och småfartyg.

Men detta var blott en list, hvarmed de ville bedraga sina förföljare. De insågo för väl att de lätt skulle blifva ertappade om de hängåfvo sig åt flykt på detta håll, ty Hisingen skulle lättligen och snart kunna besättas med vaktposter, under det flykten på fasta landet hade många skäl för sig att lyckas.

Sedan de en stund följt den mörka rand, som bildas af de vid Lindholmsstranden ankrade pråmarna, och ljusskenet från branden å Lilla Berget genom afståndet var mindre starkt, togo de direkt kurs öfver elfven och landsatte båten utan äfventyr vid Masthuggsstranden.

Leo undersökte omgifningarne, men ingenting ingaf anledning till oro. Banditerna stego dristigt på emellan brädgårdarne uppåt Masthuggstorget.

Men här voro de på väg att komma i knipa.

På långt håll sågo de några husarer komma sprängande i fullt sträck längs Breda vägen.

— Passen upp, kamrater! der ha vi dem, sade Leo. Vi taga nu vägen uppåt Rangströmsliden och sedan öfver bergen. Komma vi blott dit, äro vi räddade.

Med förvånande uthållighet och snabbhet sprungo alla fyra upp för Rangströmsliden och fortsatte genom de små gränderna i denna eländiga stadsdel sin hejdlösa flykt.

Men det var också hög tid på att de kommo undan. Husarerna, som antagligen genom utkikar fått besked om att flyktingarne landstigit vid Masthuggsstranden, hade under ridten, till följd af ljusskenet från den brinnande stadsdelen, upptäckt att några män sprungo uppför Rangströmsliden.

I vildaste fart sprängde ryttarne uppför denna branta backe och delade sig vid uppkomsten på höjden i två trupper, hvardera på fyra man, den ena afdelningen ridande åt höger, den andra åt venster bland gränderna. Den till venster hållande afdelningen kom flyktingarne på spåren, men ej mer.

Afståndet var för långt att nå dem till fots, och att gifva sig ut till häst på dessa af regnet slippriga, obanade klippor med mellanliggande klyftor, som ej kunnat upptäckas vid ett svagt eldsken under en mörk höstnatt, hade varit att trotsa allt sundt förnuft.

Raskt fortsatte banditerna dock springandet, ty kulorna från husarernas gevär voro dem ännu till men. Några skott lossades ock, men utan åsyftad verkan, hvilket antagligen till stor del förorsakades af det flammande ljusskenet, ty det är en känd sak, att man vid brandsken har svårt att få "korn" på målet.

Flyktingarne hade snart nått de aflägsna bergkammarna, och voro utom skotthåll; ljusskenet från branden aftog i förvånande hast, och ryttarne stodo plötsligt insvepta i kolsvart natt i denna för dylika besök ogästvänliga stadsdel.

Sjette kapitlet.

Skansen Kronan var vid denna tid, liksom nu, icke upplåten till hvarken garnisionshus, magasin eller något som helst förvaringsrum för kronans eller enskildes räkning.

Den stod tom, obebodd, enligt hvad som allmänt troddes. Och likväl var den icke utan sina invånare, såsom vi snart skola finna.

Det var efter midnatt, sedan branden på Lilla Berget upphört och det sista ljusskenet på himlen försvunnit.

Såsom hvarje Göteborgare vet, har skansen Kronan endast en åt venster vettande ingång, en större jerndörr. Denna dörr var då som nu, tillstängd, hvilket gjorde att ingen kom att förmoda det den gamla, öfvergifna skansen kunde hafva några innevånare.

Den blåsiga natten ifråga, stod dock en man, tydligen på post, på höjden vid skansen och nedanför densamma på första vallafsatsen mot söder stod en annan, som tydligen stod i godt förstånd med den förstnämnde.

De begge posterna syntes vara särdeles uppmärksamme liksom krigare i fält; man kunde se, att de bildade något. Några orediga skuggor syntes röra sig på gårdsplanen till det gamla vakthuset; de närmade sig skansen. Vaktposten smög sig hastigt nedför sluttningen åt söder till kamraten och begge kröpo derpå gemensamt ned i en grop i marken.

Det var fyra karlar, som bestigit höjden i den sena timmen; det var samma banditer, vi nyligen sett fly och lyckligen undgå sina förföljare. Vane att beträda dessa ställen sprungo

de med raskhet upp till Skansen och ned till sluttningen der vaktposterna försvunnit.

— "Klart vatten!" gaf Klacken såsom lösen, då han närmade sig gropen i vallen, och "För kamrater!" gafs till svar igen.

— Jaså, det är ni? sade en af posterna och kröp upp Hvad nytt från staden?

I få ord gaf Leo besked om hvad som passerat.

— Är Löjtnanten nere? frågade han, sedan han redogjort för allt.

— Nej han har märkvärdigt nog icke visat sig på ett helt dygn.

Vi böra kanske här anmärka, att Löjtnanten kom till brandstället, sedan banditerna tagit till flykten. De begge posterna återgingo till sina befattningar, och de fyra männen kröpo ned i gropen. Här fingo de först under fötterna en stege, som ledde nästan lodrätt nedåt och var mycket lång; den ledde synbarligen genom en utsinad brunn.

Derpå hade de att passera genom en gång, liknande den vi förut beskrifvit i början af denna skildring. Efter ett passabelt stenkasts längd stötte de på en skiltvakt, som de tillropade samma lösen som nyss och erhöllo samma svar. En jerndörr öppnades omedelbart derpå för de nykomne kamraterna, som raskt stego på i det der bakom belägna stora rummet.

Detta rum, hvilket som beläget under jorden helt naturligt saknade fönster, upplystes svagt af en från taket nedhängande lampa med flera armar.

Väggarne bestodo af ohuggen granit, golfvet af grofva träbjelkar, och möblemanget utgjordes af ett midt på golfvet stående bord, kring hvilket sutto på simpla träbänkar ett dussin manspersoner af samma skrot och korn, som Klacken och dem vi känna från kyrkogården och krogen på Lilla Berget.

Männen voro just i färd med att spela kort och tömma varm grogg.

— Hvarifrån kommen I? frågade en af männen de inträdande.

— Vi komma med helsningar från Käcken, sade Leo och berättade med den likgiltigaste min i verlden om hela förloppet vid inbrottsstölden hos Grosshandlare Lind; huru de på lönkro-

gen hos mor Clara nära nog blifvit öfvermannade och huru han, för att befria sig från den sårade kamraten, som var honom till hinder och hvars tystlåtenhet han ej vågade lita på, stack sin knif i bröstet på Käcken, som genast gaf upp andan.

Dessa förhärdade män, hvilkas alla ömmare känslor för länge sedan genom ett utsväfvande lif voro döfvade, gjorde vid skildringen af qvällens tilldragelser likväl ofrivilliga rörelser, som tydde på att ej känslorna voro fullkomligt utsläckta.

— Han var ändå en god kamrat, Käcken, sade till och med en i hopen. Visst hade han sina småfel och hvem har inte det, men han var i det hela en god kamrat, som icke gick i vägen för en stallbroder.

Denna om egoism vittnande dödsruna var dock så god som man af ett sådant sällskap kunde vänta, och deraf framgick, att den bortkomne öfver hufvud tagit var afhållen af sina yrkesbröder.

De nykomne, som genom flykten öfver de oländiga bergen i Masthugget, förbi dalsänkningen i Kråkstaden och uppför kullen till "Kronan" voro ganska medtagna, slogo sig gerna ned på bänkarne och hade ingenting emot att stärka sig med den iskänkta drycken, som visserligen ej var gomretande, men dock varm och framför allt lifvande och rusgifvande.

Kortspelet och drickandet fortsattes derpå som om ingenting hade passerat. Man talade dels allmänt, dels i skilda kotterier, allt efter som man intresserade sig för saker och ting, och det såg ut att vara en enda stor familj af lika barn, som sutto i det underjordiska rummet.

Sjunde Kapitlet.

Det döfvande sorlet af dessa menniskoröster gjorde, att ingen i hopen lade märke till, att en lönndörr i rummets ena undanskymda vrå upplästes och den af oss redan kände Löjtnanten inträdde, tillslutande efter sig, lika ljudlöst och hastigt som han kommit, lönndörren.

— Ni dricken här och fröjden eder under det den största fara sväfvar öfver edra hufvuden, sade han med stentorsstämma.

Verkan af denna röst var underbar.

I ett ögonblick förstummades sorlet och alla männen rusade upp från sina säten, liksom hade blifvit utsatta för en elektrisk stöt. Men desse män visade ej slafvens ödmjukhet emot herskaren, icke trälens viljelösa undergifvenhet, nej, de iakttogo endast soldatens diciplin och detta i ordens strängaste betydelse. Det syntes väl, att den så kallade Löjtnanten var militär i hvarje tum och att han förmått att hos dessa råa menniskor, som här voro samlade, ingifva respekt och upprätthålla tukt.

— Det ser ut, som skulle ni icke hafva den ringaste tanke på hvad som tilldrager sig utom eder kula, och likväl är det saker af vigt som passera. Veten, att Käcken är fången och kan i hvilket ögonblick som helst förråda oss.

— Herr Löjtnant, svarade Leo och framsteg med dristighet dock med tillbörlig vördnad, Käcken skall icke förråda oss, han är död.

— Och jag säger att han lefver, svarade Löjtnanten, under

det en mörk rodnad af harm öfver motsägelsen drog öfver hans vackra drag. Han lefver och är fången.

— Men, stammade Leo, . . . jag stötte med egen hand knifven i hans hjerta och hörde honom utandas sin sista suck.

— Den gången svek din hand dig i nödens stund, sade löjtnanten. En stund efter det ni lemnat platsen, slog Käcken åter upp ögonen, och fältskär Roth, som tog hand om honom, förklarade att begge de sår han fått, icke voro af lifsfarlig beskaffenhet.

— Men, herr löjtnant, sade den som nyss uttalat sig berömmande om Käcken vid underrättelsen om hans frånfälle, Käcken skall icke förråda någonting; honom kunna vi tryggt lita på.

— Tortyren, min gosse, tortyren skall nog få upp munnen på honom, sade löjtnanten med ett otäckt skratt.

Alla stodo som slagna med fasa.

Tortyr! Detta ord verkade.

Ingen, han må stå på hvilken som helst bildningsgrad, är okunnig om hvad som menas med detta ord, bakom hvilket döljes allt hvad gräsligt kan tänkas.

Visserligen hade kanske ingen af desse vagabonder fått pröfva på hvad det vill säga att undergå tortyr, men ordet var dock nog att ingifva dem den oförställdaste fasa.

— Det är otvifvelaktigt att man skall försöka allt hvad man kan för att få honom att tala, sade löjtnanten. Men allt är ännu ej förloradt. Jag, som liksom af en händelse kom till brandstället och erbjöd fältskären min tjenst, passade på tillfället att obemärkt gjuta i Käckens mun en dosis sömndroppar, som jag hade på mig och som skola hålla honom försänkt i sömn mer än ett dygn. Under tiden skola vi nog gifva akt på hvad som förehafves och hålla oss beredda att handla, när så behöfves. Hvilka af eder vilja vara med om en expedition att bortröfva Käcken ur fångenskapen eller i vidrigaste fall bringa honom till evig tystnad.

— Jag! ljöd det enstämmiga svaret från alla männen.

— Jag hade väntat sådant af eder, sade med belåtenhet

löjtnanten. Jag skall utvälja så många som behöfvas, och åt de öfriga skola lika ärofulla uppdrag lemnas på annat håll. Denna gång må ni offra en stund åt nöjet och sedan lägga er till hvila. Vid middagstid må enhvar vara på sin post. God natt!

— God natt! ljöd en hel kort afskedshelsning från männen.

Löjtnanten skulle just aflägsna sig genom den dörr, från hvilken de fyra flyktingarna inkommit i rummet, då han tycktes påminna sig något. Han vinkade till sig ut i gången Sparfven och Klacken.

— Följen med! sade han helt kort och gick förut genom den smala gången, som slingrade sig oupphörligt och ledde brant nedåt, ett bevis på att den ledde ned genom kullen, på hvilken Kronan är belägen.

Genom en lönndörr lotsade löjtnanten sina följeslagare till höger i en ännu trängre gång, som hittills varit dem obekant. Golfvet i denna gång var jemnare än i de stora gångarne och väggarna vida omsorgsfullare bygda, så att passagen var lättare.

Efter att en god stund hafva gått i dessa gångar, lysta af en liten reflektionslykta i löjtnantens hand, kommo de till en låst dörr, som deras militäriske ledsven öppnade. Här var åter någonting nytt för de begge männen.

Hela rummet var inredt till fysikaliskt-kemiskt laboratorium och öfverfyldt med apparater af allehanda slag. Lampor med hvita och färgade lågor lyste från tak och väggar, och en hop spritlampor kastade sina blåa flammor under bottnen af kokande retorter af glas, porslin, platina och annan metall.

— Här sen i ett laboratorium, sade löjtnanten. Här ligger källan till rikedom och makt, om allt väl och omsorgsfullt användes. Med dessa apparater kan man framtrolla silfver och guld, så mycket som behöfves att lefva anständigt och vi hafva här medel, som kunna åstadkomma de farligaste explosioner, liksom vi ock med andra kunna förebygga allt sådant, som menligt inverkar på menniskokroppen under vanliga omständigheter.

Men för att kunna betjena oss af allt det som står oss till buds, måste vi i främsta rummet iakttaga ovilkorlig lydnad och punktlighet. Den som vill draga någon nytta af hvad här finnes måste försaka sig sjelf och obetingadt lyda, hvad som förelägges. Viljen I frivilligt underkasta eder detta?

— Ja! svarade de begge männen.

— Då skolen I ock åtnjuta obetingadt förtroende i den mon I visen eder förtjenta deraf.

Löjtnanten började nu föra dem omkring, förklarade hvad en och annan apparat dugde till och huru den skulle användas; saker som icke kunna vara af intresse för läsaren att taga notis om.

— I sen här, sade han, denna svartgrå massa, som ligger i den stora glasretorten. Det är ett ämne, hvarur silfver utfälles. Här finnes prof af metallen, talade han, och framhöll dervid en ett par tum lång stång af glänsande hvit metall. Jag vill dock upplysa eder om att detta silfver är vida billigare än det i handeln och såsom mynt förekommande silfvret.

Det är ingen konst, mån I tro, att ur ett mineral, som innehåller verkligt silfver, utdraga detsamma; konsten ligger just uti att kunna framtrolla den dyrbara metallen ur ämnen, som äro lätt tillgängliga och således nästan ingenting kosta; detta kallas att göra silfver. Det är visserligen sant, att det här konstgjorda silfvret icke uppfyller alla fordringar på den ädla metallen, som man verkligen har, men ingen upptäcker dess brister, och det är hufvudsaken.

Detta silfver har, som ni sen samma glans som det vanliga; det har samma klang och samma tyngd, och då är det ju så godt det behöfver vara. Det kan äfven hamras och gjutas alldeles som vanligt silfver. Men ett fel har det, och det är, att det smälter vid ytterst ringa värmegrad. Det är så lättsmält, att om man kommer med detsamma vid en ljuslåga, så smälter det genast som vax.

Och för att visa sanningen af sina ord förde löjtnanten den glänsande metallstången till en spritlamplåga, som genast antände densamma liksom en lackstång.

Den glänsande metallen, som i smält tillstånd hade en så stark hvit färg att ögat ej förmådde se derpå, brann med stor hastighet och utvecklade dervid ett ljus, snarlikt det bländande skenet af brinnande magnesium.

De begge banditerna stodo bländade och förvånade, då löjtnanten hällde i en glasskål den flytande metallmassan, som visade samma rörlighet som qvicksilfver.

— Som I sen, stelnar det snart igen, sade han. Det börjar redan stelna vid kanterna och blir snart åter fast silfver såsom nyss, kan präglas till mynt och går i handel och vandel såsom oförfalskadt silfver.

Åttonde kapitlet.

Morgonen efter den stormiga afton och natt, som skildrats i de föregående kapitlen, var lugn, solljus och fridfull.

Elementerna tycktes ha öfveransträngt sig; en mattning följde derpå. Blixtarne och regnet hade rensat luften som en lång tid derförinnan hade varit qvalmig. Nu sken solen från klar himmel och trädens löfverk och markens grönska såg så lifliga ut, som hade det varit en vårdag i stället för en oktoberdag.

På Lilla Berget voro vid niotiden på morgonen samlade många menniskor, som stodo och pratade om eldsvådan i mor Claras krog.

— Gud ske lof, för det vi sluppit det supnästet, sade med en hjertlig suck en sjömansmadam. Flera finnes gudnås qvar, men Bergström har då åtminstone ett ställe mindre, när han gör sin afskedsvisit om kvällarne.

— Gläd dig icke i förtid åt att ha sluppit den krogen, sade en annan madam. Mor Clara har allt vänner, må du tro, som hjelpa henne då det kniper. Du har la' inte hört, du, att löjtnanten, som skulle ha Lind'ens dotter, som så hastigt dog i förra veckan, gaf den gamla fyllkäringen en hel näfve med dukater, till hjelp att få ett nytt hus.

Kors i alla tider! Hva' säger du, Sandbergskan!

— Stån nu inte här och himla er, röt i detsamma en knekt, som gick omkring i ruinerna och snokade efter gammalt skrot.

— Ser du på knekten, skämtade Bergströmskan, han går och söker efter den der fallrepssupen, som rakade hans näsa förbi i går afton.

— Jaså du är här, Brink, sade i detsamma en poliskonstapel, sålunda förekommande ett käbbel, som kunnat blifva alivarsamt.

— Hur står det till på morgonen med Hård, som blef så illa sargad i bröstet af banditerna?

— Han hade för en stund sedan målet igen, men huru det går med honom, är ovisst.

— Nå, har du hört något om bofven som blef gripen i natt, börjar han komma sig?

— Doktorn har sagt, att hans sår inte äro så farliga, men han har förlorat mycket blod och är deraf svag. Han talar i yrseln om löjtnant Skog, om "Kronan", om ett helt röfvareband som han skulle tillhöra och om mera dylikt, som ingen kan förstå.

— Det skola vi nog förstå, menade polismannen, bara vi få honom så pass kry en gång, att vi få honom att spatsera i spanska stöflar.

— Hvad säger du Alm? sade knekten förbluffad. Begagnas "spanska stöfveln", tortyr, för att få dylika gubbar att tala?

— Jag säger ingenting, svarade Alm och såg hemlighetsfull ut. Men ser du, der kommer borgmästaren med ett par andra herrar.

Verkligen kommo upp för backen några herremän, bland hvilka stadens borgmästare var en.

I och med detsamma kom från ett annat håll, också med brandstället till mål, vår gamle bekante löjtnant, nu till häst och iförd full uniform.

Den ovanligt vackre mannen tog sig förträfflig ut i den lysande uniformen. Hans långa, mörka lockar böljade nedför halsen och täckte delvis den guldbroderade rockkragen, hans mörka hy var af ridten något purprad och hans klara blick skvallrade ej det minsta om en genomvakad natt.

Öfver axlarne bar han med utsökt koketteri en ljusgrå schal, som i rika veck föll ned öfver den lika färgade hästens länd och öfver den rika sadelmunderingen med derunder liggande schabrak. Han företedde en ståtlig anblick, der han stolt satt på den stolte fullblodshingsten.

— Se der ha vi löjtnant Skog! ropade borgmästaren glädtigt. God morgon, herr löjtnant! Vi ha just talat om er.

Oändligt smickrad af en sådan ära, sade löjtnanten, icke utan en smula ironi i sitt leende.

— Åh, den äran har allt varit litet tvetydig, herr löjtnant, sade borgmästaren skrattande. Vi ha just hört er skildras som en stor skurk.

— Så, ingenting vidare. Det bevisar helt visst att jag slagit någon motståndare ur brädet, sade löjtnanten med likgiltighet.

— Nej, här är det icke fråga om någon motståndare som vill kompromettera er och ej heller en vän, som talar illa om er under sinnesförvirring, utan det är en bof, som under feberyrsel sammanställer eder person med en hop banditer, som skola hafva sitt tillhåll i de underjordiska gångarne omkring den öfvergifna skansen Kronan.

En lätt sky, omärklig för den, som ej hade någon aning om hvar löjtnanten tillbragt natten, drog öfver hans anlete.

— Är det icke en ära, skämtade han dock genast, att blifva omordad som en röfvare i underjordiska fästningshvalf, der kanske någon bortröfvad underskön borgjungfru smeker min kind, då jag nedstiger från den prosaiska verkligheten ofvan jord?

— Jo visst, medgaf borgmästaren i samma ton, men ni bör ej missunna oss, mindre lyckligt lottade, att för en gång få se eder sköna. Vi ha beslutat att i dag nedstiga i brunnen och gångarne under "Kronan" för att öfvertyga oss om, att den febersjuke bofvens ord endast äro frukter af en uppjagad inbillning.

Löjtnantens blod strömmade vid denna underrättelse med hast åt hufvudet och han kunde endast genom att med låtsad möda hoppa ned af hästen, dölja sin förvirring och sin starka rodnad. Kommen ned på marken, hemtade han sig dock åter.

— Kan verkligen, skrattade han, en febersjuk skälm narra Göteborgs magistratspersoner april så barockt? Det hade jag då aldrig kunnat förmoda.

Borgmästaren stod litet skamflat. Det är, sade han, ej heller så mycket för att beslå bofven med lögn, som vi tänka stiga ned i dessa gångar, utan göra vi det af idel nyfikenhet, dertill föranledde genom skälmens prat under feberyrseln.

— Den utflykten kunna herrarne gerna inhibera, ty nöjet lönar icke mödan. Jag har sjelf en gång nedstigit i dessa gångar, men gör det ej gerna en gång till. För det första var nedstigandet genom en utsinad brunn förenadt med många besvärligheter. Kommen dit ned fick jag fortsätta promenaden "på alla fyra" öfver spillror af golf och väggar och dertill var jag på väg att blifva uppäten af råttor.

— Råttor! hu då, skrek en af herrarne ur hopen.

— De skola ej afskräcka mig, sade borgmästaren. Jag har nu en gång fått en sådan lust att bese dessa minnen af en forntida strategisk konstnärlighet, att jag låter intet afskräcka mig från ett besök derstädes. Till klockan tolf har jag beställt rådstuguvaktmästarne att vara i ordning med lyktor och facklor, och om ingen vill följa mig, går jag ensam.

Löjtnanten kände för väl borgmästarens envishet; han visste att ingenting skulle kunna förmå honom att ändra sitt beslut, och han beslöt derföre att åtminstone sjelf följa med för att på allt möjligt sätt förekomma upptäckter af för honom obehagligt slag.

— Jag skall, om jag får den äran, vara herr borgmästaren följaktig och skall försöka göra min erfarenhet af sista nedstigandet herr borgmästaren till godo.

Herrarne togo nu brandstället i närmare skärskådande; en del uttalade sin belåtenhet öfver den gamla lönkrogens förstöring, andra åter beklagade den af olyckan hemsökta mor Clara, som var allmänt bekant.

Efter denna öfverblick togo herrarne vägen nedåt Tyggården och Sillgatan, hvarpå de veko om hörnet vid Torggatan.

— Här kommer vår af sorgen så hårdt hemsökte vän, grosshandlare Lind, sade med deltagande en välfödd rådman. Sorgen har märkbart tagit på honom . . . Men så var ju den bortgångna hans enda barn och dertill en den raraste flicka man kunde tänka sig.

Den såsom grosshandlare Lind betecknade personen närmade sig med sakta gång. Han var en man om några och femtio år, med snöhvitt hår och dito polisonger. Han var en liflig natur, kunde man se, och en präktig typ af en nutida göteborgsköpman efter engelskt snitt.

— Jaså, sade han till löjtnanten, sedan han besvarat her-

rarnes helsningar, ni är också här. Det var för väl att jag träffade er; min stackars hustru har visst något vigtigt hon vill rådgöra med er om. Hon är nu ute på en båttur på elfven, för att i någon mon krya upp sig, men hon återkommer till middagen. Har ni då tid att lyssna till hennes förslag och vara henne med råd och dåd behjelplig, så skall hon vara eder hjertligt tacksam.

— Jag står till herrskapets förfogande i allt, svarade med vördnad löjtnanten, men just middagstiden i dag är jag beklagligtvis upptagen af ett nedstigande i katakomberna under skansen Kronan jemte dessa herrar. Men i afton, om herr grosshandlaren tillåter, skall jag infinna mig för att mottaga eder frus för mig så hedrande uppdrag.

— Tack, herr löjtnant! men jag befarar, att ni då kommer för sent. Tack emellertid!

— För sent?

— Ja, min hustru plågas grufligen af en uraktlåtenhet mot vårt döda, älskade barn. Lilla Anna hade alltid på sin hals en medaljong med ett hårsouvenir af en barndomsvän, och hon brukade alltid ålägga sin mor och äfvenledes mig, att låta detta minne följa henne i grafven. Af sorg och trötthet efter den långa vakan vid Annas sjukbädd har detta blifvit uraktlåtet. Min hustru fann i dag på morgonen den lilla medaljongen i Annas juvelskrin, och hon ger sig ingen ro, innan hon får egenhändigt fästa den vid det älskade barnets hals.

— Död och förbannelse! mumlade löjtnanten med qväfd röst. Har då allt sammansvurit sig emot mig denna dag? Man hotar att tränga ned i våra kryphål, och hvilken uppståndelse skall icke upptäckten af likröfvandet åstadkomma.

Löjtnanten hade dock så pass mycken sjelfbeherskning, att han kunde dölja sina svallande känslor.

— Det blir bäst, herr grosshandlare, sade han med tillkämpadt lugn, att eder fru ger sig ro, tilldess jag kan blifva henne behjelplig; jag skall göra hvad jag kan, blott hon vill taga mina råd till godo.

Grosshandlaren tackade och skiljdes från sällskapet. Äfven löjtnanten tog afsked, efter att förut hafva tillropat borgmästaren ett gladt: vi se hvarandra åter klockan tolf vid "Kronan".

— Det var egendomligt, talade löjtnanten för sig sjelf, under det han red i skarpt traf bort mot Vallgrafven i en stor båge mot jernvågen upp mot Slottskogen, i dag har då allt sammansvurit sig emot mig. Först råkar Käcken, en af mina mest pålitliga pojkar, i fångenskap och börjar med att under yrsel förråda oss. Så kommer den envise borgmästaren på den luminösa idéen att göra en påhelsning i katakomberna, och till råga på alltsammans ärnar den förb. käringen göra en visit hos sin dotter i grafven, hvarifrån jag lyckligt och väl fått henne upp. Nu fattas ingenting för att jag skall vara fullkomligt insnärjd. Dock, professorn skall hjelpa mig; ännu är ej allt förloradt.

Nionde kapitlet.

Då löjtnanten under sin raska ridt hade passerat n. v. Kråkstaden, som då bestod af några till hälften nedramlade kojor, gjorde han en sväng till venster och nalkades i riktning mot den höga branta kulle, som krönes af skansen "Kronan".

På en sten vid den smala spång, som ryttaren passerade, satt en åldrig gumma med en stickstrumpa i handen.

Då hon såg löjtnanten nalkas, steg hon upp från sin sittande ställning och gjorde med utsträckt hand en djup nigning. Löjtnanten kastade i hennes utsträckta hand ett silfvermynt under det han frågade:

— Allt väl?

— Allt väl, svarade qvinnan med ovanlig manlighet i rösten.

— Håll min häst och lemna den åt ingen annan än mig personligen, sade löjtnanten och steg af.

Gumman satte sig ned på stenen igen och återtog stilla sitt arbete på strumpan, hästen betade i god ro af det korta gräs, som växte mellan bergsskrefvorna och löjtnanten gick med snabba steg mot kullen.

Kommen till ett klipputsprång vid foten af sluttningen, lade han sig på händer och fötter, famlade med händerna efter någonting och drog slutligen i ett handtag som låg förborgadt i gräset.

En öppning, just så stor att en man kunde passera derigenom, öppnade sig tätt invid klipputsprånget, och löjtnanten kröp med en panters vighet in i densamma. Endast några alnar hade han att tillryggalägga i krypande ställning. Gången vidgade sig här med ens både i höjd och vidd. Den var omsorgsfullare arbetad än de andra gångar vi sett under och omkring detta gamla fäste. Väggarne och taket voro af kilad granit och golfvet, som var ganska brant stigande uppåt, utgjordes af ordentliga trappsteg, inhuggna i klipporna.

En ficklykta, som löjtnanten genast vid framkomsten till de högre gångarne tände, belyste på ett underbart sätt de af fukt drypande väggarne. Stalaktiter hade genom det ständiga drypandet öfverdragit väggarne med en sällsam glans, som i ljusskenet togo sig ut som hade de varit guldtackor i ett kassahvalf.

Efter några minuters ansträngande vandring i starkt uppåtstigande riktning, kom löjtnanten till en stenvägg, som han öppnade genom att trycka på en förborgad knapp. Han inträdde nu i en källare, slöt noga efter sig det stora stenblock, som utgjorde dörr, och satte sig andfådd ned på ett kantstående vinankare.

— Det är märkvärdigt, jag känner mig verkligen trött och andfådd, sade han. En bägare vin skulle säkert stärka mig.

Rummet, hvari han inträdt, var ej mer än tre famnar på hvarje kant och af samma höjd. Väggarne voro nästan dolda af den massa tunnor, ankare och kuttingar, som stodo uppstaplade omkring dem.

Ett anmärkningsvärdt förhållande var, att alla dessa kärl voro af liten drägtighet, ögonskenligen en följd af omöjligheten att till detta underjordiska rum transportera större kärl. På en ställning med hyllor låg i ordnade leder en stor samling flaskor, öfverdragna med dam och spindelväf, så att de i anseende till sin ålder säkerligen gjort heder åt hvarje furstes bord.

— En bägare Lacrymæ Cristi skall lifva mig till ytterligare ansträngningar; jag behöfver i dag hafva all min både kroppsstyrka och fintlighet till hands, ty det gäller att spela så, att jag i ett drag blir befriad från all vidare oro.

Och han öppnade, med tillhjelp af en mekanisk korkskruf, som satt fast i väggen, en butelj, ur hvilken han i en närstående silfverpokal hällde den blodfärgade vätska, som pressats ur drufvor från Vesuvii sluttningar.

Detta vin har en underbar verkan att lifva en tröttad lekamen och en slappad själ; det är som skulle något af vulkanernas eld hafva blandat sig i rankornas drufvor och så öfvergått i det blodröda vinet.

Löjtnanten kryade nästan genast upp sig. Han for med handen genom sina af svett fuktiga lockar, strök lätt med fingrarne sina mustascher och rätade upp hela sin vackra gestalt. Ögonen återfingo sin glans, läpparne svällde röda igen och den ungdomliga spänstighet, som utmärkte denne man, återkom i nästan dubbelt mått.

Han närmade sig nu motsatta väggen, genom hvilken han inkommit i källarhvalfvet, gick ut genom en lönndörr af sten och inkom i en liknande trappuppgång, som den han nyss passerat. Efter ett par tiotal famnars vandring kom han till en jerndörr, efter hvars öppnande han inkom i det rum, der vi föregående natt funno en hop banditer samlade till dryckeslag.

— Upp, alle man, ropade löjtnanten med stentorsstämma.

De halfrusige banditerna tittade glåmiga upp, men gjorde ej min af att resa på sig.

— Upp, säger jag, ropade löjtnanten åter, slående i bordet med ett stort bläckstop. Här är ej nu tid att sofva; vi hafva hela Göteborgs magistrat öfver oss inom kort. Upp, alle man!

Männen rusade alla upp och ställde sig, ehuru yrvakna och halfrusige, till löjtnantens förfogande; det syntes äfven nu då man minst hade kunnat vänta det, att desse män voro vane att blindt lyda och att de beherskades af en jernvilja, som dock ej gjorde sig gällande under sken af tyranni.

— Det är nu ej tid att sofva, sade med allvar i ton och blick löjtnanten. Jag kommer just från staden och medför allt annat än lugnande underrättelser. Käcken, som du, Leo, trodde dig hafva tystat för alltid, har blifvit vår förrädare. Hans sår är ej lifsfarligt, men han har genom blodförlust och sårfeber ingått i ett tillstånd af yrsel, under hvilket han berättar allt, som han känner till af våra hemligheter.

Naturligtvis kan ingen sätta tro till hans ord, men han har dock genom sitt osammanhängande prat uppväckt ett allt annat än trefligt intresse för "Kronan", de underjordiska gångarne, mig och eder.

Och då han en gång blir så pass återställd, att förnuftet kommer tillbaka, skall man nog hitta på medel att få honom att tala om hvad han känner till.

Banditernas anleten, som först sågo glåmiga och intetsägande ut, hade lifvats af det nyfiknaste intresse under dessa anföranden.

— Redan nu har den fördömde karlen uppväckt ett sådant intresse för dessa katakomber, att den envise borgmästaren beslutit sig för att ännu denna dag, om ett par timmar, låta fira sig ned hit för att se om karlens tal innehåller minsta förnuft.

— Vi äro då förrådde? frågade en af männen med feghet i blicken.

— Var lugn du, kruka, svarade löjtnanten. Ännu tror ingen på mannens prat under yrseln, men nyfikenheten att bese dessa gångar är nu en gång väckt och det gäller att förekomma vidare besök.

Löjtnanten vände sig härvid om till Leo, som han hastigt gaf ett tecken, hvilket innebar att denne skulle hålla ett vaksamt öga på den feghjertade banditen.

— Här måste nu undanrödjas allt, som kan gifva minsta anledning till misstanke, fortfor banditchefen.

I sen nu, huru väl min försigtighet att tillsluta passagen genom sjelfva skansen kommer till pass. Hade denna väg varit dagligen begagnad af oss, så hade ovilkorligen spår deraf varit synliga å både väggar och golf. Nu deremot har mossa och spindelväf fästat sig här och der.

Du, Leo, tager med dig fem man och går i borgen för, att vestra gångarna tilltäppas med stenar och grus just framför ingången till fängelsehålan. Gör arbetet så väl och omtänksamt, att det ej ser nyuppkastadt ut.

Du, Pan, tager också med dig fem man och tilltäpper likaledes ingången till Vallgrafskatakomberna.

Lyckligtvis inträffade af sig sjelft, att hvalfvet till hufvudingångarne emot "Göta Lejon" nedrasade för ett par månader sedan, så att passagen ditåt är stängd.

Till de hemliga ingångar, som vi blott sjelfva känna till, kunna ej några andra finna dörrarne, ty dessa utgöras alla af stora stenblock, som så mästerligt äro inpassade i väggarne, att

ej det mest vanda öga kan upptäcka dem. Dessutom tror jag att de nyfikne snart skola få nog af promenaden i underjorden.

Löjtnanten log med en egendomlig tillfredsställelse vid dessa ord. Det var tydligt, att han tänkte bereda sina följeslagare till katakomberna en öfverraskning.

— Till verket alltså! Må alla, som ej behöfvas för arbetet stanna här under djupaste tystnad. Ingen får aflägsna sig utan på befallning af mig. Jag återkommer hit, då jag behöfver er.

Leo och Pan med sina män aflägsnade sig; några man blefvo qvar i rummet och löjtnanten begaf sig med snabba steg ut i samma för alla banditerna okända gång, genom hvilken han ledsagat Sparfven och Klacken till det underjordiska kemiskt-fysikaliska laboratoriet, der han gjort dem uppmärksamma på den silfverliknande metallen, som här kunde framställas på kemisk väg ur ämnen, som icke voro allmänt bekanta i vetenskapen.

Då han öppnade dörren till laboratoriet, fann han professor Weiss sysselsatt med att undervisa Sparfven och Klacken i några enkla konstgrepp i skötandet af retorter, deglar och andra apparater; det syntes tydligt, att desse män skulle dresseras till laboratoriedrängar.

Efter en hastig, omärklig helsning, tog han professorn afsides.

— Och hon? Hur är det med henne?

— Hon ligger i en stilla slummer. Blodförlusten har varit betydlig och det är ovisst, om hon skall återhemta sig fullkomligt.

— Hvad menar ni?

— Jag menar, att hennes lif kanske blott skall flamma upp, såsom den slocknande gnistan glimmar till, innan hon dör bort.

— Död och afgrund! Jag har då förgäfves gjort alla dessa ansträngningar, förgäfves kastat mig i brott, som kosta mitt hufvud, om de upptäckas, förgäfves sänkt mig till tjufvars och busars vederlike!

— Klaga ej ännu. Jag har ej sagt, att hon måste dö; jag har blott sagt, att jag ej kan svara för, att hon ovilkorligen skall tillfriskna.

— Godt! Jag vill då hoppas igen och modigt leka med faror, som omhvärfva mig på alla sidor.

Och i korta ordalag omtalade löjtnanten det förestående besöket i katakomberna samt fru Linds tillärnade uppgräfning af sin dotters lik på Örgryte kyrkogård.

Lugn, som om intet ovanligt meddelats honom, stod den åldrige mamen. Slutligen krusade ett halft ironiskt leende det långa, snöhvita skägget.

— Besöket vid grafven måste ni sjelf afstyra så godt sig göra låter, och visiterna i katakomberna skall ni också leda. Tiden innan gästerna komma är visserligen kort, men jag hoppas dock hafva undfägnaden färdig i lagom tid, och ni, såsom värd, skall bli nöjd, men för gästernas belåtenhet vill jag ej svara.

Tionde kapitlet.

— Det är ett olidligt arbete att krafla sig hit upp, pustade en korpulent, kortbent rådman, som jemte borgmästaren och några andra nyfikna var löjtnant Skog följaktig upp till skansen Kronan vid middagstid af ofvan skildrade dag.

— Ja, jag kan ej neka, att det är litet påkostande att komma hit upp, instämde borgmästaren, men så skola vi ock, jag är öfvertygad derom, blifva tillfredstälda med hvad vi få se under jorden i dessa åldriga irrgångar.

Sällskapet hade nu kommit fram till "Kronan" och en beskäftig rådhusvaktmästare öppnade med tillhjelp af ett par nycklar den tunga jerndörr, som tillsluter enda ingången till skansen.

En vindeltrappa vidtog genast, dock kort.

De besökande kommo nu till en liten plattform, derifrån irrgången ledde till en hop smårum, celler, som under krigstid i forna dagar tjenat till förvaringsrum åt fångar.

Dessa celler voro rymliga som en nutida fängelsecell, dock ej så höga, men totalt mörker herskade i dem, så snart dörren tillslöts; från de skrofliga gråstensväggarne dröp vattnet ständigt sakta ned och den deraf härrörande fukten måste ha varit svår att uthärda för de arma menniskor, som här tillbragt långa år under den mest inskränkta lekamliga nödtorft och under sina väktares skoningslösa hårdhet. Man vet huru krigsfångar i forna tider behandlades och kan då icke annat än beklaga dem, som fört sin tillvaro i dessa hålor i "Kronan".

Uppför smala vindeltrappor begaf sig sällskapet derpå upp till de enskilda rummen i skansen, beundrande den i sanning storartade konst, som sammanfogat dessa granitmassor, togo i betraktande skottgluggarnes omsorgsfulla byggnad och betraktade genom dem den underliggande staden, som härifrån tager sig ganska godt ut i fågelperspektiv.

— Detta är nu allt godt och väl, sade borgmästaren sedan skansen var tagen i skärskådande, så långt man kunde komma. Men nu återstår för oss det intressantaste: nedstigandet i katakomberna.

Ett lätt ironiskt leende krusade löjtnantens läppar, då han bjöd herrarne åttölja sig tillbaka ned för att derifrån under hans ledning börja nedstigandet.

Komne i nivå med fängelsecellerna, lät löjtnanten tvenne medföljande arbetare, i hvilka vi igenkänna Sparfven och Klacken, upplyfta en stor lucka i golfvet.

Nu öppnade sig för det nyfikna sällskapet ett djupt smalt hål, hvari icke någon botten kunde skönjas.

— Genom detta hål, som är öppningen till en numera utsinad brunn, skola vi nedstiga, sade löjtnanten.

— Huru? . . . Ni vill väl icke, att vi på god tro skola hoppa dit ned? sade med tydlig fasa i blicken den korpulente rådmannen.

— Åh nej. Jag har sade löjtnanten skrattande, sörjdt för att vi ha en beqväm repstege att stiga ned på.

Och han lät sina begge handtlangare framtaga en repstege, hvars ena ända säkert fastgjordes i en jernring deruppe, under det den andra ändan nedsläpptes.

Löjtnanten befalde så Sparfven att först stiga ned med en tänd lykta och fastgöra stegens andra ända, så att nedstigandet ej skulle blifva så besvärligt.

Sparfven äntrade med en vand sjömans hela vighet nedför stegen, hållande lyktan mellan tänderna.

Då han nådde botten, syntes han vara ganska djupt ned och uppifrån betraktad såg han liten och tomtlik ut, som de dvergar, man i barnsagorna är så glad öfver att göra bekantskap med i jordens innandöme.

Den fete rådmannen och två andra goddagspiltar betackade sig genast för inbjudningen att företaga någon vidare färd, före-

gifvande att det vore rådligast att någon blefve deruppe för att kunna tillsända de nedstigne hjelp, om så skulle behöfvas.

Löjtnanten var den förste af herrarne, som gjorde nedtåget; borgmästaren följde efter honom, så några andra deltagare i äfventyret och sist Klacken med en tänd lykta i handen. Jag har visst med mig ett par facklor, sade löjtnanten, men det är rådligast att ej tända dem, emedan det är så lågt till taket i gångarna att röken skulle vara oss till men.

— Lägg dig nu på knä och kryp in genom denna ingång, sade han derpå till Sparfven. Jag följer dig i hälarne, herrarne komma strax efter mig och du slutar tåget, sade han till Klacken.

De hade ungefär samma besvärligheter att utstå, som löjtnanten, då han passerade ingången till katakomberna från Kråkstadssidan. De fingo krypa på händer och fötter ett godt stycke väg, och det var ej utan lättnad de fine herrarne reste på sina kroppar, då gången ändtligen höjde sig. En bägare godt vin, som borgmästaren sjelf serverade ur en innanför rocken förvarad fältflaska smakade förträffligt i denna unkna luft.

Vi böra minnas att dessa gångar, genom hvilka löjtnanten nu förde sina följeslagare, icke voro begagnade af honom och hans hand under vanliga förhållanden, hvadan nu en ofantlig mängd spindelnät och dam hade samlat sig och i ytterlig grad gjort genomtåget besvärligt.

Också sågo de värde herrarne högst löjliga ut vid lyktskenet, der de sutto på en från taket i gången nedrasad träbjelke. Hela deras kostym var öfverdragen med spindelnät och dam, och deras ansigten voro mörkgrå med breda fåror efter fingrarne, som fåfängt sökt aflägsna de besvärliga spindelnäten, som slickade sig fast likt klibbiga gummitrådar.

Taflan, som tedde sig vid lyktskenet var ej så mycket pittoresk, som fastmera löjlig. Löjtnanten skrattade med full hals, hans medhjeljare så långt respekten medgaf och de gode herrarne sjelfva kunde ej annat än småsvärjande instämma.

De hade nu kommit i en af hufvudgångarna och kunde här stå i det närmaste upprätta, men spindelnäten voro dock nästan lika besvärliga och luften qvaf. Borgmästaren hade lyckan påträffa ett gammalt värjfäste, som han med en samlares vigtiga min stoppade på sig; en ung tjensteman fann en bit af en gammaldags lerskål och anammade densamma för att likna sin förman i kärlek till fornsaker.

De hade nu kommit så långt, att den af Pan på löjtnantens befallning uppkastade fördämningen framför ingången till Wallgrafskatakomberna stötte emot.

— Här kunna vi ej komma längre fram, sade Sparfven, som gick i spetsen för tåget; här har inträffat något jordras, som spärrar gången.

Borgmästaren ville se, huru det tog sig ut.

— Förunderligt att det ser ut, som det just nu vore uppkastadt! sade han, betraktande med forskaremin den uppkastade jorden.

— Det måste bero på någon kemisk egenskap hos denna instängda luft, menade löjtnanten. Luften här är högst qvaf och verkar kanske på något sätt petrificerande på jordlagret.

Med en tviflande min skakade borgmästaren på hufvudet, men kunde ej heller sjelf anföra någon bättre förklaring af detta fenomen. Löjtnanten fann, att han hade att göra med en man, som var större iakttagare, än han hade förmodat. Det var emellertid omöjligt att framtränga längre i denna riktning, utan måste expeditionen här vända om. Löjtnanten passade på tillfället, att närma sig Sparfven under omvändningsmanövern.

— Styr för all del kursen så. hviskade han i dennes öra, att vi komma till det öfverenskomna stället snart, så att detta spektaklet tar ett lyckligt slut.

— Godt, lita på mig, löd svaret.

Tåget gjorde nu helt om och inträdde i de katakomber, som ledde i riktning åt laboratoriet till. Dessa gångar voro vida beqvämare att passera och omsorgsfullare byggda än de andra, hvilket icke undgick den uppmärksamme horgmästarens öga.

— Förunderligt väl bibehållet allting här; till och med trävirket ser ut som alldeles nytt, sade han bland annat,

Sparfven gjorde nu en svängning åt höger i riktning åt nuvarande stadsdelen Annedal. Märkvärdigt nog kunde borgmästaren äfven ganska riktigt gissa sig till i hvilken trakt de befunno sig i dessa underjordiska labyrinther; vid hvarje svängning rådfrågade han alltid en liten fickkompass och kunde i följd deraf lätt veta riktningen, men att han kunde så märkvärdigt säkert pröfva längden af de tillryggalagda vägstyckena bevisade att han var utrustad med ett utomordentligt lokalsinne, som man säger.

— Vi böra nog befinna oss, tycker jag, sade han, under de åkrar, som ligga i ostlig riktning från "Kronan" och hvilka åkerlappar egas af de hit inflyttade Alboböndern.

— Det var en förb... karl, sade för sig sjelf löjtnanten; han kan, tror jag, se upp genom jordskorpan, ty just der böra vi nu vara.

I dessa reflexioner störtes löjtnanten och den djupsinnige borgmästaren af ett fasligt brakande; golfvet svigtade under deras fötter och de sjönko ned i ett obekant djup.

Sparfven, som först med lyktan kastat sig raklång på magen, borgmästaren och en rådman, hvilka följde Sparfven närmast i spåren, störtade ned under fasliga nödrop. Löjtnanten, som gick strax efter desse, undgick med knapp nöd att följa dem på den hastiga färden ned i djupet, genom att kasta sig baklänges och fatta uti en vid ena väggen fästad stång. Förskräckelsen öfver detta oförmodade afbrott i promenaden kom så hastigt på, att ingen på en god stund kom sig för att företaga något.

— För Guds skull, goda herrar, ropade slutligen beslutsamt Klacken, som var den siste i tåget och hade sin lykta brinnande, släppen mig fram, så att vi få se hvar de olycklige störtat ned.

Jemmerrop hördes nedifrån och borgmästaren skrek alldeles gräsligt, att han höll på att qväfvas.

Klacken hade nu banat sig fram till olycksstället. Han lyste med lyktan ned i en grop af omkring fyra alnars diameter.

Der nere kraflade borgmästaren och rådmannen i något slags tjock dy, som spred kring sig en afskyvärd lukt af kolsyrafla och förruttnelse.

— Gud i himlen hjelpe oss! pustade rådmannen. Vi qväfvas och blifva uppätna af råtter, som finnas här i millionvis.

Gropen kunde ej gerna vara mer än 8 à 10 alnar djup, men dess väggar voro brant stupande, så att det ej var tänkbart för de begge nedstörtade att komma upp utan hjelp och dessutom besvärade en degaktig dy deras fötter och ben, så att de voro liksom med osynliga sugvårtor fästade fast. Klacken var nu den rådigaste.

Han lösgjorde hastigt ett omkring hans midja ringladt rep, hvars ena ända han nedkastade i gropen. Rådmannen nappade

genast tag deri och blef uppdragen; borgmästaren blef så i sin ordning upphjelpt på samma sätt ifrån den otrefliga fångenskapen.

Men huru de sågo ut! Nedsmorda från topp till tå, då kläder, händer och ansigten, af en gulbrun smörja, som spred kring sig en så vedervärdig lukt, att de öfrige deltagarne i den underjordiska expeditionen med afsky drogo sig undan, hoppade och sprungo de i den trånga gången för att få luft. ty de voro på väg att qväfvas.

— Upp, för Guds skull, upp till dagsljuset, skrek borgmästaren.

Klacken ilade med snabba steg förut, så löjtnanten och de öfrige, som ej varit ned i grafven, och sist borgmästaren och rådmannen, belysta af Sparfven, som åter tändt sin slocknade lykta och med ett djerft hopp praktiserat sig ur den försåtliga grafven.

Komne fram till repstegen i den utsinade brunnen i "Kronans" botten gingo de upp i sådan ordning. att borgmästaren och rådmannen slöto tåget.

— F-n må begifva sig hit en gång till! sade rådmannen, då han kommit upp och vältrade sig på den torra gräsmattan för att afskudda sig smutsen.

— Och hin må ta' karlen, som genom sina dumma historier i yrseln narrade oss dit ned! sade borgmästaren, som låg och sprattlade bredvid sin olyckskamrat.

Men löjtnanten hade riktat sin kikare mot Örgryte kyrkogård, och här såg han vid en graf flere personer, bland hvilka han tyckte sig igenkänna grosshandlare Lind och hans fru samt några med spadar vch dylika redskaper försedde arbetare.

— Så skall jag då komma försent! gnisslade han för sig sjelf mellan tänderna. Käcken, Käcken! du skall allt dyrt betala detta, ty du är skulden till mitt dröjsmål.

Elfte kapitlet.

På Örgryte kyrkogård stodo kring den nyuppkastade graf, vi förut besökt under en hemsk dyster natt, endast några timmar förut, grosshandlare Lind och hans maka, begge djupt tryckte af sorg.

Fru Lind, ett fruntimmer om några och fyrtio år, af ett intelligent, saktmodigt utseende, var en af dessa qvinnor som djupt känna sorgens slag och blöda af smärtans sår, men som likväl icke brytas, icke krossas. Hon var väl nedslagen och hårdt berörd af enda dotterns bortgång, men hon såg ut att vara i stånd att utveckla en energi, en företagsamhet, som kunde vara ovanlig.

De begge makarne hade satt sig ned på en bänk ej långt från dotterns graf, tydligen afbidande någon eller något. Samma tjenarinna, som föregående afton varit sin matmoder följaktig på detta hemska ställe, gick nu, väntande på hennes befallningar, nedslagen äfven hon, mellan vårdarnes rader, och långt bort vid stengärdet stod kusken och fastgjorde vagnshästarne vid klockaregårdens port.

— Det är obegripligt att karlarne icke börja komma ännu och likväl blefvo de tillsagda att vara här senast klockan två, och nu är hon närmare tre, sade fru Lind med missnöje och otålighet i ton och min.

— Ja, och likväl är Olsson den pålitligaste menniska jag haft i min tjenst på många år, sade grosshandlaren.

Samtalet afstannade härmed.

Det var tydligt att ingendera var hågad för vidare tankeutbyte; en hvar hade fullt upp att göra med sina egna dystra hågkomster, som desto lifligare framstodo, ju mer de sågo på dödens sinnebilder rundt omkring.

Ändtligen, klockan hade redan slagit tre, syntes de begge väntade kommo upp för backen vid klockaregården.

De buro på axlarne spadar, hackor, jernbillar och dylika redskap, som brukas vid grafgräfning, och de gingo med tunga steg uppför backen.

Men hvad som förvånade grosshandlaren och hans fru var icke, att de togo stegen tunga, men väl att de gingo osäkert. Det var ej tu tal om den saken: karlarne voro druckne och det duktigt till på köpet.

— Huru skall jag förstå detta, Olsson? frågade herr Lind med mera förvåning än förtrytelse i rösten. Du har aldrig förut visat dig i sådant tillstånd för mig och jag finner beklagligtvis att jag misstagit mig, då jag trott att du skulle vara en exemplariskt nykter karl.

— De' ä' ja' la ock, när ja' inte ä' full, sade Olsson med ett glåmigt flin.

Den andre karlen var äfvenledes mycket berusad, men visste åtminstone tiga, hvilket Olsson hade svårt för att göra.

— De ä' la inte hela verlden, om man tar sej en tår på tand emellanåt; dä' skulle grosshandlarn också göra, då skulle nog sorgen ge' me' sej.

Nu var det omöjligt för herr Lind att sitta stilla.

Han reste sig, som stungen af en orm, och endast en blick af hans mera resignerade maka kunde förmå honom att lägga band på sig.

— Tror Olsson sig orka arbeta nu? frågade fru Lind allvarligt.

— Jo, de' tror ja' la visst, om de' också gälde två mamseller på en gång, för nu är jag riktigt i tagen, må frun tro.

— Nej detta går för långt, jag ...

— Låt mig råda, Petter, sade med en viss bestämdhet frun. Och till de rusige arbetarne sade hon med befallande ton:

— Gån till edert arbete och låten allt fåfängt prat vara.

Underbart verkade denna befallning på de begge rusige; de gingo utan prut till grafven, som frun anvisade dem, och

togo, ehuru med mycken förvändhet, det första spadtagen. Olsson pratade och småsvor för sig sjelf; den andre teg stilla, men tycktes för hvarje minut som gick, blifva mera rusig.

— Inte behöfver frun tro, pratade Olsson, att jag hvar dag tar mej en fylla; usch nej, de skulle la vara för mycke. Men i dag ä' de en ann' sak. Ja' träffa just på vägen hit en sjöfarare: som ja' kom i samtal me' och så blef de' till å' dricka ett litet grand.

— Det är en sak, som jag inte bryr mig om att höra, sade fru Lind. arbeta han på, Olsson, bara.

— Ja, de' kan ja' la ock. fast ja' pratar. sade Olsson med en hos berusade vanlig envishet. Si, de' va' så, att sjömannen hade träffat min bror som reste ut till sjös för mer än tjugu år sedan, och nu är han i Amerika hos en mäkta rik herre, som har svarta slafvar som passa upp honom, så han inte ens behöfver fläkta flugorna af sig. Och bror Bernhard som är en så rik herre, har bjudit mig komma till sig, så inte behöfver jag mer gå och slafva hos grosshandlaren, utan jag kan bli lika god herre som han, och gå med händerna i fickorna och röka cigarr.

Fru Lind hörde ej på hvad den oefterrättlige mannen sade under ruset; han var otillräknelig, och hon kunde ej förstå, huru han, som alltid varit ordentlig. just nu råkat så förpläga sig.

Den andre arbetaren blef ännu mera berusad, då han böjde sig ned för att gräfva i jorden; blodet rand honom nedåt hufvudet och han förmådde slutligen icke stå på benen. utan nedsatte sig på närmaste grafkulle. Hästtraf hördes nu på landsvägen, och löjtnanten visade sig till häst vid backen framför klockaregården.

Vig hoppade han af och gick vördnadsfullt bugande emot herr och fru Lind.

— Jag beklagar på det lifligaste, att jag genom gifvet löfte var hindrad att ställa mig till edert förfogande genast; men nu, om jag ej kommer för sent, står jag uteslutande till eder disposition.

Herrskapet Lind tackade på det hjertligaste för löjtnantens tillbud, som äfven antogs.

— Det är omöjligt, att desse öfverlastade karlar få förrätta ett sådant arbete, sade löjtnanten. Jag känner ett par hyggliga. dugliga arbetare, som jag skall vidtala att genast

komma hit, och jag skall sjelf leda arbetet och nedlägga i den aflidnas kista den för henne i lifstiden så dyrbara medaljongen med hårsouveniret.

— Ah, min vän! huru skola vi kunna vara eder nog tacksamma för Eder uppoffrande godhet och allt Edert deltagande! sade fru Lind med rörelse. Men, min vän, Ni förstår, att jag sjelf vill lägga medaljongen kring min dotters hals.

— Huru? Ni sjelf? Det kan ej vara Edert allvar vid nogare besinning, sade löjtnanten med väl spelad förvåning.

— Jo, jag vill nödvändigt ännu en gång se mitt barn och bedja henne om förlåtelse för min glömska att uppfylla hennes enträgna bön att få med sig i grafven den kära medaljongen.

— Ack, min fru, smärtan öfver Eder förlust gör Eder besinningslös. Ni har nu af den hädangångna en bild så skön, så englalik, att det vore en synd emot er sjelf och ett vanhelgande af den aflidna att se henne nu, då, enligt naturens ordning hennes drag skola öfvergå till förgängelse.

Det uppstod en svår strid emellan moderskärlekens åtrå att ännu en gång se det kära barnet och å andra sidan det sunda förnuftet, som talade till förmån för löjtnantens förslag.

Efter lång öfvertalning och stor vältalighet segrade löjtnanten.

Fru Lind öfverlät åt honom hela omsorgen att tillställa den döda den ifrågavarande medaljongen, som han af fru Linds egen hand mottog.

Herrskapet Lind satte sig upp i vagnen, tjensteflickan bredvid kusken, löjtnanten steg upp till häst och i långa slingringar kommo Olsson och hans bensvage kamrat efter.

Vagnen rullade hastigt af från "de dödas stad" och löjtnanten red vid sidan deraf, tilldess han i närhetvn af Korsvägen tog af till venster i riktning åt Landalabergen för att, såsom han sade, söka reda på sina pålitliga arbetare, som genast skulle börja arbetet under hans ledning.

Olsson och hans kamrat måste gå in på lönkrogen vid Korsvägen, der de på färd till Örgryte kyrkogård berusat sig i sällskap med sjömannen, som helsat från Olssons bror.

— Hit med en flaska vin, om det fins, kommenderade Olsson. Jag tänker inte hålla till godo med ert usla bränvin numera; det anstår inte en bror till en rik man.

— Ropa inte hej, innan han ä' öfver bäcken, Olsson! sade krögerskan med ett infernaliskt leende. Han har allt blifvit dragen vid näsan i dag.

— Hva' säder ho'?

— Jo, jag säger att den der sjömannen, som var här nyss med er, ljög som en hel karl.

— Ljög han?

— Ja, visst gjorde han det. Sedan ni voro gångna, skrattade han omåttligt åt alltsammans och bad mig helsa er att alltsammans var en historia, som han roat sig med att sammansätta för att få någon att språka med; han har aldrig med sin fot varit i Amerika och har aldrig i sina dar sett Olssons bror.

Olsson var mycket förargad, då han fann att han blifvit lurad och han tillnyktrade synbarligen af vrede. Men grufligt illamående och sjuk kände han sig efter ruset.

— Vet du, Mattsson, sade han till kamraten, den der sjömannen har nog lagt någöt sattyg i vinet, han bjöd på, ty så fulla hade vi inte annars blifvit och inte heller så sjuka.

Mattsson var af samma mening. och begge gingo med tunga steg emot staden,

Tolfte kapitlet.

Några veckor hade förflutit sedan sist omförmälda tilldragelser.

Löjtnnnt Skog satt iklädd morgonrock och tofflor i sitt eleganta arbetsrum i den våning, han bebodde vid Magasinsgatan. Han var synbarligen försjunken i tankar, och gaf ej akt på en lindrig knackning på tamburdörren,

— Hvem der? ropade han slutligen, obehagligt väckt ur sina tankar. Stig in!

Dörren öppnades och Klacken inträdde nu, finrakad, elegant klädd och döljande sina spejande ögon bakom ett par ofantligt stora, nästan svarta glasögon. Han var nästan oigenkänlig, såsom äfven hans afsigt var, ty han hade mycket ouppgjordt med rättvisan, som han helst ville undvika.

— Nå? dn här! sade löjtnanten med uppbrusande vrede. Och likväl har du fått mina stränga befallningar att ej någonsin träda öfver min tröskel.

— Förlåt! Men det är så, herr löjtnant, att jag har saker af yttersta vigt att meddela er, nyheter, som ej få uppskjutas med.

— Nyheter? nå så berätta då, men fort.

Löjtnanten steg upp, reglade dörren och satte sig i en fåtölj, under det Klacken tog plats på en stol invid dörren.

— Jo, det är så, att jag i går afton var i Kungsbacka för att roa mig. Tiden blef mig lång i denna lilla kråkvinkel till stad; jag visste ej, hvad jag skulle taga mig till. Då fick jag händelsevis på gästgifvaregården höra, att en positivspelare och en sångerska anländt till staden från Halland. Musik har alltid

varit min förtjusning, och jag beslöt att låta det kringresande sällskapet spela för mig i mitt rum, berättade klacken med ett slags förnämitet, som gjorde honom mycket löjlig.

— Hvad f-n har jag att göra dermed? sporde löjtnanten.

— Jo, vänta skall ni få höra. Då jag först såg positivspelaren, en tysk, och flickan, en skånska för resten, blef jag nästan förskräckt. Det var såsom mamsell Lind lifslefvande stått framför mig.

— Hvad säger du. ropade löjtnanten nppfarande.

— Rena sanningen, svarade Klacken. Jag skyndar hit genom natten för att underrätta Er om detta och ställde så till, att sällskapet icke kommer hit på ett par dagar, på det Ni må kunna taga Edra mått och steg.

— Hvar menar du?

— Jo, likheten mellan mamsell Lind och långerskan Wendela är så fullkomlig, att den förras både far och mor och för resten alla menniskor skola blifva bedragna af denna likhet.

— Nå än sedan?

— Herr löjtnant, Ni förstår nog mina planer, om Ni vill förstå dem.

— Nej sannerligen jag det gör, sade löjtnanten med spändt intresse.

— Jo, grosshandlare Linds kan nu återfå en dotter, som de begråtit såsom död, men som Ni räddat, då hon skendöd lades i Örgryte kyrkogård. Och till tack för sin upphöjelse skall Wendela icke ha något emot att blifva löjtnantska.

— Ah! — utropade löjtnanten och slog sig för pannan. Du har en djefvulsk idé, som ej får förkastas.

Trettonde kapitlet.

— Sakta, sakta! så dina steg icke väcka henne ur den lätta slummern, sade det åldriga fruntimret i svart sammetsdrägt, som vi förut sett i de underjordiska gemaken vid Anna Linds uppväckande från dödssömnen.

Det var till löjtnanten hon riktade dessa ord.

Damen drog med varsam hand tillbaka de tjocka blodröda sidendraperier, som dolde ingången till det lilla sofrum, i hvilket vi sett professor Weiss med löjtnantens tillhjelp nedlägga Anna Lind. Erån taket nedhängde en alabasterlampa med mattröd skärm, hvarigenom en svag belysning spriddes i det lilla rummet.

I samma bädd, der hon blef nedlagd för några veckor sedan, låg Anna i stilla slummer, såsom det syntes.

Gennes guldglänsande, långa lockar föllo i naturliga vågor ned på hennes hvita hals och en del af den blottade barmen. Hennes fina drag voro bleka och mycket aftärda, men kring munnen spelade samma ljufva, barnsliga leende, som då hon låg sänkt i slummer i den hemska likkistan.

— Hon är gudomligt skön, sade löjtnanten med kufvad röst.

— Ja, hon är skön, svarade lika sakta den svartklädda damen, men dock har du, min son, gifvit dig i ett alltför högt spel för hennes skull,

— Säg icke så, moder. Du vet då icke, hvad det är att älska och på samma gång törsta, törsta omåttligt efter ära. Jag kan icke leiva utan Anna. Hon måste blifva min, kosta hvad det

vill; och vill hon ej inför verlden visa sig som min maka, så skall hon skänka mig sällhet. I dessa underjordiska gemak skall hon med eller mot sin vilja blifva min maka, min herskarinna och trälinna. Och blir lifvet här oss för tungt och tråkigt, så resa vi till Italiens och Greklands myrtenlunder . . . Hon älskar mig icke, jag vet det, men hon skall lära sig att göra det.

— Min son, du glömmer att du icke utan hennes medgifvande kan göra henne till din inför verlden: hon kan, när hon vill, störta dig i ohjelplig olycka, om hon kommer ut härifrån till lifvet deruppe.

— Ser du, moder, sade löjtnanten med ovanlig vekhet i rösten, ser du, jag har af lyckan blifvit gifven ett präktigt medel i min hand att tvinga henne utan våld att blifva min, af blott tacksamhet. Som du vet anförtrodde hennes mor mig omsorgen att gräfva upp Annas lik och lägga medaljongen om hennes hals . . . Hvad är naturligare än att jag föregifver för Anna, då hon uppvaknar och tillfrisknar, att jag funnit henne skendöd och att jag räddat henne från en säkerrdöd i grafven. Hon skall af tacksamhet lära sig älska mig, och då återför jag henne till hennes föräldrar, gifter mig med den älskade och blir dessutom en romanhjelte på köpet.

— Men om hon nu icke älskar dig, allt detta oaktadt, om hon ej vill blifva din? sade modern med ett tviflande uttryck.

— Min måste hon i hvarje hänseende blifva, med eller mot sin vilja, och jag gifter mig i alla händelser med Anna Lind.

— Du gifter dig med henne mot hennes vilja?

— Ja, jag vill anförtro dig något, sade sonen och drog sin moder tillbaka till en soffa i yttre rummet. Klacken, som är min pålitligaste och bäste man, har för en tid sedan gjort en präktig upptäckt. På en lustresa till Kungsbacka gjorde han bekantskap med en skånsk flicka, som åtföljde en tysk positivspelare. Denna flicka är till den förvånande grad lik Anna, att hvarken jag eller någon annan menniska, hennes föräldrar icke undantagna, skulle vara i stånd att upptäcka någon olikhet. Jag har inledt bekantskap med den unga flickan, som, märkvärdigt nog, är en ärbar jungfru och jag hoppas att hon lätt skall gå in på mina planer, ifall jag behöfver hennes bistånd.

— Men om hon nu är så förvillande lik Anna, så kan du väl öfverflytta din kärlek på henne, förmäla dig med henne och lemna Anna utan vidare.

— Ack, moder, du förstår icke, ser jag, hvad kärlek är. Wendela är lik Anna både till utseende, hållning, åthäfvor och röst, men hon är dock icke Anna.

Den åldriga modern med det stränga, allvarliga utseendet skakade på hufvudet och antog ett mildt utseende, då hon såg på sin son.

Sampo, den lille lappen, anmälde nu, att professor Weiss var kommen in till den sjuka och ville tala med löjtnanten.

Då denne och hans moder inträdde i sängkammaren, satt professorn på en stol vid Annas säng, och höll hennes hand i sina båda.

— Det är nu tid, sade han, att väcka upp flickan och pröfva på, om hennes krafter äro nog stora, att hon kan fördraga intrycket af allt det nya, främmande, som omgiver henne. Förhållen eder nu tysta, och antagen de roller, jag gifvit eder.

Professorn framtog nu ur ett slags väska, som han bar vid sin sida, en med doftande medikamenter fuktad duk, som han sakta lade på den slumrandes panna. Doften af dessa medikamenter var särdeles lifvande på de närstående, och den i letargisk dvala försänkta flikans kinder fingo en lifligare färg i och med den lifligare andedrägten. Hennes näsborrar vidgades, munnen öppnades till hälften och ett lifligare minspel förrådde att lifsverksamheten snart skulle återvända.

— Sätt Eder här vid min sida, sade professorn till fru Skog, den åldriga damen.

Hon satte sig på en stol vid professorn och löjtnanten stod på något afstånd från sängen.

Inom kort slog hon upp ögonen och såg sig förvirrad omkring. Hennes blick öfverfor alla, men hon tycktes ej känna någon.

— Hvar är jag? sade hon och reste sig upp på armbågen.

— Mamsell, Ni känner då icke mig, Eder läkare, som så troget vårdat Eder under Er sjukdom? frågade professorn.

— Läkare?... sjukdom?... frågade Anna eftersinnande.

— Ja, Ni har nu länge legat sjuk, upplyste med tillgjord vänlighet professorn.

— Men hvar är då min mor? sporde Anna med ängslan i sin blick.

— Er mor är icke här nu. Äfven hon är sjuk, men hon skall snart tillfriskna, sade nu fru Skog, som fann tiden vara inne att gifva sin närvaro tillkänna. Ni känner väl mig?

— Ja, jag känner eder nog, sade Anna och lutade sig tillbaka mot kudden med sviken förhoppning. Ack min mor, min mor!

Professorn gaf löjtnanten ett tecken att icke visa sig, och denne drog sig oförmärkt tillbaka bakom draperierna.

— Men jag känner icke igen mig i detta rum. Hvar är jag? Kan man icke föra mig till min mor?

— Hör mig med lugn, mitt barn, sade professorn. Ni har varit länge sjuk och mycket farligt sjuk, men är nu på bättringsvägen, dock får ni icke hängifva er åt några häftiga sinnesrörelser, utan bjuda till att med lugn afvakta händelsernas utgång. Jag vill nu, så godt först som sist, underrätta eder om var r ni befinner eder.

Under eder sjukdom uppstod oförmodadt och af oförklarlig anledning en eldsvåda i eder faders hus, vid hvilket tillfälle eder moder blef så häftigt uppskrämd, att hon insjuknade och eder fader erhöll några brännskador, som ännu hålla honom vid sängen.

Såsom ni kan finna af edra sårnader på arm och bröst har äfven ni varit utsatt för elden, men räddades från att blifva innebränd af eder vän och beundrare löjtnant Skog, som med fara för eget lif kastade sig i lågorna och lyckades rädda eder.

— Men hvar är jag då? Och hvar är min stackars mor?

— Er mor vårdas hos sin goda vännina, fru Wallenberg, som sedan ett par år tillbaka varit sängliggande till följd a lamhet.

Då ni alla vid brandtillfället blefvo husvilla, bars eder mor dit upp, och jag, som händelsevis kom att träffa löjtnant Skog bärande eder på sina starka armar, tillbjöd eder en anspråkslös bostad i mitt lilla rum.

Jag är läkare, ehuru icke praktiserande i Göteborg; jag uppoffrar annars hela min tid åt studier och vetenskapliga experimenter, men kunde ej motstå begäret att med min konst bidraga till en så skön dams snara tillfrisknande.

Eder husläkare, doktor Wall, har dessutom rest till Paris, der han stannar under hela vintern.

Anna tycktes eftersinna, hvad hon hörde, men hade svårt att fatta allt detta, ehuru hon ej kunde hysa minsta tvifvel om sanningsenligheten af professorns ord.

Allt lät ju så naturligt.

Att hon var brännskadad sjelf, det kunde hon öfvertyga sig om genom att känna på sin arm och sitt bröst, och att hennes moder under den allmänna villervallan blifvit inhyst hos sin mångåriga vännina, det var ju ingenting att förundra sig öfver.

— Min son, Frithiof, sade fru Skog, har glädjen att i sin boning vårda grosshandlare Lind, som visserligen fick svåra kontusioner under eldsvådan, men likväl numera är utom all fara.

Anna hörde blott fundersamt på allt hvad som dukades upp för henne.

Hon hade ingen orsak att betvifla dessa historier, som voro så pass väl sammanfogade, att en vid sjuksängen bunden flicka icke kunde genomskåda deras haltlöshet; men hon fann det dock märkvärdigt att man åtskildt henne från hennes älskade moder.

Ytterst svag, som hon ännu var, började hennes tankar småningom blifva orediga, och hon öfvergick snart i ett tillstånd af yrsel, då hon fantiserade och pratade en hel hop obegripliga saker.

Professorn lade nu på hennes bultande tinningar en med lugnande essencer fuktad duk, och den sjuka öfvergick slutligen från sitt öfverretade tillstånd till en lugn och stärkande hvila.

— Det är märkvärdigt, sade fru Skog, att hon icke med någon slags tacksamhet omnämner Frithiof, fastän hon hör, huru mycket han gjort för henne och hennes far.

— Ack, moder, bekymra dig icke derom. Jag är tillräckligt belåten med, att hon ej nämner mig med ovilja åtminstone, och hufvudsaken är, att hon nu är på god väg att tillfriskna.

Professorn gaf nu fru Skog några instruktioner och ordnade derpå litet af hvarje för den sjuka.

— Det är nu så långt framskridet på dagen, att ni får bereda eder till den förestående expeditionen i natt, sade han till löjtnanten.

Var god följ mig till laboratoriet.

Fjortonde kapitlet.

— Kamrater, ljöd löjtnantens manliga, klara röst i det stora underjordiska rum, der vi en gång funnit honom bland de halfrusige dryckeskämparne under den fasansfulla natten, då likröfvandet på Örgryte kyrkogård försiggick och mor Claras stuga på Lilla Berget nedbrann.

— Kamrater! I veten alla, att Käcken för några veckor sedan blef tillfångatagen under brandtillfället på Lilla Berget och att han, svårt sårad, blef förd till sjukhuset.

Det är eder likaledes bekant att han under anfall af feberyrsel talat om oss och om våra underjordiska tillhåll, hvilket hade till påföljd det der besöket, som slutade så betänkligt för borgmästaren och ett par andra deltagare.

(Skratt och hurrarop af banditerna.)

De fingo så tillräckligt af den visiten att de icke ha lust att göra den omigen.

(Skratt.)

Käcken var nog förnuftig att, då han återkom till full besinning, gendrifva sina påståenden under yrseln och förklara allt vara en följd af uppjagad inbillning under febern.

Detta påstående var så mycket troligare, som borgmästaren sjelf och öfrige deltagare i den misslyckade expeditionen kunde

försäkra att dessa katakomber icke på långa tider varit beträdda af menniskofötter . . .

Emellertid tillfrisknade Käcken och blef utskrifven från sjukhuset samt förd till stadshäktet för att svara för inbrottsstölden hos grosshandlare Lind jemte en hop andra snygga saker, som han har otalt med myndigheterna.

Han ville naturligtvis ej ut med hvad som lades honom till last, men man hittade på medel, som kunde få hvem som helst att tala.

Han började på pinobänken åter berättelsen om oss och katakomberna, men ingen ville tro på honom, ty borgmästaren förklarade detta vara orimligt.

Jag lyckades då praktisera ett bref till Käcken, som jag gaf ordres att spela sinnessvag.

Han utförde sin roll så väl, att han för några dagar sedan inspärrades på dårhusafdelningen i fattighuset; detta naturligtvis på den vilseledde borgmästarens föranstaltande, ty han kunde ej inse att någon fullt klok menniska på allvar skulle under tortyrens påverkan tala om att ett banditband existerade i Kronans katakomber.

Det skulle vara grymt att låta en så god kamrat som Käcken hemfalla under en grym tortyr, på samma gång det skulle vara vådligt för oss sjelfva att uppdrifva polisens fantasi med några underbara berättelser.

Vi måste befria Käcken.

— Bra, bra! ropade åtskilliga röster i den till ett par tiotal uppgående banditliopen.

— Käcken är en god kamrat! skreko andra.

— Ja, han skall räddas, fullföljde löjtnanten; jag har redan vidtagit tjenliga mått och steg derför . . . Som i minnens, var det Leo som tillfogade den redan sårade Käcken, som han ej kunde rädda undan fångenskapen, det farliga såret under hjertat. Jag utvalde Leo att blifva hans räddare, då han på sätt och vis stod till honom i skuld för det han sökt förhjelpa honom från lifvet. Leo intogs i dag på morgonen såsom sinnesrubbad på samma dårhus som Käcken; de begge skola nog förstå att komma i beröring med hvarandra och oss återstår intet

annat att göra än infinna oss vid dårhuset på slaget kl. 11. Vi hafva nu två timmar på oss för att laga oss i ordning.

Ni begifven eder i spridda hopar till fattighuset, handlen helt och hållet efter Klackens ordres och ledsagen de begge "dårarne" till mitt åkdon, som väntar på andra sidan af Fattighusån.

Femtonde kapitlet.

Poliskonstapel Bergström sprang på söndagsmorgonen med den ene rapporten hit och den andre dit.

Än var han hos fattighusdirektören och än hos en hop uppskrämda madamer, som hade skockat sig på nuvarande Gustaf Adolfs torg, som den tiden var salutorg.

Här rådde på söndagsmorgonen större liflighet än någonsin under en vanlig torgdag. Vintern hade inträdt och ett starkt snöfall i förening med storm gjorde det omöjligt för de samlade madamerna att hålla ögonen öppna; men så kallt var det icke, att ej tungorna voro i rörelse.

— Se, der kommer nu Bergström, ropade en rödkindad torgmadam, han ska nog berätta för mig hela förloppet för de stora "kaskar", ja' gör åt honom, innan han går upp på rå'stun om dagarne.

Och Bergström han kom verkligen, andtruten och svettdrypande.

— God dag, Bergström! helsade den rödkindade torgmadamen. Det måtte ha varit ett fasligt upptåg i natt, efter hvad som folk säger. En ä' ju inte säker i sin egen säng numera.

— Jo, de' de får hon allt vara, madam Lundqvist, som kommit till de åren, svarade rättvisans handtlangare och kilade i väg upp till rådhuset, utan att inlåta sig i vidare resonnemang med den församlade menigheten.

— De' ska' han allt minnas, sade Lundqvistskan med förtrytelse. De' ska' nog ta' slut med "kaskarne" för honom.

Men i närheten af gummorna ifråga uppdök en liten klotrund passagerare, en halfherre, om man så vill kalla honom. Han var klädd i gula skinnbyxor och dito väst med röda saffianskanter; rocken var af blått kläde med silfverglänsande knappar och på hufvudet bar han en svart cylinderhatt, en hufvudbonad, som just då kommit på modet.

Det var Lagerstam, landshöfdingens allt i allom.

Han var betjent, kammartjenare, handsekreterare, munskänk, hofmästare och till och med förtrogne, åtminstone då det gälde "galanta äfventyr" i hvilka den grånade höfdingen inlät sig med en ynglings liflighet.

Lagerstam var sålunda en icke ovigtig person i samhället, och gjorde sig ännu vigtigare än han var. Dock försmådde han icke att inlåta sig i samtal med "mobben", ty han hade en talande tunga, som det var svårt att hålla stilla; icke så menadt, som skulle han haft svårt att förtiga hemligheter, nej, dem kunde han nog hålla inne med, men ett helt ordsvammel rann dock bokstafligen beständigt ur honom, och han blef derigenom besvärlig för menniskor, som helst sysslade med sina egna angelägenheter.

Deremot var han torgmadamernas förtjusning och en oskattbar mellanlänk emellan landshöfdingen och dem.

— Jo, vi lefva i en faslig tid, utlät sig Lagerstam, helsande till höger och venster; dråp, stöld och röfveri tilltaga i så oroväckande grad, att hvar och en får noga taga vara på sitt och känna efter allt som oftast om hufvudknoppen sitter qvar. Jo, madam Grönlund, hon vet det, hon som har sin man på Varberg och två söner på rymden, allihopa för dråp. Och Strömqvistskan sedan, hon söker förgäfves efter sitt högra öra, som hennes man i fyllan skar af för några år sedan, en hop andra grufliga saker att förtiga.

— Men så berätta då något, gode herr Lagerstam, om hvad som tilldrog sig i natt, bad madam Svanberg.

— Jo, en del kan jag omtala, sade med värdighet landshöfdingens förtrogne, men de vigtigaste pointerna måste vi tills vidare hemlighålla för folket för att förekomma panik och onödiga folkskockningar. Landshöfdingen och jag hade tidigt på morgonen konfererat med borgmästare och råd och fiskalen och hela polismakten, och vi beslöto då att de allvarligaste mått och steg skulle vidtagas, både till banditernas upptäckande och allmänna säkerhetens betryggande.

— Men så berätta då om uppträdet i natt, dristade sig en madam att afbryta talaren.

— Jo, för några veckor sedan blef en bandit tillfångatagen, en bandit, som gjordt mer ondt än tjugo andra tillsammanslagna; han var en af de svåraste, som rättvisan haft att göra med.

Sedan han tillfrisknat efter de svåra sår, som han fått vid tillfångatagandet, spelade han tokig så bra att den halfgalne borgmästaren blef dragen vid näsan af hans galna upptåg och lät inspärra mannen i fattigdårhuset.

I går på morgonen kom en stor, groflemmad karl af det grymmaste utseende och nästan halfnaken gående efter Stampgatan under sådana märkvärdiga upptåg, att folk samlades kring honom och började förlusta sig med honom.

Nu kom fattighusvaktmästaren och fick se spektaklet, och som han allaredan hade sin vanliga morgonfylla, lät han narra sig att taga in mannen på fattigdårhuset.

Så kommo de begge banditerna tillsammans som beramadt var.

På qvällen fingo de mat tillsammans med de andra dårarne, sju till antalet, som voro inhysta i samma rum.

Huset är gammalt, som I veten, och det blef sålunda de begge banditerna lätt, att inifrån bryta ut jerngallren från fönstren.

Men just som de höllo på med detta och skulle hoppa ut åt gatsidan, kommo fyra af fattighushjonen hem från staden, dit de varit i vaktmästarens ärenden. De gåfvo genast allarm,

så att vaktmästaren och några af fattighjonen tillkommo, och skulle desse med lätthet hafva hindrat de föregifne dårarnes flykt.

Men i och med det samma kommo en hel svärm beväpnade banditer från alla håll sina flyende kamrater till undsättning.

De hindrade vaktmästaren och fattighushjonen att komma ut genom den trånga porten och utdelade derunder lifsfarliga hugg med sablar, knifvar och blydaggar.

De begge dårhushjonen, som sågo att deras kamrater gaf vaktmästaren fullt upp att göra vid porten, voro nog djerfve att springa ned i hans enskilda rum, derifrån de tillgrepo ett penningeskrin, en del bordsilfver och flera omgångar manskläder; vaktmästarens hustru, som hörde bullret och tittade in genom dörren, fick ett slag med en sönderbruten stol i hufvudet, så att hon dånade.

Derpå sprungo de föregifne dårarne upp i dårrummet igen och hoppade utan fara ned i den under fönstret liggande snödrifvan.

Kamraterna hade under tiden slagit vaktmästaren och fem fattighushjon till marken och kastat ett af de alarmgifvande hjonen i Fattighusån, der den gamle krymplingen jemmerligen omkom.

— Bevare oss Gud, klagade madamerna.

— Men det var ännu icke allt, fortfor Lagerstam, som nu var riktigt i tagen.

Sedan de lemnat fattighuset, drogo de i väg åt Gamlestaden till, ty de aktade sig nog att komma genom de befolkade gatorna, och här mötte de häradshöfding Falcrantz med fru och döttrar, som återvände från ett kalas.

Banditerna stannade hästarne, slogo kusken, så att han föll liflös till marken och plundrade herrskapet in på bara kroppen. Häradshöfdingen fick gifva sitt guldur med kedja, ringar, pels och gångkläder. Hans fru ur och kedja, ringar och nipper samt pelskappa och döttrarne likaledes.

Sedan detta var gjordt, lyftade rånarne kusken upp i slädan och jagade på hästarne, som i vildaste sken kommo med herrskapet halft liflöst till staden.

Det var nu ett klagande och gissande hit och dit i folkhopen och Lagerstam stod stolt med sin silfversnusdosa i handen bland gummorna, hvilkas fantasi han på det erbarmligaste uppjagat.

Sextonde kapitlet.

Vintern hade nu gjort sitt inträde och marken var redan före jul tjockt snöbetäckt.

Det gestaltade sig att blifva en bister vinter; isarne voro fasta och solen sken middagstiden från en klar, molnfri himmel, hvilket bebådade allt annat än blidare väderlek.

Man skulle tycka att det underjordiska röfvarebandet under sådana omständigheter skulle haft det svårt och att spåren af de ut- och ingående personerna lätt skulle kunnat röja bandets tillflyktsort för obehöriga personer. Men löjtnant Skog var tillräckligt förutseende att kunna vidtaga nödiga mått och steg till förekommande af sådant.

Att han icke fruktade för att draga menniskor till närheten af bandets tillhåll, bevisades bäst af hans anordningar.

Nödvändigt var det för banditerna att hafva öppningen till katakomberna vid Kronan trafikabel, ty i gemaken derstädes hade bofvarne sin hemvist. Löjtnanten behöfde för sin del åter hafva fritt tillträde till den afdelning af de underjordiska gångarne, som utmynnade i Landalabergen och genom hvilken ingång vi sett honom låta bära den likkista, i hvilken låg den insöfda Anna Lind.

Han måste för sig, professor Weiss och sina begge förtrogne Klacken och Sparfven, hafva tillträde genom dörrar, som voro obekanta för de öfriga banditerna.

Och löjtnanten förstod sig på att hålla passagen fri på begge hållen utan att väcka något uppseende.

För att icke uppmärksamgöra för allmänheten banditernas gångar genom de höga snödrifvorna, måste han ställa så till, att äfven andra menniskor trampade samma stråt.

Han lät för den skull genast vid första snöfallet en hel hop karlar, dels redlige arbetare från staden, dels banditer, som icke genom brott och illgerningar voro bekanta på oren, börja anläggningen af en kälkåkningsbana på kullen, der skansen Kronan står.

Det var den naturligaste sak i verlden, att en kälkbana här skulle vara på sin plats, och ingen förundrade sig öfver, att den chevalieriske löjtnanten, som var en af de mest uppfinningsrike i afseende å nöjen, skulle sätta sig i spetsen för ett dylikt företag. Tvärtom hade man den fordran på honom, att han skulle hitta på något nytt, då förlustelsetillfällen tröto.

Som löjtnanten i alla tider visat sig vara en ifrig sportsman, som städse varit den förste i den manliga idrotten, var det så mycket mer öfverensstämmande med hans vanor att tillgodose sina vänner med en god kälkåkningsbana.

Denna var äfven snart färdigbyggd, tack vare löjtnantens välspäckade penningpung och framför allt den rikliga snötillgången i förening med kölden. Vattenuppfordringen till kullen var mycket besvärlig, men den kunde likväl med penningar åstadkommas, och inom kort hade löjtnanten i ordning några de allra präktigaste kälkåkningsbanor.

Emot en afgift af tolf skilling tilläts en hvar att åka på hvilken af banorna han behagade och huru länge han önskade under dagens lopp. Detta gjorde att kullen kring Kronan inom kort företedde den liffigaste anblick.

Eleganta ekipager höllo der nere, under det att deras egare och egarinnor i yrande fart åkte kana utför de branta backsluttningarna; den anspråkslösare publiken drog sig instinktmessigt från närheten af dessa lyckligare lottade, men den var ej utan bana derför: löjtnanten hade sörjt för mer än en bana, och äfven för de små, obemedlade skolbarnen, hade han beredt tillfälle till rekreation i de höga drifvorna genom att till dem gratis upplåta en bana nedåt Kråkstaden, just i närheten af ingången till den underjordiska vinkällare, vi en gång sett löjtnanten besöka.

På detta sätt blef hela kullen en tummelplats för det "glada Göteborg" och banditernas fjät till sina hålor blefvo derigenom omärkliga ibland de öfriga i de nedtrampade drifvorna.

En sak var dock svår vid den inträdande starka kölden. Det var uppvärmningen af de underjordiska rummen, men äfven för detta fann löjtnanten råd.

Att rökens uppstigande från jorden skulle väcka uppmärksamhet och således förråda tillvaron af banditernas underjordiska tillhåll, insåg löjtnant Skog väl, och han vidtog för den skull en anordning, som föreföll helt naturlig i förening med kälkåkningsbacken.

Han inrättade nämligen på höjden af kullen, i Kronans omedelbara närhet, en provisorisk restauration, der förfriskningar af alla slag emot skälig betalning tillhandahöllos de kälkåkande.

Till uppsyningsman öfver denna restauration med titel och rang af källaremästare satte han Klacken, hvilken vi redan förut under ett besök i löjtnantens hem sett uppsnyggad och genom vårdad klädsel och stora mörka glasögon fullkomligt oigenkänlig. Han var till börden skåning och utgaf sig för att hafva varit källarmästare i Lund på något studentvärdshus.

Löjtnantens rekommendation var nog för att göra honom populär och hans goda varor, glödgadt vin och dito punsch, äggtoddy och sjudande hett kaffe, gjorde att trafiken vid hans trefliga, eleganta restaurant var särdeles liflig.

Till uppassare hade han inlärt några banditer, som förstodo sig på att sköta sina poster med verklig finess och dessutom gerna åtogo sig en så angenäm sysselsättning, som att sköta om Bacchi håfvor.

Eldstad måste naturligtvis finnas i restauranten, och då var det en lätt sak att till denna leda upp rökrören från de underjordiska rummen; genom dessa anordningar blef det möjligt att uppvärma banditernas tillhåll och åstadkomma en behöflig luftvexling der nere.

För att möjliggöra tillträdet till katakomböppningen i Landalabergen, lät löjtnanten på egen bekostnad uppföra en liten stuga åt en gammal qvinna, som förr i tiden tjenat i hans föräldrars hus. Äfven detta var helt naturligt, en vacker gärd af tacksamhet emot en trotjenarinna.

För att tillgodose sina egna intressen stadde löjtnanten endast två karlar att uppföra huset, bland desse en bandit, som ställde så till, att den i närheten af byggnadsstället befintliga öppningen till den underjordiska gången blef väl kringtrampad, så att spåren af de besökande ej skulle väcka uppmärksamhet.

Allt syntes sålunda visligt tillställdt för banditernas in- och utgående från de underjordiska gångarne, och löjtnanten såg med mod och trots framtiden an.

Sjuttonde kapitlet.

En dag ej lång före jul kände sig Anna Lind så pass återställd, att hon första gången kände lust att lemna sitt sjukläger.

Hon hade under professor Weiss' omsorgsfulla vård raskt tagit sig efter den blodförlust hon lidit i grafven samt den deraf härrörande sårfebern. Professorns välafpassade medikamenter och hans visliga förordnande af tjenlig matordning gjorde att den unga flickan kom i ett visst välbefinnande, som betydligt påskyndade tillfrisknandet.

Dessutom vårdades hon med moderlig omsorg af fru Skog, som aldrig lemnade hennes sjukbädd.

Visserligen hade Anna en instinktlik motvilja för denna välvilliga sjuksköterska, men hon försökte dock på allt sätt öfvertala sig sjelf att denna motvilja var oberättigad, ja, rent af fördömlig.

Det var klart att Anna skulle tro de historier, som uppdukades för henne.

Hon trodde sig vara i professor Weiss' bostad, dit hon blifvit buren under den diktade branden i hennes hem. Hon hade visserligen icke hört talas om att någon professor med detta namn funnits i Göteborg, men hon hade intet skäl att betvifla uppgiften, ty hon hade långt ifrån reda på allt, som tilldrog sig utom hennes hem.

Det hade icke gått an att inbilla Anna, det hon skulle hafva befunnit sig på något ställe, der hon varit bekant, t. ex. hos fru Skog, ty hon hade i så fall genast varsnat bedrägeriet och sedan varit svår att tillfredställa med lögnaktiga uppgifter.

Såsom det nu var anordnadt gick det lätt att hålla Anna i den tron, att hon var gäst i professorns hus. Men oaktadt hon på allt betänkligt sätt vårdades af gubben sjelf och trodde sig åtnjuta hans gästfrihet, hade hon en obetvinglig afsky för honom. Äfven denna känsla, som hon sjelf fördömde, sökte hon, ehuru förgäfves, öfvervinna.

Hon var väl vänlig emot gubben, men kände en oförklarlig ängslan och bäfvan i hans närhet, en rädsla, som ej kunde döljas för den säkre menniskokännaren, professor Weiss.

Sampo, den lille lappen. var den ende, för hvilken Anna kände någon sympati, och han å sin sida tycktes vara hjertligt fästad vid henne.

Det var egemdomligt att se, huru denne lille fule, snedögde och gulhyade man satt vid den sköna flickans hviloläger och oaflåtligt betraktade henne för att genast vara till hands, om hon önskade något.

Han var sin herre löjtnanten trogen och vek ej från de instruktioner han fått af denne; han skulle ej på minsta vis hafva uppväckt något tvifvel hos den unga flickan om sannnsenligheten af löjtnantens, professorns och fru Skogs uppgifter; men han ådagalade emot Anna en sådan uppmärksamhet, att man tydligt såg den vara förestafvad af tillgifvenhet och icke allenast af hans herres befallning.

En dag hade Anna under ett vanligt samtal med Sampo helt apropos kommit att fråga, hvarför rummet saknade fönster.

Sampo till hvilken denna fråga kom alldeles oförberedd, blef förlägen, började stamma samt skulle kanske gifvit Anna orsak till misstankar, om ej just i detsamma professorn råkat inkomma från det yttre rummet och hört frågan, på hvilken han gaf det naturliga svaret, att dagsljuset vore skadligt för henne och att han sjelf, professorn, icke kunde tåla fönster på sitt sofrum, hvilket Anna nu för tillfället upptog.

Svaret var högst naturligt och väckte inga misstankar hos flickan, men redan dagen derpå voro professorn och löjtnanten i arbete med att insätta ett par blindfönster i de begge yttre rummens väggar, på det Anna vid uppstigandet från bädden icke skule förvånas öfver, att rummen voro utan fönster. Att dessa voro

tillbommade med luckor utifrån, skulle vara lätt att öfvertyga Anna om.

Emellertid var nu Anna så pass återställd, att hon första gången ville lemna sin bädd.

Fru Skog var tillstädes, då hon uttalade denna önskan och hon tillbjöd sig att genast framtaga kläder åt den sjuka. Det hade uppgifvits att Annas kläder gått förlorade vid brandtillfället i hennes hem, hvarföre det nu icke förvånade henne att se fru Skog bära fram en splitter ny garderob. Den lätta morgonkostym, hon sjelf utvalde, passade förträffligt och det var med en känsla af barnslig fröjd och ysterhet, hon tog de första stegen på det mattbelagda golfvet, ledd af fru Skog och Sampo.

Helt naturligt var hon mycket svag efter den öfverståndna sjukdomen och tog gerna plats på en mjuk, svällande sammetssoffa i det yttre rummet.

— Ack, jag är ännu mycket matt, sade Anna med ansträngning.

— Hvila Er, mitt barn, sade fru Skog och höll den bleknande Anna med moderlig ömhet mot sitt bröst.

Bilden var i sanning vacker. Emot den mjuka sammetssoffans mörkgröna färgton, som lindrigt afstack mot väggens ljusare skiftning i samma färg, aftecknade sig den åldriga, sammetsklädda qvinnan med de regelbundna intelligenta dragen med den sköna unga flickan i famnen, så hänförande skönt, att en konstvän skulle hafva häpnat och önskat denna grupp i marmor, för att den ej skulle förgå, försvinna från hans syn.

Allt i detta rum, så när som på förgyllningarne af möblernas trävirke samt alabasterkuporna på taklampan och två väggfasta kandelabrar, hade grön färg, taket var dock hvitt och bestod af något slags sjöskum, och golfmattan var sammansatt af grönt, rödt och svart i rococostil. Hela sammanställningen röjde smak, konstsinne och rikedom.

— Huru tycker Ni annars om professor Weiss' anordningar? frågade slutligen fru Skog, då hon ansåg att Anna hade hemtat sig.

— Ack, professorn måtte hafva en utomordentlig smak: här är ju allt så vackert och smakfullt, att ingenting finnes öfrigt att önska.

— Och här, sade fru Skog, visande på några blomkrukor af äkta kinesiskt porslin, här har min son Fritiof hemtat Eder en liten öfverraskning, blommande hyacinter midt i vintern.

— Och dessa äro för mig? . . . Hvarför så mycket besvär, så mycken uppoffring för min skull. Jag åtnjuter här en sådan uppmärksamhet, att jag aldrig kan vara nog tacksam derför, men Ni måste förlåta mig, då jag ändå säger, att min enda längtan står till mina kära föräldrar, till min far och min mor, som också helt visst sakna mig.

— Stackars barn! Denna längtan är helt naturlig; ingen kan förundra sig öfver densamma. Men nu, då omständigheterna icke tillåta, att Ni får sammanträffa med Edra föräldrar, så måste Ni gifva er till tåls och fördraga att blifva betjenad af sådana menniskor som professor Weiss, min son och jag, sade fru Skog med en ton, som skulle tyda på sårad värdighet.

— Så skall Ni väl inte upptaga min längtan till mina föräldrar, som skulle den härröra af otacksamhet emot Eder och andra, som visat mig deltagande och välvilja, sade Anna med vibrerande stämma, som tydligt andades den renaste tacksamhet och ledsnad att hafva sårat en så uppoffrande vän som fru Skog.

Denna visste äfven att draga fördel af flickans upprörda sinnesstämning. Hon lät efter ett väl speladt bemödande att återhålla sina tårar, dessa flyta ymnigt under beklagande af att hon alldeles misslyckades i sina försök att göra lifvet angenämt eller åtminstone drägligt för Anna, dotter till hennes bästa väninna, fru Lind.

Anna, som af naturen hade ett känsligt hjerta och synnerligast nu af mattighet icke kunde tåla mycken själskakning, greps djupt af dessa förebråelser och instämde snart af hjertat i fru Skogs hycklade gråt.

Hon förebrådde sig bittert, att hon visat otacksamhet emot dem, som så deltagit i hennes olycka, och hon bad under strida tårar sin moderliga väninna om förlåtelse för sin obefogade klagan öfver skilsmessen från föräldrarne.

Följden blef, att de begge fruntimren i en lång omfamning utgjöto bittra tårar, den ena af skrymteri, den andra af nervositet och sjelfförebråelser.

De hade småningom aftorkat sina tårar och hängifvit sig åt lugn betraktelse af den ömma vänskap, som rådde emellan dem, då lappen Sampo inträdde från det yttre rummet och anmälde att löjtnant Skog bad att få stiga in för att öfvertyga sig om mamsell Annas välbefinnade.

— Ni tillåter väl att Fritiof får se huru präktig Ni är, då Ni lemnat sjukbädden, bad fru Skog med liflighet.

— Ja, om löjtnanten så behagar, svarade Anna, men en ofrivillig darrning gick genom hennes lemmar.

— Ni darrar, mitt barn, anmärkte fru Skog.

— Det var visst af något drag härifrån fönstret, sade Anna, som naturligtvis icke kunde ana, att dessa fönsterlufter endast voro löst fastsatta på stenväggen.

Löjtnanten inträdde.

Han var i dag, om möjligt, ännu mera intagande än vanligt. Hans mörka lockar föllo vårdslöst ned öfver halsen, som omgafs af en bred, nedviken krage, framtill sammanhållen af en blodröd sidenduk med stora snibbar. Hans hy var frisk och lifligt sminkad af vinterkölden derute, hans ögon flammade af lefnadslust och fingo ökad glans vid anblicken af Anna, som ovilkorligen nedslog sina ögon vid löjtnantens inträde.

— Mamsell Anna, sade han med en ledig bugning, tillåt att jag uttalar min glädje öfver att finna Eder så återställd, att Ni nu efter mer än två månaders sjukdom för första gången lemnat bädden och tillåt att jag, såsom ett ringa bevis på min beundran för Eder, öfverlemnar denna lilla bukett af friska rosor.

Och från sin bredskyggiga hatt framtog han den vackraste bukett friska rosor, hvita och röda.

— Ack, så näpna! utropade Anna, som uppsteg och med nedslagna ögon tackade för presenten.

— De äro dock intet emot de skära rosorna på Edra kinder, sade den vackre mannen med hänförelse, men de stackars rosor, jag har att bjuda på, äro uppspirade ur en torftig jordmån i ett kallt klimat, då deremot rosorna på Edra kinder äro födda af det friskaste ungdomliga hjerteblod.

Anna hade alltid varit en förståndig flicka och derför ej gerna lyssnat till fadda artigheter, och nu föreföllo sådana från

löjtnantens läppar henne mera vidriga än någonsin. Hon kände tydligt, hon visste, att denne man, som hon afskydde, behärskades af en häftig passion för henne; hon visste att denne man, som var van att låta sina lidelser fritt rasa, var intagen af ett slags kärlek, ett slags djurisk passion för henne, och hon kände instinktmessigt, att denna känsla skulle blifva olycksbringande på ett eller annat sätt.

Löjtnanten var tillräcklig fysiognomist för att finna, att hans artighet var misshaglig för Anna, och han slog derför om i en annan förtroligare ton.

— Jag kan helsa från Er mor; jag kommer just ifrån fru Linds sjukrum. Hon tyckes dag från dag tillfriskna allt mer, men i följd af den skrämsel, hon vid det olyckliga brandtillfället erhöll, äro hennes begrepp ännu något förvirrade. Hon känner ibland igen mig, ibland icke, men beherskas alltid af den fixa idéen, att jag är Eder make och att vi bo i Edra föräldrars hus. Hon talar härom såsom om den naturligaste sak i verlden och jag befarar, att det kommer att häftigt uppskaka henne, då vi en dag, när hon tillräckligt tillfrisknat, måste taga henne ur hennes villfarelse.

Anna bleknade plötsligt; det var tydligt, att tanken på denna fixa idé gjorde henne ondt. Här torde nu böra förutskickas några anmärkningar om de begrepp löjtnanten, professorn och fru Skog gifvit Anna om hennes föräldrars helsotillstånd.

Hon antog, såsom redan förut blifvit anfördt, att modren under den eldsvåda, som ödelade hr Linds hus, blifvit förd till sin bästa vänninna, fru Wallenberg, som sjelf var sängliggande sjuk af lamhet sedan flera år tillbaka. För Anna hade blifvit uppgifvet att hennes mor under fall vid brandtillfället krossat ett par refben i ena sidan och derjemte fått ett par allvarsamma kontusioner, som gjort att hon på ett par månader icke kommit till sig.

Äfvenledes hade löjtnanten, och naturligtvis äfven hans mor och professorn, funnit det öfverensstämma med sina planer att inbilla Anna, det modern beherskades af den fixa idéen, att Anna vore gift med löjtnanten.

Det var ej svårt att få Anna att tro detta, ty löjtnant Skog,

som i allo var en älsklig, sympatisk personlighet, hade alltid varit fru Linds synnerlige älskling, och Anna hade ofta af sin mor fått uppbära rätt allvarsamma förebråelser för sin oförklarliga köld, för att ej säga oartighet, emot denne beundrare och daglige gäst i huset.

Anna hade naturligtvis icke ringaste aning om, att hon varit skendöd och begrafven, och kunde ej förutsätta, att historien om eldsvådan och hennes föräldrars sjukdom var diktad.

För att lugna flickan i afseende på hennes far, uppgafs för Anna att han, som led af benbrott vid brandolyckan, var sängliggande hos löjtnanten samt att han i följd af lågornas slående mot hans ögon, då han försökte rädda sin dotter, för den närmaste framtiden icke kunde använda synförmågan.

Grosshandlaren skulle icke blifva blind, försäkrade professor Weiss, men hans ögon, som undergått en farligare operation kunde ej medgifva att han skriftligen meddelade sig med dottern, utan fick hon mottaga hvarje meddelande från honom muntligen genom löjtnanten och professorn, som var hans läkare.

Anna var sålunda välberäknadt förd bakom ljuset och hon var omgifven af allt för slipade menniskor för att dessa skulle hafva fallit ur sin roll eller genom minsta obetänksamma yttrande hafva gifvit henne orsak till misstanke.

Då Anna en gång hade frågat efter sin trotjenarinna Sara, den samma som med fru Lind besökte kyrkogården vid Örgryte den hemska oktobernatten, fick hon jemte ett djupt beklagande af fru Skog det svar, att Sara omöjligen kunnat räddas vid eldsvådan, utan att hon blifvit innebränd liksom ett par andra namngifna tjenare och tjenarinnor, som man befarade att Anna skulle vilja sammanträffa med.

Anna hade alltid funnit sin största fröjd vara, att jemte modern, en huslig qvinna, deltaga i hushållsgöromålen och hon hade derför icke vant sig vid dagligt umgänge i en stor krets. Endast ett par intimare väninnor hade hon skaffat sig och dessa voro begge, det visste Anna förut, på en resa i Schweitz och Italien.

Det gick således lätt att utan fara för misstanke afstänga Anna från den yttre verlden.

Men vi återgå efter detta korta afbrott till berättelsens gång.

Anna hade bleknat vid löjtnantens påminnande om, att modern

behärskades af den fixa idèen, att Anna vore löjtnantens maka och vid hänsyftning på, att det skulle blifva af högst menliga följder för henne, då hon skulle tagas ur denna sin ljufva villfarelse.

— Det gör mig mycket ondt om min stackars mor, sade Anna med djup rörelse.

— Ack, Er mor skall snart tillfriskna från sin sjukdom, sade löjtnanten och tillade med smäktande blick, närmande sig Anna och fattande hennes hand:

— Men det boror på Eder att göra henne lycklig eller, genom att rycka henne ur hennes ljufvaste villfarelse, hennes fixa idè, störta henne i en qvalfull sinnessjukdom.

— Tala icke så, herr löjtnant, bad Anna! döljande sina ögon i händerna vid tanken på de qval, hon skulle bereda sin älskade moder.

— Så hör mig då, sade löjtnanten med passion, tryckande till sitt hjerta den uppskakade flickans hand.

Anna sökte resa sig upp eller åtminstone draga sig längre undan åt motsatta hörnet af soffan för att undgå en pinsam förklaring.

Men det var ej möjligt . . . löjtnanten höll så fast hennes hand, och hon var ännu så svag efter den nyss genomgångna sjukdomen, att hon ej förmådde röra sig ur fläcken.

Då fru Skog såg, hvad vändning samtalet tog, drog hon sig tillbaka i det yttre rummet, hvars dörrförhängen hon sammanslöt.

Anna och löjtnanten voro sålunda lemnade ensamma.

— Hör mig, ljufva flicka, då jag säger, att jag älskar dig, älskar dig högre än något annat, sade med passion löjtnanten . . . Jag vet att du känner till allt detta förut, men det gör mitt arma hjerta godt att åter utala, hvad det känner . . . Du vet att jag älskar dig, dyrkar dig såsom ett högre väsende, men du vet ej hvilka qval denna kärlek gör mig, då jag ser att du stöter mig tillbaka. Du tror, att det endast är passionen som talar genom mina läppar, men det är ej så, min kärlek är ren såsom barnets. Du kan ej förlåta mig vid ett tillfälle, som jag sjelf ej nog kan förbanna: jag var för svag att styra mina svallande känslor, kärleken var starkare än jag, jag för . . .

— För Guds skull! påminn icke om detta förfärliga ögon-

blick och gif ej den råa sinligheten namn af kärlek . . . Nej, herr löjtnant, låt icke . . .

— Ack, anklaga mig för sinlighet, djuriskhet eller hvad som helst, ropade löjtnanten, kastande sig på knä, men säg dock att du älskar mig, att du tror det min kärlek är djup, okuflig. Jag kan ej lefva förutan dig, jag förbannar ödet, som skiljer mig ifrån dig. Ack, Anna, haf förbarmande med mig, krossa ej mitt hjerta.

— Herr löjtnant, svarade Anna med tillkämpadt lugn, det är icke rätt att med stormande böner tilltala en ung flicka som just uppstått från sjukbädden. Jag är ensam, öfverlemnad åt ert ädelmod och Ni missbrukar så detta tillfälle. Ni vill ännu en gång upprepa, hvad som förefallit emellan oss och Ni begär dock öfverseende, det är för mycket.

Ack, förstå mig icke så! jag beder dig. Jag skall ej nämna ett ord om mina känslor, innan du sjelf ger mig tillstånd dertill, men gif mig löftet att älska mig, blott en tusendedel af hvad jag älskar dig, och jag är lycklig, öfverlycklig. Jag har ständigt törstat efter en droppe kärlek, men aldrig fått den; du, Anna, skall lisa min brännande törst, då den ej någonsin kan släckas.

Och vill du ej älska mig för min egen skull, så tänk på din olyckliga moder, som genom att blifva upplyst om dåraktigheten af sin fixa idé skall ohjelpligt störtas i vansinnets natt. Hon tror att du är min, ty hon ville, att jag skulle blifva din make derföre, att hon såg att jag kunde älska dig och göra dig lycklig. Hennes modershjerta hade en aning om, att endast jag skulle kunna skänka dig den kärlek, hvaraf ditt hjerta blef i behof, sedan din jungfruliga trängtan icke mera uteslutande kunde hänga fast vid modershjertat.

Din moder tror nu fullt och fast, att du är min maka, hon tror att hennes böner om din framtida sällhet vid mitt bröst äro hörda, och hon känner sig belåten, säll vid denna tanke. Men hvad skulle väl följden blifva, om hon rycktes ur sin villfarelse, synnerligen då hennes helsa blifvit vacklande genom sjukdom, hon skulle ovilkorligen taga en så svår anstöt deraf, att hennes fixa idé skulle öfvergå till vansinne.

— O, haf förbarmande med mig, herr löjtnant, bad Anna

utom sig, plåga ej mitt arma hjerta och mitt svindlande hufvud: jag kan ej tänka redigt . . . Min stackars olyckliga mor! . . . Och likväl kan jag ej rädda dig, ty jag kan ej älska denne man.

Herr löjtnant, Ni kan aldrig på detta sätt vinna min kärlek; man kan ej tvinga sig att älska den man, hvars ädelmod man lär sig mer och mer ringakta.

— Anna, kärleken gör mig vansinnig, jag vet ej hvad jag säger, hvad jag gör, då jag är i din närhet. Men döm mig ej strängt; jag skall lemna dig för att framdeles höra din dom, hvarpå mitt lifs hela lycka hänger. Jag går för att tjena dig och offra mig för vården af din fader och moder, som begge välsigna mig för mina outtröttliga omsorger om dem. Jag kommer ej snart tillbaka. Jag öfverlemnar dig åt dina egna betraktelser af ditt uppförande emot mig. I ensamheten skall du möjligen se mitt verk och min kärlek i en annan dager. Farväl!

Och den nyss så uppbrusande mannen lemnade nu med fasta steg och stel hållning rummet.

Anna hade på den korta stund hon varit uppe utstått en stark själsskakning. Hon nedsjönk utmattad mot soffans svällande kuddar och en stilla tåreström lättade hennes qvalfylda hjerta.

Adertonde Kapitlet.

Löjtnanten begaf sig efter sitt samtal med Anna direkt till det af oss redan förut i största korthet beskrifna laboratoriet, der vi sett professor Weiss syssla med att undervisa Sparfven och Klacken i kemiska och fysikaliska arbeten.

Strax vid ingången till denna professorns helgedom hade han inrättat åt sig ett slags studerkammare genom att med några täta draperier af rödt siden afskilja ett litet rum. Han kunde sitta här ostörd, hängifven åt sina studier och betraktelser; derute i det förr så stilla laboratoriet rådde nu en lifaktighet, ett stoj och ett hamrande, som icke gaf en vetenskapsman ro. Här arbetade icke blott de två namngifne banditerne, utan minst ett dussin sådana, och arbetet bedrefs med en rastlös ifver.

— Jaså, det är Ni, som kommer, sade professorn, seende upp från sin läsning. Ni ser så upprörd ut.

— Det är heller icke att undra på. Jag har åter blifvit afvisad af denna egensinniga flicka, som dock slutligen måste blifva min. Med eller mot sin vilja skall hon blifva min; antingen skall hon genom frivillig eftergift för mina böner blifva min maka och lefva med mig i sällhet och glans, eller skall hon emot sin vilja tjena mina passioner och sedan glömmas, förvissna och dö, såsom ett rättvist straff för sin genstäfvighet.

— Och Vendela, den skånska sångerskan? frågade professorn. hvad skall du göra af henne.

— Om Anna blifver min maka, må då Vendela rikligt belönad draga i väg härifrån, hvart hon gitter, hon är mig då ej

till någon nytta, ty så förvillande lik Anna hon än är, kan hon dock ej hos mig uppväcka någon ömmare känsla, någon passion. Men om Anna vägrar att ingå på mina planer, om hon icke godvilligt sjunker till mitt bröst, uppoffrar åt mig sin dygd och följer mig såsom min maka till verlden igen, då skall Vendela ersätta henne till det yttre skenet, under det Anna likväl här i dessa underjordiska gemak, skall antingen med eller mot sin vilja skänka mig den sällhet hvarefter jag törstar.

— Hm, hm, sade professorn, ärnande återtaga sina studier.

— Men det var sant, jag kom hit för att höra åt, om Ni icke snart kan leverera mig den penningsumma, som jag är i behof af och som Ni länge sedan lofvade att jag skulle få.

— Den skall ni också snart få, sade professorn. Dröjsmålet har förorsakats af arbetarnes ovana att handskas med dylikt arbete. De ha hittills icke öfvat sig i annat än att göra af med penningar; då de nu skola mynta sådana, går det inte så lätt. Visserligen äro både Klacken och Sparfven driftiga arbetsledare och brinna af begär att få arbetet att gå, ty jag tilldelar dem en viss procent af det myntade för att öka deras intresse för saken, men arbetet är tungt och ej så lättlärdt, som Ni tror. Dessutom äro arbetarne för få och det är svårt att finna flera pålitliga. Emellertid kan ni gerna komma och taga en öfverblick af verkstaden och arbetet.

Löjtnanten, som hade ett synnerligt intresse af att detta arbete skulle bedrifvas med ifver, ty han var, såsom de flesta militärer, ständigt i behof af penningar, var strax beredvillig att följa gubben till mynteriet.

Hela eller åtminstone största delen af det forna laboratoriet var inredt till myntèri, visserligen i liten skala, men tillräckligt stort att leverera en betydlig summa penningar för hvarje dag.

Klacken, såsom den intelligentaste, hade sig anförtrodd nedsmältningen och gjutningen af metallerna, Sparfven hade öfverinseende öfver det mera mekaniska i arbetet, såsom det präglade myntets refflande, polerande o. s. v. samt formarnes rengöring.

Vid professorns och löjtnantens inträde helsade alla vördnadsfullt och återtogo genast sitt arbete. En ugn med åtskilliga smältdeglar stod vid ett hörn af det stora rummet; blåsbälgar,

högar af smideskol, afkylningsbaljor, städ o. dyl. redskap tydde på att här drefs ett ihärdigt arbete. På de många småborden stodo en hop arbetssaker, och här och der lyste med en bländande glans en nygjuten silfvertacka eller en metall med silfrets glans och färg.

Här lågo affallsbitar med svagare glans, der en hop slagg, som åter skulle nedsmältas för att afgifva det sista möjliga af värde, som fanns deri; här låg en hög myntade silfverpenningar, som väntade på att refflas och poleras för att utprånglas i handel och vandel; der lågo i qvicksilfverglans nypolerade mynt och der lågo i långa hylsor inneslutna riksdalrar.

Det var tydligt att en falskmyntareverkstad här var i gång, och att ledarne af detta arbete voro tillräckligt vuxne sin uppgift. Här herrskade ordning och idoghet, disciplin och skicklighet.

Det var professor Weiss, som var ledare af detta företag, och denne åldrige gubbe visade sig ega hela mannaålderns kraft, ihärdighet och drift.

— Arbetet har ju raskt framskridit, icke sant? frågade gubben med lindrigt krusade läppar, såsom han hade ämnat le.

— Ah, det är förvånansvärdt, svarade löjtnanten. Ni har på några dagar åstadkommit otroliga ting; men det kan äfven vara på tiden, att vi få penningar att röra oss med, ty mina tillgångar äro i det närmaste utsinade, och penningar behöfvas mer och mer.

— Sådana skola icke tryta, svarade professorn med tillförsigt.

— Men säg mig allvarsamt, professor; är ni verkligen i besittning af denna länge förlöjligade konst, konsten att göra guld och ädla metaller, eller har ni tillgång på något kapital, som ni nedsmälter för att tillskansa Eder anseende att vara en undergörare, en hexmästare?

— Undergörare? hexmästare? upprepade professorn med en min som skulle han trott sig hafva hört orätt. Ni tror att jag vore nog dåraktig att fika efter det anseende, några banditer kunde skänka mig? Nå, nå! blif nu icke förargad öfver att mina ord kunde tagas, såsom skulle äfven Ni höra till denna liga; Ni känner sjelf bäst Ert värde och bör sålunda icke taga åt Eder en förnärmelse, som ej var menad . . . Men tror Ni verkligen, att jag

skulle nedlåta mig till något taskspeleri i afseende å guldmakeriet, så bedrager ni eder grufligt.

Och dessutom borde edert sunda förnuft säga eder, att jag icke har någon tillgång på ädla metaller, då jag för att kunna lefva och fortsätta mina vetenskapliga experiment utprånglar falskt mynt med fara att komma i ledsam kollision med lagens handtlangare; det vore ju det enklaste att betala i rent guld, om jag egde sådant,

Men nu vet ni emellertid, att det guld och silfver, jag framställer, icke eger samma egenskaper, som man fordrar af äkta, ädla metaller. Mitt silfver och guld kan i färg, vigt, klang och smidbarhet icke skiljas från vanligt silfver och guld. Det har, om möjligt, ännu klarare och lifligare färg, som af ålder icke förändras; dess vigt är lika med vanlig metallvigt, men mitt guld och silfver utstår knappast starkare hetta än ett stycke vanligt vax kan göra. Håller jag mina metaller ofvan lågan till en spritlampa eller vanligt ljus, så smälta de nästan genast, men återtaga strax, då de svalna, sina metalliska egenskaper: färg, hårdhet, klang. Jag har länge forskat, innan jag kommit så långt i natur. Klangen är så förvillande lik silfrets och guldets, att en procentare icke skulle kunna öfvertygas om motsatsen, om man ville försöka det; och man kan vid lindrig värme uttänja och smida detsamma, hur man behagar.

Men ett fel vidlåder mina metaller: de smälta vid vida lägre värmegrad än de vanliga metallerna. Mitrens hemligheter. Jag har genomvandrat icke allenast Europas civiliserade länder, utan jag har sett alla verldsdelar. Jag har trotsat tropikernas brännande sol på det inre Afrikas okända öknar och sumptrakter, jag har delat läger med Amerikas kringstrykande indianer; jag har vid norrskenets ljus studerat magnetnålens förvånansvärda missvisningar uppe i arktiska trakter, der menniskorna föra en eländig tillvaro i snöhyddor; jag har i Bramas och Confutses skrifter sökt ledning till denna de vises sten, som måste vara förborgad någonstädes och slutligen en gång skall finnas; bland Sumatras pantrar och Marockos icke mycket säfligare sjöröfvare, bland Japans idoga folk och Arabiens drömmande söner har jag sökt och forskat. Mina rön hafva varit af outsägligt stort värde, men jag har icke

ännu kommit till det önskade resultatet; och dock skall jag komma dit och jag skall komma dit snart.

Gubben hade talat med inspiration, hans lugna, allvarliga gestalt hade rätat ut sig, på hans gula, bleka kinder hade lågat upp en liflig rodnad, som behagligt afstack mot det långa vackra snöhvita skägget, hans ögon flammade och hans näsborrar vidgades, såsom då ynglingen under passionens eld tolkar sin kärlek till det, som tjusar hans svärmande håg.

Han var skön i detta ögonblick, den gamle gubben med de snöhvita lockarne och det böljande skägget.

Och skön var äfven hans yngre vän, som med intresse lyssnade till gubbens ord. Löjtnanten stod med beundran framför denne vetenskapens träl, som han icke kunde fatta, men som han dock måste skänka sin beundran. Han ville ej afbryta hans tal med någon fråga, och han behöfde det ej heller, ty gubben fortfor med värma:

— Af naturens krafter alstras allt, alstras guldet och silfret, som ligger förborgadt i jordens sköte. Det är vetenskapens höga uppgift att lära känna, huru naturkrafterna bära sig åt för att bilda detta af menniskorna så högt skattade ämne, som vi kalla guld. Konsten att göra guld eller för öfrigt hvad som helst, är uteslutande beroende af kännedom om, huru naturen framalstrar samma ämne.

Veta vi en gång hvaraf guldet är sammansatt och veta vi hur denna sammansättning försiggår i naturen, så kunna vi äfven klarligen sjelfva genom någon öfning åstadkomma detta ämne. För att göra guld, måste man veta, huru guldet bildas i jordens inre och hvaraf det består; sedan är konsten blott beroende af mekanisk skicklighet.

— Men har ni då lärt känna dessa naturens hemligheter? frågade ändtligen löjtnanten.

— Icke ännu, svarade professorn och ett mörkt moln skuggade för ett ögonblick hans höga panna, men det skall ej dröja länge, innan jag har full kännedom derom. Guldet är sammansatt af åtta olika ämnen, så vidt skilda i sina egenskaper och till sin förekomst, att de sällan blifva sammanförda till ett och sällan förekomma under så tjenliga förhållanden, att de kunna ingå förening med

hvarandra. Deras förening, som sker vid hög värmegrad, kalla vi köld och orsaken till guldets så ringa förekomst i naturen är just den, att de åtta enkla ämnen, hvaraf det består, så sällan äro hopade på ett ställe och ytterst sällan under en sådan hetta som fordras.

Sedan jorden afsvalnat på ytan, bildas aldrig guld på densamma; det är endast i dess glödande inre, som en sådan process kan försiggå numera. Det guld, som anträffas på jordytan eller i bergen, är bildadt för många tusen år sedan, då jorden var ett glödande klot, som sväfvade fram öfver det "mörka djupet". Det guld, som anträffas i floder och bäckar kommer med källådrorna upp ur jordens inre eller afnötes det småningom af klipporna, der det alstrades i urtidens natt.

Men hvaraf göres då silfret? frågade löjtnanten.

På alldeles samma sätt som guldet: af en hop enkla beståndsdelar, som under gynsamma förhållanden sammanföras. Det är blott skilnaden mellan de begge metallernas sammansättning, att silfret består af tretton olika enkla ämnen, då guldet består af blott åtta samt att eqvivalentvigterna för silfrets hufvudbeståndsdelar äro högre än guldets.

För öfrigt, sade professorn efter ett ögonblicks besinnande, kan Ni öfvertyga Er om tillgången vid framställningen af guld just nu, ty jag har mina retorter i ordning i och för en sådan process. Orsaken, hvarför jag ännu icke kan framställa guldet sådant det förekommer i naturen, d. v. s. med alla dess vanliga egenskaper, är den, att jag ännu icke lyckats upptäcka den åttonde beståndsdelen i dess sammansättning; jag känner sju och skall nog en gång finna den åttonde, men dermed kan ännu dröja och jag nöjer mig med att lemna Eder falskt guld, då Ni så ifrigt törstar derefter.

Professorn hade nu uppstigit och förde löjtnanten förbi de slamrande arbetarne, som stodo vid sina ässjor och hamrade metaller, till ett genom en jerndörr afskildt rum, inredt till vetenskapligt laboratorium, sedan professorn utrymt det stora rummet till falskmynteriverkstad.

Detta rum med svarta väggar och svag belysning var i högsta grad dystert, upplyst endast af en alabasterlampa med däm-

pad låga och af en svag koleld i en miniatyrässja, der några små deglar lågo under glöden.

— Lägg nu af Eder all metall, som Ni bär på Er, befallde professorn, ty nålen på den känsliga magnet, jag har att rådfråga vid mina experiment, kan ej fördraga närvaron af några metaller.

Löjtnanten efterkom professorns tillsägelse.

— Håll i denna retort, beordrade professorn vidare och sätt Er på denna glaspall, från hviken Ni ej får uppstiga, innan jag gifver Eder tillåtelse dertill.

Professorn öfverräckte nu retorten till löjtnanten, som satte sig på den anvisade pallen, som genom glasfötter var isolerad från elektriskt samband med metaller.

Retorten var tom, eller såg ut att vara det. Professorn sysslade vid ässjan och pustade med en liten bälg starkare glöd i kolen; han var ytterst noga med temperaturen och rådfrågade oupphörligt en liten termometer, som han bar på ett snöre vid halsen. Han tog nu ur en skål en mörkgrön degaktig massa af ett sparfäggs storlek och lade densamma i retorten, hvilken löjtnanten höll i handen.

— Detta är nu ett amalgam af qvicksifver och tre af guldets enkla beståndsdelar; på detta amalgam slår jag sedermera i tur och ordning de öfriga beståndsdelarne, som vid beröring med hvarandra under värmeutvecklingen från Er hand antaga guldets egenskaper i det de ingå kemisk förening med hvarandra.

Professorn slog nu ur en liten flaska några droppar af en röd vätska i retorten. En hvit rök, liknande den, som strömmar ut ur en ånghvissla, uppsteg ur retorten och insvepte nästan genast löjtnanten i ett tjockt moln.

— Förhåll Eder nu stilla, hvad helst må inträffa, sade professorn; det är ej något farligt att sitta i Er ställning, men akta Er att stiga upp och lemna glaspallen, det kunde bekomma oss båda illa. Tag för säkerhets skull dessa begge kopparlod mellan Edra knän, de skola gifva Eder mera ro att sitta stilla.

Professorn log, då han sade detta, och löjtnanten kände genast en märkvärdig kittlande ström genomgå hela sin kropp,

Den hvita röken fortfor en stund att utvecklas ur retorten,

spridande på samma gång omkring sig en ljuf välukt, som irriterade nerverna på ett behagligt sätt. Löjtnanten kände en ljuf känsla af välbefinnande: hans mun halföppnades och insöp de doftande ångorna; näsborrarne vidgades och uppfångade med begärlighet hvarje atom af denna förundransvärdt lifvande gas, och hela kroppen genomströmmades af en vällust, som löjtnanten aldrig förut känt.

Professorn hade emellertid sysslat vid sina deglar och retorter; han tog nu en af dessa, hvars innehåll, alldeles bländande ljust, som en brinnande magnesiumtråd, han hälde i löjtnantens ångande retort.

Verkan deraf var ögonblicklig. Gasutströmningen afstannade, som genom ett trollslag, den förut mörkgröna degaktiga massan började häftigt jäsa och sjuda, liksom då mjölk pöser upp i ett öfver häftig eld hållet kärl; men den jäsande sjudande massan var till färgen grön.

— Håll Eder nu fullkomligt stilla, då jag häller i retorten den sista tillsats jag är i besittning af. Ni skall förvånas öfver dess verkan, men Ni får ej rusa upp, ty då är allt förstördt och både Ert och mitt lif är i fara. Har Ni mod att bestå profvet?

— Jag fruktar ej, hvad som helst må komma.

— Nåväl! Gif då noga akt på hvad Ni ser.

Den hemlighetsfulle gubben tog nu från sin barm fram en liten dosa af guld; då han öppnade denna syntes inuti densamma på en bädd af snöhvit bomull en flaska af kristall, så liten, att den tycktes omöjlig att fattas af menniskohänder. Med yttersta varsamhet afskrufvade professorn en glaspropp som tillslöt densamma.

— I denna flaska inneslutes det dyrbaraste elixir, som finnes; det är slutresultatet af många och långa års trägna forskningar. Endast få dödliga hafva före mig kommit så långt, att de funnit detta elixir, och det skall blifva mig förbehållet att fullkomna densamma med ännu en ingrediens, som brister för att konsten att göra guld skall vara funnen och vetenskapen fira sin största triumf.

Med krampaktig ifver omslöto löjtnantens händer retorten, hvars ljusgröna skummande innehåll med möda höll sig inom retortens ringa utrymme. Dels förorsakades denna ifver af löjtnan-

tens begär, att visa sig manhaftig och ej darra på hand, dels hade den galvaniska ström, som leddes i löjtnantens kropp genom de begge kopparloden, som hvilade mellan hans knän, förorsakat ett slags krampaktig ifver att gripa hårdt i det, han hade i händerna.

Professorn betraktade ännu en gång med giriga blickar den lilla kristallflaskan, han höll i sin hand: det syntes nogsamt, att han hade fått sträfva allvarligt, innan han kommit i besittning af dess innehåll, som just derigenom hade ett så högt värde för honom.

Alla äro vi sådana. Det som vi fått under försakelse och strängt arbete skaffa oss har för oss ett högt värde, ehuru det af andra kan anses såsom temligen värdelöst. Det är arbetet, som sätter värde på en sak.

— Fatta nu allt Ert mod uppmanade professorn, ty det kommer nu att pröfvas, om Ni verkligen har något sådant. Försök ej att med våldsamhet resa Eder upp ifrån glaspallen, ty innehållet i retorten skulle då otvifvelaktigt spillas öfver, rinna på stengolfvet och förorsaka en explosion, som skulle kosta oss lifvet.

— Har ingen fara, jag sitter orubbligt stilla, svarade löjtnanten.

— Jag häller då i retorten en enda droppe af det jag har i denna lilla flaska. Gif noga akt på Er sjelf och på hvad Ni ser.

Droppen föll i den sjudande retorten och genast började en rödaktig ånga uppstiga derur. Doften af densamma var angenäm och berusande; löjtnanten kände hela sin kropp genomströmmas af en vällust, om möjligt ännu ljufvare än nyss förut. Men i retorten hade den lilla droppen åstadkommit en ännu ovanligare verkan.

Sedan den först uppstigande rödaktiga ångan skingrat sig, såg löjtnanten i botten af retorten en hvitglänsande kula, liknande en perla, som med en ofantlig hastighet rullade omkring på en plats, alldeles som en kalium- eller natriumkula gör i beröring med en väska. Endast en minut rullade sig den hvitglänsande kulan så; retorten insveptes så i en hvit rök, som inom ett par ögonblick höljde hela det lilla laboratoriet i en ogenomträglig slöja.

— Håll Er nu säkert stilla; det går snart öfver, hörde löjtnanten ännu en gång professorns manande röst.

Omedelbart derpå kände han en häftig ryckning i hela kroppen, liksom han hade fått en elektrisk stöt ur ett starkt batteri.

— Det ryckte och ryckte åter i hans armar och händer, men dessa sprittningar vore ej af obehaglig natur, tvertom behagliga och att förlikna med dem, man känner vid välbefinnande och under sprittning af lefnadslust. Men midt i röken ur retorten såg löjtnanten små orediga gestalter röra sig; det var såsom en hel hop små föremål skulle hafva rört sig deri.

De antogo småningom gestalt.

Han såg ett blad, en blomma, ett träd, en buske, allt af fullkomlig naturlig beskaffenhet, sådana han sett dem växa på marken. Sjelfva retorten försvann småningom ur hans åsyn, han observerade den åtminstone icke, ty hans uppmärsamhet hölls spänd helt och hållet af hvad som visade sig för honom.

Nu hade de orediga skuggorna antagit gestalt, de spridda växterna och trädgrenarne fått skarpare konturer, och i bakgrunden såg han ett af berg begränsadt landskap.

Synkretsen vidgades.

Löjtnanten såg icke allt detta inom den trånga ramen af retorten, utan det var för hans ögon ett stort verkligt landskap, som utbredde sig framför honom.

Det herrskade fullt lif i detta landskap. Han såg trädens grenar vagga af och an för vinden. Genom landskapet flöt mellan bergen en porlande bäck och allt tydde på, att han icke var utsatt för någon synvilla.

Ofvanför träden rörde sig moln och ofvan dem strålade i all sin glans solen.

Men detta leende visade sig blott några ögonblick. Molnen hopade sig i stora massor och förmörkade hela landskapet; de lade sig tätt emellan träden och den ofvanför dem strålande solen, som småningom blef allt rödare, såsom hon blir på en het sommardag, då hon dalar emot sin nedgång.

Molnen mörknade nu med sådan hast, att hela det leende landskapet försvann, men löjtnantens stirrande blickar häftade sig ovilkorligen fast vid den glödande solen, som antog allt mörkare färg och större demensioner. Nu vidgades den onaturligt hastigt,

den antog ett klart intensivt ljus, som helt och hållet förbländade löjtnantens ögon.

Han kunde ej se upp. Strålarne hade helt och hållet förbländat honom, han kände en häftig darrning i hela sin kropp . . . ännu en stöt, en darrning såsom ett jordskalf . . . en explosion . . . och han kände sig störta ned i en bottenlös afgrund.

* * *

— "Det var för häftigt. Naturkrafterna höllo på att blifva mig för öfvermägtiga just i den stund, då jag ville binda dem till min lydnad."

Så talade professorn under det löjtnanten uppvaknade ur ett tillstånd af dvala, der han låg på stengolfvet framför glaspallen, framför hvilken han suttit och hållit retorten.

— Huru har jag kommit i denna belägenhet? var hans första fråga.

— Jo det hade så när gått oss olyckligt. Antingen hade jag hällt en för stor droppe elixir i retorten eller gjorde Ni någon oförsigtig åtbörd, som förorsakade att en del af innehållet i kärlet hälldes öfver på golfvet och förorsakade en explosion. Nog af, vi ha med knapp nöd undgått döden, men vi ha nått vårt mål.

— Och landskapet? frågade löjtnanten i det han reste sig upp från golfvet.

— Det har fördunstat med ångorna. Det är under naturkrafternas okufliga sträfvan att ingå föreningar med hvarandra, som vi se allt detta. Det är, så att säga, bilden af naturkrafternas styrka vi se.

De utveckla sådan enorm kraft, att de för vårt andliga öga blifva synliga, antaga gestalt. Men så fort arbetet är försiggånget, så fort målet är uppnådt, försvinner denna syn och vi kunna blott skönja verkningarna. Kraften tager gestalt endast så länge den verkar; den synes derunder, men återgår i det osynliga, så snart arbetet är utfördt.

— Och resultatet? hvar är det? frågade löjtnanten med en misstrogen blick på professorn.

— Här är det, svarade denne och framräckte en klar, glänsande guldstång af retortens storlek. Ni ser här denna guldstång,

och i densamma sitta en hop skärfvor af retorten, som Ni slog sönder under fallet från glaspallen. Skärfvorna äro hårdt inkilade i metallen och bevisa sålunda, att jag icke för Er framhåller något annat guldstycke än just det, som Ni såg tillstymmelse till i retorten.

Hade explosionen inträffat ett ögonblick förut, innan naturkrafterna fått uttömma all sin makt på bildandet af denna metall, så hade de blifvit oss öfvermäktiga och vår undergång hade varit oundviklig.

Löjtnanten tog den framräckta guldstången i hand. Han vägde den hit och dit, han betraktade noga stenskärfvorna deri, hvilka han fann passa väl ihop med bitarna af den sönderslagna retorten, som låg på golfvet. Det var intet tvifvel, professorn hade framstält guld.

— Detta är då rent guld? frågade löjtnanten, som hade mycket svårt att tro på hvad han såg.

— Ja det är guld. Dock vill jag ej dölja för Eder att det icke eger guldets alla egenskaper. Jag nämde för Er, att guldet består af åtta enkla ämnen, som under vissa förhållanden ingå förening med hvarandra; men jag känner ännu icke till mer än sju af dessa ämnen. Det är just i följd deraf, som jag ännu ej kan åstadkomma en metall, som i allt liknar det vanliga guldet.

Mitt guld smälter vid låg värmegrad; det smälter vid nästan samma låga värmegrad som ett stycke vax. Se der hela bristen i mina upptäckter, men de skola snart blifva fullständiga.

Löjtnanten såg fundersam ut ett ögonblick; han vägde den glänsande metallstången i sin hand och utropade slutligen:

— Guld, guld! Det är guld! om falskt eller äkta gör mig detsamma.

Nittonde Kapitlet.

Det var en härlig mild vinterdag med solsken och vinterköld.

I största korthet hafva vi anfört, huru löjtnant Skog för att möjliggöra eldningen i de underjordiska gångarne och rummen samt för att dölja banditernas steg i snön, hade iordningställt en kälkåkningsbacke på höjden af den kulle, der Kronan står. Till föreståndare för serveringstältet på kullen hade han satt Klacken, som under namnet Lund utgaf sig för att hafva varit källaremästare i staden med samma namn.

Skilnaden mellan den elegante finrakade källarmästaren och den sölige oborstade bandit, vi sett syssla med likröfvandet å Örgryte kyrkogård var så stor, att ingen kunde ha den aflägsnaste misstanke att det var samma person.

På den ifrågavarande dagen hade en stor myckenhet menniskor samlat sig kring Kronan, dels för att på de glatta banorna åka ned i svindlande fart, dels för att åskåda det angenäma nöjet.

Här var ett riktigt folklif. Alla stånd och åldrar voro representerade.

De rika och förnäma hade för sig utvalt ett par banor; de mindre bemedlade hade instinktmessigt dragit sig undan från denna fåfängans marknad, der de naturligtvis skulle blifva öfverglänsta och finna sig generade, och de fattigaste tumlade om i sina utslitna paltor på en särskild bana, der det icke gick minst gladt till.

Landshöfdingen visade sig icke; han hade hela vintern va-

rit sjuklig, men hans factotum herr Lagerstam, kammartjenarensällskapsbrodern, försummade icke tillfället att visa sin vigtiga person. Han var för mycket vän med landshöfdingen, för att någon skulle vågat afvisa honom, så gerna enhvar än vände honom ryggen. Att stöta sig med Lagerstam, var detsamma som att utträda ur landshöfdingens sällskapskretsar, och det hade ingen lust till; den framfusige betjenten måste derföre tålas.

Här finna vi borgmästaren och de par herrar, han haft till sällskap i de underjordiska gångarne, här se vi äfven grosshandlare Lind och hans fru hemta frisk luft och söka en välbehöflig rekreation efter det innestängda lif, de fört allt sedan deras enda barns död. Grosshandlaren ser blek och aftärd ut, men än mera hans fru, som tyckes lida af någon slags tvinsjuka.

I sällskap med löjtnant Skog hade herrskapet Lind, borgmästaren och hans fru, rådman Lindskog och ett par yngre herrar slagit sig ned framför serveringstältet på några tältstolar, som stodo kring ett bord. Som golf lågo ett par plankor på snödrifvan och öfver dem fällar.

Löjtnanten hade reqvirerat kaffe, som jemte likör redan var inmundigadt, och borgmästaren förbehöll sig nu att få bjuda på glödgad punsch.

— I detta friska vinterväder skall ovilkorligen ett glas varm punsch göra Eder godt, sade han vänd till fru Lind, det är ett osvikligt medel mot elak hosta.

Jag tackar, svarade denna leende, men det finnes visst icke något bot för min sjukdom; likväl torde punschen något lindra smärtorna, som ibland blifva rätt svåra.

Samtalet rörde sig en stund om fru Linds sjukdom, punsch kom in, och man började snart tala om hvardagliga saker och händelser för dagen.

Ungdomen åkte kälke med lust och fröjd nedför de höga präktiga backarne och de äldre hade placerat sig här och der kring småbord i närheten af serveringstältet, der källarmästare Lund på ett utomordentligt sätt skötte sin post.

Tätt invid löjtnantens och hans sällskaps bord satt en ung häradhöfding Adelsvärd, en grosshandlare Grönmark och en bankkassör Frick. Den sistnämde hade tillkallat en af dalkullorna

vid disken för att erlägga liqvid för förtäring. Han tog upp en penningbörs och liqviderade med en tioriksdalerssedel, på hvilken han bekom tillbaka en femriksdalerssedel och två enriksdalrar i silfver. Herr Frick granskade noga de både riksdalersstyckena.

— Det är alltför märkvärdigt sade han. I dag är det tredje gången jag erhåller en sådan besynnerlig riksdaler.

— Nå hvad är det med den? frågade herr Grönmark.

— Jo det är någonting i prägeln som är afvikande från de vanliga riksdalerstyckena. Betrakten desse begge riksdalrar, så skolen I finna betydlig olikhet dem emellan.

Herr Fricks begge kamrater vid bordet började noga granska den såsom ovanlig utpekade riksdalern. Häradshöfding Adelssvärd vände den på alla kanter och sidor, men kunde ej finna något anmärkningsvärdt hos densamme.

— Jag kan ej finna den ringaste olikhet mellan denna och den andra rikdalersstycket, sade han och öfverlemnade slanten till granskning åt grosshandlare Grönmark.

— Nå, så skall väl jag då, såsom bank-karl upplysa om förhållandet, sade bank-kassör Frick, vändande den ifrågavarande riksdalern och en annan mellan händerna. Sen här! Kring Konungens bild på framsidan af slanten står efter namnet: "Sveriges, Norges, G. o. W. konung" på det ena af riksdalerstyckena, men på det andra står: "Sveriges, Norges, Ꝺ· o· Ꝺ· konung, sålunda att G. och W. äro upp- och nedvända.

— Ja, det har sin rigtighet, inföll nu häradshöfdingen, som genast vid påvisandet upptäckte det egendomliga.

Hela detta samtal hade löjtnant Skog, som med sitt sällskap satt i den omedelbaraste närhet, hört; han spände med intresse öronen, så fort fråga blef om de egendomliga riksdalrarne, och en berättigad bäfvan genomgick honom. Icke så att fatta, att löjtnanten skulle hafva bäfvat för att blifva misstänkt såsom falskmyntare; dertill hade han för stort anseende och hade förvärfvat sig för starka sympatier genom sina ovanliga sällskapstalanger.

Men han befarade genast vid talet om skiljaktigheten i hans och Kronans mynt, att man skulle hafva upptäckt, icke blott att mynten voro präglade vid ett falskmynteri utan äfven den präglade metallens brister.

Om det hade blifvit upptäckt, att falska mynt funnos i handeln, så var ej stor fara för handen för löjtnanten, ty han blefve nog icke misstänkt, hvarken som myntare eller utprånglare af de falska penningarne, men hans källor till rikedom och makt voro derigenom utsinade.

Om man verkligen hade kommit under fund med att det myntade silfret och guldet hade den olyckliga egenskapen att smälta redan vid lindrig hetta, så skulle en sådan upptäckt lik en löpeld sprida sig öfver landet och all utprångling af dylik metell vore sålunda omöjliggjord. Professor Weiss' alla lysande egenskaper i konsten att göra guld, skulle då gagna honom till intet; och icke nog dermed, de skulle också hafva varit orsaken till löjtnant Skogs fullkomliga ruin.

Löjtnanten hade nemligen för att nå sitt mål, rikedom och makt, uppoffrat det lilla han egde i fädernearf samt dessutom anlitat sin kredit så starkt, som det var honom möjligt utan att blottställa sig såsom svindlare.

Alla hans bekanta visste, att löjtnanten var skyldig upp öfver öronen, som man säger, och det var omöjligt att förstå hvar han gjorde af med penningar, då han ej veterligen hade några affärsspekulationer, ej heller förde något ovanligt slösande lif. Men han hade likväl oinskränkt kredit nästan öfverallt, både i följd af sin vinnande personlighet och i följd af sina framtidsutsigter.

Han hade länge varit en gunstling i grosshandlare Linds hus, synnerligast hos frun i huset, och det var en afgjord sak vid kafferepen i hela Göteborg, att löjtnant Skog skulle blifva måg i Lindska huset. Hvarföre man dröjde med eklateringen af förlofningen visste ingen.

Men så kom Annas häftiga sjukdom på hösten, och inom kort låg den unga flickan på bår.

Allt hopp om någon förmälning med henne var sålunda i den allmänna meningen slut; men att så icke var, veta vi af hvad vi känna om Annas öden, sedan hon nedsänktes i grafven. Löjtnanten behandlades dock sedan Annas död af de i högsta grad nedstämda föräldrarna såsom en son, och det ansågs allmänt, dock

utan alla skäl, att löjtnanten skulle blifva deras arfvinge. Att detta förmodande skulle stärka hans kredit icke så litet, inses lätt, då grosshandlare Lind ansågs vara en af Göteborgs rikaste män och egare af flere millioner.

Löjtnanten var dock långt ifrån att invagga sig i dylika förhoppningar: han visste mycket väl, att den gunst han åtnjöt hos herrskapet Lind icke sträckte sig utöfver vanlig umgängesvänskap och att han följaktligen icke hade att vänta sig något arf. Han stod i en ganska betydlig penningskuld till Herr Lind, men hade alltid varit punktlig i betalningen till honom, liksom till hvarje annan af sina kreditorer, och åtnjöt derigenom förtroende.

Nu hade han anlitat alla sina tillgångar för att iordningställa de underjordiska gångarne och gemaken, der hans band hade sitt tillhåll och hvarest professorn hade inrättat sitt laboratorium och falskmynteriverkstaden.

Om det nu blefve upptäckt, att professorns fabrikater af silfver och guld voro falska, så voro alla löjtnantens uppoffringar förgäfves och hans drömmar om rikedom och makt gäckade.

Visserligen skulle han kunna, hoppades han, undgå misstankar för att vara en af upphofsmännen till detta falska guld och silfver, som i så betydlig mängd redan nu blifvit spridt i handeln, men hans ruin var dock ohjelplig och hans djerfva planer omintetgjorda. Allt detta rusade i hastig fart genom löjtnantens hufvud, då han hörde talet om det egendomliga riksdalerstycket.

Hastigare än vi skildrat det tänkte han sig följderna af dylika upptäckter. Så fort han hörde hvad saken gälde, d. v. s. endast ett par upp- och nedvända bokstäfver i prägeln, föll en sten från hans hjerta, såsom man säger. Han kände en lättnad i sitt beklämda bröst och han lät undslippa sig en sådan djup suck, att fru Lind såg riktigt deltagande på honom.

— Herrarne sysselsätta sig med intressanta upptäckter, sade löjtnanten vårdslöst, vändande sig till bankkassör Frick och hans sällskap, som voro hans dagliga umgängesvänner, hvarför det ej alls var underligt att han blandade sig i samtalet.

— Ja, här är frågan om prägeln på några riksdalerstycken. Som du kanske hört af samtalet, finnes en väsentlig skilnad i texten.

Och du, bror Frick, du tror dig visst hafva gjort någon splitterny upptäckt på de redan nära tio år gamla slantarne, som gått i handel och vandel genom otaliga menniskohänder, skrattade löjtnanten med ett retsamt sjelfsvåld.

Du bör besinna, att det ej är på de gångbara riksdalrarne, jag funnit det anmärkningsvärda. Jag är otvifvelaktigt ett storartadt falskmyntareband på spåren.

Ha, ha, ha! skrattade löjtnanten. Och detta säger du så öppet, att det är fara värdt att vi öfrige skulle vilja dela äran med dig. Dylika upptäckter tiger man med, tilldess man är så säker på sin sak att man kan räcka ut handen, gripa den djerfve falskmyntaren och spärra honom inom lås och bom.

Du skämtar, sade herr Frick med förtrytelse, då det borde vara din pligt som god medborgare att samverka till förfalskningarnas upptäckande.

Ah! bror Frick, denna gång kan jag ej underlåta att skratta åt din försummelse som banktjensteman, så påpasslig du annars är. Det är ej någon hemlighet att åtskilliga tusen riksdaler för några år sedan utsläpptes från det kongliga myntverket med origtig prägel; eller rättare sagdt, med en delvis upp- och nedvänd prägel. Huru sådant kunde ske, är för mig oförklarligt; men ett faktum är dock att i handel och vandel utkommit sådana enriksdalerstycken, hvilka man förnuftigt nog icke ansåg det mödan värdt att nedsmälta. Obegripligt är likväl att icke du i din egenskap af banktjensteman blifvit på officiel väg underrättad derom. Då jag för några år sedan vistades i Stockholm vid tiden för dessa mynts första inkomst i rörelsen hade man der mycket roligt på myntverkets bekostnad. Och löjtnanten skrattade rätt godt åt sin djerfva lögn, som han med den mest obesvärade min i verlden framkastade.

Bankkassören såg både förbluffad och generad ut. Han hade blifvit grundligt kuggad, och det just i sitt eget fack, af en icke-fackman.

För hvarje menniska kännes sådant obehagligt, rent af kränkande, och bankkassören fick i hjertat ett djupt stygn, för hvilket han i sin själ lofvade att vid lägligt tillfälle kräfva ut revanche på löjtnanten.

Denne, djerf af sitt öfvertag och fåfäng öfver sin lyckade lögn, kunde ej låta bli att ännu mera ställa den unga bankkasören i bryderi.

— Såsom ett bevis på, huru äfven en den mest nitiske och vaksamme tjensteman kan ibland göra blunder, sig sjelf ovetande, kan jag draga fram för bror Frick ett talande bevis, som han sjelf skall skratta åt. Och löjtnanten förde handen ned i den djupa innerfickan af sin pelsrock, hvarur han framtog en lång pappersrulle. Du minnes, sade han, att jag sjelf var hos dig på banken i går och vid detta tillfälle vexlade åt mig en massa silfvermynt, som jag behöfver för mina utbetalningar åt mina arbetare. Jag erhöll då bland annat 2,000 riksdaler i enriksdalerstycken, inneslutna i bastanta pappkordonger, enhvar innehållande 100 riksdaler. Dessa kordonger voro stämplade med bankens stämpel och ännu ytterligare betecknade med din egen handstil med några för mig obegripliga bokstäfver, som troligen hafva sin uttydning i bankbokspråket. Här ser du två sådana kordonger alldeles obrutna, sådana de utgått från din egen hand. Jag vet ej, hurudant mynt de innehålla, ty jag kan ej förutspå hvad som döljer sig under bankens sigill, men alla de öfriga rullarne hafva innehållit just sådana riksdalrar med delvis upp- och nedvänd text. Jag såg det händelsevis vid öppnandet af ett par rullar, men jag har ej gjort någon anmärkning deröfver, ty jag ansåg saken vara så gammal och bekant, att alla kände till den. Låtom oss nu se, hvad som finnes i dessa kordonger.

Med svårighet sväljde den unge hetlefrade bankkassören den smälek, som hans sjelfsvåldige umgängesvän ville låta öfvergå honom bland en mängd bekanta. Det var naturligt att kassörens generade hållning och blygsel skulle roa de kringstående, som med intresse hörde på löjtnantens öfvermodiga skratt och sågo hans triumferande min.

Den annars hjertegode, men om sin ära som tjensteman ytterst ömme bankkassören, svor inom sig en dyr ed att vid första lägliga tillfälle hämnas på sin obarmhertige vän, och han egde inom sig det hoppet att ett sådant tillfälle rätt snart skulle yppa sig, ty han kände till en stor del af löjtnantens penningetransaktioner, och kunde deraf förutspå att en katastrof snart

skulle inträffa. Såsom banktjensteman hade hr Frick mycket inflytande, åtminstone indirekt, och detta skulle han nog icke begagna till sin vedersakares favör.

Men skämtet bör ha någon gräns, om det icke skall förfela sitt mål och blifva vämjeligt.

Detta hade löjtnant Skog denna gång icke tagit med i beräkningen.

Man skrattade visserligen i början åt den illa åtgångne bankkassören, som så lång tid låtit tusen sinom tusen vanlytta riksdalersstycken gå genom sina händer utan att afveta det ringaste och detta oaktadt bankens tjenstemän ofta nog åtvarnades att granska de mynt, som gingo genom deras händer, emedan falska mynt ofta inkommit i rörelsen.

Men då de kringstående sågo, huru obarmhertigt löjtnanten ville kujonera sin daglige umgängesvän, reste sig helt naturligt deras ambition emot ett sådant förfarande, och löjtnanten fann af allas miner att han betydligt öfverskridit gränsen för all belefvenhet.

Det var emellertid gjordt, och ehuru löjtnanten genom att slå öfver i en glad, obesvärad ton försökte få glädjen tillbaka, ville det ej gå, utan hvar och en drog sig hemåt.

Löjtnanten följde artigt herrskapet Lind nedtör kullen till deras ekipage, bäddade in både fru och herre i de yfviga vargskinnsfällarna, men den afskedshelsning han fick, tydde på att han för tillfället fallit i onåd.

Uppkommen igen på kullen, gick han direkt till serveringstältet, der han tillkännagaf för en dalkulla, som skötte om serveringen, att han ville tala med källaremästare Lund.

Den förklädde banditen kom genast fram.

Han hade onekligen en figur, som lämpade sig väl för en källarmästare.

Hans rödblå näsa tydde på att strupens möda spunnit "turkiskt garn", såsom Wadman i senare tid sjöng, och hans gryende "embonpoint" ingaf en erforderlig aktning. Rakad och klädd på det elegantaste, skulle Klacken kunnat uppträda hvar som helst utan att behöfva frukta, det han skulle blifva tagen för den ruskige bandit, som en gång i djupa natten stod som likröfvare på Örgryte kyrkogård.

— Jag har något att tala med dig om, sade löjtnanten, sättande sig på en stol något afsides från de öfriga gästerna, som sutto här och der samspråkande kring källarmästare Lunds smakliga punsch och glödgade vin. Källarmästaren satte sig, ej utan förvåning, ty löjtnanten hade ej för vana att inlåta sig i något ressonnemang offentligen med honom.

— Det är så, att de nya riksdalrarne måste nedsmältas igen; de måste dragas in tillbaka, sade löjtnanten.

— Jag förstår ej . . . stammade källarmästaren.

— Det behöfver du för resten icke förstå; det är nog att du tager vara på hvarje sådan olycksfogel, så snart du kommer öfver honom, ty vi äro på det yttersta blottställda genom den usle professorns vårdslöshet.

Huru så, om jag får fråga? dristade sig Klacken att spörja.

Jo, se sjelf!

— Och löjtnanten gjorde honom uppmärksam på hela vidden af den ovane falskmyntarens vårdslöshet.

— Professorn kan vara bra som kemist och vetenskapsman, men icke duger han till myntmästare. Att ställa bokstäfverna upp och ned i formen! Kan man tänka sig en större vårdslöshet, sade löjtnanten med vrede och förakt.

— Och sedan icke nogare granska mynten, innan han släpper ut dem, tillade Klacken.

Dessa ord slogo löjtnanten, som naturligtvis hade att förebrå sig sjelf, att han ej nogare sett på riksdalrarne, innan han prånglat ut dem i rörelsen.

— Det är nog, sade han. Ställ blott så till att dylika mynt komma mig tillhanda, så skola vi väl förekomma en katastrof.

Högst missmodig lemnade löjtnanten kullen, der de glade kälkåkande i yster fart ilade om hvarandra, okunniga om att så mycken uselhet och brott dref sitt spel under deras fötter i katakombernas dystra irrgångar och sinnrikt ordnade gemak.

Tjugonde Kapitlet.

Det var aftonen af nyss skildrade dag.

De kälkåkande på kullen kring Kronan hafva minskats till antal; visserligen åker ännu vid månens klara sken en hop lefnadsglad ungdom, men serveringen i tältet har upphört och de kulörta papperslyktorna deromkring äro släckta.

Källarmästaren har gifvit sina sista ordres åt sina medhjelparinnor i affären, hvilka i förbigående sagt voro okunniga både om deras herres föregående öden och om hans intima förhållande till löjtnanten. Serveringsflickorna voro uteslutande dalkullor och hade ej minsta aning om källarmästarens egentliga yrke. Deremot hade Klacken omgifvit sig med en stab af väktare, som voro invigde i vissa hemligheter. De hade reda på vissa gångar under Kronan och voro underkunniga om de falska riksdalrarnes egenskaper, men deremot visste de icke hvarifrån dessa kommo eller hvilka som egentligen voro falskmyntarne. De visste nog att löjtnanten hade gememskap med falskmyntare, men de visste ej af att någon verkstad fans i deras omedelbara närhet, ty de som voro invigda i denna hemlighet, voro löjtnantens tillgifnaste och mest bepröfvade handtlangare, som ingen beröring hade med det stora röfvarebandet, hvars chef han var, och hvilket han underhöll endast af den orsak, att han, i händelse af behof, skulle hafva tillräcklig mansstyrka att ställa upp.

Den ifråga varande qvällen hade källarmästaren tidigt låtit tillsluta restauranten och gick nu högst uppe på kullen afvaktande något.

Länge hade han ej så gått, innan han varseblef en släde, med två blodröda vagnslyktor, dragen af två grå hästar, hvilkas färg i månskenet högst obetydligt afstack emot snön.

— Jaså, der ha vi löjtnanten, sade han och svepte väl omkring sig en mjuk bisampels samt gick med snabba steg nedför kullen i riktning mot den ankommande släden.

— Stig upp! kommenderade löjtnantens välbekanta stämma inifrån slädan.

Källarmästaren steg upp och satte sig, utan att säga ett ord vid sidan af den i pelsverk insvepte löjtnanten. Kusken gaf en snärt af piskan åt de trustande hästarne och det bar af i raskt traf efter landsvägen genom nuvarande Slottskogsparken och vidare i riktning emot Kungsbacka.

* * *

Det var långt lidet på aftonen, då ekipaget med löjtnanten och Klacken, eller, som vi hädanefter med hans nya namn vilja kalla honom, källarmästare Lund, anlände till en torpstuga, belägen strax på andra sidan om den lilla staden Kungsbacka. Stugan, som såg mosslupen och förfallen ut i det klara månskenet, var helt liten, efter vanligheten för dylika hus bestående af en dagligstuga, som på samma gång var kök och arbetsrum samt ett litet sofrum.

— Jaså det är här du har den sköna sångfogeln och hennes väktare? frågade löjtnanten, då hästarne stannade.

— Ja herr löjtnant, svarade källarmästaren, hjelpande sin reskamrat att stiga ur. Det är här som den skånska flickan, sångerskan Wendela, på mitt föranstaltande tagit sin bostad i afvaktan på Edert besök.

— Och du vidhåller ännu dina öfverdrifna påståenden? frågade löjtnanten med tvifvel i rösten.

— Ja, jag påstår, att det är fullkomligt omöjligt för en person, som blott hastigt gjort mamsell Linds bekantskap, att finna någon den minsta olikhet i utseende mellan henne och Wendela. Likaledes påstår jag, att det i afseende å gestalt, vana att röra sig, sätt att uppträda och öfriga vanor måste vara omöjligt att

upptäcka någon olikhet dessa unga flickor emellan. De äro med ett ord sagdt, såsom två bär vuxna på samma stängel.

— Nåja, det skall bli roligt att se prof på din iakttagelseförmåga, sade löjtnanten med ett tviflande löje.

De begge resenärerna hade nu närmat sig förstugudörren, kusken hade fått befallning att stanna qvar hos hästarne och derunder fördrifva tiden med att smaka på en flaska cognac. Källarmästaren slog tre slag på dörren som nästan genast öppnades af en äldre man, som vid första påseendet befanns vara en af dessa kringirrande af Israels stam, som hafva tyskan till modersmål, men ej kunna uppgifva något annat fädernesland än det de för förbannelsens skull måst öfvergifva.

— God Abend, helsade juden med stark brytning, eller god afton mina herrar. Lund helsade tillbaka nästan omärkligt och steg utan vidare på, och löjtnanten var ej sen att följa efter.

I dagligstugan, som var rätt snygg och putsad, satt en åldrig qvinna, hvilken källarmästaren presenterade som husets värdinna och egarinna, ty hon var enka sedan flera år tillbaka. De begge männen kastade af sig sina pelsar, och juden, som emellertid tillåst förstugudörren, lagade sig i ordning att införa den sköna, som befann sig i det inre rummet.

— Sckall jack fere in mamsell? frågade han inställsamt.

Frågan bejakades och mannen öppnade dörren till sofrummet.

Ut ifrån detsamma steg då en ung dam, helsande med en förbindlig, graciös bugning de begge herrarne.

Den som i tiden sett Anna Lind, då hon var i fulla glansen af sin fägring, icke sådan hon nu var i det underjordiska fängelset efter den öfverståndna sjukdomen, han skulle, såsom Klacken försäkrat, hafva låtit till den grad förvilla sig af likheten, att han skulle hafva förklarat att han haft Anna Lind lifslefvande framför sig.

En person som en gång sett Anna Lind måste ovilkorligen fästa sig vid hennes drag och hennes älskvärdhet i öfrigt; hon var icke allenast skön, hon var frappant och lemnade ett outplånligt minne qvar hos den som en gång sett henne. Men samma öfverraskande skönhet hade Wendela, och

det låg i begges blick något så oförklarligt, att den hos andra ej återfans.

Wendela helsade, som sagdt, med en graciös bugning utan att säga något.

Ett lätt utrop af öfverraskning undslapp löjtnanten och visade mer än allt annat att Klackens påståenden varit grundade. Klädd i en totsid klädning af lilafärgadt siden och smyckad med ett band af hvita perlor i de ljusa lockarne, stod hon framför den förbluffade, mållöse löjtnanten såsom en andeuppenbarelse. Hon njöt ett ögonblick af den öfverraskning, hon åstadkommit; hon njöt deraf med en hos hvarje qvinna medfödd fåfänga att vilja blända, förtjusa och hänföra.

Löjnanten tog sig med handen öfver pannan, icke derför att han skulle hafva trott sig drömma, ty dertill var han för sansad och okonstladt uppfostrad, men han gjorde denna åtbörd af pur öfverraskning.

— Mamsell . . . sade han.

— Ni drager Eder visst till minnes min likhet med någon af Edra bekanta? sade Wendela leende.

Detta var mer än löjtnanten hade väntat. Äfven hennes röst och sättet att tala var så fullkomligt likt Annas, att ej den minsta nyans i tonfallet skulle kunnat förråda att denna röst kom från skilda läppar.

— Hvad säger Ni nu, herr löjtnant? sporde den förklädde banditen triumferande.

Löjtnanten aktade ej att svara på banditens fråga och var så upptagen af den bild, han hade framför sig, att han icke gaf akt på Klackens öfvermodiga, triumferande leende, som annars hade inbringat honom en skur bannor; ty om än löjtnanten, från en viss synpunkt sedt, stod i jemnbredd med sina medbrottslingar i straffbarhet, så visste han dock hålla dessa på tillbörligt afstånd från sin person. Han kunde ej föredraga något uraktlåtande från deras sida af den aktning han ansåg sig böra utkräfva af dem och någon förtrolighet mellan honom och de öfrige banditerna kunde aldrig ifrågakomma. Han hade inlärt sina medbrottslingar millitärisk tukt och lydnad, och ingen föll på den tanken att icke efterkomma denna fordran.

Nu njöt emellertid Klacken så ohejdadt af sin triumf öfver att hafva kunnat åstadkomma en så stor förvåning hos löjtnanten att han helt och hållet glömde den aktning och respekt, han var skyldig.

Wendela tog dock löjtnanten ur hans stumma förvåning.

— Jag ser, sade hon, att jag åstadkommer en stor förvåning hos Er, men det är omöjligt att afgöra, om denna förvåning föranledes af angenäma eller ledsamma minnen.

Mamsell, svarade löjtnanten, jag har af denna man, och härvid kastade han en vårdslös blick på sin följeslagare, hört att Ni skulle hafva en påfallande likhet med ett fruntimmer, som jag stått i nära förhållande till. De minnen, Ni genom denna likhet uppväcker hos mig, äro hvarken angenäma eller ledsamma, men jag kan ej dölja att Ni till förvillelse liknar det omtalade fruntimret. Jag var visserligen beredd på att Ni skulle likna henne i hög grad, men denna likhet har öfverträffat all min förväntan.

— Och efter det jag hört, är det Er mening att på ett eller annat sätt betjena Er utaf denna likhet? frågade Wendela med en illa dold nyfikenhet.

— Ja, jag kan ej dölja, att jag hyst dylika tankar, men är likväl ännu icke ense med mig, huru jag bäst kunde betjena mig deraf på det att både Ni och jag skulle hafva största fördel deraf. Ett är dock visst, att vi komma att hafva nytta af hvarandra, Ni af mig och jag af Er, hvarföre det förnuftigaste vi göra är, att vi blifva vänner, på samma gång det äfven är angenämast.

— Det har jag minsann ingenting emot, svarade Wendela med en barnslig uppriktighet, som ej tillät en att tänka att hon dermed skulle hafva hyst några klandervärda tankar. Ni är en af de vackraste karlar jag någonsin sett, fortfor hon med den naivaste oskuld, Ni besitter alla de egenskaper jag föreställt mig böra finnas hos en man. Ni är vacker, utan att se veklig ut, Ni är stark, utan att afskräcka genom en rå styrka och i Ert sätt ligger någonting så behagligt, att det genast ovilkorligen tilltalar.

Dessa okonstlade ord, som aldrig en verldsdam skulle hafva låtit undfalla sig, gjorde på löjtnanten ett godt intryck. Han hade, då Klacken meddelade honom sin upptäckt, trott att den unga flickan, som reste som sångerska kring landet i sällskap med en

tysk jude, skulle vara en med dylika landstrykerskor jemförlig varelse, som på sin höjd kunde se bra ut, men i öfrigt sakna allt qvinligt behag. Han hade föreställt sig henne frivol och fräck, en leende bacchantinna, som under ett lättfärdigt skämt afsåg att reta dåliga passioner.

Och huru annorlunda hade han icke funnit henne.

Hon stod framför honom, icke blott vacker, nej, bländande skön och dertill förvillande lik hans eget ideal af qvinlig skönhet, och hon var tydligen en ren oskuld, en naiv jollrande flicka som helt öppet utan att tro sig begå en löjlighet, förklarade att hon fann behag i den vackre man, hvars bekantskap hon just stod i begrpp att göra.

Han fann att han misstagit sig fullkomligt om Wendelas person.

Hon var ej en lastfull landstrykerska, utan en vilseförd, stackars flicka, som låtit narra sig att följa med en positivspelare, som visste att draga fördel af både hennes röst och utseende. Det var klart att Wendela icke sjelf fann någonting anstötligt i detta kringflackande lif; hon var ung och förstod icke att göra några djupsinniga reflexioner.

Vid det smicker, som hon så naivt öste ut öfver löjtnanten, kunde denne icke låta bli att le. Det var visserligen icke någonting ovanligt för denne man att blifva smickrad, men att blifva det på ett så bevisligt sätt var någonting oväntadt

— Ni säger helt oförställdt Edra artigheter, anmärkte han.

— Ja, hvarför skulle jag icke säga Eder, att Ni är vacker, att Ni är ståtlig och måste förtjusa hvilken flicka som helst? Det kan väl icke ligga någonting ondt i att jag säger Eder detta?

— Nej visst icke; men jag hade likväl icke väntat att vi så lätt skulle blifva goda vänner, sade löjtnanten och såg med ej ringa beundran på den sköna flickan, som helt obesväradt tagit plats på den lilla soffan, der löjtnanten slagit sig ned.

— Men hvarför skulle vi icke blifva vänner, sade Wendela, Eder kamrat har talat så mycket godt om Eder att jag redan på förhand beslöt mig för att tycka om Er, och så kom Ni sjelf och gjorde mig fast i detta beslut.

Samtalet började nu blifva allmänt, då tysken, positivspelaren, också blandade sig i talet. Klacken iakttog tillbörlig respekt och teg, så framt han ej blef tilltalad.

— Det vore roligt, om Ni, under det källarmästare Lund iordningställer åt oss glödgadt vin, ville meddela mig något om Er härkomst och Edra tidigare öden, sade löjtnanten med ett vänligt ögonkast på den med hans urkedja lekande flickan.

— Är det icke något annat Ni önskar, så skall jag gerna stå till Er tjenst.

— Hvar jag är född och när, vet jag icke. Jag blef funnen liggande inbäddad i en korg i en liten by i Skåne; man hade ställt korgen vid landsvägen, tydligen i afsigt att någon skulle upptaga mig, ty hade man velat att jag skulle omkomma, så hade man väl icke utsatt mig vid allmän farväg. Den som då upptog mig var klockarens i socknen hustru och hon blef från denna dag i moders ställe för mig så länge hon lefde. Hennes man och hon voro de bästa menniskor, som lefvat, och jag upplefde en sådan tid af lycka och njutning, att jag icke kan föreställa mig lycksaligheten vara förmer.

Ack, huru goda de voro och huru lyckliga i all sin fattigdom!

Mamma blef dock icke länge hos oss; hon insjuknade hastigt i lungsjukdom och dog. Jag var då åtta år gammal, klen och svag, men jag började likväl förestå pappas hushåll, ty dels hade vi icke råd att hålla någon hushållerska, dels ville vi icke hafva någon främmande i huset och ingen kunde ändå blifva i mammas ställe. Jag arbetade så godt jag orkade och förstod, men någonting utmärkt i hushållsväg blef jag icke, ty min håg var icke åt det hållet och ingen undervisning fick jag heller huru jag skulle bära mig åt. Pappa var dock nöjd med mig, och då var jag det naturligtvis också.

Vår mesta tid gick dock åt till att spela och sjunga. Pappa var ingen vanlig landtklockare, må Ni tro! Nej, han var en musiker af rang. Låt vara, icke en sådan, som genom stora kompositioner bevarat sitt namn åt kommande tider, nej, en sådan var han icke, ty han afskydde att fästa sina ingifvelser på papperet. Han spelade för musikens skull, icke för äran att kallas musiker.

Hela dagarna igenom och ännu långt på nätterna sedan

grannarne hade gått till hvila, hördes hans cremoneserfiol ljuda från vår lilla koja. Folket sade att pappa var fjollig, för det han icke ville gå och spela dansmusiken på deras gillen, men han ville ej förnedra sig till, sade han, att genom usla melodier förstöra konstsinnet hos menniskor. Pappa spelade fiol och jag fick lära mig spela klaver och har uppnått en icke så liten konstfärdighet.

Jag försäkrar Eder utan att vilja skryta, att Ni icke skulle hafva emot att höra mig, sade med en skälmsk blick den unga flickan till löjtnanten, som var försjunken i djupt betraktande af sin sköna granne.

— Nåväl, fortfor hon, tiden gick hastigt under nästan oafbrutet musicerande; jag dansade fram under sång och musik och mitt lif var lyckligt såsom näktergalens i Skånes doftande boklundar.

Men så skulle det icke få fortgå beständigt: far insjuknade efter en stark förkylning i deras usla kyrka på landet, och efter några veckors tärande sjukdom afled han i mina armar med den kära fiolen tryckt mot sitt bröst.

Jag stod der ensam, oförståndig, opraktisk.

Sedan far var jordad hängaf jag mig så hejdlöst åt musiken, att jag ej hade tanke på något annat; jag behöfde förströelse i min ensamhet. Ni tänker helt visst på, hvarifrån jag kunde få mitt uppehälle.

Jo, då far var död och det blef boupptеckning efter honom, funno vi i hans gömmor en liten hög guldmynt med utländsk prägel; hvarifrån dessa kommit, det visste ej någon, ty alla ansågo pappa för utfattig, men jag anade att de voro besparningar från någon lyckligare tid i hans lif, då han med sin kära fiol genomvandrat Italien och svärmat i dess myrtenlundar; dessa minnen voro honom visst så kära, att han ej velat förskingra dem och de kommo nu mig väl till pass. Jag hade genom denna skatt min utkomst i flere år, ty jag behöfde så litet för mitt uppehälle.

— Men fick Ni då ingen friare, frågade löjtnanten som med största uppmärksamhet lyssnade till allt hvad Wendela anförde.

— Jo, skrattade hon, sådana hade jag många, men dem lät jag fara. Tänk Eder, sådana långa, räliga bondtölpar, som icke förstodo att taga mössan af hufvudet strax de kommo inom dörren

och icke förstodo sig på musik mer än en kalf kan göra det. Ni ringaktar mig visst mycket, om Ni förundrar Er öfver att jag ej ville förbinda mitt öde med en dylik mans.

— Ack, nej! jag hade visst icke tänkt mig Edra friare sådana, svarade löjtnanten, smekande Wendelas hand. Men det är ju vanligt att en oförsörjd flicka söker sig ett stöd och det fanns väl andra att tillgå än just sådana friare, som Ni talat om?

— Det är nog sannt, men dels ville jag ej hafva någon alls, dels hafva de karlar jag hittills sett alla varit dylika.

— Ni smickrar mig just icke, sade löjtnanten.

— Jo, det är just det jag gör, men på fullt allvar, då jag säger, att Ni är den första karl jag sett, sådan jag föreställt mig honom böra vara för att nämnas skapelsens herre.

Det är temligen allmänt erkändt att om den unga qvinnan är mottaglig för smicker öfver sin fägring och yttre förmåner i allmänhet, så lyssnar mannen med förtjusning till lofordandet af hans själs egenskaper och han har i vanligaste fall ingenting emot att hans yttre anses öfver medelmåttan.

Så var äfven fallet med löjtnanten. Han fann behag i att höra Wendela så slösa med loford på honom, synnerligen som han såg, att han hade för sig en flicka, som ej förstod sig på att förställa sig, ett naturbarn, som fått en egendomlig uppfostran.

Han såg alltför väl, att han hos henne uppväckt ett intresse, som lätt kunde öfvergå till något mer. Han var tillräckligt stor menniskokännare för att inse, att det ej var svårt för honom att i denna oskuldsfulla, svärmiska flickas själ ingjuta en kärlek, som han kunde begagna sig af efter godtycke.

Men på samma gång dessa tankar, snabba som blixtar, genomkorsade hans hjerna, gjorde han sig en fråga och denna fråga var: skulle du icke kunna älska denna flicka och vända din kärlek helt och hållet ifrån den, som hittills beherskat dig? I korthet: skulle du icke kunna finna samma behag i Wendelas, som i Annas smekningar?

De begge flickorna voro hvarandra ända till förvillelse lika, de hade samma klara, smältande röst, samma sätt i uppträdande och samma själfulla uttryck i den på samma gång leende och svärmande blicken. Men oaktadt allt detta, förefanns mellan dessa

två en olikhet, som löjtnanten icke kunde göra reda för, hvari den bestod; han kände blott att en sådan fanns. Han ville hafva det klart för sig, men det ville icke lyckas.

— Kan icke du säga, hvari olikheten består mellan dessa flickor? frågade han lågmäldt Klacken, som nu hade glödgadt och framsatt vin.

— Nej, herr löjtnant, det kan jag icke, svarade denne, och jag tror icke heller, att någon sådan olikhet förefinnes.

— Jo, det begriper du ju icke, sade den förre med missnöje öfver att hafva vändt sig till Klacken med en sådan fråga. Ett är dock visst, och det är, att flickan intresserar mig och att jag ingenting har emot att förnöta bort någon stund i hennes sällskap och mottaga hennes smekningar såsom ersättning för dem, jag troligen aldrig kan nå. Dock skall jag kufva denna trotsiga flicka, som spjernar emot udden, hon skall med eller mot sin vilja gå i mitt ledband, foga sig efter min vilja och smeka mig, som hon föraktar. Men till dess må denna hennes afbild ersätta henne så godt hon kan. Jag tvingar henne ej att älska mig, hon gör det sjelfmant, och då behöfver jag ju icke göra mig något samvete att mottaga hvad hon bjuder.

Med dessa sjelfviska, dåliga tankar sökte löjtnanten invagga sitt samvete, då han höjde sitt glas och med några smickrande ord bad Wendela öfvertaga värdinneskapet i den lilla torparstugan tilldess han kunde erbjuda henne en bättre bostad.

— Men hvad skall jag då egentligen börja göra? frågade Wendela som icke hade klart för sig, hvad löjtnanten kunde mena med "värdinneskapet," ty hennes själ var för ren att kunna genomskåda löjtnantens planer.

— Hvad skall Ni göra? Jo det beror helt och hållet på Er sjelf; Ni får göra hvad Ni behagar. Ni har ju med Er både harpa och luta och kan sålunda, liksom i Ert hem fordom, syssla med musik, om Ni så vill.

— Om jag vill? ropade Wendela och var med sin barnsliga liflighet nära att falla löjtnanten om halsen. Om jag vill? Jo, Ni må tro, att jag ingenting högre önskar. Väl har jag på den senaste tiden fått sjunga, och sjunga mycket. men det har varit med accompanjemang af det der usla positivet och för en publik, som

varit rå nog att sluka mig med ögonen och tilltala mig såsom hade jag varit dem vida underlägsen.

Och en skär rodnad af förtrytelse uppsteg på Wendelas fylliga kind.

— Ni skall hädanefter slippa att höra på positivet och sjunga visor till dess skärande toner, Ni skall få egna Er helt och hållet åt musiken, efter Edert eget val och på egen hand.

— Men hvad skall det då blifva af min ledsagare, han som dock varit så snäll emot mig under vår vandring, oaktadt han sjelf ibland haft mycket omak af mig.

— Nå nå, säk man icke så, sade positivspelaren med en min, som skulle han vilja visa, hur mycket han ringaktade de mödor, han haft för Wendelas skull. Jack har icke alls haft ledsamt för mamsells skull, jack haft trefligt ressällskap, försäkrade juden.

— Ja, han har rätt, skrattade löjtnanten, han har nog haft trefligt ressällskap och icke heller bort hafva mera omak än nytta af detta sällskap, ty efter hvad jag kan förmoda är det mamsells röst och icke positivets toner som skaffat Eder åhörare och på samma gång penningar. Men likväl vill jag ej skilja honom ifrån Eder utan ersättning och ej heller genast, om han vill stanna qvar några dagar och hvila upp sig. Sedan han sålunda kryat upp sig står det honom fritt att draga till sitt land igen, och jag skall bekosta hans resa till gränsen på ett anständigt vis.

— Jack tacker så micke, svarade israeliten med ödmjukhet, tydligen ej villigt fogande sig i löjtnantens förslag. Men jack skulle nock gerna vilja se Gothenburg, menade han envist.

— Det skall Ni afstå ifrån, svarade löjtnanten, ty dels lämpar sig den kalla vintern icke för positivspelning här uppe i höga norden och dels riskerar Ni att komma i kollision med myndigheterna rörande skattskrifningsort och pass.

— Juden fann för godt att tiga och löjtnanten utvecklade nu för Wendela sina planer med henne för den aldra närmast framtiden.

— Ni kommer nu att bo här hos gumman som blifver Er tjenarinna och skall i allt efterkomma Edra befallningar, sade han, vänd till Wendela. Jag har viktiga förrättningar, som påkalla min närvaro i Göteborg, men jag skall, så ofta sig göra låter, komma hit ut och prata bort en stund i Ert sällskap.

— Ack, hvad det skall bli roligt, ropade Wendela med barnslig fröjd och famnade med begge armarne omkring löjtnantens högra arm. Det skall blifva riktiga högtidsstunder, då Ni kommer hit ut; då skall jag spela och sjunga för Eder de stycken, som min fosterfader lärde mig i vår lilla trefliga stuga dernere i Skåne. Ack, så det skall bli roligt.

Och den yra flickan ställde sig på golfvet framför löjtnanten och snurrade runt på klacken som en dansös.

Löjtnanten gaf nu sina förhållningsorder åt enkan, stugans egarinna, som skulle blifva på en gång både tjenarinna och väktarinna åt Wendela. Och då det var ganska långt fram på natten, tillsade han Klacken att iordningställa hästarne till affärden. Denne klädde på sig sin pelsmundering och gick.

— När kommer Ni nu tillbaka? sporde Wendela med en blick af saknad, då löjtnanten tog afsked.

— Det kan jag icke så noga säga, men jag tror att jag bör vara här igen om ett par qvällar. Men för resten skulle Ni väl icke sakna mig mycket, Ni har ju här både Er harpa och positivet, för att icke tala om Ert ressällskap, tillade löjtnanten med en sidoblick på israeliten.

— Ack, så Ni talar. Allt det andra skall endast vara mig en svag ersättning för Ert sällskap; jag skall spela och sjunga för att fördrifva tiden under Er frånvaro, men någon verklig glädje förmår det icke att skänka mig, sedan jag lärde känna Er och måste lefva skild från Er. Kom derför snart tillbaka, och lofva mig att komma ofta.

— Och Ni lofvar då att hålla mycket af mig? frågade löjtnanten med en eldig blick.

— Ja, ja, så mycket, så mycket. svarade Wendela och lutade sig mot löjtnantens axel.

Denne tryckte en varm kyss på flickans höga panna, nickade skälmskt till afsked och igenslöt dörren efter sig, då han gick ut i den kalla, stjernklara vinternatten till det väntande ekipaget.

— Det är en obegriplig flicka. mumlade han för sig sjelf: så intelligent och så enfaldig på samma gång. Hon står i vetan de öfver många af sitt kön, men hon är på barnets ståndpunkt i afseende på menniskokännedom och praktiskt förstånd. Dock,

hon tryggar sig sjelfmant till mig och söker min kärlek; jag har sålunda ingenting att förebrå mig, om jag skänker henne en försmak deraf. Hon är pikant, retande, förtjusande och skön; visserligen är hon ej fullkomligt detsamma som mitt ideal, men hon är förvillande lik detsamma, och det skall vara ljuft att i hennes armar drömma att jag njuter en frukt som jag aldrig når. Jag skall rikligen sörja för hennes framtid och då har jag intet att förebrå mig.

Och den hårde egoisten satte sig med dessa tankar i släden, som i rask fart gled öfver snön emot Göteborg.

Tjuguförsta Kapitlet.

Professor Weiss satt samma natt fundersam i sitt laboratorium, begrundande några kemiska eqvationer, i hvilkas npplösande han nu så intrasslat sig, att kan ej fann någon utgång.

Den gamle mannen satt lutad öfver sina papper och man såg af hans ögon, att hans hjerna arbetade rastlöst. Han var alldeles frånvarande för sin omgifning, endast formlerna på papperet tilldrogo sig hans uppmärksamhet.

Men plötsligt spratt han till; han hade blifvit väckt ur sina grubblerier af ljudet af en stålfjeder, som alltid lät höra sig då någon passerade jerndörren, som ledde till gången af laboratoriet och falskmyntareverkstaden.

— Hvem kan det vara vid denna tid på natten? sporde han halfhögt.

Länge behöfde han ej vänta på svar. Löjtnanten inträdde brådskande, iklädd resdrägt; han kom just från Kongsbacka.

— Ni kommer vid denna tid på dygnet? sporde professorn förundrad.

— Ja, jag kommer hit för att ställa Eder till svars för Edra åtgöranden, sade denne med hetta. Ni har väckt en uppmärksamhet, som kommer att blifva oss allt annat än angenäm.

Och så begynte löjtnanten omtala upptäckten af den upp- och nedvända texten å riksdalrarna.

— Det är ju ett sådant spektakel, att jag ej kan förstå, huru Ni, en gammal man, kan låta komma Er något dylikt till last. Att icke se efter att prägeln är rätt, innan man börjar mynta

och utsläppa penningar i handeln; för att göra någonting dylikt skall man just vara ett sådant får som Ni.

— Eller som Ni, replikerade professorn. Ni bör medgifva, att jag ej har något intresse af detta mynt. Jag tillverkar silfver och guld endast derför, att jag älskar vetenskapen och sträfvar att blifva herre öfver naturkrafterna, eller på Eder enträgna begäran, icke för att sjelf hafva någon nytta deraf, ty jag behöfver så litet för att sjelf lefva och kunna fortsätta mina studier. Att prägeln sålunda är upp- och nedvänd beror sålunda ytterst på Er sjelf, ty Eder hade det tillkommit att granska de mynt, Ni utsläppte i handeln.

Harmsen sväljde löjtnanten denna af den gamle så oförtäckt och dock så rättvist honom midt i ansigtet kastade beskyllning. Han måste ju inom sig medgifva, att han sjelf och ingen annan var skulden till det förhastade utsläppandet i handeln af de illa gjorda falska mynten.

— Nå, nå, det var heller icke så mycket för att tala derom som jag kommit hit, sade löjtnanten vårdslöst. Jag har något vigtigare att tala om än om mynten. Den affären hjelpes lätt upp genom att gravera nya formar och icke släppa ut flera af de nya mynten, än som redan kommit i handeln; de som finnas qvar nedsmältas, och det skall nog bli bra med den saken. Men det är om helt andra saker jag nu vill tala.

— Och det är om? . . .

— Det är om den sköna dufva, hvars väktare och vårdare Ni är.

— Hon är frisk och fager och färdig att när som helst gå i brudstol, blott vi undanstökat de sedvanliga formaliteter, som bruka föregå ett bröllop, sade professorn med ganska stark och tydlig ironi.

— Se så, jag är nu icke i humör att skämta, och har dessutom icke tid dertill. Säg mig rent ut: huru tror Ni, att mina aktier stå hos Anna.

— Det var en samvetsfråga, som kom något för brådskande för att genast kunna besvara. Men det kan vara så godt att svara derpå genast, ty jag blir likväl aldrig klok på denna flic-

ka. Så mycket tror jag mig fullt säkert märka att hon har en instinktlik afsky för mig. Hon ser mig omsorgsfullt vårda henne, och hon finner tydligen att de läkemedel, jag gifver henne, äro henne till nytta och helsa, men likväl genomilas hon af en egendomlig rysning, en frossbrytning, så snart jag nalkas henne. Hon känner med naturbarnets instinkt, att jag icke är någon uppriktig vän till henne, fastän jag alltid visar mig såsom sådan. Det är egendomligt, det är en psykologisk gåta, som jag ej kan fatta.

— Det är nu heller icke fråga derom, sade löjtnanten otåligt, utan om hvad Ni tror att resultatet blir då jag gör henne min förklaring.

— Ja, detta blir svårt att säga; men efter hvad jag tror mig hafva förmärkt, hyser hon för Eder samma odelade känsla af afsky och misstroende. Att Ni möjligen vid något tillfälle gifvit henne anledning dertill, är en sak som . . .

— Tyst dermed! ropade löjtnanten. Det är en sak, som jag vill glömma, som jag måste glömma och som jag i främsta rummet måste försöka förmå Anna att glömma, eller förlåta, ty glömma mitt vanvett kan hon dock ej. Men jag tycker att hon likväl nu, då hon ser huru uppoffrande jag varit för henne, huru mycket jag gjort för både henne sjelf och hennes föräldrar, jag tycker att tacksamhetskänslan borde mana henne till att älska mig eller åtminstone fördraga min person så mycket att hon kunde förena sitt öde med mitt. Ni vet att jag brinner af en förtärande passion för henne. Jag älskar henne glödande varmt, så varmt att både hon och jag skulle uppgå i eld af denna kärlek. Jag älskar ej såsom vanliga menniskor, stilla, hängifvet och dyrkande; nej, o, nej! Jag älskar så, att min tanke svindlar, mitt förnuft förbryllas och min själ förtäres af den eld som rasar i mitt hjerta. O, Ni iskalle, beräknande filosof, som svalkat Ert hjerteblod vid kalla, stela matematiska formler, Ni kan ej fatta, hvad det vill säga att älska, älska med hänförelsens och passionens glöd, älska så att hjertat sammansnöres af kramp tills det domnar eller förtäres af sin egen glöd.

Och löjtnanten, som med häftig passion uttalat dessa meningar, slog sig hårdt för sitt flämtande bröst och sjönk andfådd ned på en stol vid den gamles sida.

— Lugna Er, lugna Er, sade professorn. Äfven jag har älskat och älskat passioneradt såsom Ni; men elden har brunnit ut, blott slaggen är qvar. Min känsla har brunnit upp och jag har qvar endast det klara, beräknande förståndet. Men en annan gång skall jag kanske meddela Er något om mitt föregående lif, nu skola vi blott tala om Er och hvad som rör oss närmast.

Löjtnanten satt länge försjunken i sina drömmar. Slutligen reste han sig och började vandra af och an i det trånga rummet.

— Gif mig ett förnuftigt råd i detta ogenomträngliga virrvarr, utbrast han slutligen och stannade framför professorn.

— Det blir ej så lätt, menade denne eftertänksamt.

I största korthet omtalade nu löjtnanten sitt besök hos Wendela i torpet, nära Kongsbacka, skildrade i lifliga färger det öfverraskande intryck hon gjort på honom och berättade sina afsigter med henne för framtiden.

— Men, sade gubben med en liflig blick i sina ögon, då Ni nu funnit henne så lik det ideal, Ni uppställer af qvinlig skönhet, då Ni äfven i hennes röst och hennes uppträdande återfinner Er drömda Anna, hvad hindrar då, att Ni hos henne finner allt det Ni söker hos den förra.

— Det kan Ni ej fatta. Äfven om jag hos Wendela skulle finna Annas alla fullkomligheter, skulle finna henne både till kropp och själ lik mitt ideal, så skulle det ändock brista ett oförklarligt något, som icke hos någon annan än henne återfinnes.

Men, sade han med en begrundande min, om jag också skulle låta nöja mig allt detta förutan, så måste jag dock blifva måg till den rike, inflytelserike grosshandlare Lind, ty det är genom hans relationer jag skall klifva upp till de äreställen, till hvilka jag icke, såsom född af oansenliga, plebejska föräldrar, någonsin kan komma med egen hjelp. Ni vet att jag täres af ärelystnaden nästan lika förfärligt som af kärleken, och dessa härjande passioner skola förgöra, förinta mig.

— Men slå bort dessa farliga passioner, manade professorn.

— Slå bort? Kan Ni befalla den vilda, brusande forsen att stäfja sin fart eller kasta sig i en ny fåra och flyta helt stilla framåt? Nej! det kan Ni ej, och hvarken Ni eller jag kan befalla öfver mina passioner.

— Ni är svag!

— Kan så vara. Jag vill ej strida med Er derom. Men jag vill dock nu utveckla för Er mina planer för att nå mitt mål.

Professorn såg helt likgiltigt framför sig på några tomma retorter, som stodo på ett bord framför honom, och löjtnanten började:

— Jag tänker nu oförtöfvadt göra Anna mitt giftermålsanbud, men jag antager att jag får ett afslag. Då . . .

— Men om Ni icke får ett afslag, hvad vill Ni då göra? inföll den gamle.

Denna fråga kom så opåräknadt, att löjtnanten icke fann något svar. Han hade ej tänkt sig det som en möjlighet att Anna utan vidare skulle skänka honom sin hand, och han kunde derför ej heller genast besvara professorns fråga.

Han fann nu, att om Anna verkligen skulle vara beredd att lägga sin hand i hans, skulle han derigenom komma i ett svårt bryderi.

Hvad skulle han säga, då hon en dag, förr eller senare, skulle vilja slippa ut i verlden bland menniskor. Han skulle naturligtvis icke kunna föreslå henne, att deras bröllop skulle firas utan vidare i de rum, i hvilka Anna nu befann sig; och huru skulle han i längden kunna dölja för Anna, hvar hon egentligen befann sig. Redan hennes naturliga begäran att få se lagsljuset, skulle han ovilkorligen nu snart, då hon började blifva fulll omligt frisk blifva tvungen tillfredställa; men huru? . . . Och huru skulle han i längden kunna afhålla henne från all förbindelse med föräldrarna.

Dessa frågor kommo nu hastigt på löjtnanten. Väl hade han gjort sig dylika frågor förut, men icke då tänkande sig i sådant förhållande till Anna. Han hade helt enkelt aldrig för sig sjelf vågat tillstå, att han hoppats på Annas bifall till deras giftermål. Då han lät försänka henne i sömn och gräfva upp henne ur grafven, regerades han så uteslutande af passionen, att han ingen tanke hade öfrig för följderna, som deremot nu stodo så hemska framför honom.

— Om? upprepade löjtnanten. Det blir det nog likväl, sade han för att slippa sin pinsamma tankegång, Vi anta/a åtminstone att hon ej ingår på mitt förslag att blifva min hustru. Ni vill då veta, hvad jag i så fall skall taga mig till. Jo, hon

eger då att välja emellan att antingen frivilligt eller mot sin vilja blifva min älskarinna. Blifver hon icke detta på ett eller annat sätt, må hon då gerna dö; jag skulle kanske genom hennes död finna en lisa för mina härjande passioner.

— Och Edra drömmar om att genom henne uppklifva till äreställen och hedersplatser?

— De skola tillfredställas, om hon lefver eller är död.

— Ni tänker då? . . .

— Ja, jag tänker då betjena mig af Wendelas likhet med Anna för att insätta henne i dennas ställe. Hon skall intaga Annas plats och jag skall blifva hennes äkta man. Ingen, icke ens hennes mor, skall finna orsak till tvifvel om hennes identitet. Det är den lättaste sak i verlden att afgifva förklaring på, huru jag räddat den föregifna Anna från att såsom skendöd hvila i grafven och slutligen dö af skrämsel, då hon skulle uppvakna.

Såsom Ni minnes, fick jag mig anförtrodt uppdraget att uppgräfva Annas kista, öppna densamma och fästa vid dotterns hals den medaljong, som modern en gång lofvat låta följa henne i grafven, men under sorgen vid dödsfallet glömt. Det är den naturligaste sak i verlden att jag fann Anna gifva otvetydiga tecken till skendöd.

Jag misstänker så starkt, att hon är i ett dvallikt tillstånd att jag besluter mig för att taga henne till min bostad, der jag genom Edert bistånd lyckas kalla henne till lif. Hon faller helt naturligt genom den farliga sjukdom, hon genomgått och de själsskakningar, hon måste upplefva vid uppvaknandet, i en svår febersjukdom, som hotar att ända hennes lif, men slutligen tager en lycklig vändning genom Edra kloka ordinationer.

Sålunda blir ungefärligen den berättelse, jag tänker uppduka för Annas föräldrar och för resten för hela verlden, en berättelse som skall göra mig till en romanhjelte och föra mig till ärans tempelgårdar.

— Eller till schavotten, inföll den gamle leende.

— Har ingen fara med det. Likheten mellan de två flickorna är så ofantligt stor, så förvillande, att intet tvifvel kan uppstå.

— Men bildningen då, Wendelas bildning? Kan den jemföras med den, som Anna eger?

— I det närmaste! skulle jag tro. Hon har af sin fosterfader erhållit en för flickor ovanlig bildning och kunskapsrikedom, och i musik är hon ett riktigt geni.

— Men hennes lefnadsvanor? Äro väl de desamma som Annas och huru skall hon finna sig i sin nya omgifning, och hvarje ställe, som varit Anna bekant och kärt från barndnmen skall vara Wendela obekant.

— Det der är saker; som jag väl betänkt, och det förundrar mig, att Ni låter sådana små invändningar hafva någon betydelse för Eder. Det enklaste är ju att genast, innan vi återlemna den föregifna Anna i föräldrarnes händer, förbereda dem på, att hon, genom den genomgångna sjukdomen och den förskräckelse hon utstått i likkistan, förlorat allt minne af det hon förut genomlefvat och ej ens känner igen personer eller ting från tiden före hennes sjukdom. Det är ju en god idé det der, eller hur?

— God, men djerf och djefvulsk, svarade med ett bittert leende den gamle.

Löjtnanten log sarkastiskt.

— Men om Ni nu beslutit Er för att spela ett sådant högt spel, sade professorn, när skall Ni då börja?

— Ju förr, desto bättre, svarade löjtnanten. Jag tänker redan i dag börja. Anna är nu så återställd, att hon godt och väl kan åhöra mitt frieri, utan att deraf taga någon svår anstöt. Hon bör emellertid vara temligen förberedd på att ett sådant anbud skall göras henne, och då kan det ju vara henne detsamma, om det sker en dag förr eller senare. Kort och godt, jag tänker redan i dag fria till henne, sedan jag först hvilat upp mig litet efter nattens vaka och hunnit göra toilett.

— Men ni tänker väl icke, i händelse af hennes afslag, genast uppenbara för henne, i hvilken belägenhet hon är?

— Det beror på omständigheterna, svarade löjtnanten, helt och hållet på omständigheterna. Finner jag det vara öfverensstämmande med mina fördelar, så skall jag ej spara på någon hotelse; finner jag åter, att jag har bättre utsigter genom att gå fogligt till väga, så vill jag betjena mig deraf. Ni vet, att jag ej försummar att använda allt till min fördel.

— Egoist! sade den gamle leende.

— Ni tycks för tillfället icke vara vid särdeles sällskapligt lynne, sade löjtnanten, som kände förtrytelse öfver professorns buttra min och korta svar. Jag behöfver för resten också icke falla Er besvärlig, ty jag behöfver sannerligen hvila litet för att krya upp mig till det som förestår.

— Lycka till! sade professorn vårdslöst.

— Tack, svarade löjtnanten med samma liknöjdhet och gick ut genom det för tillfället öde laboratoriet och falskmyntareverkstaden.

Tjuguandra Kapitlet.

I det yttre rummet utanför sin sängkammare i katakomberna satt vid middagstiden samma dag Anna och fru Skog, sysselsatta med små handarbeten.

Fru Skog stickade på den för hennes ålder traditionella och oskiljaktiga stickstrumpan, och Anna hade något slags broderiarbete för händer.

Vid första blick vi kasta på Anna, finna vi henne blomstrande skön.

Helsan har förundransvärdt hastigt på den sista tiden återvändt och purprat hennes välformade kinder. De stora blå ögonen logo så mildt och barnsligt, och den lilla munnen med de svällande läpparne myste så vänligt mot det nätta arbetet. Allt visade att helsan på fullt allvar var återkommen, men Anna såg likväl helt naturligt matt och medtagen ut; och ej underligt, då vi betänka, att hon så nyligen blifvit undanryckt den säkra död, hon skulle ha gått till mötes genom råttornas ohyggliga bett. Blodförlusten vid tillfället och sårfebern, som inställde sig derpå, hade ovilkorligen förorsakat döden åt en mindre lifskraftig och mindre ung menniska.

— Men hvad tycker Ni om mitt arbete? frågade plötsligen Anna med en lätt rodnad.

— Ah, det är förtjusande, såsom allt, hvad Ni gör, svarade fru Skog med sitt vänliga leende. Men Ni har aldrig sagt mig, åt hvem Ni broderar denna vackra spetskrage, och jag har ej heller velat besvära Er med en sådan fråga, men eftersom Ni

sjelf väcker tal derom, må Ni förlåta, att jag visar min nyfikenhet.

Anna rodnade starkt och syntes betänka sig ett ögonblick.

— Den är åt min kusin, kapten Carl Falk, som torde komma hem till våren, svarade Anna och rodnade ända upp till hårfästet.

Fru Skog observerade detta och log.

— Han är Er då mycket kär den der kaptenen?

— Ja, han är ju min kusin och min lekkamrat allt från barndomen, svarade Anna.

— Är han då ingenting mer för Er? sade fru Skog skrattande.

Anna teg, men hennes rodnad försvann ögonblickligen; det var tydligt att hon sväljde sin harm öfver en så närgången fråga.

— Ah, förlåt! jag skämtade ju bara. Det är ju naturligt att Ni skall hysa ett slags syskonkärlek för kapten Falk. Men att Ni skulle fästa Er något vidare vid honom, är ju ej att antaga. Ni, en rik skön flicka med bildning och edukation skulle illa taga Er ut vid sidan af en sjöman, som, han må vara aldrig så utmärkt, likväl är och förblir en tarflig sjöman.

— En sjöman, inföll Anna lifligt. Är då en rask och hederlig sjöman i Edra ögon sämre än någon annan?

— Nej visst icke; men likväl anser jag, att han skulle illa anstå Er, en flicka, som är uppfostrad för en helt annan make, för en make, som kan representera en hög samhällsställning och med ära uppbära den glans, som åtföljer den rikedom, Ni en gång förer med Er i hemgift.

Anna sökte svälja sin förtrytelse, men det ville ej gå.

— Jaså, Ni anser att Carl icke skulle nog uppbära den glans, som Ni anser böra åtfölja den rikedom, jag en gång skulle få efter mina föräldrar. Nåväl, om så vore, om rikedomen vore oss till hinder, så kunde vi ju lätt afbörda densamma. Det finnes så många tusende, som sakna det nödvändigaste, att vi ej skulle behöfva tveka, huru vi skulle använda det guld, som vore oss till hinder.

— Så Ni talar! Det är då alldeles afgjordt, att ni skall blifva kaptenska Falk? Och jag som ej kunde ana något sådant, sade fru Skog retad, men leende.

— Ni far alldeles vilse, sade Anna, som nu insåg, att hon låtit sin ömhet för kaptenen framlysa alltför bjärt. Jag ville blott

framhålla, att jag anser Carl vara värd en huru god, förnäm och rik hustru som helst, ty han är en af de dugligaste i sitt yrke, besitter en icke så liten bildning och åtnjuter allmän aktning för sin redlighet och ordentlighet.

— Det är saker, som jag alldeles icke tviflat på, sade fru Skog, nu med den sötaste ton, och jag hållar Er särskildt räkning för, att Ni så lifligt tager parti för en frånvarande anhörig.

De begge damerna kände med sig sjelfva att de låtit hvarandra titta för noga i sina kort. De kände instinktmessigt att de borde vara på sin vakt emot hvarandra och att ingen förtrolighet kunde komma i fråga dem emellan.

Begge kastade sig med rastlös ifver öfver arbetet, liksom hade de deri sökt en befrielse från de plågsamma konklusioner, som blefvo en följd af den oväntade sammandrabbningen. Men arbetet ville icke rätt gå, och något samtal ville ej mera komma i gång. De kände tydligen begge det pinsamma i denna tystnad, men ingen hade förmåga att afbryta den.

Då kom, efter en lätt ringning i en dörrklocka, den lille lappen Sampo in och anmälde, att löjtnanten önskade besöka damerna. Ingen svarade, men begge gjorde åtbörder, som tydde, att löjtnanten finge stiga in, om än han just icke kunde vara välkommen.

Då löjtnanten inträdde gjorde han en ceremoniös bugning och framgick till sin mor, hvars hand han lätt kysste och bugade sig särskildt för Anna. Han såg i dag ovanligt artig ut och hade klädt sig med en i ögonen fallande omtänksamhet. Drägten var enkel — svarta benkläder, hvit väst och en kontorsrock af svart sammetsplysch — men så smakfull, att den genast måste frappera.

Också hade i dag hela hans manliga skönhet kommit hotill hjelp, då han nu stod i begrepp att bestorma den fästning, som han fruktade vara ointaglig för honom — Annas hjerta.

Hans stora ögon blixtrade med en liflig eld, munnen log glädtigt, trotsigt och vemodsfullt på samma gång, och de mörka lockarna föllo i vårdslöst svall ned på den öfver rocken nedvikta spetskragen.

Vi kunna utan afsaknad förbigå det hvardagliga samtal,

som först kom i gång; man vexlade några tomma artighetsfraser, och löjnanten anmärkte, att kölden derute var stark.

— Jaså, det är nu så längesedan jag sett dagsljuset och känt en fläkt af den friska luften, att jag ej mera minnes det. Men skall jag då ej snart få lemna detta afstängda hemvist; jag är nu fullkomligt frisk?

— Icke så frisk, som Ni sjelf tror, sade löjtnanten. Professor Weiss anser, att Ni ännu ej är så återställd, att Ni är utom all fara för ett recidiv och att edra ögon ej ännu kunna lida dagsljuset utan att taga skada deraf. Men om Ert tillfrisknande fortgår så snabbt och regelbundet, som på den aldra senaste tiden, så torde det ej dröja länge, innan Ni får lemna detta hemvist, som förefaller Er så dystert och motbjudande, oaktadt vi, Edra tillgifnaste vänner, sökt uppbjuda all vår ringa förmåga att göra Eder lifvet angenämt.

— Ack, herr löjtnant, inföll Anna, så får Ni ej tyda min längtan från sjukrummet, som skulle jag vara nog otacksam att ej till fullo uppskatta hvad Er fru moder, Ni sjelf och professor Weiss gjort för mig; men det skall ju ej förundra Eder, att jag efter flera månaders afstängdhet från den yttre verlden, från alla menniskor och från mina älskade föräldrar i främsta rummet, längtar att komma ut. Säg, att Ni icke tror mig vara otacksam; det gör mig så ondt, om Ni, som gjort så mycket för mig, skulle fatta en sådan orättvis tanke om mig.

Och Anna hade, under det hon med en bedjande blick såg in i löjtnantens blå, vemodsfulla ögon, fattat hans hand i sina begge.

De voro sköna, dessa båda unga. Han en bild af den manliga styrkan, som kan bjuda stormen spetsen, men likväl böja sig för det svaga qvinliga; hon en representant af qvinnans rena oskuld, som omedvetet tryggar sig till ett manligt stöd.

För den, som icke kände dessa begge, föreföllo de som en lycklig förening af tvenne fullkomliga menniskor. Men vi känna, att dem emellan ej fans något band, om ej det som Anna ansåg sig böra bära för de tjenster, hon trodde att löjtnanten gjort henne.

Fru Skog fann ögonblicket lämpligt att aflägsna sig.

Anna såg så bedjande in i löjtnantens ögon och drog ej sin hand tillbaka, då han tryckte den, under det han sade:

— Ack, om Ni visste, huru säll Ni gör mig genom detta bevis på tacksamhet för de små tjenster, jag varit nog lycklig att få göra Eder under Er sjukdom och under de olyckor, som drabbat Er familj! Det är sannt, Ni öfverskattar betydligt mina små tjenster, men jag känner mig likväl så lycklig deröfver, att jag ej kan afböja er tacksamhet. Ni bör betänka, att jag är en person, som ej är van att röna prof på tillgifvenhet och vänskap. Det är mig så ljuft, att en gång få vara föremål för någon ömmare känsla än den, som döljer sig under ett tomt galanteri, en löjlig etikett, som jag är nog klok att förakta. Ni gör mig lyckligare än Ni anar, och det är särskildt derför, att det är Ni, som visar mig detta prof på vänskap, som jag känner mig lycklig.

— Åh, låt oss icke tala derom, inföll Anna; och ville med sakta våld slita sina händer ur löjtnantens.

— Nej, låt oss just tala derom; det är så sällan tillfället kommer oss så till hjelp, sade löjtnanten och tryckte en kyss på Annas hand.

— Ack, herr löjtnant, lemna detta samtal. Ni har missförstått mina ord och . . . och . . .

— Nej, nu måste Ni höra mig; det kan ej hjelpas, sade med smäktande blick och röst löjtnanten. Jag har nu så länge skjutit upp med att säga Eder, hvad som rör sig i djupet af mitt hjerta, att jag nu ändtligen måste tala, om jag ej skall förgås.

Anna försökte ännu en gång att undkomma, men det var förgäfves; löjtnanten hade dragit sin stol alldeles framför henne, och Anna, som dragit sig undan i ett soffhörn, kunde ej fly.

— Det är ej någon hemlighet för Eder, att jag älskar Er, att jag dyrkar Er och att jag är beredd att för Er uppoffra mig sjelf, om det gäller. Allt detta vet Ni, vi behöfva icke vidare tala derom. Men hvad Ni ej vet, är, att Ni, just Ni och endast Ni är i stånd att af mig göra en annan menniska. Det är fåfängt att jag för Er skulle försöka dölja mina fel och svagheter; Ni har genom en slump lärt känna mig från den sämsta sidan och har fattat om mig en sämre tanke än jag förtjenar; men om Ni vill höra mig, om Ni vill göra mig lycklig, skall Ni finna, att

Ni icke slösat Eder ömhet på någon ovärdig. Det är Eder möjligt att göra något af mig, att göra mig till en annan menniska, och Ni skall icke låta detta tillfälle blifva obegagnadt.

Anna försökte ännu en gång slita sig lös, men fåfängt; hon satt som fastkilad i soffhörnet.

— Det är Ni som kan rädda mig och göra af mig hvad helst Ni behagar, sade löjtnanten med passion, och Ni bör ej låta tillfället gå förloradt. Blott ett ord, och Ni har gjort mig till en annan menniska.

— Herr löjtnant, bad Anna med förfäran i blick och ord, låt mig för all del gå, och upprepa ej ännu en gång den scen, som jag på allt sätt sökt förjaga ur mitt minne.

Ack! Ni påminner mig om den der scenen på Edra föräldrars sommarbostad på Hisingen, då jag, berusad af kärlek och kanske äfven något för starkt eldad af vin, slöt Eder i mina armar i den tro att Ni älskade mig och endast af koketteri sökte dölja denna känsla.

— Herr löjtnant! Ni försöker gifva Edert felsteg en allt för ringa betydelse. Nåväl, anse det huru Ni vill, blott Ni släpper mig och icke vill, att jag skall anse Eder i stånd till hvad som helst.

— Ni tvingar mig dertill genom Ert koketteri eller Er hårdnackenhet, huru jag må kalla det. Jag förstår mig icke på Er. Ibland visar Ni Eder emot mig vänlig, verkligt tillgifven och tacksam för det lilla jag varit nog lycklig att kunna göra för Eder. Ibland åter stöter Ni mig med köld tillbaka. Huru skall jag förklara detta, om icke som höjden af koketteri, den yttersta graden af behagsjuka.

— Ack nej! sade Anna, icke utan förvåning öfver att löjtnanten kunnat så uppfatta henne. Hon kunde icke fatta, att han nu endast låtsade antaga att Annas uppförande skulle härröra af behagsjuka; han visste mer än väl, att Anna icke det ringaste lade an på att behaga honom, som hon tvärtom afskydde och fruktade.

— Men säg mig då: inser Ni icke att jag älskar Er, älskar Er med passion och ända till dyrkan?

— Jag inser väl, sade Anna med tillkämpadt lugn, att Ni

drifves af en vansinnig passion, som Ni icke det ringaste söker att tygla. Men . . .

— Ah! afbröt löjtnanten och slöt sin venstra arm hårdt om lifvet på den stackars Anna, som, i den högsta afsky och med fruktan för hvad som komma skulle, satt ihopkrupen i soffhörnet, derifrån hon icke på några vilkor kunde komma. Ah! Ni talar om att tygla mina känslor? Det är omöjligt, det är vanvettigt att tänka något sådant. Jag svär Eder, att ingen makt, hvarken mensklig eller gudomlig, skulle kunna häfva den kärlek, som rasar i mitt hjerta och som Ni väckt till lif. Jag ser det väl, att jag ej någonsin har att påräkna Eder genkärlek, men jag kan ändå icke afstå från att ega Eder. Ni måste blifva min, om Ni vill eller icke.

Och den passionerade mannen slöt med häftighet den uppskrämda flickan mot sin barm.

Anna bleknade ögonblickligen, men fasa och afsky ingåfvo henne en styrka och en vighet, som hon under vanliga omständigheter icke skulle hafva egt.

Hon var, såsom nämndes, inklämd i ett soffhörn, men genom löjtnantens häftiga rörelse med venstra armen, med hvilken han beredde sig att så hårdt omfatta Anna, kom denna att få något större frihet i rörelse. Just då löjtnanten skulle skulle sluta henne i sina armar och trycka en kyss på hennes läppar, slet hon sig med en förvånansvärd styrka och vighet ur det hotande famntaget och hoppade, lätt som en panter, upp ur soffhörnet, der hon sutit inspärrad.

Men löjtnanten, huru öfverraskad han blef att finna sin fånge så rådig och tilltagsen, gaf henne icke efter i snabbhet; äfven han hoppade upp ur sin ställning och var nog qvick att hejda henne, då hon skulle taga sin tillflykt till den angränsande sängkammaren. Han skulle just sluta henne i sina armar, då hon genom en hastig böjning af kroppen undgick honom och fann skydd bakom den utskjutande kanten af ett bokskåp och en liten kamin med hvit marmorinfattning. Här hade hon åtminstone ryggen fri och kunde fritt röra sig.

— Ah! Ni söker undkomma mig, sade löjtnanten, men det skall ej lyckas Eder.

Och han ställde sig med lågande blickar framför Anna, som tycktes hafva fattat sitt beslut att tappert hålla honom ifrån sig.

— Ack, jag beder ännu en gång, lemna mig, bönföll hon. Ni må väl tro mig, då jag säger, att Ni hos mig uppväcker endast fasa och afsky. Ni har, bör Ni inse, förverkat allt hopp om kärlek, på samma gång Ni gjort det omöjligt för mig att skänka Eder min aktning,

— Aktning? upprepade löjtnanten och lade sina armar i kors öfver bröstet. Aktning? Hvem har väl talat om aktning, då det endast är fråga om kärlek, om en passion, som hotar att qväfva mig, om Ni icke gifver mig lisa.

— Aldrig! sade Anna fast och knöt sina små hvita händer med trots. Aldrig! Ni har icke allenast förverkat Er rätt till förbarmande och medömkan, Ni har uppväckt hos mig en så djup afsky, att jag saknar ord att beskrifva den.

— Ha, ha, ha! hånskrattade löjtnanten, som nu kände hela förtrytelsen af en sårad fåfänga. Ni är förtjusande i Er vrede! Alldeles sådan jag tänkt mig Eder och sådan jag önskat att min älskarinna skulle vara. Jag vet, att Ni, som är mäktig af sådan uppbrusande känsla af vrede, hat, afsky och förakt också måste vara i stånd att älska eldigt, passioneradt, såsom jag sjelf. Jag förstår att uppskatta en sådan kärlek och skall veta att njuta deraf i Edra armar.

Och löjnanten ställde sig med en min af både hån och beundran framför den rasande Anna, som icke visste hvad hon skulle tänka; om hon skulle tro löjtnanten vara förryckt eller om hon skulle tro sig sjelf vara utsatt för en elak dröm.

Men det var blott en handvändning löjtnanten så stod; han närmade sig åter Anna och slog nu med en sådan styrka och hastighet sina armar kring henne, att hon ej kunde försvara sig. Och i och med detsamma tryckte han med glödande passion sina läppar emot hennes; hon kände hans heta kind och hon betogs af en så outsäglig fasa, att hennes armar sjönka maktlösa ned och lemnade löjtnanten full frihet.

Denne, som var nog dåraktig att tro, att Anna ändtligen gaf vika för honom, tryckte henne hårdt emot sitt bröst och öfverhöljde henne med glödande kyssar. Dock återfick Anna nästan ögon-

blickligen herraväldet öfver sig sjelf och stred med en tigrinnas raseri emot den häftige löjtnanten, som, så stark han än var, icke hade beräknat ett sådant motstånd af henne, som han redan trodde sig ega i sitt våld.

— Hjelp, hjelp, ropade Anna så högt hon förmådde, men ingen svarade och hon fann snart att hon var hänvisad till sin egen styrka och beslutsamhet.

— Det gagnar Er till intet att ropa, ty ingen skall höra Er, sade löjtnanten, som åter fått sina armar slingrade omkring henne och ganska obehindradt kunde kyssa henne. Det är alldeles förgäfves att ropa här.

— Hjelp! om någon mensklig varelse befinner sig i min närhet, ropade Anna åter i största ångest och slet omkring sig ursinnigt.

Då tittade med bestörtning i sitt anlete den lille lappen Sampo fram bakom ett af förhängena till det yttre rummet. Löjtnantens snabba blick upptäckte snart den stackars förskrämde ynglingen.

— Död och afgrund! ropade han. Hvem har skickat efter dig? Och hans häftiga vrede sökte släcka sig på detta oskyldiga offer, som obetänksamt kom att störa honom. Med raseri kastade han sig öfver den lille lappen, som hvarken hann eller kunde ställa sig till motvärn. Han lemnade Anna och rusade med sådan ursinnig häftighet mot den oskyldige ynglingen, att denne redan vid första knuff föll omkull på den mjuka mattan. Liggande här fick han mottaga den ena sparken efter den andra af löjtnanten, som numera icke kände några gränser för sitt raseri. Han slog och sparkade den lille, värnlöse gossen, som ej gjorde det minsta tecken till motstånd och icke gaf ett ljud ifrån sig, tills Anna med någerlunda återvunnen besinning närmade sig den rasande mannen och tog honom häftigt i armen, liksom hade hon velat rycka hans offer ifrån honom. Hon såg med fasthet i hans vilda blick, som lågade af ohejdadt raseri, och hennes lugn tycktes förmå bringa honom till litet sans.

— Herre! Ni glömmer i en qvinnas närvaro, att Ni är en man, sade Anna med värdighet. Ni rasar och bör lugna Er.

Dessa ord af lugn och värdighet förmådde väl att afstyra löjtnantens handgripligheter mot Sampo, som utan tecken till sans

låg framför hans fötter, men raseriet var långt ifrån öfver; det vände sig nu åter mot Anna.

— Jaså, Ni vill förmana mig? Ni vill hålla tal för mig och uppfostra mig? Så vet då, att Ni är ohjelpligt i mitt våld, att Ni icke kan undkomma mig, om Ni ock åkallade alla helvetets makter till Ert bistånd. Jag skall säga Eder allt, trotsiga flicka, på det Ni må bäfva för mig; jag skall säga Eder allt, för att Ni i tid må veta, att det är klokast för Eder att foga Eder efter min vilja, ty Ni skall ändå blifva tvungen dertill. Ni tror Eder vara i professor Weiss' hus, icke så? Ha, ha, ha! han har aldrig haft något hus. Ni befinner er i stället i ett underjordiskt gemak, som jag låtit iordningställa för att här i Edra armar njuta af en kärlek, som jag icke kunde ernå annars. Jag har helt enkelt röfvat Eder från Ert hem, under det Ni var var försänkt i sömn och blef begrafven.

Och nu berättade löjtnanten med triumferande min och under det han njöt af all den ängslan och ångest som målade sig i Annas anlete, huru han gifvit henne en långsamt verkande sömndryck, som döfvat henne och gjort att hon blef begrafven, huru han uppgräft henne ur Örgryte kyrkogård och sålunda räddat henne undan döden genom råttornas bett för att släpa henne till dessa underjordiska gemak, derifrån ingen utgång till räddning kunde skönjas för den stackars Anna.

— Ni tviflar på mina ord? Nåväl se här! och han nedref förhängena och sidentapeterna, som dolde gemakets väggar af illa uppmurad sten.

— Ni ser här, att ni icke befinner Er i ett vanligt rum; och här ser Ni fönstret, det är svartmålade glasskifvor, som äro infattade i lösa bågar.

Han slet vid dessa ord ned fönsterbågarna, som han och professorn en gång haft så mycket arbete med att uppsätta för att dölja för Anna hvar hon befann sig.

Ett svagt utrop af häpnad undslapp Anna, då hon såg den bakom de falska fönsterbågarna dolda väggen af hopfogade stenar. Men hon tycktes hafva blifvit så hastigt öfverraskad af löjtnantens häftiga uppdagande af rätta förhållandet, att hon ej ge-

nast kunde fatta allt. Anna såg med en frågande blick på löjtnanten.

— Ni tyckes ej fatta mina ord? sade han. Jag vill förklara det tydligare för Er ännu en gång. Jo, det förhåller sig så: Ni minnes ju den gången ut på Er faders sommarbostad på Hisingen, då jag under ett anfall af passion försökte nå den fullhet af sällhet, Ni nekade mig; ja, Ni minnes det nog, jag behöfver ej tala derom. Jag lofvade mig sjelf då, när jag blef så obehagligt störd af Er kusin, den der sjögasten, att Ni en dag förr eller senare skulle blifva min, huru mycket Ni än spjernade deremot. Jag försökte upprepade gånger intala Eder så pass förnuft, att Ni skulle frivilligt gifva med Er och blifva min hustru; men detta var förgäfves. Ni trotsade mig, och jag måste då med våld söka nå mitt mål. Jag blandade en gång i ett glas vin, som Ni tömde, en oskyldig sömndryck, som icke verkade genast, utan helt långsamt. Ni aftynade, blef tung och trånsjuk, och öfvergick slutligen i en dvala, som Edra föräldrar och till och med Er läkare antogo vara döden. Ni begrofs på öfligt sätt i Eder familjegraf på Örgryte kyrkogård, och jag hade ett ofantligt besvär att gräfva upp Er för att föra Eder hit till dessa trefliga gemak, der vi ostörda af hela verlden kunna hängifva oss åt kärlekens alla nöjen.

Tjugotredje Kapitlet.

Sampo, som lemnats liggande på golfvet rörde sig nu.

— Jaså, du återkommer nu till dig sjelf, sade löjtnanten, som inom sig kände blygsel öfver, att han så utan anledning öfverfallit den oskyldige ynglingen, som visserligen störande inkom, då löjtnanten icke gerna kunde önska det, med likväl icke rådde för något. Så, vänta, skall jag hjelpa dig till professorn, som får taga hand om dig, så blir det nog bra igen.

Och han tog på sina starka armar den lille lappen, som han bar ut i den till gemaket gränsande gången, som ledde till laboratoriet.

Inom ett ögonblick var han tillbaka. Anna hade ej rört sig under tiden; hon hade ej en tanke på flykt, så förvirrad var hon, och hon grubblade på hvar hon befann sig.

— Men hvar är jag då? sporde med förfäran Anna, som nu började inse det fasansfulla i sitt läge.

— Jo, det skall jag säga Eder, svarade med ett djefvulskt leende löjtnanten, som frossade af att ändtligen se sig hafva förmåga att injaga skräck hos den, som han ej förmådde väcka kärlek hos. Om ni minnes, har ni ofta hört omtalas de underjordiska gångar, som leda emellan de begge skansarne Kronan och Lejonet, hvilka under forntida fejder alldeles nödvändigt behöfde stå i förbindelse med hvarandra. Dessa underjordiska gångar, katakomber, lemnades helt naturligt obegagnade sedan fredstider inträdt och skansarne ej mera behöfde användas. De igenrasade här och

der och föllo snart i glömska. Endast sådana samhällsindivider, som lefde i öppen fejd med ordningsmakten, glömde icke dessa katakomber. Jag har också lärt mig värdera dem och lät för icke länge sedan iordningställa dessa små gemak för eder och min räkning. Vi kunna här lefva alldeles ostörda och osedda, eftersom ni föredrager detta framför att lefva ett lysande lif såsom min hustru bland andra menniskor.

Anna skälfde vid dessa ord i alla lemmar, såsom hade en våldsam frossbrytning gått genom henne. Hon insåg nu hela vidden af den fara, hvari hon sväfvade, och detta var på väg att öfvervältiga henne. Hennes knän dignade och hon sjönk helt vanmäktig ned på en stol.

— Jag tror ni börjar känna lust att gifva med er en smula, gäckade löjtnanten, då han såg, hvilken verkan hans framställning om det fasansfulla i Annas belägenhet gjort på henne. Det förundrar mig icke hellre, att ni slutligen kommer på sundare idéer. Jag vill säga er en sak: det sunda förnuftet bör råda er att gå in på mitt anbud att blifva min hustru och lefva tillsammans med mig, ärad och dyrkad af mig, heldre än att såsom min älskarinna förnöta ert lif i dessa underjordiska gemak, dit aldrig sol eller måne inträngер och hvarifrån ni aldrig har något hopp att utkomma.

— Blifva Er hustru? sade Anna med obeskriflig afsky.

— Ja, så märkvärdigt det än låter efter allt som förefallit oss emellan, måste jag dock upprepa att jag skulle för Eder blifva den bäste make, den trognaste slaf. Detta kan tyckas Eder vara ord, som äro förestafvade af pasionen, men jag försäkrar, att jag menar ärligt och talar med full sans. Jag upprepar ännu en gång, att jag älskar Eder, fastän denna kärlek icke ger sig tillkänna precis såsom hos andra menniskor. Men jag är fullt förvissad, att Ni skulle blifva belåten med mig, finna Er lycklig såsom min maka och aldrig komma att ångra det Ni besegrat en vansinnig fördom, ty annat än en oförklarlig fördom är icke Er afsky för min person.

Anna hörde knappt hvad löjtnanten sade; hon tänkte på allt det oväntade, hon hört. Genom hennes hufvud drog den ena tanken efter den andra; hon tänkte på att hon varit begrafven och

nära att blifva uppäten af råttor, och hon kunde icke betvifla löjtnantens ord, ty de stora sårnaderna på hennes arm och bröst voro vittnen om, att han talade sanning. Hon tänkte ock på hvilket öde, som kanske hade träffat hennes föräldrar vid hennes död, ty hon visste, att detta slag måste hafva varit dem hårdt.

Det var, som skulle löjtnanten hafva gissat hennes tankegång.

— Ni tänker väl på edra föräldrar, sade han. De befinna sig efter omständigheterna väl, och hafva icke tagit eder förmodade död så hårdt, som man varit frestad att förutse. Visserligen ligga de icke sjuka efter någon eldsvåda, såsom ni hittills trott, tillade han med hån, men de skulle dock befinna sig mycket bättre, om de återfingo sin dotter, och detta skulle de få, om ni ginge in på att blifva min hustru.

— Er hustru, eftersade Anna. Nej, det blifver jag aldrig, gälde det ock allt.

— Lika trotsig allt jemt, sade löjtnanten och strök smekande Annas kind.

Hon for upp, såsom hade hon blifvit vidrörd af en giftig orm. Blotta vidrörandet af denna hand var henne en fasa.

— Men er moder då? frågade Anna, sedan hon litet hemtat sig igen. Er moder kan väl inte vara nog låg att låna sig till redskap åt edra planer? Hon kan väl icke vara medveten om hvilka stämplingar ni har emot en ung flickas dygd?

Denna fråga kom för hastigt på löjtnanten, han var ej förberedd på en sådan. Ogerna ville han tillstå, att hans moder var delaktig i dylika planer, ty äfven skurken känner för sin moder en sådan aktning, att han ej vill att hon neddrages i smutsen, vore hon ock skyldig till låghet. Men ej heller kunde han på giltiga grunder komma fram med någon lögn. Han insåg tydligen, att sanning här var bäst att tala.

— Jo, hon känner helt naturligt mina planer, men hon inser nog, att jag genom dem icke gör eder något ondt, ty hon vet att jag skulle blifva den bäste make för eder. Det är i denna öfvertygelse hon varit mig behjelplig i mina planer, och ni skall vid nogare pröfning finna, att hon icke gerna kunnat handla annorlunda.

— Det är afskyvärdt, sade Anna, som icke kunde tillbakahålla en känsla af förakt.

Löjtnanten hade ej lust att vidare inlåta sig i samtal med Anna, som han hade svårt att finna skäl till vederläggning emot. Han beslöt derför att lemna henne och återkomma; då han hade mera hopp om framgång.

— Men det är nu länge jag uppoffrat min tid här, ni är upprörd, sade han, och behöfver hvila; jag skall återkomma, då jag tror mig kunna påräkna mera uppmärksamhet af Eder.

Anna sade intet. Hon önskade helt visst inom sig, att hon finge blifva ensam med sina tankar, ty det gick omkring i hennes hufvud och hennes ben svigtade.

Men innan jag går, vill jag bereda Er på en sak för att bespara Eder onödigt besvär. Ni tänker måhända bereda Eder till flykt? Jag vill blott säga Er, att detta är onödigt, ty jag har besörjt om så säkra dörrar och lås, att ingen utan mitt tillstånd kan passera den. För öfrigt, om Ni behöfver något, så behöfver Ni såsom förut blott ringa, då Er uppassare Sampo, som snart är kry igen, infinner sig eller ock professorn.

Anna brydde sig icke om att svara, hon vände löjtnanten föraktfullt ryggen.

— Jaså, ni är fortfarande lika trotsig? Hoppas detta skall gifva med sig, då Ni hunnit begrunda Er ställning litet nogare. Jag skall snart låta höra af mig, till dess farväl!

Löjtnanten gjorde en stel, men artig bugning och försvann i ingången till laboratoriet. Anna höjde en djup suck, och en klar tår pärlade i hennes öga.

Tjugufjerde Kapitlet.

Skymningen hade just inträdt.

Wendela, som intagit en kopp kaffe med en liten likör, hade kastat sig vårdslöst emot en af kuddarne i soffan.

Allt var nu förändradt i den simpla torpstugan invid Kungsbacka.

Klacken hade under Löjtnantens öfverinseende möblerat den lilla stugan på det smakfullaste.

Väggarne i det yttre rummet voro hållna i ljusblå färgton, möblerna i grått och gult samt golfvet belagdt med mjuka mattor af kostbar väf.

Taflor och statyer bidrogo i sin mon att öka det smakfulla i arrangemangerna, och några praktväxter och dyrbara vaser med konstgjorda blommor uti, gåfvo ett visst lif åt allt detta.

Äfven Wendelas klädsel hade fått ett annat utseende. Hon var i dag iförd en dyrbar blå sidenrob, kantad med silfverskir, och kring hennes axlar och barm ringlade sig en boa af svandun. På hufvudet satt vårdslöst en frygisk mössa, och de små fötterna voro instuckna i små sammetstofflor, belagda med safirer.

Hon var skön, den unga blomstrande flickan, der hon så låg helt vårdslöst tillbakaböjd på soffan med ena handen barnsligt lekande med den bländhvita boan, som ringlade sig nedför en nästan lika bländande barm.

Sannerligen, hon hade varit ett värdigt ämne för en stor målares pensel.

Den fattiga torparenkan, som, äfven hon, fått sig en treflig drägt, satt förtjust, beundrande sin sköna gäst.

Skymningen förlänade med sin mjuka färgskiftning ett outsägligt behag åt Wendelas älskliga ansigte, och den barnsliga hållningen i hvarje åtbörd gjorde henne ännu mera tilldragande.

— Ni tycker visst, mor, att jag är mycket vacker i dag? sade hon leende åt den beundrande gumman.

— Ja, det är mamsell alltid, svarade denna blygt, såsom landtqvinnors vana är.

— Och ändå kommer han icke hit i dag, knotade Wendela. Tror Ni, mor, att han kanske finner mera nöje i att vara hos någon annan?

— Gud bevare oss väl, svarade med verklig andakt den lärdfria bondqvinnan, som icke gerna ville få klart för sig att någonting sådant vore möjligt. Men hör Ni icke bjellerklang på gården?

Ett lätt utrop af angenäm öfverraskning undslapp Wendela. Snabb som tanken lemnade hon sin halfliggande ställning, hastade till fönstret och tryckte pannan hårdt mot rutan för att uppfånga en skymt af den älskade, hon så oroligt längtade efter.

Men skymningen hade redan så starkt tilltagit, att hon icke kunde urskilja konturerna af det som rörde sig på något afstånd emellan träden derute.

— Det är visst han, utropade hon glädtigt och kastade sig på golfvet för att söka reda på ett par ytterskor, och då dessa voro funna, sprang hon med ilande fart ut.

— Det barnet, det barnet! smålog bondqvinnan för sig sjelf. Hon är bra lycklig i sin kärlek! Nå nå, han är också en ovanligt vacker och god man; de skola visst blifva lyckliga med tiden.

Och den landtliga qvinnan höjde i sin enfald en suck, som önskan för Wendelas och löjtnantens framtida sällhet.

Men derute hade Wendelas opåkallade brådska och obetänksamhet åstadkommit en löjlig scen.

Så snart hon utkom på den lilla gårdsplanen, såg hon en häst med släde hålla stilla ett stenkast derifrån vid allmänna landsvägen, som ledde till Kungsbacka.

— Det är han, ropade hon och sprang obetänksamt hän öfver de höga drifvorna emot släden.

Kommen närmare, såg hon en man stå vid sidan af hästen, sysslande med någonting vid seltyget, och inuti slädan satt en i päls och fällar insvept man.

Denna åsyn gaf Wendela ännu mera ökad fart; hon sprang icke, hon flög öfver drifvorna och kastade sig i famnen på den i slädan sittande mannen, som hon på det häftigaste omfamnade och sökte kyssa, hvilket dock icke hade sig så lätt i anseende till den höga uppslagna pelskragen.

— Frithiof, Frithiof, min älskling! ropade hon och försökte med sina små händer slita upp pälsen, som dock satt för hårdt.

En afvärjande åtbörd af mannen, som hon sålunda ville öfverhölja med karesser, kom Wendela att nogare se på honom. Ett utrop af gäckad förhoppning gaf nogsamt tillkänna, att den unga, obetänksamma flickan hade misstagit sig i sin ifver att sluta sin älskling i sin famn.

— Hvad vill detta säga? mumlade den så oförmodadt smekte mannen, bemödande sig att komma lös från omfamningen.

Wendela var nära att förlora sansen. Framför henne, eller rättare under henne (ty hon hade hoppat upp i slädan och slagit sina armar kring mannen), satt en alldeles främmande herre, och vid sidan af slädan stod en likaledes obekant man. Blodet stelnade i hennes ådror, det svindlade för hennes ögon och hon var på väg att förgås af blygsel.

— Detta måste visst bero på något misstag, sade mannen i slädan, som nu såg Wendelas förlägenhet. Men tillade han genast, Ni här, mamsell Lind?

Wendela vaknade nu till full besinning och ilade med om möjligt ännu större fart än hon haft, då hon trott sig skynda till sin älsklings möte, tillbaka till stugan. Hon visste icke huru hon skulle fort nog undkomma blygseln.

— Hvad står på? frågade bondqvinnan, då hon såg Wendela återvända med så förstörd uppsyn.

— Ack, mor, svarade denna, det var icke Frithiof, det var en alldeles främmande herre, som jag omfamnade och ville kyssa.

Men nästan i och med detsamma öppnades dörren och samme herre, som Wendela så oförmodadt kommit att smeka, steg in. Han var en lång, ståtlig, man, och hade nedvikit pelskragen så mycket, att man vid första ögonkastet icke kunde blifva föranledd att taga miste på honom och löjtnant Frithiof Skog.

Det enda, som kunde gifva någon antaglig förklaring till detta misstag var, att Wendela i sin ifver icke haft tid att begagna sina ögon. Den främmande mannen var blond, då löjtnanten deremot var starkt brunett, och i deras anletsdrag fanns intet, som kunde gifva anledning till förvexling.

— Jag ber om ursäkt, att jag stiger på, sade den främmande, men jag kan ej låta bli att utbedja mig en förklaring öfver detta för mig så smickrande och angenäma misstag. Jag kan tydligt förstå, att jag blifvit förvexlad med någon annan, och det vore mig kärt att få veta hvem denne lycklige någon är, samt helst att få göra bekantskap med Eder, mamsell, tillade han, bugande sig för Wendela.

I hela hans vördnadstulla, om än något ogenerade sätt låg en sådan rättframhet, som icke uppväcker någon förtrytelse och motvilja utan tvärtom ingifver förtroende. Han talade så enkelt och hjertligt leende, att Wendelas blyghet genast försvann och lemnade rum för ohejdad munterhet.

— Så tokigt, så tokigt! skrattade hon. Att jag så kunde taga miste, utan att någon likhet förefinnes mellan dem. Men hvad hade Ni väl här att göra.

— Jo, det är lätt förklarligt, svarade främlingen. Jag kommer från Halmstad på resa till Göteborg och hade missödet att råka få dåligt seltyg på hästen från senaste gästgifvaregård. Detta har under vägen gått sönder flera gånger, nu senast här vid väggrenen till denna stuga. Under det kusken ställde i ordning allt hvad han kunde, tog jag, som icke sofvit senaste natt, en liten lur, då Ni, mamsell, så oförmodadt och så angenämt väckte mig.

— Ha, ha, ha! Jag trodde att ni var min Frithiof, som jag med otålighet väntar, ehuru förgäfves.

— Men hvarför är då Ni, sköna uppenbarelse, i dessa vildmarker?

— Jag är en fattig flicka, som sitter här och väntar på min älskling, svarade Wendela.

— Det är alldeles märkvärdigt, sade främlingen; ni är så lik ett mig bekant fruntimmer, som numera icke finnes bland de lefvandes antal, att jag, om jag icke visste det vara omöjligt, skulle kunna beediga, att ni är samma person. Ni är henne så lik, icke allenast till det yttre, utan ock till röst och åtbörder, att jag behöfver taga all min nära bekantskap med den aflidna till hjelp för att icke taga miste. Ni är henne fullkomligt lik och dock finnes hos er ett något, som i en noga granskares ögon förråder olikhet.

— Men hvem är då denna okända, som jag liknar? fragade Wendela.

— Det är en mamsell Lind, som dog för mer än ett halft år sedan i Göteborg och på hvars begrafning jag var, så att jag icke gerna kan komma i något tvifvel om att hon nu hvilar i jordens sköte. Annars är likheten mellan er och henne så stor, att jag lätteligen kunde inbilla mig, att jag nu har Anna Lind framför mig.

— Anna Lind? Jaså, hon hette så, den flicka, som jag så mycket liknar, sade Wendela och såg tankfull ut.

— Men då jag nu så oförmodadt gjort er bekantskap, skall ni måhända förlåta mig, om jag nyfiket framställer den frågan, hvarför ni befinner er här och huru en så skön fé förvandlat denna hydda till ett palats.

— Det är lätt förklarligt, svarade den landtliga qvinnan, som nu fann för godt att inskrida, då hon tyckte att frågorna blefvo för närgångna och befarade att Wendela skulle låta en öfverflödig uppriktighet komma sig till last. Det är så, gode herre, att flickan är min systerdotter, som en tid bor här hos mig, tills hon skall gifta sig med den hon älskar.

— Och hvem är då den lycklige, om jag törs fråga? sporde den främmande.

— Det är en sjökapten, såsom ni lätt kan se af allt här inne, ty hvem annan än en sjökapten, som rest jorden rundt, skulle kunna förvandla en ringa torpstuga till en sådan bostad, svarade

qvinnan med en hos hennes stånd och kön vanlig rådighet och naivitet.

Det hade troligen blifvit ett längre samspråkande, om icke skjutskarlen kommit i dörren och anmält att hästen började blifva orolig.

Den främmande tackade då artigt för den gjorda bekantskapen och aflägsnade sig under bugningar.

* * *

— Det här var då ett löjligt misstag, menade Wendela skrattande. Icke den minsta likhet mellan honom och Fritiof. Man finner här sanningen af ordspråket, att kärleken är blind.

— Men hvad skall herrn säga, då han får veta af allt detta? frågade torpqvinnan.

— Det bör han aldrig få veta, sade Wendela efter ett ögonblicks besinning. Hvartill skulle det väl gagna att tala derom; Fritiof skulle blott blifva ledsen.

Wendela hade knappt hunnit uttala de sista orden, då bjellerklang ånyo hördes derute.

— Så, nu reste de, sade hon, lycka på resan!

De begge fruntimren satte sig åter, samtalande om hvad som passerat, under det de togo till sina handarbeten.

Wendela satte sig att virka; bondqvinnan tog fram sin spinnrock och satte sig framför spiseln, i hvilken hon uppgjort en liten brasa.

Tiden gick snabbt, och Wendela, som snart glömde hela uppträdet med den främmande, sjöng såsom endast en bekymmerslös flicka kan sjunga.

Då öppnades dörren utan att de begge fruntimren förut hörde något buller, och löjtnanten inträdde i full resdrägt.

Med pilens hastighet hoppade Wendela upp från soffan för att kasta sig i famnen på sin älskling. Han höll henne dock med sakta våld tillbaka, så att hon icke skulle blifva kall af hans isiga pels.

Hastigt afkastade han dock denna och slöt sin längtande Wendela i famn.

— Och här har jag fått sitta så länge ensam och vänta

på dig, du stygge, bannade hon med kärlighet och hötte skälmskt med fingret.

Löjtnanten slöt henne hårdare intill sig och öfverhöljde henne med kyssar och smekningar.

Det var tydligt att emellan dem rådde en mycket större förtrolighet, än då vi senast sågo dem tillsammans. Det låg i dessa eldiga smekningar någonting annat än blott den beundrande älskarens och den blyga oskuldens ömsesidiga utbyten af känslor. Deras kärlek hade onekligen tagit ett stort steg framåt.

Torparqvinnan satt, ifrigt spinnande, vid brasan, bemödande sig att icke gifva akt på de begge unga, som sutto i soffan.

Plötsligt, såsom stungen af en orm, sprang löjtnanten upp och tog hastigt upp ifrån golfvet en liten hoprullad tingest.

— Hvad är detta? sporde han, mörk i hågen, framhållande för Wendela en stor manshandske fodrad med skinn.

En mörk rodnad spred sig ögonblickligen öfver Wendelas anlete, och den stackars torparqvinnan fälde i häpenheten ullen ur handen. Löjtnanten märkte detta och hans hy förvandlades än mera.

— Hvad är detta? frågade han ännu en gång. Jag finner här hos min älskarinna en främmande manshandske och eger rätt att fordra förklaring öfver hvarifrån den kommit. Kort och godt, huru skall du kunna förklara detta? sade han, vänd till Wendela.

— Det är . . . det var . . . stammade hon. Det kom i dag på eftermiddagen hit en herre . . .

— En herre! röt löjtnanten med svartsjukans eld i sina ögon. En herre, sade du? Hvad har du att göra med några herrar utom mig? Svara eller jag skall veta att skaffa mig svar!

Wendela var utom sig och nära att digna till golfvet af skrämsel. Hon hade aldrig sett löjtnanten vredgas och hon älskade honom så högt, att det gjorde henne outsägligt ondt att ha vållat honom ledsamheter utan att vilja det. Hon kom sig ej för att svara.

Den rådiga torparqvinnan hemtade sig snarare. Hon sade i korthet huru allt tillgått, och förklarade helt lugnt att Wendela

och hon beslutit dölja detta löjliga uppträde för löjtnanten af blygsel öfver, att Wendela så obetänksamt slösat smekningar på en främmande. Att handsken troligen fallit ur den främmandes resdrägt under det han var inne i stugan, måste ju ha varit helt naturligt.

Med mycken misstro åhörde löjtnanten denna förklaring i början, men insåg snart det rätta sammanhanget. Wendela hade emellertid snyftande lagt sig i ett soffhörn, och löjtnanten hade icke ringa möda att få hennes förlåtelse för det han så kunnat fatta misstroende till henne. Slutligen voro de sista spåren af hennes sinnesrörelse förbi och hon satt åter på sin älsklings knä, gifvande och emottagande smekningar.

Främlingen blef nu föremål för samtalet. Wendela och qvinnan försökte gifva löjtnanten den bästa bild af den okände. De beskrefvo honom från topp till tå och återgåfvo samtalet med honom till de minsta delar.

— Ah! nu har jag det! Nu vet jag, hvem det var, sade löjtnanten. Det var min värste fiende, en gammal vän, som jag vid ett tillfälle förargat och gjort till ovän.

— Ah! hvem kunde det väl då ha varit? frågade Wendela med ängslan, då hon såg löjtnanten börja mäta golfvet med stora steg, under det hans panna mulnade och han såg mäkta bekymmersam ut.

Hans häftiga lynne gaf åt hans anletsdrag en sällspord rörlighet. Just under det han såg mild, svärmande, ja trånande ut, kunde med ens hans uppsyn blifva vred, grym, hånande eller bekymrad, allt som omständigheterna bjödo.

Det var tydligt, att det oväntade besöket i torparstugan ingaf honom oro och bekymmer för framtiden.

— Hvem det var? upprepade han, ja, det gör dig ju detsamma, lilla vän; du känner honom icke ändå och det är bäst för dig att aldrig vidare komma i beröring med honom.

Wendela frågade icke mera, utan satt, äfven hon, försjunken i tankar, under det löjtnanten allt fortfarande mätte golfvet.

— Här måste nu blifva en förändring, sade han plötsligt i det han stannade. Det här duger ej i längden. Ni kunna under min frånvaro få upprepade besök, som skulle åstadkomma

idel förargelse och olycka. Det är derför bäst att i tid, redan i natt flytta härifrån.

— Flytta? upprepade torparqvinnan. Skall då mamsell inte längre blifva hos mig?

— Jo, det skall hon visst eller rättare, ni skall blifva hos henne, ty ni skall flytta med henne.

— Jag flytta härifrån min stuga? frågade qvinnan misstroget. Nej det är inte möjligt.

Ah! förstå mig rätt, sade löjtnanten. Ni behöfver icke för alltid lemna er stuga. Det blir blott på en tid, tills ni utan fara åter kan flytta hit igen. Jag skall emellertid låta hålla vakt här, så att intet förfares eller förkommer, utan ni en dag igenfinner er stuga i samma skick som förr.

Torparqvinnan hade inga vidare invändningar att göra, och Wendela trodde så blindt på sin älskare, att hon utan tvekan skulle ha följt honom till verldens ände om det gällt.

Klacken, som sysslat derute med hästarne, blef nu inkallad och delgifven löjtnantens planer.

Löjtnanten gjorde i korthet reda för Klacken, hvad han hade att göra. Han skulle nemligen, jemte torparqvinnan, i aldra största hast nedpacka till bortförande det eleganta möblemang, de dyrbara tapeter och mattor, med hvilka löjtnanten låtit pryda den lilla torpstugan, och så fort sig göra lät återställa allt i stugan i samma skick, som då qvinnan bodde ensam der.

— Jag behöfver icke på annat sätt förklara för dig orsaken härtill, än säga dig, att den person, som vi mötte på väg till Göteborg, på vår hitresa, har varit härinne och gjort mamsells bekantskap. Du torde inse, att vi ifrån det hållet icke ha något godt att vänta.

— Förändringarne skola vara gjorda innan morgondag gryr, svarade Klacken. Men hvad har jag sedan att göra?

— Jo, det skall du få veta i sinom tid. Jag reser nu emellertid med mamsell Wendela upp till staden, och ni begge stanna här till dess jag sjelf kommer hit i morgon.

— Ah! får jag komma till staden, jublade Wendela och lindade sina mjuka armar kring löjtnantens hals.

— Ja, du får följa med dit, svarade denne, men ännu kan

du icke på en tid visa dig bland allmänheten, utan måste lefva tillsammans med mig i afskildhet tills det blir tid att handla. Vill du icke det?

— Om jag vill? ropade Wendela och slog med yttersta våldsamhet sina armar kring löjtnantens hals. Huru kan du fråga sådant! Blott jag får vara med dig frågar jag litet efter allt annat. Nog hade det varit roligt att se Göteborg, men får jag välja mellan detta och det att ständigt få vara i din närhet, så vet du, att jag väljer det senare.

Afresan från torpstugan skulle ske genast, ty löjtnanten ansåg, att natten var lämpligast för resan och likaledes för framkomsten till staden.

Han sökte reda på Wendelas pelskappa, hjelpte henne på med denna och Klacken förde det oundgängligaste af hennes tillhörigheter och käraste lyxartiklar ned till slädan. Inom föga mer än en half timme kuskade de begge älskande af emot Göteborg, under det Klacken och torparqvinnan med ifver grepo an sitt anvisade arbete.

Tjugufemte Kapitlet.

Det var påföljande dag om aftonen.

I det till falskmyntareverkstad inredda laboratoriet i katakomberna var professor Weiss i fullt arbete med sina retorter, under det ett par tiotal karlar voro sysselsatta med prägling, refflande och polerande af silfvermynt.

Allt sedan professorn hade blifvit upplyst om sitt misstag i afseende å de första i handeln utsläppta mynten, på hvilka han i följd af opraktiskhet graverat några bokstäfver upp och ned, hade han med ifver sökt godtgöra dessa missgrepp.

Han hade rastlöst arbetat både dag och natt nästan utan afbrott, och sina arbetare unnade han sällan någon ro. Märkvärdigt nog syntes ej detta stränga arbete göra någon särdeles verkan på honom eller hans arbetare, hvadan det var tydligt, att professorns s. k. lifselixir, som han sjelf intog såsom stimilantium och ingaf åt sina arbetare, icke måtte vara så utan betydelse, som löjtnanten föraktfullt sade under samtal med gubben. Tvärtom var det tydligt, att detta elixir var i hög grad stimulerande och egde förmågan att gifva stor uthållighet vid arbetet.

Också syntes resultatet af detta rastlösa arbete af de stora högar metall och färdigmyntade penningar, som lågo i falskmynteriet.

Under det gubben ifrigt gjorde sina kalkyler vid en dålig pulpet i närheten af äsjan, kom löjtnanten in och gick rakt fram till professorn.

Efter hastiga helsningar från begge sidor sade löjtnanten:

— Nå, det fägnar mig, att arbetet går så raskt framåt, ty jag

behöfver penningar, mycket penningar, men låt nu icke åter något förargligt misstag uppstå i prägeln, ty då äro vi förlorade; jag kan försäkra, att man nu håller ögonen öppna på bankerna för att upptäcka alla förfalskningar.

— Ja, se sjelf noga efter, svarade professorn, innan ni släpper ut mynten i rörelsen. Det är icke för mycket fordradt af er, som sjelf skall njuta af dem.

Löjtnanten gick nu omkring och besåg arbetet, kastande nu och då ett vänligt ord till de flitige arbetarne. Dessa voro alla gamla brottslingar, som gerna sågo, att de fingo vistas i denna afskilda tillflykt undan rättvisan och ordningsmakten. De lefde nu ett helt annat lif än de förut fört under försakelser och ständig bäfvan att komma i för intim beröring med lagen. De hade nu åtminstone inga omsorger om föda och kläder, och då de nu erhöllo permission för att se sig omkring i den öfre verlden, så tröto dem inga penningar, ty professorn gaf dem så tillräckligt med sådana; icke falskt mynt, gjordt af dem sjelfva, utan kronans mynt, ty han fruktade för att de genom oförsigtighet skulle förråda sig och hemligheten med de falska mynten, om de hade sådana till liqvid.

Då de hade sina fristunder, hvilket icke ofta inträffade, voro krogarne på Lilla Berget och vid Korsvägen deras samlingsplatser; visserligen hade icke löjtnanten rekryterat sin falskmyntareskara ur drinkarnes led, men det var dock naturligt, att sådane råa naturer helst skulle hafva sitt tillhåll på krogen, då de slogo sig lösa för att roa sig.

Dessa arbetare voro alla store och raske och sågo ingalunda buskablyge ut. Också visade de hvarken för professorn eller löjtnanten någon trälaktig undergifvenhet utan iakttogo en militärisk tukt med thy åtföljande later.

Sedan han sagt några uppmuntrande ord till arbetarne, som alla tycktes vara honom i själ och hjerta tillgifne, gick han åter till professorn, tog mellan skalmarne af en tång ett nypräglad riksdalerstycke, som han höll öfver en lamplåga. Det hade knappt hunnit blifva upphettadt, innan det smälte som vax, men de hvita metalldropparne antogo åter genast fast form och voro lika glänsande som förut.

— Det är underbart, att Ni ej kan öfvervinna denna lättsmältbarhet hos Er nya metall, sade han till professorn.

— Det har icke lyckats mig ännu, svarade denne, men det är derför icke sagdt, att det skall vara någon omöjlighet.

På ett tecken af löjtnanten lemnade nu professorn det yttre laboratoriet och följde med till det inre, hvarest vi förut sett dem göra ett lifsfarligt experiment vid framställningen af guld.

Professorn nedsatte sig på en stol under det löjtnanten med stora steg mätte det lilla rummet och utvecklade sina planer för närmaste framtiden.

— Ja, sade han, vi ha nu kommit så långt, att det är tid att låta den halsstarriga flickan förstå, att vi ej äro att leka med. Jag har hittills försökt att bringa henne till förnuft genom att framställa mig i den omsorgsfullaste älskvärdhet; jag har gentemot henne uppträdt som gentleman, som svärmisk tillbedjare och ödmjuk slaf; men hon har med hårdhet och delvis ringaktning tillbakavisat mig. Det är nu tid på att uppträda på ett annat sätt, ty min måste hon blifva, kosta hvad det vill.

— Hm, hm! sade gubben tviflande.

— Ni tviflar? Nåväl jag skall visa att Edra tvifvelsmål äro ogrundade; hon skall blifva min, vore jag också tvungen att skrida till det yttersta för att genomdrifva mina planer.

— Nå, Ni har ombytt vistelseort för de begge dufvorna? sade professorn.

— Ja! jag blef tvungen att taga Wendela ifrån torpet vid Kongsbacka, emedan hon der ej var nog skyddad för uppmärksamhet.

— Jag har sett henne och funnit henne fullkomligt sådan Ni beskrifvit henne. Det är alldeles omöjligt för mig, så stor menniskokännare jag än är, att finna någon olikhet emellan de begge flickorna: de äro hvarandra så lika som två bär. Och dertill hafva de i uppträdande och hållning någonting så öfverensstämmande och hafva så ovanlig själsfrändskap, att det är omöjligt att särskilja dem, åtminstone för någon främmande. Men har Ni väl betänkt, om det går lika lätt för sig att bedraga Annas mor?

— Jag hoppas det, och skall sedermera lemna Eder några instruktioner i afseende på Annas behandling. Jag har ej

ännu besökt henne efter hennes ombyte af lokal, men jag hoppas Ni i detta afseende åtlydt min befallning?

— Jag har flyttat Anna till det lägsta rummet under tornet, men jag måste säga, att jag finner det allt annat än lämpligt till menniskobostad. För det första råder der ett ogenomträngligt mörker, som ovilkorligen måste menligt inverka på fångens synförmåga, för det andra dryper från de kalla fuktiga väggarne ständigt vatten, som fryser till is på det skrofliga stengolfvet, och för det tredje måste hennes helsa ovilkorligen taga skada af den osunda lukten af de i hennes omedelbara närhet begrafda liken efter de fyra banditer, som Ni för en tid sedan nedsköt för bristande diciplin.

— Liken? upprepade löjtnanten.

— Ja, Ni minnes väl, att Ni på hösten en gång, under det arbetet pågick i katakomberna, sköt ned fyra banditer, som tredskade att lyda Edra befallningar, Ni skulle statuera ett exempel för de öfriga, sade Ni. De fyra liken blefvo, som Ni kanske minnes, begrafda invid det nedersta tornrummet, och från dem utgår en olidlig stank.

— Det är icke derom jag frågar, jag må väl minnas detta, utan att blifva påmind derom. Men jag tänker på att kunna draga en god fördel af dessa skelett, ifall vi måste skrida till det yttersta.

— Det vore djefvulskt, svarade med ovilja professorn, som syntes hafva litet menskligare känslor än den af sin hämndlystnad förvillade löjtnanten.

— Nåväl! Huru trifves hon i den nya bostaden? frågade löjtnanten, utan att låtsa aktgifva på professorns ogillande.

— Hon fasade grufligen för detta ohyggliga fängelse, sade professorn, och jag måste gifva befallning åt Sparfven och Käcken att med våld skuffa henne in och tillsluta dörren. Visserligen hörde vi henne i början gråta och klaga, samt slutligen bedja högt, men då jag ett par timmar derefter kom för att gifva henne mat, satt hon på den rankiga träbänken och svarade helt undergifvet på de frågor, jag gjorde henne. Hon var icke det ringaste stursk emot mig, då jag förmanade henne till undergifvenhet och eftergift för Eder vilja, men hon förklarade på det bestäm-

daste, att hon ej skulle gifva med sig, om det än skulle kosta henne lifvet.

— Men förklarade Ni då icke, att jag likväl skall nå mitt mål med våld, om hon ej godvilligt ingår på mina planer? frågade löjtnanten.

— Äfven detta gjorde jag, men utan åsyftad verkan. Hon påstod, att sådant ej stode i Er makt och att hennes Gud nog skulle skydda henne.

Löjtnanten skrattade försmädligt.

— Det få vi väl se, sade han.

— Men det blir nu nödvändigt, att Sampo, åtminstone i början, ser åt henne allt som oftast, på det att hon icke rent af må förgås eller insjukna af ledsnad och skrämsel.

— Detta är visst icke min afsigt. Tvärtom, ingen kan heldre än jag önska att hon är vid helsa och välmåga. Min afsigt med denna penitens, är blott att tvinga henne till eftergift. Jag har ej tänkt plåga henne mer än som behöfves. Så snart hon beqvämar sig till eftergifvenhet, så är hennes pina slut.

— Men hvar skall Ni då göra af Wendela? Ni kan väl ej hysa tillgifvenhet för begge på en gång? frågade professorn.

Löjtnanten stod förbluffad vid denna fråga, ett bevis på att han aldrig vågat hoppas för sig sjelf, att Anna skulle gifva med sig och blifva hans. Visserligen var han icke nog dåraktig, att numera, efter hvad som passerat, hoppas att hon skulle blifva hans maka, men han hade dock sökt smickra sin fåfänga med, att han genom skrämsel och tortyr skulle nå sitt mål: att se Anna för sina fötter, anropande honom om förskoning och uppoffrande sin dygd, heldre än hon skulle försmäkta.

Han hade sökt qväfva den röst i sitt inre, som sagt, att han aldrig skulle lyckas i sina planer, men nu väckte professorns hånfulla fråga honom till insende af att han skulle råka illa ut för någonting oväntadt.

Wendela? upprepade löjtnanten. Jo, hon skall naturligtvis blifva min maka och intaga Annas samhällsställning. Jag skall skänka henne åt Annas föräldrar såsom deras eget barn, och de skola icke finna, att de blifvit bedragna. Men Anna sjelf åter, hon, som så tredskas emot mig, hon skall antingen dväljas här i

dessa underjordiska gemak tills döden befriar henne, eller skall hon, om hon genom kärlek och tillgifvenhet visar sig värdig min förlåtelse och min kärlek, få flytta till någon härlig trakt i Schweitz eller Tyrolen, der jag då skall slå mig i ro hos henne och uteslutande lefva af och för kärleken.

— Men Ni glömmer då Er hustru här uppe i norden, och Ni försummar att begagna Er af alla de fördelar, som Ni hoppats kunna draga af hennes, eller rättare hennes moders slägtförbindelser vid hofvet, sade professorn.

— Jag glömmer ingenting, svarade löjtnanten, icke utan förtrytelse öfver att blifva så jägtad af sin interlokutör. Jag skall naturligtvis genast efter mitt giftermål med den föregifna Anna draga alla fördelar jag kan af denna förbindelse.

Jag kommer otvifvelaktigt att göra en snabb och lysande karrier, blir adlad och erhåller anställning i konungens omedelbara närhet.

Jag vet, att jag redan nu står högt i gunst hos dessa fru Linds mäktiga anförvandter, och är förvissad om, att de med beredvillighet skola helsa mig som anförvandt och göra för mig allt, som är nödvändigt för en plebej att svinga sig upp.

Då jag sålunda kommit till mitt mål och finner mig sadelfast, kan jag göra hvad helst jag behagar.

Den föregifna Anna skall aldrig få veta, att hon har någon rival, som till förvillelse liknar henne.

Det må vara henne nog att veta, att Anna är död och att hon, Wendela, skall intaga hennes plats och spela hennes rol i lifvet.

Wendela kan icke vara okunnig om, att hon begår ett bedrägeri, då hon intager en annans plats och utgifver sig för att vara en annan person, än hon verkligen är, men hon behöfver icke och får icke veta, att denna person, som hon skall återgifva, finnes i lifvet och kanske förer en usel tillvaro.

Wendela är ett naturbarn, hon är god och ädel, och det är endast af kärlek till mig och kanske af en omedveten ärelystnad, som hon tillåter sig att begå detta bedrägeri.

Det vore blott att störa hennes frid och grumla hennes säll-

het, att meddela henne, att hon intager Annas plats i lifvet, under det denna försmäktar i underjordisk fångenskap.

Men *om* Anna en gång vill taga sitt förnuft till fånga och lefva vid min sida såsom min älskarinna, så är jag viss om, att min passion för henne skall vakna till nytt lif och hon skall då blifva lycklig hos mig i en skön, en storartad natur i Schweitz' dalar, och jag skall då med glädje slita mig lös ur min höga samhällsställning här uppe i Sverge för att tillbringa så mycket som möjligt af min tid hos henne.

Professorn kunde icke låta bli att le åt desa löjtnantens svärmerier.

Han log, men han log med ett godmodigt lende, sådant man sällan såg i hans stränga, allvarliga drag.

Drog möjligen för hans minne en skymt af hans egen ungdomstid, då äfven han hade svärmat och drömt?

Man vet det ej.

— Det är således Ert fasta beslut, frågade professorn efter en stunds tankspriddhet, att låta Wendela uppträda som Anna?

— Ja, det är det; och hon skall snart komma in i sin roll. Jag skall så fort som möjligt förbereda hennes föräldrar på, att Anna finnes i lifvet.

Såsom Ni minnes, fick jag lyckligtvis af hennes mor i uppdrag att uppgräfva Annas likkista för att på hennes hals fästa en medaljong, som modern lofvat låta följa henne i grafven, men som vid den stora bestörtningen vid dödsfallet blef glömd. Det skall då icke låta otroligt, att jag funnit Anna skendöd och tagit upp henne.

Att jag ej förut meddelat detta åt föräldrarne, kan lätt förklaras derigenom, att Anna först behöft en lång tid att tillfriskna, och att jag ej velat återlemna henne i föräldrarnes händer, innan jag funnit henne så frisk, att jag ej behöfde befara att hon åter skulle beröfvas dem genom döden.

— Planen är ovilkorligen väl uttänkt, medgaf professorn, och torde hafva all utsigt för sig att lyckas, om den försigtigt genomföres. Men i afseende å Anna, vill jag, så godt först som sist, säga, att jag ej vill befatta mig alls vidare med hennes be-

vakning och uppassande, ty jag vill ej vara med om den tortyr, Ni tänker underkasta henne.

— Hvad? ropade löjtnanten bestört.

— Jo, jag vill icke, sade med fasthet gubben, låna mig till någonting så uselt, som att plåga en värnlös flicka. Jag har redan gått långt nog, då jag låtit förleda mig att gifva henne i Edra händer, men, vid Gud, jag trodde då ej att hon skulle vara så karaktärsfast som hon är, utan gifva vika för Edra passioner, och i så fall hade jag ej gjort mig något samvete; nu deremot har jag lärt känna henne som en storslagen karaktär, och det gör mig ondt, att jag trädt in på en väg, hvarifrån det är mig omöjligt att återgå. Jag skall visserligen genom min vetenskapliga skicklighet stå Eder till buds vid tillverkandet af guld och silfver och äfven leda falskmynteriet, men någon fångvaktareroll åtager jag mig icke att spela.

— Nåväl, sade löjtnanten efter en stunds besinning, Sampo får då åtaga sig tjenstgöringen; det kan i det stora hela göra föga till saken, hvem som sköter tjensten, blott mina befallningar blifva åtlydda.

Och löjtnanten, som fann sig mankerad af gubbens tredskande, lemnade med en lätt afskedsnick rummet.

Tjugusjette Kapitlet.

Mörkt som i grafven var det i den långa, trånga underjordiska gång, som ledde till det lägsta rummet under skansen "Kronan." Gången var ej af en manshöjd och från dess väggar och tak neddröp ständigt kalkblandadt vatten, som bildade slippriga stalaktiter på gångens golf. En fuktig källarluft, blandad med en vedervärdig stank af förruttnade ämnen, gjorde det nästan omöjligt för en människa att ordentligt draga andan, och den hemska tystnaden afbröts oupphörligt af det gnisslande ljudet från legioner råttor, som här hade sitt tillhåll och kämpade sinsemellan om någon påträffad läckerbit.

Det var ohyggligt i dessa katakomber.

Nu synes längst bort i gången ett svagt eldsken; det är från en lykta, hvars ljus med svårighet kan brinna i den qväfvefylda luften. Det närmar sig mer och mer.

Man kunde se att lyktan bars af den lille lappen Sampo, som i andra handen hade en korg. Han trefvade sig med ytterste svårighet framåt och var nära att falla för hvarje steg på de hala droppstensbildningarna under hans fötter.

Slutligen hade han nått ändan af gången, der en jerndörr mötte; denna ledde till ett rum längst under skansen Kronan.

Ännu den dag som är, kan man, om man aflägger besök i detta öfvergifna fäste, finna att en djup brunn leder ner ifrån tornfoten. Denna brunn, kring hvars sidor en konstig vindeltrappa förr i tiden ledt nedåt, utmynnar i ett par stora rum dernere, och ifrån dessa rum utkommer man sedan i katakomberna. Nu är

vindeltrappan förstörd, och en gapande afgrund öppnar sig för åskådarens ögon, då han tittar dit ned under ett provisionelt golf af bräder.

Det var i ett af dessa rum, Sampo inkom, då han öppnat den stora, på sina rostiga gångjern gnisslande jerndörren.

Men den syn som mötte honom var förfärligt gripande.

Längst bort i en vrå af rummet låg på en fuktig halmbädd en i trasor höljd qvinlig gestalt, i hvilken Sampo med svårighet igenkände Anna. Hennes pupiller, som af mörkret onaturligt utvidgats kunde med svårighet fördraga eldskenet, och gåfvo åt hennes utseende någonting i högsta grad förvildadt. Hon skalf i hela kroppen at häftiga frossbrytningar och förmådde ej resa sig upp mer än till hälften.

Sampo greps af den häftigaste smärta vid att se sin städse älskade matmoder i denna belägenhet.

— Gud i himmelen! utropade han, kastande sig på knä framför Anna och ställande ifrån sig den lilla korgen. I hvilken ryslig belägenhet finner jag Er ej! Och huru har ni kommit hit? Jag visste ej något, förrän fru Skog befalde mig gå hit med mat.

Min stackars lille vän, svarade Anna smekande, vi äro begge i en farlig belägenhet, hvarur endast Gud kan hjelpa oss. Mig släpade man hit i detta usla hål, då jag ej ville gå in på att tjena löjtnantens usla passioner, och dig skall man väl icke behandla bättre. Har också du nu fallit i onåd?

-- Nej! svarade Sampo. Allt sedan löjtnanten slog mig den der gången Ni minnes, har han varit mycket snäll emot mig. Då Ni i går samtalade med löjtnanten i det yttre rummet, kunde jag godt och väl höra, hvad som sades, och hörde äfven då löjtnanten gaf befallning åt de två karlarne, att bära bort Er; men jag vågade ej försöka utforska, hvart man förde Er. Nu kom fru Skog med denna matkorg och befallde mig föra den hit till Eder, men hon sade icke ett ord om i hvilken belägenhet Ni befann Eder. Ack, så gudlöst handladt det är, mamsell!

— Stackars vän, sade Anna, det skall väl gå den lilla tid, som man kan tillbringa i detta rum. Jag förstelnar snart af köld eller ådrager mig en snar död genom fuktigheten och den usla luft, som jag inandas.

— Ack, säg icke så! Ni har alltid varit god emot mig, och jag skall göra allt för att befria både Er och mig.

Och den lille Sampo gaf henne i det han gick en blick full af tillgifvenhet och vördnad.

* * *

Emellertid hastade löjtnanten att sätta sina gemena planer i verket.

Till detta ändamål hade han ett långt samtal med Wendela, som nu vistades i en af löjtnanten för hennes räkning hyrd lägenhet, möblerad med största smak och lyx.

Det var ej så lätt för honom att förmå den vid list och ränker ovana Wendela att tjena som hjelpmedel vid tillfredsställandet af löjtnantens ärelystnad, men han uppbjöd hela sin bedårande förmåga, samt förespeglade sitt stackars offer huru lyckliga de skulle blifva i en nära framtid, samt hvilken lycka hon skulle bereda sina nya föräldrar.

Följden blef, att hennes kärlek segrade öfver alla betänkligheter och hon fogade sig blindt efter den älskades önskningar, endast undrande, huru grosshandlare Linds skulle mottaga henne såsom deras förlorade dotter och huru hon skulle uppföra sig, när fråga blef om Annas barndomsdagar, då hon ju ej finge visa sig okunnig om något, som händt Anna.

— Huru skall jag bära mig åt, frågade hon, då de leda samtalet in på förflutna tider?

— Härpå har jag tänkt, svarade löjtnanten, och jag, som skall föra dig till dina blifvande föräldrar, skall göra dem uppmärksamma på, att du, genom den sjukdom hvarur jag räddat dig, och genom din skendöd har alldeles förlorat minnet af allt; både af menniskor och ting. Det blir nödvändigt, att du ej låtsar känna igen någon. Detta skulle visserligen under vanliga förhållanden synas i högsta grad ofattligt, men du måste vid uppträdandet för dina blifvande föräldrar låtsa vara ytterst sjuk och matt af den öfverståndna krisen. Professor Weiss skall blifva din läkare, och han skall nog finna på lämpligt elixir för dig, så att du ännu stundtals skall framträda i en drömlik dvala, hvilket gifver dina föräldrar och din omgifning den uppfattningen, att du

ännu har svåra sviter af den öfverståndna sjukdomen. Du skall sålunda under en längre tid kunna studera ut litet af hvarje, som blifver dig till nytta för framtiden, och det beror på dig sjelf, huru snabbt du sätter dig in i förhållandena.

Löjtnanten fortsatte ännu en stund med lektionerna och Wendela, som med uppmärksamhet åhörde dem, blef mer och mer öfvertygad om, att hon skulle lyckas i sina djerfva planer att uppträda som Anna.

Tjugusjunde Kapitlet.

Händelserna i dessa romantiska skildringar börja nu fortgå med en sådan lifaktighet, att vi samtidigt måste hafva ögonen fästade på flera håll.

Sampo var fortfarande Annas väktare och kunde, då ingen misstänkte honom för att synnerligare omhulda henne, göra henne hvarjehanda småtjenster; som kunde göra henne lifvet i de ohyggliga underjordiska hålorna något drägligare. Han drog till henne kläder och filtar, torkade hennes af takdropp våta kläder, tillförde henne god och varm mat af det, som var ämnadt åt honom sjelf, ty för Anna lade fru Skog fram knappast njutbar föda, hvilken Sampo gaf åt en hund, som löjtnanten fört till sällskap åt sin mor i hennes ensamhet.

Sampo och Castor blefvo snart goda vänner och lekte och sprungo dagarna igenom med hvarandra. Att Sampo icke gjorde det af barnslig tanklöshet, skola vi snart se.

Han hade just i dag varit hos Anna, der hon allt fortfarande låg i det ohyggliga tornrummet, då Castor kom hoppande och skällande emot honom i den underjordiska gången. Han sökte visst något, ty han vädrade längs marken och titta-de sökande omkring sig. Sampo beslöt att följa honom; han sökte säkert någon utgång till fria luften, en sak, som mycket intresserade Sampo att få reda på.

Viftande med svansen och smågnällande, sprang Castor af och an från den ena gången till den andra. De kommo till den vinkällare, i hvilken vi en gång sett löjtnanten tömma en vinbä-

gare, då han genom en ansträngande ridt hastade till katakomberna för att underrätta sina banditer om det förestående besöket af borgmästaren och hans följe.

Sampo gaf noga akt på allt och lyckades utan särdeles svårighet att inifrån öppna den tunga jerndörr, som ledde till katakomberna emot Kråkstaden. Dörren, som icke af en obekant skulle kunnat öppnas från yttre sidan, lät lätt öppna sig inifrån.

Sampo beslöt att se efter, hvart denna gång ledde, men han var nog försigtig att icke taga Castor med sig.

Han band denne med några rep, som han fann på golfvet, fast vid ett jernfack, som uppbar några vinankaren, och så gaf han sig ut på rekognoscering i katabomben.

Efter en liten stunds gående blef han tvungen att lägga sig ned och krypa på alla fyra, såsom vi sett löjtnanten göra. Sålunda kom han snart till ett stenblock, som alldeles tillspärrade öppningen.

Med stor fyndighet undersökte han mekaniken för dettas aflyftande och lyckades slutligen, tack vare sin medhafda lykta, att upptäckta konsten och afvälta stenen.

Han tryckte på en fjäder och stenblocket höjde sig sakta uppåt och släppte in ett friskt drag af vårluft i de unkna katakomberna.

Solen lyste klar derute, snön smälte i stora floder, sparfvarne qvittrade glädtigt, och ett och annat grässtrå hade redan skjutit upp ur vinterdvalan.

Sampo kunde ej tillbakahålla ett utrop af glädje.

— Luft, ljus frihet! ropade han, knäppte hop sina händer och föll rörd ned på sina knän i djup tacksamhet mot Försynen, som ledt hans steg hit.

Sampo inandades i djupa drag den lifvande vårluften; det var full dag, och denna balsamiska luft gjorde på honom ett berusande intryck.

Vi böra ihågkomma att han varit inspärrad ett halft års tid i de underjordiska gångarne och gemaken, och att han derunder fått inandas en fuktig, delvis skämd luft.

På enhvar inverkar vårluften med dess starka syrehalt lifvande för stunden, men kort derpå kännes en mattande känsla i

hela organismen. Det är som vore man på samma gång trött och lefnadsglad, matt och spänstig; men hur det är, så tager trötthet öfverhand och man känner oeftergiflig benägenhet för hvila.

Så är förhållandet med alla; huru mycket mer då med en person, sådan som Sampo, som i långa månader varit beröfvad fria luftens lifvande fläktar.

De milda vindpustarne slogo så smekande mot hans tinningar; han öppnade munnen och drog in så mycket luft han kunde och det var så ljuft att höra fogelsången rundt omkring honom, att han satte sig ned på en liten sten vi ingången.

Hans håg gled tillbaka till han barndomsdagar bort på Lapplands tundror och fjell, der han vallat de ofantliga renhjordarna.

Våren är sig lik öfverallt, åtminstone deri, att den väcker hoppet till lif och skänker menniskan ny lefnadslust.

Den lille lappen hängaf sig åt svärmande drömmerier, och innan han visste ordet af hade han fallit i en lätt slummer; hans andedrägt blef tyngre och tyngre, och snart insomnade han så tungt, att han förlorade jemnvigten och sakta sjönk tillsamman på stenen hvarpå han satt.

Det var middagstid, då han insomnade. Luften sökte honom, som man säger, så starkt, att han utan afbrott sof till sena aftonen.

Himlen var redan stjernbeströdd, då han vaknade, och den tunga sömnen hade hade så förvirrat hans sinnen, att han icke visste hvar han var.

Han rusade upp och såg sig omkring utan att känna igen sig; han gnuggade sina ögon för att öfvertyga sig om, att han var riktigt vaken och han spejade noga omkring sig i den skumma vårqvällen för att möjligen finna rätt på, hvar han var.

Ändtligen rann det honom i minnet, att han var en fånge i katakomberna, och att han afvikit utan lof.

Han betogs af en outsäglig ängslan.

Hvad skulle han taga sig till?

Om han återkomme till sitt fängelse väntade honom ovilkorligen ett hårdt öde, och han skulle säkerligen icke vidare lemnas åt sig sjelf i katakombernas irrgångar om man finge veta, att han funnit reda på en utgång, genom hvilken han kunde rädda

både sig sjelf och den andra dyrbarare fånge, han hade under sin vård och uppsigt.

Men han anså äfven å andra sidan, att det icke var rådligt att taga till flykten och söka hjelp hos stadsmyndigheterna i Göteborg; ty han antog med säkerhet att man icke varit så overksam, då man saknat honom, att man försummat utställa vaktposter rundt omkring alla utgångar från katakomberna, och då var det tydligt, att han under sin flykt skulle råka i dessas händer. Äfvenledes befarade han, att man för att undgå upptäckter af obehagligt slag helt simpelt skulle döda Anna och nedgräfva hennes lik i jorden för att sålunda undanrödja hvarje spår.

Det var kanske tanken härpå, som förmådde Sampo till beslutet att, kosta hvad det ville, gå tillbaka till sitt fängelse.

Icke utan en suck af saknad lemnade han den friska luften och kröp ned i katakombernas mörka natt. Omsorgsfullt drog han stenen öfver ingången och släpade sig fram på händer och fötter till vinkällaren, der han lemnat Castor.

Lampan i hans lilla lykta var längesedan utbrunnen; han fick nu släpa sig fram i djupaste mörker så godt han kunde,

Castor, som funnit ensamheten lång, hade afgnagit tågit, som han var fastbunden med, och hoppade nu som en besatt omkring Sampo.

Sedan denne riglat jerndörren efter sig, hvilket lätt gick för sig blott genom tryckning på en utstående knapp, lemnade han jemte Castor källaren och var snart åter inne i katakomberna.

Här var allt kolmörker, och han visste icke hvar han var. men på afstånd hörde han ett doft buller och gny.

Han gick en stund framåt, men plötsligt dånade genom de mörka hvalfven en så stark knall, att Sampo nära nog föll omkull.

Åter blef det tyst, så när som på det dofva bullret.

Han fortsatte sin väg, då åter en dylik knall hördes.

Det var visst med någon kanon man sköt.

Sampo trafvade förskräckt på.

Han var beredd på det värsta, men beslöt att möta fara, ju förr dess heldre.

Just då han hade vikit omkring ett utskjutande hörn i en

af gångarne, såg han skenet af en lampa och kort derpå konturer af menniskor, som rörde sig kring eldskenet. Castor sprang med pilens hastighet emot ljuset och Sampo följde efter.

Nu såg han tydligt menniskor.

Den förste han stötte på var Klacken och strax derpå löjtnanten sjelf.

— Hvar har du hållit till, olycklige? sporde den senare med retad ton.

— Om förlåtelse, bad Sampo, jag har varit på villovägar och nära att icke finna vägen tillbaka. Då jag på fru Skogs befallning gick att föra mat åt mamsell och skulle återvända derifrån, började jag springa och leka med Castor, som narrade mig så långt bort i dessa irrgångar, att jag ej kunde finna återvägen. Jag blef slutligen rädd och ängslig, men kunde icke komma till något annat ställe än till en jerndörr, genom hvilken jag icke kunde slippa. Slutligen slocknade min lampa och jag satte mig utledsen ned på en jordafsats, der jag säkerligen insomnade. Jag visste emellertid om ingenting, innan jag hörde en förfärlig knall; och då en annan sådan följde kort derpå, leddes jag af ljudet hitåt.

Löjtnanten hade med fixerande blick följt Sampos berättelse, hvilket han lät narra sig vara sannfärdig.

— Han har, sade han till Klacken, icke kommit längre än till vinkällardörren; genom denna kunde han icke komma. Nej, nej! det är icke så lätt att komma ut den vägen, och det fordras mer än en idiots hufvud för att fatta den mekaniken.

Löjtnanten var, liksom andra egoister mycket egenkär och antog gerna, att ingen annan hade nog klyftigt hufvud att fatta de verk, han sjelf utförde: synnerligen om Sampo hade han fattat en låg tanke i afseende på hans förstånd.

— Låt för framtiden bli sådana der exkursioner, sade han, du kunde komma illa ut: antingen skulle du kunna bryta armar och ben af dig och omkomma af svält i dessa ändlösa gångar eller skulle du, liksom så många före dig, kunna blifva öfvertallen af de tusende sinom tusende råttor, som finnas här, och blifva lefvande uppäten af dessa odjur. Emellertid har den göken, fortfor löjtnanten, mera glad än

förargad lockat oss att afskjuta våra bössor och ställa till ett onödigt allarm i dessa fridfulla gångar. Du Klacken, går och aflöser folket från dess posteringar och gifver dem en extra förplägning af bränvin och öl, och berättar, att den bortflugne fogeln är funnen.

Till Sampo gaf han befallning, att han skulle gå in i sitt rum för att få mat och så lägga sig till hvila.

Tjuguåttonde Kapitlet.

Det var en vacker aprildag.

Solen sken klar och värmande ned öfver det idoga Göteborg och öfver en hop flanerande af begge könen, som njöto af vårluften i den så kallade Kalfhagen, en omgärdad gräsplan, der vår nu beprisade Brunnspark är belägen. Namnet Brunnsparken fick stället först i en senare tid, då stadens invånare började anlita såsom helsokälla ett mineralvattensprång på den plats, der det nuvarande "Gamla sockerbruket" eller Fürstenbergska huset står.

Kalfhagen var på den tiden samlingsplats för det sysslolösa, njutningslystna Göteborg, som hade tid att tänka på rekreation och förströelse.

Här samlades stadens unga damer för att lysa i vårtoiletter, och naturligtvis omsvärmades de af fjärilar af hankönet: guldgalonerade militärer, förhoppningsfulla unga embetsmän och glada affärsmän af det uppväxande slägtet, som ännu icke fastnat vid kontorspulpeten med kropp och själ.

Naturligtvis fungerade mammor och tanter som "förkläden" för de unga damerna, men man tog icke dem med i räkningen, då man sade, att Göteborgs ungdom var Kalfhagens publik.

En gammal fru Hasselgren hade i ena ändan af Kalfhagen, just nära helsokällan, uppslagit ett stånd, der hon tillhandahöll förfriskningar af allehanda slag och kring hvilket sittplatser i mängd voro anbragta.

Vid ett af borden nära fru Hasselgrens serveringspaviljong sutto kring en bål vin några herrar och unga damer under lifligt

samtal om dagens händelser. Det var det glada Göteborg, som bekymmerslöst skämtade öfver allt, som kom i dess väg; allvaret var bannlyst från detta samqväm, som endast hade lifvets njutningar i kikarn.

Det skulle nog komma en gång för dessa också, en tid, då de ej så tanklöst skulle le åt allt, då bekymren och besvärligheterna skulle börja att draga pannan i rynkor och ögat blifva stelt och drömmande under själens rastlösa grubblerier.

Det var, som skulle de alla omedvetet ha velat njuta af lifvet, innan dessa tider oafvisligen skulle komma; de hängåfvo sig åt skrattet och löjet med ungdomens hela ysterhet.

Nu kom en ung man med allvarliga, tänkande anletsdrag, spatserande öfver den grönskande gräsmattan emot de ungas bord, derifrån skämtet och skrattet ljöd långt öfver hela Kalfhagen.

— Se på filosofen Frick, ropade med glädje en af de unga damerna. Han går visst och räknar ut något nytt system för riksbanken. Pappa förutspår honom alltid en lysande framtid, det vill med andra ord säga, att han går förlorad för verlden och fastnar vid någon kontorspulpet.

— Det är falskmyntares skräck, sade en god vän till den ankommande. Men hur har du det med den saken nu?

— Jo, det går sakta framåt med den saken, sade den nykomne, i hvilken vi igenkänna samme unge man, som under vintern vid restaurationslokalen på kälkåkningsbacken vid skansen Kronan bekommit det falska enriksdalerstycket: det var bankkassör Frick. Senaste nyhet jag i det fallet kan meddela är, att vi i dag på banken gripit en misstänkt mansperson, som ville vexla till sig sedlar emot 200 silfverriksdalrar.

— Hade han då falska penningar? sporde en ung köpman.

— Endast några af mynten befunnos misstänkta, men äfven dessa egde vid undersökningen full vigt, och hade samma klang som riksbankens, hvarför den aproberades som äkta. Det egendomliga är emellertid, att prägeln hos en stor del af mannens mynt är betydligt afvikande från riksbankens. Texten är här icke upp- och nedvänd, såsom på de i vintras i handeln förekom-

mande, men här föreligger dock en skiljaktighet, som tillkännagifver att de icke äro utgångna från kronans myntverk.

— De äro då icke af silfver?

— Jo det äro de, så vidt vi kunna utröna; de ha samma vigt som de äkta, och äro till glans och klang lika dem.

— Men då vore det ju ingen idé för någon menniska att smälta ned silfver och och göra mynt deraf; det skulle ju ej blifva någon förtjenst på en dylik affär, och för nöjes skull torde ingen förnuftig menniska gifva sig till falskmyntare.

— Nej, det har du kanske rätt uti, medgaf den unge bankkassören, men jag vidhåller likväl min mening, att landet håller på att öfversvämmas af falska mynt.

— Det är ju rent af en mani, en galenskap af dig, att vilja påstå någonting dylikt, då du medgifver, att de såsom falska betecknade mynten äro af rent silfver. Hvem vore då så enfaldig, att han icke sålde silfret såsom omyntadt till dess metalliska värde och lemnade myntningen och kostnaderna derför åt kronan.

— Det synes visserligen något underligt vid hastigt påseende, men det låter likväl tänka sig att dessa mynt äro falska, änskönt de äro af äkta silfver.

— Ja, jag antager, att någon på orättmätigt sätt öfverkommit en större skatt, som han på detta vis önskar realisera, då klokheten förbjuder honom att annorlunda utpraktisera den i rörelsen.

Alla tego inför dessa klart dragna slutsatser af den unge banktjenstemannen.

En hvar måste emot sin vilja erkänna, att han kunde hafva rätt, och att det som man velat stämpla som en fix idé hos honom, verkligen kunde vara en frukt af skarp iakttagelseförmåga.

Herr Frick satt just och utvecklade sina åsigter i denna sak, då löjtnant Skog kom till Kalfhagen och sällade sig till sällskapet.

Han var sig lik: vacker, stolt och förtjusande på en gång, och de unga damernas blickar fästades med välbehag vid denna fullkomlighet af män.

— Jaså, vår gode vän bankkassören undfägnar eder åter

med sina pikanta teorier för en falskmyntarerörelse. Det är då för besatt, att du, bror Frick, icke skall kunna uppgifva dessa idéer.

— Frick har bevis i sina händer, inföll den unge köpman, vi förut hört motsäga den unge bankkassören.

— Bevis? Har han bevis? svarade löjtnanten ironiskt leende. Och det skulle vara?

Köpmannen omtalade nu att en misstänkt person blifvit häktad.

— Men man kunde ju intet bevisa emot honom, då du sjelf säger, att mynten ej befunnits vara falska, om de ock, enligt din tanke, icke äro fullkomligt rätt präglade.

— Visserligen skulle det vara laglöst att på dylika grunder häkta en medborgare, men då mannen i fråga ej kunde göra nöjaktigt reda för sig och ej var hågad uppgifva sin hemvist, så blef han tills vidare införpassad för att framdeles underkastas förhör om sin person och om åtkomsten af de misstänkta penningarne.

Samtalet öfvergick småningom till en hop alldagliga ämnen, och munterheten tog åter ut sin rätt.

Plötsligt blef dock den unge banktjenstemannen åter orsaken till ett afbrott i samtalet; det såg ut, som skulle han just varit till för att komma fram med pikanta nyheter för dagen.

Ett af fruntimren kom under samtalets lopp att vända sig till honom med frågan:

— Nå, Ni reste ju till Halmstad till Ert hem för några veckor sedan? Har Ni ingenting nytt att berätta från denna resa?

— Jo, det var sant. Jag hade så när glömt det. Mig hände någonting så sällsamt, att om jag berättar det, så ådrager jag mig större uppmärksamhet, än då jag utvecklar mina tankar om falskmyntningen i landet.

— Ack, berätta, berätta! ropade fruntimren i korus.

— Nåväl, äfven med fara att utsätta mig för löje och begabbelse, vill jag berätta det, sade herr Frick.

Jag hade en afton på hemfärden kommit till närheten af Kungsbacka; det var en härlig, stjernklar qväll; månen kastade ett försilfrande sken öfver de hvita drifvorna och stjernorna

gnistrade såsom de göra det högt uppe i norden en kall vinternatt.

Jag hade så försjunkit i betraktande af den härliga stjernhimlen, att jag ej gaf synnerligen akt på, att hästarne stannade och kusken steg af för att iordningställa någonting vid hästens hufvud.

Som jag så satt halfdrömmande, kom liksom fallen från skyarne en ung tärna i min famn och började öfverhölja mig med karesser af det ömmaste slag.

Jag försäkrar, att jag hade all möjlig möda att fria mig från dessa smekningar, som jag mycket rigtigt ansåg härröra af något misstag.

— Af misstag? frågade fruntimren med gäckad förhoppning på något pikant i sina miner.

— Ja, det var intet misstag af mig, förstås, skyndade herr Frick att tillägga. Det var ej i drömmen utan i verkligheten, jag blef sluten i dessa jungfruliga armar, men det olyckliga i saken var, att smekningarne ej voro ämnade åt mig.

Vid närmare betraktande af min person, uppgaf den sköna okända ett lätt utrop och hastade som en skrämd hind öfver de månbelysta drifvorna till en nära vägen belägen torpstuga.

Öfverraskningen var för angenäm, att jag ej skulle följa efter denna sköna fé, som så oförmodadt väckt mig ur mina drömmerier.

Jag satte efter den flyende, nådde torpstugan och steg dristigt på.

Men vet ni hvad jag fick se?

— Nej, huru skulle vi det? svarades från alla håll.

— Jo, Anna Lind lifslefvande.

Herr Frick hade vid dessa ord fästat sina ögon forskande på löjtnanten, men denne stod lugnt leende med ett spotskt hån på läpparne.

Han hade varit förberedd på denna trumf, som han visste att hans motspelare hade på hand.

Redan af Wendelas och torpqvinnans beskrifning på den resande, som Wendela så obetänksamt slutit i sin famn, hade löjt-

nanten känt igen herr Frick; så mycket mer som han sjelf i närheten af Göteborg mött hans åkdon och igenkänt honom.

Löjtnanten hade sålunda varit beredd på att Frick skulle omtala händelsen vid något tillfälle.

— Anna Lind? upprepade hela det öfriga sällskapet. Hur är det möjligt?

— Det kan jag ej förklara; men antingen var det hon sjelf eller hennes gengångerska. Hon var klädd i en förtjusande fantasidrägt och var, om möjligt, ännu skönare än förut.

— Men Anna Lind är ju död för nära nog ett år tillbaka?

— Ja, visserligen; men det hindrade henne icke att visa sig för mig den ifrågavarande aftonen i torpet invid Kungsbacka.

— Men hvad sade hon dig då? sporde Fricks vän köpmannen, som verkligen började hysa farhågor för sin väns helsotillstånd.

— Hon bad mig endast om ursäkt för det hon misstagit sig på min person; hon hade tagit mig för sin älskling Frithiof.

Äfven nu försökte herr Frick spörja i löjtnantens drag någon förändring, men förgäfves.

Han hade ju ej den minsta orsak att tro löjtnanten vara medveten om denna flicka i torpet, men likväl kunde han icke visa ifrån sig denna fråga som oupphörligt trängde sig på honom:

Huru kom det sig, att han just skulle möta löjtnanten på vägen dit samma afton och hvarför skulle flickans älskling heta Frithiof, och huru kunde en menniska så till förvillelse likna Anna Lind, hvilken löjtnant Skog egnat den efterhängsnaste hyllning.

— Men frågade du henne icke hvem hon var? sporde köpmannen.

— Jo, visserligen; men innan hon sjelf hann svara, tog hennes mabonne eller väktarinna, huru jag må kalla henne, torpqvinnan, till ordet och förklarade, att flickan var fästmö till en sjökapten, som för hennes skull utsmyckat den lilla torpstugan till ett österländskt gemak med de yppersta beqvämligheter.

— Nej, nu hörs det tydligen, att vår vän bankkassören har

en svår sjukdom i antågande, sade löjtnanten med väl spelad omtanke för sin vän.

— Sjukdom? svarade denne. Ja, du tror mig vara från förståndet, det är klart, men jag talar vid full sans och kan skaffa vittnen på sanningsenligheten af mina ord. Lyckligtvis har jag reda på mannen, som kuskade mig, och äfven han såg, huru torpet var inrättadt i bländande lyx och kan omtala hela förloppet vid denna sällsamma händelse.

— Ni tror då, att mamsell Lind är uppstånden ifrån de döda? sporde köpmannen.

— Det vill jag icke säga, men jag vidhåller, att jag sett och talat vid en flicka, som antingen var hennes gengångerska eller ock en den trognaste kopia af henne.

En hvar började nu uttala sin mening i denna sak.

Det blef ett begrundande hit och dit, och man visste slutligen icke hvad man skulle tro eller hvad man skulle låta bli att tro.

— Men hvad är då Er tanke om saken? frågade en af damerna löjtnant Skog. Ni tyckes hafva Er mening för Er sjelf, att döma af Ert egendomliga leende.

— Jag? svarade löjtnanten. Jag tänker, såsom jag en gång haft äran påpeka, att vår vän bankkasören är sjuk och borde begifva sig till någon läkare för att rådgöra med honom om sitt helsotillstånd. Det kan visst aldrig gå för sig i längden att så låta sig bekajas af fixa idéer; man kan slutligen fastna i en mani, som icke mera kan fördrifvas.

— Ja, jag vet nog, att du gerna skulle vilja förpassa mig till dårhuset, sade hr Frick med harm, men det skall ej lyckas dig. För att bevisa att jag ej är utsatt för några förnuftsförvillelser, föreslår jag att vi allesammans nu genast resa till det ifrågavarande nära torpet Kongsbacka; vägen dit är ej mera än tre mil. Om det bevisar sig att jag varit utsatt för en förvillelse, det vill säga, om den omtalade flickan icke finnes der och torpet icke är sådant jag beskrifvit det, så förbinder mig att bekosta hela resan och dertill låta räkna mig till dårhushjonens antal.

Bankkassörens förslag antogs med glädje, och ungherrarne spridde sig för att träffa förberedelser till afresan.

— Nu har du hoppat en galen tunna, stackars Frick, sade löjtnanten sakta i beklagande ton.

— Godt, jag skall visa sanningen af mina ord, svarade denne.

Löjtnantens läppar drogo sig till ett försmädligt grin. Bankkassören hade all möda att svälja sin harm.

Emellertid hade herrarne snart framskaffat ekipager för den tillämnade utflykten till torpet vid Kongsbacka, och fruntimren hade snabbare än vanligt gjort sig färdiga till färden, ty en sådan utflykt hade sina behag, och det var icke litet pikant att förvissa sig om tillvaron af det underbara torpet som bankkassören utmålat såsom ett litet nätt stycke ur "Tusen och en natt".

Tillsammans fjorton vagnar stodo vid Kalfhagen för att mottaga de unga lustfärdande.

— Hvart skall det bära af? frågade en gammal notarie, som just passerade Kalfhagen, då tåget satte i rörelse.

— Till Bankkasör Fricks luftslott nära Kongsbacka, svarade löjtnant Skog med ett elakt skatt.

* * *

Följande förmiddag, lika solklar oeh vårfrisk som den föregående, sutto åter kring fru Hasselgrens restaurationspaviljong i Kalfhagen en hop skämtande och glammande ungdom. Man drack kaffe eller läpjade på ett glas rhenskt vin, och herrarne rökade.

— Det var ett märkvärdigt infall af ungdomen i går att resa till Kongsbacka, anmärkte samme gamle notarie, som vi i går hört meddela sig med löjtnant Skog.

— Ja, ungdomen rasar, svarade leende en äldre handlande. Men det lärer ha varit någonting under med denna resa.

— Hvad då?

— Jo, man vill påstå, att den unge ordentlige bankkassören Frick skall hålla på att tappa förståndet.

— Hvad är det du säger? utropade notarien häpen. Frick?

— Ja, han skall på sista tiden fått en del fixa ideér, som tyda på att det icke står riktigt till med honom. Visserligen har doktor Dahlgren icke funnit någonting abnormt hos honom, men det är ju ju så mycket, som läkarne icke förstå sig på. Men se, der ha vi unge Wienken, som var en af de lustfarande i går.

Och öfver Kalfhagens gräsmatta kom med sakta steg den unge köpman, som vi dagen förut sett sälla sig till bankkassör Frick med så stor vänskap.

— Nå, hvad blef resultatet af resan i går? ropade till honom den liflige gamle köpmannen.

— Det gick beklagligtvis såsom löjtnant Skog hade förutspått. Det visade sig att stackars Frick råkat ut för oroväckande illusioner.

— Nå hvad funno ni då?

— Jo, intet annat än en liten torparstuga och derinne en qvinna af dessa enfaldiga bondlollor, som inte skulle passa i ett österländskt harem. Någon flik af de utsökta orientaliska tapeter, draperier och mattor, som Frick så vältaligt berättat om, kunde vi icke se och ett är visst, att aldrig någon Anna Lind eller hennes gengångerska herrskat i denna koja.

— Men hvad tror du då om den saken.

— Jo, jag måste beklagligtvis tro detsamma som alla andra, nemligen att Frick är mera sjuk än han i allmänhet förefaller.

— Men hvad sade han, då han blef så grundligt öfverbevisad om sitt misstag?

— Han stod häpen, som den der blifvit bedragen på sin fastaste tro och öfvertygelse; han stod handfallen och mållös. Ej ett ljud gick öfver hans läppar, men man såg att han kände sig, gäckad i sin innersta tro. Han knnde ej fatta sin egen olycka. Stum sjönk han på knä vid fötterna af den förvånade torparqvinnan, som naturligtvis icke kunde fatta orsaken till allt detta och en ymnig tåreflod lättade hans hjerta, som annars kunnat sprängas af detta opåräknade slag. Han hade så fast trott på sina illusioner, att det nu slog honom hårdt att finna sig så gäckad.

— I sen nu, sade slutligen Skog för att göra slut på det obehagliga uppträdet, att vi ingenting ha att göra här; det bästa vi kunna göra är, att vi resa in till Kongsbacka, der vi hvila ut en stund och så återvända till Göteborg.

Men nu vaknade Frick upp ur sin sorg. Han reste sig hotande upp framför torparhustrun, sammanknöt sina händer och

hotade i det mest upprörda tal att strypa henne, om hon icke strax ville yppa hela sammanhanget. Den häpna qvinnan såg, att hon hade en vansinnig framför sig och sökte hastigt skydd bakom löjtnant Skogs rygg. Nu vändes Fricks vrede emot denne och han började rasa grufligen, kallande Skog falskmyntare, qvinnoröfvare, bandit och en hel hop andra epitet som en vansinnig utslungar.

— Men hvad svarade Skog till allt detta då?

— Naturligtvis såsom hvar och en annan skulle ha gjort. Han sade, att det var bäst att taga vara på Frick, så att han icke gjorde sig sjelf eller andra illa. Jag erbjöd mig då att ledsaga Frick hem under det de andra reste till Kongsbacka och min stackars vän fogade sig viljelöst efter mitt förslag. Man varnade mig väl att resa ensam med honom, men detta var öfverflödigt; han var frommare än ett barn, men vidhöll under hela vägen sina idéer om det underbara torpet och dess sköna herskarinna. Det vittne han velat påkalla för bevisandet af sina påståenden, skjutskarlen, som kuskade honom till torpet, hade kort förut afrest på en längre sjöresa.

— Och hvar är Frick nu?

— Han är hemma hos mig, djupt försjunken i sorg och grubblerier. Jag vet ej, hvad jag skall taga mig till med honom, och jag vore nästan färdig att ingå på hans idéer, så trovärdigt framställer han dem; men det är nog bara illusioner, och den stackars Frick behöfver omvexling af luft och ombyte af verkningskrets för att att åter repa sig.

Tjugunionde Kapitlet.

Professor Weiss satt en afton fördjupad i uppräknandet af några nymyntade silfverhögar i det inre kabinettet till falskmyntareverkstaden, under det arbetet derute fortgick med, man kan nästan säga raseri. Det var ett surrande och hväsande af maskiner, till sin drifkraft alldeles okända af andra än professorn. Han hade sjelf konstruerat dessa lättskötta maskiner, och ingen annan än han sjelf förstod sig på att sätta dem i gång och stanna dem. Ej heller tillät den gamle någon vara tillstädes, då han framställde silfret, hvilket han i stora tackor framlemnade till myntning.

Allmänna tron bland arbetarne var, att professorn stod i nära förbund med den onde sjelf, och han injagade på grund häraf mera fruktan än han ingaf kärlek hos sin vidskepliga omgifning. Hans minsta vink åtlyddes utan motsägelse, ty man visste att gubben hade medel i sin hand, som kunde förtaga enhvar lusten att sätta sig på tvären. I början hade ett par arbetare försökt sätta sig upp mot honom, men den ene blef redan samma dag slagen med bölder öfver hela kroppen, så att han hvarken kunde sitta eller ligga på ett par veckor, innan professorn förbarmade sig öfver honom och gaf honom läkemedel; den andre förlorade förståndet och tyckte sig stundeligen förföljas af djefvulen.

Sådant verkade en otrolig respekt hos de vidskepliga banditerna på hvilka andra, naturliga medel svårligen hade haft sådan god verkan. Att professorn genom inblandande af starkt

verkande läkemedel i banditernas mat eller dryck åstadkom sådana verkningar, kommo de ej att tänka på, utan tillskrefvo allt djefvulens medverkan.

I följd af denna fruktan, som meddelade sig till de käckaste och djerfvaste, såväl som till de fege, hade professorn uppsvingat sig till sjelfherrskare inom sin lilla underjordiska verld.

Löjtnanten hade helt och hållet afstått från allt välde öfver falskmyntarne; han hade för sig sjelf blott befälet öfver de till några tiotal uppgående banditerne som nu icke behöfde röfva eller råna för sin existens, då penningar funnos i öfverflöd, men som i stället hade sig anförtrodda vården om katakomberna och hemlighållandet af hvad som föregick härnere.

De voro fördelade i skilda afdelningar, som bytte vakt, liksom militär i krigstid, och de hade genom löjtnantens utmärkta arrangeringsförmåga blifvit uppöfvade till de pålitligaste poster, som aldrig skulle låtit öfverraska sig.

Några, de hos polisen och allmänheten minst komprometterade af desse banditer, gingo om dagarne ute i staden och proviantérade, ibland förklädda på ett, ibland på ett annat sätt.

Att emellertid sådana förklädnader icke alltid kunde skydda dem, se vi deraf, att en, såsom bankkassören Frick omtalat, blifvit gripen vid försöket att invexla falska riksdalersstycken.

Professor Weiss hade den ifrågavarande aftonen fördjupat sig i penningräknande, då löjtnanten, som ej låtit se sig på flera dagar, med stormande fart kom in till honom.

— Det tjenar nu till intet att vidare räkna upp detta usla mynt, som Ni komponerat till vår förbannelse; dess halt är ohållbar, man har pröfvat det och vi äro snart upptäckte.

— Hvad menar Ni? frågade professorn lugnt.

— Jag säger att man kommit under fund med den olyckliga egenskapen hos Ert mynt, att smälta vid vanlig ljuslåga. Som Ni vet, blef Falken gripen härom dagen, då han skulle vexla bort några hundra riksdaler; man fann intet annat graverande emot mynten än att de voro vårdslöst prägladé, men det tillskrefs kongliga myntverkets slarf, då riksdalrarna innehöllo tillräcklig vigt och gåfvo full klang. Emellertid hölls Falken fången, emedan han icke kunde nöjaktigt förklara sitt yrke, karaktär och

hemvist. Under tiden hade den förb. bankkassören Frick, som riktigt tyckes vara min onde engel, aflåtit skrifvelse till Stockholm, och en kontrollör af det samvetsgranna slaget infann sig i Göteborg i går.

En noggrann undersökning af de misstänkta mynten företogs nu, och kontrollören var redan nära att sluta sina experiment, då den olycksalige Frick kom på den idéen att föreslå, det mynten skulle hållas öfver elden för att deras smältbarhet skulle utrönas.

Hvad skedde? Jo, det ena efter det andra af mynten smälte som talg.

Det blef en allmän häpnad, och Frick, som jag var på väg att få förklarad dårhusmessig, ropade af segerfröjd: "det är ingen fix idé; mynten äro dock falska!"

Professorn satt orörlig.

— Man hade sålunda, fortfor löjtnanten, kommit hela hemligheten på spåren; man hade upptäckt, att metallen var smältbar vid den lindrigaste eld. Oss återstår sålunda intet annat än att upphöra med myntandet, och olycklig den som försöker att vidare utprångla ett enda mynt.

— Har ingen fara, svarade professorn lugnt. Jag åtager mig, att utan risk utvexla dessa mynt på hvilken bank som helst.

— Ni är vansinnig, sade löjtnanten. Man skulle genast hålla dem öfver en ljuslåga, de skulle smälta, och Ni vore förlorad.

Probera detta, sade den gamle och räckte löjtnanten ett mynt.

— Hvartill tjenar det! svarade denne föraktligt.

— Försök blott!

Löjtnanten fattade nu med en tång ett mynt, som han höll öfver lågan af en spritlampa. Elden fladdrade rundt omkring myntet, utan att förmå det ringaste förändra detsamma.

— Håll det är öfver en knallgaslåga, som är mycket starkare, ljöd professorns röst.

Löjtnanten lydde, men myntet förändrades ej, det blef rödglödgadt, men smälte ej.

— Usling! röt löjtnanten. Hvarför har Ni släppt ut i handeln en hop underhaltiga mynt, då Ni kan göra bättre, eller hur skall jag förklara detta?

— Jo, dessa mynt äro produkten af mina senaste upptäckter i kemien.

Jag besitter nu konsten att göra silfver, visserligen ej fullkomligt liknande det i naturen förekommande, men dock så likt, att någon vanlig vetenskapsman icke kan upptäcka skilnaden. Det är till vigt, klang, glans, smältbarhet och smidbarhet lika med vanligt silfver, men det skiljer sig från detsamma genom att lättare oxideras eller anlöpas af luften.

Ett stycke rent silfver anlöpes ej af luftens syre, åtminstone mycket långsamt, min metall deremot antager snart en gråaktig färg på ytan, men blir vid polering åter blank.

Nu är, som Ni vet, aldrig något mynt prägladt af rent silfver utan alltid uppblandadt med oädla metaller, hvarigenom mynten också lätt anlöpas på ytan och blifva mörka. Att de af mig präglade mynten också snart blifva mörka, kan således ingenting göra till saken, eller hur?

Löjtnanten stod förvånad öfver hvad han hörde och såg. Med oförställd beundran såg han på den gamle, som med likgiltig blick såg på sina ofantliga penninghögar, som lågo på bord, stolar och golf rundt omkring honom. Man kunde tydligt se, att denne falskmyntare ej arbetade af snikenhet eller för att med sina penningar tillfredställa härjande passioner.

— Men säg mig, frågade löjtnanten, hvarför vill Ni arbeta så och skänka mig produkten af Ert arbete utan att behålla något för Er sjelf?

— För mig sjelf? log gubben med förakt. Jag behöfver intet af allt detta. Jag studerar för att finna lifselixiret, som skall göra mig odödlig, och vid dessa studier affaller såsom biprodukt den metall, som Ni så mycket dyrkar.

— Men skall Ni då någonsin finna detta elixir, som skall göra er ung och odödlig?

— Snart har jag funnit det; jag står nära mitt mål, och i med detsamma är jag allsmäktig.

Löjnanten log försmädligt åt professorns fantastiska förhoppningar.

— Ni tviflar?

— Jag kan ej neka att jag skulle blifva förbluffad af att

en vacker dag se Eder i en föryngrad skepelse och dertill måste tro, att denna ungdom skulle vara oförgänglig.

— Men Ni kan lätt tro mig vara i stånd till att af några droppar koncentrerad vätska framställa flera hundrade skålpund silfver, ty Ni ser detta med egna ögon, svarade professorn med hån. Det är förunderligt, huru lätt Ni kan sätta tro till detta, som Ni har speciel nytta af sjelf.

Låtom oss icke nu kifva härom, sade löjtnanten, som strålade af förtjusning vid underrättelsen om den nyupptäckta metallen. Jag behöfver då icke mera frukta för, att våra mynt skola upptäckas vara falska, ty de äro i allo lika de äkta: endast ett mörkare utseende ha de och hvem fäster sig dervid!

Talet mellan löjtnanten och den gamle öfvergick nu till öfverenskommelse om arbetstiderna vid falskmyntareverkstaden samt arbetslönerna för personalen, hvarpå löjtnanten gick och professorn återtog sin räkning af de myntade silfverhögarne.

Trettionde Kapitlet.

Följande dag på morgonen kom Sampo med en liten matkorg på armen till Annas dystra fängelsecell i det djupaste tornrummet af skansen "Kronan."

Med tillhjelp af sin lilla lykta trefvade han sig fram öfver kullfallna stockar och nedrasade stenar, som hindrade passagen i den trånga gången och gjorde den slippriga vägen så svår att färdas.

Han öppnade dörren, som ledde till den fuktiga cellen, från hvars tak vatten ständigt neddroppade och åstadkom ett hemskt entonigt ljud, som i längden måtte ha varit förskräckligt nervretande. Vid eldskenet tog sig den trånga cellen icke så illa ut vid den första anblicken. Genom vattnets ständiga sipprande mellan stenarne och murbruket hade en hop kalklösning aflagrat sig och öfverdragit cellens tak och väggar med gråhvita stalaktiter, som vid eldljuset skimrade i förtrollande prakt i alla regnbågens färger. Men den unkna luften och det kalla isiga drag, som slog den inträdande mot ansigtet, var tillräckligt att genast förtaga den ögonblickliga illusionen.

— Mamsell? frågade Sampo med ljufvaste mildhet i sin röst och såg bort åt en vrå af cellen, der en mängd trasor lågo hopade.

Vid hans röst rörde sig den oformliga trashögen och en mensklig gestalt trefvade sig upp derur i sittande ställning.

Hvem hade trott att detta var den fordom sköna Anna Lind!

Vildt rullade ögonen i hufvudet på den bleka afmagrade

skepnad, torftigt höljd af en trasig schal, som Sampo lyckats undansnilla fru Skog och praktisera hit. Stora hålor i kinderna tydde på grufliga lidanden och kring de onaturligt stora ögonen hade lägrat sig en oroväckande rodnad. Endast de fylliga läpparne med sitt ljufva leende voro qvar af den förtjusande, förbländande skönhet, som för ett par veckor sedan släpades till detta pinorum för det hon ståndaktigt värjde sin dygd emot en samvetslös skurk.

— Gud i himmelen, så Ni stirrar med ögonen i dag! sade Sampo med deltagande.

— Ack, är det Ni min vän, svarade Anna med ihålig röst och hostade skarpt. Jag kunde ej först se hvem det var, ty eldskenet förbländade mig, som är dömd att dväljas i detta djupa mörker.

Jag fruktade för att det åter skulle vara min plågoande. Det är ej så länge sedan han lemnade mig.

— Löjtnanten har då åter varit här? frågade Sampo nästan andlös.

— Ja, han var för icke längesedan här, och jag är alldeles utmattad efter min strid med honom.

— Strid? upprepade den lille lappen.

— Ja, jag har i natt, eller i dag hvad det nu är, ty jag vet ej skilnad på dag och natt, måst kämpa med denna onaturligt grymma menniska. Han kom hit och började plåga mig med sina kärleksförklaringar . . .

— Och Ni? sporde lappen med bäfvan.

— Jag afvisade honom naturligtvis med den riktiga anmärkningen, att man icke gerna kan hysa stor kärlek till en menniska, som man på detta sätt misshandlar.

— Nå, hvad svarade han?

— Jo, han tröstade mig med att detta skedde för mitt eget bästa och att en vändning genast skulle inträda i mitt öde, så snart jag ginge in på hans planer. Han gjorde mig ånyo sitt giftermålsanbud och då jag påpekade det omöjliga uti att jag, som är död för verlden, skulle kunna återinträda i min förra ställning, var han nog fräck att föreslå det jag skulle blifva hans älskarinna, följa honom till utlandet och derstädes tillbringa lifvet med honom.

Jag bemötte hans förslag med berättigad förtrytelse, men det halp ej; han fortsatte med sina försäkringar om ohejdad kärlek till mig, till dess han så uppjagat sina passioner, att han ej mer var sig sjelf mäktig. Med ett djurs tygellösa passion kastade han sig öfver mig, och den strid som uppstod, låter icke beskrifva sig, nog af, jag hade, oaktadt det förfärliga utmattningstillstånd, hvari jag befinner mig genom den misshandel, jag här undergår, nog styrka att försvara mig, ty jag hade, hvad han saknade, moraliskt mod, hvilket i många fall kan vara den råa fysiska styrkan öfvermäktig.

— Men hvad vill det säga? Ni är ju alldeles blodig öfver händer och armar?

— Blif ej orolig deröfver, det är ej mitt blod: det är löjtnantens,

— Huru?

— Såsom jag en gång nämnt för Er, tog jag oförmärkt med mig en skarp knif, innan jag affördes hit. Denna har jag omsorgsfullt förvarat bland mina usla paltor, ty jag har stundligen befarat ett våldsamt öfverfall. Nu då jag under kampen fruktade att blifva öfvervunnen, grep jag i min förtviflan det dödande vapnet och stötte det i min bödels kropp. Hvar och huru det träffade, kan jag ej säga, men jag kände plötsligt en varm blodström flyta öfver mina händer och armar och icke långt derpå öfvergaf mig den gruflige mannen, dock under försäkran att snart återkomma.

— O, Gud! hvad skola vi taga oss till? suckade den lille tillgifne lappen, torkande med en trasa bort löjtnantens blod, som klibbade vid Annas hvita armar.

Endast hopplöshet stod att läsa såsom svar i Annas drömmande blick. Den djupaste tystnad följde härpå: endast vattnet från taket fortfor att droppa ned och med sitt tick-tack störa denna hemska stillhet, och från den öppna gången hördes råttornas gnisslande läten.

Plötsligt hördes ljud af steg i den angränsande katakomben. Sampo hastade att intaga en upprätt ställning och Anna lutade sig rysande och skälfvande af fasa tillbaka emot den mörka trashögen.

— De hade knappast hunnit intaga dessa ställningar, innan celldörren uppslogs på vid gafvel och fru Skog visade sig på tröskeln, hållande i ena handen en klart strålande lampa, i hvars sken hon tog sig ut som en furie. Det var ej underligt om både Anna och Sampo kände en darrning vid hennes åsyn.

— Jaså, eländiga varelse, ropade hon och gnisslade med tänderna under det hennes grå hår i oredigt svall skakade rundt om hennes af ilska röda ansigte, Ni har velat lönmörda min son, och det har varit Er nära att lyckas: blott ett litet grand högre, och dolken, eller hvad Ni nu umgås med för vapen, hade träffat. Men Gud ske lof, min son undgick Edert mordiska anslag och är nog ädel att förlåta Er, dock på det vilkor, Ni vet. Men den som icke skall förlåta Er, det är jag. Jag skall förfölja, ofreda och plåga Eder med alla möjliga medel, som stå mig till buds, och Ni skall finna hvad en moders hämnd förmår.

Anna svarade ej ett ord. Hon såg blott lugnt på denna rasande furie, som sjöd af vrede.

— Jag skall låta misshandla Er på det grufligaste, låta Er hungra och törsta; blott så mycket mat skall Ni erhålla, att Ni bibehåller lifvet för att icke min son må undgå att i Edra armar finna svalka för den ofattliga passion, som beherrskar honom. Så mycket mer ofattlig är denna passion för Eder, då han utan motstånd trycker emot sitt hjerta en qvinna, som liknar Er till sitt yttre, men i afseende å hjertat är en engel emot Er, som är känslolös för all kärlek.

Fru Skog besinnade sig en stund. Hennes ansigte klarnade; hon insåg att löjtnanten icke omtalat för Anna att Wendela fanns till och det var nu rätta ögonblicket, ansåg hon, att meddela Anna detta, samt dymedelst plåga henne med skildringen af att Wendela skulle komma att intaga hennes ställning i verlden och hennes plats hos föräldrarne.

Med skoningslös grymhet berättade fru Skog för Anna, huru löjtnanten af en händelse funnit Wendela, en kringresande harpspelerska; huru han genom svek tillockat sig hennes kärlek, så att hon blifvit hans älskarinna och gått in på hans förslag att uppträda inför hennes föräldrar och hela verlden såsom Anna Lind, hvilken löjtnanten skulle föregifva sig hafva funnit skendöd

i grafven, då han på fru Linds begäran uppgräfde likkistan för att vid likets hals fästa den kära medaljongen.

— Det lider intet tvifvel, att detta väluttänkta bedrägeri skall lyckas, ty Wendela är så lik Er, sådan Ni var före Er sjukdom, att icke någon, icke ens Er mor, skall draga i betänkande att erkänna henne såsom den äkta Anna Lind.

Ni tror kanske att hennes obekantskap med många förhållanden äfvensom med de menniskor, som Ni kände, skall kompromettera henne och förorsaka en obehaglig upptäckt af rätta förhållandet.

Men var lugn; det är väl sörjdt för allt.

Man skall helt naturligt föregifva att Ni, just Ni, ty det är ju Ni som i Wendelas person återuppträder i verlden, genom Er skendöd förlorat minnet af allt och af alla, till och med at Er egen mor.

Detta är ej ovanligt vid vissa sjukdomar och skall lätt förklaras.

Skall det icke kännas för Eder som en ljuf tröst, då Ni dväljes i dessa fuktiga stalaktitgemak, att veta det en kringstrykande harpspelerska, som är min sons älskarinna, intager Er plats vid Er moders hjerta? Kan det icke vara hugnande för Er att veta, att hon lefver i öfverflöd omhvärfd af rikedomens lyx och verldens beundran, under det Ni lider brist på det nödvändigaste? Skall icke Ert stolta hjerta frossa vid tanken på att Er kusin, den der sjöbjörnen, som Ni egnar en sådan beundran och kärlek, skall ligga på knä för en qvinna, som han tror vara Ni, en qvinna, som skall leka med hans hjerta för att slutligen krossa det, då hon offentligen skänker sin hand åt den stolte löjtnant Skog, som bär äran af att ha räddat den skendöda från grafven, der hon annars skulle hafva funnit en säker död! Jag tror, att allt detta gifver Er orsak till trefliga och glada stankar under Er ostörda ensamhet.

— Ni skrämmer mig ej med Edra dikter, sade Anna med isande lugn.

— Dikter! eftersade fru Skog och öfverlemnade sig ett ögonblick åt eftersinnande. Nåväl; Ni skall få ojäfaktiga bevis på

sanningen af mina ord; visserligen skall Ni ej sjelf få se Er rival, ty hon kunde kanske röras till medlidande med Ert grymma öde, men jag skall sända till Er vittnen, som skola intyga sanningen af mina ord.

Kom du, sade hon till Sampo, du har visat dig vara en god god och tacksam tjenare, du skall få se den unga qvinna jag talar om och sedan öfvertyga denna usla varelse, som vill betvifla mina ord.

— Det skall blifva min renaste fröjd, svarade lappen med en väl spelad glädje, ty hon tredskas och behandlar mig städse så öfvermodigt, oaktadt sin ömkliga belägenhet, att det gör mig en sann glädje att få hämnas på henne på något sätt.

Anna såg med någon förvåning på Sampo vid dennes fräcka beskyllning, men fattade snart hans afsigt och svarade trotsigt:

— Om den uslingen skulle berätta hvad som helst, så tror jag det icke, och mera plågad än jag hittills varit af honom, kan jag icke bli.

Fru Skog tog nu en närmare öfverblick öfver cellen.

Hennes granskning kunde ej gerna leda till annat än belåtenhet; ty ett uslare tillhåll hade hon ej rimligtvis kunna uttänka för den, som så trotsade hennes afgudade sons härjande passioner och uti hela sitt uppförande visade ett otvetydigt förakt för den usla modern.

— Ni har det ju ganska bra här tills vidare, mamsell, sade hon vänd till Anna. Då min son tillfrisknat efter det sår Ni tillfogat honom, hoppas jag han skall finna på medel att göra Er medgörligare, och på samma gång är äfven Er penitens slut, ty den ädle mannen har fattats af en den obegripligaste kärlek till Er, så att han ovilkorligen skall göra mycket för Er, då Ni en gång tagit Ert förnuft till fånga.

— Löjtnanten är väl icke farligt sårad, om jag vågar fråga? sporde Sampo i krypande, inställsam ton.

— Det är ännu ovisst, men professorn, som sköter honom, är så erfaren i dylika fall, att vi hafva allt godt att hoppas. Mister jag min dyre, älskade son för hennes skull, ve Eder då! sade hon med en sidoblick på Anna.

— Kanske befaller Ni, att jag knappar in på hennes matportioner? sporde Sampo lismande.

— Ja, så mycket som möjligt, svarade fru Skog, och jag tillåter Er dessutom att på egen hand handla såsom Ni bäst anser det vara i er herres och mitt intresse.

— Godt, Ni skall blifva bättre betjänad än Ni kan ana, ty äfven jag har mycket att utkräfva hämnd för.

Trettioförsta Kapitlet.

En månad hade förflutit sedan nyss skildrade tilldragelser. Sommaren stod i full blomning.

Löjtnant Skog, som legat lifsfarligt sårad af den dolkstöt, som Anna tillfogat honom, böjade åter visa sig ute, dock stödd på käpp och ännu mycket medtagen af den envisa sårfeber, som inställt sig i följd af löjtnantens utsväfvande lefnadsvanor.

Naturligtvis ville och kunde icke löjtnanten uppgifva rätta orsaken till detta sår, utan tog, såsom vanligt, lögnen till hjelp.

Han hade diktat en trovärdig historia om, att han under en ridt i stadens omnejder haft olyckan falla från hästryggen och dervid skadat sin ena sida emot ett hvasst värjfäste.

Berättelsen var så mycket troligare, som löjtnanten alltid red en yster springare och var en i högsta grad våghalsig ryttare.

Märkvärdigt nog var hans afsvurne fiende, bankkassör Frick, tvifvelaktig i detta fall; han antog, att löjtnanten haft någon duell, hvari han blifvit sårad, och vi veta, att han i detta antagande var sanningen mycket nära.

Löjtnanten var, som sagdt, så pass återställd, att han visade sig ute.

En dag spatserade han längs Skeppsbron för att inandas frisk luft.

Elfven flöt lugn och klar i solskenet, då ännu ej grumlad af den lifliga trafiken med ångbåtar och lastdragare. Den hufvudsakliga rörelsen var vid denna tid på revieret och redden; man-

visste då ej af att bogsera upp stora skepp med små ångslupar.

Bäst löjtnant Skog gick och gassade sig i solskenet, sammanträffade han oförmodadt med fru Lind, som han på länge ej vexlat ett ord med.

Hon förklarade sig mycket glad öfver sammanträffandet och beklagade, att hon ej förut afvetat löjtnantens iråkade olycksfall, så att hon kunnat vara honom till någon tjenst under hans sjukdom.

Hon hade jemte sin man redan på försommaren utflyttat till deras villa på Hisingen och sålunda hade hon ej hört mycket af hvad som tilldragit sig.

— Men Ni har ju haft Er goda mor, som vårdat Er, kan jag förmoda?

— Min mor vistas för närvarande på landet hos några anhöriga, svarade löjtnanten.

Fru Lind inviterade löjtnanten till middagen, och denne antog beredvilligt inbjudningen.

Strax efter middagen aflägsnade sig herr Lind för att genomgå några räkenskaper på kontoret, och fru Lind och löjtnanten blefvo ensamna vid kaffebordet.

— Det är ju allt för beklagligt med den unge bankkassören Frick, sade fru Lind under samtalet om ett och annat. Kan Ni tänka Er, så han härom dagen gjorde mig öfverraskad och rigtigt skrämd.

Han berättade, att han under en resa i vintras i ett torp påträffade min aflidna Anna eller hennes vålnad.

Jag blef först häpen; mitt hjerta ville brista vid dessa oförmodade och ogrannlaga meddelanden, men jag fann snart, att jag hade framför mig en dåre eller en med fixa idéer behäftad människa.

Han omtalade, utan att alls genera sig öfver sitt eget grundliga nederlag, om den der färden till torpstugan, der naturligtvis ingen Anna fanns.

Att han sedan ville skylla Er för att ha bortfört den omtalade flickan, styrkte mig så mycket mer i mitt antagande, att herr Frick höll på att förlora förståndet.

Löjtnanten satt allvarlig, tydligen inom sig öfverläggande, hvad han skulle svara.

En gång, förr eller senare, skulle han ju, om han ville fullfölja sina planer, komma fram med, att Anna verkligen fanns bland de lefvandes antal, och nu yppade sig ett lägligt tillfälle att tala.

Det enda, som tillbakahöll honom, var fruktan för, att Wendela icke ännu hunnit sätta sig så pass in i förhållandet, att hon kunde åtaga sig Annas rol.

Han spelade ett högt spel och kände behof af att grundligt tänka sig för, innan han inlät sig i handling.

Dock, hastigt fattade han sig.

— Men hvad skulle Ni väl ha sagt, om Fricks påståenden skulle ha varit sanning, om han verkligen skulle ha sett Anna på det der torpet?

— Herr löjtnant, låt oss icke tala om någon sådan omöjlighet, den är dock otänkbar och kan blott upprinna i en dårés hjerna.

— Men Ni måste dock medgifva, att saken ej är otänkbar. Man har förut haft exempel på, att döda lemnat sina grafvar och återinträdt i jordelifvet.

— Ni är fritänkare, herr löjtnant, och framkommer med en allusion på gudamenniskans Cristi uppståndelse.

— Nej, derpå hade jag ej den aflägsnaste tanke; jag syftade blott på dessa underbara, romantiska tilldragelser i verkligheten, der vi återfå aflidna vänner, som varit både döda och begrafna.

— Ah, men jag kan ej förstå, sade fru Lind med missnöje, att Ni vill till samtal välja sådana der romaner, hvars författare genom en onaturlig öfverretning i fantasien framtrolla scener och tilldragelser, som aldrig kunna passera i verkligheten.

— Det är ej derpå jag syftar, sade löjtnanten, envist fasthållande vid sitt beslut, att, kosta hvad det ville, nu uppdaga för fru Lind allt hvad han så länge rufvat öfver. Jag förutsätter att Er älskade dotter på ett eller annat sätt skulle hafva kommit upp ur sin graf och ställde sig lifs lefvande i Er väg; hvad skulle Ni säga i ett sådant fall?

Med förvåning och till hälften med ängslan såg fru Lind

på sin gäst. Det var tydligt att hon befarade, att äfven han hade en skruf lös eller att han icke var riktigt återställd från sin sjukdom, utan utsatt för något yrselanfall.

— Ni mår visst icke riktigt väl? sporde hon med moderligt deltagande.

— Jo, fullkomligt, svarade löjtnanten leende. Ni behöfver ej befara, att jag är utsatt för någon yrsel eller någon fix idé; jag är, Gud ske lof, fullkomligt normal, och osäkert är, huruvida icke min vän Frick äfven är det, oaktadt jag funnit fördelaktigt att tills vidare utpeka honom som en fåne.

Fru Lind visste ej, hvad hon skulle tänka.

Naturligtvis kunde hon ej hafva en aning om Annas verkliga uppståndelse ur grafven, och lika litet kunde hon förutsätta, att en man med sådan takt, som hon trodde löjtnanten hade, skulle tillåta sig att skämta i ett sådant fall.

Det återstod således för henne ingenting annat än att tro, det löjtnanten var utsatt för någon öfvergående sinnesförvirring, ganska vanlig hos svaga konvalescenter.

I detta sitt antagande styrktes hon så mycket mer deraf, att löjtnantens kinder småningom antogo en lifligare färg under hans besvärliga bemödanden att framställa sin sak naturligt, följdriktigt och med konsiderationer för en känslig moder; ju mera hans kinder rodnade, desto mer styrktes fru Lind i sitt antagande, att löjtnanten fantiserade i yrsel.

Löjtnanten märkte detta och sade med ett öfvertygande leende:

— Det är ett fullkomligt misstag af Eder att tro, det jag talar i yrsel. Jag är i afseende å sinnesförmögenheterna fullkomligt frisk, om än jag i kroppsligt afseende är något svag; Ni behöfver sålunda ej befara att jag är utsatt för någon förvillelse, då jag säger, att äfven jag varit i tillfälle att se Eder dotter efter hennes död.

En större öfverraskning kunde man omöjligen bereda en sörjande moder, och det var klart, att blott en dåre kunde framkomma med någonting dylikt.

Fru Lind blef förskräckt och ville gå för att tillkalla hjelp, men löjtnanten fattade hennes hand och höll henne qvar.

— Gå ej bort, Ni har ingenting att frukta. Jag är hvarken förryckt eller yrande. Ni skall snart få förklaring, om Ni vill höra mig. Men jag vill strax från början råda Er att bemanna Er med allt Ert mod, ty jag har förunderliga saker att meddela.

Med både ängslan och nyfikenhet såg fru Lind på sin gäst, som såg helt allvarlig, om än något upprörd ut.

Hon visste ej, hvad hon skulle tänka.

— Jag måste gå något tillbaka i tiden, för att Ni skall förstå mig, fortfor löjtnanten. Ni minnes, huru Ni en dag på Örgryte kyrkogård anförtrodde mig att uppgräfva Er dotters lik, för att vid hennes hals fästa en för den aflidna kär relik, en medaljong.

Fru Lind nickade bifall med hufvudet och såg högst intresserad ut.

— Ni minnes också, huru jag åtog mig detta värf och huru jag vid första sammanträffande med Eder yttrade, att Ni ej hade skäl att ångra Er, då Ni gifvit mig detta uppdrag. Jag åsyftade med detta yttrande, att jag komme att göra Er en vida större tjenst, än blott att hänga en medaljong vid ett liks hals.

— Hvad säger Ni? utropade fru Lind bestört.

— Jag säger, att jag kanske kan återskänka Er Eder dotter, svarade löjtnanten allvarligt.

— Min dotter?

— Ja, Er dotter lifslefvande, svarade med största lugn löjtnanten.

Men tag ej detta så häftigt, utan hör mig med sans.

Jag hade knappast öppnat locket till likkistan och kastat en blick på likets friska, blomstrande anlete med de högröda, jungfruliga rosorna, innan den tanken slog mig, att jag hade framför mig en skendöd.

— Herr löjtnant . . . Ni . . . Ni . . . vill väl ej . . . bedraga mig? stönade fru Lind likblek och famlade med handen mot soffans ryggstöd.

— Tag mod till Eder och hör mig med lugn, jag har blott goda nyheter att berätta, sade löjtnanten och drog fru Lind ned till sig på soffan.

Han hälde i ett glas vatten och bjöd den häftigt uppskakade modern, som drack helt litet och derpå fattade sig så mycket, att hon gaf tecken till, att hon var beredd att höra vidare.

— Helt naturligt insåg jag, att mamsell Lind var skendöd, och jag hastade att genast skaffa läkarehjelp för att återkalla henne till lifvet.

Som jag tydligen kunde förutsätta, att ett uppvaknande ur skendöden på ett så hemskt ställe som en kyrkogård skulle verka menligt på den nyuppväckta, skyndade jag af alla krafter att föra henne till något lämpligare ställe.

Jag kom då att tänka på en gammal tysk kemist, en professor Weiss, som för vetenskapliga ändamål uppfört åt sig ett laboratorium och en dermed förenad liten bostad i Buråsbergen.

Sedan gammalt kände jag mannen och visste, att man kunde räkna på hans tystlåtenhet på samma gång som på hans skicklighet såsom läkare.

Jag aflägsnade derför mina hjelpare vid uppgräfvandet, förutom en, som jag fullt kunde lita på, och flyttade så med hans tillhjelp den döda till professor Weiss, som snart besannade min förmodan, att mamsell Lind var skendöd.

— Mitt barn! . . . mitt barn! . . . sade fru Lind med både ängslan och hopp i ord och ansigtsuttryck.

— Ert barn slog snart, under professor Weiss' skickliga vård, upp ögonen; men hennes tillstånd såg hopplöst ut.

Det var på mer än fyra månaders tid omöjligt att säga hvad utgång hennes sjukdom skulle taga, antingen den skulle föra till lif eller död.

Slutligen segrade dock hennes ungdom och goda kroppskonstitution öfver den envisa sjukdomen, men hennes förbättring gick ytterst långsamt . . .

— Mitt barn lefver då? frågade fru Lind och såg forskande i löjtnantens ögon. Ni bedrager mig ju ej? Ni är ej sjelf utsatt för någon villa?

— Nej, jag talar vid full sans, såsom Ni torde finna. Er dotter lefver och är i det närmaste återställd till helsan.

— Min dotter lefver, hon lefver, hon lefver! O, för mig

till henne, nu strax, nu genast, att jag får trycka henne till mitt hjerta . . .

— Det går icke an, svarade löjtnanten, att så häftigt öfverraska henne, och det vore ej heller för Eder välgörande, att så brådstörtadt ryckas ur den föreställningen, att Ni vore barnlös, beröfvad Er största fröjd i lifvet. Det är alldeles nödvändigt, att Ni först sansar Er och att jag på lämpligt sätt förbereder Er dotter på sammanträffandet.

— Men hvarför har Ni då icke förut underrättat mig om att min älskade Anna lefver, att jag återfår henne.

— Jo, helt naturligt af den orsak, att jag ansett det alldeles nödvändigt för mamsell Lind att vara fullkomligt frisk och stark vid ett sådant rörande återseende; och hennes konvalescens har varit så långvarig efter den svåra sjukdomen och den tillstötande förkylningen i grafven, att det icke förut varit möjligt att återskänka henne åt Eder.

— Ack, så god och förutseende Ni är, utbrast fru Lind med tårade ögon.

— Ah, det är intet att tala om, en hvar skulle i mitt ställe ha handlat alldeles på samma sätt.

Men en omständighet vill jag bereda Er på:

I följd af den långa och häftiga sjukdomen har mamsell Annas minne i högsta grad försvagats eller rent af försvunnit.

Af det som passerat föra hennes skendöd minnes hon ingenting och hon igenkänner icke gamla vänner. Hvarken mig eller min mor, som varit mig behjelplig att vårda henne, kunde hon igenkänna, och vi hafva sålunda endast hennes vänskap från denna tid.

Vi ha försökt visa henne Edert och herr Linds porträtter, men hon kan ej igenkänna dem; möjligvis tror hon sig hafva sett Edra drag förut, men herr Lind är henne alldeles obekant.

— O, mitt stackars barn, suckade fru Lind. Men det är detsamma, hon skall nog snart igenkänna mig, då jag trycker henne till mitt klappande modershjerta. O, hvilken outsäglig fröjd det skall blifva att få återse mitt barn! . . . För mig snart till henne; jag uthärdar ej någon längre skilsmessa.

— Med det aldra snaraste skall jag uppfylla Er önskan,

kanske redan i morgon dag, men jag måste först aktsamt förbereda mamsell Anna, så att icke allt förstöres genom ett för plötsligt återseende; det kan ju hända, att hon återfår minnet, då hon hvilar mot sin moders famn, och en sådan känsla kan då blifva så öfverväldigande att ett återfall i sjukdomen vore att befara.

— Ack, så omtänksam Ni är; det är Försynens skickelse att just Ni blifvit Annas beskyddare och vårdare.

Det var ej utan en känsla af blygsel och sjelfförebråelse löjtnanten åhörde detta loftal; men han qväfde hastigt dessa känslor och sade med ett godmodigt leende:

— Såsom Ni finner, var det kanske icke bara idéer och fantasi af Frick, då han sade sig ha sett mamsell Lind; tvärtom var det rena sanningen, fast han nu tviflar derpå.

— Men huru har dermed tillgått? frågade fru Lind.

— Jo, svarade löjtnanten leende, jag hade för mamsell Lind då hon började tillfriskna, iordningställt en stilla, fridfull tillflyktsort, der hon skulle få andas frisk luft och vara fredad från allt nyfiket spejande.

För detta ändamål hade jag skaffat henne en tillfällig bostad hos torpqvinnan vid Kongsbacka, men, såsom Ni vet af Fricks utspridda berättelse, fick mamsell Anna icke länge vara i fred derstädes.

Så ogerna jag än gjorde det, blef jag tvungen att återföra henne till staden och lemna henne under professorns omedelbara uppsigt.

— Men hvar är då mitt barn nu? frågade fru Lind med ängslan.

— Hon befinner sig under professor Weiss' uppsigt och vård, och tilltager dag från dag i helsa; jag kan försäkra, att hon ser riktigt blomstrande ut, ja till och med kraftigare än på senare tiden före hennes sjukdom.

Men såsom jag redan nämnt, hafva hennes själsförmögenheter icke återkommit i samma mon som hennes kroppskrafter; visserligen kan man icke i hennes tankegång upptäcka någonting abnormt eller någon slöhet, tvärtom tyckes hennes själ vara så spänstig som möjligt; men det förunderliga är, att hennes min-

ne af det förgångna, af det hon upplefvat före sin sjukdom är totalt, spårlöst försvunnet.

Visserligen känner hon mig nu, men det är endast från den tid jag vårdat henne under hennes sjukdom; icke från den tid jag känt mamsell Lind före hennes skendöd. Då jag talar med henne, gifver hon rediga svar och talar med logisk riktighet, men så fort jag talar om hennes hem, hennes föräldrar och i allmänhet hennes tidigare lif blir hon främmande för allt.

Att hon emellertid småningom skall återkomma till minnet af allt sådant, synes deraf, att hon ibland har en dunkel aning, en hågkomst af vissa tillfällen. Jag hoppas, att så snart mamsell Lind återinträder i sitt förra lefnadssätt och hinner sätta sig in i sina gamla vanor, skall minnet af hennes barndom stå lifligt framför henne, och hon skall då blifva densamma lilla Anna, som var sin moders glädje och hela sin omgifnings prydnad.

— Ja, det är också jag förvissad om, sade fru Lind med tillförsigt.

Men gif mig snart igen mitt barn; min längtan efter henne är nu oemotståndlig, sedan jag vet, att hon lefver.

— Det skall jag med det första göra, svarade löjtnanten. Men jag måste dock först förbereda mamsell Lind på detta möte, och det är äfven behöfligt, att Ni sätter Er in i den föreställningen att Er dotter återvänder till lifvet. Jag anser det vara bäst, att Ni i dag anförtror herr Lind den oförmodade nyheten, att hans dotter lefver och blifver honom återgifven.

— Men han skall icke tro mig, sade fru Lind, och jag vågar knappt tro mig sjelf och Er. Men om Ni qvarstannar och hjelper mig att öfvertyga min man, skall han icke tvifla.

— Det vore att skämma bort saken, menade löjtnanten.

— För det första skulle han anse att jag talade i feberyrsel i följd af mitt sår, och jag känner mig mycket svag, och fördet andra skulle det se ut, som ville jag på något sätt framhålla min person för det lilla jag gjort i denna sak.

På grund af allt detta måste jag försaka glädjen att meddela herr Lind den glada nyheten; men om Ni anser att han skall betvifla Edra ord och tro Er vara gripen af en fix idé, så

skall jag sända till Er professor Weiss, en allvarlig, sansad gubbe, hvars ord han icke skall kunna betvifla.

— Men jag känner ju icke heller professorn, invände fru Lind.

— Det gör ingenting till saken; Ni vet att det är han som genom sin vetenskapliga behandling af mamsell Lind har varit hennes andra räddare till lifvet; det hade ingenting betydt, om jag lyckats undanrycka grafven den skendöda, hon skulle likväl ha gått förlorad för oss, om icke professorn hade funnits och genom sin skicklighet häft den förfärliga sjukdomen. Det skall, försäkrar jag, blifva Eder ett särskildt nöje att göra den gamle vördnadsvärde vises bekantskap.

Det blef sålunda genom löjtnantens vilja beslutat, att professorn skulle aflägga besök hos herrskapet Lind ännu samma afton och att han skulle få bestämma, när det vore lägligast att återföra Anna till hennes föräldrar och låta allmänheten veta af denna ovanliga händelse.

Det var nu långt lidet på sommareftermiddagen, då löjtnanten tog afsked och begaf sig direkt till professorns arbetsrum i de underjordiska hvalfven.

Ännu samma afton sågs professorn vandra till herrskapet Linds hus vid Torggatan, och sommarnattens lätta skymning svepte sin slöja öfver det slumrande Göteborg, innan han, ledsagad till porten af herr Lind, lemnade det hus, han återskänkt en dotter.

Trettioandra Kapitlet.

Fasansfull var den verkliga Annas belägenhet i det fuktiga tornrummet i djupet af Kronan.

Från det glatta taket neddroppade utan afbrott ett isande kallt vatten, kallt, som hade det qvällt upp ur en brunn, och höll den arma flickan ständigt våt. I följd häraf led Anna på det obeskrifligaste af köld och hennes kropp hade intagits af en sådan darrning, att hon med möda kunde resa sig upp och behålla en upprätt ställning.

Visserligen försökte den trogne Sampo skaffa henne torra klädespaltor och provisionella madrasser, så ofta som det var honom möjligt, men dessa hunno alltid blifva genomblötta, innan han kunde skaffa nya eller torka de senast begagnade.

Också var det en god sak för Anna att Sampo flera gånger om dagen förde till henne varm dryck, kaffe eller thé, samt närande föda; allt detta utan fru Skogs vetskap, men Annas belägenhet var så olycklig, att hon, allt detta oaktadt, led förfärligt.

Hon hade på några veckor sammansjunkit till en skugga af hvad hon förut var, och en ihållande, skarp hosta tillkännagaf, att hon led af bröstsjukdom — en naturlig följd af kölden och fuktigheten.

En dag hade Sampo med sig sitt enda sällskap, den trogne Castor, löjtnantens hund, som en gång var honom följaktig på hans ströftåg i katakomberna. Af lust att leka närmade sig Castor händelsevis Anna och lade sig invid henne.

— Ack, så skön och varm han kännes, utropade hon med förtjusning, då hon kände den mjuke, lurfvige hunden ligga alldeles tätt intill sig.

En tanke slog genast Sampo. Castor skulle hädanefter blifva Annas sängvärmare, åtminstone om nätterna.

Det var mycket svårt i början att vänja honom att ligga i detta fuktiga rum, men Sampo fann snart på råd härför: han undanhöll Castor mat nästan hela dagarna, men då qvällen kom tog han en rundlig portion med sig för Castor till Annas fängelserum, och hunden började så småningom vänja sig att här söka sin hviloplats. Då Anna, som för öfrigt älskade djur, fann hundens sällskap angenämt i sin ensamhet, bletvo de begge snart goda vänner, och Castor smög sig ibland sjelfmant till Annas dörr, väntande på Sampos ankomst för att slippa in.

Sålunda hade Anna genom den lille lappens outtröttliga tillgifvenhet fått det betydligt drägligare än hennes plågoandar åsyftat, men det var likväl tydligt, att hennes lidanden i längden skulle blifva henne öfvermäktiga.

Till alla dessa lekamliga lidanden sällade sig ännu ett annat, vida plågsammare.

Såsom vi minnas, hade fru Skog vid sitt besök i Annas cell omtalat att löjtnanten funnit en flicka, som till alla delar liknade Anna, och att han ämnade insätta henne i Annas ställe, utgifva henne för Anna, som han skulle ha uppväckt från skendöd och sålunda narra hennes föräldrar till att slösa sin kärlek på en ovärdig person.

Vi minnas att Anna med förakt tillbakavisat tron på fru Skogs ord, antagande att denna ville ytterligare plåga henne med en djefvulsk lögn.

Men då Sampo en dag meddelade, att han sett Wendela och funnit henne så lik Anna, att han först betviflat sina ögon, då måste hon tro den internaliska qvinnans ord, ty hon visste att Sampo, som var henne med lif och själ tillgifven, icke skulle låta bruka sig till att tala osanning för henne.

Det är lätt att föreställa sig hvad Anna skulle lida vid tanken på att en annan skulle intaga hennes plats vid moders-

hjertat och få emottaga de smekningar och omsorger, som egentligen vore menade åt en annan.

Under det Anna försmäktade i ett uselt fängelse skulle denna främmande qvinna njuta hennes moders ömhet och hennes faders outtröttliga omsorger; *hon* skulle lefva den bortglömda Annas lif, och det värsta af allt var att tänka, att också *han* skulle låta sig dåras af den olyckliga likheten och öfverflytta sin kärlek från Anna till denna qvinna med dåligt rykte, denna landstrykerska, som kanske var en förtappad, föraktlig varelse.

Det är högst naturligt, att Anna skulle känna grufliga qval vid tanken härpå. Det var henne naturligtvis ännu smärtsammare att dväljas i denna fasansfulla fängelsehåla med tanken på att en annan skulle intaga hennes plats och sålunda narra hennes föräldrar att slösa kärlek på en ovärdig hycklerska.

Detta var helt naturligt svårt att tänka på.

Då härtill kommer, att Anna måste befara, att denna ovärdiga qvinna äfven skulle intaga hennes plats i hennes älsklings hjerta, då blef det Anna nästan omöjligt att uthärda. Svartsjukans alla obeskrifliga qval sällade sig nu till dem hon förut utstod.

Det är allmänt erkändt, att svartsjukan bereder menniskorna de djupaste, mest förhärjande qval, gör en god menniska till ett rasande vilddjur och förvandlar en engel till djufvul. Att då till på köpet nödgas på afstånd, inspärrad i en ohygglig fängelsehåla, lefva i ovisshet om hvad som verkligen tilldrager sig, det ökar naturligtvis ännu mera qvalen.

Anna led förfärligt, sedan hon förvissat sig om att fru Skog talade sanning, att det verkligen fanns en qvinna, som till förvillelse liknade henne. Hon hade numera ingen ro i sin själ; svartsjukans demoner rasade deri med okuflig våldsamhet.

Än låg hon och vred sina händer, än störtade hon vacklande upp och mätte med långa steg det slippriga cellgolfvet. Hon knöt sina afmagrade händer, slet sitt orediga hår och sprang derunder halft vanvettig omkring. Än bad hon Gud om att han ville göra slut på hennes eländiga tillvaro, än förbannade hon sitt olyckliga öde.

Men då hon så rasat och uttömt sina medtagna krafter

samt kastat sig skälfvande på sin fuktiga bädd, sökte hon öfvertala sig, att, om äfven det fanns en qvinna som till förvillelse liknade henne, så skulle man icke våga föregifva att hon var Anna och låta henne intaga dennas plats.

Detta ginge ej an, sökte hon öfvertala sig sjelf; Annas mor skulle åtminstone ej låta bedraga sig af likheten och erkänna en annan, främmande, för sin dotter. Skulle än alla andra låta bedraga sig, så skulle dock modershjertat uppresa sig häremot.

Men så snart Annas krafter återkommo, tog tviflet öfverhand hos henne och hon sönderslets åter af svartsjukan.

I ett sådant tillstånd af qval låg Anna dagen efter ofvan beskrifna tilldragelse hos herrskapet Lind, då löjtnanten för fru Lind uppdagat, att Anna ännu lefde, då Sampo oförmodadt kom in i fängelsecellen. Det var vid första anblicken af den lille lappen tydligt, att han hade något ovanligt att förkunna.

— Hvad är på färde? sporde Anna genast.

— Mamsell, utbrast Sampo med gråten i halsen, de uslingarne tänka verkligen hålla ord med sina hotelser. Löjtnanten och professorn ha verkligen beslutat, att föra mamsell Wendela till Ert hem och utgifva henne för Er; jag har sjelf med egna ögon varit vittne till deras öfverläggning, utan att de visste af mig. Redan i dag skola de föra henne ut till Edra föräldrar, som vänta henne.

Nu håller den eländiga fru Skog som bäst på att kläda henne till den förestående affärden.

Anna åhörde detta med oväntadt lugn.

— Men är då denna qvinna verkligen så lik mig? sporde hon slutligen.

— Ja, jag måste medgifva, att jag ej kunnat föreställa mig, att likheten mellan tvenne menniskor skulle kunna vara så fullkomlig, så förvillande. I Edert yttre finnes ingenting, som skulle kunna skilja Er från hvarandra, om Ni vore i samma vilkor.

Anna skakade på hufvudet åt allt detta obegripliga, hvartill hon ej hört något motstycke.

Antingen var Sampo utsatt för någon öfverdrift i sin inbillning, eller hade naturen här åstadkommit en lek, som annars återfinnes endast i sagor och romaner.

Huru härmed än var, så var det nu visst att löjtnanten skulle fullfölja sitt beslut och skaffa Annas föräldrar en dotter, som han sedan lätteligen skulle kunna taga till hustru.

— Stackars mina föräldrar, suckade Anna.

Och starkars min älskling, som skall komma att tro på Annas ombytlighet, under det hon här försmäktar i fångenskap, trogen i sin kärlek till det sista.

Sampo satt och smekte sin vän Castor, då dörren till cellen rasslande uppslogs och fru Skog visade sig på tröskeln.

Med ett isande kallt och infernaliskt leende ställde hon sig framför Anna.

— Jaså, jag kan se af Er min, att Ni är underrättad om hvad som försiggår i Ert hem i dag:

Man skall skänka Er mor hennes barn tillbaka, då Ni visat Er ovärdig att inträda på denna plats. Det är genom Er halsstarrighet, Ni förverkat Er rätt till att få återvända till föräldrar och hem. Hade Ni ej så handlat, skulle det i dag ha varit en glädjedag för Er.

Endast en föraktfull krökning af öfverläppen var Annas lätt förstådda svar på fru Skogs harang.

Det kändes ej synnerligen ljuft för denna, att hennes ord skulle så slinta förbi målet: hon hade väntat, att Anna skulle hängifva sig åt gräslig förtviflan vid underrättelsen om det förestående bedrägeriet.

Hon hade helt naturligt beräknat att Anna skulle till en början blifva slagen med häpnad öfver den ofantligt djerfva företaget att låta en främmande person uppträda i hennes ställe, och hon hade trott, att denna häpnad sedan skulle öfvergå till en förtviflad sorg, som skulle förleda Anna att ödmjuka sig och bönfallande besvärja henne om förbarmande.

I allt detta hade hon nu misstagit sig.

Anna syntes ej alls berörd af det obehagliga meddelandet.

— Jag tror att Ni ej fattat mina ord och hela vidden af det för Eder obehagliga, som tilldrager sig ofvan jord, under det Ni dväljes här nere i rättvis fångenskap för Er tredskhet.

— Det är icke svårt att fatta Edra nedriga anslag, svarade

Anna med största lugn, men, tro mig, de skola en gång leda till ett mål, som Ni ej väntat Eder att komma till.

Det har hittills gått Er väl i händer; Ni har lyckats fånga mig, och helt oförmodadt har en varelse, som är min dubbelgångerska, fallit i Er väg; men det är ej Försynen eller Gud som gifvit Er detta viljelösa verktyg, utan, tro mig, det är en af Frestaren utkastad snara till Er olycka.

Hvad mitt eget öde må blifva, bekymrar mig ej, ty jag kan ej få det eländigare än jag har det, och ej heller sörjer jag öfver det försök man gör att bedraga mina föräldrar, ty jag vet, att naturens röst hos dem skall säga, att de icke trycka sitt barn till sitt bröst: men jag uppmanar Er ännu en gång för Er egen skull, att icke spela ett för högt spel, ty en gång skall lyckan vända sig och då skall förbannelsens och bedrägeriets följder drabba de skyldige.

Fru Skog hade just gjort sig beredd att afgifva ett gäckande svar, då bullrande steg hördes i korridoren och löjtnanten strax derpå visade sig på tröskeln.

Han var blek och synbarligen matt, men ur hans stora mörka ögon lyste en infernalisk, triumferande glädje.

Han var i humör, som en ädel segrare efter en vunnen framgång: han ville frossa af den besegrades nederlag.

— God morgon, mamsell, helsade han gäckande. Jag kommer hit i egenskap af brefbärare; jag hade ej någon lämplig person att sända med ett bref från Er mor till hennes dotter. Visserligen är brefvet ej afsedt för Er, ty Ni skulle ju icke kunna presentera Er för Er mor och för verlden i allmänhet i en sådan skepnad och i en sådan kostym, utan gäller brefvet en person, som skall intaga Er ställning i lifvet; men då Ni en gång burit namnet Anna Lind och detta bref är adresseradt till en sådan person, så kan det kanske intressera Er att läsa det.

Härmed framräckte löjtnanten under en ceremoniös bugning till Anna ett redan brutet bref.

Anna mottog detsamma, kastade ögonen på utanskriften, som hon genast igenkände vara af hennes moders hand och uppvecklade med feberaktig oro brefvet, som hade följande lydelse:

"Min såsom död begråtna dotter!

Under mitt hjertas ängslan i afbidan på det ögonblick, då jag åter efter en lång skilsmessa skall få sluta dig, mitt öfver allting älskade barn, till mitt klappande modershjerta, skrifver jag dessa få rader till dig för att mana dig att anropa Gud om styrka i den stund, då han behagar återskänka dig åt mig, så att icke ditt hjerta brister vid de ljufva känslor, som tränga sig på dig i den stund, då du sjunker mot mitt bröst. Din räddare från grafvens fasa, han, som återskänker mig mitt barn, skall öfverbringa dig detta bref. Inneslut honom i dina böner och glöm aldrig, att Gud utkorat honom till sitt omedelbara redskap; näst Gud hafva vi honom att tacka för ditt lif och för återseendet här på jorden. Din huldе fader manar, liksom jag, att du samlar allt ditt mod och din sjelfbeherskning, för att du icke af återseendets glädje må taga för hård anstöt. Gud vare med dig, mitt älskade barn, och välkommen åter i din moders armar."

Brefvet saknade underskrift.

Anna hade med giriga blickar slukat innehållet i detta bref, och de ljufvaste, obeskrifligaste känslor genomströmmade hennes hjerta.

Då hon slutat läsningen, och brefvet fallit ur hennes domnade hand, kastade hon sig ned på bädden öfver de usla paltor, på hvilka hon hvilade, och de återhållna tårarne banade sig i strida strömmar ned för hennes tärda kinder.

Det var en lycka, att hennes känslor fingo ett sådant aflopp; hjertat skulle annars ha brustit under den fåfänga kampen att vilja dölja, hvad som rörde sig på djupet deraf.

Nu grät hon, grät som ett barn gråter, och tårarne voro de bästa afledare för hennes qvalfulla sorg.

— Ni hade kunnat bespara Er dessa tårar, sade löjtnanten, om Ni ej varit så omedgörlig och halsstarrig; nu vederfares Er, hvad Ni rättvisligen förtjenar. Men ännu finnes för Eder en utväg till räddning, om Ni fogar Er i mina planer. För Eder återstår då ännu en lång lefnad i solljus och lycka, i annat fall skall Ni småningom försmäkta i dessa underjordiska hvalf, dit aldrig dagen skall inträngа och aldrig objudna menniskor skola nedstiga.

Anna hade intet öra för löjtnantens prat.

Han märkte det nog och gaf en vink åt sin mor och Sampo att aflägsna sig.

— Det der gjorde allt godt åt den vanartiga flickan, sade Sampo med inställsam ton, då han lade bommen för celldörren.

— Det kan du ha rätt uti, svarade löjtnanten, som beredvilligt lyssnade på sin, såsom han trodde, tillgifne tjenare. Du skall icke blifva utan ersättning för dina tjenster; men du får ej plåga henne till döds, hör du det?

— Gud bevare mig derifrån. Jag vill ingalunda mista henne, ty det är en ren glädje för mig att plåga henne, det stygga odjuret.

Men de ögonkast, den lille brunögde lappen kastade efter den bortgående löjtnanten och hans värdiga moder, talade mer än nog mot uppriktigheten af hans ord.

Det låg i denna lojursblick ett hat och ett kufvadt raseri, som bådade hemska olyckor.

Trettiotredje Kapitlet.

Det var en ovanligt liflig rörelse i Kalfhagen på tisdags eftermiddag den 7 Augusti. Menniskor af alla stånd och och vilkor sutto i lifligt samtal med hvarandra kring småborden utanför serveringsståndet, men föga tid unnade man sig att egna åt förfriskningarne; man tycktes vara idel öra för de nyheter som berättades.

Främst bland förkunnarne af dagens stora nyhet var landshöfdingens liflige, pratsamme kammartjenare och sällskapsbroder på samma gång, herr Lagerstam, som vi känna från ett föregående tillfälle, då Göteborgs samhälle var upprördt genom rymningsäfventyret och rånet vid fattighuset.

Lagerstam hade nu fullt upp att göra med att berätta, utan att gifva någon tid att falla honom i talet. Orden trillade ur den lille tandlöse mannens mun så fort, att det ej gafs något tillfälle att afbryta honom.

Han hade just fått tag uti några nykomna herrar af köpmannakåren, som ännu ej tycktes vara underrättade om hvad som förefallit. Desse angrep nu Lagerstam och lät sin tungas svada forsa öfver dem.

— Jaså, herrarne äro okunniga om hvad som tilldragit sig i detta samhälle, och likväl har allt sedan vår Herres och mästares Jesu uppståndelse, icke tilldragit sig någonting sådant.

Tänken, mina herrar, de döda börja lemna sina grafvar.

Ja, bligen på mig, såsom vore jag förryckt, jag är nog vid

mina sinnen för det, och fakta skola bevisa sanningsenligheten af mina ord.

Hvad har händt?

Jo, ingenting mer och ingenting mindre än att de döda på Örgryte kyrkogård börja i förtid lemna sina grifter.

Hvad jag menar?

Jo, jag menar att mamsell Lind, mamsell Anna Lind, grosshandlare Linds dotter, som afled för tio månader sedan, är uppstånden.

Är jag förryckt?

Nej pass mina herrar, Lagerstam vet nog hvad han säger, och det finnes heller inga flera i hela samhället, som äro i okunnighet om, hvad som tilldragit sig, än ni, mina herrar, som sugen allt ert vetande och hela er själsnäring ur digra kontorsböcker.

Ni rynkar på näsan, grosshandlare Busch, men vänner emellan må väl ett litet honett skämt vara på sin plats; det får sjelfva landshöfdingen vara nöjd med. Jaså, till saken?

Jo, det är så, att mamsell Anna Lind för några timmar sedan i täckvagn, och ledsagad af sin vanlige riddare före hennes död, löjtnant Skog, återvände från grafven till sina föräldrar. Ni se så förbluffade ut, mina herrar, men saken är icke mer förunderlig än att man kan tro derpå.

Jag har sjelf talat med pappa Lind och har således mina nyheter från första hand. Flickan är, förstås, litet konstig efter uppvaknandet ur en tio månaders hvila i grafven, men det ger sig nog med tiden, bara hon hinner bli riktigt varm i kläderna. Jaså, ni förstår ej.

Den talträngde kammartjenaren lät nu på sitt vanliga vis hela historien, bitvis, späckad med hans egna reflektioner, ramla ut öfver de uppmärksamt lyssnande, som snart fingo bekräftelse på sanningsenligheten deraf genom tillströmmande af vänner och bekanta, som alla icke talade om annat än Anna Linds upp ståndelse.

Det var ett pratande utan like om denna sällsamma tilldragelse.

Än hade Lagerstam ordet, än var det någon pratsam kaffe-

syster, som "interviewat" något af Lindska husets tjenstehjon, och naturligtvis tillsatte enhvar något från sin egen fatabur.

En af de helst hörda berätterskorna var en fru Svartman, som i långa tider fungerat såsom syfru i Lindska huset, men nu på en sådan dag blifvit entledigad för att ej vara i vägen, då endast den trånga familjekretsen var samlad och hängaf sig åt glädjen öfver återseendet.

— Ja, det kan man i sanning förundra sig öfver, att mamsell Anna icke har det ringaste minne qvar af det förgångna. Hon minnes platt ingenting; icke ens mig känner hon igen; och dock brukade hon förr åt mig anförtro alla sina hemligheter och de voro icke så få, må ni tro. Men så kan jag också tiga med hvad jag vet; ty ingen skall då kunna säga på min bak, att jag svikit något förtroende, men så mycket kan jag då säga, att nog hade Anna Lind sina små äfventyr innan hon dog, det är då visst; så nog tycker jag hon hade gjort klokt i att känna igen mig.

— Jaså, hon kände icke igen fru Svartman? frågade bankkassör Frick, som också trängt sig fram till den pratsamma syfrun.

— Nej, det gjorde hon då inte. Jag hade gjort mig ett litet ärende upp till Linds i middags för att söka reda på en guldfingerborg, som jag har till minne efter min salig man och så träffade jag i hop med den från grafven uppståndna mamsell Anna, som stod framför en spegel i toilettrummet invid salongen. Hon såg på mig, men kände icke igen mig. "Välkommen åter! helsade jag och neg så här djupt. "Tack," sade hon och gick ut, utan att bevärdiga mig med en enda blick engång.

Men så skulle hon icke ha gjort i forna dagar; då brukade hon alltid komma och taga mig i famn och kalla mig sin "lilla rara fru Svartman" och tvinga mig att sitta i soffan och höra på hvad som rörde sig i hennes lilla hjertevrå.

Jag blef nog litet stött öfver att så der missaktas i dag, men så kom den snälla fru Lind och bad mig så bevekande förlåta hennes lilla rara flickstumpa, som i grafven förlorat minnet af allt, som passerat före hennes död. "Hon kände icke igen mig sjelf, hennes mor," sade fru Lind och då kunde jag ju inte fordra, att hon skulle igenkänna mig eller någon annan.

— Men är Ni då så säker på, att det verkligen var Anna Lind, Ni såg? frågade bankkassören.

— Om jag är säker derpå? Jo, det må jag väl vara. Jag har icke varit skendöd och förlorat mitt minne, svarade fru Svartman, som derpå slank af till ett annat kotteri för att uppduka samma historia.

— Det må nu vara huru som helst med allt detta, sade för sig sjelf bankkassören och såg mäkta fundersam ut, men jag vet ej, hvad jag skall tro om denna uppståndelse. Så fort löjtnant Skog har sin hand med i spelet, tycker jag det osar bedrägeri, och jag skall öfvertyga mig om den uppståndelsen innan jag tror derpå.

* * *

Det var midnatt. Sommarnattens milda skymning, blandad med augustinattens sällsamma månsken hvilade öfver Örgryte kyrkogård och Öfverås trädbeklädda kullar; den lilla porlande bäcken, som i små kaskader hoppar utmed kyrkogårdsmuren var det enda, som störde den fridfulla naturens tystnad.

Blott menniskoarbetet hvilade ej; det fortgick till och med här i dödens dystra stad vid midnattstid och månen kastade sitt skimmer deröfver.

Fyra starka karlar arbetade rastlöst på uppkastandet af en igenfylld graf, de hade ej öga för de hundratals råttor, som störda i sitt frosseri bland de dödas ben, rädda smögo sig bort ur sina blottade gömslen.

Bankkassör Frick var en af de fyra arbetarne: de öfriga tre voro ur kroppsarbetarnes klass.

— Vi ha nu kommit fyra alnar djupt ned utan att påträffa någon kista; här mötas vi af ett fast berg, sade en af arbetarne, det är sålunda tydligt att här ej finns någon likkista.

— Men om vi skulle hafva tagit miste på grafven, invände bankkassören, som ej så lätt ville öfvergifva sin fattade mening.

— Det är omöjligt, svarade arbetaren. På grafvården står namnet så tydligt och det är omöjligt att man skulle ha kunnat placera den öfver orätt graf; dertill är denna grafkulle alltför färsk.

— Så skulle det då vara sant, att Anna Lind verkligen är uppstånden? sade bankkassören och torkade svetten från sin höga panna.

— Ja, det må Ni väl icke kunna betvifla, då hela verlden igenkänner henne och hennes föräldrar i främsta rummet.

— Men hon känner icke dem, ser du Lasse, invände herr Frick emot sin trogne gamle betjent.

— Men så har hon ju också legat i grafven, herre! svarade betjenten.

— Det kan du ha rätt uti; jag har väl orätt igen. Men nog förblir jag Thomas tills jag erhåller ovedersägliga bevis.

Och de fyra männen fyllde åter med raskhet den uppkastade grafven, och drogo i stilhet bort i morgongryningen från dödens dystra boningar.

Trettiofjerde Kapitlet.

I Lindska huset hade det samma dag på morgonen varit en liflig rörelse.

Strax efter det löjtnanten qvällen förut lemnat fru Lind, hade denna meddelat sin man den oförmodade nyheten, att Anna var uppstånden.

Visserligen hade mannen, såsom löjtnanten mycket riktigt förutsåg, antagit att detta tal berodde på någon sinnesförvirring eller öfverdrifven fantasi hos den nyligen från sjuksängen uppstigne löjtnanten, men då fru Lind försäkrade, att han varit fullkomligt sansad och professor Weiss dertill ankom och bestyrkte riktigheten af löjtnantens utsago, då lät också herr Lind öfvertala sig att tro den underbara berättelsen. Han blef dervid så utom sig af öfverraskning och glädje, att föga fattades, att han gjort sig löjlig.

På inrådan af den allvarlige professorn med det vördnadsvärda utseendet, som ovilkorligen var tilldragande, så kallt och hårdt det än var, beslöts, att Anna redan dagen derpå skulle återföras till hemmet.

Morgonen af den betydelsefulla dagen randades solklar och mild, och fru Lind hade på lämpligt sätt tillkännagifvit för husfolket, att Anna skulle återkomma till lifvet.

Det var icke någon lätt sak att besvara alla de frågor, som gjordes med anledning häraf, men fru Lind redde sig dock väl, ty hon var i dag idel glädje och språksamhet, hade ett vänligt

ord för en hvar och kunde besvara hvad som helst, hade det än annars varit omöjligt att besvara.

Det var ett fasligt springande och ringande i huset; man behöfde ej vara skarpsynt för att fatta, det någonting ovanligt var på färde.

Från förste kontoristen till yngste springgossen, från hushållerskan till ladugårdspigan, var det lif och rörelse; alla hastade på med sitt, för att på ett värdigt sätt mottaga husets från grafven uppståndna dotter, som dessutom alltid varit allas älskling.

Anna hade allt från barndomen tillhört dessa lyckliga varelser, som sprida glädje och trefnad omkring sig och i gengäld erhålla allas kärlek.

Hon var den milda, friska vårflägt, som ständigt gick genom huset, vederqvickte och uppfriskade alla, och derföre var så afhållen, att det blifvit sorg och jämmer, nedslagenhet och saknad vid hennes plötsliga död, liksom det faller af sig sjelft, att det blef glädje vid hennes oförmodade uppståndelse.

I korthet sagdt: det Lindska husfolket jublade vid underrättelsen om deras unga herskarinnas uppståndelse.

Väl hade man tänkt tillsvidare hemlighålla tilldragelsen för menskligheten utom huset, men detta var omöjligt: nyheten spred sig med en löpelds hastighet.

Vänner och bekanta, ja rätt främmande personer infunno sig redan tidigt på morgonen och underrättade sig om sanningen af den otroliga nyheten.

Herr Lind insåg snart, att han skulle blifva bestormad af en alltför ogrannlaga nyfikenhet och öfverlemnade derför åt portvakten att besvara dylika frågor. Denne hade i stället en liflig mottagningsdag på morgonen, men vi se, att han blef öfverlistad att insläppa så förslagna personer som fru Svartman exempelvis.

Värst led af nyfikenhet fru Linds kammarjungfru och Annas vårdarinna allt ifrån hennes spädaste barndom, den gamla trotjenarinnan Sara, som vi känna från denna berättelses början, då hon var fru Lind följaktig på Örgryte kyrkogård vid ordnandet af Annas grafkulle.

Den gamla stillsamma Sara var i dag både uppsluppen och pratsjuk, hon var sig icke lik.

Hon var annars stilla och lätt att göra till lags, men i dag fick hon det icke efter sin vilja, utan hade en hel hop anmärkningar att göra emot tjenstefolket och deras åtgöranden; det var tydligt, att hon icke sjelf visste, huru hon ville ha det, så utomordentligt ville hon mottaga husets dotter.

Herr och fru Lind sutto vid tiotiden på förmiddagen i stilla afbidan på den älskade dotterns ankomst i den stora mottagningssalen, då en kontorspojke, som stod på utkik i ett hörnfönster, kom och rapporterade att mamsell Lind och löjtnant Skog kommo åkande i vagn längs Torggatan.

Det klack till i föräldrarnes hjertan; de skulle inom några ögonblick sluta i sina armar en älskad dotter, som de ansett ligga i grafven, det var derför ej underligt om de med både glädje och bäfvan emotsåg det efterlängtade ögonblicket.

— Slut mig till ditt bröst, min älskade make, sade fru Lind och lutade sig stödjande mot sin man vid underrättelsen om dotterns ankomst, jag känner mig i detta ögonblick i behof af stöd, allt mitt blod strömmar till hjertat och gör mig alldeles maktlös. Gud gifve, att jag ej af idel glädje och lycka förlorar förståndet.

— Lugna dig, min vän, sade den kärleksfulle mannen, som sjelf såg ut att vara mer än behöfligt upprörd.

De begge åldriga makarna gingo genom tamburen till stora trappuppgången och kommo just lagom tidigt för att se löjtnant Skog, ledande vid sin arm deras älskade dotter.

Anna, eller som vi veta, Wendela, var skön, men ovanligt blek; allt hennes blod hade strömmat till hjertat och en nervös darning genomgick hela hennes varelse; hon vara nära att förlora medvetandet.

— Mod, mod, min vän, hviskade löjtnanten i hennes öra, och hon lyfte åter sitt hufvud högre.

Nu stod hon ansigte mot ansigte met sina föregifna föräldrar, mot detta ärevördiga åldriga äkta par, hvars kärlek hon skulle tillnarra sig genom svek. Hon kände med sig sjelf, att hon spelade ett högt spel, och hennes krafter hotade att öfvergifva henne. Löjtnanten måste stödja henne med begge händer.

Fru Lind, som såg hvad som föregick inom hennes afguda-

de barns bröst, slöt henne i sina armar och öfverhöljde hennes kalla, färglösa läppar med kyssar.

— O, mitt älskade barn, så har jag dig åter. Slut dig lugn till din moders bröst och låt glädjens tårar lätta ditt hjerta. Det är . . .

Men i och med detsamma afdånade Anna; sinnesrörelsen hade varit henne för stark. Löjtnanten lyftade henne på sina starka armar och bar henne in i hennes egen lilla mottagningssal, der han nedlade henne på en chaiselong.

Fru Lind kastade sig på knä framför sitt älskade barn och befriade henne från de trångt åtsittande kläderna, under det herr Lind fuktade hennes tinningar med luktvatten.

Inom kort slog hon åter upp ögonen och återkom strax till sin fulla sans.

— Du känner ju igen mig, mitt älskade barn? frågade fru Lind bedjande och med bäfvan för det svar hon skulle erhålla.

— Jo, jag känner dig nu, älskade moder, svarade den föregifna dottern och slöt sin moder i famn.

— Och äfven dig fader, känner jag igen, men det är mycket längesedan jag såg er.

Den öfverlyckliga modern var nära att qväfvas af lycksalighet, och herr Lind kastade sig högt snyftande på knä för sitt föregifna barn.

Wendela var ingen elak natur, och skulle icke hafva låtit öfvertala sig att spela den nu antagna rollen, om icke hennes häftiga passion för löjtnanten hade varit nog stark att förqväfva alla tvifvel, som ville inställa sig.

Och dessutom hade löjtnanten varit nog listig att vädja till Wendelas hjerta, om det icke var hennes pligt att, då hon genom sin likhet med Anna kunde det, antaga dennas roll och sålunda skänka en älskad dotter åt ett sörjande äkta par, som behöfde ett barn att skänka sin kärlek åt. Till råga på detta hade löjtnanten anfört det såsom ett oeftergifligt vilkor för giftermål mellan honom och Wendela att hon uppträdde såsom Anna Lind.

Allt detta sammanlagdt hade gjort, att Wendela vågade sig att spela detta höga spel, som kostade henne både sinnesfrid och outsäglig bäfvan.

Då Wendela nu såg, hvilken gränslös kärlek som oförskyldt slösades på henne, den främmande, gjorde det henne outsägligt ondt att spela en så falsk roll, och föga fattades, att hon kastat sig till den bedragna modrens fötter och uppdagat hela bedrägeriet.

— Gån I begge, mina vänner, sade fru Lind till sin man och löjtnanten, Anna och jag ha så mycket att tala med hvarandra om. Vi behöfva vara ensamna en stund för att sansa oss.

De begge herrarne gingo ut i herr Linds rum, och de begge fruntimren hängåfvo sig åt smekningar och tårar, helt naturliga vid ett sådant återseende.

Samtalet rörde sig hufvudsakligast kring hvad som tilldragit sig sedan Annas död, och Wendela var nog försigtig att ej inlåta sig i några långa tal.

— Det blir nu kanske tid, sade fru Lind, att du, mitt älskade barn, sätter din toilett litet i ordning och inkommer till din fader och din räddare; jag skall sända Sara att hjelpa dig. Men säg mig en sak, mitt barn: jag tycker att du nu bättre än förut tycker om löjtnantens sällskap?

— Hvad kan jag väl annat göra, moder, svarade Wendela, han har ju räddat mig från döden och återskänkt mig åt dig.

— Så bör det vara; nu känner jag igen min älskade flicka. Jag måste uppriktigt säga, att det litet misshagade mig förut, att du försmådde den präktige löjtnanten, som alltid varit min gunstling. Nu är det som det bör vara, och du skall aldrig ångra denna sinnesförändring, det vet jag.

Fru Lind gick och lofvade skicka Sara till sin dotters bistånd vid klädseln.

Lemnad åt sig sjelf nedsjönk Wendela på chaislongen och hängaf sig åt en häjdlös gråt. Det var, som hade hennes hjerta velat brista under fru Linds smekningar.

— O, att detta vore ogjordt! snyftade hon. Om jag hade varit borta, långt borta härifrån!

Dörren till rummet öppnades nu och Sara inträdde. Hon såg med kärlek och hänryckning på sin unga herrskarinna, men denna stirrade frågande på henne tillbaka.

— Hvad vill Ni? frågade Wendela slutligen.

— Jag kommer för att hjelpa Er vid toiletten, svarade Sara. Men känner verkligen icke mamsell Anna igen sin vårdarinna från barndomen?

Wendela vaknade upp ur sin sorg och insåg, att det gällde att taga vara på sig.

— Jaså, det är Ni! Ser Ni, jag har genom min sjukdom så alldeles förlorat minnet af allt som varit, att jag icke känner igen någon och icke minnes något. Men då jag nu ser Eder och hör Er tala, börjar jag draga mig Er till minnes.

— Mamsell, svarade Sara med tårar i ögonen, Ni brukade förr icke tilltala mig så.

— Nå, huru brukade jag då göra?

— Ni brukade springa och hoppa omkring mig, kallade mig för den lilla roliga Sara, kalla mig för du och anse mig som en kär lekkamrat. Nu är Ni så främmande för mig, ser så tillbakadragen ut och kallar mig för Ni.

— Ah, är det ingenting annat, du gamla toka, så skall du nog få se på annat, blott jag hinner sansa mig litet; men nu är jag så trött och så upprörd, att jag helst ville gråta och vara ensam. O, du vet icke, du, huru det kännes att stiga upp ifrån grafven och återvända tillifvet. Jag har förändrat mig mycket på denna tid.

Sara började nu hjelpa Wendela med hennes hårklädsel, som råkat i oordning vid hennes afdånande.

Samtalet rörde sig kring Annas sjukdom och hvad som passerat i Lindska huset under aldra senaste tid.

— Men Ni glömmer alldeles att fråga efter det, som vi förr alltid brukade prata om på lediga stunder för oss sjelfva, sade Sara.

— Hvad menar du med det?

— Store Gud, skulle Ni hafva glömt också honom?

— Hvem? Honom?

— Ja, honom, som Ni så högt älskade allt ifrån Er barndom.

— Hvem är det du menar?

— Kapten Falk, vet jag, svarade Sara och såg forskande på sin unga matmoder.

— Åh, låt oss icke tala om något sådant. Jag har nu kommit till mera sans än att tala om sådana tokerier.

— O, mamsell, Ni är icke densamma! utropade Sara.

Wendelas kinder bleknade och luktvattenflaskan föll i golfvet från hennes skälfvande händer.

Wendela, som helt naturligt var i en nervös spänning och fruktade för att hennes djerfva bedrägeri skulle upptäckas, hade blifvit bestört vid den gamla trotjenarinnnans häftiga utrop: mamsell, Ni är icke densamma!

Men hastigt fattade hon sig, inseende, att Sara med sitt utrop endast åsyftade, att Anna undergått en total förändring.

Sara hade verkligen väntat sig den uppståndna Anna annorlunda, men någon tanke på att ett bedrägeri här skulle föreligga kunde icke falla den gamla, redliga trotjänarinnan in; hon hade icke den aflägsnaste tanke på något dylikt, så mycket mindre, som hennes fantasi icke var grumlad af hvarken romanläsning eller storstadslifvets skandalhistorier.

Ett sådant fall, som det ifrågavarande, att en ung qvinna begrafves och en annan insättes i hennes lefnadsställning utan att ens föräldrarne komma att misstänka det ett bedrägeri är å färde, hör så till sällsyntheterna, att knappast någon roman har att uppvisa motstycke; men möjligheten af allt detta grundade sig på den naturens ovanliga lek att låta Anna och Wendela vara så till förvillelse lika hvarandra, att icke ens en mor kunde särskilja dem.

En sådan likhet är alls icke ovanlig bland tvillingsyskon, synnerligast i den spädare åldern och i ungdomsåren, men man finner ofta en sådan stor likhet bland syskon, som hvilat under samma modershjerta och haft samma far, d. v. s. bland helsyskon. Deremot är det sällspordt att påträffa en så påfallande likhet hos personer, som ej äro förenade genom blodsband.

Att det likväl icke blott i romaner utan ock i verkligheten finnas personer, som hafva en fullkomlig likhet med hvarandra, visar oss t. ex. de beklagliga misstag på person, som ofta förekomma i poliskammarannalerna i utlandet. Det händer ej sällan, att personer för sin likhets skull med brottslingar fängslas

och ofta hafva ganska svårt att bevisa sin oskuld och styrka, att de af misstag blifvit anhållna.

Detta blott sagdt, för att erinra, att en dylik likhet, som förefanns emellan Anna och Wendela, icke är otänkbar eller enstaka, ehuru sällsynt, mycket sällsynt.

Men, såsom redan är antydt, Sara hade aldrig hört talas om någonting sådant och var således långt ifrån att ana något bedrägeri.

Hon förvånade sig blott helt naturligt öfver, att hennes unga matmoder genom skendöd och derpå följande sjukdom skulle så helt och hållet förlorat minnet af det förgångna och på samma gång sina sympatier för menniskor.

Att hon kunnat så totalt glömma sin ungdomskärlek, kapten Falk, det kunde Sara ej fatta.

— Du förundrar dig, Sara, sade Wendela, öfver att jag helt och hållit förgätit det framfarna, men du tager icke i betraktande, att jag till hälften varit in i ett annat lif, ett lif som börjar först på andra sidan grafven för andra, men i hvilket jag redan fått en inblick.

— Store Gud, mamsell! utropade Sara. Ni har då varit inne i ett annat lif, Ni vet då hemligheterna af det stundande lifvet? frågade Sara med spänd nyfikenhet.

— Ja, jag vet mycket, svarade Wendela med spelad hemlighetsfullhet, men sådana saker talar man icke om; det är tids nog för en hvar att erfara det, då försynen behagar lyfta täckelset.

Sara fann att det icke lönade sig att forska vidare, men säkert är, att hon med nyfikenhet tänkte på att framdeles fortsätta resonnemanget.

Wendela var nu klädd och Sara återgick till sina andra sysslor.

Det var just strax derpå som fru Svartman gjorde den förmenta Anna sin komplimang, hvarom vi förut hört gumman sjelf tala i Kalfhagen.

Dagen gick i öfrigt under samtal mellan herrskapet Lind, deras återfunna dotter, och löjtnant Skog, som naturligtvis skördade all äran af att hafva återfört Anna till lifvet.

Professor Weiss hade undandragit sig alla tacksägelser, man ville slösa på honom, utbedjande sig såsom den största ynnest att ostörd få forsätta sina vetenskapliga studier, hvilket, såsom vi veta, ville säga detsamma som att få experimentera som falskmyntare. Han fick äfven, på löjtnantens förbön, vara i fred för enträgna bjudningar.

På aftonen af den märkvärdiga dagen hade grosshandlare Linds gamle kassör och en äldre bokhållare fått tillträde till familjen för att välkomna den från grafven till lifvet uppståndna, och de mottogos äfven af den föregifna Anna med all vänlighet, till och med hjertlighet, men Wendela, som fruktade för att på något obetänksamt sätt förråda sig, drog sig snart tillbaka till sitt rum, klagande öfver trötthet och sinnesslapphet.

Trettiofemte Kapitlet.

I katakombernas djupa natt var det i afton ett gästabud och den allvarlige, trumpne professorn var värd för tillfället. Löjtnanten hade, i glädjen öfver att hans planer så väl syntes gå i fullbordan, ställt till ett lysande gille för sina medbrottslingar, dock utan att upplysa dem om orsaken.

Falskmyntareverkstaden hade i hast städats så godt sig göra lät, och stora bålar stodo fyllda ända till brädden på ugnar och städ. Lampor kastade sitt bländande sken öfver några tiotal banditer, alla snyggt klädda och med frisk hy, liknande välmående handtverkare, så banditer de voro till profession.

Genom den stränga ordning, som professor Weiss höll i katakomberna och på falskmyntareverkstaden samt genom löjtnantens stränga disciplin, hade desse vilde råe banditer till en viss mon frångått sin natur och antagit en yttre polityr, ett slags civilisation, jemförlig med den yttre hyfsning man ofta finner hos våra stående militärer.

Det var löjtnantens vilja, att enhvar denna afton skulle få förpläga sig efter behag, ville han dricka aldrig så mycket; men han hade i stället vidtagit den försigtigheten att tillbomma alla kända utgångar från katakomberna, så ingen under dryckesrördt tillstånd skulle gå ut i staden och möjligen genom oförsigtighet förråda hela bandets tillvaro. Det var omöjligt för banditerna att utkomma i katakomberna på längre håll än falskmyntareverkstadens omedelbara närhet.

Professorn, som visade sig vara en gästfri värd, höll ett

slags tal, som gick ut på att mana falskmyntarne till inbördes sämja, oförtrutet arbete och sparsamhet, på det att de i en snar framtid såsom förmögne män skulle kunna såsom oberoende återinträda i lifvet ofvan jord, naturligtvis så långt som möjligt från skådeplatsen för forna bragder.

Talet förfelade icke att göra sin verkan, och sällan har någon talare helsats med mera bifall än professorn. Han måste till och med med hotelser nedtysta sina beundrare.

Dryckeslaget begynte strax derpå, och professorn drog sig nästan omedelbart derefter undan till de komfortabelt inredda gemak, som tidtals varit Annas, tidtals Wendelas bostad och nu innehades af fru Skog ensam.

Professorn bebodde sjelf endast det lilla rummet strax innanför falskmyntareverkstaden: han ville hafva sängrum och arbetsrum gemensamt för att kunna dela sin tid efter behag till hvila och arbete; när han egentligen sof visste ingen, ty han satt nästan oafbrutet vid sitt arbete.

Då professorn inkom i det röda gemaket genom en lönngång från hans eget arbetsrum, satt fru Skog fördjupad i åskådande af en utbredd kortlek.

Hon försökte sig i spådomskonsten.

Litet generad af att så blifva öfverraskad, sade hon:

— Är jag icke barnslig, som sitter här och söker forska in i framtidens dunkla öden. Ni ler visst deråt?

— Tvärtom, svarade professorn allvarligt, jag betviflar ej att en del menniskor kunna blicka in i framtiden antingen på ett eller annat sätt. Men hvad är det Ni ser?

— Jo det gäller naturligtvis min käre son, Frithiof. Jag ser honom rik, ärad och omgifven af beundrare, men tätt i hälarne på honom smyger olyckan, representerad af två småvexta mörka manspersoner. Ser Ni här spader- och klöfver knekten; de följa Frithiof ständigt, men från olika håll, de synas ej veta utaf hvarandra. Men hur jag än lägger korten, kan jag ej få det att gå längre in i framtiden än i den aldra närmaste, och den är ljus och glad; den inger ingen fruktan.

Knappt hade fru Skog sagt detta, innan en liten lönndörr från

stora katakomben till det närbelägna rummet öppnades och löjtnanten inträdde strålande glad.

— Jag behöfver icke fråga dig huru allt aflupit, jag läser det i din blick och har för öfrigt, som en vis sibylla, sett det i ödets blad.

— Ha, ha, ha, skrattade löjtnanten, du spår, mamma? Nå lika godt på hvad sätt du öfvertygar dig om min framgång.

Allt har i dag gått efter min önskan; icke den minsta skymt till misstanke har förekommit; Wendelas likhet med Anna är så fullkomlig och hon spelar sin roll så väl, att hon bedragit alla.

Löjtnanten redogjorde nu fullständigt för allt, som tilldragit sig under dagens lopp, och visade sig derunder ovanligt uppsluppen och glad. Men hastigt derpå drog en mörk sky öfver hans vackra panna.

— Dock, jag är ej tillfredställd, sade han, jag känner ingen ro, förrän jag trycker emot mitt hjerta den enda qvinna jag älskat eller för hvilken jag åtminstone känt passion. Hvad är mig Wendelas kärlek emot Annas? Men denna stolta obevekliga qvinna skall dock blifva min, eller skall hon förgås.

Men nej! hon får ej förgås, ty jag störtar på samma gång mitt hopp i grafven. Nej, hon måste blifva min, jag måste beveka henne, antingen genom att förödmjuka mig sjelf och tigga om hennes kärlek eller att tvinga henne att älska mig.

O, hvad jag är olycklig! Jag sönderslites i mitt innersta och finner ingen lisa utom vid hennes hjerta.

Fru Skog försökte lugna sin upprörde son, men det var förgäfves. Han grep en på kaminen stående lykta, som han tände och kastade på sig en slängkappa.

— Min älskade son, bad fru Skog, du utsätter dig väl icke för någon fara igen; du är ännu ej återstäld från dolkstöten, som kunnat blifva din död.

— Var lugn, moder! jag har ett annat sätt att gå tillvä-ga i dag.

Trettiosjette Kapitlet.

I tornrummet, längst ned i foten af Kronan, låg Anna i det djupaste elände.

Det herskade i den trånga cellen det svartaste mörker, och från väggar och tak nedrann i små rännilar det kalla vattnet från de högre jordlagren.

Den stackars Anna var ständigt våt, oaktadt Sampos alla bemödanden att torka hennes kläder. Härigenom hade hon fått en ihållande frossa som gjorde, att hon icke mera mäktade hålla sig uppe, knappast resa sig för en kort stund. Stärkande varm mat och stundom ett glas vin fick hon genom den tillgifne Sampos försorg, men detta kunde icke motverka köldens och fuktighetens ohelsosamma inverkan.

Annas fylliga kinder hade blifvit ihåliga, den skära hyn hade blifvit gulgrå och de stora ögonen, som stodo onaturligt ut ifrån sina hålor, lyste matta och intetsägande.

Hon låg på sin fuktiga bädd af trasor och halm, då löjtnanten den ifrågavarande qvällen inträdde, åtföljd af Sampo, som bar lyktan.

— God afton, mamsell, helsade han ovanligt mildt, Ni har det väl bra svårt?

Anna svarade icke.

— Tro mig, fortsatte löjtnanten med samma vekhet i rösten, det gör mig mer ondt om Er, än Ni kan ana. Jag försäkrar, att det icke är min glädje att plåga Er, Ni är icke min fiende, tvärtom, jag älskar Er mer än jag någonsin älskat en qvinna; men Ni trotsar mig, Ni är obeveklig. Så värdigas höra mig!

— Jag vill ingenting höra, jag skall ingenting höra, svarade Anna och vände sig bort.

— Men hör mig då för sista gången, blott en enda gång. Jag har i dag fört till Edra föräldrar en flicka, som är Er så lik till kropp och själ, att icke den aflägsnaste tanke på bedrägeri skulle ha fallit Edra föräldrar i hågen. De mottogo henne med glädje såsom sin från grafven uppståndna dotter.

Denna flicka älskar mig och skall gifva mig sin hand; jag blir sålunda, emot Er vilja och oaktadt Er frånvaro, gift med Anna Lind. Jag är sålunda Er make.

Ni tror kanske, att Ni genom detta är utestängd från Ert föräldrahem, att denna föregifna Anna stänger vägen för Er. Åh, nej! Om Ni blott gifver vika för mina böner och blifver min, så resa vi till utlandet och fira der vår smekmånad — Ni och jag. Emellertid för jag Er ställföreträderska, min lagvigda hustru, äfvenledes till utlandet och der försiggår omvexlingen.

Ni följer med mig såsom min hustru, såsom den forna Anna Lind till Göteborg till Edra föräldrar, som icke skola ana det ringaste ombyte eller förvexling af person. Min hustru förblifver för alltid i utlandet, rikligen ersatt för den uppoffring hon gjort.

Säg mig, har Ni förstått min mening? Säg, att Ni antager mitt förslag.

Anna åhörde med afsky löjtnantens nesliga förslag, men afgaf intet svar strax.

— Ni öfverväger, fortfor han, Ni inser, att mitt förslag är godt, icke sannt? Ni vet, att jag är man att stå vid mina ord. Jag bjuder Er kärlek, lycka och ett länge efterlängtadt återseende af Edra föräldrar.

— Och för allt detta fordrar Ni? frågade Anna, som icke kunde undertrycka sitt qvalfulla begär efter att komma till sina föräldrar.

— Jag fordrar ingenting, svarade löjtnanten. Jag beder blott såsom en ynnest, såsom en nåd, att Ni förtror Er till mig, att Ni blifver min, min hustru, min herskarinna.

— Aldrig! svarade Anna med fasthet. För ett sådant offer kan jag icke köpa min frihet. Jag hade ett svagt hopp, att Ni, då Ni ser att jag hellre föredrager misshandel och död, än blir

Er, skulle rörts till medlidande och tänkt skänka mig friheten utan att fordra min dygd såsom ersättning derför.

Jag finner nu, att jag misstagit mig i afseende å Er ridderlighet, och jag vill nu blott för sista gången gifva Er ett oåterkalleligt svar. Jag har ej bemödat mig att dölja för Er, huru mycket jag längtar efter att få återse mina föräldrar och jag nekar ej till, att detta fängelse är mig i hög grad fasansfullt och vämjeligt; men ingenting af allt detta skulle dock komma mig att hysa den aflägsnaste tanke på att afvika från dygdens väg; det är för Eder fullkomligt onödigt att hoppas på en sinnesförändring hos mig i detta afseende, jag är och förblir oföränderlig.

Löjtnanten stod en stund eftersinnande; det syntes af hans miner, att hans förhoppning hade svikit honom.

— Nåväl då, sade han, Ni skall fåfängt spjerna emot; en gång, förr eller senare, skall Ni blifva min, antingen med eller mot Er vilja. Jag går nu upp till den öfra verlden för att göra förberedelserna till mitt bröllop med Anna Lind, märk, med Anna Lind!

Det skall blifva roligt att se den der sjökaptenen, min rival, dansa på Ert bröllop, ha, ha, ha! I händelse min älskvärda hustru ingenting har deremot, har jag lust att ledsaga henne hit på vår bröllopsdag, så att också Ni får se Anna Lind som brud. Farväl till dess!

Det låg en kufvad passion i detta hån; det var tydligt, att löjtnanten missräknat sig.

Trettiosjunde Kapitlet.

— Jaså, det är du, bror Falk! utropade gladt bankkassör Frick, då han en afton, kort efter Anna Linds nppståndelse till lifvet kom från ett aftonsamqväm, som herrskapet Linds tillställt för att på en gång, för alla sina intimaste vänner visa sin från grafven uppståndna dotter. Det var strax utanför porten, på Torggatan, de två vännerna träffades, just som de utgått från Lindska huset.

Ja, det är jag. svarade kapten Falk, en, som det i natt-dunklet syntes, lång, kraftfull gestalt.

— Det var då väl vi råkades; jag föreslår, att du går med mig hem till mitt, så få vi språka i ro en stund.

— Tack, men jag känner mig ej hågad för samtal i natt, svarade kaptenen. En annan gång . . .

— Nej, det är just nu jag vill tala med dig. Sömnen är likväl förstörd för dig, det kan jag se, och du gör bäst i att höra mig, innan du går hem.

Kapten Falk var synbarligen icke fallen för att motsäga sin vän i natt, han följde viljelös med.

Komne till Kassör Fricks lilla våning i ett gammalt trähus invid Wallgrafven, ungefärligen der Handelsinstitutets ståtliga hus nu står, tände kassören eld på ett ljus och ledsagade sin vän in i sitt arbetsrum.

Kapten Falk var en kraftfull ung man af behagligt yttre, med blondt hår och stora blå ögon.

Visserligen var han icke hvad man kallar "en vacker karl",

men hela hans utseende och uppträdande ingaf förtroende och sympati. Sjömansyrket hade på honom tryckt en stämpel af bestämdhet, parad med en blyghet och tillbakadragenhet, som alltid äro till prydnad för en ung man.

Hans utseende häntydde på ett par och tjugo års ålder.

— Du är nyligen hemkommen från din långa sjöresa, sade bankkassören, men du har väl ändå hört, att jag varit sinnesrubbad?

— Jag har hört att du varit sjuk, svarade kaptenen, undvikande att gifva ett direkt svar.

— Det vill med andra ord säga, att man sagt, det jag varit rubbad till mina sinnen. Jag bestrider detta påstående, men äfven med fara att bli misstänkt för att vara förryckt, måste jag för dig framställa en hop saker, som lätt skola gifva stöd åt ryktets trovärdighet.

Kapten Falk såg trött och likgiltig ut, det var tydligt att han var nedslagen och helst skulle vilja slippa att höra på sin vän. Men denne fortfor:

— Det är begges vår gode vän, löjtnant Skog, som varit så snäll att sätta ryktet om min sinnesrubbning i omlopp, det är han, som haft intresse af att få mig förklarad för galen.

Den likgiltige kaptenen spratt till vid nämnandet af löjtnantens namn, och hans uppmärksamhet var väckt.

— Första gången detta skedde var förliden vinter vid ett kälkåkningstillfälle vid skansen Kronan.

Jag hade ett par gånger på banken fått emottaga mynt, som jag af prägeln fann vara falskt; äfvenså mottog jag från den tillfälliga restaurationen vid "Kronan" några liknande riksdalersstycken.

Jag uttalade min förmodan att de voro falska, då löjtnant Skog på ett öfversittande och kränkande sätt berättade att den origtiga prägeln tillkommit vid Kongl. myntverket genom något slags förbiseende och tillvitade mig såsom tjensteman, att jag var så illa underrättad, att jag ej visste detta.

Man log åt mig på alla håll, och jag visste icke, hvad jag skulle tro.

Genom gripandet af en person, som var i besittning af en

hop riksdalersstycken, som sågo misstänkta ut, kom en ordentlig undersökning till stånd, hvarvid det visade sig, att de misstänkta riksdalersstyckena, som hade samma vigt, klang och utseende som de äkta, smälte vid vanlig ljuslåga, således icke voro af silfver, utan af en hittills okänd metall. Mannen, som blifvit ertappad med de falska mynten, blef en natt med våld befriad från häktet, antagligen genom medbrottslingar, som hade sitt tillhåll i staden eller närheten. Min s. k. "fixa idé" rörande falskmynteriet blef sålunda erkänd vara grundad på verkligheten.

Men vet du hvem jag misstänker stå bakom allt detta.

— Nej huru skulle jag det?

Och dessutom är detta en sak, som jag ej orkar tänka på.

— Jo, just nu bör du tänka derpå, envisades bankkassören.

— Din naturlige fiende är falskmyntaren; det är löjtnant Skog, som drifver detta nesliga yrke.

Lik en fjeder, som lossnat ur en mekanism, sprang kapten Falk upp ur soffan: hans ögon stirrade, munnen öppnades och han grep vännen hårdt i armen.

— Ja, lugna dig, jag har nog grundade skäl för mina påståenden, fastän jag icke kan med lagliga bevis styrka dem, åtminstone icke ännu.

Bankkassören öfvertygade nu sin vän genom ett blottande af löjtnantens utsväfvande lefnadssätt, som kostade ofantliga summor årligen, och framhållandet af hans små inkomster, att det icke stod så rätt till med hans penningetransaktioner.

Han kunde omöjligen med små inkomster och en så förstörd kredit, att han icke skulle fått låna penningar ens till små belopp, kunnat lefva nästan furstligt, om han icke på ett eller annat sätt tog falskhet och bedrägeri till hjelp.

— Här ser du, sade herr Frick slutligen, framtagande ur ett väggskåp några rullar enriksdalersstycken, en hop penningar som jag misstänker vara falska. De hålla sin fulla vigt, hafva god klang och smälta vid samma värmegrad som vanligt silfvermynt; men icke dessmindre misstänker jag att de äro falska.

Den skicklige falskmyntaren har förkofrat sig i sin konst och vunnit en färdighet, som hittills trotsat mina försök att upptäcka

något fel hos mynten. Det enda som skiljer dessa från vanliga silfvermynt är en mattare glans; de blifva lättare mörka, men hvem tror du jag får att fästa sig vid en sådan sak.

Dock, Skog har inlemnat dessa mynt på banken till invexling, och det är han som tillverkat dem eller åtminstone är medveten om, hvar de präglas.

Kapten Falk, som verkligen hört omtalas sin väns sinnesrubbning, visste icke hvad han skulle tänka om ett dylikt tal.

— Se så, log Frick, tror nu också du, att jag är galen?

Nå, då är det så godt, att jag fortsätter, så kommer du åtminstone till full öfvertygelse om min galenskap.

Ser du, jag har fått i min skalle, att den Anna Lind vi sågo och talade med i afton, icke är densamma Anna Lind, som vi kände förut. Hvad säger du derom?

Kapten Falk rusade åter upp och började orolig trampa golfvet; det var tydligt, att han ej var främmande för samma tanke, men han yttrade dock högt:

— Du är galen, stackars Frick, och så är jag också, tror jag.

— Nå, då passa vi just för hvarandra; två dårar kunna ibland gälla lika mycket som en vis.

Vi ingå förbund och skola nog komma till godt resultat, blott vi äro sega och ihålliga.

Bankkassören tog nu ordet och utvecklade för sin vän, hvad vi redan veta om hans sammanträffande med Wendela på torpet nära Kongsbacka, huru hon ej igenkänt honom, huru löjtnanten genom den föreslagna utflykten till stället visat ett helt sällskap, att allt berott på en sinnesförvirring hos Frick, huru han först velat dölja Annas uppståndelse och sedan genom hennes återförande visat, att bankkassören likväl haft rätt i sitt påstående, att han sammanträffat med Anna eller någon hennes gengångerska på torpet.

Äfvenledes berättade bankkassören, att han hemligen undersökt Annas graf på Örgryte kyrkogård, men funnit kistan mycket riktigt borttagen. Detta talar visserligen, slutade han, för att Anna verkligen skulle vara uppstånden, men jag har likväl mina tvifvelsmål; ja, jag uttalar bestämdt den meningen, att den Anna

vi talade med i afton, icke var densamma, som vi lärde känna i barndomen.

Kapten Falk mätte golfvet med långa steg utan att inlåta sig i svaromål; han var fördjupad i grubblerier.

— Hvad tror du då verkligen? sporde han och stannade framför sin vän.

— Jag tror, att Skog är en skurk, en bandit, som lyckan gynnat på ett lysande sätt. Han är förslagen, klok och djerf, har mycket att vinna, men intet att förlora, undantagande lifvet, och det har intet värde för en sådan karl, om han ej får tillfredställa sin njutningslystnad.

Min fulla öfvertygelse är, att han genom någon slump påträffat en qvinna, som till förvillelse liknar den aflidna Anna och att denna låtit begagna sig till hans verktyg.

— Det vore djefvulskt, utropade kapten Falk.

— Det medgifves, men är icke otroligt. Jag för min del tror Skog om hvad som helst.

Det blef nu ett meningsutbyte mellan de begge vännerna, som dock i det stora hela voro af samma grundtanke, åtminstone rörande löjtnantens person.

Visserligen hade kaptenen sina tvifvelsmål om löjtnantens falskmyntarskap, men deremot ansåg han det vara alldeles omöjligt, att den flicka, han på aftonen sammanträffat med och som man utgifvit för att vara hans ungdomsbrud, kunde vara Anna Lind. Han fann utseendet och rösten lika den aflidna, men själen och hjertat voro borta.

Skulle hon också genom sjukdom och skendöd hafva förlorat minnet af allt annat, borde hon likväl icke hafva bytt om själ, blifvit en annan menniska, ansåg kaptenen.

Men hvar ha de skurkarne i så fall gjort af Anna? sporde kapten Falk.

— Det vet jag ej, men ett lik har icke varit svårt att bortföra och nedgräfva hvar som helst.

Kapten Falk insåg detta, och började så småningom gå in på sin väns antaganden, att den föregifna Anna var falsk.

— Men har du aldrig genom spioneri sökt komma under fund med, hvar Skog tillbringar sin tid, då han ej deltager i sällskapslifvet.

— Jo, visserligen! Och detta har ännu mera styrkt mig i mina antaganden, att hans hela uppträdande är hemlighetsfullt. Jag har sjelf, honom ovetande, följt hans steg åtskilliga gånger, men plötsligt så förlorat dem, att jag måst antaga, det han nedsjunkit i jorden.

En gång följde jag honom i riktningen åt Landalabergen, gick honom i hälarne öfver en liten hage till en skogsdunge, då han helt plötsligt, ögonblickligen försvann, utan att lemna det ringaste spår efter sig.

En annan gång tog han riktningen åt Kråkstaden ned i den djupa dalen; jag följde beväpnad efter, fast besluten att öfvertyga mig om, hvart han tog vägen; just som vi gingo med ett stenkasts mellanrum, försvann han bakom en sten och det var mig omöjligt att finna hvarthän.

Jag undersökte marken rundt omkring, tog följande dag fyra pålitliga karlar till hjelp, men kunde icke finna spår af lönngång eller dylikt. Huru härmed sammanhänger, kan jag ej förstå, men jag är förvissad, att Skog har hemligheter, som vore intressanta att känna.

— Så tror äfven jag, sade kapten Falk och jag svär att icke hvila i mina efterforskningar, innan jag jag blottat honom.

— Och jag blir din pålitligaste bundsförvandt, sade bankkassören med ett trofast handslag.

6000221502
Göteborgs universitetsbibliotek